

Siyonist-Haçlı İttifakının Göçmen Sorununa Kör Bakışı Ve Ensar Ülke: Türkiye
The View Of Jewish-Christian Cross Alliance On Immigrant Issue And Ensar Country
Mesut MEZKİT

“Göçmen Sorununa Genç Bakış” Yarışmasında Ödül Alan

Olağanüstü Dönemlerde Demokratik Yaşam
Democratic Life In Extraordinary Times
Hicabi ARSLAN Mustafa ASLAN Aynur ÖRNEK

Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler II
Müridin Fendi: Börklüce Mustafa Ve Şeyh Bedreddin
Some Thoughts On Sheikh Bedreddin And His Rebellion II
Kemal Ramazan HAYKIRAN

Hasan El-Benna Ve Müslüman Kardeşler'in Vatan Ve Milliyetçilik Kavramlarına Bakışı
The Idea Of Watan And Nationalism In The Mind Of Hasan Al-Banna And Muslim Brothers
Ali BİLGENOĞLU

Ortaokul Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Ünitelerinde Öğrencilerin Öğrenme Yöntem Tercihleri
Students' Learning Method Preferences in Geography Units of Secondary School Social Studies Course
Ayşe Işıl GEL İsmail TAŞLI

Sonrasında Yönetime Müdahale Girişimlerinin Dolar Ve Borsa Üzerine Etkileri
The Effects Of Intervention Attempts to Government On The Dollar And The Stock Market After 1980
Ahmet ÜNLÜ Mehmet E. GÜNDOĞMUŞ

EĞİTİM DANIŞMANLIĞI

AİLE BİRLEŞİMİ

Almanca - İngilizce
Fransızca - Rusça
İtalyanca - Çince
İspanyolca - Arapça
Yeminli Tercümanlık
ve

Konsolosluk Vize Takip İşlemleri

MATEMATİK - FEN - KİMYA VE DİĞER DERSLERDE DANIŞMANLIK

0256 214 48 21 - 0541 214 48 21

ADRES:Adnan Menderes BulvarıGüzelhisar Mahallesi

37. Sokak No:8 Kat:1 AYDIN

ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK FİKİR ARAŞTIRMA DERGİSİ International Journal of Academic Research and Studies

Yıl/Year:7 Sayı / Issue:19 Temmuz – Aralık 2017 / July - December 2017
ISSN:1308-9412 www.yenifikirdergisi.com

KURULUŞ TARİHİ : 26 NİSAN 2009
THE DATE of FOUNDATION : 26 APRIL 2009

Yılda İki defa; 28 Aralık -28 Temmuz aylarında yayınlanır.
Publishing twice a year : 28th December-28th July

SAHİBİ/OWNER Gönül ŞAHİN MEZKİT	YAYIN KURULU /EDITORIAL BOARD Mesut MEZKİT
GENEL YAYIN YÖNETMENİ/EXECUTIVE EDITOR Mesut MEZKİT	Gönül ŞAHİN MEZKİT Süleyman Faruk GÖNCÜOĞLU
EDİTÖR/ASSOCIATE /EDITOR Süleyman Faruk GÖNCÜOĞLU Mesut MEZKİT	Doç. Dr. Celaledin SERİNKAN Yard. Doç. Dr. İsa ÇELİK Yard. Doç Dr. Nezahat BELEN Cengiz ALTINTAŞ
YAYIN KOORDİNATÖRÜ/YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Gönül Şahin MEZKİT	Davut TÜRKSEVER
YAYIN KURULU BAŞKANI/ HEAD OF EDITORIAL BOARD Mesut MEZKİT	GRAFİK-TASARIM/GRAPH DESIGN BY Rabia ÇAKI
AKADEMİK DANIŞMAN/ ADVISORY OF ACADEMIC Doç. Dr. Celaledin SERİNKAN	BASKI/PRESSED BY: Detay Fotokopi Zafer Mahallesi 127 Sokak No:2/B AYDIN TLF.: 0 256 215 37 30

REKLAM VE İLETİŞİM ADRESİ/COMMUNICATION

AYDIN: Adnan Menderes Bulvarı. Güzelhisar Mahallesi 37. Sokak No:8 Kat:2 AYDIN TLF.: 0256 214 48 21
İSTANBUL: Otağtepe Caddesi Timuçin Sokak Ekmekçioglu Recidence No:1D: Anadoluhisari/BEYKOZ/İSTANBUL
www.yenifikirdergisi.com www.kulturtarihi.org El-mek(e-Mail): yenifikir@hotmail.com
info@yenifikirdergisi.com ISSN:1308-9412

DERGİ HAKEM VE DANIŞMA KURULU

BOARD OF RIVIEWERS

Prof. Dr. Abdullah İLGAZİ	Dumlupınar Üniversitesi/ University
Prof. Dr. Ahmet NAHMEDOV	Adnan Menderes Üniversitesi/University
Prof Dr. Ali Taş	Kırıkkale Üniversitesi/University
Prof. Dr.Akif FARZALİYEV	St.Petersburg Devlet Üniversitesi/ University
Prof. Dr. Ayşe İrmış	Pamukkale Üniversitesi/University
Prof. Dr. Ayşe ÜSTÜN	Sakarya Ünversitesi /University
Prof. Dr. Duran NEMUTLU	Emekli Öğretim Görevlisi/ Retired Lecturer
Prof. Dr. Fatima MATOS	Faculdade De Letras Da Universidade Do Porto /University
Prof. Dr. Fatima OUTEIRINHO	Faculdade De Letras Da Universidade Do Porto/ Universty
Prof. Dr. Feyzullah EROĞLU	Pamukkale Üniversitesi/University
Prof. Dr.Hilmi DEMİRKAYA	Akdeniz Üniversitesi/University
Prof. Dr . Hüsamettin İNAÇ	Dumlupınar Üniversitesi/University
Prof. Dr. Maria DE FATIMA MORINHO	Faculdade De Letras Da Universidade Do Porto/University
Prof. Dr.Maria DO NOSCIMENTO	Faculdade De Letras Da Universidade Do Porto /University
Prof. Dr .Mehmet MARANGOZ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/University
Prof. Dr . Mesiaga Mehemedi Ahmed	Azerbaycan Bilimler Akademisi/ Academy
Prof. Dr.Salih TUĞ	Emekli Öğretim Görevlisi/ Retired Lecturer
Prof.Dr. Sebahat KÖK.....	Pamukkale Üniversitesi/University
Prof Dr. Süleyman İnan.....	Pamukkale Üniversitesi/University
Prof. Dr .Süleyman KIZILTOPRAK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniv./University
Prof. Dr. Zulmira SAUTOS	Faculdade De Letras Da Universidade Do Porto/ University
Doç. Dr. Assoc. Prof. Dr .Celaeddin SERİNKAN	Türkiye Kırgızistan Manas Üniversitesi/University
Doç. Dr../ Assoc.Prof. Dr.Cihan Özgün.....	Ege Üniversitesi/ University
Doç Dr./ Assoc.Prof. Dr. Ercan Uyanık	Dokuz Eylül Üniversitesi/ University
Doç. Dr./ Assoc.Prof. Dr.Hüseyin ÜRETEN	Adnan Menderes Üniversitesi/University
Doç. Dr./ Assoc.Prof. Dr.İsmail TOSUN	Süleyman Demirel Üniversitesi/University
Doç. Dr./ Assoc.Prof. Dr..Mustafa BIYIKLI	Dumlupınar Üniversitesi/University
Doç. Dr. /Assoc. Prof. Dr .Şaban ORTAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi/University

DERGİ HAKEM VE DANIŞMA KURULU

BOARD OF RIVIEWERS

Doç. Dr. /Assoc. Prof. Dr .Turgay UZUN	Muğla Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Ahmet ÜNLÜ	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Arzu GÜRDOĞAN	Muğla Ünversitesi/ University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Günver GÜNEŞ	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr. Halil İbrahim HAKSEVER	Uşak Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Hans WERNER SCHMDDT	Goethe Enstitüsü/Institute
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Hicabi ARSLAN	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.İsa ÇELİK	Muğla Ünversitesi/University
Yrd. Doç. Dr. / Asst. Prof. Dr. Mehmet Başaran	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr. Mustafa ASLAN	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr. Mustafa BAYHAN	Pamukkale Ünversitesi/University
Yrd. Doç. Dr. / Asst. Prof. Dr. Nezahat Belen.....	Pamukkale Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Ozan KAYA	Muğla Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr.Ramazan Kemal HAYKIRAN.....	Adnan Menderes Ünversitesi/University
Yard. Doç. Dr./ Asst. Prof. Dr. Şeyma Gün EROĞLU	Muğla Ünversitesi/University

(ünvan ve isim sırasına göre yazılmıştır./ by academic title the names listed and alphabetically)

tarafından taranmaktadır.

MAKALE YAYIM VE YAZIM KURALLARI

- *Yeni Fikir dergisi iki dilde yayın yapan uluslararası sosyal bilimler bir dergidir.
- *Yeni Fikir dergisinin akademik yazıları hakemlidir.
- *Akademik tarzda yazılan araştırma ve inceleme yazıları ilgili hey'etlerin tetkikinden sonra yayımlanabilir.
- *Hakem Kurulu yayım düzeni www.yenifikirdergisi.com adresinden incelenebilir.
- *Yeni Fikir dergisi gizli hakemlilik prensibini esas almıştır.
- *Hakem heyetine gönderilen yazının yazarının ismi gönderilmez.
- *Hakemler, birbirinden bağımsız olarak yazıyı inceler ve raporlarını ona göre verirler.
- *Dergiyi gönderilen makalelerin metni Palatino Linotype 10 punto, tek aralıklı olarak, iki yana yaslı, paragraf öncesi ve sonrası 6 nk boşluk bırakılmalı ve makale başlığı ilk harfleri büyük ve ortalanmalıdır.
- *Yazar/yazarların isim ve soy isimleri,e-posta adresleri başlığın altında ortalanmış olarak yazılmalıdır. Unvan, kurum ve e-posta adresleri için özel dipnot için yıldız "*" işareti eklenmeli ve sayfanın altına bilgiler yazılmalıdır.
- *Öz , Abstract ve Kaynakça kısmı (ilk harfler büyük) Palatino Linotype 11 punto ve tek aralıklı olmalıdır. Türkçe Başlık (İlk harfler büyük diğerleri küçük harf-italik) Palatino Linotype 18, İngilizce Başlık (İlk harfler büyük diğerleri küçük harf-italik) Palatino Linotype 16, Şekiller ve tablolar, 10-9 punto ve tek aralıklı olmalıdır. Bunlarda 6 nk boşluk bırakılmayacaktır. Bölüm ve Alt Bölümler, normal rakamlarla numaralandırılır. Bu düzenlemede, bölümler sırasıyla 1, 2, 3, .. (Kalın yazı tipi, Büyük harflerle, 12 punto). şeklinde numaralandırılırken, alt bölümler ve onların da altındakiler için normal rakamlar 1.1., 1.2., 1.3 (Kalın yazı tipi, ilk harfler büyük, 11 punto),,, ..., 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3 (Kalın yazı tipi ,ilk harfler büyük, 10 punto),,, ..., 1.1.1.1., 1.1.1.2., 1.1.1.3. (Kalın yazı tipi , ilk harfler büyük, 10 punto) , ... gibi birden çok haneli olacak şekilde verilir.
- *Kaynak gösterimi metin içinde olmalıdır. Eğer dipnotta kaynak verilecekse Palatino Linotype 9 punto ve tek aralıklı, boşluk bırakılmadan verilmelidir. Kaynakçada makaleler: soyisim(büyük harflerle), isim, (yıl), başlık şeklinde devam etmelidir.
- * Gönderilecek yazılarda sosyal bilimlerde yaygın ve kabul edilebilir kaynak gösterme usullerinde (MFL, Harward , Chicago, APA gibi) herhangi biri, kendi içinde tutarlı olmak şartıyla kullanılabilir
- * Yeni fikir Dergisine gönderilecek yazılar , A4 boyutunda 15 sayfayı geçmeyecek şekilde düzenlenmelidir.
- *Yayımlanmak üzere gönderilen yazının aynısı veya benzerinin başka bir yerde yayınlanmamış olması gerekir. Özgün çalışmalarda yazarların, yazının uluslararası bir yerde (Türkiye dahil) yayınlanmadığına dair imzalı beyanını içeren bir belge başvuruya eklenmelidir.
- *Yazılar belirlenen yazı ölçülerinde 80 gramlık A4 boyutunda beyaz kâğıda çıktısı dergi adresine, ayrıca e-posta adresine de gönderilmelidir.
- *Dergi, Türkçe-İngilizce olmak üzere iki dilde yayın yapacaktır
- *Akademik yazılar, komisyonlarımız tarafımızdan tercüme edilecektir.
- *Çeviri ve inceleme yükümlülükleri ile hakem heyetine gönderilecek yazıların yükümlülükleri yazara aittir..
- *Çeviri, inceleme ve hakem heyetine gönderilecek yazıların kargo yükümlülükleri yazara aittir.
- *Yazarın talebi doğrultusunda ayrıca farklı dillerde de yayımlanabilecektir.(Rusça-Fransızca-Arapça-İspanyolca-İtalyanca gibi)
- *Akademik yazıların dışında seviyeli yorum, görüş, tartışmalara da yer verilecektir.
- *Yazıların sorumluluğu yazarlarına, reklamların sorumluluğu da reklam verenlere aittir.
- *Gönderilen yazılar yayımlansın yayımlanmasın iade edilmez.
- *Derginin ve yazarın ismi kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
- * Yeni Fikir dergisinde yayınlanacak çalışmaların imlâ ve noktalamasında yazarın tercihi geçerli olmakla birlikte gerekli görüldüğü takdirde TDK 'nın kurallarına göre düzeltmeler yapılacaktır.
- * Yeni Fikir dergisine gönderilen çalışmaların cevaplanma süresi 30 gündür. Bu zaman içerisinde cevap verilmeyen çalışmalar ulaşmamış demektir. Akademik çalışmalarla ilgili, hakemlerin verdiği olumlu ya da olumsuz görüş, çalışmanın yazarına bildirilir; gerekli düzeltmeler istenebilir.
- * Yeni Fikir dergisinde yayımlanacak polemik konusu olan çalışmalarda en fazla 2 kez cevap yazma hakkı tanınır.
- *Yeni Fikir dergisinin bütün yayın hakları Gönül Şahin MEZKİT'e aittir.Yenifikir Dergisi, www.yenifikirdergisi.com adresinde de yayınlanmaktadır.

INFORMATION FOR AUTHORS/and EDITORIAL RULES FOR SUBMITTING MANUSCRIPTS

- *Yeni fikir is an international bilingual social science journal.
- *Academical Writings in the Yeni Fikir are refereed.
- *The Academical research writings only can be published after the committee accepts the writings to be published.
- *The Committee Issue Regulation Can be Learned at www.yenifikirdergisi.com
- *Yeni Fikir dergisi is based on the secret arbitration principal.
- *The Writing that sent to the arbitration board does not include its writer's name.
- *The arbitrators evaluate the writings independent from each other.
- *Articles sent to the journal must be in Palatino Linotype 10 with single spaced. Both before and after the paragraph must be 6nk spaced. And the first letter of the article's title must be upper case letter. Author's/authors' names and surnames, e-mail addresses should be written centered under the title. For titles, organizations, and e-mail addresses, the special footnote "*" should be added and the informations should be written under the page.
- *Abstract, and Reference parts (first letters uppercase) must be in Palatino Linotype 11 punto and must be single spaced. The Title in Turkish (First letters uppercase others lower case and italic) must be in Palatino Linotype 18. The Title in English (First letters uppercase others lower case and italic) must be in Palatino Linotype 16 and Shapes and Tables must be in 10 punto and single spaced. These won't include 6nk spaces. Sections and sub sections must be numbered with normal numbers. In this editing, while the sections are numbered in the order 1,2,3... (in italics upper case and 12 punto) for the sub sections and under them, normal numbers such as 1.1,1.2.,1.3 (bold font, initial letters uppercase, 11 punto)1.1.1.,1.1.2.,1.1.3 (bold font, initial letters uppercase, 10 punto)1.1.1.1., 1.1.1.2., 1.1.1.3. (bold font, initial letters uppercase, 10 punto) must be provided as multiple digit.
- *Referencing must be in the articles themselves. If the writer wants to reference in footnote, it must be in palatino linotype 9 punto single spaced and without spaces. The articles in the reference must follow this order: Surname (uppercase) Name (year) Title.
- *The writings to be sent to the journal may include one of the referencing methods (MFL, Harvard, Chicago) provided that it is consistent with itself.
- *The writings to be sent to Yenifikir journal should be in A4 size and must not be more than 15 pages.
- *The writings sent to be published must not have been written or published in any other source. In individual writings, authors should include a paper with their sign on it proving that the writing was not published in any other journal.
- *Writings typed on A4 paper with 80g, its hard copy should be posted both to the address of the journal, and to the e-mail address.
- *The journal is published in English-Turkish. (Bilingual)
- *The academical writings will be translated by our commissions.
- *The shipment responsibilities belong to the writer itself.
- *If the author desires, the writings can be published in another language. (such as Russian, French, Arabic, Spanish, Italian)
- *Besides the academical writings, comments, arguments will be included in the journal as well.
- *The responsibilities of articles belong to its authors, and the responsibilities of advertisement belong to the ad givers.
- *The writings sent will not be given back to its author even if it's published or not. The name of the journal and author can be quoted if referenced.
- *The spelling and the punctuation of the writings will be dependent on the writer but if it's required, certain editions can be done.
- *The writings that sent to the Yeni Fikir journal will be answered in 30 days. If not, it means your work did not reach us. The positive or negative answers will be given to its author's. Some changes may be necessary.
- *The polemical writings published on the journal can be answered twice at most.
- *All rights of the Yeni Fikir belong to Gönül Şahin Mezkit. The journal is also published on www.yenifikirdergisi.com.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- (13-18) **SİYONİST-HAÇLI İTTİFAKININ GÖÇMEN SORUNUNA KÖR BAKIŞI VE ENSAR ÜLKE: TÜRKİYE**
THE VIEW OF JEWISH-CHRISTIAN CROSS ALLIANCE ON IMMIGRANT ISSUE AND ENSAR COUNTRY
Mesut MEZKİT
- (19-50) **SURİYELİ GÖÇMEN SORUNUNA GENEL BAKIŞ**
AN OVERVIEW OF THE SYRIAN MIGRATION PROBLEM
AN DIE SYRISCHEN EINWANDERER AUD DEN JUNGEN AUGENBLICK
لمحه عامة عن مشاكل المهاجرين (اللاجئين) السوريين
ОБЗОР НА ПРОБЛЕМУ СИРИЙСКИЕ ИММИГРАНТЫ
مقدمه
СИРИЯЛЫК КӨЧМӨН МАСЕЛЕСИНЕ ЖАЛПЫ КӨЗ КАРАШ
SURİYALİ İMMİQRANT PROBLEMİNƏ ÜMUMİ BAKIŞ
SPLOŠNI PREGLED PROBLEMA ŠIRJSKIH MIGRACIJ
Buse KESKİN
- (51-84) **TOPLU GÖÇ ALAN ÜLKELERDE GÖÇMENLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATKILARINI ARTIRACAK GÖÇMEN ŞEHİRLERİ PROJESİ**
MIGRANT CITY PROJECT THAT WILL ENHANCE THEIR ECONOMIC AND SOCIAL LIFE CONTRIBUTORS IN THE COUNTRIES THAT RECEIVE MASS MIGRATION
IN DEN MASSENAUSWANDERUNG AUFNEHMENDEN LÄNDERN, DIE WIRTSCHAFTLICHEN UND SOZIALEN BEITRAG DER EINWANDERER ZU ER HÖHENDE, EINWANDRER CITY-PROJEKT
در کشور های مهاجر پذیر گروهی پروژه افزایش منافع اقتصادی و حیات اجتماعی در شهر های مهاجرت
МАССОВАЯ МИГРАЦИЯ ИММИГРАНТОВ СТРАН ЭКОНОМИЧЕСКИХ И СОЦИАЛЬНЫХ ИММИГРИРОВАТЬ УВЕЛИЧИТЬ ВЗНОСЫ МАТЕРИАЛИЗОВАТЬ ПРОЕКТ ГОРОДОВ
در کشور های مهاجر پذیر گروهی پروژه افزایش منافع اقتصادی و حیات اجتماعی در شهر های مهاجرت
МАССАЛЫК ТҮРДӨ КӨЧҮП БАРГАН ӨЛКӨЛӨРДӨ КӨЧМӨНДӨРДҮН ЭКОНОМИКАЛЫК ЖАНА СОЦИАЛДЫК ТУРМУШКА САЛЫМДАРЫН АРТТЫРУУЧУ КӨЧМӨН ШААРЛАРЫ ПРОЕКТИ
TOPLU KÖÇ ALAN ÖLKƏLƏRDƏ İMMİQRANTLARIN İQTİSADİ VƏ İCTİMAİ HƏYAT ŞƏRTLƏRİNİ ARTIRACAQ İMMİQRANT ŞƏHƏRLƏRİ PROYEKTİ
MNOŽIČNE MIGRACIJE OBMOČJE DRŽAVAMI BO IZBOLJŠALO GOSPODARSKI IN SOCIALNI PRISPEVEK MIGRANTOV MIGRANTI MESTNEM PROJEKT
Mustafa ŞAHİN

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- (85-118) MÜLTECİ SORUNUNA GENEL BAKIŞ
GENERAL OVERVIEW OF THE REFUGEES PROBLEM
ALLGEMEINER ÜBERBLICK BETREFFEND DIE FLÜCHTLINGSPROBLEME
نظرة عامة على مشكلة اللاجئين
ОБЗОР БЕЖЕНЦЕВ ПРОБЛЕМ
نظر عمومي به مشکل پناهندگی
КАЧКЫНДАР МАСЕЛЕСИНЕ ЖАЛПЫ КӨЗ КАРАШ
MÜHACİR PROBLEMİNƏ ÜMUMİ BAXIŞ
PREGLED PROBLEMA BEGUNCEV

Neslihan TOPÇU

- (119- 143) GÜVENLİ BÖLGE POLİTİKASI CERABLUS TECRUBESİ
SECURITY ZONE POLICY JARABULUS EXPERIENCE
سيما كونتيلي تجربة جرابلس سياسة المنطقة الامنة
ПОЛИТИКА БЕЗОПАСНАЯ ЗОНА
مقدمه
КООПСУЗ АЙМАК ПОЛИТИКАСЫ ЖЕРАБЛУС ТАЖРЫЙБАСЫ
ETİBARLI BÖLGƏ SİYASƏTİ CERABLUS TƏCRUBƏSİ
SAFE CONA POLITIKA JARABULUS IZKUŠNJE

Sema KÜNBETLİ

- (145-166) SURİYELİ MÜLTECİLERİN İŞGÜCÜ PİYASASINA ETKİSİ
THE IMPACT OF SYRIAN REFUGEES IN THE LABOR MARKET
DIE AUSWIRKUNGEN DER SYRISCHEN FLÜCHTLINGE AUF DEM ARBEITS
MARKT
اثر پناهندگان سوری در بازار کار
ЭФФЕКТ СИРИЙСКИХ БЕЖЕНЦЕВ НА РЫНКЕ ТРУДА
تأثير اللاجئين السوريين في سوق العمل
СИРИЯЛЫК КАЧКЫНДАРДЫН ЖУМУШЧУ КҮЧҮ РЫНОГУНА ТААСИРИ
SURİYALİ MÜHACİRLƏRİN İŞ-GÜCÜ BAZARINA TƏSİRİ
VPLIV SIRSKI BEGUNCEV NA TRGU DELA

Elif Dursun

Selin Sümeýra Demir

- (167-195) KARANLIĞIN UMUDU
THE HOPE OF THE DARKNESS
DIE HOFFNUNG DER DUNKELHEIT
امل الظلام
НАДЕЖДА ТЬМЫ
امیدی نا تمام
КАРАҢҒЫЛЫКТЫН ҮМҮТҮ
Qaranlığın Ümidi
UPANJE TEME

Deniz OCAK

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- (196-230) UMUDUN RENGİ MAVİ
HOPE'S COLOR IS BLUE
DAS KENNWORT: DIE BLAUE
لون الامل ازرق
ЦБЕТ НАДЕЖД ГОЛУБОЕ
رنگ امید آبی است
ҮМҮТТҮҢ ТҮСҮ КӨК
ÜMİDİN RƏNGİ MAVİDİR
BARVA UPANJA: MODRA

Büşra ERYILMAZ

- (231-248) YERYÜZÜNDE BİR GÖÇMENİN YERİ
THE PLACE OF AN IMMIGRANT ON EARTH
DIE STELLE EINES IMMIGRANTEN AUF UNSERE ERDE
موطن مهاجر في الافق
МЕСТО ИММИГРАНТА В ЗЕМЛЕ
جای یک مهاجر در کره زمین
ЖЕР ЖҮЗҮНДӨ БИР КӨЧМӨНДҮН ЖЕРИ
YER ÜZÜNDƏ BİR QAÇQININ YERİ
ZGODBA O PRISELJENSKIH ZEMLJE

Çağrı ÇARDAKLI

- (249-266) BİLİNMEYEN DİYARLARIN UMUT IŞIKLARI
THE LIGHTS OF HOPE OF UNKNOWN LANDS
EIN HOFFNUNGSSCHIMMER DER UNBEKANNTEN LÄNDER
چراغ امیدواری دیارهای نا معلوم
СВЕТ НЕИЗВЕСТНОЙ СТРАНЫ
شعاع امل الارض المجهولة
БИЗ БИЛБЕГЕН ДҮЙНӨНҮН ҮМҮТ НУРЛАРЫ
BİLİNMEYƏN DİYARLARIN ÜMİD IŞIQLARI
UPANJE LUČI NEZNANIH DEŽEL

Melek ZEREN

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- (267-284) **VİCDANIN SESİ**
THE VOICE OF CONSCIENCE
DIE STIMME DES GEWISSENS
صوت الضمير
ГОЛОС СОБЕСТИ
صدای وجدان
АБИЇМРҮН YHY
VİCDANIN SƏSİ
GLAS VESTİ

İpek YÜCE
- (285-297) **OLAĞANÜSTÜ DÖNEMLERDE DEMOKRATİK YAŞAM**
DEMOCRATIC LIFE IN EXTRAORDINARY TIMES
Hicabi ARSLAN Mustafa ASLAN Aynur ÖRNEK
- (299-308) **Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler II**
MÜRİDİN FENDİ: BÖRKLÜCE MUSTAFA VE ŞEYH BEDREDDİN

SOME THOUGHTS ON SHEIKH BEDREDDIN AND HIS REBELLION II
Kemal Ramazan HAYKIRAN
- (309-322) **HASAN EL-BENNA VE MÜSLÜMAN KARDEŞLER'İN VATAN VE MİLLİYETÇİLİK KAVRAMLARINA BAKIŞI**
THE IDEA OF WATAN AND NATIONALISM IN THE MIND OF HASAN AL-BANNA AND MUSLIM BROTHERS
Ali BİLGENOĞLU
- (323-335) **ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERSİ COĞRAFYA ÜNİTELERİNDE ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME YÖNTEM TERCİHLERİ**
STUDENTS' LEARNING METHOD PREFERENCES IN GEOGRAPHY UNITS OF SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES COURSE
Ayşe Işıl GEL İsmail TAŞLI
- (337-350) **1980 SONRASINDA YÖNETİME MÜDAHALE GİRİŞİMLERİNİN DOLAR VE BORSA ÜZERİNE ETKİLERİ**
THE EFFECTS OF INTERVENTION ATTEMPTS TO GOVERNMENT ON THE DOLLAR AND THE STOCK MARKET AFTER 1980
Ahmet ÜNLÜ Mehmet E. GÜNDOĞMUŞ
- (351- 363) **"GÖÇMEN SORUNUNA GENÇ BAKIŞ" YARIŞMASININ ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU**

İnsanlar ve tüm canlılar fitratları üzere hep bir değişim ve dönüşüm üzere olmuştur. Kimi zaman bu değişimler keyfi kimi zaman zorunluluk arz etmiştir. İnsanın yaratılıp ruhunun üflendiği andan itibaren insanoğlu hem iç dünyasında hem de dış dünyasında göç etmiş ve kendini bulmaya çalışmıştır.

İnsanlık tarihine baktığımızda ilk göç Hz Adem (AS) ile Hz. Havva annemizin cennetten dünyaya göç ettirilmesiyle başladı. O tarihten sonra göç, göç etmek diğer adlarıyla hicret,muhacir, göçmen, mülteci hayatımıza girdi. Bir baktık bir milletin kuruluş destanında (Göç Destanı) karşımıza çıktı. Bir baktık yeni yerler görmek bulmak keşfetme arzusu bize yeni kıtaları ve kültürleri tanıttı. Bu keşif aynı zamanda buna paralel zorunlu göçü, köle yapmak için yurtlarından koparılıp getirilen bir nesli bir topluluğu getirdi. Ve onların gittikleri kıtada nasıl köleleştiklerini anlatan kitaplar, filmler, dizilerle yeni bir kültür ortaya koydu. (Kunta Kinte, Caz, Rap ,Blues müziği vb)

Bazı zamanlarda biz göçü büyük kitleler halinde dünya tarihini değiştirecek kadar önemli bir şekilde gördük. Öyle ki tarihlemede ondan önce ve ondan sonra diye adlandırdık. Kavimler Göçü'nde ki gibi. Bugün Avrupalı dediğimiz millet Kavimler Göçü sonrası oluşan demografik, siyasal, sosyal ve kültürel değişimle oluşmuştur.

Bazı zamanlarda büyük doğal afetlerden, iklim değişikliklerinden, kıtlıktan dolayı insanlar göç ettiler. Bazı zamanlarda da daha iyi şartlara ulaşmak için geçici,kısmi veya mevsimsel gittiler. Bu gidişlerine

gurbetlik dediler. Çünkü onlar yaban ellerde bir başlarına gariptiler. Bilinmeze, bilmedikleri görmedikleri ama duydukları bir yere gidiyorlardı. Analar babalar evlatları için 1950'lerde " *gurbete gitti , para kazanıp dönecek*" ya da " *ikinci vatan*

Almanya gurbet kuşu" buna bağlı olarak köyü, memleketi anlatan şiir, türkü ve filmlerle kendilerini avuttular (*bir yiğit gurbete gitse gör başına neler gelir* gibi deyişlerle veya *beni köyümün yağmurlarında yıkasınlar* gibi türkülerle vb). Bu dönem gidenler hep geri döneceğiz düşüncesinde olduklarından gittikleri yerlerle uyum sağlama ve değişme ihtiyacı duymadı. Sonuçta kültürel, sosyal, ekonomik bir ayrım başladı. Hem göç ettikleri ülkede hem de kendi memleketlerinde... Oralarda " *yaban Türk*" denilirken burada da " *Almanca*" gibi iki arada kalmış nereye ait olduğu belli olmayan arafta bir topluluk karşımıza çıktı. Bunun sadece iç göçüne katılanlar ise bunlara ilaveten başka sorunları da getirdiler. Türkiye Cumhuriyeti toprakları dışından Türkiye'ye gelmişlerse muhacir diye ikincilleştirildiler. Mahalleleri, mezarlıkları ayrıldı (Kuşadası, Aydın, İzmir'de olduğu gibi). Ya da Türkiye sınırları içinde göç ettilerse bu sefer şehirli-köylü, bohem-aydın gibi ayrıştılar.

Göç günümüzde daha çok gelişmiş batı ülkelerine yönelmiş gibi görünse de Türkiye'yi de etkileyen bir sorundur. Türkiye Cumhuriyetine bir " göçmen ülkesi" desek yanlış olmaz. Fakat bu göç hareketlerini yukarıda da vermeye çalıştığımız boyutlarında çok büyütüyoruz. Çünkü bunlar olması doğal olan şeyler. Fakat esas

sorun yurtlarından zorla siyasi, etnik, ırksal, savaş veya dini sebeplerle göç ettirilenlerde. Bunlarla ilgili yakın tarihimizde örneklerimiz çok.

Hatta o göçleri simgeleştiren isimler ve olaylar hafızalarımızda. 1980'lerde Bulgaristan'da isimleri ve dinleri zorla değiştirilen Türk-Müslümanları bize 13 yaşındaki genç kızımız Aysel ile Naim Süleymanoğlu hatırlatıyor. Ya Avrupa'nın kalbinde BM'nin korumasındaki Bosnalı Müslümanlara ırkçı mezalimleri ile Sırpların yaptıkları toplu katliamlar ve sadece o mezarlarda açan çiçeklere konan mavi kelebekler... bunlar insanın içini sızlatıyor. İnsanlığından utandırıyor.

Belki bu tarihler kimilerine göre uzaktır. O zaman 2011'den beri devam eden Suriyeli göçmenlerin göçünün başlangıcına bakalım. 2.Dünya Savaşından beri iki kutuba doğu-batı / komünizim-kapitalizim ayrılan dünya 1989'da Demir Perde'nin yıkılmasıyla hızla bir küreselleşmeye başladı. Bu süreçte I. ve II. Dünya Savaşları sonrası ve 1970 İran-İrak Savaşı ve getirdiği petrol krizi, batı ülkelerini imar ettirmek, iş gücü açığını ucuz emekle karşılamak için düzenli göç teşvik edilmişti. Doğu Bloğunun tehdidi kalkmasıyla bu durum daha seçici olmaya başladı. Özellikle Filistin-Gazze saldırıları, Taliban, El-Kaide, Afganistan isyanları, Saddam'ın devrilmesi, 11 Eylül 2001 İkiz Kuleler Saldırısı , Mursi'nin devrilmesi ve Arap Baharı ayaklanmaları en son 2011'den beri devam eden Suriye iç savaşı ; Asya, Orta Doğu ve Afrika insanları için dışarıya göçü elzem haline getirdi. Fakat bu göçlerin çoğu adil, eşit ve uygun kabul görür halde değildi. Bu durum bizim muhacir, göçmen kavramımıza yeni bir kavramı ve anlamı getirdi **Mülteci**,

Sığınmacı...Bu anlam hiç de hoş duygular hissettirmiyordu.

Nitekim bu süreçte Türkiye en uzun kara sınırı olan komşusu Suriyeliler başta olmak üzere batıya gidecek olan göçmenlerin güzergâhı oldu.

Türkiye AB ile yaptığı Geri Kabul anlaşması ile **"güvenli ülke"** yapılmaya çalışılarak, Avrupa'ya gidecek göçmenlerin Türkiye'ye gönderilmesini ve daha fazla göçmenin gelmesini engellemeye çalışmaktalar.

Türkiye bu durumdaki göçmenler ve sığınmacılar için bir tür **"baraj ülke"** haline gelmeye başlamıştır.

Oysaki OECD'nin 2009 yılındaki verilerine baktığımızda Avrupa nüfusu gittikçe yaşlanmakta. Gelecek 50 yılda genç nüfus ortalaması 40-50 yaş aralığı olacak gibi görünüyor. Böyle olması muhtemel olmasına rağmen Dünyanın ekonomik açıdan gelişmiş bölgelerinde, sanayileşmiş ülkelerin işgücü kaybını telafi etmek için göçmen talebi yükselecek ve ucuz iş gücü ve yüksek nitelikli göçmenlerle ilgili olarak zengin ülkeler arasındaki rekabet giderek artacaktır. Ancak tam anlamı ile bir telafi için 2006 AB verilerine göre; toplam nüfusu içindeki göçmen oranının İngiltere'de 9 katı, Japonya'da 54 katı, Avusturya'da 44 katı oranında göçmen nüfusuna ihtiyaç gerekmektedir. Bu verileri kendileri ifade etmelerine rağmen hala o ırkçı, ayrımcı tutumları ile siyasetlerini sürdürmektedirler. Bu dönemin simgesi haline gelen o küçük kız çocuğu Aylan Kurdi'ye akıttıkları gözyaşı bir timsahın gözyaşısından başka bir şey değildi...

Bugün Türkiye Hz. Peygamber (sav) in yolunda hicret eden muhacirlere kapılarını açtığı gibi kalplerini de açmakta.

Rasyonalist Dünya bu mantığı anlayamıyor.! İnsan bir şey almadan hatta bir de külfet yarattığını bile bile elini uzatır mı? “ Veren el alan elden üstündür” “ Komşusu açken tok yatan bizden değildir” sözünü bilmiyor ve yaşamıyorsa anlamasını beklemek beyhudedir.

19. sayımızda işte bu düşüncelerle amacımız Aydın ölçeğinden yola çıkarak hem Türkiye’ye hem Dünya göç ve göçmen sorununa gençlerin bakışını göstermek, bu konudaki sorunların farkındalığını sağlamak ve hep birlikte çözüm aramak için önce empati kurdurmak istedik. Bu amaçlarla nisan 2017 tarihlerinde düzenlediğimiz *Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM) ’ın İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenen, Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) ve Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şubesi ortaklarımızla “Göçmen Sorununa Genç Bakış”Kısa Film-Hikaye-Makale yarışmasına ayırdık. ADÜ’lü öğrencilerin göçmen sorununa bakışını ve yarışmada ödül kazanan hikaye ve makaleleri sizlerle buluşturmak istedik.*

Bu yarışmaya katılarak göçmen konusundaki hassasiyetlerini önceliklerini ve medeni cesaretlerini gösteren gençlerimizin eserlerini Türkçe, İngilizce, Almanca, Arapça, Rusça, Farsça, Kırgızca, Azerice, Urduca ve Slovence olmak üzere 10 dilde çevirdik. Böylece dünya ilim camiasına sesimizi farklı dillerle duyurmak istedik.

Yarışmanın dereceleri şöyledir:

KISA FİLM dalındakiler

1. Erdem ŞANLITÜRK-SUÇSUZ-
<https://www.youtube.com/channel/UCHtXISawlh6ou3R4AI7sBjw>
2. Halil YÖRÜK - AZİZ HATIRALAR-
https://www.youtube.com/watch?v=_oZgtExMwr0&t=2s-

3. Mizgin AKDOĞMUŞ - ELİNİ UZAT-
<https://www.youtube.com/watch?v=wNdxYEhMeAQ>

4. Eren TAŞYÜREK - MİSAFİRPERVER-
<https://www.youtube.com/watch?v=tYTDHEhK9vw>(Teşvik-Mansiyon Ödülü)

HİKAYE dalındakiler

1. Deniz OCAK: KARANLIĞIN UMUDU
2. Büşra ERYILMAZ: UMUDUN RENGİ MAVİ
3. Çağrı ÇARDAKLI: YERYÜZÜNDE BİR GÖÇMENİN YERİ
4. Melek ZEREN: BİLİNMEYEN DİYARI UMUT IŞIKLARI (Teşvik Ödülü)
5. İpek YÜCE: VİCDANIN SESİ (Teşvik Ödülü)

MAKALE dalındakiler

1. Buse KESKİN: SURİYELİ GÖÇMEN SORUNUNA GENEL BAKIŞ
2. Mustafa ŞAHİN: TOPLU GÖÇ ALAN ÜLKELERDE GÖÇMEN ŞEHİRLERİ PROJESİ
3. Neslihan TOPCU: MÜLTECİ SORUNU
4. Sema KÜNBETLİ: GÜVENLİ BÖLGE POLİTİKASI CERABLUS TECRUBESİ (Teşvik Ödülü)
5. Elif DURSUN-SELİN DEMİR: SURİYELİ MÜLTECİLERİN İŞGÜCÜ PİYASASINA ETKİSİ(Teşvik Ödülü)

Ayrıca bu sayımıza eşsiz veciz şiir gibi bir anlatımıyla hicv eden, insanlığın göçmen ve mülteci sorununa bakışına dikkat çeken dergimizin genel yayın yönetmeni ve kurucusu Mesut Mezkit’in “**Siyonist-Haçlı İttifakının Göçmen Sorununa Kör Bakışı ve Ensar Ülke: Türkiye**” makalesi, Hicabi Arslan, Mustafa Aslan ve Aynur Örnek’in beraber hazırladıkları “**Olağanüstü Dönemlerde Demokratik Yaşam**” makaleleri ile ; 15 Temmuz 2016 sonrası 4 aylık süreci kapsayan (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016)

tarikh aralığında ulusal yayın yapan 4 gazetenin (Hürriyet-Milliyet-Sabah-Cumhuriyet) bu alana yönelik haberleri derlenip, sınıflandırılarak “olağanüstü dönemlerdeki hak ve hukuk ihlalleri yanında bunları önlemeye yönelik düzenlemeleri de içeren haberlerin” analizi yapılmış ve siyasi, idari ve sosyal yaşama etkisi tartışıldığı cesur ve özgün çalışmaları, Kemal Ramazan HAYKIRAN’ın “ **Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler II, Müridin Fendi: Börklüce Mustafa ve Şeyh Bedreddin**” makalesi ile isyanda etkisi olan Börklüce Mustafa üzerinden detaylı bir yorumlamasını göreceğimiz gibi farklı disiplinler içeren daha çok analitik çalışmaya dayalı eğitim, aile ve çocuklarımızı ilgilendiren çalışmaları ile Ayşe Işıl Gel ve İsmail TAŞLI’nın “ **Ortaokul Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Ünitelerinde Öğrencilerin Öğrenme yöntem Tercihleri** ” ve Ali Bilgenoğlu’nun 21.yy.ın sıcak gündemlerinden biri olan Mısır ve Arap Baharı ile ilgili özgün çalışması “**Hasan el-Benna ve Müslüman Kardeşler’in Vatan ve Milliyetçilik Kavramlarına Bakışı**” ile sizleri buluşturmayı istedik.*

Hem bu yarışmada hem de bu sayıda emeği geçen herkesi sevgi ve saygıyla selamlıyoruz. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle.....

Yrd.Doç Dr./Asst. Prof. Dr. Nezahat BELEN
19. Sayı Editörü/Editor of the 19th Issue

Siyonist-Haçlı İttifakının Göçmen Sorununa Kör Bakışı ve Ensar Ülke: Türkiye

Mesut MEZKİT*

Öz:

Göçmen meselesi, ülkemizin ve dünyanın en büyük sorunudur. Türkiye, göçmenlerin geçiş konumunda ya da ikamet ettikleri ülke olmasından dolayı maddi ve manevi çok fedakarlık da bulunmuştur. Özellikle göçmenlere misafir gibi tavır göstermesi çok önemlidir. Türkiye göçmen barındırmada da göçmenlere yardım etmede de dünyada birinci sıradadır. Ancak Batı dünyası, daha doğrusu Yahudi-Hristiyan Haçlı ittifakı göçmen meselesini görmezden gelmektedir. Bu makalede Türkiye ve Batı 'nın göçmen konusuna yaklaşımı ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: ensar, muhacir, Yahudi-Haçlı İttifakı, Göçmen, Göçmenlik, Türkiye,

The View Of Jewish-Christian Cross Alliance On Immigrant Issue And Ensar Country

Abstract

Turkey Immigrant issue is the biggest problem of our country and the world. Turkey has been made great sacrifice because of being a place where is widely residing or crossing point for immigrants. Especially, it is very important to behave like guests to immigrants. Turkey is in first place to shelter and to help immigrants in the world. However, Western world, rather Jewish-Christian cross alliance ignore the immigrant issue The approach of Turkey and West will be discussed in the paper.

Key words: ensar, emigrant, Jewish-Christian cross alliance, Immigrant, Immigration, Turkey
ENSAR - People who helped immigrated muslims

* Yazar, Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Merkezi (Yeni Fikir SAM) Başkanı, mesutmezkit@gmail.com

GİRİŞ

Göç, 21. yüzyılda da Türkiye ve Dünya'nın en önemli sorunu. Bunun sebebi de iç savaşlar ve iç karışıklıkları körükleyen dış müdahalelerdir. Harici etkiler, insanların yaşadıkları toprakları terke zorlamaktadır. Göç meselesinde ana merkez daima kadın, çocuk ve fakir insanlar olmuştur.

Yani fakirlik... çaresizlik... ümitsizlik...

Zengin göçmenler ise, gittikleri ülkelerde misafir gibi karşılanmışlardır.

Zira onların "dolarları" vardı.

Nereye varacağı kestirilemeyen göçmenlerin ana hedefi, hep ekmek davasıdır.

Onun da, batıda varolduğu düşünülmüştür.

Ancak batı, daha doğrusu maddeten gelişmiş Batı ülkeleri meseleye hep nitelikli insan gözüyle bakmışlardır. Göçmen sorununa "işime yarayacak mı" maddeci zihniyetiyle yaklaşmış; "sorunlu" gördüğü göçmenleri ülkelere almamış, gelenleri de zorbalıkla geri göndermiştir. Batının nazarındagöçmenler, insan değil, metadır. Dolayısıyla "hümanist" Batı, göçmenleri insan yerine koymamış, onları insan dışı varlıklar olarak kabul etmiştir. Orta Çağ Avrupası'ndaki köle tüccarlarının elindeki kırbağı şırıpdatarak işine yarayacak insanları seçmesi gibi göçmenleri de sağlıklı ise böbrek, kalp karaciğer için; zengin ise "para"sı için; "kadın" ise fuhuş için, çocuk ise sünbyancılık için...

Bunun dışındakileri ya da bu şartları red edenleri kabul edilemez varlıklar gibi değerlendirmişdir.

Avrupa'nın sınırları da tel örgülerle kapatılmıştır.

Bunun tek istisnası vardır: Göçmelerin Batı'sında olup da Batılı olmayan; mazlum ve mağdurların hamisi ülke : Türkiye

Yani Türk Milleti..

SİYONİST-HAÇLI İTTİFAKI, NEDEN GÖÇMENSORUNUNA BERLİN DUVARI ÖRÜYOR?

Kuzey Kutbu'nda, Kutup Ayıları yeterince balık bulamadığından ölümler pençeleşmektedir. **Greenpeace**, dünyayı ayağa kaldırmaktadır.

Nasıl olur da Kutup Ayıları az balık yüzünden ölüme mahkum edilir?

İnsanlık ölmüş...Buzullar kırılmalı.... Bütün balıklar Kutup Ayıları için seferber edilmeli...

"Libya açıklarında batan bottaki zenci göçmenlerin bulunamayan cesetleri köpek balıklarına yem oldu..."

Dünyadaki hayvan sevenler örgütleri Birleşmiş Milletler'e bir teklif sundu:

"Kutuplarda aç kalan Kutup Ayıları'nı kurtarmak için Akdeniz'de büyük trollarla köpek balığı avlanmasın. Bu köpek balıkları Zenci Göçmenleri yediklerinden; besilidirler. Dolayısıyla Kutup Ayıları'nın kurtuluşu; ancak, bu köpek balıkları ile mümkündür."

Dünyaca ünlü bir Kapitalist, 101 yaşında öldüğünde çok gençmiş...!

Yani erken yaşta gözlerini yummuş..!

Ünlü Kapitalist, 100 yaşına geldiğinde “200. yaş günümü kutlamak istiyorum” demişti de...

Aslında 200 yaşına kadar yaşaması gerekliy-miş...!

Bu yüzden bütün cihan üzüntüye gark olmuş;

Modern dünya, ne yapacağını şaşır-mış vaziyette..!

Şimdiye kadar 3 böbrek nakli...

6 Kalp nakli...

2 ciğer ...

Modern Batı Dünyası soruyor:

“Neden 6 böbrek..

12 kalp...

4 karaciğer bulunamadı da böylesi muhteşem bir insan erken yaşta dünyadan göç etti!?”

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB), şimdiki adıyla Rusya Fedarasyonu Afganis-tan’ı işgal eder..

Afgan mücahitleri, muhteşem bir direnişle Komünist İşgali püskürtür...

Ancak fakr-ü zaruret içindeki Afgan halkı, Ba-tı’ya göçe zorlanır...

ABD, 1991’de Irak’a; Saddam’ın Kuveyt’i işgal bahanesiyle savaş açar.

Irak’ın Kuzeyi’nde bir hat oluşturulur...

Burada yaşayan halklar göçe zorlanır...

Yeni bir ümit...

Yeni bir umut..

Batı..!?

Vahşi Kapitalist Yahudi- Hıristiyan Haçlı İttifakı’nın sermayederlerine taze insan la-zım...!

Neden?

Kalp... böbrek... karaciğer için...

101’inde genç yaşta toprağa girmek istemeyen zenginler var..!

Batıya giden göçmenlerin tazecik çocukları bir bir buhar oluyor en uyar! Batı şehirlerinde...

Âkibeti bilinmiyor...

Bu çocuklar, Vahşi Kapitalistlerin emrine âmâde için göç ettirilmemişler miydi?

Neden kızılıyor ki?

Ortadoğu demokratikleşmeliydi...

Ortadoğu’nun tekrar sınırları çizilmeliydi..

Batının kodamanları genç yaşta ölmeye başlamışlardı..

Ama son yıllarda -özellikle son 10 yılda- geçiş güzergahı olan bir yerlerden eskisi gibi böbrek, karaciğer,kalp; istenilen taze beyin ve taze göçerler gelmiyordu.

Onları, BİRİ koruyup kolluyordu...

Ama, kim..?

Mağdur ve mazlumların emin eli...

“Everest” gibi Anadolu...

Batı Uygarlığı! gelecek vaat ettiği tezviratını yapıyordu...

Suriyeli bebekler bir umutla atladı Ege Denizi’ne...

Bir Modern Batı haber kameramanı, umuda yolculuğa çıkan göçmene en uygar yöntemlerle ayağını siper ediyordu ...

Ölüm mahzenlerine geri dönmesi için çelme takıyordu...

Ne işi vardı Uygar Batı’da?

Kendi ülkesi neyine yetmiyordu sanki?

Yüz bir yaşında ölen Kapitalist’e yetişememişlerdi Doğu’dan ve Güney’den gelen göçmenler...

Çok acı bir şeydi!

101 gibi genç yaşta ölen bir insana neden ulaşmakta geciktiler ki göçmenler?

Dünya ısınıyor...

Akdeniz’de boğulan göçmen çocukların sıcak nefesleri...

Annelerin, boğulan çocukların arkasından ah-ü figânların ateşi ...

Gelecek için Batı’ya göç eden babaların haykırıları...

Yahudi-Hristiyan Haçlı İttifakı’nın Berlin Duvarı’na çarpınca Akdeniz’in harareti yükseliyor...

Artan sessiz çığlıkların sıcaklıkları kutupların buzullarına ulaşıyor...

Artık hayvan sever örgütlerin telaşlanmasına gerek yok...

Kutup Ayıları sıcak denizlere inebilirler...

Oradaki çok taze, semiz; vücutlarına Modern Batı’nın zehiri akmayan lezzetli etleri kutup ayılarının istikballerini kurtaracaktır...

Hayvanlığa ne büyük hizmet...!

Kurtulabilenler de zaten kapitalist kodamanların ömürlerini uzatarak genç yaşta ölmelerine mani olacaktır...

Yaşasın Yahudi-Hristiyan Haçlı İttifakının göçmen sevdası..!

Işık Doğu’dan Yükseliyor...

Yeni bir umut doğuyor göçmenler için Anadolu’nun kalbinde...

Ensar Ülke: Türkiye

Türk Milleti, tarihinden, inancından, geleneklerinden tevarüs ettiği mirasla göçmenleri muhacir görmüş; Türk Milletini de Ensar kabul etmiş büyük bir millettir. Yüzyıllardır böyle iken onların torunları da ezilmişlerin,

mağdurların, mazlumların koruyucusu olmuştur. EnsarMedeniyeti'nin gerçek yüzünü zalimin zulmünden kaçanlara kuçak açarak göstermiştir.

Osmanlı-Türk Sultanı II. Beyazıt Han İspanya'da Batı'nın Vahşi Zulmü altında ezilen Yahudileri kurtarmış, onları Türkiye'ye (Osmanlı topraklarına) kabul etmiş, kol kanat gererek bir halkın yok olmasını engellemiştir.

21. yüzyılda da durum farklı değil. İç savaştan ve karışıklıklardan ülkesini terk eden insanların geçiş güzergâhı konumundaki Türkiye'nin göçmenlere bakışı hep "insan" merkezlidir.

Doğu Türkistan Türkleri, Ahıska Türkleri, Balkan Türkleri, Afganistan, Irak, Afrika, Kırım, Kafkaslar ve son olartak Suriyeli göçmenler...

Türkiye, şu andadünyada göçmen barındırmada birinci sırada. Yine göçmenlere yardımda da birinci sırada. Türk milleti, özellikle son dönemde Suriyeli göçmenlere ekmeğini paylaşarak gösterdiği "ensar" anlayışıyla dünyaya numune olmuştur. Onları eşrefi mahluk kabul etmiştir esfeli sâfilin olan Vahşi Kapitalist Zihniyete rağmen. Çünkü, İnancı böyle emrediyordu. Türk Milleti incancından aldığı medeniyet anlayışını göçmenlere yansıtmış; yememiş; yedirmiş, içmemiş; içirmiş, ekmeğinin yarısını paylaştığı yurtlarından terke mecbur bırakılmış bu insanlara muhacir gözüyle bakmış; bütün imkânlarını seferber etmiştir. Üç maymun taklidi yapan dünya, gözlerini bu insanlık dramına kapatmış iken Türkiye Cumhuriyeti Devleti göçmenleri misafir etmesini bilmiştir. Ebu Leheb'in Peygamber Efendimizin (sav)küçüklüğünden beri peygamber olarak gönderildiğini bildiği halde iman etmeyip guruna yenik düşmesi gibi; Batı 'da vahşi gururuna mağlup olmuştur. Onların Yahudi-

Hristiyan Vahşi Kapitalist Uygarlığı bunu emrediyor. Onlar, kendi inancının gereğini yerine getiriyorlar.

Türk Devleti, göçmenlere "Hilâl"ın gerçek anlamada kucaklayıcı yüzünü göstererek bu insanların acılarını bir nebze olsun azaltmanın yollarını aramış, onları Suriyeli, Doğu Türkistanlı, Afrikalı, Kafkas gibi görmediği, kendi halkından tefrik etmemiştir. Bunu her tarafta görmek mümkündür (Bakmayın siz mevzi bazı fevri hareket eden insanlara. Ade-moğlunun ruh hali bazen kendi öz kardeşini bile düşman gördüğü zamanlar olur.

Meseleye bu zaviyeden bakılmalı...). Onlara iş vermiş. Aş vermiş. Göçmen çocukların okuması için okullar açmış, hastahaneler kurmuş; açıkta olursa yeni şehirler inşaa etmiş.

Böylece Batı'nın kapılarını kapattığı bu insanları bütün zorlukları göğüsleyerek Türkiye'debakmaya devam etmiştir. Böylece bir çok sığınmacının Ege Denizi'nde, Akdeniz'de boğularak yok olmasının önüne geçmiştir. Onları hayata bağlamıştır. Başta BM, AB olmak üzere bütün Batılı! değerleri müdafaa eden Modern Batı'ya inat; Türk Milleti Ensar Ruh'u'nu dipdiri tutarak insanlığın ölmediğini göstermiştir. Göstermeye de devam edecektir. Ensar-Muhacir Ruh'u'nu İslam imbiğinden süzerek ruhlarına ruh katan Türk Milleti, Batı'ya rağmen Doğulu olmanın erdemini bütün cihana ispat etmiştir. Etmeye de devam edecektir. Vahşi Kapitalist Batı'da insanlık ölse de; Türk Milleti'nin insana bakışı daima şerefli mahluk olacaktır. "İnsanı yaşat ki Devlet yaşasın" ve "önce insan" düsturu ile hareket eden Türk Milleti, bu özelliği ile yine bütün Dünyaya numune teşkil etmiştir. Hilâlin Bereketi'ni göçmenler yolu ile insanlığa göstermiştir.

Bunu yaparken ırk, din, dil, mezhep farklılığı gözetmeksizin yapmıştır.

Türk Milleti, Dünyanın “Beşten Bükük” olduğunu, her şeyin kapitalist bir zihniyetle elde edilemeyeceğini, Yahudi-Hıristiyan Uygarlığının dünyaya verecek bir şeyin kalmadığını, insanlığa alternatif olarak “Ensar-Muhacir” ruhunu sunarak Medeniyet tasavvurunun olduğunu göstermiş oldu.

Kısaca, Muhacir-Ensar Ruhu, bu milletle dünyaya bir kez daha “Hakiki” anlamda haykırılmış oldu.

Bu “Hakiki Haykırışı”, Ensar Ruhlu, zalimin zulmünden kaçarak mağdur ve mazlum hale düşürülenlerin tek hamisi Türk Milleti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti yapmıştır.

Siyonist- Haçlı İttifakı’nın göçmenlere Ege Denizi ve Akdeniz’i mezar etmelerine inat, Türk Milleti, insaların en mukaddes hakkı olan insanca yaşaması için mücadele ve mücadele etti.

Türk Devleti tek başına da olsa Ensar Ruhu’nu yaşatmaya devam edecektir.

Elli küsur İslam Devleti arkasından

gelmesi de....!

İşte, Ensar ülke Türkiye ile Yahudi-Hıristiyan Haçlı İttifakı’nın arasındaki fark..!

SURİYELİ GÖÇMEN SORUNUNA GENEL BAKIŞ*

Buse KESKİN**

GİRİŞ

Suriye iç savaşı insanlık tarihinin tanık olduğu en büyük zorunlu iç ve dış göçe neden olmuştur. Suriye’de ki dış göçten en büyük payı ülkeler arasında Türkiye almıştır. Resmi rakamlara göre Türkiye’deki mülteci sayısı 3 milyonun üzerindedir. Göçmen nüfusunun bu kadar kısa bir sürede ve böylesine büyük artış ile büyük ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurması kuşkusuzdur. Ayrıca, Türkiye’nin bütün şehirlerinin mülteci dağılımından eşit pay almamaları, yoğun mülteci göçleri ile yüz yüze kalan Suriye’ye yakın şehirlerde ekonomik ve sosyal sonuçların çok daha büyük boyutlara ulaşması anlamına gelmektedir.

Suriyelilerin durumuna dikkat çekme ve bütün zorluklara rağmen Hükümetin milyonlarca göçmene misafirlik yapmasının doğurduğu sorunlarına çözüm bulmalarına ve uluslararası arenada çabalarına destek vermektir. Bütün dünyanın bir insanlık sınavı verdiği Suriye savaşı ikiyüzlülükleri de ortaya koymuş durumda. Yüzyılın göç dalgasında komik rakamlar ile göç alan, göçmenler için sınıra duvar ören, dinini değiştirme şartıyla göçmen kabul eden, Avrupa’nın göbeğinde düzensiz ve insani şartlardan yoksun kamplar kuran batı Yaklaşık 3 milyon Suriyeli göçmeni misafir eden Türkiye’yi bu konuda yalnız bırakmıştır.

Bu sınavda sınıfta kalan batı kendi ikiyüzlülüğünü örtmek için Türkiye’yi belirli alanlarda eleştirerek odak noktasını değiştirmeye çalışmaktadır. Bu çalışma ile Türkiye’nin gösterdiği olağanüstü çabaya değinerek batının insani değerler noktasında nasıl üç maymunu oynadığını ele almaya çalışacağız.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)’ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı’nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan “Göçmen Sorununa Genç Bakış” İsimli yarışmada **Makale** dalında **BİRİNCİ** olan eser.

** Buse KESKİN/ Adnan Menderes Üniversitesi Lisans Öğrencisi,

1-SURİYE'DE'Kİ DURUM

Suriye'de Mart 2011'de başlayan ve devam etmekte olan kriz, 500.000'den fazla insanın öldüğü bunların 70.000 çocukların ölümü ile sonuçlanmış milyonlarca insanın yaşadığı yeri terk etmesine neden olmuştur.

Çevre ülkelere göç eden 7 milyonu aşkın insan ve ülke içerisinde evlerini terk ederek güvenli bölgelere sığınanlarla birlikte toplamda 14 milyondan fazla Suriyeli krizden doğrudan etkilenmiştir. %75'inden fazlasını çocuk ve kadınların oluşturduğu mültecilerin büyük çoğunluğu kamplar dışında zor koşullar altında yaşamlarını sürdürmektedir. (*İHH 2014 Suriye raporu *İHH İnsani sosyal araştırmalar merkezi \ Zümrüt sönmez)

2-TÜRKİYE'YİTERCİH

ETMELERİNDEKİ ETKENLER

Türkiye ve Suriye halkının geçmişten gelen tarihi bağları ve Kendi akrabalarının burada olması ve sınıra en yakın yer olması göç etmenlerinde ki en önemli sebeplerdendir. Osmanlıdan bu yana beraber yaşayan bu toplumların yaşantıları da hemen hemen aynı olduğu için Suriyeliler Türkiye ye göç etmeyi daha güvenilir bulmuşlardır. Türkiye'nin ekonomik yapısının ve İstihdam olanaklarını da göz onunda bulunduran Suriyeliler Türkiye toplumunun yardım severliğini bilip bu yüzden burayı tercih etmiştir.Türkiye'nin Suriyeli mülteci krizine verdiği yanıt, ayırmış olduğu kayda değer kaynaklara ve çok sayıda olumlu politika uygulamalarına rağmen, krizin başlamasının üzerinden birkaç yıl geçmesinin ve ülkedeki mülteci sayısının sürekli olarak artmasının ardından, giderek görünür bir biçimde ne kadar sınırlı olduğunu ortaya koyuyor. Ancak eksiklerine rağmen, hükümetin politikaları, mülteci krizi için bir bütün olarak sorumluluk

almayan uluslararası toplumun gösterdiği başarısızlıkla kıyaslandığında büyük bir tezat oluşturunuyor.

3-AVRUPA'NIN SORUNA BAKIŞI

Türkiye, Lübnan, Ürdün, Irak ve Mısır, toplamda Suriye'den gelen 5 milyon mülteciyi, yani dünya çapındaki Suriyeli mültecilerin yüzde 95'ini barındırıyor. Bu beş ülkeden üçü -Türkiye, Lübnan ve Ürdün-mülteci krizine verilen yanıtta sorumluluğun büyük bir bölümünü, Birleşmiş Milletler'in desteğiyle (özellikle de Lübnan ve Ürdün) yükleniyor. Bu krize verilecek uluslararası insani yanıtın liderliğini BMMYK yapıyor ancak onun da kapasitesi oldukça yetersiz düzeylerde verilen fon taahhütleriyle sınırlı. 15 Ekim 2014 tarihi itibariyle, BM'nin 2014 yılı içi talep ettiği 3,74 milyar ABD dolarının yalnızca yüzde 51'i sağlanmış durumda. Dünyanın en varlıklı ülkeleri, yetersiz düzeyde verdikleri fon taahhütlerine ek olarak, Suriyeli mültecileri diğer açılardan da yarı yolda bırakıyorlar. Bir ülkenin mültecilere ikamet ve destek sunduğu yerleştirme kotaları ile geçici ikamet ve aile birleşimini içeren insani kabul kotaları için verilen vaatler hâlâ utanç verici bir düzeyde düşük kalmaya devam ediyor. Türkiye, Eylül 2014'te, yalnızca üç gün içinde Suriye'den 130.000 kadar mülteciyi kabul etti. Bu rakam, tüm Avrupa Birliği'nin geçen üç yıl içinde kabul ettiğinden daha fazla Avrupa dışındaki çok sayıda zengin ülke de benzer bir biçimde cömert olmayan bir tutum içinde. Örneğin, 1979- 1980 yılları arasında 18 ay gibi bir sürede 60.000 Hindistanlı mülteciyi kabul eden Kanada, toplamda sadece 200 Suriyeli mülteciyi yerleştirme programına alacağını taahhüt etti. Ancak krizin üzerinden üç buçuk yılın geçtiği Ekim 2014 tarihi itibariyle, bu denli düşük bir hedefin bile tutturulup tutturulmadığı belirsiz.

2015 verilerine göre Batılı ülkelerin kabul ettikleri mülteci sayıları şu şekildedir.

Almanya 125.441, Sırbistan 109.054, İsveç 80.360, Macaristan 54.125, Avusturya 23.757, Hollanda 18.096, Bulgaristan 15.714, Danimarka 13.230, İsviçre 8.683, İngiltere 7.510, Fransa 8.050, Belçika 8.230, İspanya 6.253, Norveç 7.845, Yunanistan 3.962, Karadağ 2.962, Kıbrıs 2.622, Romanya 2.332, İtalya 2.168, Makedonya 2.057, Malta 928, Polonya 718, Finlandiya 656, Hırvatistan 352, Çek Cumhuriyeti 304, Lüksemburg 241, Portekiz 188, Arnavutluk 187, Slovenya 187, İrlanda 101, Bosna Hersek 100, Letonya 89, Slovakya 61, Estonya 42, Litvanya 28, İzlanda 14, Lihtenştayn

5(*<http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm>)

4- TÜRKİYE’NİN SORUNA BAKIŞI VE SONUÇ

Suriye’den Türkiye’ye mülteci akışı, 29 Nisan 2011 tarihinde Suriye’deki çatışmalardan kaçan 250-300 kadar Suriye vatandaşının Türkiye topraklarına sığınma talebinde bulunmasıyla başladı. Türkiye, 2009 yılında Suriye ile karşılıklı olarak almış olduğu vizeleri kaldırma kararı çerçevesinde mülteci krizi karşısında “açık kapı” politikasını benimsedi ve sığınmacıların barınması için Hatay ilinde kamplar kurdu. Türkiye, Suriyeli sığınmacılara yönelik çabalarının, Suriye’deki krizin çözülmesi yönündeki siyasi çabaların yerini alamayacağına bilincindeydi. Bu nedenle, öncelikle Başar Esad’ın reformlar yapması konusunda yoğun bir çaba gösterdi. Bu politika sonuç vermeyince, Suriye ile diplomatik ilişkilerini kesme kararı aldı. BM’nin sorunun çözümü yolundaki çabalarına destek veren Türkiye, bölgesel ve uluslararası aktörlerin krizin çözümünde etkisiz kaldığını görerek, Suriye muhalefetini desteklemeye başladı. Türkiye iyi donanımlı kampları kısa sürede hizmete koyarak mülteci

akınına yönelik ilk müdahaleyi yaptı ancak kamplar kısa vadeli bir probleme çözüm niteliğinde kurulmuştu.

Suriye’deki savaşın uzaması, Nisan 2011’deki ilk mülteci akınından sonra Türkiye’ye giren Suriyeli sayısının hızla artmasına sebep oldu. Bunların yaklaşık yüzde doksanı kamp alanlarının dışında; çoğunlukla ülkenin Güneydoğu bölgesindeki kentlerde, Ankara ve İstanbul gibi diğer şehirlerde yaşamlarını sürdürüyor.

Türkiye’deki Suriyelilerin geçici ‘misa-fir’ olmayacağını anlaşılmaması ile giderek büyüyen mülteci krizi için daha geniş kapsamlı bir adaptasyon gerekliliği de ortaya çıktı. Türkiye bu aşamada ülkedeki varlıklarını devam ettirmek isteyen ‘kalıcı mültecilere yönelik kurumsal ve altyapısal kapasitesini geliştirmeye başladı. Mültecilerin uzun vadeli entegrasyonu ve yerleşimi, özellikle krizin büyüklüğü göz önünde bulundurulduğunda kapsamlı ve titiz bir yaklaşım gerektiriyor. Bu entegrasyon sürecinde karar alıcılar, uygulayıcılar, ile sağlık, eğitim, istihdam gibi farklı alanlarla ilgili sivil toplum örgütleri arasında işbirliği de bir diğer önemli konu. Bunun yanı sıra, güçlü bir uluslararası destek ve işbirliği de gerekiyor. Suriye’deki savaşın ve insani krizin altıncı yılının eşliğinde Türkiye büyük bir mülteci sorunu ile karşı karşıya kaldı. Resmi kaynaklara göre Türkiye’nin Suriyeli mülteciler için harcamış olduğu para 9.5 milyar doları yani bugün ki kur ile 24 milyar lirayı aşmıştı. Bu harcamaya uluslararası kuruluşların katkısı ise 418 milyon dolarda yani 1,2 milyar lira da kaldı. Suriyeliler için Türkiye’nin harcadığı yıllık ortalama 5,3 milyar liranın ekonomideki yeri ise bütçe rakamları göz önüne alındığında daha iyi anlaşıyor. 2016 bütçesinin de iç işleri bakanlığına ayrılan bütçe 4,5 milyar oldu. Suriyeliler için harcanan para şimdiden bunu aşmış

durumda. Diyanet işleri başkanlığının gelecek yıldaki ödeneği 6,4 milyar lira. Bu artış hızıyla önümüzdeki yıl Suriyelilere harcanan paranın diyanet bütçesini de aşması bekleniyor.

Oysa UNCHR e göre uluslararası fondan Türkiye ye 624 milyon dolar akıtılması gerekiyor.

Ancak şu zamana kadar akıtılan fon miktarı 134 milyon dolar. Ve Türkiye'nin Suriyeli mülteciler için harcadığı para 6 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

(AFAD, "Suriye Raporları"

<https://www.afad.gov.tr/tr/IcerikDetay1.aspx?IcerikID=747&ID=16>.

* UNCHR, "Mülteci Bilgileri"

<http://www.unhcr.org/turkey/home.php>.)

AN OVERVIEW OF THE SYRIAN MIGRATION PROBLEM

Buse KESKİN

INTRODUCTION

Syrian civil war has caused the largest forced internal and external migration witnessed in human history. Among the countries, Turkey has the biggest share of the external migration in Syria. According to official figures, the number of refugees in Turkey is over 3 million.

There is no doubt that the rising immigrant population has such great economic and social consequences in such a short period of time. Moreover, the fact that not all cities of Turkey receive equal share of the refugee distribution means that economic and social consequences can reach much larger dimensions in cities near Syria, which face immigrant refugee migrations. To draw attention to the situation of the Syrians and to support their efforts in the international arena to find solutions to the problems caused by the millions of immigrant hosted by the Government despite all the difficulties.

The war of Syria, where the whole world has given a humanity test, has also revealed hypocrisies. Europe, who received with funny figures the immigrants in the immigration wave of the century, has built a border wall for immigrants, has accepted immigrants on condition of religion exchange, irregular and lack of humane conditions in the heart of Europe left turkey, who hosted approximately three million Syrian immigrants, alone in this issue.

The western, who failed in this humanity test, is trying to change the focus by criticizing Turkey in certain areas in order to cover their own hypocrisy. With this study, we will try to figure out how the western play three wise monkeys at the point of humankind's values referring to the extraordinary effort that Turkey has shown.

1. THE SITUATION IN SYRIA

The ongoing crisis in Syria that began in March 2011, led to the deaths of more than 500,000 people where 70,000 of them were children, have resulted millions of people to abandon the land they lived. More than 7 million people who migrating to the neighbouring countries are totalling into more than 14 million people by including those who abandoned their homes and took refuge in safe areas within the country, have been directly affected by the Syrian crisis. The overwhelming majority of refugees, more than 75% of whom are children and women, continue to live under difficult conditions outside the camps.

* IHH 2014 Syria report * IHH humanitarian social research center \ Zümriit sönmez

2. THE FACTORS (EFFECTS) IN CHOOSING TURKEY

Historical ties of the people of Turkey and Syria from the past and their closest relatives being here and being closest to the border are the most important reasons for migration. Since the lives of these communities living together since the Ottomans are almost the same, the Syrians have found it more reliable to immigrate to Turkey. Taking into consideration the economic structure of Turkey and the employment opportunities, the Syrians preferred the help of Turkish society knowing how hospitable they are.

Turkey's response to the Syrian refugee crisis, after a couple of years since the start of the crisis, shows how limited it is with the continuous increase in the number of refugees in the country, despite the considerable resources and many positive policy implementations. But despite their shortcomings, the government's policies are in stark contrast when compared to

the failure of the international community to take responsibility for the refugee crisis as a whole.

3. THE OVERVIEW OF EUROPE TO THE PROBLEM

Turkey, Lebanon, Jordan, Iraq and Egypt have a total of 5 million refugees from Syria, 95 percent of the world's Syrian refugees. Three of these five countries - Turkey, Lebanon and Jordan - are largely responsible for the response to the refugee crisis, supported by the United Nations (especially Lebanon and Jordan). Three of these five countries - Turkey, Lebanon and Jordan - are largely undertaking the responsibility for the response to the refugee crisis, supported by the United Nations (especially Lebanon and Jordan).

The UNHCR is leading the international humanitarian response to this crisis, but its capacity is limited by funding commitments at very insufficient levels. As of October 15, 2014, only 51 percent of the US \$ 3.74 billion requested by the UN for 2014 has been provided. The world's wealthiest countries, in addition to their insufficient funding commitments, are leaving Syrian refugees in the half-way in other respects.

The commitments made by the settlement quota and residence of a country to the refugees, as well as the humanitarian quota, including temporary residence and family reunification, are still low at an embarrassing level. In September 2014, Turkey accepted about 130,000 refugees from Syria in just three days.

This figures shows a large number of richer countries outside Europe, which the whole European Union has adopted in the past three years, are in a similarly unfavourable attitude. For example, Canada, which received

60,000 Indigenous refugees during the 18 months of 1979-1980, committed to receive only 200 Syrian refugee placement programs in total. However, as of October 2014, three and a half years after the crisis, it is unclear whether such a low target could be secured or not. According to 2015 figures, the number of refugees accepted by Western countries is as follows.

Germany 125.441, Serbia 109.054, Sweden 80.360, Hungary 54.125, Austria 23.757, Netherlands 18.096, Bulgaria 15.714, Denmark 13.230, Switzerland 8.683, Britain 7.510, France 8.050, Belgium 8.230, Spain 6.253, Norway 7.845, Greece 3.962, Montenegro 2.962, Cyprus 2.622, Romania 2.332, Italy 2.168, Macedonia 2.057, Malta 928, Poland 718, Finland 656, Croatia 352, Czech Republic 304, Luxembourg 241, Portugal 188, Albania 187, Slovenia 187, Ireland 101, Bosnia and Herzegovina 100, Latvia 89, Slovakia 61, Estonia 42, Lithuania 28, Iceland 14, Liechtenstein 5

* <http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm>

4.THE OVERVIEW OF TURKEY TO THE PROBLEM AND THE RESULT

The flow of refugees from Syria to Turkey began with the request of asylum to Syrian citizens of 250-300 who fled from the conflicts in Syria on 29 April 2011. Turkey adopted the "open door" policy against the refugee crisis within the mutual withdrawal of visas that it had been taken with Syria in 2009 and set up camps in the province of Hatay for the shelter of asylum seekers. Turkey was aware that its efforts towards Syrian refugees would not take the place of the political efforts to resolve the crisis in Syria. For this reason, first of all, Turkey wanted Başar Assad to make an intense effort to carry out reforms. When this policy failed, Turkey decided to cut diplomatic rela-

tions with Syria. Supporting the efforts of the UN to solve the problem, Turkey began to support the Syrian opposition, seeing that regional and international actors were ineffective in resolving the crisis. Turkey made the first intervention to refugee floods by putting well-equipped camps into service in a short period of time, but the camps were established to solve a short-term problem.

The prolongation of the war in Syria caused the rapid increase in the number of Syrians entering Turkey after the first refugee flow in April 2011. About ninety percent of them are outside camp areas; Mostly in cities in the Southeastern part of the country, and in other cities like Ankara and Istanbul. With the acknowledgment that the Syrians in Turkey will not be temporary 'guests', a need for a broader adaptation to the growing refugee crisis has also emerged. At this stage, Turkey has begun to develop its institutional and infrastructural capacity for 'permanent refugees' who want to maintain their assets in the country.

The long-term integration and settlement of refugees require a thorough and rigorous approach, especially when considering the magnitude of the crisis. Cooperation between non-governmental organizations in different fields such as decision-makers, practitioners, health, education and employment is another important issue in this integration process. In addition, strong international support and cooperation is needed as well.

On the verge of the sixth year of the war in Syria and the humanitarian crisis, Turkey is vis-a-vis with a major refugee problem. According to official sources, the money that Turkey has spent for Syrian refugees has exceeded 9 billion dollars, which is 24 billion liras with today's exchange rate. The contribution of

international institutions to this expenditure was 418 million dollars, that is 1.2 billion liras. For the Syrians, Turkey's average annual expenditure of 5.3 billion liras in the economy is better understood when budget figures are taken into consideration. The budget allocated to the interior ministry on the 2016 budget was 4.5 billion. The money spent for the Syrians has already exceeded the reserved amount. The next year's allocation for the Religious Affairs Department is 6.4 billion liras.

It is expected that the increase in the amount of money spent on the Syrians next year will exceed the amount given for the Religious Affairs Department. Whereas, according to UNHCR, 624 million dollars should be given to Turkey from the international fund. However, the amount of funds given up to this time is \$ 134 million. And the money Turkey spent on Syrian refugees was recorded as 6 billion dollars.

*AFAD, "Syrian Reports"

<https://www.afad.gov.tr/tr/IcerikDetay1.aspx?IcerikID=747&ID=16>.

*UNHCR, "Refugee Information"

<http://www.unhcr.org/turkey/home.php>.

AN DIE SYRISCHEN EINWANDERER AUD DEN JUNGEN AUGENBLICK

Buse KESKİN

EINFÜHRUNG

Der Innenkrieg in Syrien war der größter Grund des Innen- und außereinwanderung, indem die Menschheit der Geschichte erlebt hat. Die Türkei hat von der Einwanderung des Außens den großen Teil aufgenommen. Nach offizziellen Angaben leben in der Türkei etwa über 3 Milionen Migranten. Die Zahl der Einwanderer stieg in kurzer Zeit sehr hoch. Diese Erhöhung wird ja warscheinlich ökonomische und soziologische Ergebnisse mitbringen. Außerdem konnt man in der Türkei nicht in allen Städten eine gleiche Verteilung machen. Die Städte nähe von Syrien haben mehr ökonomische und soziologische Ergebnisse erlebt.

Obwohl man sehr viele schwierigkeiten erlebt hat, hat die Regierung über Milionen Migranten gegen die Probleme und der Mühe auf der internationale Arena unterstützt.

Die ganze Welt wird mit dem Krieg in Syrien als die Menschheit geprüft und man kann da sehen, daß es die Heuchelei herausgestellt hat. Der Westen, der in Mitte Europas unordentliche und unmenschliche Stellen gelagert hat, hat die Türkei, die über 3 Millionen Einwanderer begrüßt, allein gelassen. Die Europa hat mit den komischen Zahlen bei der Jahrhundert Einwanderungswelle teilgenommen und hat für sie eine Wand gestellt, indem man sein Religion geändert soll. Der Westen hat die Prüfung nicht bestanden ist durchgefallen und wollte seine Heuchelei verstecken. Der Westen kritisierte immer deswegen die Türkei und wollte als Ziel die Türkei zeigen. Mit diesen Aufsatz möchten wir über die große Mühe der Türkei zeigen. Dazu auch möchten wir zeigen, wie Europa sich bei dieser Situation als die drei Affen gespielt hat.

1-DER FALL IN SYRIEN

Der Krieg in Syrien hat im März 2011 begonnen und die Krise geht weiter. Es sind über 500.000 Menschen, von denen aus 70.000 Kinder, gestorben. Das war der größte Grund, daß die Menschen ihre eigene Heimat verlassen mussten. Mehr als 7 Millionen Menschen in die Nachbarländer und Länder wanderten direkt betroffen von ihren Häusern in der syrischen Krise in mehr als 14 Millionen insgesamt mit denen verlassen, die Zuflucht in einem sicheren Bereich zu suchen. Davon mehr als 75 % Kinder und Frauen leben immer noch unter schwierigen Bedingungen in Flüchtlingslagern.

*İHH 2014 Berichte aus Syrien *İHH Menschen Soziale Forschungs Zentrum / Zümrüt Sönmez

2-DIE FAKTÖREN WARUM SIE DIE TÜRKIE WÄHLTEN

Türkei und Syrien hatten seit der Vergangenheit eine historische Verbindung und Ihre Verwandten lebten hier. Türkei ist in der Nähe der Grenze, deswegen auswanderten sie hierher. Die Syrische fanden in die Türkei auszuwandern noch mehr in Sicherheit, weil sie seit der Osmanische gemeinsam lebten. Das Lebensart war so ähnlich in der Türkei. Sie wussten die Ökonomische Struktur in der Türkei und die Möglichkeiten der Arbeitsstellen. Die Syrische wussten auch wie Türken eine Hilfsbereite Gesellschaft hat, deswegen wählten sie die Türkei.

Die Türkei beantwortete an den Syrischen Krisen, sie hatten positive Anwendungen bei der Politik. Nach ein paar Jahren seit dem Beginn der Krise und die Zahl der Flüchtlinge im Land eine kontinuierliche Steigerung folgen, zeigt es, wie es begrenzt ist. Doch trotz fehlen die Politik der Regierung als Ganze der Ve-

antwortung für die Flüchtlingskrise zu schaffen, die ein großer Kontrast im Vergleich zu dem Scheitern herstellen.

3-DIE ANSICHT DER EUROPAS

Die Türkei ist ein Gastgeber für Libanon, Jordanien, Irak und Ägypten, insgesamt für 5 Millionen Flüchtlinge aus Syrien. Also die Türkei ist die Heimat der syrischen Flüchtlinge 95 Prozent weltweit.

Drei dieser fünf Länder Türkei, Libanon und Jordanien- haben die größte Verantwortung der Vereinten Nationen die Flüchtlingskrise in der gegebenen Antwort auf einen großen Teil (vor allem Libanon und Jordanien) getragen. Die Führung der internationalen humanitären Reaktion auf die Krise hat der BMMYK gemacht, aber durch die Kapazität ihres Engagements ist es in ganz unzureichenden Mitteln begrenzt. Die vereinten Nationen forderte im Jahr 2014 3.74 Miliar USD, aber seitdem 15 Oktober 2014 konnte man nur die 51 Prozente besorgen.

Dazu noch die weltweit reichende Länder, die unzureichende Finanzierung gaben, haben die syrische Flüchtlinge auf den halben Weg im Hintersicht gelassen. Die Unterstützungen sind immer noch sehr niedrig bei den Aufenthaltserlaubnis und Familienzusammenführungs des Flüchtlings. Im September 2014 hat Türkei in drei Tagen aus Syrien 130.000 Flüchtlinge ausgenommen. Das war mehr als die Europäische Union, die es innerhalb in drei Jahren gemacht haben. Außer der Europäische Union haben sich viele reiche Länder so ähnlich in einer nicht-großzügige verhaltung aufgenommen. Obwohl Kanada zum Beispiel zwischen den Jahren 1979- 1980 in 18 Monaten die 60.000 Indische-Chinesische Flüchtlinge angenommen hat, hat sie nur 200

syrische Flüchtlinge bei der Vermittlungsprogramm unterstützt. Es kommt an die Frage, ob man den Ziel erreicht hat, obwohl seitdem Oktober 2014 der Krise schon dreieinhalb Jahr vergangen ist.

Die Zahlen sind nach den Daten der 2015 wie darunter gefolgt, welche die westlichen Länder von der Flüchtlinge angenommen haben:

Deutschland 125.441, Serbien 109.054, Schweden 80.360, Ungarn 54.125, Australien 23.757, Niederland 18.096, Bulgarien 15.714, Dänemark 13.230, Schweiz 8.683, England 7.510, Frankreich 8.050, Belgien 8.230, Spanien 6.253, Norwegen 7.845, Griechenland 3.962, Montenegro 2.962, Zypern 2.622, Rumänien 2.332, Italien 2.168, Mazedonien 2.057, Malta 928, Polen 718, Finnland 656, Kroatien 352, Tschechischen Republik 304, Luxemburg 241, Portugal 188, Albanien 187, Slowenien 187, Irland 101, 100 in Bosnien und Herzegowina, 89 Lettland, die Slowakei 61, 42 Estland, Litauen 28, 14 Island, Liechtenstein 100, Letonya 89, 61 Slowakei, Estland 42, Litauen 28, 14 Island, Liechtenstein 5.

*<http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm>

4- TÜRKISCHER PROBLEME UND ERGEBNISSE AUF EINEN BLICK

Die Flüchtlingsströme aus Syrien nach der Türkei begann am 29 April 2011 mit einem Antrag auf Asyl auf das Gebiet der 250-300 syrischen Bürger. Im Jahre 2009 hatten die beiden Seiten eine Aufhebung der Visum Entscheidung, aber Türkei hat gegen die Flüchtlingskrise den Politik „offenen Tür“ adoptiert. Türkei hat in Hatay für die Flüchtlinge einen Lager aufgebaut. Türkei wusste, daß die

Bemühungen der syrische Flüchtlinge um die Krise in Syrien zu lösen nicht auf die politischen Bemühungen ersetzt werden kann. Daher zeigte er zuerst Bemühungen um eine intensive Anstrengungen von Bashar Esad zu reformieren.

Da diese politische Bemühung keine Ergebnisse gab, hat die Türkei mit Syrien die diplomatische Beziehungen beendet. Türkei unterstützte die Vereinten Nationen bei der Bemühungen für die Lösung der Probleme. Dann hat die Türkei befestigt, daß die regionalen und internationalen Akteuren bei der Lösung der Krisen nicht entwirkt. Türkei begann die Opposition der Syrien zu unterstützen. Die Türkei verfügt über eine gut ausgestatteten Lager die erste Intervention für die Flüchtlinge. Das war natürlich eine kurzfristige Lösung. Wegen der Verlängerung des Krieges in Syrien ist der Zahl der Syrer Flüchtlinge mehrer gestiegen, die nach dem April 2011 in die Türkei kamen.

Die sind etwa neunzig Prozent außer dem Lager; meistens im Südosten der Türkei in den Städten, in Ankara und in İstanbul. Die syrische Flüchtlinge sind nicht kurzfrist Gäste in der Türkei; damit braucht man für die Krise der Flüchtlinge eine verweiterende Integration. Türkei hat sich damit entwickelt, um die bleibende Flüchtlinge besser zum Leben aufs Land zu bringen. Die längere Integration und Aufenthalts braucht eine verweiternde Arbeit, weil die Krise sich immer mehr verbreitet.

Inzwischen der Intergration ist die zusammen Arbeit mit der Zivilwissenschaftliche Vereine, Ausbildung, Gesundheit und Arbeitsgeber sehr wichtig. Natürlich braucht man ja auch eine wertvolle internationale Unterstützung und zusammen Arbeit. Türkei war mit einem riesigen Flüchtlingsprobleme

gegeneinander, indem der Krieg in Syrien in der sechsten Jahr war. Nach der offiziellen Ergebnisse hat die Türkei für die Flüchtlinge 9,5 Milliarden ausgezahlt, also im heutigen Kur 24 Milliarden. Die Unterstützungen von den internationalen Organisationen waren 418 Millionen Dollar, also 1,2 Milliarden Lira. Die Türkei gibt durchschnittlich im Jahr 5,3 Milliarden Lira für die Syrierer aus. Das sieht man besser, wenn man die Budgetzahlen benachrichtigt, wie es als ökonomisch eine wichtigste Stelle enthält. Das Innenministerium hat im Jahre 2016 für die Flüchtlinge 4,5 Milliarden Budget zugeteilt. Aus dieser Zahlung 4,5 Milliarden Ausgabe für die Syrierer ist schon übergestiegen.

DİTİP wird nächstes Jahr 6,4 Milliarden Budget zustellen. Man erwartet schon, daß auch diese Budget nicht reichen wird. Man erwartet die Übertreibung der Ausgaben für die Syrierer in den nächsten Jahren. Dagegen sollte ja die internationale Fon durch UNCHR in die Türkei 624 Millionen Dollar senden. Bisher sind nur 134 Millionen Dollar als Fon gesendet. Es wurde eingetragen, daß die Türkei für die Syriesche Flüchtlinge 6 Milliarden Dollar ausgegeben hat.

AFAD, "Suriye Raporları" (Syrierische Berichten)

<https://www.afad.gov.tr/tr/IcerikDetay1.aspx?IcerikID=747&ID=16>.

* UNCHR, "Mülteci Bilgileri" (Flüchtlinge Berichten)

<http://www.unhcr.org/turkey/home.php>.

لمحة عامة عن مشاكل المهاجرين (اللاجئين) السوريين

Buse KESKİN

تعتبر الحرب التي شهدتها سوريا من أكبر وأصعب الحروب في تاريخ الإنسانية والتي تسببت في هجرة داخلية وخارجية قسرية.

لماذا حدثت؟

لقد كان لتركية الحصة الأكبر من بين الدول في استقبال المهاجرين من سوريا. فحسب الأرقام في احصائيات موثوقة يوجد في تركيا أكثر من 3 مليون لاجئ. زيادة عدد المهاجرين لهذه الطريقة إلى هذا الحد في فترة قصيرة زيادة كبيرة في اقتصاد كبير من المأكد أن تؤدي إلى عواقب اجتماعية. علاوة على ذلك لم يتم توزيع اللاجئين على المدن التركية بالتساوي. مع كثافة نزوح (اللاجئين المهاجرين) وجها لوجه يعني الوصول إلى حجم أكبر يأتي من العواقب الاقتصادية والاجتماعية في المدن القريبة على سوريا.

الانتباه إلى أوضاع السوريين. وبالرغم من أن الحكومة قامت باستضافة ملايين اللاجئين تقوم الحكومة ببذل جهود في محاولة حل المشكلات التي خلقت وتحاول دعم السوريين في جميع الدنيا.

الامتحان العالمي التي أعطته الحرب السورية كشفت عن ذو الوجهين (وضعت الإنسان ذو الوجهين في الساحة)

أرقام مضحكة في هجرة القرن. اغلاق الحدود بسبب اللاجئين. وقبول اللاجئين بشرط تغيير الدين. في قلب أوروبا بشكل غير منظم و شروط انسانية غير موجود، في هذا الموضوع تركوا تركيا لوحدها تقوم بعمل مخيمات للاجئين واستضافة ما يقارب 3 مليون لاجئ.

الراسبون في الامتحان و في الصف الغرب لمحاولة التغطية على وجهه ذو الوجهين، قاموا بمحاولة تغيير اقتصاد تركيا في محاولات محددة في هذه الدراسة تبين الدور والجهد الذي قامت به تركيا، قيمة الانسان الغربي في هذه النقطة. ونحاول التعامل مع طريقة اللعب؟؟؟

دور الثلاثي (لا يسمع لا يرى لا يتكلم).

1. الوضع في سوريا.

في سوريا في الشهر الثالث عام 2011 الحرب التي بدأت ولم تنتهي إلى الآن. لماذا ترك الملايين بيوتهم وأماكن إقامتهم أكثر من 500000 إنسان قد قتل من بينهم 70000 طفل، وفي حرب إلى الدول المجاورة حوالي 7 مليون لاجئ والذين تركوا بيوتهم داخل سوريا للبحث عن أماكن آمنة مجموعهم حوالي 14 مليون وأكثر جميعهم هربوا من الحرب. أكثر من 75% من الأطفال والنساء خارج المجتمعات اضطروا للعيش في ظروف صعبة.

2. عوامل وأسباب ترجيح واختيار تركيا.

أهم الأسباب أن الشعب التركي والسوري بينهم ارتباط تاريخي ولهم أقرباء في تركيا وتركيا أقرب للاجئين السوريين على الحدود من زمان العثمانيين عاش الأتراك والسوريين سويا مع بعض ولهذه الأسباب قام اللاجئين باختيار تركيا لأنها أكثر أمان ولأن السوريين وجدوا أن الاقتصاد الذي يستخدم اخذ في التطور وأن التجمعات التركية تحب المساعدات أخذوا ذلك بعين الاعتبار وقاموا باختيار الاجابة التي قدمتها تركيا للاجئين السورين، بالرغم من السياسات والأعداد الكبيرة التي خصصت لذلك، بعد مرور عدة سنوات على بداية الحرب (الأزمة) وتزايد أعداد اللاجئين في الدولة، وهذا يجعل الوضع أنه محبط بشكل متزايد وبالرغم من النواقص، سياسة الحكومة، عدم قيام الأمم المتحدة بأخذ جميع مشاكل العرب واللاجئين تباين مدى العجز لديهم.

الاسد باظهار جهود ممكنه للاصلاح ، عندما لا تعطي هذه السياسه نتيجته ، قام بقطع الارتباط الدبلوماسي مع سوريا ، مشكله (13.4) التي تساعد في حلها الداعم الرئيسي هو تركيا .

رؤيه غير مقامه في حل الازمه من قبل الجهات الفاعله الاقليميه الدوليه قامو بالبدء في دعم المحافظين. قامت تركيا بخدمات التدخل الاولى لتدفع اللاجئين عن طريق وضع وعمل مخيمات مجهزه تجهيزا جيدا تقريبا ، بالرغم من ان المخيمات تأسست خلال فتره قصيره في الطبيعة ، ان طالت الحرب في سوريا (الحرب السوريه) في الشهر الرابع من 2011 أول دخول للاجئين الى تركيا . ما يقارب 90 بالمئه من هؤلاء خارج المخيمات

وبعد ذلك كان سبب الرئيسي في زياده عدد الداخلين (اللاجئين) الى تركيا ، الكثير منهم يعود اصلهم الى الجنوب الشرقي ، مثل انقره واسطنبول يواصلون العيش في المدن الاخرى . وان السوريين في تركيا مع انهم يكونو ضيوف ومع تفاقم الازمه السوريه للاجئين يجب عليهم التكيف مع الاوضاع المعيشيه لان اقامتهم ستكون بشكل دائم . بدأت تركيا بفتح الباب امام اللاجئين الذين يودون البقاء في تركيا وتسهيل الامور لهم ، بقاء اللاجئين لفتره طويله ، وبالأخص تفاقم الازمه ، لقد اتخذ قرار من اجل هذا التكامل تطبيقات الصحة والتعليم مثل الاستخدام والتجمعات المدنيه المختلفه والتعاون بين المنظمات الاخرى وهذا يتطلب اتحاد ودعم دولي قوي ، بدأت تركيا في محاوله مواجهه المشكله التي تواجه السوريين في الحرب السوريه التي قاربت 6 سنوات من مصادر رسميه ، الاموال التي قامت تركيا باتفاقها على اللاجئين 9.5 مليار دولار يعني اليوم بالعمله التركيه 29 مليار ليره ، بالمقابل الدول الاخرى قامت باتفاق 418 مليون يعني 102 مليار ليره ، يبلغ قيمه الانفاق السنوي التي تقدمه تركيا للسوريين 5.3 مليار ليره هذا له أثر كبير في الميزانيه الى الاخذ بعين الاعتبار ، في ميزانيه 2016م قام وزير الاعمال الداخليه بتخصيص مبلغ 4.5 مليار . الاموال التي تصرف على السوريين تجاوزت من الان الحد المسموح . وزيرالاعمال دفع 6.4 مليار ليره في السنه الماضيه ، في السنه القادمه ينتظرون تجاوز هذا الحد الذي يصرفه السوريين في UNCHR يجب اعطاء تركيا 624 مليون دولار من الصندوق لدولي ومع ذلك الى الان اعطت تركيا 134 مليون وسجل ان تركيا انفقت على السوريين 6 مليار دولار .

3. نظرة إلى مشاكل أوروبا أو الاتحاد الأوروبي.

تركيا، لبنان، الأردن، العراق، المجموع 5 مليون لاجئ من سوريا في جميع أنحاء العالم 95 بالمئه من اللاجئين هم سوريون من هذه الدول الخمسة 3 منها وهي تركيا، لبنان، والأردن تقاسموا المسؤوليه على ما خلفته الحرب السوريه. (بمساعدة الأمم المتحدة) الأردن ولبنان، هذه الأزمة تجمع القادة الانساني يسمى BMMYK، ولكن قدرته بالرغم منها غير كافية على التحمل بشكل كافي. في تاريخ 2014-10-15 قامت BM بطلب 3.74 مليون دولار فقط 51 بالمئه من المبلغ وصل . بالاضافه إلى صندوق الإلتزامات اعطى بشكل غير كافي، يترك اللاجئ السوري في أوروبا نصف الطريق في دولة ما الوعود التي أعطت اللاجئين من اقامة ودعم ولم شمل العائلات جاءت هذه الوعود عار ما زالت مستمره لم تنفذ، تركيا في الشهر التاسع عام 2014 فقط في غضون 3 أيام فقط تم استقبال ما يقارب 130000 لاجئ هذا الرقم، أكثر من العدد من اللاجئين الذي تم قبوله في غضون 3 سنوات وكذلك خارج الاتحاد الأوروبي الكثير من الدول الفتيه في داخلها البخل مثال: ما بين سنوات 1979 – 1800، في مدة تقارب 18 شهر 60 الف هندي تم قبولهم في كندا، بينما فقد 200 لاجئ سوري فقط

التزموا ببرنامج توظيفهم (اعطائهم مكان سكن. بالرغم من مرور 3 سنوات ونصف على الأزمة السوريه من تاريخ *** العاشر 2014 (لم يحدد أن كان هناك هدف أم لا) هذه الأعداد التي تم قبولها من الدول الغربيه في عام 2015 ألمانيا (441.125) – صربيا (054.109) السويد (360.80) – المجر (125.54) – استراليا (757.23) – هولندا (090.18) – بلغاريا (714.15) – الدنمارك (13-230) – سويسرا (683.8) – انجلترا (7-510) – اليونان (3-962) – الجبل الأسود (2-962) – قبرص (2-622) – النرويج (7845) – رومانيا (2.332) – ايطاليا (2.168) – مقدونيا (2.057) – مالطا (928) – بولندا (718) – فنلندا (656) – كرواتيا (352) – جمهوريه التشيك (304) – لوكسمبورغ (241) – البرتغال (188) – ألبانيا (187) – سلوفينيا (187) – ايرلندا (101) – البوسنه والهرسك (100) – لاتوانيا (89) – سلوفاكيا (61) – استونيا (42) – لاتفانيا (20) – ايسلندا (14) –

4- النظرة الى المشاكل في تركيا والحل ؟

تيار اللاجئين من سوريا الى تركيا ، في تاريخ 29 الشهر الرابع عام 2011 في الصراعات والحروب في سوريا عدد الهاربين يتراوح بين 250 – 300 من السوريين الي تركيا طالبين حق اللجوء ، تركيا ، في عام 2009 م قامت تركيا بفتح الحدود امام اللاجئين السوريين من مدينه هتاي وقاموا بالغاء تأشيرات الدخول الى تركيا للسوريين . جهود اللجنين السوريين ، تقوم جهود الحكومه على حل الازمه السوريه التي لم تقم لها نظريتها السوريه . لهذا السبب أولا قام بث

ОБЗОР НА ПРОБЛЕМУ СИРИЙСКИЕ ИММИГРАНТЫ

Buse KESKİN

ВВЕДЕНИЕ

Сирийская гражданская война вызвала самый большой вынужденная внутренняя и внешняя миграция в истории человечества является свидетелем эмиграции из Турции имеет самую большую долю среди стран. По официальным данным, число беженцев в Турции составляет более 3 миллионов людей.

так что в короткое время и рожать с большими экономическими и социальными последствиями таких больших иммигрантов, несомненно, возрастут. Кроме того, доля Турции равного распределения всех городов своих беженцев, миграции беженцев интенсивное лицом к лицу с остальной частью города, недалеко от сирийских экономических и социальных последствий средств, чтобы достичь гораздо большего размера. обратить внимание на положение сирийского и находить решение проблем, вызванных правительством решений ординатуры миллионов иммигрантов, несмотря на все трудности и на международной арене, чтобы поддержать усилия.

Весь мир дал человечеству война в Сирии экзамен показал лицемерие дела. миграция с забавными фигурами в волне иммиграции века, стены границы для иммигрантов обучения, которая принимает иммигрантов при условии, что изменения религии, западные около 3000000 сирийских гостей иммигрантов, что Турция устанавливающих не хватает лагеря нерегулярных и гуманитарных условий в сердце Европы осталась одна в этом отношении.

Турция, чтобы покрыть остальные западное лицемерие в своем классе в этом экзамене пытается изменить фокус с критикой в некоторых областях. С помощью этого исследования в человеческих ценностях, ссылаясь на западную точку экстраординарных усилий, предпринимаемые попытками Турции иметь дело с тем, как он играет три обезьяны.

1-СИТУАЦИЯ В СИРИИ

кризис, который начался в марте 2011 года и продолжается в Сирии, где погибло более 500000 человек, 70000 из них дети, которые привели к гибели миллионов людей заставила людей покинуть место, где он жил.

Более 7 миллионов человек мигрировали в соседние страны и страны, непосредственно пострадавших, оставив свои дома в сирийском кризисе в более чем 14 миллионов общего с теми, кто ищет убежища в безопасной зоне. Более 75% из которых составляют женщины и дети по-прежнему живут в трудных условиях в лагерях беженцев за пределами огромного большинства.

2-ФАКТОРЫ ВЫБОРА ТУРЦИИ

исторические связи из прошлого Турции и Сирии Хок и быть здесь являются одним из наиболее важных причин их родственников и ограничить миграцию быть расположены в ближайших факторах.

Сирийцы нашли надежен, чем эмигрировать в Турцию из-за этих обществ вместе с османской жизни в почти то же самое. экономической структуры и занятости Турции в глаза зная помочь ей во владении сирийцев в обществе Турции, так что предпочтительным является ответ сирийского кризиса беженцев, несмотря на значительные ресурсы резерва и многие осуществления благоприятной политики, некоторые из начала кризиса прохождение лет, а число беженцев в стране после непрерывного увеличения, показывает, насколько ограничены, что во все более видимым образом.

Тем не менее, несмотря на отсутствие политики правительства в целом брать на себя ответственность за создание кризиса беженцев, который является большим контрастом по сравнению с неспособностью международного сообщества.

3. ОБЗОР ЕВРОПЫ

Турция, Любнан, Иордания, Ирак и Египет, в общей сложности 5 млн, поступающий из Сирии, сирийские беженцы через 95 процентов мира содержат так. Три из этих пяти стран-Турция, Любнаны и большая часть ответственности за данного кризис Беженца, поддержка Организации Объединенных Наций (особенно любнана и Иордания) загрузка.

Учитывая кризис в международной емкости гуманитарной помощи очень бедные уровни руководства в УВКБ делает Однако, учитывая его ограниченные фоновые обязательства.

По состоянию на 15 октября 2014 года даты, ООН 2014, 51 процентов внутреннего спроса предоставляются только ситуация 3,74 миллиарда долларов. Богатые страны мира, что их фоне Кроме недостаточный уровень сирийских беженцев на полпути других углов.

Размещение места жительства в стране и поддержку предложение, которые включают в себя комбинацию квот и семье с временным местом жительства по гуманитарному и пить согласны с квотами данных до сих пор остается неловким низким уровнем баллов.

Турция, 2014't сентября, всего три дня, вы должны принять до 130,000 из Сирии. Эта цифра, со всеми предыдущие

три года в Европейском. Большинство согласны, что ваше число больше, чем до самых богатых европейских стран в аналогичной мощности в формате, который не щедры. Например, в период с 1979- 1980, в течение 18 месяцев, таких как Канада 60,000 соглашаются, что, в общем, только 200 сирийских взяли на себя обязательство принять программу стажировки.

Тем не менее, за три с половиной кризиса упоминается год. По состоянию на октябрь 2014 года, дата зерна, даже если цель является низкой неоднозначной. Западные страны, в которых они согласны, в соответствии с 2015 подсчетов данных о беженцах следующим образом.

4-ОБЗОР ТУРЦИЯ

поток беженцев из Сирии в Турцию 29 апреля 2011 г. до 250-300 перспектива сирийского гражданина Турции почвенные столкновения стали просьбы о предоставлении убежища.

Турция, Сирия была основана в 2009 году как взаимное решение, принятое по делам беженцев визах, чтобы удалить лицо кризиса, «открытых дверей». Политика и беженцев жильем в лагерях в провинции Хатай. Турция, сирийских беженцев за усилия, политические усилия, направленные на решить кризис.

Причина, в первую очередь сосредоточены на усилиях показали выполнять удивительные реформы Эсада. Эта политика не привела, Сирия решила сократить свои дипломатические отношения. Турция, которая поддерживает усилия, как ООН, чтобы решить эту проблему, решение региональных и международных субъектов кризиса ставались

неэффективными, начали видеть поддержку Сирии.

Хорошо оборудованные лагеря в Турции как можно скорее за Услуги лагерей беженцев. Однако вмешательство было краткосрочное решение проблемы учебник. расширения войны, сирийская ввода номера в Турции после апреля 2011 года, по делам беженцев привел к увеличению скорости. Примерно девяносто процентов из них находятся вне кемпингов; Юго-восточный регион страны, часто в городах, таких как Стамбул, Анкара и других городах продолжается жизнь.

Турция временные «гости» не будет идти с пониманием кризиса беженцев все более комплексные требования по адаптации также появились. Продолжение присутствия в стране на данном этапе, что побудила Турцию возобновить «для корпоративного и инфраструктуры потенциала для разработки стал прочным. интеграции беженцев и долгосрочные размещения, особенно масштабы кризиса требуют такого подхода, который очевидно всесторонний и дотошные.

Этот процесс интеграции, чтобы решить, покупатель, практики и здравоохранение, образование, занятость, связанные с неправительственными организациями, такими как трудничество между различными пространствами. Еще одним важными темами.

Кроме того, она также требует сильной международной поддержки и сотрудничества. Турция находится на пороге войны и гуманитарного кризиса шестой самой большой проблемой с обновлением

беженец оставался через улицу. Сирийские беженцы в Турции, согласно официальным источникам, деньги, потраченные здесь, то есть 9,5 млрд долларов и 24 млрд фунтов стерлингов в обмен, что сегодня. Вклад международных организаций в расходах в размере \$ 418 млн, то есть 1,2 млрд фунтов в левом. тратят в среднем 5,3 млрд турецкой экономики пить в то время как я понимаю лучше, чем бюджетные показатели учитываются. \$ 4500000000 2016 бюджет был выделен Министерству де внутренних дел.

Для того, чтобы преодолеть эту ситуацию уже потратило много денег. Годы делам религии при президенте будущих выплат на 6,4 млрд фунтов стерлингов. Это увеличение скорости в бюджете на следующий год также низвержение Религиозного провело. По данным УВКБ 624 миллионов долларов в Турции нуждаются в международном фоне. Тем не менее, до сих пор фона Сумма в \$ 134 миллионов долларов. Сирийские беженцы в Турции, пить и тратить деньги, записанные в 6 миллиардов долларов.

مقدمه

Buse KESKİN

جنگ های داخلی سوریه، بعضی مشکلات داخلی و خارجی را به بار آورده است. از آن جمله بزرگترین ضربه را ترکیه دیده است. مردم که در جنگ های داخلی سوریه، به ترکیه مهاجر شده اند تعداد شان به سه میلیون میرسد. این ارقام، رقم رسمی است. در مدت کوتاه به این قدر مهاجر، در واقع ارقام خیلی زیادی است. به این قدر مهاجر که به ترکیه مهاجر شدند، بدون تردید از نگاه اقتصادی و اجتماعی ارقام خیلی بالایی است. قابل یاد آورiest مهاجران سوری که به ترکیه مهاجر شده اند، تعداد زیاد شان به نزدیک ترین شهر های ترکیه یعنی به شهر های که هم مرز سوریه است، مهاجر شده آمده اند، از نگاه اجتماعی و اقتصادی از آن نگاه گراف هم، گراف خیلی بالایی است. کشور های جهان دقت شان را باید به طرف سوری ها بکنند، با وجود این همه مشکلات، حکومت که میلیون ها مهاجر را به مهمانی خود قبول کرده است، به خاطر حل مشکلات شان و به مشکلات منطقه وی شان همکار شوند. این جنگ که بخاطر امتحان خدا به وقوع پیوسته است، بعضی کشور های دو رویه را هم به میدان مبارزه کشانیده است. این ارقام واقعاً بسیار تعجب آوراست، که در بین صد سال این چنین یک موج مهاجرت به وقوع پیوست، بعضی کشور ها به خاطر مهاجر ها در سرحد شان دیوار گرفتند، حتی بخاطر قبولی شان درخواست تبدیل دینی شان شدند، در قلب اروپا کمپ های را میبینی که اصلاً جای زندگی نیست، اروپایی ها به دیگران روا دانستند، ولی ترکیه قبول کننده سه میلیون مهاجر است، اما اروپایی ها ترکیه را تنها گذاشتند. از وضعیت استفاده کرده اروپا میخواهد با دو رویه گی اش، از دروغ گویی اش کوشش دارد ترکیه را بدنام بسازد، میگویند که ترکیه با گروه های تروریست ارتباط دار. این گونه میخواهند نام ترکیه را به جهانیان بد جلوه دهد. در این بازی خواست ما اینست که چگونه دستگیرش نماییم که میخواهد با شرنوشت سه میلیون انسان در یک زمان بازی نماید.

۱- وضعیت سوریه

بحران که در ماه مارچ ۲۰۱۱ آغاز شده و هنوز هم جریان دارد، بیش از ۵۰۰۰۰۰ انسان کشته شده اند، ۷۰۰۰۰ آنها کودک اند و بخاطر میلیون ها نفر هم منجر به ترک خانه های شان کرده است. بیش از هفت میلیون انسان به کشور های همسایه مهاجر شده اند و بعضی های شان که از جاهای خطر به جاهای امن سوریه کوچ نموده اند، تعداد شان به ۱۴ میلیون میرسد و همچنین در تحت تاثیر بحران ماندند. بیش از ۷۰٪ شان زنان و کودکان بوده اند، تعداد زیاد شان در شرایط دشوار بیرون از کمپ ها زندگی میکنند.

زومرد سونماز/مرکز تحقیقات اجتماعی انسان دوستانه IHH گزارش * سازمان سوریه IHH 2014 *

۲- عوامل که سبب ترجیح شان ترکیه شده است.

ارتباط تاریخی ترکیه و سوریه از قدیم به این طرف است و بودن اقارب شان در اینجا، نزدیک بودنش در سرحد یکی از آن سبب های به ترکیه مهاجر شده آمدند. از دوران سلطنت عثمانی ها به این این هردو ملت به یک منطقه زنده کرده آمدند، از این خاطر به یکدیگر راحت تر و با اعتمادتر شده اند و به ترکیه مهاجر شده آمدند. وضع اقتصادی ترکیه این را قبول میکرد که از بیرون هم کارگران را داشته باشد، شاید این را فهمیدند که در ترکیه امکان کار و زندگی است، لهذا این جارا به خواست خود شان ترجیح دادند. پاسخ که ترکیه به بحران سوریه داده است، تخصیص در منابع قابل توجهی و با وجود سیاست بسیار قابل توجهی است، سپری شدن بعد از شروع بحران و از پشت مهاجرین که تعداد شان، پی در پی زیاد شدن میگرفت، با رفتن شان نشان میداد که تا چه حد ادامه پیدا خواهد کرد. حتی با کمبودی هایشان، سیاست های حکومت، بخاطر بحران پناهندگان، کلانترین کمک کننده یعنی جامعه بین الملل که با ناکامی اش مقایسه کنی، بزرگترین تضاد بوجود میاید.

۳- نگاهی به مسایل اروپا

ترکیه، لبنان، اردن، عراق و مصر، در جمله ۵ میلیون مهاجر، یعنی سراسر را مقایسه کنیم، ۹۵ درصد مهاجرین سوری مهاجر به این کشور ها هستند. این سه کشور- ترکیه، لبنان و اردن- جواب دهند یک قسمت بزرگ از بحران است، با همکاری ملل متحد (خاصاً لبنان و اردن) هستند. جواب که رهبری بین الملل انجام میدهند، فقط ظرفیت ایشان هم به همان تعهد که عهد پیمان کرده اند انجام میدهند. مصادف با ۱۵ اکتوبر ۲۰۱۴، درخواست که سازمان ملل متحد در بین ۲۰۱۴ انجام داده ۳،۷۴ میلیارد دالر کرده بود فقط ۵۱ درصد همان وعده را انجام داده است. غنی ترین کشور های جهان که تعهد کرده بودند که به مهاجرین سوری کمک می نمایند، اما در بعضی جاها، در نیمه راهه را می کنند. گفتند به مهاجرین اقامت میدهند و با خواست این که گفته بودند کمک میکنند، با وعده دادن شان شان سهم گرفته بودند، این وعده شان شرم آور است چون به سطح بسیار پایین عمل میکنند. در سپتامبر ۲۰۱۴، تنها ترکیه در بین سه روز ۱۳۰۰۰۰ پناهنده سوری را قبول کرده است. این بیشتر از مهاجرین را که اروپا در سه سال قبول نکرده است، بیرون از اروپای بعضی کشور های غنی هم دور دست سخاوتمندانه اش است همکاری نمیکنند. بطور مثال در سالهای ۱۹۷۹-۱۹۸۰ در بین ۱۸ ماه، کانادا ۶۰۰۰۰ مهاجر هندی-چنایی را قبول کرده است، کانادا قبول کرده است در جمله ۲۰۰ مهاجر سوری را به پروگرامش جاداده است. با سال ۲۰۱۴ حساب کنیم از بحران سوریه سه و نیم سال گذشته است، حتی این چنین هدف ناچیز شان هم معلوم نیست که وفادار اند یا خیر. بر طبق آمار ۲۰۱۵ که ایشان داده اند، اروپا همین قدر پناهنده را قبول میکنند.

آلمان ۱۲۵.۴۴۱، صربستان ۱۰۹.۰۴۵۴، سوئد ۸۰.۳۶۰، مجارستان ۵۴.۱۲۵، استرالیا ۲۳.۷۵۷، هالند ۱۸.۰۹۶، بلغارستان ۱۵.۷۱۴، دانمارک ۱۳.۲۳۰، سوئیس ۸.۶۸۳، انگلستان ۷.۵۱۰، فرانسه ۸.۰۵۰، بلژیک ۷.۲۳۰، اسپانیا ۶.۲۵۳، ناروی ۷.۸۴۵، یونان ۳.۹۶۲، مونته نگرو ۲.۹۶۲، قبرس ۲.۶۲۲، رمانیا ۳۳۲.۲، ایتالیا ۲.۱۶۸، مقدونیه ۲.۰۵۷، مالت ۰.۹۲۸، لهستان ۷۱۸، فنلاند ۶۵۶، کرواسی ۳۵۲، جمهوری چک ۳۰۴، لوکزامبورگ ۲۴۱، پرتغال ۱۸۸، آلبانی ۱۸۷، استونی ۴۲، لیتوانیا ۲۸، ایسلند ۱۴، لیختن اشتاین ۵.
<http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm>

۴- نگاهی به مشکلات ترکیه و نتایج آن

دوام پناه جویان سوریه به ترکیه، از جنگ های سوریه که در تاریخ ۲۹ اپریل ۲۰۱۱ بوقوع پیوست ۲۵۰-۳۰۰ پناه جو به خاک های ترکیه درخواست پناهندگی داده اند. ترکیه در سال ۲۰۰۹ تصمیم گرفتند بود که بدون ویزه سوری هارا به ترکیه قبول نماید، از همان لحاظ دروازه سرحد را به روی پناه جویان باز ماندند و همچنان در منطقه جتای کمپ هارا به اختیار مهاجرین گذاشتند. ترکیه آگاه بود، برای راه حل پناهندگان کشور سوریه بعضی پلان هارا روی دست گرفت اند و بخاطر حل بحران سوریه، پلان های دیگری جایگزین حرکت های سیاسی نمیشود. بنا بر این در قدم نخست بخاطر انجام اصلاحات در حکومت بشار اسد، شدیداً از خود تلاش های زیادی نشان داد. تا اینکه این سیاست نتیجه ندهد، تصمیم گرفت با سوریه ارتباط ساسی اش را قطع نماید. بخاطر حل مشکلات را که سازمان ملل همکاری بود، ترکیه همچنان تلاش های زیادی را با سازمان ملل یکجا انجام داد. با دید بازیگران منطقوی و بین الملل که در بحران سوریه بی اثر است، بعد همکاری خود را با مخالفین دولت سوریه شروع کرد. ترکیه کمپ های مجهز را در زمان بسیار به پناه جویان ساخت، در واقع برای نخستین بار از طرف ترکیه به مهاجرین سوری انجام داده شده، اما این کمپ ها موقتاً برای حل مشکلات پناهنده گان ساخته شده بود. طولانی شدن جنگ در سوریه، موج مهاجرین که اپریل ۲۰۱۱ به ترکیه وارد شدند، این باعث شد تعداد زیاد مهاجرین سوری به ترکیه داخل شدند. تقریباً ۹۰ درصد اینها در بیرون از کمپ ها اند؛ عمدتاً در شهر های جنوب شرق کشور هستند، زندگی شان را به مثل شهرهای استانبول و انقره در شهر های دیگر زندگی میکنند. فهمیده شد که مهاجرین سوری که ترکیه هستند، مهمان نبوده، با مرور زمان و با برزگ شدن بحران مهاجرین، ضرورت انطباق جامع تر نیز پدید آمده است. ترکیه با ازدیاد شدن مهاجرین که میخواهند در ترکیه بمانند، توان که دارد، میخواهد به آنها کار های زیربنایی و توسعه وی را انجام دهد. مهاجرین که با ادغام شدن شان در دراز مدت و جابجا شدن شان، مخصوصاً به توجه با اندازه بحران، نیاز است یک رویکرد جامع و دقیق را به دست باید گرفت. در روند این ادغام، تصمیم گیرندگان، صحت با پزشکان، آموزش و پرورش، شغل و امثال شان، ارتباط باهنوع سازمان های جامعه مدنی و همکاری تمامی مسایل، یک موضوع جداگانه است. علاوه بر این، نیاز به همکاری و حمایت قوی بین

المللی است. در آستانه جنگ و بحران های انسانی در سوریه، که سال ششم در ترکیه شد، ترکیه را با بزرگترین مشکل پناهندگان مواجه شد. نظر به معلومات های رسمی مهاجرین سوری که در ترکیه اند، خرج مصارف پول شان ۹۰۵ میلیارد دلار شده است، این مقدار پول را با پوند امروزی حساب کنیم، از ۲۴ میلیارد پوند تجاوز کرده است. از جمله تمامی مصارف، تنها ۴۱۸ میلیون دلار را سازمان بین المللی کرده است. با حساب لیره ۱۰۲ میلیارد لیره میشود. خرجات راکه ترکیه بخاطر سوری ها انجام داده اند، با ارقام اوسط ۵۰۳ میلیارد لیره است، جای این ارقام را در بودجه اقتصادی در نظر بگیریم، به راحتی فهمیده میشود. بودجه ۲۰۱۶ را که به وزارت امور داخلی تخصیص داده شد، ۴۰۵ میلیارد شد. در جمله با مصارف فعلی یکجا کنیم، در واقع بلند تر ازین ارقام گفته شده میبیراید. تخصیص که به ریاست امور مذهبی داده میشود، در سال آینده ۶۰۴ میلیارد لیره است. با افزایش سرعت در سال که در پیشرو داریم، با مصارف سوری ها، بودجه بنیاد خیریه هم مبلغ بالایی را طلب خواهد کرد. با این وضعیت، باید به ترکیه از صندوق خیریه بین الملل مبلغ ۶۲۴ میلیون دلار پرداخت شود. با این وضعیت، تا این حال مقدار بودجه ۱۳۴ میلیون دلار بوده است. و مصارف که ترکیه به مهاجرین سوری کرده است، ۶ میلیون دلار اش ثبت شده است.

AFAD, "Suriye Raporları"

<https://www.afad.gov.tr/tr/IcerikDetay1.aspx?IcerikID=747&ID=16>.

* UNCHR, "Mülteci Bilgileri"

<http://www.unhcr.org/turkey/home.php>.

СИРИЯЛЫК КӨЧМӨН МАСЕЛЕСИНЕ ЖАЛПЫ КӨЗ КАРАШ

БУСЭ КЕСКИН

КИРИШҮҮ

Сириядагы ички согуш адамзат тарыхынын күбө болгон эң чоң милдетүү ички жана тышкы миграцияга себеп болду. Сириядагы тышкы миграцияда өлкөлөр арасынан эң чоң үлүштү Түркия ээлейт. Расмий маалыматтарга караганда Түркиядагы качкындардын саны 3 миллиондон ашык. Көчмөн калктын мынчалык кыска бир убакыттын ичинде көбөйүшү менен чоң экономикалык жана социалдык жыйынтыктарды жаратуусу шексиз.

Өзгөчө Түркиянын бардык шаарларынын качкындардын бөлүнүшүндө бирдей үлүшкө ээ болбоосу, арткан качкын көчтөрү менен беттешкен Сирияга жакын шаарларда экономикалык жана социалдык жыйынтыктардын дагы да чоң көлөмдөргө алып келүүсү дегенди билдирет. Сириялыктардын абалына көңүл буруу жана бардык кыйынчылыктарга карабастан Өкмөттүн миллиондогон көчмөндү конок кылганынын туудурган маселелерине чечим табууларына жана эл аралык аренада аракеттерине колдоо көрсөтүү болуп саналат.

Бардык дүйнөнүн бир адамдык сыноо берген Сирия согушу эки жүздүүлүктөрдү дагы ачыкка чыгарды. Кылымдын көч толкуну менен көптөгөн санда көч алган көчмөндөр үчүн чек араларын жапкан, динин өзгөртүү шарты менен кабыл кылган, Европанын чордонунда тартипсиз жана адамдык шарттары болбогон лагерлер курган батыш, 3 миллионго жакын Сириялык көчмөндү конок кылган Түркияны бул маселеде жалгыз калтырды.

Бул сыноодо калып калган батыш өзүнүн эки жүздүүлүгүн жабуу үчүн Түркияны белгилүү жерлерде сынга алуу менен адамдарды алаксытууга аракет кылып жатат. Бул эмгек менен Түркиянын адаттан тышкары көрсөткөн аракеттерине көз жүгүртүп, батыштын адам баалуулуктары маселесинде кандай кош көңүлдүк кылганын карап чыгууга аракет кылабыз.

1-СИРИЯДАГЫ АБАЛ

Сирияда 2011-жылдын март айында башталган жана уланып жаткан кризис, 500000ден ашык адам өлгөн, булардын 70000 баланын өлүмү менен аяктап, миллиондогон адамдардын жашаган жерлерин таштап кетүүсүнө себеп болду. Айлана башка өлкөлөргө көчүп кеткен 7 миллиондон ашык адам жана өлкө ичинде үйлөрүн таштап коопсуз аймактарда баш калкалагандар менен бирге жалпы 14 миллиондон ашык Сириялык кризистен түздөн түз таасирленге

75 пайыздан көбүн балдар жана аялдар түзгөн качкындардын чоң бөлүгү лагерлерден сырткары оор шарртар астында тиричилик өткөрүп жатышат.

*ИНН 2014 Сирия отчету *ИННАдамды социалдык изилдөө борбору/Зүмрүт Сөнмез

2- ТҮРКИЯГА АРТЫКЧЫЛЫК БЕРҮҮЛӨРҮНДӨГҮ ФАКТОРЛОР

Түркия жана Сирия элинин байыртан келген тарыхый байланыштары жана өз туугандарынын бул жакта болушу жана чек арага эң жакын жер болуусу миграция факторлорунун эң маанилүү себептери болуп саналат. Осмонлудан бери чогуу жашаган бул коомдордун турмуш тиричилиги дагы дээрлик окшош болгондуктан Сириялыктар Түркияга көчүп келүүнү ишеничтүүрөк деп ойлошкон. Түркиянын экономикалык түзүлүшүнү жана иш мүмкүнчүлүктөрүн дагы көңүлгө алган Сириялыктар, Түркия коомунун жардам берүүсүн билип, ошол себептен бул жерге артыкчылык беришкен.

Түркиянын Сириялык качкын кризисине берген жообу, бөлүнгөн каражаттарга жана көптөгөн оң политикаларды ишке ашыруусуна карабастан, кризистин башталышынан бир нече жыл өтүшүнө жана өлкөдөгү качкындардын санынын тынымсыз өсүшүнүн артынан, барган сайын канчалык ченемдүү болгонун көрсөтүп жатат.

3-ЕВРОПАНЫН МАСЕЛЕГЕ КӨЗ КАРАШЫ

Түркия, Ливан, Иордания, Ирак жана Египет, жалпы Сириядан келген 5 миллион качкынды, тагыраак айтканда дүйнө масштабындагы Сириялык качкындардын

95 пайызын баш панек берип жатат. Бул беш өлкөдөн үчөөсү –Түркия, Ливан жана Иордания-качкын кризисине берилген жооптогу жоопкерчиликтиң чоң бир бөлүгүн, Бириккен Улуттардын колдоосу менен (өзгөчө Ливан жана Иордания) мойнуна алып жатат.

Бул кризиске карата берилген эл аралык инсандык жооптун лидерлигин УВКБ ООН (Бириккен Улуттар Уюмунун Качкындар иши боюнча Жогорку Башкаруу Комиссары) алып барып жатат, бирок анын дагы кубаттуулугу өтө жетишсиз деңгээлде берилген каражаттар менен чектелген.

2014-жылдын 15-октябрында, БУУнун 2014-жылдын ичинде талап кылган 3,74 миллиард АКШ долларынын бир гана 51 %ы камсыздалган. Дүйнөнүн эң бай өлкөрү, жетишсиз деңгээлде берген каржылоо милдеттемелерине кошумча түрдө, Сириялык качкындарды башка жактардан дагы жарым жолдо таштап жатышат. Бир өлкөнүн качкындарга отурукташуу жана колдоо көрсөткөн жайгаштыруу квоталары менен убактылуу жашоо жана үй бүлө бирдигин ичине алган инсандык кабыл алуу квоталары үчүн берилген убадалар, дагы деле уялтуучу бир деңгээлде төмөн бойдон калууда.

Түркия 2014 -жылы сентябрда, үч күн ичинде Сириядан 130000ге чейин качкындарды кабыл кылды. Бул цифра, жалпы Европа Биримдигинин өткөн үч жыл ичинде кабыл кылганынан дагы көбүрөөк. Европа сыртындагы көптөгөн бай өлкөлөр дагы берешендик кылбай жатат.

Мисалы, 1979-1980 жж арасында 18 айлык бир мөөнөттө 60000 Индокытайлык качкындарды кабыл кылган Канада, жалпы

200 гана Сириялык качкынды жайгаштыруу программасын ишке ашыраарын убада кылды. Бирок кризистен үч жарым жыл өткөндөн кийин, 2014 –жылы Октябрда ушунча төмөн бир цифранын дагы жүзөгө ашырылып ашырылбашы белгисиз. 2015 жылынын маалыматтарына караганда Батыш өлкөлөрүнүн кабыл алган качкын сандары төмөндөгүдөй: Германия 125441, Сербия 109054, Швеция 80360, Венгрия 54125, Австрия 23757, Голландия 18096, Болгария 15714, Дания 13230, Швейцария 8683, Англия 7510, Франция 8050, Бельгия 8230, Испания 6253, Норвегия 7845, Греция 3962, Черногория 2962, Кипр 2622, Румыния 2332, Италия 2168, Македония 2057, Мальта 928, Польша 718, Финляндия 656, Хорватия 352, Чехия 304, Люксембург 241, Португалия 188, Албания 187, Словения 187, Ирландия 101, Босния и Герцеговина 100, Латвия 89, Словакия 61, Эстония 42, Литва 28, Исландия 14, Лихтенштейн 5.

4- ТҮРКИЯНЫН МАСЕЛЕГЕ КӨЗ КАРАШЫ ЖАНА ЖЫЙЫНТЫК

Сириядан Түркияга качкындардын агымы, 2011-жылдын 29-апрелинде Сириядагы жаңжалдардан качкан 250-300гө жакын Сирия жаранынын Түркия жерлерине баш калкалоо талабы менен кайрылуусунан башталды. Түркия 2009-жылы Сирия менен биргеликте кабыл алган визасыз режим чечиминин алкагында качкын кризисине карата “ачык эшик” саясатын кабыл алды жана качкындардын баш калкалоосу үчүн Хатай районунда лагерлер курушту.

Түркия Сириялык качкындарга багытталган иш- аракеттеринин, Сириядагы кризистин чечимине карата саясий чаралардын ордун баса албоосун билип турган. Бул себептен, эң башында Башар

Асаддын жүргүзгөн реформалары боюнча олуттуу бир иш аракет жасады. Бул политика жыйынтык бербегенден кийин, Сирия менен дипломатиялык мамилелерин үзүүнү чечти. БУУнун маселени чечүү жолундагы иш аракеттерди колдогон Түркия, аймактык жана эл аралык актерлордун кризистин чечиминде бир четте турганын көрүп, Сирия оппозициясын колдоп баштады. Түркия жакшы жабдылган лагерлерди кыска мөөнөттө кызматка коюп качкын агымына карата алгачкы кийлигишүү жасады бирок лагерлер кыска мөөнөттүк бир проблемага чечим катары курулган эле. Сириядагы согуштун узака созулуусу, 2011-жылдагы алгачкы качкын агымынан кийин Түркияга кирген Сириялыктадын санынын тездик менен өсүшүнө себеп болду. Булардын 90 пайызга жакыны лагер аймактарынын сыртында; көбүнчө өлкөнүн түштүк-чыгыш жагындагы шаарларда, Анкара жана Стамбул сыяктуу башка шаарларда тиричилик өткөрүп жатышат.

Түркиядагы Сириялыктардын убактылуу “конок” болбогону белгилүү болгону менен бара бара өскөн качкын кризиси үчүн комплекстүү бир адаптациянын зарылчылыгы пайда болду. Түркия бул этапта өлкөдө жашоосун улантууну каалаган “туруктуу качкындарга багытталган институттук жана инфраструктуралык көлөмүн чоңойтууга баштады. Качкындардын узак мөөнөттүү интеграциясы жана отурукташуусу, өзгөчө кризистин чоңдугу көз алдына алынганда комплекстүү жана катуу бир жакындоону керектирет.

Бул интеграция процессинде чечим чыгаргандар, аткаруучулар менен ден-соолук, билим, жумуштуулук сыяктуу

түрдүү тармактар менен алектенген жарандык коом уюдары ортосунда бир кызматташуу дагы башка бир маанилүү маселе.Мунун жанында,күчтүү бир эл аралык колдоо жана кызматташуу да керек.Сириядагы согуштун жана инсандык кризистин алтынчы жылында Түркия чоң бир качкын маселеси менен беттешти.Расмий булактарга карата Түркиянын Сириялык качкындар үчүн сарптаган акчасы 9,5 миллиард долларды,бүгүнкү курс менен айтканда 24 миллиард лираны ашты.Бул сарптоого эл аралык уюмдардын салымы болсо 418 миллион доллар,лира менен 1,2 миллиардды түзөт.Сириялыктар үчүн Түркиянын сарптаган орточо 5,3 миллиард лиранын экономикадагы орду,бюджет цифраларын көз алдына алынганда жакшы түшүнүлөт.2016 бюджетинде ички иштер министрлигине бөлүнгөн акча 4,5 миллиардды түздү.

Сириялыктар үчүн сарпталган акча мындан көп.Дин иштери министрлигинин келе жаткан жылда төлөй турган акчасы 6,4 миллиард лира. Бул артыш тездик менен алдыбыздагы жылы Сириялыктарга сарпталган акчанын дин иштери бюджетини дагы ашуусу күтүлүп жатат.А бирок UNCHRге көрө эл аралык фонддон Түркияга 624 миллион доллар берилиши керек.Бирок бул күнгө чейин жөнөтүлгөн фонддун көлөмү 134 миллион доллар.Ал эми Түркиянын Сириялык качкындар үчүн сарптаган акчасы 6 миллиард доллар болуп катталган.

AFAD, “Сирия отчеттору”
<https://www.afad.gov.tr/tr/IcerikDetay1.aspx?IcerikID=747&ID=16>.

* UNCHR, “Качкын маалыматтары”
<http://www.unhcr.org/turkey/home.php>.

SURİYALİ İMMİQRANT PROBLEMİNƏ ÜMUMİ BAXIŞ

Buse KESKİN

GİRİŞ

Suriya vətəndaş müharibəsi insanlıq tarixinin şahid olduğu ən böyük zəruri iç və xarici köçə səbəb olmuşdur. Suriyədə ki xarici köçdən ən böyük payı ölkələr arasında Türkiyə götürmüşdür. Rəsmi rəqəmlərə görə Türkiyədəki mühacir sayı 3 milyonun üzərindədir. İmmiqrant əhalisinin bu qədər qısa bir müddətdə və beləsinə böyük artım ilə böyük iqtisadi və ictimai nəticələndirər doğurması şübhəsizdir. Ayrıca, Türkiyənin bütün şəhərlərinin mühacir dağılımından bərabər pay almamaları, sıx mühacir köçləri ilə üz-üzə qalan Suriyaya yaxın şəhərlərdə iqtisadi və ictimai nəticələndirərin çox daha böyük ölçülərə çatması mənasını verməkdədir.

Suriyalıların vəziyyətinə diqqət çəkmə və bütün çətinliklərə baxmayaraq Hökumətin milyonlarla immiqranta qonaqlıq etməsinin doğurduğu problemlərinə həll tapmalarına və beynəlxalq arenada səylərinə dəstək verməkdir. Bütün dünyanın bir insanlıq imtahanı verdiyi Suriya döyüşü ikiüzlülükləri də ortaya qoymuş vəziyyətdə.

Əsrin köç dalğasında utopik rəqəmlər ilə köç edən, immiqrantlar üçün sərhədə divar hörən, dinini dəyişdirmə şərtiylə immiqrant qəbul edən, Avropanın göbəyində nizamsız və insani şərtlərdən məhrum düşərgələr quran qərb Təxminən 3 milyon Suriyalı immiqrantı qonaq edən Türkiyəni bu mövzuda tək buraxmışdır.

Bu imtahanda sinifdə qalan qərb öz ikiüzlülüynü örtmək üçün Türkiyəni müəyyən sahələrdə tənqid edərək mərkəz nöqtəsini dəyişdirməyə çalışmaqdadır. Bu iş ilə Türkiyənin göstərdiyi fəvqəladə səyə toxunaraq qərbin insani dəyərlər nöqtəsində necə üç meymunu oynadığını ələ almağa çalışacağıq.

1-SURİYƏDƏKİ VƏZİYYƏT

Suriyada 2011də Martda başlayan və davam etməkdə olan böhran, 500.000dən çox insanın öldüyü bunların 70.000 uşaqların ölümü ilə nəticələnmiş milyonlarla insanın yaşadığı yeri tərk etməsinə səbəb olmuşdur. Ətraf ölkələrə köç edən 7 milyonu aşan insan və ölkə içərisində evlərini tərk edərək etibarlı bölgələrə sığınanlarla birlikdə cəmdə 14 milyondan çox Suriyalı böhrandan doğrudan təsirlənmişdir. %75indən çoxunu uşaq və qadınların meydana gətirdiyi mühacirlərin böyük əksəriyyəti düşərgələr xaricində çətin şərtlər altında həyatlarını davam etdirməkdədir.

2-TURKIYƏNİ SEÇMƏLƏRİNDƏKİ FAKTORLAR

Türkiyə və Suriya xalqının keçmişdən gələn tarixi bağları və Öz qohumlarının burada olması və sərhədə ən yaxın yer olması köç faktorlarında ki ən əhəmiyyətli səbəblərdəndir. Osmanlıdan bu yana birlikdə yaşayan bu cəmiyyətlərin həyatları da az qala eyni olduğu üçün Suriyalılar Türkiyəyə köç etməyi daha etibarlı tapmışlar.

Türkiyənin iqtisadi quruluşunun və Məşğulluq imkanlarını da göz onunda saxlayan Suriyalılar Türkiyə cəmiyyətinin kömək severliyini bilib buna görə buranı seçim etmişlər. Türkiyənin Suriyalı mühacir böhranına verdiyi cavab, ayırmış olduğu qeydə dəyər qaynaqlara və çox sayda müsbət siyasət tətbiqlərinə baxmayaraq, böhranın başlamasının üzərindən bir neçə il keçməsinin və ölkədəki mühacir sayının davamlı olaraq artmasının ardından, gedərək görünər bir şəkildə nə qədər məhdud olduğunu ortaya qoyur. Ancaq əskiklərinə baxmayaraq, hökumətin siyasətləri, mühacir böhranı üçün bir bütün olaraq məsuliyyət götürməyən beynəlxalq cəmiyyətin göstərdiyi müvəffəqiyyətsizliklə müqayisə edildiyində böyük bir təzad meydana gətirir.

3-AVROPANIN PROBLEMƏ BAXIŞI

Türkiyə, Livan, İordaniya, İraq və Misir, cəmdə Suriyadan gələn 5 milyon mühaciri, yəni dünya səviyyəsindəki Suriyalı mühacirlərin yüzə 95ini saxlayır. Bu beş ölkədən üçü -Türkiyə, Livan və İordaniya- mühacir böhranına verilən cavabdakı məsuliyyətin böyük bir hissəsini, Birləşmiş Millətlərin dəstəyiylə (xüsusilə də Livan və İordaniya) yüklənir.

Bu böhrana veriləcək beynəlxalq insani cavabın liderliyini BMMYK edir ancaq onun da tutumu olduqca qeyri-kafi səviyyələrdə verilən fond təəhhüdləriylə məhdud.

15 Oktyabr 2014 tarixi etibarilə, BMin 2014 ili içi tələb etdiyi 3,74 milyard ABŞ dollarının yalnız yüzə 51i təmin edilmiş vəziyyətdə. Dünyanın ən varlıqlı ölkələri, qeyri-kafi səviyyədə verdikləri fond təəhhüdlərinə əlavə olaraq, Suriyalı mühacirləri digər bucaqlardan da yarı yolda buraxırlar. Bir ölkənin mühacirlərə iqamət və dəstək təqdim etdiyi yerləşdirmə kotaları ilə keçici iqamət və ailə birləşməsinə ehtiva edən insani qəbul kotaları üçün verilən vədlər hələ utanc verici bir səviyyədə aşağı qalmağa davam edir.

Türkiyə, Sentyabr 2014də, yalnız üç gün içində Suriyadan 130.000 qədər mühaciri qəbul etdi. Bu rəqəm, bütün Avropa Birliyinin keçən üç il içində qəbul etdiyindən daha çox Avropa xaricindəki çox sayda zəngin ölkə də bənzər bir şəkildə cəmərd olmayan bir tutum içində. Məsələn, 1979- 1980 illəri arasında 18 ay kimi bir müddətdə 60.000 Hind toyuğuçunlu mühaciri qəbul edən Kanada, cəmdə yalnız 200 Suriyalı mühaciri yerləşdirmə proqramına götürəcəyini təəhhüd etdi.

Ancaq böhranın üzərindən üç yarım ilin keçdiyi Oktyabr 2014 tarixi etibarilə, bu cür aşağı bir hədəfin belə tutdurulub tutturulmadığı naməlum. 2015 məlumatlarına görə Qərbi ölkələrin qəbul etdikləri mühacir ədədləri bu şəkildədir.

Almaniya 125.441, Serbiya 109.054, İsveç 80.360, Macarıstan 54.125, Avstriya 23.757, Hollandiya 18.096, Bolqarıstan 15.714, Danimarka 13.230, İsveçrə 8.683, İngiltərə 7.510, Fransa 8.050, Belçika 8.230, İspaniya 6.253,

Norveç 7.845, Yunanistan 3.962, Qaradağ 2.962, Kipr 2.622, Rumıniya 2.332, İtaliya 2.168, Makedoniya 2.057, Malta 928, Polşa 718, Finlandiya 656, Xorvatiya 352, Çex Respublikası 304, Lüksemburq 241, Portuqaliya 188, Albaniya 187, Slovenya 187, İrlandiya 101, Bosniya Hersoqovinya 100, Latviya 89, Slovakiya 61, Estoniya 42, Litva 28, İslandiya 14, Lixtenşteyn 5

4- TÜRKİYƏNİN PROBLEMƏ BAXIŞI VƏ NƏTİCƏ

Suriyadan Türkiyəyə mühacir axını, 29 Aprel 2011 tarixində Suriyadakı qarşıdurmalardan qaçan 250-300 qədər Suriya vətəndaşının Türkiyə torpaqlarına sığınma tələbinin olmağıyla başladı. Türkiyə, 2009-cu ildə Suriya ilə qarşılıqlı olaraq götürmüş olduğu vizaları qaldırma qərarı çərçivəsində mühacir böhranı qarşısında "açıq qapı" siyasətini mənimsədi və sığınmacıların sığınması üçün Hatay elində düşərgələr qurdu. Türkiyə, Suriyalı sığınmacılara istiqamətli söylərinin, Suriyadakı böhranın həll edilməsi istiqamətindəki siyasi söylərin yerini ala bilməyəcəyinin şüurunda idi.

Bu səbəblə, əvvəlcə Başar Esadın islahatlar etməsi mövzusunda sıx bir səy göstərdi. Bu siyasət nəticə verməyincə, Suriya ilə diplomatik əlaqələrini kəsmə qərarı aldı. BMin problemin həlli yolundakı söylərinə dəstək verən Türkiyə, regional və beynəlxalq aktyorların böhranın həllində təsirsiz qaldığını görərək, Suriya müxalifətini dəstəkləməyə başladı.

Türkiyə yaxşı təchizatlı düşərgələri qısa müddətdə xidmətə qoyaraq mühacir axınına istiqamətli ilk müdaxiləni etdi ancaq düşərgələr qısa vədəli bir problemə həll xüsusiyyətində qurulmuşdu. Suriyadakı döyüşün uzanması,

2011də Apreldəki ilk mühacir axınından sonra Türkiyəyə girən Suriyalı sayının sürətlə artmasına səbəb oldu. Bunların təxminən yüzdə doxsanı düşərgə sahələrinin xaricində; əksəriyyətlə ölkənin Cənub-şərq bölgəsindəki şəhərlərdə, Ankara və İstanbul kimi digər şəhərlərdə həyatlarını davam etdirir. Türkiyədəki Suriyalıların keçici 'qonaq' olmayacağına başa düşülməsi ilə gedərək böyüyən mühacir böhranı üçün daha geniş əhatəli bir adaptasyon lazımlılığı da ortaya çıxdı.

Türkiyə bu mərhələdə ölkədəki varlıqlarını davam etdirmək istəyən 'qalıcı' mühacirlərə istiqamətli təşkilati və altyapısal tutumunu inkişaf etdirməyə başladı. Mühacirlərin uzun vədəli integrasiyası və məskunlaşması, xüsusilə böhranın böyüklüyü göz qarşısında saxlanıldığında əhatəli və vasvası bir yanaşma tələb edir.

Bu integrasiya müddətində qərar alıcılar, tətbiq edicilər, ilə sağlamlıq, təhsil, məşğulluq kimi fərqli sahələrlə əlaqədar vətəndaş cəmiyyət təşkilatları arasında əməkdaşlıq da bir başqa əhəmiyyətli mövzu. Bunun yanında, güclü bir beynəlxalq dəstək və əməkdaşlıq da lazımdır. Suriyadakı döyüşün və insani böhranın altıncı ilinin eşiğinde Türkiyə böyük bir mühacir problemi ilə qarşı-qarşıya qaldı.

Rəsmi qaynaqlara görə Türkiyənin Suriyalı mühacirlər üçün xərcləmiş olduğu pul 9.5 milyard dolları yəni bu gün ki qur ilə 24 milyard lirəni aşmışdı. Bu xərcləməyə beynəlxalq quruluşların qatqısı isə 418 milyon dollarda yəni 1,2 milyard lirə də qaldı. Suriyalılar üçün Türkiyənin xərclədiyi illik ortalama 5,3 milyard lirənin iqtisadiyyatdakı yeri isə büdcə rəqəmləri göz önünə alındığında daha yaxşı aydın olur. 2016 büdcəsən də daxili işlər nazirliyinə ayrılan büdcə 4,5 milyard oldu.

Suriyalılar üçün xərclənən pul indidən bunu aşmış vəziyyətdə. Diyanət işləri başçılığının gələcək ildəki ödəneği 6,4 milyard lirə. Bu artım sürətiylə önümüzdəki il Suriyalılara xərclənən pulun diyanət büdcəsini də aşması gözlənilir.

Halbuki UNCHR e görə beynəlxalq fondan Türkiyəyə 624 milyon dollar axıdılması lazımdır. Ancaq bu zamana qədər axıdılan fondun miqdarı 134 milyon dollardır. Və Türkiyənin Suriyalı mühacirlər üçün xərclədiyi pul 6 milyard dollar olaraq yazılmışdır.

SPLOŠNI PREGLED PROBLEMA ŠIRJSKIH MIGRACIJ

Buse KESKİN

UVOD

Sirska državljanska vojna je povzročila največji prisilno notranje in zunanje migracije priča v človeški zgodovini. Izseljivanje iz Sirije, da ima Turčija je največji delež med državami. Po uradnih podatkih je število beguncev v Turčiji je več kot 3 milijone.

Torej, v kratkem času in da se rodi z velikimi gospodarskimi in socialnimi posledicami tako veliko priseljencev, a je nedvomno povečala. Poleg tega je delež Turčije enako razdelitev vseh mestih svojih beguncev, migracije beguncev intenzivno oči v oči s preostalim delom mesta blizu sirske gospodarske in socialne posledice sredstva, da dosežejo veliko večje velikosti.

Opozoriti na položaj sirskih in iskanju rešitev za težave, ki jih izdelavo rezidenco vlade za milijone priseljencev povzroča, kljub vsem težavam in na mednarodnem prizorišču je podpreti prizadevanja. Ves svet je dal človeštvu vojna v Siriji izpit pokazala hinavščino primera.

Migracija s smešnimi zneski v val priseljevanja stoletja, stenske meje za priseljence učenja, ki sprejema priseljenci pod pogojem, da spremembe vere, zahodne skoraj 3 milijone sirske priseljencev goste, da je Turčija ustanovitvi nima tabor od nerednih in humanitarnih razmerah v srcu Evrope je ostal sam v zvezi s tem.

Turčija za pokritje ostale zahodne hinavščine v svojem razredu v tem izpitu seposkuša spremeniti kontaktno točko kritizirani na nekaterih področjih. S to študijo v človeških vrednot, ki se nanaša na zahodni točki izredne prizadevanj poskusi Turčije, da se ukvarjajo s tem, kako je igrati tri opice.

1-RAZMERAH V SIRIJI

Kriza, ki se je začela marca 2011 in se nadaljuje v Siriji, kjer je več kot 500.000 ljudi je umrlo, 70.000 izmed njih otroci, ki so povzročila na milijone smrtnih primerov ljudi, da so zapustili mesto je živel v. Več kot 7 milijonov ljudi so preselili v sosednje države in države, ki zapustijo svoje domove v sirski krizi v več kot 14 milijonov skupaj s tistimi, ki iščejo zatočišče v varnem območju neposredno prizadela. Več kot 75%, od katerih so otroci in ženske še vedno živijo v težkih pogojih v begunskih taboriščih zunaj veliko večino.

* IHH 2014 poročilo * Sirija IHH Humanitarna socialna raziskovalni center \ Zümür Sönmez

2-DEJAVNIKI PRI IZBIRIURČIJO

Iz preteklih zgodovinskih vezi z ljudmi iz Turčije in Sirije, da je tu in omejiti njihove sorodnike med najpomembnejšimi vzroki za migracije od najbližjega mesta bi dejavnikov.

Sirci so ugotovili zanesljiv kot izselil v Turčiji zaradi teh družb skupaj od Otomanskega življenje v skoraj enaki. struktura in zaposlitvene možnosti Turčije gospodarske v oči vedoč severlik ji pomagati v lasti Sircev v turške družbe, tako da je to prednost odgovor.

Turčija sirski begunske krize, kljub precejšnjim sredstev rezerve in mnoge izvajanje ugodne politike, nekaj od začetka krize minevanje let in se je število beguncev v državi po nenehno povečuje, razkriva, kako omejena, da je v vse bolj viden način.

Vendar pa kljub temu manjka politike vlade kot celote, da prevzamejo odgovornost za ustvarjanje krize begunca, ki je velik kontrast v primerjavi z neuspeh mednarodne skupnosti.

3 –AVRUPAPROBLEMA PERSPEKTIVA

Turčija, Libanon, Jordanijo, Irak in Egipt, 5 milijonov beguncev iz Sirije v celoti, da je dom za 95 odstotkov sirskih beguncev po vsem svetu. Tri od teh petih držav-Turčija, Libanon in Jordan-begunsko krizo v odgovorom, da velik del odgovornosti Združenih narodov s podporo (zlasti v Libanonu in Jordaniji) nakladanje. Zaradi tega je vodstvo mednarodnega humanitarnega odziva na krizo, UNHCR, vendar omejena na zmogljivost svojih obveznosti financiranja dani na zelo nizki ravni.

Dne 15. oktobra 2014 je ZN zaprosil znotraj 2014 za 3740000000 \$ dosegli le 51 odstotkov primerov. Svetovni najbogatejše države, poleg obveznosti, ki jih je dal nezadostno financiranje, sirski begunci so zapustili na pol poti v drugih pogledih. obljube glede humanitarne sprejem kvot, ki vsebujejo začasno prebivanje in družinsko združitev z beguncev z kvot ponovne naselitve po državi prebivališča ter zagotoviti podporo še vedno sramotno nizko raven.

Turčija, septembra 2014, je sprejel le do 130.000 beguncev iz Sirije v treh dneh.

Te številke, se vsi strinjali, da je Evropska unija v treh letih več zunaj Evrope, da mnoge bogate države na podoben način kot v nevelikodušno odnos. Na primer, v letih 1979-1980, v obdobju 18 mesecev Hindičinl 60.000 beguncev, ki so sprejete v Kanado, je storjena skupaj le 200 sirskih beguncev, bo program umestitev.

Toda tri leta in pol, saj je kriza šele oktobra 2014, ni mogoče zagotoviti tako nejasne stojala cilj še nižja.ot sledi.

Nemčija 125 441 Srbija 109 054 Švedska 80 360, Madžarska 54 125, Avstrija 23 757, Nizozemska 18 096, Bolgarija 15 714 Danska 13 230, Švica 8683, Anglija 7510, Francija 8050, Belgija 8230, Španija 6253, Norveška 7845, Grčija 3962, Črna Gora 2962, Ciper 2622 Romunija 2332, Italija 2168, Makedonija 2057, Malta 928, Poljska 718, Finska 656 Hrvaška 352 Češka 304, Luksemburg 241, na Portugalskem 188, Arnavutluk 187, v Sloveniji 187, na Irskem 101, Bosna in Hercegovina 100, Latvija 89, Slovaška 61, 42 Estonija, 28 v Litvi, 14. Islandija, Lihtenštajn 5

* [Http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm](http://www.haber3.com/hangi-ulkede-kac-multeci-var-3643929h.htm)

4-TURČIJA PROBLEMI PREGLED IN REZULTATI

Turčija tok beguncev iz Sirije, Turčije se je začela s prošnjo za azil na ozemlju Sirije državljani bežijo konflikta v Siriji na 250-300 do 29. aprila 2011. Turčija, ki je Sirija okvir prejetih s seboj dviganje odločitev za izdajo vizuma v letu 2009 glede na begunsko krizo sprejela "odprtih vrat" politika, ki ima sedež taborišča v provinci Hatay na sprejem beguncev.

Turčija, sirske begunce v njihovih prizadevanjih za rešitev krize v Siriji se je zavedal, da je politična prizadevanja ni mogoče nadomestiti.

Torej, najprej je pokazala intenzivno prizadevati, da bi reforme Basar Esad je. Ta politika se je izkazala sumljiva, zato se je odločila zmanjšati diplomatske odnose s Sirijo.

Ponuja podporo prizadevanjem ZN k reševanju problemov Turčije pri reševanju krize regionalnih in mednarodnih akterjev videli neučinkoviti, Sirija začela podporo opozicije.

Turčija ima dobro opremljeno taborišča prvo posredovanje za takoj v obratovanje možnem času prihoda beguncev je bilo usta-

novljenih taboriščih, vendar je narava kratkoročno rešitev problema.

Podaljšanje vojne v Siriji, po prvem valu beguncev v aprilu 2011 povzročila hitro naraščanje števila Sircev vstopa Turčije.

Devetdeset odstotkov jih zunaj območja kampa; predvsem v urbanih območjih na jugovzhodu države, nadaljuje svoje življenje na drugih mestih, kot Ankari in Carigradu.

Sirci v Turčiji začasni "gostje" z razumevanjem, da bo povečana begunec širši prilagoditev potreba pojavila za krizo.

Turčija, ki želijo ohraniti svojo prisotnost v državi, v tej fazi "začela razvijati institucionalne in infrastrukturne zmogljivosti za trajne beguncev.

Dolgoročno povezovanje in reševanje beguncev, zlasti zahteva celovit in strog pristop pri obravnavi obseg krize. To povezovanje je v procesu odločevalcev, zdravniki, zdravstvo, izobraževanje, drugega pomembnega vprašanja v sodelovanju med organizacijami civilne družbe, ki se nanašajo na različna področja, kot so zaposlovanje. Poleg tega, da potrebujemo močno mednarodno podporo in sodelovanje.

Na robu vojne in humanitarne krize v Siriji, je bil šest let v Turčiji, ki se soočajo z velikim problemom beguncev.

Sirske begunce v Turčiji že porabili za 9,5 milijarde \$, glede na uradne vire denarja, ki so presegli tečaju 24 milijard lira danes. Prispevek teh mednarodnih organizacij so porabili tudi 418 milijonov dolarjev, ki je 1,2 milijarde funtov.

Turčije Sirski porabi povprečno letno 5,3 milijarde funtov za mesto v gospodarstvu je bolje razumemo, če upoštevamo podatke proračuna. 2016 proračuna so namenili tudi notranji

proračun zadeve Ministrstvo je bilo 4,5 milijarde. Sirski denar porabili za to že presegla svojo zadevo.

Verske zadeve sredstva 6,4 milijarde funtov v naslednjem letu svojega predsedovanja. S tem se poveča hitrost, porabljen Aramejce prihodnje leto pa naj bi presegla proračun vere. Vendar pa po mnenju UNHCR Turčija mednarodnega sklada za v višini 624 milijonov \$ je treba sprati.

Vendar pa je do zdaj pretakajo višino sredstev, 134 milijonov \$. In denar, porabljen za sirske begunce v Turčiji je bil posnet kot 6 milijard dolarjev.

AFAD, Sirija Poročila

" <https://www.afad.gov.tr/tr/icerikdetay1.aspx?icerikid=747&id=16> .

* UNHCR, "Informacije za begunce

" <http://www.unhcr.org/turkey/home.php> .

TOPLU GÖÇ ALAN ÜLKELERDE GÖÇMENLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATKILARINI ARTIRACAK GÖÇMEN ŞEHİRLERİ PROJESİ*

Mustafa ŞAHİN**

Göç, bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir ülke sınırları içerisinde bir yerden başka bir yere gitmesidir. Göç, insanlığın yaratılmasından günümüze kadar her çağda yaşanmış ve insanları birçok faktörlerle etkilemiş sosyal bir olgudur. (Bayraktar, 2014)

İnsan göçleri, tarih boyunca çok farklı çalışmalara konu edilmiş, devlet politikası ve siyasi iktidarlar açısından, akademisyenler açısından çözüm arayışlarına gidilmiştir. Ancak etkin bir çözüm bulunamamıştır. En ilkel zamanlardan modern zamanlara kadar aslında göç sebeplerideğişmemiştir. Mülteci akımlarının en önemli sebepleri iç çatışma ve baskıcı rejimlerdir.

Her yıl göç alan ülkelerin sayısı artmaktadır. Özellikle son yıllarda Ortadoğu ülkelerinde yaşanan iç savaşların sebebiyle birçok insan göç etmek zorunda kalmış sonuç olarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler yoğun göç hareketleri karşısında ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmışlardır. 15 Mart 2011 de Suriye de başlayan iç karışıklıklar nedeniyle birçok insan güvenli bölge arayışı içerisinde kitleler halinde göç etmek zorunda kalmıştır. Bu göç olaylarında birçok insan hayatını kaybetmiş birçok insan çeşitli örgütlerin amaçlarına alet olmuştur. Bu göç hareketlerine hedef olan ülkelerin politikaları ve yaklaşım tarzları sorunun daha da büyümesine sebep olmuştur

Göç hareketlerinde ev sahibi ülkeler açısından da başta güvenlik riski gibi birçok sorun ortaya çıkmış ve ülkeler bu sorunlara çözüm yolu bulmakta zorlanmışlardır. Bu sebeple birçok ülke mülteci almak istememiş veya çok az sayıda mülteci kabul etmiştir. Yapılan müzakereler görüşmeler sonuç vermemiş, uygulamaya konulamamış sorunlar gittikçe artmıştır.

Ülkemiz bu insanlık dramına kayıtsız kalmayarak mültecilere kapılarını açmış en çok mülteciye ev sahipliği yapmış ve birçok ülkeden daha iyi şartlarda barınma imkânı sağlamıştır. Ancak sonunun çözümü kavuşamaması mülteci sayısının oldukça fazla olması birtakım sorunlara sebep olmuştur.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenen; Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şubesi ve Adnan Menderes Üniversitesi'nin proje ortağı olduğu "Göçmen Sorununa Genç Bakış" isimli proje için gerçekleştirilen Kısa Film - Hikaye - Makale yarışma bölümlerinden MAKALE dalında İKİNCİ olan eser.

** Mustafa ŞAHİN/ Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi,

GÖÇMEN ŞEHİRİ

Çözüm olarak sunduğumuz göçmen şehri projesi daha çok kitlesel göç hareketlerine yönelik bir projedir. Bu projedeki amaç Suriye krizi gibi olaylarda yoğun göç alan ülkelerde hem mülteciler açısından hem de ev sahibi ülkeler açısından yaşanacak sorunları en aza indirmektir.

Göçmen şehri, mültecilere özel kurulan bir şehrin bütün unsurlarını asgari olarak içeren ve kendi içerisinde bir ekonomi oluşturan bir şehirdir.

Şehrin Kuruluşu: Göçmen şehri sınıra yakın bir yerde kurulması kontrolün sağlanması açısından önemli olacaktır. Yer belirlenmesi birçok faktöre göre değişiklik gösterebilir. Kullanılmayan verimsiz topraklarını tercih edilmesi veya bir emeğe dayalı sektöre veya hammadmesine yakınlık gibi nedenler bu faktörlerden bazılarıdır.

Yer belirlenme aşamasından sonra ilk bir çekirdek şehir konseptinde şehrin bütün unsurları ile inşasına başlanır. Konutların yapımında maliyet unsurlarına göre yapım malzemesi değişebilir. İlk etapta konut sayısı sınırlı bir miktar olarak belirlenip daha sonra ihtiyaç durumuna göre artırılabilir. Bir şehirde olması gereken okul hastane, ibadethane gibi yapıların hepsi belirli bir ihtiyaca cevap verecek şekilde inşa edilir.

Şehrin kurulması ciddi bir fon gerektirse de birçok soruna çözüm olması ve ileride sağlayacağı avantajlar göz önünde bulundurulursa bu maliyete katlanmak makul karşılanabilecektir.

Şehre Yerleşim: Belirli bir sayıda konut yapıldıktan sonra mülteciler bu şehre yerleştirilir. İhtiyaç durumuna göre konut sayısı artırılabilir. Mülteciler sınırdan içeri alınırken sadece bu

şehre kontrollü bir şekilde yerleştirilir ülke içerisinde başka bir yere gitmelerine izin verilmez. Mülteciler şehre alınırken bu insanların verileri de işlenerek kayda alınır. Bu veriler değerlendirilerek insanların yeteneklerine bilgi düzeylerine göre, mesleklerine göre kurduğumuz şehirde ihtiyaç duyulan hastane, okul, güvenlik kurumları gibi birimlere görevlendirilir.

Ülkelerinden göç eden insanlar arasında belirli düzeyde bilgi birikimi olan, birçok konuda uzman, meslek sahibi ve varlıklı insanlar bulunmaktadır. Bu insanlar bu şehirde değerlendirilerek meslek sahibi olan kişilere mesleklerini yapmalarını devam edebilecek imkânlar sunulmalıdır. Şehirdeki insanların ihtiyaçları bu insanlar sayesinde giderilmeye çalışılmalıdır. Şehirdeki insanların ihtiyacı olan esnaf, meslek kolları, banka gibi unsurlar bu insanların vasıtasıyla giderilmelidir. Böylece ev sahibinin maliyetleri ve iş yükü oldukça azalacaktır.

Şehirdeki Düzen: Bu şehrin kontrolü ev sahibi ülke tarafından sağlanacaktır. Şehirde ihtiyaç duyulan belediyecek faaliyetleri, güvenlik birimleri gibi kurumlar kurulmalı bu kurumların kontrolü ev sahibi ülkede olmalı ancak iş yükü mülteciler arasından belirli kriterlere göre seçilen insanlar tarafından görülmelidir.

Bir belediyenin şehirde yapmış olduğu alt yapı, çevre temizliği, sosyal faaliyetler gibi bütün faaliyetleri bu şehirdeki insanların asgari ihtiyaçlarını giderecek şekilde yürütülmelidir. Şehirdeki insanların ihtiyaçlarını en iyi şekilde anlayan ve bu ihtiyaçlara cevap verecek olan yine bu insanlardır. Bu sebeple yöneticiler ve kontrol ev sahibi ülkede olacak ama faaliyetleri yürüten mülteciler arasından seçilen insanlar olacaktır. Şehirdeki asgari bütün kurumlar kurulup faaliyetlerini gerçekleştirmelidir.

Şehirdeki Ekonomik Hayat: Gelen mülteciler arasında ekonomik düzeyi iyi olan belirli serveti olan insanlarda bulunmaktadır. Ev sahibi ülke bu insanlarla anlaşmalar yaparak bu kişilerin paralarını değerlendirmelerine banka kurmalarına işletme kurmalarına şehrin ihtiyaç duyduğu iş kollarının kurulmasına imkân sağlayabilir.

Ev sahibi ülke göçmen şehirde veya yakın bir yerde vasıfsız iş gücü gerektiren emeğe dayalı bir sektör geliştirerek bu şehirdeki mültecileri istihdam edebilir. Örneğin ülkemizde bu şehir güneydoğuda bir yerde kurulduğunu düşündüğümüzde o bölgede yetişen pamuk kurulan bir tekstil fabrikasıyla birçok insan istihdam edilerek işlenebilir. Bu belirli bir ücret politikasıyla hem ev sahibi ülke açısından hem de mülteciler açısından oldukça kazançlı olacaktır.

Projenin Getirileri

Güvenlik: mülteci sorununda belki de en önemli sorun güvenlik sorunudur. Bu sebeple birçok ülke mülteci kabul etmemektedir özellikle Avrupa ülkelerini bu sorun oldukça tedirgin etmektedir. Bu proje de mülteciler kontrollü bir şekilde sadece bu şehre alınacak ve ülke içerisinde başka bir yere gitmelerine izin verilmeyecektir. Şehre yerleşen mültecilerin verileri kayda alınacak belirli bir zaman sonra güvenlik açısından yeterli kriterleri sağlayan kişilerin ülke içerisinde başka bir yere gitmesine izin verilecektir. Bu sebeple ülke içerisinde terör faaliyeti gerçekleştirecek bir kişinin mülteci kimliğinde ülkeye girmesi önlenecektir. Örneğin bir canlı bomba kurbanının mülteci gibi sınırdan geçip ülkenin herhangi bir yerine gidemeyecek ve mültecilerin içinde bu terör faaliyetini gerçekleştirmesinin çok da anlamı olmayacaktır. Sınırdan kabulde bu kontrolün sağlanması oldukça zor ve uzun zaman alırken

göçmen şehirde belirli bir zamana yayılarak daha kolay olacaktır.

Etnik kimlik: mülteciler ev sahibi ülke insanlarıyla aynı dinden aynı milletten olmayabilir bu sebeple bu insanların örf adetleri, kültürleri de oldukça farklı olabilmektedir. Bu durum hem ev sahibi ülke insanları açısından hem de mülteciler açısından bazı sorunlara sebep olmaktadır. Bazı ülkeler açısından mülteciler ciddi bir şekilde ötekileştirilmektedir. Göçmen şehirde insanlar büyük oranda ortak özelliklere sahip olacaklar ve şehirdeki halk ve şehirdeki kurumların faaliyetlerinin yürüten kişiler büyük oranda birbirini anlayan insanlar olacaktır. Böylece hem mülteciler geldikleri ülkedeki gibi beraber yaşama imkânı bulacaklar hem de ev sahibi ülke insanları mültecilere uyum problemleri gibi sorunlar oluşmayacaktır.

Ekonomik hayat: kitlesel göç hareketlerinde bu göçe maruz kalan ev sahibi ülkeler açısından barınma harcamaları oldukça yüksek miktarlara ulaşabilmektedir ve bu ülke ekonomisini zora sokabilmektedir. Özellikle Suriye sorunu gibi çözümü uzun süren olaylarda işin içinden çıkılmaz boyutlara ulaşmaktadır. Proje de ilk başta oldukça masraflı gözükse de daha sonra ev sahibi ülke bu şehirde ekonomik bir düzen kurulmasını sağlayabilmesiyle ülke ekonomisine yükü gittikçe azalacaktır. Geri dönüşlerin uzun sürmesi gibi göç olaylarında göçmen şehri projesi barınma masraflarının düşmesine olanak sağlayacaktır.

Sosyal hayat: göç sosyal hayatı oldukça etkileyen bir olaydır. Gerek göç etmek zorunda kalan insanlar gerekse göç hareketlerine maruz kalan ülke insanları açısından sosyal hayata önemli ölçüde etki etmektedir. Göçmen şehirde imkânlar dâhilinde insanlar belli ölçüde çalışma imkânı bulacaklar başkalarının yardımına daha az ihtiyaç duyacaklardır. Bu sebeple bu insanlar dilencilik yapmak, çeşitli örgütlerin

amaçlarına alet olmak ve çocuklarının hayatını idame ettirmek için ölüm riskini göze almak gibi girişimlerde bulunmayacaklardır. Ayrıca bu şehirde kendi kültürlerini yaşamalarına sosyal kültürel faaliyetlerini gerçekleştirmelerine imkân bulacaklar ve bu durum bu insanların moral seviyesini yüksek tutacaktır. Ülke içerisine dağılmayan mülteciler ev sahibi ülkenin emek piyasasını, çevre düzenini ve sosyal hayatını etkilememiş olacaktır.

Bilimsel Çalışma: Göçmen şehri başarılı bir şekilde kurulmasıyla burada kendi kendine yeten bir çekirdek ekonomi oluşacaktır. İktisat teorisindeki diğer değişkenler sabit kalmak şartıyla varsayımı bu çekirdek ekonomide varsayım olmaktan çıkacaktır. Bu şehirde birçok faktör kontrol edilebilir yapıda olması sebebiyle bilimsel çalışmalar ekonomik çalışmalar daha anlamlı sonuçlar vermesine imkân tanıyacaktır. Şehrin kurulması düzenin korunması ve faaliyetlerin sürdürülmesi oldukça maliyetli ve zor gözükse de ev sahibi ülke açısından bu düzen sağlandığı zaman ekonomi çarklarının dönme-ye başlamasıyla maliyetler azalacak ve özellikle süreklilik sağlanacaktır. Ayrıca ülkemizde çadır kentte yapılan harcama miktarı, süreklilik ve başta güvenlik olmak üzere birçok soruna çözüm olması gibi faktörler göz önünde bulundurulduğunda oldukça avantajlı olacağı görülecektir.

KAYNAKÇA

- BAŞOL, K.** (1995). Demografi. Anadolu Matbaası.
- BAYRAKTAR, Z.** (2014). Geleneğin Aktarımında ve Yaşatılmasında Göçmen Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: İzmir Bosna Sancak Kültür ve Yardımlaşma Derneği Örneği. TÜRÜK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi.
- BUZ, S.** (2008). Türkiye Sığınma Sisteminin Sosyal Boyutu. . TBB Dergisi., 130.
- ÇAVUŞOĞLU, H.** (2006). Makedonya'dan Türkiye'ye 1952-67 'Kitlese' Göçü ve Bursa'daki Göçmen Kesimi. . Karam Araştırma ve Yayıncılık.
- ÇOLAK, F.** (2013). Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye Göç Hareketi (1950-1951). . Tarih Okulu Dergisi.
- DANIŞ, A.** (2004). Yeni Göç Hareketleri ve Türkiye. Birikim Dergisi, 215-224.
- GİTMEZ, A.** (1983). Yurt Dışına İşçi Göçü ve Geri Dönüşler Beklentiler... Gerçekleşenler. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- GÜLEÇ, Ç.** (2015). Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları ve Türkiye'ye Yansımaları. Te-sam Akademi Dergisi.
- KARATAŞ, A.** (2014). Toplumda Çevre Bilinci-nin Yaygınlaştırılmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Türkiye Örneği. Turkish Studies. .
- LORDOĞLU, K.** (2008). Türkiye Turizminde Göçmenler ve Çalışma Sorunları. Ulusal Çalışma İlişkileri Kongresi Bildiriler Kitabı.

MIGRANT CITY PROJECT THAT WILL ENHANCE THEIR ECONOMIC AND SOCIAL LIFE CONTRIBUTORS IN THE COUNTRIES THAT RECEIVE MASS MIGRATION

Mustafa ŞAHİN

Immigration is when a person or group of people crosses an international border or moves from one place to another within the boundaries of a country. Migration is a social phenomenon that has occurred in every age from the creation of mankind until today and has affected people with many factors. (Bayraktar, 2014)

Human migrations have been subject to very different studies throughout history and they have searched for solutions from the perspectives of academicians, state policy and political power. However, no effective solution was found. Until modern times from the most primitive times, the reasons for migration have not changed. The most important causes of refugee movements are internal conflict and oppressive regimes.

The number of countries receiving immigration is increasing every year. Many people have been forced to emigrate due to the civil wars in Middle East countries especially in recent years, as a result, developed and developing countries have faced serious problems against intensive migration movements. Due to the internal disturbances that started in Syria on March 15, 2011, many people had to migrate in masses in search for safe areas. In these migration events many people lost their lives and many others become instruments for the purposes of various organizations.

The policies and manners of approach of the countries that are the targets of these migration movements have caused the problem to grow further. In terms of host countries in migration movements, many problems such as security risk have emerged preliminarily and countries have faced difficulties in order to find solutions to these problems. For this reason, many countries have either refused to accept refugees or accepted very few refugees.

The Negotiations have not yielded results and solutions that have not been put into practice have increased the problems. Our country, Turkey has opened its doors to the refugees without being indifferent to this humanity drama and has become the most refugee hosted country and has given the refugees the opportunity to live in better conditions than many other countries. But the end result, due to high number of refugees, caused certain issues.

IMMIGRANT CITY

The offered solution, the immigrant city project is a project for mass migration movements. The aim of this project is to minimize the problems experienced in terms of both refugees and host countries in the countries that receive heavy migration in the events like the Syrian crisis.

The immigrant city is a city that has at least a minimum of all the elements of a city established specifically for refugees and constitutes an economy within itself.

City Establishment: Establishing a location near the city boundary will be important in terms of ensuring control. Placement can vary according to many factors. Some of these factors are reasons such as preferring unused inefficient soils or proximity to a labor-based sector or raw material.

After the location determining phase, the first nucleus city concept starts with the construction of all elements of the city. Construction materials may vary according to cost of the elements that will be used in the construction of the houses. At the first stage, the number of housing can be determined as a limited amount and then increased according to the need. Schools, hospitals and places of worship that should be in a city are all built to respond to a specific need.

Although the establishment of the city requires a serious fund, it can be reasonably deemed that the solution to many problems and the advantages to be provided in the future can be taken into account.

City Settlement: After a certain number of houses are built, the refugees are placed in this city. The number of housing can be increased according to the need situation. When refugees are taken in from the border they are allowed to

enter this city in a controlled manner and they are not allowed to go to another place in the country.

When the refugees are taken to the city, the data of these people are also processed and registered. These data are evaluated and they are assigned to units such as hospitals, schools, security institutions according to their level of knowledge and skills in the cities built. Among the people who emigrate from their countries there are people expert in many subjects, people who have profession and wealthy people with a certain level of knowledge. These people should be assessed in this city and be offered the opportunity to continue their professions. The needs of the people in the city should be provided by these people. Factors such as tradesmen, occupational arms and banks that people in the city need to be overcome through these people. Thus, the costs and workload of the host country will be reduced considerably.

City Layout: The control of this city will be provided by the host country. Institutions such as municipalities and security units needed in the city should be established and these institutions should be controlled by the host country, but the workload should be done by the people among the refugees who are being selected according to certain criteria.

All activities such as infrastructure, environmental clean-up, social activities that a municipality has made in the city should be carried out in order to meet the minimum needs of people in this city. The people in the city are the ones who will understand the needs of the people in the city in the best way and again they will be the ones responding to these needs in the best way possible. For this reason, the managers and the control should belong to the host country but the activities should be carried out by the people selected among the refugees. All the minimum institutions in the

city should establish and carry out their activities.

Economic Life in the City: Among the arriving refugees there are people with certain wealth that have good economic status. The host country can make agreements with these people and enable them to assess their money and establish business lines that the city needs to build businesses to build banks.

The host country may employ refugees in this city by developing a labor-based industry that requires unskilled labor in or near the immigrant city. For example, when we think that this city is located in a place in the south of our country, we can employ many people with a cotton textile factory that grows in that region. This will be highly beneficial both for the host country and for the refugees, with a specific wage policy.

Projects output

Security: Perhaps the most important issue in the refugee problem is security. For this reason many countries do not accept refugees and this troubles them, especially European countries. In this project, refugees will be received only to this city in a controlled manner and they will not be allowed to go anywhere else within the country. After a certain period of time, when their data will be collected and after fulfilling sufficient criteria for security, the refugees who settled in the city will be allowed to go to another place within the country. For this reason, a person who will carry out terrorist activities in the country will be prevented from entering the country in the refugee identity. For example, a live bomb victim will not be able to cross the border as a refugee and go anywhere in the country by these precautions, and it will not make much sense for the terrorist to carry out this terrorist activity in a refugee camp. It is very difficult to obtain this control from the

border, and it will be easier by spreading these long periods of time to a certain adjustment in the immigrant city.

Ethnic identity: refugees may not be from the same religion or the same nation as the host country people, so their customs and cultures can be quite different. This situation causes some problems both for the people of the host country and for the refugees. In terms of some countries, refugees are seriously alienated. People in immigrant towns will have familiar characteristics in common, and the people in the city and those who run the activities of the city will be from the people who understand each other. In this way, both refugees will have the opportunity to live together as they are in the country they lived in, and there will be no formation of problems, such as problems of adaptation of the host country people to the refugees.

Economic life: in terms of the host countries that are exposed to this immigration in the mass migration movements, the expenditures for housing can reach very high amounts and this can push the country's economy. Particularly in the case of long-term solutions such as the Syrian problem, it reaches to inextricable dimensions. Although the project may seem expensive at first, then the burden on the country's economy will gradually diminish as the host country establishes an economic order in this city. In the case of immigration, such as the long period of return, the immigrant city project will allow the cost of shelter to fall.

Social Life: immigration is quite influential in social life. Migration is significantly influential in social life for both, the people who are forced to migrate and the people of the countries who are exposed to migration movements. In the city of immigrants, people will be able to work

at a certain scale and will need less of the help of others. For this reason, these people will not make initiatives such as begging, instrumentalizing the purposes of various organizations, and taking the risk of death in order to sustain their children's lives. Besides, they will also make it possible for immigrants to carry out their social cultural activities in this city, and this will keep the morale level of these people high. Refugees who are not dispersed within the country will not be able to influence the labor market, environmental layout and social life of the host country.

Scientific Study: With the successful establishment of immigrant city, a self-sufficient core economy will emerge. Assuming that the other variables in the economic theory remain constant, the assumption in this core economy will not be an assumption and will come out. Because many factors are controllable in this city, scientific studies will allow economic studies to give more meaningful results. Although the establishment of the city and the maintenance of the order and the maintenance of the activities seem costly and difficult, the costs will be reduced and the continuity will be ensured especially when the economy wheels start turning when this order is provided for the host country. Moreover, it will be seen that it will be very advantageous when if factors such as the amount of expenditure made in the tent city in our country, continuity and solutions to many problems, especially security, are taken into consideration.

REFERENCES

- BAŞOL, K.** (1995). Demografi. Anadolu Matbaası.
- BAYRAKTAR, Z.** (2014). Geleneğin Aktarımında ve Yaşatılmasında Göçmen Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: İzmir Bosna Sancak Kültür ve Yardımlaşma Derneği Örneği. TÜRÜK Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi.
- BUZ, S.** (2008). Türkiye Sığınma Sisteminin Sosyal Boyutu. . TBB Dergisi., 130.
- ÇAVUŞOĞLU, H.** (2006). Makedonya'dan Türkiye'ye 1952-67 'Kitleli' Göçü ve Bursa'daki Göçmen Kesimi. . Karam Araştırma ve Yayıncılık.
- ÇOLAK, F.** (2013). Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye Göç Hareketi (1950-1951). . Tarih Okulu Dergisi.
- DANIŞ, A.** (2004). Yeni Göç Hareketleri ve Türkiye. Birikim Dergisi, 215-224.
- GİTMEZ, A.** (1983). Yurt Dışına İşçi Göçü ve Geri Dönüşler Beklentiler... Gerçekleşenler. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- GÜLEÇ, Ç.** (2015). Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları ve Türkiye'ye Yansımaları. Teşam Akademi Dergisi.
- KARATAŞ, A.** (2014). Toplumda Çevre Bilincinin Yaygınlaştırılmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Türkiye Örneği. Turkish Studies. .
- LORDOĞLU, K.** (2008). Türkiye Turizminde Göçmenler ve Çalışma Sorunları. Ulusal Çalışma İlişkileri Kongresi Bildiriler Kitabı.

IN DEN MASSENAUSWANDERUNG AUFNEHMENDEN LÄNDERN, DİE WIRTSCHAFTLICHEN UND SOZIALEN BEITRAG DER EINWANDERER ZU ERHÖHENDE, EINWANDRER CITY-PROJEKT

Mustafa ŞAHİN

Abwanderung ist, dass eine Person oder eine Gruppe von Menschen eine internationale Grenze überschreitend oder binnen in den Grenzen eines Lands von einem Ort in das andere, hingehen. Abwanderung ist eine soziale Realität, welche die Menschen, seit erschöpfung des Menschen bis Heutzutage in jedem Alter erlebten und durch vielen Faktoren beeinflusst, hat.(Bayraktar, 2014)

Menschliche Abwanderungen, sind im Laufe der Geschichte in vielen verschiedene Studien zur Sprache gekommen, seitens Staatspolitik und politische Regierungen und Akademikern wurden Lösungen gesucht. Allerdings wurde keine wirksame Lösung, gefunden. Eigentlich haben sich die Ursachen der Abwanderung seit den primitivsten Zeiten bis zur modernen Zeit, nicht geändert. Die wichtigsten Ursachen der Flüchtlingsfluten sind interne Auseinandersetzungen und repressive Regime.

Jedes Jahr erhöht sich die Zahl der Einwander aufnehmenden Länder. Insbesondere wegen die in den letzten Jahren in Ländern des Nahen Ostens erlebten Bürgerkriegs waren viele Menschen zur Abwanderung gezwungen und in Folge dessen erlebten die entwickelten und die noch ihre Entwicklung fortsetzenden Länder, ernsthafte Probleme, angesichts der intensiven Abwanderungsbewegungen. Wegen am 15. März 2011 in Syrien begonnenen inneren Unruhen, waren viele Menschen gezwungen, Massenweise in der Suche nach einem sicheren Bezirk, abwanderung vorzunehmen. Während dieser Einwanderungsereignissen sind viele Menschen ums Leben gekommen und mehrer davon haben als Mittel von verschiedenen Organisationen gedient. Die Ausgabepolitik und Annäherung des Ziellandes dieser Einwanderungen hat zum Wachstum des Problems, geführt.

Angesichts dieser Einwanderungsereignissen sind auch bei den Gastländern viele Probleme, in erster Linie wie Sicherheitsrisiko aufgetaucht und diese Länder haben sich angestrengt für die Lösung dieser Probleme ein Ausgangsweg zu finden. Aus diesem Grund wollten viele Länder keine Flüchtlinge aufnehmen oder nur sehr wenige Flüchtlinge angenommen. Die Verhandlungen und Gespräche blieben ergebnislos und die nicht praktizierten Probleme haben sich allmählich vermehrt. Unser Land hat sich gegen diese menschliche Tragödie nicht indifferenter verhaltend seine Türen den Flüchtlingen öffnend, Gastgeber von allermeisten Flüchtlingen geworden und gegenüber zur mehreren Ländern in besseren Bedingungen Unterbringungsmöglichkeiten zur Verfügung gestellt. Jedoch weil das Problem nicht gelöst werden konnte und die Zahl der Flüchtlinge äußerst viel waren, hat dies zur einigen Probleme verursacht.

STADT DER EINWANDERER

Unser angebotener Stadt der Einwandererprojekt Lösung ist vorwiegend ein Projekt bezüglich der Einwanderbewegungen. Das Ziel dieses Projektes ist, bei Ereignissen wie die syrische Krise, in den Einwanderung aufnehmenden Ländern sowohl für die Flüchtlinge und den Aufnahmeländern die zu erlebenden Probleme auf Minimum reduzieren.

Einwanderer Stadt, ist eine Stadt welche alle Elemente einer besonderen Flüchtlingsstadts in Minimum beinhaltet und binnen in sich eine Wirtschaft darstellt.

Gründung der Stadt: Die Einrichtung des Flüchtlingsstadts in der Nähe der Grenze wird im Hinblick auf die Gewährleistung der Kontrolle wichtig sein. Standortbestimmung, kann abhängig von vielen Faktoren Unterschiedlichkeiten darstellen. Gründe, wie bevorzugen unfruchtbarer Erde oder die Nähe einer arbeitsteiligen Sektor oder auf Rohstoffe, sind einige dieser Faktoren.

Nach der Standortbestimmungsstufe, wird erstens in einer Stadt Kernkonzept, zusammen mit den ganzen Faktoren des Stadts mit dem Bau angefangen. Während der Bau der Wohnungen können entsprechend den Baukosten die Bauelemente variieren. In erster Linie wird die Anzahl der Wohnungen begrenzt festgestellt, welche später nach Bedarf der Anforderungssituation sich erhöhen können. In dieser Stadt werden Gebäuden wie Schule, Krankenhaus und Gotteshäuser, entsprechend einem spezifischen Bedarf gebaut.

Wenn auch beim Einrichtung der Stadt eine ernsthafte Fond erforderlich ist, können in Anbetracht als Lösung für viele Probleme und zukünftigen Vorteile, diese Kosten akzeptal empfangen werden.

Ansiedlung in der Stadt: Nachdem in bestimmter Anzahl von Wohnungen gebaut werden, werden Flüchtlinge in diese Stadt angebracht. Die Anzahl der Wohnungen können je nach Bedarf erhöht werden. Während die Flüchtlinge in der Grenze zugelassen werden, werden sie nur in diese Stadt in einer kontrollierten Art und Weise angebracht, binnen im Land an einen anderen Ort zu gehen wird nicht gestattet.

Während Flüchtlinge in die Stadt aufgenommen werden, werden die Daten dieser Menschen bearbeitend eingetragen. Durch bewerten dieser Daten, werden diese Menschen antsprechend ihrer Fähigkeiten, Wissenstand und Berufen an benötigten Einheiten wie Krankenhäuser, Schulen und Sicherheitsanstalten beauftragt.

Unter den Einwandernden Menschen aus ihrem Land, befinden sich Menschen mit einem gewissen Maße Wissen, Fachleute betreffend vielen Themen, berufstätige und reichhaltige Menschen. Indem diese Menschen in dieser Stadt bewertet werden, müssen an diese berufstätigen Personen, Möglichkeiten auch weiterhin ihren Beruf auszuüben, gewährt werden. Die Bedürfnisse der Menschen in der Stadt sollten durch diese Menschen beseitigt werden. Der Bedarf an Bestandteile wie, Einzelkaufmann, Fachbranchen und Bänke der Menschen in dieser Stadt, sollten an Hand dieser Menschen gelöst werden. Somit werden die Kosten und Arbeitsbelastung des Gastlandes ziemlich reduziert.

Die Stadtanordnung; die Kontrolle dieser Stadt wird seitens vom Gastland vorgenommen. In der Stadt müssen die benötigten kommunale Aktivitäten, Sicherheitsinstitutionen gegründet und die Kontrolle dieser Institutionen sollte seitens des Gastlandes vorgenommen werden, aber die Arbeitsbelastung sollte

unter den Flüchtlingen die nach bestimmten Kriterien ausgewählt sind, geschafft werden.

Die ganzen vorzunehmenden Aktivitäten einer Gemeinde, wie Infrastruktur, Umweltreinigung, soziale Aktivitäten, sollten um die Mindestbedürfnisse der Menschen in dieser Stadt zu beseitigen, durchgeführt werden. Die Bedürfnisse der Menschen in dieser Stadt in bester Weise verstehend diese zu lösen können, sind wieder diese Menschen. Aus diesem Grund sollten Manager, welche die Aktivitäten antreiben unter den Flüchtlingen ausgewählten Menschen bestehen, aber die Kontrolltätigkeiten natürlich bei dem Gastland bleibend. Die ganzen Minimum Anstalten in der Stadt sollten gegründet ihre Aktivitäten durchführen.

Wirtschaftliche Leben in der Stadt:

zwischen den ankommenden Flüchtlinge befinden sich auch Menschen mit guter wirtschaftlicher Ebene und bestimmten Vermögen. Das Gastgeberland könnte durch Vereinbarungen schließend mit diesen Personen ermöglichen, deren Gelder zu verwerten, Banken und Unternehmen zu gründen, die benötigten Arbeitsfelder der Stadt zu etablieren.

Der Gastland könnte, in der Einwanderungsstadt oder in der Nähe ein Sektor, basierend auf Arbeitskraft für ungelernete Arbeitskräfte entwickelnd, die Flüchtlinge anstellen. Wenn wir gedenken, dass solch eine Stadt in unserem Land irgendwo in Südosten gegründet wird, wird die in diesem Bereich gewachsener Baumwolle, durch etablieren einer Textilfabrik angestellten vielen Menschen, verarbeitet. Dies wird mit einer bestimmten Vergütungspolitik sowohl in Bezug auf das Gastland und auf Flüchtlinge sehr einträglich sein.

Renditen des Projekts

Sicherheit : beim Flüchtlingsproblem ist vielleicht das wichtigste Problem Sicherheitsproblem. Aus diesem Grund akzeptieren viele Länder keine Flüchtlinge, insbesondere beunruhigt dieses Problem die europäischen Länder. Bei diesem Projekt werden die Flüchtlinge nur in dieser Stadt in einer kontrollierten Art und Weise angebracht und es wird nicht gestattet binnen im Land an einen weiteren Ort zu gehen. Daten der Flüchtlinge, die in der Stadt angesiedelt sind, werden eingetragen und nach einer bestimmten Zeit werden den Personen, welche die ausreichenden Sicherheitskriterien erfüllen, gestattet innerhalb des Landes an einen anderen Ort zu gehen. In dieser Weise wird der Eintritt ins Land, einer Person, in der Identität eines Flüchtlings, welcher innerhalb des Landes terroristische Aktivitäten ausüben möchte, verhindert. Zum Beispiel kann somit ein Selbstmordattentäter Opfer nicht wie ein Flüchtling die Grenze überquerend an irgendeinen Ort des Landes gehen und es wird keine Bedeutung haben diese terroristischen Aktivitäten zwischen den Flüchtlingen durchzuführen. Indem die Gewährleistung dieser Kontrolle beim Eintritt in der Grenze ziemlich schwierig und viel Zeit aufnimmt, wird diesbezügliche Kontrolle beim Einwanderstatdt aufbreitend auf einen bestimmten Zeit, leichter vorgenommen.

Ethnische Identität: es kann sein, dass die Flüchtlinge nicht aus gleicher Religion und Volk mit den Menschen des Gastlandes sind, aus diesem Grund können die üblichen Sitten und Kulturen dieser Menschen ganz unterschiedlich sein. Dieser Zustand verursacht sowohl in Bezug auf die Menschen des Gastlandes und der Flüchtlinge zur einigen Problemen. Seitens einiger Länder werden Flüchtlinge ernsthaft ausgegrenzt. In den Einwanderstädten werden die Menschen weitgehend über gemeinsame

Eigenschaften verfügen und die Stadt Menschen und die Aktivitäten durchführende Menschen der Anstalten binnen im Stadt im großen Maße sich gut verstehende Menschen sein. Somit werden auch die Flüchtlinge die zusammenleben Gelegenheit wie im eigenen Land finden und auch die Menschen des Gastlands keine Anpassungs-Probleme mit den Flüchtlingen erleben.

Wirtschaftsleben: bei Massenfluchten sind die anfallenden Unterbringungskosten bei den betroffenen Ländern sehr hoch und dies führt die Wirtschaft dieses Landes, in Schwierigkeiten. Vor allem bei Lösungsereignisse, wie das syrische Problem, welche lange Zeit aufnehmen wird es schwieriger betreffende Lösungen zu erreichen. Wenn auch das Projekt zunächst sehr teuer erscheint, wird die wirtschaftliche Last des Gastlands, indem es nachher besorgt in dieser Stadt eine wirtschaftliche Einrichtung zu gründen, allmählich sinken. Wie auch die Rückkehr des Projekt langfristig ist, wird bei Einwanderereignissen das Einwandern Stadtprojekt für sinken der Unterbringungskosten Gelegenheit leisten.

Soziales Leben: Einwanderung ist ein Ereignis, welches das soziale Leben sehr beeinflusst. Sowohl bei den Menschen die zur Einwanderung gezwungen sind und Bezug auf den Menschen die zur Einwanderungsbewegungen in ihren Ländern ausgesetzt sind, beeinflusst Einwanderung im wesentlichen das soziale Leben. In den Einwandererstädten werden Menschen inklusiv der Möglichkeiten im bestimmten Maße Arbeitsmöglichkeiten finden und der Bedarf fremder Hilfe wird weniger sein. Aus diesem Grunde werden diese Menschen keine Bestrebungen wie betteln, als mittel von verschiedenen Organisationen zu dienen und um das fortsetzen das leben ihrer Kinder in

Todesrisiken, eingehen. Außerdem werden sie in dieser Stadt die Möglichkeit finden, ihre eigene Kulturen zu genießen und soziale Kulturaktivitäten durchzuführen und dieser Zustand wird die Moral dieser Menschen hoch halten, . Die Flüchtlinge die nicht binnen im Land verteilt werden, werden somit den Arbeitsmarkt des Aufnahmelandes, die Raumordnung und soziale Leben, nicht beeinflussen .

Wissenschaftliche Studie : Durch erfolgreiche Gründung des Einwandererstadt, wird hier autarke Kernwirtschaft bestehen. Mit der Voraussetzung, dass bei der ökonomischen Theorie die weiteren Variablen konstant bleiben, wird die Hypothese bei dieser Kernwirtschaft von Hypothese sein auflösen. Weil in dieser Stadt viele Faktoren in Kontrolle ermöglichenden Struktur gestaltet sind, können wissenschaftliche Studien, wirtschaftliche Studien die Möglichkeit zur liefern aussagekräftigere Ergebnissen,gewähren.

Obwohl die Gründung, Einhaltung der Ordnung und Fortführung der Aktivitäten dieser Stadt kostspielig und schwierig erscheinen, werden diese Kosten indem der Gastland diese Einrichtung gewährt und die Wirtschaft beginnt sich zu drehen, reduziert und insbesondere die Kontinuität erschafft, sein. Darüber hinaus wenn die Höhe der Ausgaben in unserem Land betreffend der Zeltstädten, Kontinuität und als Lösung vieler Probleme einschließlich der Sicherheitsfaktoren im Auge bahlend bedenkelt wird, ist zu betrachten dass dies sehr vorteilhaft sein wird.

در کشور های مهاجر پذیر گروهی پروژه افزایش منافع اقتصادی و حیات اجتماعی در شهر های مهاجرت.

Mustafa ŞAHİN

مهاجرت، عبور یک شخص یا یک گروه از سرحدات بین المللی ویا تغییر اقامت در چوکات داخلی سرحدات یک کشور از یک جا به جای دیگر میباشد. مهاجرت از پیدایش انسان تا به امروز در هر عصر تحقق یافته و یک الگوی اجتماعی تاثیر گذار بر انسانها توسط بعضی فکتورها بوده است. مهاجرت انسان در مسیر تاریخ از موضوعات مهم بررسی ها بوده است. یعنی در سیاست دولت از زاویه اقتدار های سیاسی، از زاویه دانشگاهیان بر جستجوی راه حل اقدام شده اما یک راه حل تاثیر گذار دریافت نشده است. در اصل از زمان های ابتدایی تا به امروز مسیبت های مهاجرت تغییر ننموده است. دلایل مهم جریانهای پناهندگی جنگ های داخلی و رژیم های استعمارگر میباشد. هر سال کشور های مهاجر پذیر در حال افزایش است. بخصوص در سال های اخیر جنگ های داخلی که در کشور های شرق میانه بوقوع پیوست کثیری از انسانها مجبور به مهاجرت شده در نتیجه کشور های متمدنی ویا در حال ترقی به نسبت زیاد بودن گروه های مهاجر با مشکلات جدی روبرو شده اند. در 15 مارچ 2011 جنگ داخلی که در سوریه رخ داد تعداد زیاد مردم بشکل کتلوی مجبور به مهاجرت و در جستجوی مناطق امن شدند. در اثر این مهاجرت ها کثیری از انسانها زنده گی خود را از دست داده و تعداد کثیری از آنها آله دست گروه های مختلف شدند. در اثر این مهاجرت ها سیاست کشور های مورد هدف و طرز نزدیکی آنها باعث افزایش مشکلات گردیده است. در مهاجرت ها کشور های که صاحب خانه اند از زاویه امنیت و راه حل آن مشکلات زیادی را متقبل شدند، بنابراین اکثریت کشور ها یا مهاجر قبول نکردند ویا بسیار به تعداد کمی پذیرفتند. مذاکرات و مناظره های که صورت گرفته نتیجه نداده و مشکلات که راه حل بر آن روی دست گرفته نشده در حال افزایش است. کشور ما در این موضوع انسانی بی تفاوت نمانده و دروازه های خود را بروی مهاجرین باز نموده و نسبت به اکثریت کشور ها به بهترین شکل امنیت را به ایشان تامین نموده است، اما عدم پایان یابی مشکلات و تجمع تعداد مهاجرین باعث بوجود آمدن یک سلسله مشکلات گردیده است.

شهر مهاجر

پروژه شهر مهاجریکه بحیث راه حل پیشکش نموده بودیم بسیار یک پروژه کتلوی که جریان های مهاجر را مورد بحث قرار میدهد میباشد. هدفیکه در این پروژه نهفته است تقلیل مشکلات در حوادثی مانند بحران سوریه در کشور های مهاجر پذیر هم از نگاه مهاجرین و هم از نگاه کشور های صاحب خانه است. شهر مهاجر در خصوص مهاجرین یک شهریکه تمام عناصر را بشکل اصغری تشکیل داده تاسیس یافته و شهریکه در خود یک پدیده اقتصادی بوجود آورده میباشد.

تاسیس شهر

تاسیس شهر مهاجر در نزدیکی سرحد یک کشور از نگاه کنترل امنیت موثر واقع میگردد. مشخص نمودن سکونت از لحاظ بعضی فکتورها ممکن متفاوت بنظر میرسد. بعضی از این فکتورها مورد ترجیح قرار گرفتن جاهای غیر کافی ویا نزدیکی در سکتوری قابل منفعت از زاویه ماده خام آن و مسایل دیگر است. بعد از مشخص شدن جای به عنوان یک شهر مرکزی با تمامی عناصر در ساختار آن قدم برداشته میشود. در ساختار مسکن از نگاه عناصر مالیت ممکن دروسایل ساختاری تغییرات وارد شود. در مرحله نخست تعداد مسکنها با یک محدودیت مشخص بوده و بعداً نظریه ضرورت قابل افزایش میباشد. در یک شهر ساختار های از قبیل مکتب، شفاخانه، مسجد همه آن بنابر جوابگویی آن به ضروریات تاسیس میگردد. بودن یک صندوق در تاسیس شهر و مورد استفاده قرار گرفتن آن و امتیازات که در مراحل بعدی حفظ میگردد، در مالیات معقول واقع شده میتواند

سکونت در شهر

بعد از تاسیس یک تعداد مشخص مسکنها مهاجرین در آنها جابجا میگردد و نظر به ضرورت تعداد مسکنها افزایش

منافع پروژه

امنیت: یکی از مهم ترین مشکلات مهاجر مشکل امنیتی است به نسبت این اکثریت کشورها مهاجر نمیپذیرند، خصوصاً کشورهای اروپایی را این مشکل بسیار مضطرب ساخته است. در این پروژه مهاجرین بشکل منظم و تحت کنترل فقط به این شهر گرفته میشوند و در داخل کشور اجازه رفتن به جای دیگر به آنها داده نمیشود. مهاجرینیکه در شهر سکونت اختیار نمودن اطلاعات شان گرفته میشود و بعد از یک وقت معین و تشخیص امنیتی از طرف آنها اجازه رفتن به مناطق دیگر در داخل کشور به آنها داده میشود. به این اساس در داخل کشور کسانی که با هویت مهاجر به قصد فعالیت های تروریستی میخوانند به داخل کشور عبور کنند جلوگیری میگردد. مثلاً یک انتحار کننده نمیتواند بشکل یک مهاجر از سرحد عبور نموده فعالیت تروریستی خود را در یک منطقه یا در بین مهاجرین انجام بدهد. در اسنای پذیرش مهاجرین از سرحد کنترل این عمل بسیار سخت است در حالیکه در شهر مهاجر در یک زمان مشخص انجام این عمل بسیار آسان میشود.

هویت قومی: مهاجرین ممکن با انسانهای کشور صاحب خانه دارای عین دین و ملت نباشند به این اساس کلتور، عرف و عادات آنها نیز متفاوت بوده و این وضعیت هم از طرف مهاجرین و هم از طرف صاحب خانه باعث بروز بعضی مشکلات میگردد. از طرف بعضی کشورها مهاجرین بشکل جدی در معرض در حاشیه رانده شدن قرار دارند. در شهر مهاجر انسانها به یک نسبت بزرگ دارای مشخصات مشابه میباشند و انسانهای شهر همراه با انسانهای فعال نهاد ها اشخاصی میباشند که یکی دیگر را درک میکنند، به این اساس ننتها مهاجرینی که در کشورشان از حقوق مشابه که داشتند مستفید میشوند بلکه انسانهای صاحب خانه نیز با مشکلات نابرابری همراه با مهاجرین روبرو نمیشوند.

حیات اقتصادی: حرکات مهاجر کلتوی که صورت میگیرد و کشورهایی که در معرض این حرکات قرار میگیرند مخارج امنیتی آنها مقدار پول های بسیار گزاف را تشکیل داده و وضع اقتصادی این کشور را به خطر مواجه ساخته است خصوصاً در مشکلاتی همچون مشکل سوریه که حل آن به درازا میکشد بیرون شدن ازین معضله در ابعاد ناتوانی رسیده است. هر چند پروژه گزاف به نظر برسد هم بعد از مدتی کشور صاحب خانه با روی دست گرفتن پلان های اقتصادی در این شهر بار را از اقتصاد کشور میزداید. در حوادثی همچون برگشت مهاجرین که به درازا میکشد پروژه شهر مهاجر امکانات بر نزول مصارف امنیتی را تامین میکند.

میباید. مهاجرین بعد از پذیرش از سرحدات به یک شهر تحت کنترل جابجا شده و در داخل کشور به رفتن آنها به جاهای دیگر اجازه داده نمیشود. در اسنای پذیرش مهاجرین اطلاعات آنها مورد قید و بررسی قرار گرفته و بعد از مشخص شدن ظرفیت علمی آنها نظربه ضرورت در شفاخانه، مکتب و ادارات امنیتی به وظیفه گماشته میشوند. در بین کسانی که از کشور خود مهاجر شدن شخصیت های علمی، متشبت، صاحب مسلک و انسانهای ثروتمند وجود دارد که باید کسانی که صاحب مسلک بودن بر آنها زمینه ادامه شغل شان فراهم شود تا مردمی که در آن شهر زنده گی میکنند از طریق همین انسانها احتیاجات آنها رفع گردد. احتیاجات انسانهای شهر عناصری همچون کاسب، مسلکی، بانکار از طریق همین انسانها باید رفع گردد که به این طریق کشوری که صاحب خانه است بخش بزرگ مالیت و تراکم کار در آن کاهش میابد.

نظم شهر

این شهر توسط کشوری که صاحب خانه است تحت کنترل قرار میگیرد. فعالیت های شهری و امنیتی مورد ضرورت باید روی کار آمده و کنترل آن توسط صاحب خانه با بکار گیری اشخاص با ظرفیت از بین مهاجرین صورت گیرد. زیر ساختهای که یک شهردار در شهر انجام میدهد از قبیل محیط زیست، فعالیت های اجتماعی و غیره باید به مقصد مرفوع ضروریات اصغری مهاجرین انجام گیرد. چون ضروریات مردم این شهر را بشکل درست همین انسانها میدانند. بنابراین مدیریت و کنترل از آن صاحب خانه است اما فعالیت ها از طریق مهاجرین صورت میپذیرد. تمام نهاد های شهر تاسیس شده و باید به فعالیت های خود آغاز نمایند.

وضعیت اقتصادی شهر

در بین مهاجرین قبول شده کسانی که وضعیت اقتصادی خوب و ثروت خوب دارند نیز وجود دارد و صاحب خانه با این اشخاص با صدور پیمان ها از ثروت آنها در سرمایه گذاریهای بانکی و ساختاری میتواند احتیاجات کاری شهر را تامین کند. کشور صاحب خانه در شهر مهاجر ویا در نزدیکی آن بنابر ضرورت نیروی کاری غیر متخصص یک سکتور ایجاد نموده و میتواند مهاجرین شهر را به آن استخدام نماید. مثلاً در جنوب شرقی کشور تاسیس این شهر را تصور کنیم در آن منطقه پنبه رسیده را با تاسیس فابریکه منسوجات و با استخدام جمع کثیری از مهاجرین میتوان مورد کابرد قرار داد. این عمل با مشخص شدن سیاست یک مقدار مزد ننتها از زاویه صاحب خانه بلکه از زاویه مهاجرین نیز مورد منفعت بزرگ قرار میگیرد.

حیات اجتماعی: مهاجرت در حیات اجتماعی از حوادثی بسیار تاثیرگذار است. این پدیده ن تنها انسانهای مهاجر را بلکه انسانهای صاحب خانه را نیز از نگاه حیات اجتماعی تحت تاثیر قرار داده است. در شهر مهاجر انسانهاییکه امکانات دارند میتوانند کارهای مناسب پیدا کنند و به کمک دیگران احتیاج کم میداشته باشند بنابراین در اعمالی چون سوال گری، مورد استفاده قرار گرفتن در اهداف گروپهای مختلف و قبول ریسک مرگ بخاطر زنده ماندن اطفال شان دچار نمیشوند. همچنین در این شهر به تحقق فعالیت های فرهنگی و اجتماعی شان نایل میگردند و این وضع باعث حفظ روحیه بالای این انسانها میگردد. مهاجرین پراکنده نشده در داخل کشور باعث متاثر ساختن حیات اجتماعی، نظم محیط و بازار کار واقع نمیگردند.

مطالعات علمی: با تاسیس موفقیت شهر مهاجر یک وضع اقتصادی کافی بر خود فراهم میگردد. فرضیت آن با در نظر داشت تیوری های دیگر اقتصاد از این مرکز از فرضیت بودن خارج میگردد. در این شهر تحت کنترول قرار گرفتن اکثر فکتورها سبب نتیجه گیری مثبت از مطالعات اقتصادی و مطالعات علمی میگردد. تاسیس شهر و تامین نظم و عملی شدن فعالیتها هر چند بامالیات و گزاف به نظر برسد هم از طرف صاحب خانه در صورت حفظ این تنظیمات با چرخش اقتصادی مالیات کاهش میابد و خصوصا تداوم صورت میگیرد. همچنین در کشور ما در ساحه کمپ مقدار مخارجی که صورت میگیرد از لحاظ تداوم و امنیت در صورت روی دست گرفته شدن همچون فکتورها بسیار با امتیاز بنظر میرسد.

МАССОВАЯ МИГРАЦИЯ ИММИГРАНТОВ СТРАН ЭКОНОМИЧЕСКИХ И СОЦИАЛЬНЫХ ИММИГРИРОВАТЬ УВЕЛИЧИТЬ ВЗНОСЫ МАТЕРИАЛИЗОВАТЬ ПРОЕКТ ГОРОДОВ

Mustafa ŞAHİN

Мигранты, человек делает людей в границах страны или какого-либо международного порога с использованием один стоп магазин где-то в другом месте. Мигранты, создание человечества, которое имело место до настоящего времени, и люди каждого возраста социальные факторы повлияли на случай.

Человеческие, дата темы во время самой различной работы, с точки зрения государственной политики и политической, ученые условия эталонного раствора. Тем не менее, решение было найдено эффективным. Наиболее примитивные времена, пока современные времена не действительно мигрируют. Потоки беженцев и репрессивные режимы наиболее важных причин внутреннего конфликта.

Увеличение числа стран, которые эмигрируют каждый год. В последние года, страны Ближнего Востока из-за внутренние войны в результате людей в ловушке вынуждены эмигрировать из развивающихся стран и могут вызвать серьезные проблемы в условиях больших миграционных перемещений через обновление . Из-за внутренний хаос, который начался 15 марта 2011 года, де Сирия масс людей в поисках безопасной и защищенной область, если вы должны мигрировать мигрировать учреждений в различных мероприятиях целей человеческой жизни потерял устройств движения миграции и политику в странах, которые целенаправленный подход к образу жизни эмиссионного Это привело к росту

Мигранты, особенно с точки зрения стран угроз безопасности, таких как хост из проблем найти решение этих проблем и стран. По этой причине, гораздо меньше, чем число страны не хочет ХОТИТЕ Беженец принял. Звонки на переговоры не привели, все больше и больше приложений увеличилось проблемы.

Человеческая трагедия наиболее принимающей страны безоговорочно открыла двери сделана и страна обеспечила возможность в улучшении жилищных условий. Тем не менее, тот факт, что до конца решения, а количество в беженцев было причиной проблем.

ГОРОД ИММИГРАНТОВ

Мы предлагаем решение в проекте мигранта проект для более миграционных потоков. Целью данного проекта в таких мероприятиях, как сирийский кризис в стране, так и для беженцев, а также интенсивные миграционные проблемы будут испытывать с точки зрения принимающих стран с точки зрения снижения до минимума. Иммигранты города, содержащие все элементы города основаны как минимум беженцы и город сам по себе представляет собой экономику.

Создание города: создание мигрантов в непосредственной близости к черте города будет иметь важное значение с точки зрения обеспечения контроля. определение местоположения может варьироваться в зависимости от многих факторов.

причины, такие как близость неиспользуемые или малопродуктивные земли следует отдавать предпочтение сектора на основе сырья или рабочей силе некоторые из этих факторов.

Определение местоположения после первой стадии основной концепции во всех городах в зависимости от факторов, составляющих стоимость строительных материалов в строительстве города с элементов могут отличаться. Количество корпуса в первую очередь может быть увеличено путем требований поздних ситуаций, идентифицированных как в ограниченной степени. школы должны быть в городской больнице, все структуры, такие, как молитвенные дома построены, чтобы реагировать на конкретные потребности.

Если основания города, хотя это требует серьезного решения многих проблем и будущих средств также должны быть приняты во внимание преимущества, чтобы учесть эти затраты могут быть разумно удовлетворены.

Город Размещение:

После определенного числа беженцев, размещенных в корпусе в этом городе. Количество корпуса может быть увеличена в соответствии с необходимостью. Беженцы пересекли границу при получении только не разрешили пойти в другое место, контролируемым образом помещаются в стране города.

Беженцы данные этих людей, попадающих в город получил запись лечения. По способности людей к знаниям, оценивающих эти данные, необходимо больница в городе мы создали по профессии, школы назначаются единицы, такие как институты безопасности.

с определенным уровнем знаний среди людей, которые эмигрировали из страны, специалисты по многим вопросам, есть специалисты и богатые люди.

Эти люди будут продолжать делать свою профессию для людей, которые имеют профессии должны быть представлены оценки возможностей в этом городе. Потребности людей в городе должны быть пытались решить с этими людьми.

профессий людей, нуждающихся в городских, профессий, таких факторов, банки должны быть решены этими людьми. Таким образом, стоимость и объем

работы принимающей страны будет значительно снижаться.

Изменить город: контроль этого города будет обеспечиваться принимающей страной. необходимы муниципальные мероприятия в городе, эти учреждения должны быть созданы такие институты, как органы безопасности должны быть в управлении страной пребывания, но нагрузка среди беженцев следует рассматривать людей, отобранных в соответствии с определенными критериями.

инфраструктуры, которые сделали город муниципальной, экологической очистки, все виды деятельности, такие как социальные мероприятия должны проводиться для решения минимальных потребностей людей в этом городе.

Он понимает потребности людей наилучшим образом в городе, и эти люди по-прежнему приходится реагировать на эти потребности.

По этой причине руководители и контролирует деятельность будут хозяином в стране, но люди будут выбраны из числа беженцев, которые шли мимо. минимума, установленного в городе должен выполнять все корпоративные мероприятия.

Экономическая жизнь в городе: Поступающие экономические уровни среди людей с некоторыми беженцами, которые находятся в удаче. Принимающая сторона позволила бы этим людям путем заключения договоров с этими лицами, чтобы оценить создание денег, необходимых на предприятиях для создания в бизнесе, чтобы создать банк.улучшение мигрантов в принимающей стране или близко к месту,

которые требуют неквалифицированного труда в рабочей силе сектора на основе может использовать беженец в этом городе. Например, наша страна была основан хлопок, выращенный в этой области, если учесть, что где-то на юго-востоке создан с использованием многих людей в этом городе может быть обработано на текстильную фабрику.

Это особая политика вознаграждения с точки зрения принимающей страны будет весьма выгодно как с точки зрения беженцев.

Довести проект

Безопасность: проблема безопасности является, пожалуй, самой важной проблемой в проблеме беженцев.

По этой причине, многие страны принимают беженцев особенно огорчает довольно эта проблема для европейских стран. Этот проект будет приниматься только в контролируемых беженцев пути в этом городе и в стране не будет позволено пойти в другом месте. данные о беженцах, осевших в городе будут записаны после определенного времени будет разрешено перейти в другое место в стране лица, оказывающего адекватные критерии с точки зрения безопасности.

Поэтому будут предотвращены беженцы, въезжающие в стране в личности человека для осуществления террористической деятельности в стране. Например, многие из жертв смертника пересек границу в качестве беженцев, не в состоянии пойти в любое место в стране и осуществлять эту террористическую деятельность в значении беженцев будет.

Обеспечение этого будет достаточно трудно контролировать границы допуска для распространения более легко и в

течение длительного времени в определенное время, когда иммигранты.

Этническая идентичность: беженцы и принимающая страна не могут быть одни и те же люди из той же религии с обычаями народа, поэтому эти людьми, культуры также могут быть совершенно разными.

В этом случае, как с точки зрения людей и принимающей страны это вызывает некоторые проблемы с точки зрения беженцев. Некоторые страны маргинальные в отношении беженцев серьезно.

Трудящиеся люди в городе будут иметь в основном общие черты и тех, кто осуществляет деятельность государственных учреждений в городе и городские люди будут понимать друг друга сильно. Таким образом, они пришли, как беженцы найдут возможность жить вместе в стране, а также принимающей страны люди не будут испытывать проблемы, такие как проблемы соблюдения беженцев.

Экономическая жизнь: жилье расходы с точки зрения оставшихся в принимающих странах, подверженных этой миграции массовые миграционные потоки и может достигать очень большое количество, что ставит под угрозу экономику страны.

Тем более, что решение сирийской проблемы достижения неразрывную размера бизнеса в продолжительном случае. Кроме того, проект, кажется дорогостоящим, а затем и в стране пребывания в этом городе, экономическое бремя на схеме предусматривает создание экономики страны будет снижаться постепенно. город мигрантов и миграционные события, такие как возвращение проекта позволит не займет

много времени, чтобы упасть в стоимости жилья.

Общественная жизнь: миграция представляет собой явление, которое затрагивает довольно социальную жизнь. И люди вынуждены мигрировать с точки зрения людей, которые подвергаются воздействию обеих стран, миграция оказывает значительное влияние на общественную жизнь. люди будут меньше потребности помогать другим найти возможность работать в пределах определенных возможностей экстенсивных мигрантов.

По этой причине, умоляя эти люди, они сделают предложение взять на себя риск смерти, такие как инструменты для целей различных организаций и сделать ребенок живет обслуживание.

Кроме того, в этом городе будет найти возможность осуществлять социальные и культурные мероприятия, чтобы пользоваться своей культурой, и это сохранить высокий моральный дух этих людей. Страна рассеивать беженцев на рынок труда принимающей страны, будет иметь влияние на окружающую среду и социальную жизнь.

Научное исследование: Иммигранты в создании успешной экономики будут состоять из основных самодостаточных в настоящий документ. при условии, что другие переменные остаются неизменными предположения в экономической теории она перестанет быть основным предположением в этой экономике. научные исследования из-за многие факторы можно контролировать структуру в этом городе экономические исследования

позволят обеспечить более значимые результаты. Сохранение и продолжение деятельности в целях создания дорогостоящего и трудно это может показаться хозяин этой схемы стоит экономика начинает вращаться, когда колесо предусмотрено для страны будет сокращено и будет особенно непрерывностью.

Кроме того, сумма расходов в нашей стране в палаточных городках, непрерывности и была бы очень выгодно, чтобы увидеть при рассмотрении таких факторов, как являющееся решения многих проблем, в том числе безопасности первой.

Mustafa ŞAHİN

الهجرة عبارة عن تخطي الشخص أو مجموعه من الاشخاص الحدود بين الدول أو انتقال الشخص داخل الدولة من مكان لآخر ، منذ خلق البشرية يعتبر التاريخ محطه انظار دراسات مختلفه من ناحيه سياسه الدوله و الاكاديميين للوصول الى حل ولكن لم يوجد اي حل مناسب فعال ، وكان من اهم المسببات للتيار للنزوح اللجوء محي الصراعات الداخليه والانظمه المستبده ، تزداد عدد الدول الاخذة بالهجرة كل عام خصوصا في السنوات الاخيره في دول الشرق الاوسط بسبب الحروب التي تعيشها دول الشرق الاوسط اخطر الناس الى الهجرة وبسبب الحروب التي ادت الى خروج نظام المشاكل في وجه حركه النزوح و فوق الدول المتقدمه في وجه اللاجئين ونزوحهم في 2013/03/15 اخطر الناس للبحث قن مناطق امنه وترتب على ذلك والنزوح باعداد كبيره بسبب الثوره الداخليه ، في هذه الالهجرة فقد الكثير من الناس حياتهم واصبح اليه لتحقيق اهداف منظمات مختلفه ، وادت سياسات الدول الى الوصول الى حل مشكله الهجرة الى تفاقمها اكثر . اذ ت الهجرة الى انعدام الامان في الدول التي تم النزوح اليها ويصعب على هذه الدول ايجاد حلول . ولهذا السبب لا تريد الكثير من اللاجئين تقم القبول باعداد قليله من اللاجئين . قامت دولتنا تركيا بفتح ابوابها تجاه اللاجئين واحتضانهم بدون اي شروط تجاه هذه الماساه الانسانيه كم

ا قامت بتوفير شروط السكن والمعيشه بافضل بكثير من الدول ، ولكن اعداد اللاجئين الكبيره ادت الى كثير من المشاكل وصعوبه وجود الحلول

(مدينه اللجوء)

الحل الذي نعرضه هو مشروع مدينه الهجرة وهو موجه نحو اعداد كبيره من حركات الهجرة هذه هذا المشروع هو تذليل العقبات تجاه المشاكل التي تعيشها الدول المستضيفه والدول التي تقبل حركات النزوح والهجرة مثل احداث سوريا ، مدينه الهجرة هي عبارة مدينه متكامله اقتصاديا وتحثوي على كامل العناصر المطلوبه تؤسس خصيصا للاجئين

تأسيس المدينه يعتبر تأسيس المدينه بمكان قريب من الحدود على مدنهم من ناحيه التحكم وتحديد المكان مرتبط بعوامل كثيره وهذه العوامل مثل الارض الغير منتجه ، بعد مرحله تحديد المكان يتم البدء بانشاء مركز للمدينه يحتوى على كافه العناصر المطلوبه . تختلف ادوات البناء تبعاً للعناصر الماليه في عمليه البناء في اول مرحله يتم تحديد عدد محدد من الشقق ومن الممكن ان تزداد حسب الحاجه ويجب ان يكون هناك مشفى ومدرسه وامكن عبادته في هذه المدن ويجب ان تكون التكلفة معقوله لتأسيس المدينه للوصول لحل هذه المشكله .

مكان المدينه

بعد الانتهاء من بناء الشقق يتم تسكين اللاجئين وحسب الحاجه ترتفع اسعار الشقق . بعد السماح للملتجئين بالدخول الى المدن المتحكم لا يعطي له الاذن للانتقال الى مكان آخر وبعدما يتم توظيف الاجعيين حسب خبرتهم ومهاراتهم في وظائف مختلفه حسب احتياجات المدينه مثل المدارس والامن الخ ، من بين بعض المهاجرين يوجد اشخاص ذوي كفاءات . يوجد بينهما اناس اصحاب مهنة وذوي تخصصات ، يجب اعطاء هؤلاء الاشخاص اصحاب المهن الامكانيات حتى يكملوا العمل في مهاراتهم يجب ان يعمل هؤلاء الناس لتلبية احتياجات الناس في المدينه ، الناس في مدينه مثل اصناف ومهن وبنوك وعناصر تتم امزاهم بواسطه هؤلاء الناس هكذا يتم تناقص فرص العمل والاموال من اصحاب البيوت .

النظام في المدينه

في هذه المدينه يتم تعيين صاحب البيت من قبل الدوله ، الاحتياجات في الدوله باسعار البلديه ، اصحاب البيوت في هذه الدوله عليهم توفير المتطلبات مثل الامان وهكذا عندما تقوم بلديه ما في مدينه بعمل البنيه التحتية والبيئه النظيفه والفعاليات الاجتماعيه يتمشى ذلك مع سلوك واحتياجات الناس في هذه المدينه اكثر من يفهم احتياجاتهم ويلبي هذه الاحتياجات مع هؤلاء الناس لهذا السبب يكون مسؤولين واصحاب بيوت في هذه المدينه ولكن في الفعاليات بين اللاجئين سيكون انسان يختار جميع الفعاليات ساريه في هذه المدينه

الحياه الاقتصاديه في المدينه : يجب ان تمنون من بيت اللاجئين يوجد اشخاص عندهم ثروه ماليه يجب ان تكون هناك طرف في المدينه مثل البنوك وما شابه لتيسير والمحين وتصريف الاموال في المدينه

في مدينه الهجرة هذه ام اماكن قريبه اصحاب البيوت بجب ان يوفرها وظائف في قطاع العمل للاجئين في هذه المدينه يمكن ان يستخدموه مثال في مدينتنا هذه المدينه الجنوب الشرقي في كان او المنطقه التي يتم اتخاذها لانتاج القطن وظفت الكثير من الناس لكسب المواطن صاحب البيت والملتجئين .

يتطلب المشروع

الامن : في مشاكل اللاجئين يمكن القول ان مشكله الارض هي اهم مشكله ولهذا السبب الكثير من الدول لا تقبل اللاجئين اهمهم الاتحاد الاوروبي تبين هذه المشكله عندهم التوتر في هذا المشروع سياخذ اللاجئين الى مدينه ومن يستطيعوا الذهاب الى مكان اخر داھل الدوله سيتم اعطاء اذن لبعض اللاجئين بعد مده زمنيه من الذين يخلوا بالقواعد لهذا السبب ستزداد فعاليات الارهاب داخل هذه المدن

للقاياه من دخول بهويات ا للاجئين سيكون المواطن واللاجي من نفس المله والدين ، لهذه الاسباب الالعادات والاعراف والثقافات ولهؤلاء الناس يمكن ان تختلف في هذا الوضع ، يمكن ان يكون هناك مشاكل بين المواطن واللاجيء

بعض الدول تقوم بتعين اللاجئين بشكل جدي . يكون اللاجيء في مدينه اللجوء لهم ميزات مشتركه هم اصحابها ويكون لهم دور في الفعاليات ، يكون هكذا له فائده على المواطن في الدوله التي ذهبوا اليها على اللاجئين انفسهم ولن يكون هناك مشاكل في الحياه الاقتصاديه يمكن ان ترفع تصرفات هذه الدول الى الدخول في ازمه اقتصاديه بسبب انتقال اللاجئين وتؤثر ذلك على المواطن والاخص المشكله السوريه كبيره وطويل يكون على راس المشروع الضيوف (اللاجئين) ومن ثم المواطنين ويتناقص اقتصاد المدينه والدوله مثل هذا المشروع مدينه

اللاجئين سيوفر الكثير من تكاليف السكن لمثل هذه الازمات .

الحياه الاجتماعيه

تأثير الحدث على حياه اللاجىء الاجتماعيه ، يظطر الكثير من الناس للهجره ، وتأثير الهجره بشكل كبير في الحياه الاجتماعيه يكون باستطاعه اللاجئين في هذه المدينه العمل مما يخفف الاعباء ويقلل احتياجاتهم من الاطراف الاخرى ، لهذه الاسباب لن يعملوا في التسول وما شابه واستغلال الاطفال ودخول خطر الموت ، وستكون معنوياتهم مرتفعه اكثر ويستطيعون ممارسه حياتهم وعاداتهم وتقاليدهم كما في السابق لن يكون هناك تأثير على الحياه الاجتماعيه والبيئيه بين المواطن واللاجيء داخل الدوله

تجارب علميه

مدينه اللاجئين بذره للاقتصاد ، شريطه ان تبقى المتغيرات الاخرى افتراضيه في نظريه الاقتصاد هذه المدينه تمكن عدد من العمال بالعمل بشكل متقن لذلك التجارب العلميه افضل من الاقتصاديه يتم خفض وتقليل العبء الاقتصادي ويمكن العمال من العمل بشكل افضل وحل الكثير من المشاكل

МАССАЛЫК ТҮРДӨ КӨЧҮП БАРГАН ӨЛКӨЛӨРДӨ КӨЧМӨНДӨРДҮН ЭКОНОМИКАЛЫК ЖАНА СОЦИАЛДЫК ТУРМУШКА САЛЫМДАРЫН АРТТЫРУУЧУ КӨЧМӨН ШААРЛАРЫ ПРОЕКТИ

Mustafa ŞAHİN

Миграция бир адамдын же бир топ адамдын эл аралык бир чек арадан өтүшү же бир өлкө чегин ичинде бир жерден башка бир жерге жер которуусу болуп саналат. Миграция адам баласынын жаралышынан баштап бүгүнкү күнгө чейин болуп келет жана адамдарга бир топ факторлор менен таасирин тийгизген социалдык бир түшүнүк. (Bayraktar.2014)

Адамдардын жер которуулары, тарых боюнча ар түрдүү эмгектердин темасы болуп, мамлекеттин саясаты жана саясий бийлик тарабынан, академиктер тарабынан чечим жолдору изилденген. Бирок эффективдүү бир чечим табылган эмес. Эң байыркы доорлордон заманбап доорлорго чейин чынында миграциянын себептери өзгөргөн жок. Качкындардын агымынын эң маанилүү себептери ички кагылыш жана зордук режимдери болуп саналат.

Жыл сайын жер которгон өлкөлөрдүн саны өсүп жатат. Өзгөчө акыркы жылдарда Ортоңку Чыгыш өлкөлөрүндө болуп өткөн согуштардын айынан бир топ адам көчүп кетүүгө мажбур болуп, жыйынтыгында өнүккөн жана өнүгүп келе жаткан өлкөлөр калың бир көчкыймылдарына карата олуттуу проблемалар менен каршылашышты. 2011-жылдын 15-мартында Сирияда башталган ички кагылышуулардын айынан бир топ адам коопсуз бир аймак издеп массалык түрдө жер которууга мажбур болушкан. Бул миграция окуяларында көптөгөн адамдар өлүп көптөгөн адамдар ар түрдүү уюмдардын кызыкчылыктары үчүн курал болушкан. Бул көчкыймылдарына мүдөө болгон өлкөлөрдүн политикалары жана маселеге жакындашуу тарздары маселенин дагы да чоңойушуна себеп болгон.

Көчкыймылдарында баш паанек берген өлкөлөр тарабынан дагы башында коопсуздук риски сыяктуу бир топ маселе жаралып, өлкөлөр бул маселелерге чечим жолу табууга кыйналышкан. Бул себептен бир топ өлкө качкындарды кабыл кылууну каалабай, өтө аз санда качкындарды кабыл алган. Жүргүзүлгөн сүйлөшүүлөр, жолугушуулар жыйынтык берген эмес, ишке ашырыла алынбаган проблемалар барган сайын көбөйгөн. Өлкөбүз бул инсандык драмага кош көңүл калбай качкындарга эшиктерин ачып, эң көп качкынга баш паанек берген жана көптөгөн башка өлкөлөрдөн жакшыраак шарттарда баш калкалоо мүмкүнчүлүгүн камсыз кылган. Бирок маселеге бир чечимдин табылбашы качкындардын санынын аябай көп болушу бир топ проблемаларга себеп болгон.

КӨЧМӨН ШААРЫ

Маселеге чечим катары сунушталган көчмөн шаары проекти көбүрөөк масштабдуу көч кыймылдарына багытталган бир проект.Бул проекттин максаты Сирия кризиси сыяктуу окуяларда калың көч алган өлкөлөрдө качкындар тарабынан дагы баш панек берген өлкөлөр тарабынан дагы жаралган маселелерди эң аз деңгээлге түшүрүү болуп саналат.

Көчмөн шаары - атайын качкындарга курулган,бир шаардын бардык элементтерин минималдуу өзүнө камтыган жана өзүнчө бир экономиканы түзгөн бир шаар.

Шаардын курулушу: Көчмөн шаарынын чек арага жакын бир жерде курулушу контрольдун камсыз кылынуусу жагынан маанилүү.Курулуш жеринин белгилениши көптөгөн факторго карата өзгөрүшү мүмкүн.Колдонулбаган жараксыз жерлерге артыкчылык берилүүсү же бир эмгекке багытталган секторго же чийки заттарга жакындык сыяктуу себептер,бул факторлордун кээ бирлери болуп саналат. Жер белгилөө этабындан кийин башталгыч шаар концептинде шаардын бардык элементтери мененкурулушу башталат.Турак-жайлардын салынуусунда нарктын элементтерине карата турак-жай салуу материалдары дагы өзгөрүшү мүмкүн. Алгачкы этапта конуштардын саны ченемдүү бир көлөмдө белгиленип кийнчерээк муктаждыкка жараша көбөйтүлсө болот.Бир шаарда болушу керек болгон мектеп,больница,ыбадаткана сыяктуу курулуштардын баары белгилүү бир муктаждыка жооп бере турган абалда курулушу керек. Шаардын курулушу маанилүү бир каражаттарды керектirse дагы бир топ маселеге чечим болушу жана алдыда камсыз

кыла турган авантаждары көңүлгө алынса,бул наркты кабыл кылуу мүмкүн.

Шаарга жайгашуу:Белгилүү бир санда конуш салынгандан кийин качкындар бул шаарларга жайгаштырылат.Муктаждыкка жараша конуштардын санын көбөйтсө болот.Качкындар чек арадан ичкериге киргизилгенде бир гана бул шаарга контролдуу бир түрдө жайгаштырылат,өлкө ичинде башка бир жерге барууларына уруксат берилбейт. Качкындар шаарга киргизилип жатканда бул адамдардын маалыматтары да алынып катталат.Бул маалыматтар бааланып адамдардын жөндөмдөрүнө,билим деңгээлине жараша,кесибине жараша шаарда курулган оорукана,мектеп,коопсуздук сыяктуу курулуштарга дайындалат. Өлкөлөрүндөн көчүп келген адамдардын арасында белгилүү деңгээлде билими болгон,бир нече тармакта адис,кесип ээси жана колунда бар адамдар бар.Мындай адамдар бул шаарда бааланып кесип ээси болгон кишилерге кесиптерин аткарууну улантуучу мүмкүнчүлүктөр сунулушу керек.Шаардагы адамдардын муктаждыктары бул адамдардын жардамы менен камсыздалууга аракет кылынышы керек.Шаардагы адамдардын муктаждыгы болгон дүкөн,кол өнөрчү,банк сыктуу жайлар бул адамдар аркылуу ишке ашырылышы керек.Ушундай кылсак баш панек берген өлкөлөрдүн дагы чыгымдары жана жумушчу күчү дагы азаят. Шаардагы тартип:Бул шаардын контролу баш панек берген өлкө тарабынан камсыздалат.Шаарда муктаж болгон акимчилик иш аракеттери,коопсуздук бөлүмдөрү сыяктуу мекемелер курулушу керек,бул мекемелердин контролу баш панек берген өлкөдө болушу керек ,бирок жумушчу күчү качкындар арасынан

белгилүү критерийлерге карата тандалган адамдар тарабынан камсыздалышы керек.

Бир акимчиликтин шаарда курган инфраструктурасы, айлана-чөйрөнүнүн тазалыгы, социалдык иш чаралар сыяктуу жалпы иш аракеттери бул шаардагы адамдардын минималдык муктаждыктарын кетируусү түрүндө жүргүзүлүшү керек. Шаардагы адамдардын муктаждыктарын эң жакшы деңгээлде түшүнгөн жана бул муктаждыктарга жооп бере тургандар дагы булар. Бул себептен башкаруучулар жана контроль баш панек берген өлкөдө болот, ал эми иш аракеттерди жүзөгө ашыруучу качкындар арасынан тандалып алынган адамдар болот. Шаардагы минимум түрдө бардык мекемелер курулуп иш аракеттерин жүзөгө ашыруусу керек.

Шаардагы экономикалык турмуш: Келген качкындардын арасында экономикалык абалы жакшы болгон, белгилүү өлчөмдө байлыгы болгон адамдар да бар. Баш панек берген өлкө бул адамдар менен келишим түзүп, бул кишилердин акчаларын жүгүртүүгө банк, ишкана курууларына шаардын муктаж болгон иш орундарын да түзүүгө да мүмкүнчүлүк жаратса болот.

Баш панек берген өлкө көчмөндөрдүн шаарында же жакын бир жерде квалификациясыз бир жумушчу күчү керектирген эмгекке багытталган бир сектор түзүп бул шаардагы качкындарды дагы иш менен камсыз кылса болот. Мисалы өлкөбүздө бул шаар түштүк-чыгышта бир жерде курулду дейли, ал аймакта өстүрүлгөн пахтаны иштетүүчү бир текстиль фабрикасы менен бир топ адам жумушка алынып, иш алып барса болот. Бул белгилүү бир эмгек акы саясаты менен баш панек берген өлкө үчүн дагы качкындар үчүн дагы өтө пайдалуу болот.

Проекттин пайдалары

Коопсуздук: Качкындардын маселесинде эң маанилүү проблема коопсуздук. Бул себептен көптөгөн өлкөлөр качкындарды кабыл кылышпай жатышат, өзгөчө Европа өлкөлөрүн бул маселе тынчсыздантып жатат. Бул проектте качкындар бир гана контролдуу түрдө бул шаарга алынат жана өлкө ичинде башка жерге барууларына тыюу салынат.

Шаарга жайгашкан качкындардын маалыматтары каттоого алынып, белгилүү мөөнөттөн кийин коопсуздук жагынан жетиштүү критерийлерге ылайык деп табылган кишилердин өлкө ичинде башка бир жерге баруусуна уруксат берилет. Ушундай жол менен өлкө ичинде террор иш аракетин жүзөгө ашыруучу бир кишинин качкын кейпинде өлкөгө кирүүсүнүн алды алынат. Мисалы бир тирүү бомба курманы качкын сыяктуу чек арадан өтүп өлкөнүн ар кайсы бир жерине бара албайт жана качкындардын ичинде террор иш аракетин жүзөгө ашыруусунун эч кандай мааниси жок болот. Чек арадан кабыл алууда бул контролдун камсыздалышы өтө кыйын жана көп убакыт алгандыктан көчмөн шаарында белгилүү бир убакытка созулганы ыңгайлуу болот.

Этникалык

кимдик(күбөлүк): качкындар көчүп барган өлкөлөрүндөгү адамдар менен бирдей динден, улуттан болбошу мүмкүн, ошол себептен бул адамдардын үрп адаттары, маданияттары да аябай башкача болушу мүмкүн. Бул абал баш панек берген өлкө инсандары тарабынан дагы качкындар тарабынан дагы кээ бир проблемаларга себеп болуп жатат. Кээ бир өлкөлөр тарабынан качкындар аябай катуу четтелип жатат. Көчмөн шаарында адамдар чоң өлчөмдө орток өзгөчөлүктөргө ээ болушат

жана шаардагы калк менен шаардагы мекемелерде иш жүргүзгөн адамдардын көбү бири бирин түшүнгөн адамдар болушат. Ошентип качкындар дагы ал өлкөдөгүдөй чогуу жашоо мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат, баш паанек берген өлкөнүн адамдары дагы качкындар менен ырк келишүү проблемаларын жашабайт.

Экономикалык турмуш: массалык көчкыймылдарында бул миграцияга кабылган баш паанек берген өлкөлөр тарабынан баш калкалоого кеткен каражаттар дагы аябай чоң суммаларга барышы мүмкүн жана бул өлкө экономикасын оор абалга алып келиши мүмкүн. Өзгөчө Сирия маселеси сыяктуу чечилиши көп убакытка созулган окуяларда аябай көп өлчөмдөргө жетиши мүмкүн. Проект да алгач чыгашасы көптөй көрүнсө дагы кийинчерээк баш паанек берген өлкө бул шаарда экономикалык бир түзүлүштү курууну камсыздоосу менен өлкө экономикасына жүгү бара бара азаят. Көч окуяларында көчмөн шаары проекти баш калкалоо чыгымдарынын азайышына мүмкүнчүлүк берет.

Социалдык турмуш: миграция социалдык турмушка аябай таасирин тийгизген бир окуя болуп саналат. Керек болсо жер которууга мажбур болгон адамдар керек болсо көчкыймылдарына кабылган өлкө адамдары тарабынан социалдык жашоого маанилүү өлчөмдө таасирин тийгизип жатат. Көчмөндөрдүн шаарында адамдар мүмкүнчүлүктөрдүн ичинде белгилүү өлчөмдө иш мүмкүнчүлүгү табып, башкалардын жардамына азыраак муктаждык сезишет. Ошол себептен бул адамдар тилемчилик кылуу, ар түрдүү уюмдардын кызыкчылыктарына курал болуу жана балдардын жашоосун улантуу үчүн өлүм

рискини алуу сыяктуу аракеттерди жасашпайт. Өзгөчө бул шаарда өз маданияттарын жашоо, социалдык-маданияттык иш аракеттерди жүзөгө ашыруу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат жана бул абал адамдардын маанайын жогору кармап турат. Өлкө ичине жайылбаган качкындар баш паанек берген өлкөнүн эмгек рыногуна, айлана чөйрө тартибине жана социалдык жашоосуна таасир тийгизбеген болот.

Илимий эмгек: Көчмөн шаарынын ийгиликтүү курулушу менен бул жерде өз алдынча бир экономика пайда болот. Экономика теориясындагы башка өзгөрмөлөрдүн туруктуу калышы шарты менен деген гипотеза бул экономикада гипотеза болуудан чыгат. Бул шаарда көптөгөн факторлор контролдоно алынуучу түзүлүштө болгондуктан илимий эмгектердин, экономикалык эмгектердин дагы да жакшы жыйынтык берүүсүнө мүмкүнчүлүк берет.

Шаардын курулушу, тартиптин орнотулушу жана иш аракеттердин жүргүзүлүшү өтө көп чыгымдуу жана оор көрүнсө дагы баш паанек берген өлкө тарабынан бул режим орногондо экономиканын жанданышы менен чыгашалар азайып, өзгөчө туруктуулук камсыз болот.

Өзгөчө өлкөбүздө чатырдан курулган шаарларда сарпталган каражаттардын көлөмү, туруктуулук жана эң биринчи коопсуздук болуп көптөгөн маселеге чечим болушу сыяктуу факторлор көңүлгө алынганда өтө авантаждуу болоору көрүнүп турат.

TOPLU KÖÇ ALAN ÖLKƏLƏRDƏ İMMİQRANTLARIN İQTİSADİ VƏ İCTİMAİ HƏYAT ŞƏRTLƏRİNİ ARTIRACAQ İMMİQRANT ŞƏHƏRLƏRİ PROYEKTİ

Mustafa ŞAHİN

Köç, bir adamın və ya bir qrup insanın beynəlxalq bir sərhədi keçərək və ya bir ölkə sərhədləri içərisində bir yerdən başqa bir yerə getməsidir. Köç, insanlığın yaradılmasından günümüzə qədər hər çağda yaşanmış və insanları bir çox faktorlarla təsir etmiş ictimai bir faktdır.

İnsan köçləri, tarix boyunca çox fərqli işlərə mövzu edilmiş, dövlət siyasəti və siyasi iqtidarlar baxımından, alimlər baxımından həll axtarışlarına gedilmişdir. Ancaq təsirli bir həll tapıla bilməmişdir. Ən primitiv zamanlardan müasir zamanlara qədər əslində köç səbəbləri dəyişməmişdir. Mühacir axınlarının ən əhəmiyyətli səbəbləri iç qarşিদurma və təzyiqçi rejimlərdir.

Hər il köç alan ölkələrin sayı artmaqdadır. Xüsusilə son illərdə Orta şərq ölkələrində yaşanan vətəndaş müharibələrinin səbəbiylə bir çox insan köç etmək məcburiyyətində qalmış nəticə olaraq inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr sıx köç hərəkətləri qarşısında ciddi problemlərlə qarşı-qarşıya qalmışlar. 15 Mart 2011 də Suriya da başlayan iç qarışıqlıqlar səbəbiylə bir çox insan etibarlı bölgə axtarışı içərisində kütlələr halında köç etmək məcburiyyətində qalmışdır. Bu köç hadisələrində bir çox insan həyatını itirmiş bir çox insan müxtəlif təşkilatların məqsədlərinə alət olmuşdur. Bu köç hərəkətlərinə hədəf olan ölkələrin siyasətləri və yanaşma tərzləri problemin daha da böyüməsinə səbəb olmuşdur.

Köç hərəkətlərində ev sahibi ölkələr baxımından da başda təhlükəsizlik riski kimi bir çox sualın ortaya çıxmış və ölkələr bu problemlərə həll yolu tapmaqda çətinlik çəkmişlər. Bu səbəblə bir çox ölkə mühacir götürmək istəməmiş və ya çox az sayda mühacir qəbul etmişdir. Edilən müzakirələr görüşmələr nəticə verməmiş, tətbiqə qoyula bilməmiş problemlər getdikcə artmışdır. Ölkəmiz bu insanlıq dramına qeydsiz qalmayaraq mühacirlərə qapılarını açmış ən çox mühacirə ev sahibliyi etmiş və bir çox ölkədən daha yaxşı şərtlərdə sığınma imkanı təmin etmişdir. Ancaq sonunun həllə qovuşa bilməməsi mühacir sayının olduqca çox olması bəzi problemlərə səbəb olmuşdur.

İMMİQRANT ŞƏHƏRİ

Həll olaraq təqdim etdiyimiz immiqrant şəhəri proyektı daha çox kütləvi köç hərəkətlərinə istiqamətli bir proyektıdır. Bu proyektıdki məqsəd Suriya böhranı kimi hadisələrdə sıx köç alan ölkələrdə həm mühacirlər baxımından həm də ev sahibi ölkələr baxımından yaşanacaq problemləri ən üzv sadələşdirməkdir.

İmmiqrant şəhəri, mühacirlərə xüsusi qurulan bir şəhərin bütün ünsürlərini minimum olaraq ehtiva edən və öz içərisində bir iqtisadiyyat meydana gətirən bir şəhərdir.

Şəhərin Quruluşu: İmmiqrant şəhəri sərhədə yaxın bir yerdə qurulması idarənin təmin edilməsi baxımından əhəmiyyətli olacaq. Yer təyin olunması bir çox faktora görə dəyişiklik göstərə bilər. İstifadə edilməyən səmərəsiz torpaqlarını seçilməsi və ya bir əməyə söykənən sektora və ya xammalına yaxınlıq kimi səbəblər bu faktorlardan bəzilərdir.

Yer təyin olunma mərhələsindən sonra ilk bir nüvə şəhər anlayışında şəhərin bütün ünsürləri ilə inşasına başlanar. İqamətgahların istehsalında xərc ünsürlərinə görə istehsal vəsaiti dəyişə bilər. İlk etapda iqamətgah sayı məhdud bir miqdar olaraq təyin olunub daha sonra ehtiyac vəziyyətinə görə artırıla bilər. Bir şəhərdə olması lazım olan məktəb xəstəxana, ibadethane kimi strukturların hamısı müəyyən bir ehtiyaca cavab verəcək şəkildə tikilər.

Şəhərin qurulması ciddi bir fond tələb etsə də bir çox problemə həll olması və irəlində təmin edəcəyi üstünlüklər göz qarşısında saxlanılsa bu xərcə dözmək məqbul qarşılanı bilər.

Şəhərə Məskunlaşma: Müəyyən bir ədəddə iqamətgah edildikdən sonra mühacirlər bu şəhərə yerləşdirilər. Ehtiyac vəziyyətinə görə iqamətgah sayı artırıla bilər. Mühacirlər sərhəddən içəri alınarkən yalnız bu şəhərə idarəli bir şəkildə yerləşdirilər ölkə içərisində başqa bir yerə getmələrinə icazə verilməz.

Mühacirlər şəhərə alınarkən bu insanların məlumatları da işlənərək qeydə alınar. Bu məlumatlar qiymətləndirilərək insanların qabiliyyətlərinə məlumat səviyyələrinə görə, peşələrinə görə qurduğumuz şəhərdə ehtiyac duyulan xəstəxana, məktəb, təhlükəsizlik təşkilatları kimi vahidlərə vəzifələndirilər.

Ölkələrindən köç edən insanlar arasında müəyyən səviyyədə məlumat təcrübəsi olan, bir çox mövzuda mütəxəssis, peşə sahibi və varlıqlı insanlar var. Bu insanlar bu şəhərdə qiymətləndirilərək peşə sahibi olan kəslərə peşələrini etmələrini davam edə biləcək imkanlar təqdim edilməlidir. Şəhərdəki insanların ehtiyacları bu insanlar sayəsində aradan qaldırılmağa işlə/çalışılmalıdır. Şəhərdəki insanların ehtiyacı olan biznesmen, peşə qolları, bank kimi ünsürlər bu insanların vasitəsiylə aradan qaldırılmalıdır. Beləcə ev sahibi ölkənin xərcləri və iş yükü olduqca azalacaq.

Şəhərdəki Nizam: Bu şəhərin idarəsi ev sahibi ölkə tərəfindən təmin ediləcək. Şəhərdə ehtiyac duyulan bələdiyyəçilik fəaliyyətləri, təhlükəsizlik vahidləri kimi təşkilatlar qurulmalı bu təşkilatların idarəsi ev sahibi ölkədə olmalı ancaq iş yükü mühacirlər arasından müəyyən meyarlara görə seçilən insanlar tərəfindən görülməlidir.

Bir bələdiyyənin şəhərdə etmiş olduğu infrastruktur, ətraf təmizliyi, ictimai fəaliyyətlər kimi bütün fəaliyyətləri bu şəhərdəki insanların minimum ehtiyaclarını aradan qaldıracaq şəkildə icra edilməlidir. Şəhərdəki insanların ehtiyaclarını ən yaxşı şəkildə anlayan və bu ehtiyaclara cavab verəcək olan yenə bu insanlardır. Bu səbəblə idarəçilər və idarə ev sahibi ölkədə olacaq amma fəaliyyətləri icra edən mühacirlər arasından seçilən insanlar olacaq. Şəhərdəki minimum bütün təşkilatlar qurulub fəaliyyətlərini reallaşdırmalıdır.

Şəhərdəki İqtisadi Həyat: Gələn

mühacirlər arasında iqtisadi səviyyəsi yaxşı olan müəyyən sərvəti olan insanlarda var. Ev sahibi ölkə bu insanlarla razılaşmalar edərək bu kəslərin pullarını qiymətləndirmələrinə bank qurmalarına işlətmə qurmalarına şəhərin

ehtiyac duyduğu iş sahələrinin qurulmasına imkan təmin edə bilər.

Ev sahibi ölkə immiqrant şəhərində və ya yaxın bir yerdə xüsusiyyətsiz iş qüvvəsi tələb edən əməyə söykənən bir sektor inkişaf etdirərək bu şəhərdəki mühacirləri məşğulluq edə bilər. Məsələn ölkəmizdə bu şəhər cənub-şərqdə bir yerdə qurulduğunu düşündüyümüzdə o bölgədə yetişən pambıq qurulan bir tekstil fabrikiylə bir çox insan məşğulluq edilərək işləyə bilər. Bu müəyyən bir ödəniş siyasətiylə həm ev sahibi ölkə baxımından həm də mühacirlər baxımından olduqca qazanclı olacaq.

Proyektin Getirileri

Təhlükəsizlik: mühacir probleminə bəlkə də ən əhəmiyyətli problem təhlükəsizlik problemidir. Bu səbəblə bir çox ölkə mühacir qəbul etməməkdədir xüsusilə Avropa ölkələrini bu problem olduqca narahat etməkdədir. Bu projekt də mühacirlər idarəli bir şəkildə yalnız bu şəhərə alınacaq və ölkə içərisində başqa bir yerə getmələrinə icazə verilməyəcək. Şəhərə yerləşən mühacirlərin məlumatları qeydə alınacaq müəyyən bir zaman sonra təhlükəsizlik baxımından kafi meyarları təmin edən kəslərin ölkə içərisində başqa bir yerə getməsinə icazə veriləcək. Bu səbəblə ölkə içərisində terror fəaliyyəti reallaşdıracaq bir adamın mühacir şəxsiyyətində ölkəyə girməsi önlənəcək. Məsələn bir canlı bomba qurbanının mühacir kimi sərhəddən keçib ölkənin hər hansı bir yerinə gedə bilməyəcək və mühacirlərin içində bu terror fəaliyyətini reallaşdırmasının çox da mənası olmayacaq. Sərhəddən qəbulda bu idarənin təmin edilməsi olduqca çətin və uzun zaman alır immiqrant şəhərində müəyyən bir zamana yayılaraq daha asan olacaq.

Etnik şəxsiyyət: mühacirlər ev sahibi ölkə insanlarıyla eyni dindən eyni millətdən olmağa

bilər bu səbəblə bu insanların ənənə adətləri, mədəniyyətləri də olduqca fərqli ola bilməkdədir. Bu vəziyyət həm ev sahibi ölkə insanları baxımından həm də mühacirlər baxımından bəzi problemlərə səbəb olmaqdadır.

Bəzi ölkələr baxımından mühacirlər ciddi bir şəkildə o biriləşdirilməkdədir. İmmiqrant şəhərində insanlar böyük nisbətdə ortaq xüsusiyyətlərə sahib olacaqlar və şəhərdəki xalq və şəhərdəki təşkilatların fəaliyyətlərinin icra edən kəslər böyük nisbətdə bir-birini anlayan insanlar olacaq. Beləcə həm mühacirlər gəldikləri ölkədəki kimi birlikdə həyata imkanı tapacaqlar həm də ev sahibi ölkə insanları mühacirlərə uyğunlaşma problemləri kimi problemlər meydana gəlməyəcək.

İqtisadi həyat: kütləvi köç hərəkətlərində bu köçə məruz qalan ev sahibi ölkələr baxımından sığınma xərcləmələri olduqca yüksək miqdarlara çatı bilməkdədir və bu ölkə iqtisadiyyatını çətinə soxa bilməkdədir. Xüsusilə Suriya problemi kimi həlli uzun sürən hadisələrdə işin içindən çıxılmaz ölçülərə çatmaqdadır. Projekt də ilk başda olduqca bahalı görünərsə də daha sonra ev sahibi ölkə bu şəhərdə iqtisadi bir nizam qurulmasını təmin edə bilməsiylə ölkə iqtisadiyyatına yükü getdikcə azalacaq. Geri çevrillərin uzun sürməsi kimi köç hadisələrində immiqrant şəhəri projekti sığınma xərclərinin düşməsinə imkan verəcək.

İctimai həyat: köç ictimai həyatı olduqca təsir edən bir hadisədir. Gərək köç etmək məcburiyyətində qalan insanlar gərəksə köç hərəkətlərinə məruz qalan ölkə insanları baxımından ictimai həyata əhəmiyyətli ölçüdə təsir etməkdədir. İmmiqrant şəhərində imkanlar daxilində insanlar müəyyən ölçüdə iş imkanı tapacaqlar başqalarının köməyinə daha

az ehtiyac duyacaqlar. Bu səbəblə bu insanlar dilənçilik etmək, müxtəlif təşkilatların məqsədlərinə alət olmaq və uşaqlarının həyatını edama etdirmək üçün ölüm riskini qəbul etmək kimi cəhdlərdə tapılmayacaqlar. Ayrıca bu şəhərdə öz mədəniyyətlərini yaşamalarına ictimai mədəni fəaliyyətlərini reallaşdırmalarına imkan tapacaqlar və bu vəziyyət bu insanların mənəvi səviyyəsini yüksək tutacaq. Ölkə içərisinə dağılmayan mühacirlər ev sahibi ölkənin əmək bazarını, ətraf nizamını və ictimai həyatını təsir etməmiş olacaq.

Elmi İş: İmmiqrant şəhəri müvəffəqiyyətli bir şəkildə qurulmasıyla burada öz-özünə çatan bir nüvə iqtisadiyyat meydana gələcək. İqtisad nəzəriyyəsinə digər dəyişənlər sabit qalmaq şərtiylə fərziyyəni bu nüvə iqtisadiyyatda fərziyyə olmaqdan çıxacaq. Bu şəhərdə bir çox faktor idarə edilə bilər quruluşda olması səbəbiylə elmi işlər iqtisadi işlər daha mənalı nəticələndirər verməsinə imkan tanıyacaq.

Şəhərin qurulması nizamın qorunması və fəaliyyətlərin davam etdirilməsi olduqca xərcli və çətin görünsə də ev sahibi ölkə baxımından bu nizam təmin edildiyi zaman iqtisadiyyat çarxlarının dönməyə başlamasıyla xərclər azalacaq və xüsusilə davamlılıq təmin ediləcək. Ayrıca ölkəmizdə çadır şəhərdə edilən xərcləmə miqdarı, davamlılıq və başda təhlükəsizlik olmaq üzrə bir çox problemə həll olması kimi faktorlar göz qarşısında saxlanıldığında olduqca üstünlüklü olacağı görülməkdir.

MNOŽIČNE MIGRACIJE OBMOČJE DRŽAVAMI BO IZBOLJŠALO GOSPODARSKI IN SOCIALNI PRISPEVEK MIGRANTOV MIGRANTI MESTNEM PROJEKT

Mustafa ŞAHİN

Migracije, je oseba ali skupina ljudi iz enega kraja v mednarodnem meji ali preko meja posamezne države je, da gredo drugam. Migracije, do danes oblikovanje človeštva v vsaki starosti in izkušenih ljudi je družbeni pojav, ki ga številni dejavniki vplivajo. (Bayraktar, 2014)

Človekove migracije so bile predmet različnih študij skozi zgodovino, v smislu državne politike in politične moči pa so iskale rešitve akademikov. Vendar ni bila najdena nobena učinkovita rešitev. Od najbolj primitivnih časov do sodobnega časa se razlogi za selitev niso spremenili. Najpomembnejši vzroki priseljenskih gibanj so notranji konflikti in represivni režimi.

Vsako leto se povečuje število držav priseljevanja. Zlasti v zadnjih letih zaradi državljanske vojne v državah bližnjega vzhoda so bili prisiljeni preseliti zaradi razvite države in države v razvoju, se veliko ljudi sooča z resnimi težavami v obraz intenzivnih migracijskih gibanj. 15. marec 2011 Sirija začela tudi notranji nemir, ker mnogi ljudje prisiljeni seliti en masse v varnem prostoru, ki išče izgubljeno življenje mnogih ljudi v zataknje za priseljevanje postal cilj mnogih migracije v sredozemske instrumentih za namene različnih organizacij, kot izdaj politike in pristopom države to je privedlo do rasti

Kot prvo varnostno tveganje za težave migracij države gostiteljice pojavila v številnih državah in so prisiljeni, da bi našli način za rešitev teh problemov. Zaradi tega veliko držav ni želel, da se sprejmejo zelo malo beguncev. Ko so pogajanja neuspešnih pogajanj, se težave ne bi bilo bolj v praksi. Naša država je gostila največ beguncev so odprle svoja vrata za begunce ne ostane ravnodušen do te človeške tragedije je zagotovila zatočišče in priložnosti v boljših razmerah kot mnogih državah. Vendar pa je v nedavni neuspeh je treba rešiti, ne pa števila beguncev, ki jih je povzročil nekaj težav.

Priseljenci mesto

Ponujamo rešitve v projektu migranta je projekt za več migracijskih tokov. Cilj tega projekta na prireditvah, kot so sirske krize v državi in za begunce, pa tudi težave intenzivnih migracijskih bodo imeli v smislu držav gostiteljic v smislu zmanjšanja na minimum.

Priseljenci mesto, ki vsebuje vse elemente mestu ustanovljena kot minimalne IArA özel beguncev in je mesto samo po sebi gospodarstva.

Ustanovitev mesta: Vzpostavitev migrantov v neposredni bližini mestnih meja bo pomembno z vidika zagotavljanja nadzora. Določanje lokacija je odvisna od mnogih dejavnikov. Razlogi kot bližine neporabljenih ali neproduktivnih zemljišč, ki se raje v tem sektorju, ki temelji na surovinah ali dela, so nekateri od teh dejavnikov.

Po fazi določitve lokacije, prvo mesto temeljni koncept začne z gradnjo vseh elementov mesta. Gradbeni materiali Spored za variante lahko stane elemente pri gradnji hiš. V prvi fazi, se lahko število ohišja se določi kot omejeno odgovornostjo in znesek povečal in je glede na potrebe. Šole, kot so bolnišnice in verskih objektov mora biti v mestu, ki so vse zgrajene do odziva na posebne potrebe.

Če ustanovitve mesta, čeprav je potrebno resno rešitev za številne težave in prihodnjih sredstev treba tudi upoštevati, so prednosti, da nosi te stroške mogoče razumno izpolnjene.

Mesto umestitev: Po določenem številu beguncev, danih v stanovanja v tem mestu. Število stanovanj se lahko poveča glede na potrebe. Begunci prečkal mejo, medtem ko pridobivanje preprosto ne sme iti v drug kraj na nadzorovan način, se nahaja v državi, v mesto.

Begunci podatke teh ljudi dobili v mesto prejel zapis zdravljenja. Glede na sposobnost ljudi, da znanja o oceni teh podatkov, je potrebno v bolnišnici v mestu smo postavili glede na poklic, so šole dodeljena enotam, kot so varnostne institucije.

Z določeno stopnjo znanja med ljudmi, ki so se izselili iz države, strokovnjaki na številnih vprašanj, obstajajo strokovnjaki in premožni ljudje. Ti ljudje bodo še naprej svoj poklic za ljudi, ki imajo poklic, je treba z oceno možnosti na tem mestu predložil. Potrebe ljudi v mestu naj bi poskušala rešiti s temi ljudmi. Trguje ljudem v stiski na mestnih, poklicev dejavnikov te banke je treba rešiti s temi ljudmi. Tako bo strošek in obremenitev za države gostiteljice, se precej zmanjša.

Uredite: Mesto: nadzor nad tem mestu bo zagotovljena s strani države gostiteljice. Potrebno komunalnih dejavnosti v mestu, naj bi te institucije treba vzpostaviti institucije, kot so varnostne agencije morajo biti pod nadzorom države gostiteljice, vendar je obremenitev med begunci je treba gledati ljudi, izbranih v skladu s posebnimi merili.

Infrastruktura, ki so se mestni občinski, okoljski čiščenje, bi bilo treba vse dejavnosti, kot so družbene dejavnosti se izvajajo za odpravo minimalnih potreb ljudi v tem mestu. On razume potrebe ljudi na najboljši način v mestu in ti ljudje so še vedno, da se odzove na te potrebe. Zaradi tega bodo upravljavci in nadzornih dejavnosti gostitelj v državi, ampak ljudje bodo izbrani izmed beguncev, ki so hodili s minimalna sedežem v mestu je treba izvesti vse podjetniške dejavnosti.

Gospodarsko življenje v mestu: Dohodni gospodarski ravni med ljudmi z nekaterimi beguncev, ki so na srečo. Država gostiteljica bi dovoli te ljudi tako, da sporazume s temi posamezniki oceniti ustanovitev denarja, ki ga podjetja, ki so potrebne za začetek dejavnosti za vzpostavitev banke.

Izboljšanje migrantov v državi gostiteljici ali v bližini kraja, ki zahtevajo nekvalificirano delovno silo v delovni sili, ki temelji na sektor lahko zaposlujejo beguncem v tem mestu. Na primer, je bila naša država ustanovljena bombaž gojijo na tem področju, če menite, da je nekje na jugovzhodu ustanovljena z uporabo veliko ljudi v tem mestu lahko obdela tekstilni tovarni. To je zlasti politike prejemkov v vidika države gostiteljice bo precej donosna, tako v smislu beguncev.

Prinesite projekt

Varnost: Varnostno vprašanje je morda najbolj pomemben problem pri problemu beguncev. Iz tega razloga, mnoge države sprejema begunce je še posebej zoprno precej ta problem v evropskih državah. Ta projekt je le na nadzorovan način beguncev bo sprejeta v tem mestu in država ne bo dovoljeno, da gredo drugam. Podatki o beguncih, ki so se naselili v mestu bodo zabeležene po določenem času se bo dovoljeno, da gredo na drugo mesto v državi osebe, ki daje ustrezna merila v smislu varnosti. Zato se bo preprečilo begunci v identitete osebe za izvajanje terorističnih dejavnosti v državi, ki vstopajo v državo. Na primer, v živo bomba žrtev ne bodo mogli prečkati meje kot begunca in iti kjerkoli v državi, in to ne bo smisla za begunce za opravljanje te teroristične dejavnosti. Zagotovitev, da bo to zelo težko nadzorovati meje sprejem za širjenje lažje in za dalj časa v določenem času, ko priseljenci.

Etnične identitete: Begunci in država gostiteljica ne sme biti isti ljudje iz iste veroizpovedi carinskih ljudskih, zato ti ljudje, lahko kulture tudi precej drugačna. V tem primeru, tako v smislu ljudi in države gostiteljice povzroča nekaj težav v zvezi z begunci. Nekatere države so marginalizirani glede beguncev resno. Migrantski ljudi v mestu, bo imel v veliki meri skupne značilnosti, in tiste, ki izvaja dejavnosti javnih zavodov v mestu in mestne ljudi, bodo med seboj razumejo zelo. Tako so prišli, saj bodo begunci našli priložnost, da skupaj živimo v državi, kot tudi ljudi v državi gostiteljici ne bodo imeli težave, kot so težave skladnosti beguncev.

Gospodarsko življenje: Izdatki za stanovanja v smislu ostaja v državah gostiteljicah, izpostavljenih tem migracijo množičnih migracijskih gibanj in lahko doseže zelo visok znesek, ki ogroža gospodarstvo države. Še posebej, kot

rešitev za sirski problem je dosegel neločljivo velikosti podjetja v dolgotrajnega dogodka. Projekt tudi zdi drago na prvi, nato pa tudi v državi gostiteljici v tem mestu gospodarsko breme za sistem predvideva vzpostavitev gospodarstva Abilmesiyile države bo zmanjšala postopoma. Mesto migrantov in dogodki migracije, kot je donosnost projekta bo omogočilo ni trajalo dolgo, da sodijo v stanovanjskih stroškov.

Družabno življenje: Migracija je pojav, ki prizadene precej družabno življenje. Oba so ljudje prisiljeni seliti v smislu ljudi, ki so izpostavljeni v obeh državah, je migracija pomembno vplivala na družbeno življenje. Ljudje bodo manjšo potrebo, da pomaga drugim našli priložnost za delo v določeni meri priložnosti priseljencev. Iz tega razloga, prosjačenje ti ljudje, bodo lahko zagrozilo, da bo tveganje za smrt, tako kot instrumente za namene različnih organizacij in bi življenj vzdrževanje otrok. Tudi v tem mestu bo zdelo mogoče izvesti družbene in kulturne dejavnosti, da uživajo svojo lastno kulturo, in to je, da visoko moralo teh ljudi. Država razpršijo begunce v trg dela v državi gostiteljici, bodo imeli vpliv na okolje in družbeno življenje.

Znanstvena študija: Priseljenci v vzpostavitvi uspešnega gospodarstva bo sestavljen iz jedra sami v tem dokumentu. Pod pogojem, da druge spremenljivke ostanejo stalno predpostavko v ekonomski teoriji bo prenehala biti jedro predpostavka v tem gospodarstvu. Znanstvene študije zaradi številnih dejavnikov, se lahko nadzoruje strukturo v tem mestu ekonomske študije bo omogočilo, da zagotovi bolj pomembne rezultate.

Ohranjanje in nadaljevanje dejavnosti, da bi ugotovili drago in težko se zdi vrsto te sheme stane gospodarstvo začelo vrti, ko je na voljo kolo za državo, se bo zmanjšala in bo predvsem

kontinuiteta. Poleg tega bi bil znesek porabe v naši državi v šotor mestih, kontinuitete in je zelo koristno, da bi videli, če upoštevamo dejavnike, kot da je rešitev za številne težave, vključno z varnostjo na prvem mestu.

MÜLTECİ SORUNUNA GENEL BAKIŞ*

Neslihan TOPÇU**

GİRİŞ

Günümüzün en önemli sorunlarının başında mülteci sorunu gelmektedir. Son yıllarda ise etkisi daha da artmıştır. Mültecilik hukuksal bir tanım olarak, 60 yıldır var olsa da göçmenliğin ve sığınmacılığın tarihi iktidarın tarihiyle paralel bir seyir izlemiştir.(Yüksel,2013) Yabancı topraklardan baskı ve zulüm sebebiyle kaçan insanların korunması, insanlık tarihi kadar eski bir olaydır.(Palabıyık ve Koç,2011:325) Ama gelişen çağın etkileriyle birlikte, mültecilik bölgesel bir sorun olmaktan çıkıp, küresel bir boyut kazanmıştır.

MÜLTECİ VE İLİŞKİLİ OLDUĞU KAVRAMLARIN TANIMI

Mülteci kavramının yeniden popülerlik kazanmasıyla beraber, göç, göçmen ve sığınmacı kavramları da belli belirsiz kullanılmaya başlamıştır. Halbuki, küçük nüanslarla da olsa birbirinden farklı kavramlardır. Bundan dolayı öncelikle bu kavramların ne ifade ettiğini bilmek konuyu daha iyi anlama açısından önem taşımaktadır.

Göç; ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret olarak tanımlanmaktadır. (TDK,2017)Göç, zaruri bir durumdan doğabileceği gibi isteğe bağlı olarak da gerçekleşebilmektedir.

Göçmen; hem maddi ve sosyal durumlarını iyileştirmek hem de kendileri veya ailelerinin gelecekte beklentilerini arttırmak için başka bir ülkeye veya bölgeye göç eden kişi ve aile fertlerini kapsamaktadır.(Vardar, 2015) Esas olarak, ülkesinden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için değil, eğitim ve çalışma gibi nedenlerle ayrılan kişiler olarak tanımlanabilir.(Vardar,2015)

Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolü'ne göre ırk,dini,tabiiyeti,belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle, yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenen; Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şubesi ve Adnan Menderes Üniversitesi'nin proje ortağı olduğu "Göçmen Sorununa Genç Bakış" isimli proje için gerçekleştirilen Kısa Film - Hikaye - Makale yarışma bölümlerinden MAKALE dalında ÜÇÜNCÜ olan eser.

** Neslihan TOPÇU/ Adnan Menderes Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Lisans Öğrencisi,

sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen her şahıs *mülteci* olarak tanımlanır. Mülteci ve göçmen arasında belirgin iki farkın olduğunu görmekteyiz. İlki, göçmenlerin göç sebebi istekleri doğrultusunda gerçekleşirken, mültecilerin göç sebebi sosyal, siyasal, ekonomik belki çevresel zorlayıcı etkenlerden kaynaklı gerçekleşmektedir. İkincisi de, göçmenler vatandaşı oldukları ülkelerin korumasından yararlanmaya devam etmektedirler.

Mülteci tanımı Türk Hukuk Sistemi'nde farklılık arz etmektedir. Mülteci tanımlaması 1967 Protokolüyle aynı olmasıyla birlikte, ilk cümlesi "Avrupa'da meydana gelen olaylar sebebiyle..." başlamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere Avrupa'dan gelenler, mülteci olarak tanınmaktadır. Bu farklılıkta "sığınmacı" kavramını ortaya çıkarmaktadır. Yani Avrupalı olmayanlar mülteci değil, sığınmacıdır. Sığınmacılar, mülteci statüsüne sahip olmak için il valiliğine müracaat ederler ve bu müracaatlar içişleri bakanlığı tarafından karara bağlanır. Özetle mülteci hukuken statüsü kabul edilmiş bir yabancıyı ifade ederken sığınmacı mültecilik statüsü incelenen ve bu sebeple kendisine geçici koruma sağlanan kişiyi ifade etmektedir. (Türkoğlu, 2011:104) Örneğin, Irak'tan, İran'dan, Suriye'den gelenler gibi.

MÜLTECİ SORUNUNUN NEDENLERİ

Mülteci sorununun, pek çok sebebi bulunmaktadır. Weiner, bunları beş başlık altında toplamıştır. Bunlardan ilki, *devletlerarası savaşlardır*. Savaş söz konusu olduğunda, kimi kesimler daha güvenli yerlere göç etmeyi tercih etmektedir. Özellikle 20.yy devletlerarası savaş açısından zengin bir dönemdir. (Türkoğlu, 2011: 105) Ve bu dönemde mülteci sayısı oldukça artmıştır. (Türkoğlu, 2011: 105) İkinci olarak ise *etnik çatışmalar* yer almaktadır. Etnik çatışmalar iki türlü yaşanabilir. İlkinde, yaşanan etnik

çatışma merkez ile bir etnik grup arasındadır. Diğeri ise, başka bir etnik grupla çatışma veya hut devlet tarafından eziyet görme söz konusudur. Üçüncü bir nedense, *sivil çatışmalardır*. Çatışmanın nedeni sınıfsal veya ideolojik sebeplerdir. Vatandaş devletine karşı devlet vatandaşına karşı mücadele verir. Bu çatışmada mücadele silahlı örgütler tarafından yürütülmektedir. Dördüncü olarak, *baskıcı ve otoriter rejimler* gelmektedir. Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini, İspanya'da Franco, Çin'de Mao, Küba'da Castro, günümüzde ise Suriye'de Esad ve bunlar dışındaki tüm baskıcı rejimlerin başa gelmesiyle pek çok insan, göçü bir kaçış kapısı olarak görmektedir. Beşincisi ise, *doğal afet ve çevresel sorunlardır*. Bu, özellikle küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan bir sorundur. Peki son zamanlarda yaşanan mülteci hareketliliğinin asıl sebebi veya sebepleri nedir? Bu sınıflandırmada hangi sınıfa girer ya da girer mi? Bu soruları cevaplayabilmek için son yıllarda mülteci akımının hangi ülkelerde meydana geldiğinin üzerinde durmakta fayda var.

90'larda meydana gelen Körfez Savaşı sonrasında Irak'tan birçok insan Türkiye'ye akın etmiştir. Bu süreçte yaklaşık 260.000 nüfusa sahip Şırnak ili birkaç gün içerisinde toplam nüfusa eşit sığınmacıya; 175.000 nüfusa sahip Hakkâri ili de 200.000'den fazla sığınmacıya ev sahipliği yapmıştır. (Kavak, 2013:437) 2001 yılında başlayan ABD'nin Afganistan'a girmesi üzerine Afganistan'dan büyük göçler olmuştur. 2012 yılı başı itibarıyla büyük çoğunluğu komşu ülkeler Pakistan ve İran'da olmak üzere 2.664.436 Afganistan vatandaşı mülteci ve mülteci benzeri durumda olan kişi bulunmaktadır. (Güler, 2013:110) 2011'de başlayan Suriye iç savaşıyla birlikte günümüzde de devam etmekte olan büyük bir sığınmacı akımı başlamıştır. Ocak 2016'da Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan "biyometrik kayıt sistemine giren 2 milyon 541 bin Suriyeli'nin Türkiye'de bulunduğunu" belirtmişti.

Son yaşanan olaylara baktığımızda görülmektedir ki mülteci akımlarının çoğu Orta Doğu ve çevresinde gerçekleşmeye başlamıştır. Bunu ise, sadece tek bir sebeple açıklamaya çalışmak hata olur. Çünkü birbiriyle ilişkili pek çok sebebe bağlıdır. İlk olarak şu dikkati çekmektedir; genellikle mülteci hareketinin olduğu ülkelerin yönetim mekanizmasının başında baskıcı rejimler bulunmaktadır. Baskıcı rejimlerin başta olmasının ise en temel nedeni demokrasi ortamının olmamasıdır. Halkın kendi kendini yönetmesinden ziyade yönetene razı olmasına zorlayan bir sistem vardır. Bu da, doğal olarak iç çatışmaları doğurmaktadır. Bu çatışmalar, sivililerin rejime karşı mücadelesi dışında dış güçlerin karıştığı çatışmalar da olabilmektedir. Baskıcı rejimler, terör örgütlerinin doğmasına sebep olmaktadır. Terör örgütleri, din ya da etnik temele dayalı olabilmektedir. Bu örgütler için baskıcı rejimlerin iktidarda olduğu zamanlar en uygun zamanlardır.

Buradan şu anlaşılmalıdır, mülteci sorununun nedenleri; hem baskıcı yönetimlere hem iç çatışmaya hem diğer ülkelerin askeri müdahalelerine hem de terör örgütlerinin saldırılarına dayanmaktadır. En son örneği, Suriye’de yaşananlar tüm gerçekliğiyle karşımızdadır.

Orta Doğu’da yaşananlar, baskıcı rejimlerin iktidarda olmasının bir sonucudur. Ama bunun yanında bu bölgede kapitalist devletlerin oyunlarının ve kurdukları planların da payı yadsınamayacak kadar büyüktür.

NE YAPILABİLİR ?

Mülteciler kendilerine hedef ülke olarak coğrafi açıdan, kendilerine yakın ülkeleri tercih etmektedirler.(Türkoğlu,2011: 109) İlginçtir ki, hedef ülkenin gelişmişliği coğrafi yakınlıktan sonra gelmektedir.(Türkoğlu,2011: 109) Bu yüzden Orta Doğu’da, Asya’da veya Afrika’da yaşanan krizler sonrası göçler, direk Avrupa’ya değil,

yakındaki güvenli ülkelere olmaktadır. Türkiye bu açıdan tercih edilen ilk ülkeler arasındadır. Ayrıca, Avrupa’ya geçişin kolay olması da büyük bir etken olmaktadır.(Karaca ve Dinçer,2013: 37) Bugüne kadar göçmenler için bir geçiş güzargahı olan Türkiye, son 10 yılda kaydettiği ekonomik ve sosyal pozitif gelişim ivmesi ve Suriye krizi sürecinde gösterdiği insani yardım performansı dikkate alındığında bilhassa Orta Doğu ve Afrika’dan gelen göçmenler için bir hedef ülke haline gelmeye başlamıştır.(Karaca ve Dinçer,2013: 37) Öyle ki, Avrupa’ya göçebilme umuduyla Türkiye’ye gelen birçok Afrikalı’nın fikir değiştirerek Türkiye’de kalmaya başladığı biliniyor.(Karaca ve Dinçer,2013: 37) Ama unutulmamalıdır ki, bu sorun sadece Türkiye’nin ya da Orta Doğu’nun sorunu değildir. Mülteci krizinin etkileri dünyanın her yerine yayılmaktadır. Bu yüzden tüm dünya ülkelerinin ilgilenmesi gereken bir sorundur.

Krizin önlenmesi için ilk olarak, kriz meydana gelmeden önce, krize sebep olabilecek ülkelere ekonomik destek, uluslararası iş birliği, karşılıklı görüşmeler...gibi adımlar atılmalıdır. Bir nevi büyük bir sorun meydana gelmeden önce tedbirler alınmalıdır. Eğer mülteci krizi ortaya çıktıysa, *bireysel ya da bölgesel değil*, küresel bir çözüm yoluna gidilmelidir. Tüm devletler, uluslararası örgütler hatta ulus-üstü kuruluşlarda krizin üstünden gelmesi için destek vermelidir. Ama bu noktada şu sorunla karşılaşmaktadır. Devletler ortaya çıkan krizin çözüm yolunda bile kendi faydalarını gözetmeye çalışmaktadır. Örneğin, AB Sınır Güvenliği Ajansı FRONTEX görev alanını genişletmek ve sınır güvenliğini arttırmak için EUROSUR’u oluşturdu.(Toprakseven,2013:14) Temel amacı, düzensiz göç hareketlerini insansız hava araçları, uydu ve gece görüş sistemleri yardımıyla daha erken bir aşamada tespit etmek ve üye ülkelerle FRONTEX arasındaki bilgi paylaşımını maksimize etmek ve ulusal sınır birlikleri

arasındaki operasyonel işbirliğini artırmak olarak tanımlanıyor.(Toprakseven,2013:14) Bunun yanı sıra, sistemin gerekliliğini savunanlar EU-ROSUR sayesinde birçok göçmenin hayatının kurtulacağını ve insan ticareti faaliyetlerinde bulunan suç örgütlerine büyük bir darbe vurulacağını ileri sürüyor.(Toprakseven,2013:14) Görüldüğü üzere, aslında mültecilerin yararı ön planda gösterilerek, Avrupa'nın sınır güvenliği düşünülmektedir.Bu adımlarla da mülteci krizini aşmak pek mümkün değildir.

Başka bir çözüm yolu ise, müzakerelerdir. Örneğin, Avrupa müzakereleri, Avrupa ve Türkiye'nin iş birliği yapması çözüm için çok önemli bir adımdır. Ama verim alınabilmesi için ciddiyetle karşılıklı sözlere sadık kalınmalıdır. Siyasal söylemlerden etkilenmeden her iki tarafta üzerine düşeni yapmalıdır.

Bir diğer çözüm deson yaşanan mülteci kriziyle birlikte, Türkiye'nin önerdiği "güvenli bölge" oluşturulması yoludur. Güvenli bölge sayesinde hem vatanından edilmeyecek hem de sorunun çözümü halinde şehirlerine geri dönmeleri daha kolay olacaktır.

Çözüm yollarının hepsi, ülkelerin bir araya gelerek hiçbir çıkar gözetmeksizin, mülteci krizinin üstünden gelebilmek adına gerçekçi adımlar atmasına dayanmaktadır. Milyonlarca insanın yurtsuz kaldığı, milyonlarca insanın yaşam mücadelesi verirken hayatını kaybettiği, insanlara umut vadedilerek kaçakçılığa sürüklendiği içler acısı gerçeğin karşısında göz göre göre sessiz kalmak insanlığa sığmaz. Bilim ve teknolojiye son derece gelişmiş ve büyük ölçüde zenginleşmiş bir dünyada mültecileri kade-riyle baş başa bırakmak insan onuruna yakışan bir davranış değildir.(Palabıyık ve Koç,2011:333)

KAYNAKÇA

- GÜLER, A.** (2013). Uluslararası Mülteci Rejimi: Afganistan Örneği Üzerinden Bir Rejim Etkinliği Analizi. Uluslararası İlişkiler, 9 (36), 101-127.
- KARACA S. ve Dinçer O.B.** (2013). Genişleyen ve Derinleşen Kriz: Suriyeli Mülteciler. Analist, 3 (34), 28-37.
- KAVAK, G.** (2013). Birinci Körfez Savaşı Sonrası Irak'tan Türkiye'ye Göç ve Sonuçları. II. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı, 2 (2), 435-444.
- PALABIYIK, A. ve Koç, Y.** (2011). Zorunlu Göç ve Fakirliğin Diğer Adı: Mülteciliğin Dünya'da ve Türkiye'deki Gelişimi (2004 – 2007). 3 Şubat 2017, <http://eecon.info/papers/314.pdf>
- TOPRAKSEVEN, C.** (2013). Ölüm İle Yaşam Arasında Akdeniz'de Bitmeyen Göçmen Dramı. Analist, 3 (34), 13-16.
- TÜRKOĞLU, O.** (2011). Mülteciler ve Ulusal/Uluslararası Güvenlik, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, XXX (2), 101-118.
- VARDAR, N.** (08 Eylül 2015). Mülteci, Göçmen, Sığınmacı Arasındaki Farklar?. 20.01.2017, <http://bianet.org/bianet/bianet/167434-mul-teci-goc-men-sigin-maci-ara-sin-da-ki-fark-lar>
- YÜKSEL, O.** (21 Haziran 2013). Mülteci Kavramı ve Mülteciliğin Tarihi. 20.01.2017, <http://politikakademi.org/2013/06/mul-teci-kav-ra-mi-ve-mul-te-ci-li-gin-ta-ri-hi/> (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.58949876e8f521.57559585, 03.02.2017).

GENERAL OVERVIEW OF THE REFUGEES PROBLEM

Neslihan TOPÇU

INTRODUCTION

One of the most important problems of our time is the refugee problem. In recent years, its effect has increased even more. As a legal definition, refugeeism has been around for 60 years, the history of immigration and asylum seeking have followed a course parallel with the history of power (Yüksel, 2013) The protection of people who escaped from foreign lands due to oppression and persecution is as old as the history of mankind. (Palabıyık and Koç, 2011: 325) But with the influences of the developing age, refugeeism have transformed from being a regional problem into a global dimension.

DEFINING REFUGEES AND ITS RELATING CONCEPTS

Along with the popularity of the refugee concept, immigration, immigrants and asylum-seeking concepts have begun to be used vaguely. However, with little nuances, they are different concepts. Therefore, it is important to understand what these concepts mean firstly in terms of better understanding.

Migration; Due to economic, social and political reasons, it is defined as the movement of individuals or communities from one country to another, from a settlement to another settlement, relocation, migration, immigration. (TDK, 2017) Migration can occur either as out of a necessity or as an option.

Immigrant; Involves individuals and family members who have migrated to another country or region to improve their financial and social situation and to increase their future expectations for themselves or their families. (Vardar, 2015) Essentially, it can be defined as people who leave their country for reasons such as education and work, not because they are afraid of being persecuted due to justifiable reasons. (Vardar, 2015)

Those who does not benefit from the protection of this country or who is not willing to take advantage of it because of the fear of the country in which he is a citizen because he is afraid of his right to be persecuted because of racism, religion, nationality, a certain social group membership or political considerations, according to the 1967 Protocol on the Legal Status of Refugees; Or any person who does not have a nationality and who is outside of the country of residence where he or she has lived, or who does not wish to return because of the fear in question, is defined as a refugee. We see two distinct differences between refugees and immigrants. Firstly, while the refugee immigration is mainly due to compeller social, political, economic and may be environmental factors, on the other hand immigrants wish is the main reason for the immigration. Secondly, immigrants continue to benefit from the protection of the country they are a citizen of.

The definition of refugees differs in the Turkish legal system. With the same definition of refugee as the 1967 Protocol, the first sentence begins with "the events that took place in Europe ...". As it is understood from this, those coming from Europe are recognized as refugees. In this difference, the concept of "asylum seeker" is revealed. So non-Europeans are not refugees, they are asylum seekers. Asylum seekers apply to the provincial governor to have refugee status, and these applications are determined by the interior ministry. In summary, the refugee refers to a foreigner who has been granted legal status, while the asylum-seeker refers to the person whose status of refugee status has been examined and thus provides temporary protection for him (Türkoğlu, 2011: 104). For example, those who come from Iraq, Iran and Syria.

REASONS OF THE REFUGEE PROBLEM

There are many reasons for the refugee problem. Weiner collected them under five titles. The first of these are the international wars. In the case of war, some districts prefer to migrate to safer places. It is a rich period especially for the 20th century international war. (Türkoğlu, 2011: 105) And in this period, the number of refugees has increased considerably. (Türkoğlu, 2011: 105) Secondly, there are ethnic conflicts. There are two types of ethnic conflicts. At first, ethnic conflict is between the centre and an ethnic group. The other is the conflict with another ethnic group or the persecution by the state. A third reason is civil conflicts. The cause of the conflict is class or ideological reasons. Citizens fight against the state and vice versa. The struggle in this conflict is being carried out by the armed organizations. Fourth, there are oppressive and authoritarian regimes. Many people see immigration as an escape gate, with Hitler in Germany, Mussolini in Italy, Franco in Spain, Mao in China, Castro in

Cuba, and now Assad in Syria and all other repressive regimes. The fifth is natural disasters and environmental problems. This is especially a problem that arises with globalization. What is the main reason or reasons for recent refugee movements? Which class will it enter or can it enter to any class in this classification? In order to be able to answer these questions, it is useful to emphasize in which countries the refugee movement has become popular in recent years. After the Gulf War which took place in the 90s, many people from Iraq rushed into Turkey. In the process, Sirnak province with a population of 260.000 received asylum seekers within the scope, equivalent to the total population; More than 200.000 asylum seekers have been hosted in Hakkâri province with a population of 175,000 (Kavak, 2013: 437) As the US started entering Afghanistan in 2001, there have been major migrations from Afghanistan. By the beginning of the year 2012, 2,664,436 Afghan citizens, mostly the refugees and refugee-like people, were living in neighboring countries such as Pakistan and Iran. (Güler,2013:110) With the Syrian civil war that started in 2011, a large asylum-seeker movement has started, which is continuing today. In January 2016, Deputy Prime Minister Yalcin Akdogan stated that "2 million 541 thousand Syrians, who entered the biometric registry system, are in Turkey".

When we look at recent events, it is clear that most of the refugee movements have begun to take place in the Middle East and around. It will be a mistake to try to explain this with just one reason. Because it depends on many things related to each other. First of all, this attracts attention; There are repressive regimes at the helm of countries' governance mechanisms, in countries which refugee movement often take place. The main reason for the existence of oppressive regimes is the absence of an environment of democracy. There

is a system that forces the people to be willing to be ruled rather than self-governing. This naturally leads to internal conflicts. These conflicts can also be conflicts of external forces, other than the struggle of the civilians against the regime. Oppressive regimes cause terrorist organizations to emerge. Terrorist organizations can be based on religion or ethnicity. The times when the oppressive regimes are in power for these organizations are the best times.

It should be understood here that the causes of the refugee problem are; rely on attacks of repressive governments, internal conflict, the military interventions of other countries, and the attacks of terrorist organizations. The last example is what people of Syria are experiencing with all its authenticity.

Everything that's been happening in the Middle East is the result of the oppressive regimes being in power. But the share of the games of the capitalist states in this region and the plans they have established is too big to be denied.

WHAT CAN BE DONE ?

As a target country, refugees prefer geographical proximity to their own countries. (Türkoğlu, 2011: 109) Interestingly, the development of the target country comes after geographical proximity (Türkoğlu, 2011: 109) Therefore, migrations after the crises in the Middle East, Asia or Africa are not direct to Europe, but to the secure countries nearby. Turkey is among the first countries preferred in this respect. In addition, the ease of transition to Europe is a major factor (Karaca and Dinçer, 2013: 37). Having been a transit point for immigrants until today, Turkey has started to become a target country especially for immigrants from the Middle East and Africa, given the economic and social positive development acceleration over the past 10 years and the humanitarian aid performance it has shown during the Syrian crisis. (Karaca ve Dinçer, 2013: 37) It is

known that many Africans who came to Turkey in the hope of migrating to Europe started to stay in Turkey by changing their ideas (Karaca and Dinçer, 2013: 37). But it should not be forgotten that this problem is not just the problem of Turkey or the Middle East. The effects of the refugee crisis spread all over the world. So it is a question that all countries of the world should be interested in.

For the prevention of the crisis, firstly, steps such as economic support, international business cooperation, mutual negotiations should be taken before countries come to the crisis. Measures should be taken before these kind of major problem comes to the fore. If the refugee crisis has emerged, then a global solution should be made, not an individual or regional one. All countries, international organizations and even supra-national organizations should support to overcome the crisis. But at this point the following problem is encountered. Countries are trying to take care of their own benefits even in the solution of the emerging crisis. For example, the EU Border Security Agency FRONTEX has created EUROSUR to expand its field of duty and to improve border security (Toprakseven, 2013: 14). The primary aim is to identify irregular migratory movements at an earlier stage with the help of unmanned aerial vehicles, satellite and night vision systems and to maximize the sharing of information between FRONTEX member states and increase operational cooperation between national border unions (Toprakseven, 2013: 14) In addition, owing to EUROSUR defending the necessity of the system, suggests that many immigrants will survive and that there will be a major strike on criminal organizations in human trafficking activities (Toprakseven, 2013: 14). As it turns out, in fact, most of the refugees seem to be are on the frontline but the border security of Europe is in consideration. With

these steps, it is not possible to overcome the refugee crisis.

Another solution is negotiations. For example, European negotiations, the European and Turkish partnership is a crucial step for the solution. But in order to be able to get efficient results, both the sides must be loyal to mutual promises. Both the sides should do its part without being affected by political discourses. Another solution is the establishment of a "safe zone" proposed by Turkey along with the recent refugee crisis. With the help of the safe zone, they will not be nationless and it will be easier for them to return to their cities if the problem will be solved.

All of the solutions are based on realistic steps taken by countries coming together regardless of any benefit, to get over the refugee crisis. It is impossible for humanity to remain silent blatantly in the pitiful fact where millions of people are without nation, where millions of people have lost their lives while they struggle for their lives, and people are being dragged with great hopes into smuggling. It is not a behavior that fits human dignity to leave the refugees with their destiny in a highly developed and enriched world of science and technology (Palabıyık and Koç, 2011: 333)

REFERENCES

- GÜLER, A.** (2013). Uluslararası Mülteci Rejimi: Afganistan Örneği Üzerinden Bir Rejim Etkinliği Analizi. *Uluslararası İlişkiler*, 9 (36), 101-127.
- KARACA S. ve Dinçer O.B.** (2013). Genişleyen ve Derinleşen Kriz: Suriyeli Mülteciler. *Analist*, 3 (34), 28-37.
- KAVAK, G.** (2013). Birinci Körfez Savaşı Sonrası Irak'tan Türkiye'ye Göç ve Sonuçları. II. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı, 2 (2), 435-444.
- PALABIYIK, A. ve Koç, Y.** (2011). Zorunlu Göç ve Fakirliğin Diğer Adı: Mülteciliğin Dünya'da ve Türkiye'deki Gelişimi (2004 – 2007). 3 Şubat 2017, <http://eecon.info/papers/314.pdf>
- TOPRAKSEVEN, C.** (2013). Ölüm İle Yaşam Arasında Akdeniz'de Bitmeyen Göçmen Dramı. *Analist*, 3 (34), 13-16.
- TÜRKOĞLU, O.** (2011). Mülteciler ve Ulusal/Uluslararası Güvenlik, Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, XXX (2), 101-118.
- VARDAR, N.** (08 Eylül 2015). Mülteci, Göçmen, Sığınmacı Arasındaki Farklar?. 20.01.2017, <http://bianet.org/bianet/bianet/167434-multeci-gocmen-siginmaci-arasindaki-farklar>
- YÜKSEL, O.** (21 Haziran 2013). Mülteci Kavramı ve Mülteciliğin Tarihi. 20.01.2017, <http://politikakademi.org/2013/06/multeci-kavrami-ve-multeciligin-tarihi/> (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.58949876e8f521.57559585, 03.02.2017).

ALLGEMEINER ÜBERBLICK BETREFFEND DIE FLÜCHTLINGSPROBLEME

Neslihan TOPÇU

Einleitung

Heutzutage ist der allerwichtigste Problem, Flüchtlingsproblem. In den letzten Jahren hat sich diesbezüglicher Einfluss noch mehr verstärkt. Obwohl seit 60 Jahren die rechtliche Definition des Begriffs Flüchtling vorhanden ist, zeigt die Geschichte der Einwanderung und Flüchtling einen parallelen Ablauf mit der Geschichte der Regierung.(Yuksel 2013) Die Behütung der Menschen die wegen Unterdrückung und Grausamkeit von fremden Gebieten fluchten, ist ein ehemaliges Ereignis so alt wie die Menschheit.(Palabiyik und Koç, 2011: 325) Aber zusammen mit Einfluss des entwickelten Zeitabschnitts ist Flüchtlingsproblem nicht mehr ein regionales Problem, sondern hat dagegen eine globale Dimension erlangt.

Definition Von Flüchtling Im Zusammenhang Mit Den Betreffenden Begriffen

Zusammen mit der wieder an Popularität gewinnen des Begriffs Flüchtling, wurden auch die Begriffe Abwanderung, Einwanderer und Asylant begonnen andeutungsweise verwendet. Allerdings unterscheiden sich diese Begriffe voneinander, wenn auch mit wenigen Nuancen. Um eine bessere Auffassung, ist es daher in erster Linie Bedeutsam zu wissen, was diese Begriffe ausdrücken.

Abwanderung; wird als, dass wegen wirtschaftlichen, sozialen und politischen Gründen, Personen oder Gemeinschaften von einem Land in ein anderes Land, von einer Siedlung in eine andere Siedlung gehen, umziehen, auswandern und einwandern bezeichnet. (Türkische Sprachgesellschaft, 2017) Abwanderung, kann sowohl wegen notwendigen Bedingung als auch freiwillig zustande kommen.

Einwanderer; beinhaltet sowohl um den materiellen und sozialen Zustand zu verbessern und die Erwartungen für die Zukunft von sich selbst oder ihrer Familie zu erhöhen in einen anderen Land oder Region , abwandernde Personen und Familienmitglieder. (Vardar, 2015)

Kann grundsätzlich als, die nicht wegen gerechtfertigten Gründen wegen befürchten in Grausamkeit zu geraten , sondern wegen Gründen wie Ausbildung und Arbeit ihren Ort verlassende Personen, definiert werden.(Vardar, 2015)

Gemäß nach dem Protokoll von 1967 in Bezug auf Rechtsstellung der Flüchtlinge, diejenigen die wegen ihrer Rasse, Religion, Nationalität, Angehörigkeit an einen bestimmten sozialen Gruppe oder wegen ihren politischen Ansicht aus gerechtfertigten Gründen befürchten in Grausamkeit zu geraten, außerhalb des Staatsangehörigen Lands befindlichen und von der Behütung dieses Land nicht profitiert oder wegen dieser in Frage stehenden Befürchtung nicht profitieren möchten; oder wenn keine Nationalität besteht und infolge solcher Ereignisse, sich außerhalb des zuvor lebenden Wohnsitzes des Landes befindet, nicht wieder dorthin zurückkehren kann oder wegen dieser in Frage stehenden Befürchtung nicht zurückkehren möchten ganzen Personen können als Flüchtlinge definiert werden.

Es ist ersichtlich, dass zwischen Flüchtlingen und Einwanderer zwei konkrete Unterschiede bestehen. Erstens, indem die Abwanderungsursachen der Einwanderer

wunschgemäß verwirklicht werden, werden Abwanderungsursachen der Flüchtlinge wegen sozialen, politischen, wirtschaftlichen, vielleicht auch wegen zwangsmäßigen Umweltfaktoren, realisiert. Zweitens profitieren Einwanderer weiterhin aus dem Schutz des Landes, dessen Bürger sie sind .

Die Definition von Flüchtlingen stellt Unterschiedlichkeiten im türkischen Rechtssystem. Die Definition des Flüchtlings zusammen dass es mit dem Protokoll von 1967 gleich ist, beginnt der erster Satz: „Wegen den in Europa zustande gekommenen Ereignisse ...“ . Wie es auch von hier zu verstehen ist, werden die aus Europa kommende, als Flüchtlinge erkannt. Und dieser Unterschiedlichkeit ergibt den Begriff "Asylbewerber". Also, diejenigen die nicht Europäer sind, sind keine Flüchtlinge sondern Asylbewerber. Damit die Asylbewerber den Flüchtlingsstatus erhalten können, wenden sie sich an den Provinz Gouverneur und diese Anfragen werden seitens des Innenministerium beschlossen. Zusammengefasst, indem Flüchtling den rechtlichen Status erhaltenden ausländischen äußert , äußert Asylbewerber denjenigen, dessen Flüchtlingsstatus überprüft und aus diesem Grund, ihm vorübergehenden Schutz erteilte, Person.(Turkoglu 2011: 104) Zum Beispiel, wie die Besucher die aus Irak, Iran, und Syrien kommen.

URSACHEN der Flüchtlingsprobleme

Für Flüchtlingsproblem bestehen viele Gründe. Weiner, hat diese unter fünf Titel gesammelt. Die erste davon, *sind zwischenstaatliche Kriege*. Wenn Krieg in Frage steht, bevorzugen einige Felder in sicherere Orte zu wandern. Insbesondere ist das 20. Jahrhundert eine reichhaltige Zeit in Bezug auf zwischenstaatliche Kriege.(Turkoglu 2011: 105) und in diesem Zeitabschnitt hat die Zahl der Flüchtlinge erheblich zugenommen.(Turkoglu, 2011:105) als zwe-

itens finden *ethnische Auseinandersetzungen* statt. Ethnische Auseinandersetzungen können in zwei Arten erlebt werden. Bei dem ersten, ist das erlebte ethnische Auseinandersetzungen zwischen dem Zentrum und einer ethnischen Gruppe. Die andere ist, eine Auseinandersetzung mit einer ethnischen Gruppe oder es besteht Folter durch den Staat. Ein Dritter Grund *zivile Auseinandersetzungen*. Der Grund der Auseinandersetzung sind Klassische oder ideologische Ursachen. Bürger kämpft gegen seinen Staat, der Staat kämpft gegen seinen Bürger. Bei dieser Auseinandersetzung wird der Kampf seitens bewaffneten Organisationen durchgeführt. Als Viertens kommen, *repressiven und autoritäre Regime* . Wie in Deutschland Hitler, in Italien Mussolini, in Spanien Franco, in China Mao, in Kuba Castro, heutzutage in Syrien Assad und dass außer all dieser repressiven Regimes in Regierung kommen betrachten mehrere Menschen Abwanderung als eine Flucht. Fünftens: die *Naturkatastrophen und Umweltfragen*. Dies ist vor allem, ein Problem welcher mit Globalisierung auftaucht. Und was ist die eigentliche Ursache oder die Ursachen von der in letzten Zeiten erlebten Flüchtlingsbewegungen? In welche Klasse tritt bei dieser Klassifizierung oder tritt es überhaupt ein? Um diese Fragen beantworten zu können, ist es sinnvoll nachzudenken von welchen Ländern in den letzten Jahren der Flüchtlingsflut aufgetreten ist.

Nach dem Golfkrieg in den 90er Jahren, fluten viele Menschen von Irak in die Türkei. Während in diesem Prozess die Provinz Sirnak über eine 260.000 Bevölkerung verfügte, verfügte es binnen in ein Paar Tagen über identische Gesamtbevölkerung entsprechend der Flüchtlinge; Provinz Hakkari mit einer Bevölkerung von 175.000 war auch Gastgeber von mehr als 200.000 Flüchtlingen.(Kavak, 2013: 437) Nachdem im Jahre 2001 die USA Afghanistan betrat, haben große Abwanderungen aus

Afghanistan begonnen. Ab Anfang des Jahres 2012 gibt es viele Flüchtlinge und flüchtlingsähnliche Menschen mit Mehrzahl aus den Nachbarländern Pakistan und Iran mit 2.664.436 Afghanistan Staatsbürgern. (Güler, 2013: 110) zusammen mit Beginn des Bürgerkrieges in Syrien im Jahr 2011 haben auch die noch heutzutage fortgesetzten Flüchtlingsflute, begonnen. Im Januar 2016 Vizepremierminister Yalcin Abdoğan hat angegeben *"dass im biometrischen Registrierungssystem 2 Millionen 541 tausend syrische sich in der Türkei befinden "*.

In Anbetracht der letzten Ereignisse ist ersichtlich dass die meisten Flüchtlingsflute im Nahen Osten und in der Umgebung zustande gekommen sind. Diesen Zustand nur mit einem Grund aufzuklären, ist nicht richtig. Denn es hängt von vielen miteinander verbundenen Gründen, ab. Zuerst fällt folgendes auf; generell stehen im Vordergrund, beim Verwaltungs-Mechanismus in den Ländern bei denen Flüchtlingsbewegungen stattfinden, repressive Regime. Der fundamentale Grund, warum repressive Regimen im Vordergrund stehen, ist der Mangel an Demokratiefelds. Es besteht ein System, bei welchem anstatt einer Selbstverwaltung, die Menschen zur Einwilligung des Regierenden gezwungen werden. Und dies führt natürlich zur internen Auseinandersetzungen. Diese Auseinandersetzungen, können außer der Kampf der Zivilen gegenüber die Regime auch Auseinandersetzungen der beteiligten äußeren Kräfte sein. Repressive Regime führen zur Entstehung von terroristischen Organisationen. Terroristische Organisationen können sich fundamental auf Religion oder ethnischen Zugehörigkeiten stützen. Für diese Organisationen ist die optimale Zeit, die Zeit bei welchen repressive Regime bei der Regierung sind. Hieraus ist zu verstehen dass die Ursachen der Flüchtlingsprobleme sich auf; repressive Regierungen und interne Auseinandersetzungen und sowohl auf militärischen Eingriffe wei-

teren Ländern und auf die Angriffe der Terrororganisationen, stützen. Als letzter Beispiel stehen, die in Syrien zustande gekommenen, mit voller Wahrheit vor uns. Die zustande gekommenen Ereignisse im Nahen Osten, ist ein Ergebnis weil repressive Regime bei der Regierung sind. Aber neben dies ist auch der Anteil des Spielplans der kapitalistischen Staaten und deren etablierten Pläne in dieser Region nicht zu leugnen. **Was kann getan werden?**

Flüchtlinge bevorzugen als Zielland sich aus geographischer Sicht naheliegenden Länder. (Turkoglu 2011: 109) Interessanterweise kommt die Zivilisation des Ziellands nach geographischer Nähe. (Turkoglu 2011: 109) Aus diesem Grund werden die Abwanderungen nach den erlebten Krisen im Nahen Osten, Asien und Afrika, nicht direkt nach Europa sondern zu den nahe gelegenen sicheren Ländern vorgenommen. In dieser Hinsicht befindet sich Türkei zwischen den bevorzugten Ländern. Darüber hinaus ist auch die einfache Übergang nach Europa ein wichtiger Faktor. (Karaca und Dincer, 2013:37) Die Türkei, welcher bis Heute der Übergangsstrecke für Einwanderer war, wurde mit den in den letzten 10 Jahren aufzeigender wirtschaftliche und soziale positive Wachstumsdynamik und in der Krisenzeit in Syrien gezeigter humanitäre Leistung insbesondere der Zielland für Einwanderer vor allem aus dem Nahen Osten und Afrika. (Karaca und Dincer, 2013: 37) Es ist bekannt, dass in der Tat, viele Afrikaner mit der Hoffnung nach Europa auszuwandern in die Türkei kommen aber ihre Ideen ändernd beginnen in der Türkei zu bleiben. (Karaca und Dincer, 2013: 37) Aber es soll nicht vergessen werden, dass dieses Problem nicht nur das Problem des Nahen Ostens und der Türkei ist. Die Auswirkungen der Flüchtlingskrise verbreitet sich auf der ganzen Welt. Aus diesem Grund ist es ein

Problem um welchen sich die ganze Welt kümmern muss.

Als erstens muss man mit den Ländern die zur Krise verursachen, um die Krise zu verhindern, bevor die Krise auftritt, wie wirtschaftliche Unterstützung, internationale Zusammenarbeit, bilaterale Gespräche ... vorgenommen werden. Bevor eine Art großes Problem auftritt, sollten Maßnahmen getroffen werden. Wenn Flüchtlingskrise aufgetaucht ist, sollten *nicht individuelle oder regionale*, sondern globale Lösungen eingeleitet, werden. Alle Staaten, internationale Organisationen und sogar übernationale Institutionen sollten für überwinden der Krise auch Schützenhilfe leisten. Aber an diesem Punkt konfrontieren wir mit folgenden Problemen. Auch beim Lösungsweg des aufgetretenen Krise versuchen die Staaten ihre Vorteile zu sichern. So hat zum Beispiel der EU-Grenzschutzagentur FRONTEX um sein Einsatzfeld zu erweitern und Grenzsicherheit zu erhöhen, EUROSUR gebildet. (Toprakseven, 2013: 14) bezeichnet das grundlegende Ziel als, die irregulären Abwanderungsbewegungen mit Hilfe unbemannter Luftfahrzeuge, Satelliten und Nachtsichtsysteme in einer früheren Phase festzustellen und den Austausch von Informationen zwischen FRONTEX und der Mitgliedsstaaten zu maximieren und operative Zusammenarbeit zwischen den nationalen Grenztruppen zu verbessern. (Toprakseven, 2013: 14) behauptet neben dies, dass diejenigen welche die Anforderungen des Systems verteidigen können dank EUROSER das Leben vieler Einwanderer retten und einen großen Schlag gegen kriminelle Organisationen, die in dem Menschenhandel Aktivitäten ausüben, auftreten. (Toprakseven, 2013: 14) Wie in der Tat zu sehen ist, werden die Vorteile der Flüchtlinge im Vordergrund

zeigend die Grenzsicherheit Europas erachtet. Es ist unmöglich, mit diesen Schritten die Flüchtlingskrise zu überschreiten.

Eine weitere Lösung, sind die Verhandlungen. Zum Beispiel sind europäische Verhandlungen ein sehr wichtiger Schritt für eine Lösung, betreffend einer Zusammenarbeit von Europa und der Türkei vorzunehmen. Aber um Effizienz zu erhalten müssen ernsthaft gegenseitige Versprechen eingehalten werden. Alle beiden Seiten müssen ohne von den politischen Diskurs beeinflussend das erforderliche vornehmen.

Eine weitere Lösung betreffend zusammen mit der zuletzt erlebten Flüchtlingskrise ist, das erschaffen einer „Sicherheitszone“ welcher seitens die Türkei vorgeschlagen wurde. Dank Sicherheitszone, brauchen sie nicht ihr Land zu verlassen und im Falle der Lösung des Problems können sie leichter in ihre Stadt zurückzukehren. Alle Lösungswege stützen sich auf, dass die Länder gemeinsam unabhängig von irgendwelchen Interessen, um die Flüchtlingskrise zu überwinden, realistische Schritte vornehmen. Angesichts der betrüben Realität, wo Millionen von Menschen obdachlos bleiben, Millionen von Menschen während für das Leben kämpfen ums Leben kommen, den Menschen Hoffnung versprechend zur Schmuggel geschleppt werden, zu schweigen passt, nicht der Menschheit. In einer Welt, wo Wissenschaft und Technologie äußerst entwickelt ist und im großem Maße bereicherten Welt die Flüchtlinge ihrem Schicksal zu verlassen, ist kein menschenwürdiges Verhalten. (Palabiyik und Koc 2011: 333)

نظرة عامة على مشكلة اللاجئين

Neslihan TOPÇU

المقدمة

في يومنا هذا تأثير مشكلة اللاجئين على رأس المشاكل وزادت هذه المشكلة في السنوات الاخيره كحقوق اللاجئين . وقد اعقب ذلك على مدار 6 سنوات (ارتفاع 2013) هجرة اللاجئين من ارضهم بسبب الظلم والفساد شيء من القدم مع تأيد الامر

اكتسبت مشكلة اللاجئين بعدا عمليا
تعريف مفهوم اللاجئين وما يتصل به
بدأ استخدام بعض المستطلحات للتعبير عن مفهوم اللجوء واللاجئ في ظلال ذلك تختلف مفاهيمها ، يجب فهم الموضوع وتوضيحه لفهم المعني بشكل اوضح

الهجرة : اقتصاديه ، اجتماعيه ، سياسيه ، لهذه الاسباب تتم من بلد الى اخر (TDK 2017) H
الهجرة لاسباب ضرورية من منطقة لآخرى

المهاجر: هو الشخص الذي يهاجر لوحده او مع عائلته لتحسين اوضاعه المادية والاجتماعية ولتأمين مستقبله عائلته (Vardar2015) في الماضي كانت الهجرة ليست بسبب الظلم والخوف انما لاسباب التعليم والعمل . مفهوم حقوق اللاجئين حسب البروتوكول 1967 هم الناس المنسويين للعرق والدين والطبيعة والمفكرين السياسيين ولاسباب الظلم والهابيين خوفا والمتواجدين خارج وطنهم في بلد اخر هم ينطبق عليهم هذا القانون . نرى ان هناك فرق بين اللاجئين والمهاجر الاول المهاجر يهاجر لتحقيق اسباب ورغبات بينما اللاجئ لاسباب اجتماعية واقتصادية اجبارية اما السبب الثاني المهاجرين يستفيدون من حماية بلادهم تعريف اللاجئ في نظام الحكم التركي مختلف لكونه مشابه لبروتوكول 1967 . اول بدأت بسبب الاحداث التي وقعت في اوروبا ويفهم من هنا انه عرف بسبب اللاجئين القادمين من اوروبا ، في هذه الفروق يخرج مفهوم طالب اللجوء الى الوسط يعني الغير اوروبي طالب اللجوء ليس لاجئ . طالبي اللجوء ليكونو لاجئين عليهم مراجعة الوالي المنطقة والجهات المسؤولة . تم قبول اللاجئين ومقدمين طلبات اللجوء وقبولهم تحت قانون الحماية الخاص باللاجئين مثل اللاجئين اقدمين من دول مثل سورسل، العراق و ايران اسباب مشاكل اللاجئين

لم يتم ايجاد اسباب كثيرة لمشاكل اللاجئين (وينر) تم تجميعها تحت خمسة عناوين . الاقل من هؤلاء هو الحرب بين الدول . الحرب المعنية من يستطيع النزوح واختيار مكان اكثر امان بالاخص 20 هي في فترة الحرب بين الدول في هذه الفترة زاد عدد اللاجئين . اخذت الصراعات العرقية مكانها ، يمكن ان تكون الصراعات العرقية بشككين ، في الاول يمكن ان تكون صراعات عرقية اما في الثاني يمكن ان تكون بالاذى من قبل مجموعات عرقية واخرى تنص على الصراعات العرقية السبب الثالث الصراعات المدنية، فئة او اسباب ايديولوجية هي اسباب النزاعات يمكن ان تكون بين مواطنين دولة مقابل دولة اخرى ، وبذلك سيتم التدعيم بالسلاح من قبل المنظمة في هذا الصراع، اما الرابع فياتي الانظمة الاستبدادية القمعية ، في المانيا هتلر في ايطاليا موسيليني ، في اسبانيا فرانكو ، في الصين ماو ، في كوبا كاسترو ، اما في يومنا هذا في سوريا الاسد وغيره من الانظمة الاستبدادية القمعية الظالمة . هذا وبالاخص العولمة فهي بذاتها مع بعضها مشكلة . حسنا في الزمن الاخير ما هو السبب والاسباب التي وضعت اللاجئين في هذا الوضع .

، اذا ظهرت مشكلة اللاجئين فهذه ليست مشكلة شخصية او مشكلة منطقة ما لذلك يجي ان تجد حل عالمي . يجب على كل دول العالم والمؤسسات الدولية الدعم لوقف الازمات ، لكن في هذه النقطة ستواجه المشاكل . تحاول الدول الاستفادة من الحروب اثناء حلها ، مثل قيام الاتحاد الاوروبي بتطوير وكالة FRONTEX للحماية بانشاء (EUROSUR) باستخدام المركبات الجوية وانظمة حركات الهجرة والاقمار الاصطناعية ونظام الرؤية الليلية الغير نظامية للكشف في مرحلة مبكرة لتحقيق اكبر قدر من تبادل المعلومات بين FRENTEX مع البلدان الاخرى لتحسين التعاون بين قوات حرس الحدود الوطنية وبذلك يتم توجيه ضربة كبيرة للمنظمات الارهابية وانقاذ حياة الكثير من اللاجئين .

كما يمكن ان يرى في الواقع دعم اللاجئين من ضمن الخطة وتأمين حدود اوروبا فمن غير المرجح ان تتجاوز ازمة اللاجئين هذه الخطوة . اما الحل الاخر في المفاوضات الاوروبية هو خطوة هامة جدا للتوصل الى حل لجعل التعاون بين اوروبا وتركيا ، ولكن التعهدات المتبادلة يجب ان تاخذ على محمل الجد او يجب الالتزام بها من اجل الحصول على المتطلبات والكفاءة .

الوضع .

للجواب على هذه التساؤلات يجب النظر في السنوات الاخيرة من اي دولة كان تدفق اللاجئين ، اما في التسعينيات وفي حرب الخليج هرب الكثير من العراق الى تركيا في غضون ايام اصبح عدد سكان مدينة شرنك 260000 ، ومدينة هكاري 175000 ، اصبح اكثر من 200000 من طالبي اللجوء . في عام 2001 ومع بدا دخول الولايات المتحدة الى افغانستان تم تهجير الكثير .

اعتبارا من راس السنة من عام 2012 وحسب الاحصائيات يوجد في الدول المجترة لافغانستان مثل الباكستان وايران ما يقارب 2.664.436 لاجيء افغاني في هذه الدول . في عام 2011 بدأت الحرب الداخلية السورية والتي ما زالت الى يومنا هذا ، بدا تدفق اللاجئين في الشهر الاول من عام 2011 ، قام مساعد رئيس الوزراء يلجان ك اوغلو بالافصاح انه هناك ما يقارب 2 مليون و 541 الف لاجيء سوري في الاراضي التركية . في السنوات الاخيرة جميع اللاجئين تقريبا هم من الشرق الاوسط ، ولهذا لا يمكن القول انه بسبب العمل فقط ، لانه مرتبط باسباب كثيرة منها: الاول يجب ان يلفت الانتباه وجود الانظمة القمعية ، الانظمة القمعية هي المسبب الرئيسي في عدم تواجد الديمقراطية ، لان النظام الموجود يرفض حكم الناس ويفرض كل شيء . ولهذا من الطبيعي ان تولد الصراعات الداخلية ، وبسبب هذه الصراعات بين الطرفين تنشئ الهجرة الخارجية.

الانظمة القمعية سبب وجود منظمات الارهاب، توجد المنظمات الارهابية لاسباب الدين او العرق . اما اكثر زمن مناسب لهذه المنظمات فهو زمن الانظمة الظالمة ، المفهوم من هذا الوضع ان اسباب ماكل اللاجئين هي الانظمة الظالمة والمنظمات الارهابية ، اخر مثال جميع الذين يعيشون في سوريا لا يمكنهم مواجهة الحقيقة ، والذين يعيشون في الشرق الاوسط نتيجة الانظمة الظالمة

ما الذي يمكن فعله ؟

يقوم اللاجئين باختيار الدول الغربية للذهاب اليها وبذلك يحددو الجغرافيا بانفسهم ، من المثير للاهتمام ان هذا التطور بدا بعد القرب الجغرافي للبلد المستهدف . في الشرق الاوسط واسيا وافريقيا لا يختار المهاجرون اوروبا بل الدولة القريبة الاكثر امان ، الى يومنا هذا ما فعلته تركيا للاجئين وتطور اقتصادها في السنوات العشر الاخيرة والحياة الاجتماعية العظيمة بدا يظهر الان . وهكذا الكثير من الافارقة الذين يذهبون الى تركيا من اجل الذهاب الى اوروبا وبعد ذلك يغيرون تفكيرهم ويبقون في تركيا بسبب هذا التطور والامان ، لا يجب ان ننسى ان هذه ليست مشكلة تركيا او الشرق الاوسط فقط فهذه مشكلة العالم باسره لهذا يجب ان تهتم جميع الدول بهذه المشكلة العالمية .

لحل المشكلة يجب اولا النظر قبل وقوع المشكلة الى الاسباب التي ادت اليها ومنعها ، يجي اخذ الاحتياط قبل وقوع المشاكل

ОБЗОР БЕЖЕНЦЕВ ПРОБЛЕМ

Neslihan TOPÇU

ВВЕДЕНИЕ

В сегодняшних проблемах беженцев прибывают в начале наиболее важных проблемы. Эффект еще более возросла в последние годы. В качестве юридического определения беженца, хотя 60 лет следовали курс параллельно истории иммиграции и истории державы беженцев. люди, спасающиеся от репрессий и преследований из-за защитами чужих земель, старая история событий людей. Но наряду с последствиями растущего возраста, региональная проблема беженцев перестает приобрела глобальное измерение.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОНЯТИЯ БЕЖЕНЦЕВ И СВЯЗАННОЕ

С усилением популярности вновь концепции беженцев, иммиграции и предоставления убежища неопределенные понятия стали использоваться, в частности. Тем не менее, понятия отличаются друг от друга, хотя и с небольшим оттенком. Таким образом, проблема выражается прежде всего знать, что эти понятия имеют важное значение для лучшего понимания.

миграция; экономические, социальные и политические причины, отдельные лица или общины из одной страны в другую страну, другое помещение в жилом районе, а не ходить на работу, транспорта, эмиграция определяются как иммиграция. Миграция может происходить как в результате может необязательно необходимое условие.

Иммигранты; как в финансовом, и улучшить социальную ситуацию как для них самих или их семей другой страны или миграций лиц и членов их семей в регионе, чтобы увеличить ожидания будущей страны, а не потому, что он боялся причиной он не желаю, образования и определяются как люди, которые оставляют по таким причинам, как работа расы, в соответствии с Протоколом 1967 года о статусе беженцев, религии, национальности, из-за определенного членства социальной группе или политических убеждений является гражданином, потому что он боится, что причины не желает клиентов, находящихся за пределами страны и не пользуются защитой этой страны или такого страха, не желает пользоваться; Если такие события или результаты гражданства и находясь вне страны проживания, где ранее не могли или не желают вернуться туда вернуться из-за такого страха, мы видим, что существует значительная разница между этими двумя сторонами, каждая из которых беженцев и мигрантов.

Во-первых, причины миграции происходит по просьбе мигрантов, беженцев, миграции из-за социальных, политических, экономических, вероятно, поняла получены из сложных экологических факторов. Во-вторых, мигранты продолжают пользоваться защитой той страны, гражданами которой они являются.

Определение беженцев представляет собой разницу в правовой системе Турции. 1967 Протокол с тем же определением беженца, первое предложение «В связи с событиями, происходящими в Европе ...» начинается. Как можно понять, здесь также из Европы, он известен как беженцы. Это различие «просители убежища» раскрывает концепцию. Т.е. неевропейской не беженцы должны иметь статус беженца, должны обратиться к губернатору и применение внутренних дел определяется Министерством беженцев правового статуса признанного иностранного фразу при рассмотрении статуса убежища беженцев, и поэтому контакт служит ему временной защиты Она представляет. Например, Ирак, Иран, как гости из Сирии.

ПРИЧИНЫ БЕЖЕНЦА ПРОБЛЕМЫ

Проблема беженцев, есть много причин для этого первый из них по пяти категориям, межгосударственных войн. Война обеспокоена, некоторые сектора предпочитают мигрировать в более безопасные места. Особенно в 20 веке богатый период в плане межгосударственной войны.

И в этот период число беженцев значительно увеличилось. Во-вторых, он находится в этническом конфликте. Этнические конфликты два вида пригодные для жизни. Во-первых, он испытал этнические столкновения между этнической группой с центром. Другой, другой этнической группы преследования конфликт государством или, сказал причина, конфликты гражданских лиц. класс или идеологические причины являются причиной конфликта. Это дает гражданам в отношении граждан, борющихся против государственной власти.

Это осуществляется в результате вооруженного конфликта в борьбе организаций. В-четвертых, речь идет о репрессивных и авторитарных режимах. В Германии, Гитлер, Муссолини в Италии, Франко в Испании, Мао в Китае, на Кубе, Кастро сегодня, если Асад в Сирии, и многие люди, которые прибыли в начале всех деспотических режимов за пределами их видит миграцию как эвакуационного выхода. пятые, стихийные бедствия и экологические проблемы. Это особенно то, что является истинной причиной или причины перемещения беженцев испытали что в последнее время возникло с глобализацией? Является ли это то, что конкретный класс или конкретная классификация? Потоки беженцев в последние годы, чтобы ответить на эти вопросы, полезно остановиться на том, что происходило в стране.

После войны в Персидском заливе произошла в 90-х лет, многие люди устремляются в Турцию из Ирака с населением около 260 000 беженцев в процессе равного общей численности населения в провинции Ширнак нескольких дней; Nakkarı провинции с населением 175,000 также приняло участие более 200.000 беженцев. Великое переселение из Афганистана После начала Соединенных Штатов в Афганистан в 2001 году 2012 года начала подавляющего большинства соседних стран, включая Пакистан и Иран 2,664,436 афганских граждан есть люди с беженцами и положением беженцев. Начиная с 2011 года, продолжается до сих пор с Сирией в гражданской войне начался с потоками беженцев огромным. В январе 2016 года, вице-премьер Ялчын Акдоган «в рамках биометрической системы регистрации, что 2 миллиона 541 000 сирийцев в Турции,» сказал он.

Большинство потоков беженцев видели, что, когда мы Лару Бака недавние события начали происходить и вокруг Ближнего Востока. То есть, ошибка только одна причина, чтобы попытаться объяснить. Потому что это зависит от многих взаимосвязанных причин. Во-первых обратить внимание на следующее; Есть, как правило, в начале репрессивных режимов в странах, где механизм управления потоками беженцев. Первый является наиболее фундаментальной причиной является отсутствие демократии в репрессивной среде режимов. Существует система, которая заставляет людей быть готовы управлять, а не самоуправления. Это, естественно, приводит к возникновению внутренних конфликтов. Эти конфликты, конфликты с участием внешних сил также могут быть вне борьбы против гражданского режима. Репрессивные режимы приводят к возникновению террористических организаций.

Террористические организации могут быть основаны на религиозной или этнической принадлежности. На этот раз в силовых репрессивных режимах для организаций являются наиболее подходящими периодами.

Следует понимать, что здесь причины проблем беженцев; как репрессивные правительства и внутренние конфликты как военное вмешательство в других странах, а также в последнем примере нападения террористических организаций против полной правды о том, что произошло в Сирии в нашем.

События на Ближнем Востоке, является результатом силы репрессивных режимов. Но кроме доли своего плана игры, установленного капиталистического государства в этом регионе, и слишком велик, чтобы быть отказано.

ЧТО МОЖНО СДЕЛАТЬ?

Беженцы географически своей целевой страны, предпочитают закрывать свои страны. Интересно, что изоэтрность целевой страны происходит после того, как географическая близость. Так на Ближнем Востоке, после миграции кризисов в Африке и Азии, а не Европы напрямую, она безопасна в соседние страны. Турция является одной из первых стран, которые являются предпочтительными в этом отношении. Кроме того, это также является важным фактором, чтобы быть легким переходом в Европу. До сих пор переход для иммигрантов Турции, стал, в частности, стать страной назначения для мигрантов из стран Ближнего Востока и Африки, когда последние 10 лет, за исключением случаев, экономический и социальный положительный импульс роста и Сирия считают гуманитарную работу, показанной в период кризиса. Действительно, идея изменения многот Африканской миграции в Европу из Турции в надежде остаться в Турции, как известно, чтобы начать. Но следует отметить, что эта проблема не только проблема Турции и Ближнего Востока. Воздействие кризиса беженцев распространяется по всему миру. Так что это проблема, чтобы заботиться о всех странах мира.

В первом для предотвращения кризисов и кризисов, прежде чем они происходят, экономическая поддержка стран, которые могут вызвать кризис, международное сотрудничество, такие как двусторонние переговоры ... должны быть приняты меры. Своего рода меры должны быть приняты до возникновения серьезной проблемой. Если кризис беженцев возникает, а не физическое лицо или региональным, он должен идти к

глобальному решению. Все государства, международные организации и даже наднациональные организации должны также обеспечивать поддержку для невесты за кризис. Но на данный момент мы столкнулись со следующим вопросом. Государства к решению в результате кризиса даже пытаются защитить свои преимущества. Например, Агентство ЕС по приграничной безопасности было создано, чтобы продлить мандат ФРОНТЕКСА и ЕВРОСУРЫ для повышения безопасности границ. Основная цель, беспилотные летательные аппараты нерегулярные движения миграции, спутниковые и системы ночного видения для обнаружения на ранней стадии помощи и ее членов, чтобы максимизировать обмен информацией между FRONTEX с другими странами и описывается как улучшить оперативное взаимодействие между национальными пограничными войсками.

В дополнении к этому, сторонники требований системы могут быть спасены благодаря жизни многих иммигрантов евро и ударят серьезный удар по преступным организациям, присутствующие в деятельности по торговле людей предполагают.

Как можно видеть, на самом деле, показывая пользу беженцев на переднем плане, считается пограничной безопасности в Европе. она вряд ли превысит кризис беженцев с этим шагом.

Другое решение, обсуждаются. Например, европейские переговоры, является очень важным шагом для решения, чтобы сделать сотрудничество Европы и Турции. Но серьезно взаимные обещания должны быть соблюдены для того, чтобы получить эффективность. падение с обеих сторон без влияния политического дискурса должны делать.

Еще один кризис беженцев испытал с окончательным решением, предлагаемые «безопасные районы» в Турции является способ создания. Благодаря безопасной зоне страны и как будет легче вернуться в город в случае решения проблемы.

Не все решения, независимо от каких-либо интересов, объединяющихся стран, с тем чтобы прийти верх кризиса беженцев основан на реальных шагах.

Там, где миллионы людей остаются без крова миллионы людей потеряли свои жизни, борясь за жизнь, в надежде, что внутри тащили человек контрабандист не подходит человечеству молчать перед лицом реальности, в зависимости от боли глаза. Наука и техника в высоко развитой и значительно обогатили мир оставить в покое с судьбой беженцев не поведение достойно человеческого достоинства.

نظر عمومی به مشکل پناهندگی

Neslihan TOPÇU

مقدمه

مشکل پناهندگی در صدر مشکلات عصر حاضر قرار گرفته است. در سالهای اخیر تاثیر آن رویه افزایش است. پناهندگی با وجود داشتن یک تعریف قانونی و سابقه 60 ساله، تاریخ آن موازی با تاریخ اقتدار در یک مسیر قرار میگیرد. حفظ انسانهای فراری از سرزمین های خارجی به دلیل سرکوب و آزار آنها به مثابه تاریخ بشر یک رویداد قدیمی است. اما همراه با اثرات عصر در حال رشد، مشکل پناهندگی از مشکل منطقه وی خارج و ابعاد جهانی به دست آورده است.

تعریف پناهندگی و موضوعات مرتبط با آن

با محبوبیت افزایش دوباره مفهوم پناهندگی، مفاهیم مهاجرت و پناهندگی بصورت معلوم نامعلوم مورد استفاده قرار گرفته است. در حالی که، بانکات دقیق و ظرفیت کوچک هم باشد مفاهیم مختلف از یکدیگر هستند، بنابراین، در قدم اول دانستن مفهوم این موضوعات از نظر درک بهتر با اهمیت است.

مهاجرت: بنابر دلایل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، و یا هجرت افراد یا جوامع از یک کشور به کشور دیگر، از یک منطقه مسکونی به جای دیگر رفتن، حمل و نقل، این همه مهاجرت را تعریف میکند.

مهاجرت می تواند بنابر ضرورت و یا هم با خواست اختیاری رخ دهد.

مهاجرت؛ هم از نگاه بهبود مادی و موقعیت اجتماعی و همچنین به منظور بهبود آینده برای خود و یا خانواده خود به کشور یا منطقه دیگری که هجرت میکنند تحت پوشش قرار میدهد. اساسا، مهاجرت، قرار گرفتن در معرض ظلم و یا بخاطر ترس در کشور خود نیست، بلکه بنابر دلایلی همچون آموزش و پرورش و کار تعریف میگردد. با توجه به پروتکل 1967 مربوط به وضعیت پناهندگان، مذهب، ملیت، تابعیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا بخاطر عقاید سیاسی شان مورد آزار و اذیت قرار گرفتن و بنابر احساس ناامنی در داخل کشور و مستفید نشدن از تدابیر امنیتی آن کشور، داشتن تابعیت کشور دیگر و ترس از برگشت به کشور خود این همه تعریف مهاجر است. ما بین پناهنده و مهاجر وجود دو تفاوت را به سرحات میبینیم.

نخست اینکه پناهندگی بنابر درخواست صورت گرفته در حالی که مهاجرت بنابر دلایل اجتماعی، سیاسی، اقتصادی حتی فشارهای محیطی صورت میگیرد. دوم اینکه، پناهندگان از تدابیر امنیتی کشوری که تابعیت آنها میگیرند مستفید میشوند.

تعریف مهاجر در نظام حقوقی ترکیه متفاوت است. پروتکل تعریف مهاجر 1967 جمله اول آن "با توجه به حوادث که در اروپا روی داده ..." آغاز می شود. با درک این موضوع کسانی که از اروپا می آیند نیز مهاجر هستند. در این تفاوت ها مفهوم "پناهجوی" روی کار میاید. یعنی اشخاص غیر اروپایی مهاجر نه بلکه پناهنده هستند. پناهندگان، بخاطر شامل شدن به وضعیت مهاجرین به ریاست ولایت مراجعه میکنند و به این مراجعت ها از طرف وزارت داخله اتخاذ تصمیم صورت میگیرد.

به طور خلاصه مهاجر، یک شخص که وضعیت حقوقی داده شده را قبول نموده و تمثیل گر یک بیگانه میباشد در حالیکه پناهنده تمثیل گر شخصیتی است که وضعیت مهاجری آن تحت بررسی قرار گرفته و یک تدبیر کوتاه مدت برایش اتخاذ صورت گرفته میباشد.

به عنوان مثال، پناهندگان عراقی، ایرانی، سوریه یی که آمدن.

علل مشکل مهاجر

دلایل زیادی برای مشکل مهاجرت وجود دارد. وینر، آنها را تحت پنج عنوان جمع نموده است، نخست آن جنگ بین ایالتی هستند. در صورت که جنگ نگران کننده باشد، برخی مناطق امن تر را به مهاجرت ترجیح می دهند به خصوص قرن 20 یک دوره غنی از نظر جنگ بین الدول میباشد و در این دوره تعداد مهاجرین افزایش قابل توجهی یافته است. دوم، این که در درگیری های قومی واقع میگردد. درگیری های قومی دو

های قومی دو نوع صورت میگیرد، اول، درگیری های قومی که در بین یک گروه قومی با مرکز رخ میدهد. دوم اینکه درگیری با یکی دیگر از گروه قومی یا، ازیت شدن از طرف دولت میباشد. دلیل سوم،

موجود، درگیری های مربوط به قدرت های خارجی نیز ممکن است سبب شود. رژیم های سرکوبگر منجر به پیدایش سازمان های تروریستی میشوند. سازمان های تروریستی براساس مذهبی یا قومی ممکن روی کار آید. زمان در قدرت بودن رژیم های سرکوبگر برای سازمان ها اغلبا دوره مناسب است. در اینجا باید درک شود که علل مشکل مهاجرین؛ دولت سرکوبگر، درگیری های داخلی و مداخلات نظامی دیگر کشورها، حملات تروریستی و دیگر عوامل میباشد. براساس تازه ترین نمونه آن چیزی است در سوریه با تمام واقعیت خود به اتفاق افتاد. حوادثیکه در شرق میانه، به اتفاق افتاد نتیجه به قدرت بودن رژیم های سرکوبگر است. اما علاوه برآن سهم بازی ها و برنامه های دولتهای کابیتالیست که دراین منطقه وجود دارد نیز به اندازه کافی بزرگ است.

چه می باید کرد؟

مهاجرین بنابرهدف خود از لحاظ جغرافیایی کشوری برایشان نزدیک است را ترجیح می دهند. جالب این است که، مترقی بودن کشور مورد هدف پس از نزدیکی جغرافیایی می آید. بنابراین در شرق میانه، در آفریقا یا آسیا، پس از تحولات، مهاجرین مستقیم به اروپا نه بلکه به کشورهای نزدیک خود که امن تر است وجود دارند. ترکیه از اولین کشورهایی است که در این رابطه مورد ترجیح قرارمیگیرد. علاوه بر این، یک عامل مهم به انتقال آسان به اروپا نیز تلقی میگردد. تا کنون، ترکیه برای مهاجران به مثابه یک گذرگاه بوده، در 10 سال گذشته، صرفه جویی که در آن رشد مثبت اقتصادی و اجتماعی است و عملکرد انسان دوستانه که در بحران سوریه نشان داده است خصوصا بری مهاجرین که از شرق میانه و آفریقا میابند یک کشور مورد هدف قرار گرفته است. اما باید توجه داشت که این مشکل تنها مشکل ترکیه یا شرق میانه نیست. تاثیر بحران پناهندگی در سراسر جهان درحال گسترش میباشد. بنابرین این یک مشکلی است که باید در حل آن تمام کشورهای جهان اشتراک داشته باشند. نخست برای جلوگیری از بحران و قبل از وقوع آن، اقداماتی از قبیل حمایت اقتصادی به کشورهایی که ممکن است سبب بحران شوند، همکاری های بین المللی، مذاکرات دو جانبه باید صورت گیرد. قبل از وقوع یک مشکل جدی تدابیر لازم باید گرفته شوند. اگر بحران پناهندگان مطرح می شود، راه حل فردی ویا منطقه یی نه، بلکه یک راه حل جهانی باید به آن جستجو شود.

تمام کشورها، سازمان های بین المللی و حتی سازمان های فراملی نیز باید پشتیبانی خود را ازین بحران ارائه کنند. اما در این نقطه با مشکل ذیل مواجه میشویم. دولت ها حتی در

جنگ های داخلی است. دلایل کلاس و یا ایدئولوژیک هستند که علت درگیری آن میگرددند. شهروندان علیه شهروندان، مبارزه علیه دولت ایالتی مجادله میکنند. و این درگیری ها توسط سازمان های مسلح صردت میگیرد. چهارم، آن رژیم های سرکوبگر و استبدادی است. در آلمان، هیتلر، موسولینی در ایتالیا، فرانکو در اسپانیا، مائو در چین، کاسترو در کوبا، درعصر ما اسد در سوریه، وخارج ازین با روی کار آمدن تمام رژیمهای سرکوبگر اکثریت انسانها یک درب فرار را بخود اختیار میکنند. پنجم، آفت های طبیعی و مشکلات محیط زیستی می باشد. این امر به ویژه یک مشکل جهان شمول بوقوع میببوند. پس علت یا علل واقعی مهاجرت در دوران اخیر چی است؟ آیا درین طبقه بندی وارد میشود ویا قابل طبقه بندی است؟ به منظور پاسخ به این پرسش ها مطالعه جریان مهاجرین سال های اخیر که درکدام کشورها صورت گرفته مفید تمام میشود. درسالهای 90 بسیاری از مردم عراق پس از جنگ خلیج به ترکیه سرازیز شدند. درین مدت زمان ولایت شرناق با جمعیت 260,000 درعرض چند روز برابر به جمعیت خود یعنی 175000 مهاجر را در خود جای داد. همچنین میزبان بیش از 200000 مهاجر ولایت حککاری بود. درسال 2001 پس از ورود ایالات متحده به افغانستان باعث مهاجرت بخش عظیمی ازباشنده گان آن گردید. از آغاز سال 2012. اکثر آنها در کشورهای همسایه، از جمله پاکستان و ایران میباشند که تعدادشان به ۴۳۶،۶۶۴،۲ میرسد، اینها مهاجر ویا وضعیت مهاجری دارند، در شروع سال 2011، با آغاز جنگ داخلی سوریه یک جریان بزرگ مهاجرت همراه با حوادث امروز آغاز گردیده است. درماه ژانوری سال 2016، با بیانیه معاون نخست وزیر داشت "با استفاده از سیستم ثبت نام بیومتریک وجود 2 میلیون 541000 سوری را در ترکیه،" تایید کرد. درحوادث اخیر اگر نظرافگنی کنیم اکثریت جریانهای مهاجرت در کشورهای شرق میانه و اطراف آن درحال بوقوع پیوستن است. توضیح آن بنابر باعث بودن یک مشکل خطا بنظر میرسد چرا با دلایل مختلف مرتبط میباشد. نخست موارد زیر باعث جلب توجه میگردد؛ معمولا درکشورهای که جریان های مهاجرت وجود دارد درصدمدیریت آن کشور رژیم های سرکوبگر قرار دارند، وقرار گرفتن چنین رژیم ها در صدر دولت به نسبت عدم وجود دموکراسی تلقی میشود. واین یک سیستمی است که مردم را وادار به مدیریت حکومت و مایل بودن به جای خود به مدیریت حکومت میباشد. این به طور طبیعی منجر به درگیری های داخلی میگردد.

این درگیری ها، خارج از مبارزه غیرنظامی در مقابل رژیم

در اینجا باید درک شود که علل مشکل مهاجرین؛ دولت سرکوبگر، درگیری های داخلی و مداخلات نظامی دیگر کشورها، حملات تروریستی و دیگر عوامل میباشد. براساس تازه ترین نمونه آن چیزی است در سوریه با تمام واقعیت خود به اتفاق افتاد. حوادثی که در شرق میانه، به اتفاق افتاد نتیجه به قدرت بودن رژیم های سرکوبگر است. اما علاوه بر آن سهم بازی ها و برنامه های دولتهای کابینالیست که در این منطقه وجود دارد نیز به اندازه کافی بزرگ است.

چه می باید کرد؟

مهاجرین بنابر هدف خود از لحاظ جغرافیایی کشوری بر ایشان نزدیک است را ترجیح می دهند.

جالب این است که، مترقی بودن کشور مورد هدف پس از نزدیکی جغرافیایی می آید.

بنابر این در شرق میانه، در آفریقا یا آسیا، پس از تحولات، مهاجرین مستقیم به اروپا نه بلکه به کشورهای نزدیک خود که امن تر است وجود دارند. ترکیه از اولین کشورهایی است که در این رابطه مورد ترجیح قرار میگیرد. علاوه بر این، یک عامل مهم به انتقال آسان به اروپا نیز تلقی میگردد. تا کنون، ترکیه برای مهاجران به مثابه یک گذرگاه بوده، در 10 سال گذشته، صرفه جویی که در آن رشد مثبت اقتصادی و اجتماعی است و عملکرد انسان دوستانه که در بحران سوریه نشان داده است خصوصاً بری مهاجرین که از شرق میانه و آفریقا میایند یک کشور مورد هدف قرار گرفته است. اما باید توجه داشت که این مشکل تنها مشکل ترکیه یا شرق میانه نیست. تأثیر بحران پناهندگی در سراسر جهان در حال گسترش میباشد. بنابراین این یک مشکلی است که باید در حل آن تمام کشورهای جهان اشتراک داشته باشند.

نخست برای جلوگیری از بحران و قبل از وقوع آن، اقداماتی از قبیل حمایت اقتصادی به کشورهایی که ممکن است سبب بحران شوند، همکاری های بین المللی، مذاکرات دو جانبه باید صورت گیرد. قبل از وقوع یک مشکل جدی تدابیر لازم باید گرفته شوند. اگر بحران پناهندگان مطرح می شود، راه حل فردی و یا منطقه ای نه، بلکه یک راه حل جهانی باید به آن جستجو شود.

تمام کشورها، سازمان های بین المللی و حتی سازمان های فراملی نیز باید پشتیبانی خود را ازین بحران ارائه کنند. اما در این نقطه با مشکل ذیل مواجه میشویم. دولت ها حتی در جریان دریافت یک راه حل به بحران در تلاش برای حفاظت از منافع خود هستند.

به عنوان مثال، آژانس امنیت مرزی اتحادیه اروپا برای گسترش ماموریت FRONTEX، برای بهبود امنیت مرزی EUROSUR را ایجاد کرد.

هدف اصلی آن، تشخیص جریان های نا منظم مهاجرین با وسایل نقلیه هوایی بدون سر نشین، سیستم ماهواره ای و سیستم دید در شب برای تشخیص در مراحل اولیه و به حداکثر رساندن اشتراک گذاری اطلاعات بین FRONTEX با کشورهای دیگر و به عنوان بهبودی همکاری های عملیاتی که بین نیروهای مرزی ملی صورت میگیرد.

علاوه بر این، طرفداران این سیستم بنابر لازمی آن، نجات زندگی بسیاری از مهاجران توسط آن و یک ضربه بزرگ به سازمان های جنایی و یک سیستم جلوگیری از فعالیت های قاچاق انسان تلقی میکنند.

جریان دریافت یک راه حل به بحران در تلاش برای حفاظت از منافع خود هستند.

به عنوان مثال، آژانس امنیت مرزی اتحادیه اروپا برای گسترش ماموریت FRONTEX، برای بهبود امنیت مرزی EUROSUR را ایجاد کرد.

هدف اصلی آن، تشخیص جریان های نا منظم مهاجرین با وسایل نقلیه هوایی بدون سر نشین، سیستم ماهواره ای و سیستم دید در شب برای تشخیص در مراحل اولیه و به حداکثر رساندن اشتراک گذاری اطلاعات بین FRONTEX با کشورهای دیگر و به عنوان بهبودی همکاری های عملیاتی که بین نیروهای مرزی ملی صورت میگیرد.

علاوه بر این، طرفداران این سیستم بنابر لازمی آن، نجات زندگی بسیاری از مهاجران توسط آن و یک ضربه بزرگ به سازمان های جنایی و یک سیستم جلوگیری از فعالیت های قاچاق انسان تلقی میکنند.

همانطور که دیده می شود، در واقع، نشان دادن به نفع پناهندگان در پیش زمینه است اما هدف آن در اصل بهبودی وضع امنیت مرزی در اروپا میباشد. با این اقدامات هم عبور از بحران پناهندگی بسیار ممکن به نظر نمیرسد.

راه حل دیگر، بحث مذاکرات است. به عنوان مثال، مذاکرات اروپا، یک گام بسیار مهم برای یک راه حل، ایجاد همکاری اروپا و ترکیه است. اما به طور جدی و صادقانه به منظور به دست آوردن بهره وری عملکردهای متقابل باید صورت گیرد. بدون تحت تأثیر قرار گرفتن در گتمان های سیاسی باید هر دو جناح وظیفه خود را انجام بدهند. یکی دیگر از راه حل های بحران اخیر پناهندگان، پیشنهاد ترکیه بر "مناطق امن" میباشد. از طریق مناطق امن در صورت ایجاد امنیت برگشت مهاجرین به کشور شان آسان گردیده و همچنان ارتباط با کشور شان قطع نمیگردد.

همه راه حل ها، بدون در نظر گرفتن هر گونه منافع شخصی کشورها، و واقع بینانه به منظور رفع بحران پناهندگان است. میلیونها نفری خانمان باقی می ماند، میلیون ها نفر جان خود را در حال مجادله زنده ماندن از دست میدهند، قاچاق داخلی مردم به امید زنده گی بهتر و ده ها عوامل غم انگیز که انسانیت سکوت در مقابل آن را اجازه نمیدهد. در دنیای که علم و تکنولوژی پیشرفت چشم گیری پیدا کرده، رها نمودن انسانها با سرنوشت های اندوه گین شان اصلاً یک موضوع نادرست در شرف انسانیت است.

این درگیری ها، خارج از مبارزه غیرنظامی در مقابل رژیم موجود، درگیری های مربوط به قدرت های خارجی نیز ممکن است سبب شود. رژیم های سرکوبگر منجر به پیدایش سازمان های تروریستی میشوند. سازمان های تروریستی براساس مذهبی یا قومی ممکن روی کار آید.

زمان در قدرت بودن رژیم های سرکوبگر برای سازمان ها اغلبا دوره مناسب است.

چشم‌گیری پیدا کرده، رها نمودن انسانها با سرنوشت‌های اندوه‌گین‌شان اصلاً یک موضوع نادرست در شرف انسانیت است.

همانطور که دیده می‌شود، در واقع، نشان دادن به نفع پناهندگان در پیش زمینه است اما هدف آن در اصل بهبودی وضع امنیت مرزی در اروپا میباشد. با این اقدامات هم عبور از بحران پناهندگی بسیار ممکن به نظر نمیرسد. راه حل دیگر، بحث مذاکرات است. به عنوان مثال، مذاکرات اروپا، یک گام بسیار مهم برای یک راه حل، ایجاد همکاری اروپا و ترکیه است. اما به طور جدی و صادقانه به منظور به دست آوردن بهره‌وری عملکردهای متقابل باید صورت گیرد. بدون تحت تأثیر قرارگرفتن در گتمان‌های سیاسی باید هر دو جناح وظیفه خود را انجام بدهند. یکی دیگر از راه حل‌های بحران اخیر پناهندگان، پیشنهاد ترکیه بر "مناطق امن" میباشد. از طریق مناطق امن در صورت ایجاد امنیت برگشت مهاجرین به کشورشان آسان گردیده و همچنان ارتباط با کشورشان قطع نمیگردد. همه راه حل‌ها، بدون در نظر گرفتن هر گونه منافع شخصی کشورها، و واقع‌بینانه به منظور رفع بحران پناهندگان است. میلیون‌ها نفر بی‌خانمان باقی می‌ماند، میلیون‌ها نفر جان خود را در حال مجادله زنده ماندن از دست میدهند، قاچاق داخلی مردم به امید زنده‌گی بهتر و ده‌ها عوامل غم‌انگیز که انسانیت سکوت در مقابل آن را اجازه نمیدهد. در دنیای که علم و تکنالوژی پیشرفت

КАЧКЫНДАР МАСЕЛЕСИНЕ ЖАЛПЫ КӨЗ КАРАШ

Neslihan TOPÇU

КИРИШҮҮ

Бүгүнкү күндүн эң маанилүү маселелеринин бири качкын маселеси болуп саналат. Акыркы жылдарда таасири дагы да артты. Качкындык укуктук бир термин катары 60 жылдан бери бар болсо дагы, көчмөндүктүн жана башпааналоонун тарыхы бийликтин тарыхы менен параллел бир багыт алган. (Yüksel, 2013) Бөтөн жерлерден зордук жана зулум көрүп качкан адамдардын корголушу, инсандын тарыхынчалык эски бир окуя болуп саналат. (Palabıyık ve Koç, 2011: 325) Бирок өнүккөн доордун таасирлери менен бирге, качкындык аймактык проблема болуудан чыгып, глобалдык маанидеги проблемага айланды.

КАЧКЫН ЖАНА АГА БАЙЛАНЫШТУУ БОЛГОН ТҮШҮНҮКТӨРДҮН АНЫКТАМАСЫ

Качкын түшүнүгүнүн кайрадан популярдуулукка ээ болуусу менен бирге көч, көчмөн жана башкалоочу түшүнүктөрү дагы түшүнүп түшүнүлбөй колдонулуп жатат. Чынында кичинекей нюанстар менен болсо дагы бири биринен айырмалуу түшүнүктөр. Ошол себептен эң алгач бул түшүнүктөрдүн эмнени түшүндүргөндүгүн билүү маселени жакшыраак түшүнүшүбүз жагынан маанилүү болуп саналат. Көч; экономикалык, коомдук, саясий себептер менен индивидуалдардын жана коомдордун бир өлкөдөн башка бир өлкөгө, бир жайгашкан жерден башка бир жерге кетүүсү, көчүү, хижрет, иммиграция деп аталат. (TDK, 2017)

Миграция, зарыл бир абалдан же каалоо боюнча болушу мүмкүн. Көчмөн; материалдык жана социалдык абалдарын жакшыртуу үчүн жана да өздөрү же үй бүлөлөрүнүн келечектеги күтүүлөрүн арттыруу үчүн башка бир өлкөгө же регионго көчүп барган киши жана үй бүлө мүчөлөрүн камтыйт. (Vardar, 2015) Негизинен өлкөсүнөн зулумга учуроо себептеринен корккону үчүн эмес, билим жана жумуш сыяктуу себептер менен кеткен адамдар деп атаса болот. (Vardar, 2015)

Качкындардын укуктук статусуна байланышкан 1967-жылдагы протоколго жараша тукумуна, динине, улутуна, белгилүү бир коомдук топко тиешелүүлүгү жана саясий көз караштарынын айынан чын эле зулумга учуроодон корккону үчүн жараны болгон өлкөнүн сыртында болгон жана бул өлкөнүн коргонуусунан колдоно албаган же болбосо коркуу себеби менен колдонууну каалабаган, же улуту жок болсо жана ушул сыяктуу окуялар жыйынтыгында мурунку жашаган өлкөсүнүн тышында жайгашкан, ал жака кайтып бара албаган же коркуу себеби менен кайтууну каалабаган ар бир адам качкын деп аталат. Качкын же көчмөн ортосунда чоң эки айырма болгонун көрүп жатабыз. Биринчиси, көчмөндөрдүн көчүү себеби өз каалоолоруна ылайык болсо, качкындардын көчүү себеби социалдык, саясий, экономикалык же чөйрөдөгү факторлордун эсебинен ишке ашат. Экинчиси, көчмөндөр жараны болгон өлкөнүн коргоосунан пайдаланууну улантышат.

Биринчиси, көчмөндөрдүн көчүү себеби өз каалоолоруна ылайык болсо, качкындардын көчүү себеби социалдык, саясий, кономикалык же чөйрөдөгү факторлордун эсебинен ишке ашат. Экинчиси, көчмөндөр жараны болгон өлкөнүн коргоосунан пайдаланууну улантышат.

Качкын аныктамасы Түрк Укук Системасында дагы башкача берилген. Качкын аныктамасы 1967-жылкы протоколго окшош болуу менен, алгачкы сүйлөмү “Европада болуп өткөн окуяларга байланыштуу...” деп башталат. Бул жерден көгөнүбүздөй Европада келгендер качкын деп аталып жатат. Бул айырма “баш калкалоочу” түшүнүгүн пайда кылып жатат. Тагыраак айтканда Европалык болбогондор качкын эмес, баш калкалоочу.

Баш калкалоочулар качкын статусуна ээ болуу үчүн областын губернаторлугуна кайрылышат жана бул кайрылууга ички иштер министрлиги тарабынан чечим чыгарылат. Кыскача айтканда качкын укуктук түрдө статусу кабыл кылынган бир чет элдикти түшүндүрсө баш калкалоочу качкын статусу карап чыгылган жана бул себептен ага убактылуу коргоо камсыз кылынган бир адамды түшүндүрөт. (Türkoğlu, 2011:104) Мисалы Ирактан, Ирандан, Сириядан келгендер сыяктуу.

КАЧКЫН ПРОБЛЕМАСЫНЫН СЕБЕПТЕРИ

Качкын маселесинин көптөгөн себептери бар. Уайнер буларды беш бөлүм менен ачыктаган. Булардын биринчиси - мамлекеттер аралык согуштар. Согуш болгондо калктын кээ бир бөлүгү коопсузураак жерлерге көчүп кетүүгө артыкчылык беришет. Өзгөчө 20-кылым мамлекеттер аралык согушка бай доор. (Türkoğlu, 2011:105) Бул доордо качкындардын саны аябай өскөн. (Türkoğlu, 2011:

105) Экинчи болуп этникалык кагылышуулар орун алат. Этникалык кагылышуулар эки түрдүү болушу мүмкүн. Биринчиси, этникалык кагылышуу борбор менен бир этникалык топ ортосунда болот. Экинчиси башка бир этникалык топ менен кагылышуу же болбосо мамлекет тарабынан зордук көрүү болуп саналат.

Үчүнчү бир себеп болсо, жарандардын кагылышуулары.

Кагылышуунун себеби табакалык же болбосо идеологиялык себептер. Жаран мамлекетине каршы, мамлекет жаранына каршы күрөшөт. Бул кагылышууда күрөш куралдуу уюмдар тарабынан жүргүзүлөт. Төртүнчү болуп басмырлоочу же авторитардык режим болуп саналат. Германияда Гитлер, Италияда Муссолини, Испанияда Франко, Кытайда Мао, Кубада Кастро, бүгүнкү күндө Сирияда Асад жана булардан башка бардык басмырлоочу режимдердин айынан көптөгөн адамдар миграцияны бир качуу эшиги сыяктуу көрүп жатышат. Бешинчиси болуп табигый кырсыктар жана айлана-чөйрөлүк проблемалар саналат.

Бул өзгөчө глобализация менен бирге пайда болгон проблема. Акыркы убактарда болуп жаткан качкын кыймылынын эң негизги себеби же себептери эмнелер?

Бул классификациялоодо кайсы класска кирет? Бул суроолорго жооп табуу үчүн акыркы жылдарда качкын агымынын кайсы өлкөлөрдө пайда болгонун карап чыгыш керек.

90-жылдарда болуп өткөн Персия булуңундагы согуштан кийин Ирактан көптөгөн адамдар Түркияга көчүп келишкен. Бул мезгил ичинде 260000ге жакын калкка ээ болгон Шырнак областы бир нече күн ичинде жалпы калкка тең болгон баш калкалоочуга; 175000 калкка ээ болгон Хаккари областы дагы 200000ден

ашык баш калкалоочуга баш паанек болгон.(Kavak,2013:437)2001-жылда баштаган АКШнын Афганистанга кирүүсүнөн Афганистандан чоң көчүүлөр болгон.2012-жылдын башынан баштап көпчүлүгү коңшу өлкөлөр Пакистан жана Иранда кошуп алганда 2664436 Афганистан жараны качкын жана качкын сыңары абалда болгон кишилер болгон. (Güler,2013:110) 2011-жылы башталган Сириядагы ички согуш менен бирге бүгүнкү күндө дагы уланып жаткан чоң бир баш калкалоочулардын агымы башталган.2016-жылдын январында премьер министрдин жардамчысы Йалчын Акдоган “биометрикалык каттоо системасына кирген 2 миллион 541 миң Сириялыктын Түркияда болгонун” белгилеген.

Акыркы болуп өткөн окуяларга караганыбызда качкын агымдарынын көбү Ортоңку Чыгыш жана айланасында боло баштаганын көрөбүз.Муну бир гана себеп менен түшүндүрүүгө аракет кылуу туура эмес болот.Анткени бири бири менен байланышкан көптөгөн себептери бар.Алгач болуп көнүлдү бурган нерсе, жалпысынан качкын кыймылдары болгон өлкөлөрдүн башкаруу механизминин башында басмырлоочу режимдер болушу болуп саналат. Басмырлоочу режимдердин эң башында болушунун негизги себеби демократиянын жоктугу болуп саналат. Элдин өзүн өзү башкаруусунун ордуна башкаруучуга баш ийүүгө мажбурлаган бир система бар.Бул дагы ич кагылышууларды пайда кылып жатат. Бул кагылышуулар, жарандардын режимге каршы күрөшүнөн башка сырткы күчтөр кийлигишкен кагылышуулар да болушу мүмкүн. Басмырлоочу режимдер,террористтик уюмдардын пайда болушуна алып келип жатаТеррористтик уюмдар дин же болбосо этникалык негизге таянган болушу мүмкүн.Бул уюмдар үчүн басмырлоочу

режимдердин бийликте болушу эң ыңгайлуу учурлар болуп саналат.Бул жерде көрүлгөндөй качкын маселесинин себептери; басмырлоочу методдорго дагы, ички кагылышууларга дагы, жана башка өлкөлөрдүн аскерлик кийлигишүү лөрүнө,террористтик уюмдардын кол салууларына дагы байланыштуу. Эң акыркы мисалы, Сирияда болуп өткөн окуялар. Ортоңку Чыгышта болуп өткөндөр, басмырлоочу режимдердин бийликте болушунун бир жыйынтыгы. Бирок мунун жанында бул региондогу капиталистик өлкөлөрдүн оюндарынын жана түзүлгөн пландарынын да үлүшү чоң.

ЭМНЕ КЫЛУУГА БОЛОТ?

Качкындар өздөрүнө ыңгайлуу өлкөнү тандоодо географиялык жактан, өздөрүнө жакын өлкөлөргө артыкчылык беришет. (Türkoğlu,2011: 109) Кызык болгону, тандалган өлкөнүн өнүккөндүгү географиялык жакындыктан кийин келгендиги. (Türkoğlu,2011: 109) Бул себептен Ортоңку Чыгышта, Азияда же Африкада болгон кризистерден кийин көчтөр, түздөн түз Европага эмес, жакын жердеги ишеничтүү өлкөлөргө болгон. Түркия бул жагынан артыкчылык берилген алгачкы өлкөлөр арасында орун алат.Өзгөчө Европага өтүүнүн оңой болушу дагы чоң бир фактор болуп саналат. (Karaca ve Dinçer,2013: 37) Бүгүнкү күнгө чейин көчмөндөр үчүн бир өтүү жолу болгон Түркия, акыркы 10 жылда катталган экономикалык жана социалдык позитивдүү өнүгүү тездиги жана Сирия кризисинде көрсөткөн инсандык жардамы көнүлгө алынганда өзгөчө Ортоңку Чыгыш жана Африкадан келген көчмөндөр үчүн баш паанек өлкөгө айлана баштады. (Karaca ve Dinçer,2013: 37)

Европага көчүү үмүтү менен Түркияга келген көптөгөн

Африкалыктардын оюн өзгөртүп Түркияда калып баштаганы көрүнүп жатат.(Karaca ve Dinçer,2013: 37) Бирок бул маселенин бир гана Түркияны же болбосо Ортоңку Чыгыштын проблемасы болбогондугу унутулбашы керек. Качкын кризисинин таасирлери дүйнөнүн дүйнөнүн бардык жерине жайылып жатат. Бул себептен жалпы дүйнөнүн мамлекеттери бул проблемага кош көңүл калбашы керек.Кризистин алдын алуу үчүн алгач болуп,кризистин пайда болуусунан мурун,кризиске себеп боло турган өлкөлөргө экономикалык колдоо,эл аралык кызматташуу,каршылыктуу жолугушуулар ...сыяктуу кадамдар ташталышы керек.Бир топ чоң проблемалар чыкпашы үчүн чаралар көрүшү керек.Эгер качкын кризиси пайда болсо, **жеке же болбосо аймактык эмес**,глобалдык бир чечим алынышы керек. Жалпы мамлекеттер, эл аралык уюмдар, а түгүл улуттук мекемелер дагы кризисти жеңүү үчүн колдоо көрсөтүшү керек.Бирок бул жерде төмөнкүдөй маселе менен беттешилет.Мамлекеттер пайда болгон кризистин чечүү жолунда дагы өз кызыкчылыктарын көздөгө аракети кылып жатышат.Мисалы Европа Биримдиги Чек ара Коопсуздугу Агенти FRONTEX чек араны кеңейтүү жана чек ара коопсуздугун арттыруу үчүн EUROSURду түздү. (Toprakseven,2013:14)

Негизги максаты тартипсиз көчкыймылдарын аба транспорттору, спутник жана түнкү байкоо системаларынын жардамы менен дагы да баштапкы этапта аныктоо жана мүчө болгон өлкөлөр менен FRONTEXарасындагы маалымат бөлүшүүнү максималдаштыруу жана улуттук чек ара биримдиктери ортосундагы операциялык кызматташууну арттырууболуп саналат. (Toprakseven,2013:14)Мунун жанында

системанын керектүүлүгүн жактагандар EUROSUR дун жардамы менен көптөгөн көчмөндүн жашоосу куткарыла турганын жана адам соодасы иш аракеттерин жүргүзгөн кылмыш уюмдарына чоң бир сокку болоорун айтышат. (Toprakseven,2013:149) Биз көргөндөй чынында качкындардын пайласы алдыңкы планда көрсөтүлүп, Европанын чек ара коопсуздугу ойлонулуп жатат.Бул кадамдар менен качкын кризисин жеңүү мүмкүн эмес.

Башка бир чечүү жолу болсо,өз ара сүйлөшүүлөр. Мисалы, Европа сүйлөшүлөрү, Европа жана Түркиянын кызматташуусу чечим үчүн аябай маанилүү бир кадам. Бирок жыйынтык алынышы үчүн берилген сөздө туруп аткарылышы керек.Саясий сөздөрдөн таасирленбей эки тарап тең милдеттерин аткарышы керек.

Дагы бир башка чечим жолу акыркы болуп өткөн кризис менен бирге,Түркиянын сунуштаган “коопсуз аймак” түзүлүшү керек.Коопсуз аймактын жардамы менен ата журттарынаан дагы ажырашпайт жана проблеманын чечими болуп шаарларына кайра кайтып барууга дагы оңой болот.

Чечүү жолдорунун баарысы,өлкөлөрдүн биригип эч бир кызыкчылык көздөбөй, качкын кризисин жеңип өтүү жолунда чыныгы кадамдар таштоосуна таянат. Миллиондогон ададардын үйсүз калганын, миллиондогон адамдардын жашоо үчүн күрөшүп жатып жан бергенин,адамдарга үмүт берип алдап кетүүлөр сыяктуу ачуу чындыктарды көрүп туруп унчукпай бир четте туруу инсандыкка туура келбейт.Илим жана технологияда өтө өнүккөн жана чоң өлчөмдө байыган бир дүйнөдө качкындарды өз тагдыры менен жалгыз башына таштоо инсан урматына жарашкан бир аракет эмес. (Palabıyık ve Koç,2011:333)

MÜHACİR PROBLEMİNƏ ÜMUMİ BAXIŞ

Neslihan TOPÇU

GİRİŞ

Günümüzün ən əhəmiyyətli problemlərinin başında mühacir problemi gəlməkdədir. Son illərdə isə təsiri daha da artmışdır. Mühacirlik hüquqi bir tərif olaraq, 60 ildir var olsa da köçüriliyin və sığınmacılığın tarixi iqtidarın tarixiylə paralel bir seyr izləmişdir. Xarici torpaqlardan təzyiq və zülm səbəbiylə qaçan insanların qorunması, insanlıq tarixi qədər köhnə bir hadisədir. Amma inkişaf edən çağın təsirləriylə birlikdə, mühacirlik regional bir problem olmaqdan çıxıb, qlobal bir ölçü qazanmışdır.

MÜHACİR VƏ ƏLAQƏLİ OLDUĞU ANLAYIŞLARIN TƏRİFİ

Mühacir anlayışının yenidən məşhurluq qazanmasıyla birlikdə, köç, immiqrant və sığınmacı anlayışları da müəyyən naməlum istifadə edilməyə başlamışdır. Halbuki, kiçik nüanslarla da olsa bir-birindən fərqli anlayışlardır. Bundan ötəri əvvəlcə bu anlayışların nə ifadə etdiyini bilmək mövzunu daha yaxşı anlama baxımından əhəmiyyət daşımaqdadır.

Köç; iqtisadi, ictimai, siyasi səbəblərlə fərdlərin və ya birliklərin bir ölkədən başqa bir ölkəyə, bir yerləşmə yerindən başqa bir yerləşmə yerinə getmə işi, daşınma, hicrət, mühacirət olaraq təyin olunmaqdadır. Göç, zəruri bir vəziyyətdən təbiət biləcəyi kimi istəyə bağlı olaraq da reallaşa bilməkdədir.

İmmiqrant; həm maddi və ictimai vəziyyətlərini yaxşılaşdırmaq həm də özləri və ya ailələrinin gələcəkdən gözləmələrini artırmaq üçün başqa bir ölkəyə və ya bölgəyə köç edən adam və ailə fərdlərini əhatə etməkdədir. Əsas olaraq, ölkəsindən, zülmə uğrayacağından haqlı səbəblərlə qorxduğu üçün deyil, təhsil və iş kimi səbəblərlə ayrılan kəslər olaraq təyin oluna bilər.

Mühacirlərin Hüquqi Statusuna Bağlı 1967 Protokoluna görə irqi, dini, tabeliyi, müəyyən bir ictimai qrupa mənsubiyyəti və ya siyasi düşüncələri üzündən zülmə uğrayacağından haqlı səbəblərlə qorxduğu üçün vətəndaşı olduğu ölkənin xaricində olan və bu ölkənin qorumasından faydalana bilməyən ya da söz mövzusu qorxu səbəbiylə, faydalanmaq istəməyən; yaxud tabeliyi yoxsa və bu cür hadisələr nəticəni əvvəldən yaşadığı iqamət ölkəsinin xaricində olan, oraya dönə bilməyən və ya söz mövzusu qorxu səbəbiylə dönmək istəməyən hər şəxs mühacir olaraq təyin olunur. Mühacir və immiqrant arasında diqqətə cəsarət iki fərqi olduğunu görməkdəyik. İlki, immiqrantların köç səbəbi istəkləri istiqamətində reallaşarkən, mühacirlərin köç səbəbi ictimai, siyasi, iqtisadi bəlkə ekoloji məcbureddi faktorlardan qaynaqlı reallaşmaqdadır. İkincisi də, immiqrantlar vətəndaşı olduqları ölkələrin qorumasından faydalanmağa davam etməkdədirlər.

Mühacir tərfi Türk Hüquq Sistemində fərqlilik ifadə etməkdədir. Mühacir təyin etməsi 1967 Protokoluyla eyni olmasıyla birlikdə, ilk cümləsi "Avropada meydana gələn hadisələr səbəbiylə..." başlamaqdadır. Buradan da aydın olacağı üzrə Avropadan gələnələr, mühacir olaraq tanınmaqdadır. Bu fərqlilikdə "sığınmacı" anlayışını ortaya çıxarmaqdadır.

Yəni Avropalı olmayanlar mühacir deyil, sığınmacıdır. Sığınmacılar, mühacir statusuna sahib olmaq üçün el qubernatorluğuna müraciət edirlər və bu müraciətlər içişləri nazirliyi tərəfindən qərara bağlanar. Xülasəylə mühacir hukuken statusu qəbul edilmiş bir xaricini ifadə edərkən sığınmacı mühacirlik statusu araşdırılan və bu səbəblə özünə keçici qoruma təmin edilən adamı ifadə etməkdədir. Məsələn, İraqdan, İrandan, Suriyadan gələnlər kimi.

MÜHACİR PROBLEMİNİN SƏBƏBLƏRİ

Mühacir probleminin, bir çox səbəbi var. Weiner, bunları beş başlıq altında yığmışdır. Bunlardan ilki, dövlətlərarası döyüşlərdir. Döyüş söz mövzusu olduğunda, kimi seqmentlər daha etibarlı yerlərə köç etməyi seçməkdədir. Xüsusilə 20 dövlətlərarası döyüş baxımından zəngin bir dövrdür. Və bu dövrdə mühacir sayı olduqca artmışdır. *İkinci olaraq isə etnik qarşıdurmalar iştirak etməkdədir.* Etnik qarşıdurmalar iki cür yaşana bilər. İlkəndə, yaşanan etnik qarşıdurma mərkəz ilə bir etnik qrup arasındadır. Digəri isə, başqa bir etnik qrupla qarşıdurma və yaxud dövlət tərəfindən əziyyət görmə söz mövzudur. Üçüncü bir nədənsə, vətəndaş qarşıdurmalarıdır. Qarşıdurmanın səbəbi sınıfsal və ya ideoloji səbəblərdir. Vətəndaş dövlətinə qarşı dövlət vətəndaşına qarşı mübarizə verər. Bu qarşıdurmada mübarizə silahlı təşkilatlar tərəfindən icra edilməkdədir. *Dördüncü olaraq, təzyiççi və avtoritar rejimlər gəlməkdədir.* Almaniyada Hitler, İtaliyada Mussolini, İspaniyada Franco, Çində Mao, Kübadə Castro, indiki vaxtda isə Suriyada Esad və bunlar xaricindəki bütün təzyiççi rejimlərin başa gəlməsiylə bir çox insan, köçü bir qaçış qapısı olaraq görməkdədir. Beşincisi isə, təbii fəlakət və ekoloji problemlərdir. Bu, xüsusilə

qloballaşmaqla birlikdə ortaya çıxan bir problemdir. Yaxşı son zamanlarda yaşanan mühacir hərəkətliliyin əsl səbəbi və ya səbəbləri nədir? Bu təsnif etmədə hansı sinifə girər ya da girərmə? Bu sualları cavablandırma bilmək üçün son illərdə mühacir axınının hansı ölkələrdə meydana gəldiyinin üzərində dayanmaqda fayda var.

90larda meydana gələn Körfəz Döyüşü sonrasında İraqdan bir çox insan Türkiyəyə axın etmişdir. Bu müddətdə təxminən 260.000 əhaliyə sahib Şırnak eli bir neçə gün içərisində cəmi əhaliyə bərabər sığınmacıya; 175.000 əhaliyə sahib Hakkari eli də 200.000dən çox sığınmacıya ev sahibliyi etmişdir. 2001 ilində başlayan ABŞın Əfqanıstana girməsi üzərinə Əfqanıstandan böyük köçlər olmuşdur. 2012 ili başı etibarilə böyük əksəriyyəti qonşu ölkələr Pakistan və İranda olmaq üzrə 2.664.436 Əfqanıstan vətəndaşı mühacir və mühacir bənzəri vəziyyətdə olan adam var. 2011də başlayan Suriya vətəndaş müharibəsiylə birlikdə indiki vaxtda da davam etməkdə olan böyük bir sığınmacı axını başlamışdır. 2016da Yanvarda Baş nazir Kəməkcisi Yalçın Akdoğan "biometrik qeyd sisteminə girən 2 milyon 541 min Suriyalının Türkiyədə tapıldığını" ifadə etmişdi.

Son yaşanan hadisələrə baxdığımızda görülməkdədir ki mühacir axınlarının çoxu Orta Şərq və ətrafında reallaşmağa başlamışdır. Bunu isə, yalnız tək bir səbəblə şərhə çalışmaq səhv olar. Çünki bir-biriylə əlaqəli bir çox səbəbə bağlıdır. İlk olaraq bu diqqəti çəkməkdədir; ümumiyyətlə mühacir hərəkətinin olduğu ölkələrin rəhbərlik mexanizminin başında təzyiççi rejimlər var. təzyiççi rejimlərin başda olmasının isə ən fundamental səbəbi demokratiya mühitinin olmamasıdır. Xalqın öz özünü idarə etməsindən çox idarə edənə razı olmasına məcbur edən bir sistem vardır. Bu da, təbii olaraq iç qarşıdurmaları doğurmaqdadır. Bu

qarşıdurmalar, vətəndaşların rejimə qarşı mübarizəsi xaricində xarici güclərin qarışdığı qarşıdurmalar da ola bilməkdədir. təzyiqçi rejimlər, terror təşkilatlarının doğulmasına səbəb olmaqdadır. Terror təşkilatları, din ya da etnik təmələ söykənən ola bilməkdədir. Bu təşkilatlar üçün təzyiqçi rejimlərin iqtidarda olduğu zamanlar ən uyğun zamanlardır.

Buradan bu başa düşülməlidir, mühacir probleminin səbəbləri; həm təzyiqçi rəhbərliklərə həm iç qarşıdurmaya həm digər ölkələrin əsgəri müdaxilələrinə həm də terror təşkilatlarının hücumlarına dözməkdədir. Ən son nümunəsi, Suriyada yaşananlar bütün həqiqətiylə qarşımızdadır.

Orta Şərqdə yaşananlar, təzyiqçi rejimlərin iqtidarda olmasının bir nəticəsidir. Amma bunun yanında bu bölgədə kapitalist dövlətlərin oyunlarının və qurduqları planların da payı yadsınamayacaq qədər böyükdür.

NƏ ETMƏK OLAR ?

Mühacirlər özlərinə hədəf ölkə olaraq coğrafi baxımdan, özlərinə yaxın ölkələri seçim etməkdədirlər. Maraqlıdır ki, hədəf ölkənin inkişaf etmişliyi coğrafi yaxınlıqdan sonra gəlməkdədir. Buna görə Orta Şərqdə, Asiyada və ya Afrikada yaşanan böhranlar sonrası köçlər, dirək Avropaya deyil, yaxındakı etibarlı ölkələrə olmaqdadır. Türkiyə bu baxımdan seçilən ilk ölkələr arasındadır. Ayrıca, Avropaya keçişin asan olması da böyük bir faktor olmaqdadır. Bu günə qədər immiqrantlar üçün bir keçiş güzərgahı olan Türkiyə, son 10 ildə qeyd etdiyi iqtisadi və ictimai müsbət inkişaf təcili və Suriya böhranı müddətində göstərdiyi insani kömək performansı diqqətə alındığında xüsusilə Orta Şərq və Afrikadan gələn immiqrantlar üçün bir hədəf ölkə halına gəlməyə başlamışdır. Belə ki, Avropaya köçə bilmə ümidiylə Türkiyəyə gələn bir çox Afrikalının fikir dəyişdirərək Türkiyədə

qalmağa başladığı bilinir. Amma unudulmamalıdır ki, bu problem yalnız Türkiyənin ya da Orta Şərqin problemi deyil. Mühacir böhranının təsirləri dünyanın hər yerinə yayılmaqdadır. Buna görə bütün dünya ölkələrinin maraqlanması lazım olan bir problemdir.

Böhranın önlənməsi üçün ilk olaraq, böhran meydana gəlmədən əvvəl, böhrana səbəb ola biləcək ölkələrə iqtisadi dəstək, beynəlxalq əməkdaşlıq, qarşılıqlı görüşmələr. ..gibi addımlar atılmalıdır. Bir cür böyük bir problem meydana gəlmədən əvvəl tədbirlər alınmalıdır. *Əgər mühacir böhranı ortaya çıxırdırsa, fərdi ya da regional deyil, global bir həll yoluna gedilməlidir.* Bütün dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar hətta xalq-üstü quruluşlar da böhranın üstündən gəlinməsi üçün dəstək verməlidir. Amma bu nöqtədə bu problemlə qarşılaşılmaqdadır. Dövlətlər ortaya çıxan böhranın həll yolunda belə öz faydalarını güdməyə çalışmaqdadır. Məsələn, AB Sərhəd Təhlükəsizliyi Agentliyi FRONTEX vəzifə sahəsini genişlətmək və sərhəd təhlükəsizliyini artırmaq üçün EUROSURi meydana gətirdi. Təməl məqsədi, nizamsız köç hərəkətlərini insansız hava vasitələri, peyk və gecə görüş sistemləri köməyiylə daha erkən bir mərhələdə təsbit etmək və üzv ölkələrlə FRONTEX arasındakı məlumat paylaşmasını maksimum etmək və milli sərhəd birlikləri arasındakı operasyonel əməkdaşlığı artırmaq olaraq təyin olunur. Bunun yanında, sistemin lazımlılığını müdafiə edənlər EUROSUR sayəsində bir çox immiqrantın həyatının xilas olacağını və insan ticarəti fəaliyyətlərində olan cinayət/günah təşkilatlarına böyük bir zərbə vurulacağını irəli sürüyür. Görüldüyü üzrə, əslində mühacirlərin faydası ön planda göstərilərək, Avropanın sərhəd təhlükəsizliyi düşünülməkdədir. Bu addımlarla da mühacir böhranını aşmaq o qədər də mümkün deyil.

Başqa bir həll yolu isə, müzakirələrdir. Məsələn, Avropa müzakirələri, Avropa və Türkiyənin əməkdaşlıq etməsi həll üçün çox əhəmiyyətli bir addımdır. Amma səmərə alınma bilməsi üçün ciddiliklə qarşılıqlı sözlərə sadıq qalınmalıdır. Siyasi ifadələrdən təsirlənmədən hər iki tərəfdə üzərinə düşəni etməlidir.

Bir başqa həll də son yaşanan mühacir böhranı ilə birlikdə, Türkiyənin təklif etdiyi "etibarlı bölgə" yaradılması yoludur. Etibarlı bölgə sayəsində həm vətəninə edilməyəcək həm də problemin həlli halında şəhərlərinə geri dönmələri daha asan olacaq.

Həll yollarının hamısı, ölkələrin bir araya gələrək heç bir çıxar güdmədən, mühacir böhranının üstündən gələ bilmək adına həqiqi addımlar atmasına dözməkdədir. Milyonlarla insanın yurdsuz qaldığı, milyonlarla insanın həyat mübarizəsi verərkən həyatını itirdiyi, insanlara ümid vəd edilərək qaçaqçılığa süründürüldüyü ürək ağrısından gerçəyin qarşısında göz görə görə səssiz qalmaq insanlığa sığmaz. Elm və texnologiyada son dərəcə inkişaf etmiş və böyük ölçüdə zənginləşmiş bir dünyada mühacirləri talehilə baş-baş buraxmaq insan qüruruna yaraşan bir davranış deyil.

PREGLED PROBLEMA BEGUNCEV

Neslihan TOPÇU

UVOD

V današnjem problemu beguncev prihaja v začetku najpomembnejših problemov. Učinek je še bolj povečal v zadnjih letih. Begunec kot pravna opredelitev, za 60 let tam čeprav je sledil vzporedno pot v zgodovino priseljevanja in begunca zgodovinskega odločbe. (Yüksel, 2013) Tuja zemlja od zatiranja in preganjanja zaradi ljudi, ki bežijo pred zaščito, je nekdanji dogodek človeške zgodovine. (Palabiyik in Koç 2011 : 325) pa s svojo večji vpliv starosti, regionalna težava begunca preneha so dobila globalne razsežnosti.

OPREDELITEV BEGUNCEV IN SORODNIH POJMOV

Z pridobili popularnost spet pojem begunca, priseljevanja in azila ohlapne koncepte začel uporabljati še posebej. Vendar pa so koncepti se razlikujejo med seboj, čeprav z malo odtenkom. Zato je vprašanje predvsem izrazil vem, kaj ti pojmi so pomembni za boljše razumevanje.

migracije; gospodarskih, socialnih in političnih razlogov, posamezniki ali skupnosti iz ene države v drugo državo, drugo uvrstitev v stanovanjskem območju, namesto da bi šel na delo, promet, je izseljevanje opredeljena kot priseljevanja. (TDK, 2017) lahko migracije pojavljajo kot so lahko posledica izbiri nujen pogoj.

priseljenci; in zajema materialno in socialno stanje izboljšalo tako sebe in svoje družine oseb, ki se selijo v drugo državo ali regijo, da bi se povečala pričakovanja prihodnjih in družinske člane. (Vardar, 2015) V glavnem, država, ne zato, ker se je bal razlogov ne želi stranke, kot so izobraževanje in delo razlogi, ki so opredeljeni kot ljudje, ki zapustijo. (Vardar, 2015)

Race, v skladu s protokolom iz leta 1967 o statusu beguncev, vere, narodnosti, zaradi posebnega članstva v družbeni skupini ali političnega prepričanja je državljani, ker se boji razlogov ne želi, da stranke, ki se nahajajo izven države in ne izkoristiti zaščite te države, ali do tega strahu noče izkoristiti; ali kabina ali državljanstvo, in da taki dogodki so posledica, da so zunaj države stalnega prebivališča, če že ne morejo vrniti tam, ali po vrnitvi zaradi tega strahu, vidimo, da so očitne dve razlike med ta-
nimlanır.mültec in priseljencev kot vsako posamezno *beguncev*. Prvič, vzroki migracij poteka na zahtevo migrantov, beguncev, migracije zaradi socialne, politične, ekonomske verjetno realizirani izvirajo iz zahtevnih okoljskih dejavnikov. Drugič, migranti še naprej koristi od zaščite države, katere državljani so.

Opredelitev beguncev predstavlja razliko v turški pravni sistem. Protokol iz leta 1967 z isto definicijo begunca, prvi stavek "Glede na dogodke, ki se pojavljajo v Evropi ...« začne. Kot lahko tukaj razumemo tudi iz Evrope, je znan kot begunci. Ta razlika "prosilci za azil" razkriva koncept. To ni begunci neevropski in prosilci za azil. Begunci, da imajo status begunca, in ta vloga se uporablja za guvernerja se bo odločila za notranje ministrstvo. Če povzamemo statusa begunca tujca zakonito sprejeto hkrati izrazil prosilci za azil, status begunca preučiti, zato mu pomeni ljudje, če začasno zaščito. (Türkoğlu, 2011: 104), na primer, Irak, Iran, kot obiskovalcev iz Sirije.

VZROKI ZA BEGUNSKÉ PROBLEMATIKE

Problem beguncev, obstaja veliko razlogov za to. Weiner jih je zbrala v okviru petih poglavij. Prvi od teh, meddržavnih vojn so. Vojna je zaskrbljen, nekateri sektorji raje selijo v varnejše kraje. Še posebej v 20. stoletju, je bogato obdobje v smislu meddržavnih vojne. (Türkoğlu, 2011: 105) in v tem obdobju se je število beguncev znatno povečalo. (Türkoğlu, 2011: 105), se nahaja v drugem kot etničnih konfliktov.

Etnični konflikti dve vrsti livable. Najprej je doživela etnične spore med etnične skupine s centrom. Drugi je še en konflikt etnična skupina Or, ki jo vidim takšno stanje mučili. Tretji razlog, konflikti so civilisti. razred ali ideološki razlogi so vzrok konflikta. Daje državljanov pred državljani, ki se borijo proti deželne vlade. To se izvede z oboroženim spopadom v organizacijah borijo.

Četrtrič, gre represivnih in avtoritarnih režimov. V Nemčiji, Hitler, Mussolini v Italiji, Franco v Španiji, Mao na Kitajskem, na Kubi, Castro je danes, če Asada v Siriji, in veliko ljudi, ki so prispeli v začetku vseh zatiralskih režimov izven njih vidi migracije kot vrata za izhod v sili. Peta, naravne nesreče in okoljski problemi so. To je še posebej problem, ki se pojavljajo z globalizacijo.

Torej, kaj je dejanski vzrok ali vzroki gibanja beguncev v zadnjem času? Ste razvrstijo ali vstopi v to klasifikacijo? Pretok beguncev v zadnjih letih, da odgovori na ta vprašanja, je koristno, da živijo na to, kar je prišlo v državi.

Veliko ljudi iz Iraka po zalivski vojni se je pojavljajo 90. zgrinjali v Turčijo. z okoli 260.000 prebivalcev v procesu begunskega Şırnak enaka celotni populaciji v nekaj dneh; 175.000 Hakkâri, kjer živi tudi več kot 200.000 beguncev gosti (Topol, 2013: 437). V letu 2001, ki se začne selitev v ZDA je iz Afganistana ob

vstopu v Afganistanu olmuştur.2012 leto od začetka večini sosednjih držav, Pakistana in 2,664,436 afganistanskih beguncev v Iranu in državljani, vključno z osebami z begunskih podobnih situacijah ima. (Güler, 2013: 110) na začetku državljske vojne v Siriji se nadaljuje tudi danes z veliko pretoka beguncev, ki se je začela v letu 2011. V januarju 2016, podpredsednik vlade Yalçın Akdoğan "v biometrični sistem za registracijo, da je 2 milijona 541.000 Sircev v Turčiji," je dejal.

Večina beguncev tokov razvidno, da ko smo nedavnih dogodkov se je začela, da se pojavljajo v in okoli bližnjem vzhodu.

To pomeni, da je napaka samo en razlog, da bi poskušali razložiti. Saj je odvisna od številnih med seboj povezanih razlogov. Najprej opozoriti na naslednje; Tam so običajno na začetku represivnih režimov držav, kjer je mehanizem za upravljanje gibanja beguncev.

Prvi je najbolj temeljni razlog je pomanjkanje demokracije v represivnih režimov okolju. Obstaja sistem, ki sili ljudi, da so pripravljeni za urejanje namesto samoupravljanja. To seveda povzroča notranje konflikte.

Ti spori se lahko spori, ki vključujejo zunanje pooblastila tudi izven boja proti civilnemu režimu. Represivni režimi vodi do pojava terorističnih organizacij.

Teroristične organizacije se lahko na podlagi vere ali narodnosti. Tokrat v moči represivnih režimov za organizacije, ki je najprimernejši obdobja.

Treba je razumeti, tukaj je, da je vzrokov za težave beguncev; tako zatiralski vlade in notranji konflikti in vojaške intervencije v drugih državah, ki temelji na napadu terorističnih organizacij. Najnovejši primer je tisto, kar se je zgodilo v Siriji je v našem obrazu z vso realnostjo.

Dogodki na bližnjem vzhodu, je rezultat moči represivnih režimov. Toda poleg deleža

njihovega načrta igre, ki ga kapitalistične države v tej regiji in je prevelika, da bi zanikal.

KAJ LAHKO STORIMO?

Begunci geografsko kot njihovi ciljni državi, raje svoje tesne države (Türkoğlu, 2011: 109). Zanimivo je, da je razvitost ciljni državi prihaja po geografski bližini (Türkoğlu, 2011: 109). Tako na Bližnjem vzhodu in v Aziji po selitvi krize v Afriki, ne neposredno v Evropi, je varno v bližnje države.

Turčija je med prvimi državami, ki so raje v zvezi s tem. Poleg tega je tudi velik faktor, da je enostaven prehod v Evropo (Khan in Dincer, 2013: 37).

Do sedaj, prehod za priseljence Turčiji v zadnjih 10 letih, razen če je gospodarska in socialna pozitiven zagon rasti ter Sirsko humanitarna prikazano v kriznem obdobju razmišlja je predstava še posebej začeli postala ciljna država za priseljence iz bližnjega vzhoda in Afrike (Khan in Dincer, 2013: 37). v resnici, mnogi Afričani prišel v Turčiji v upanju, da izseliti v evropske ideje spreminjajo v Turčiji je znano, da začne padati (Khan in Dincer, 2013: 37). Vendar pa moramo vedeti, da to ni le problem Turčije ali problem na Bližnjem vzhodu.

Vpliv begunske krize se širi po vsem svetu. Torej, to je problem, da poskrbimo za vse svetovne države.

V prvi za preprečevanje kriz in kriz, preden se pojavijo, gospodarska pomoč državam, ki bi lahko povzročile krizo, mednarodnega sodelovanja, kot so dvostranske pogovore ... je treba sprejeti ukrepe.

Neke vrste ukrepov, ki jih je treba sprejeti, preden se pojavi glavni problem. Če begunska kriza pojavi, *ne posameznik ali regionalno*, naj gre na globalni rešitvi.

Vse države, mednarodne organizacije in celo nadnacionalne organizacije bi morale zagotoviti tudi podporo za nevsto nad krizo. Toda

na tej točki se soočamo z naslednjim vprašanjem.

Države za rešitev nastale krize je celo poskušal zaščititi svoje koristi. Na primer, Agencija EU Border Security za razširitev mandata FRONTEX in ustvariti EUROSUR za izboljšanje varnosti na mejah (Toprakseven, 2013: 14).

Osnovni cilj brezpilotnih letal nepravilna migracijskih gibanj, sateliti in za identifikacijo v zgodnejši fazi s pomočjo sistemov za nočno opazovanje in člani povečati izmenjavo informacij med agencijo FRONTEX z drugimi državami in opisal kot za izboljšanje operativnega sodelovanja med nacionalnimi obmejnimi enot (Topraksev, 2013: 14). to, kakor tudi brani sistemske zahteve EUROSER zaslugi številnih priseljencev bi se znebili življenja in pomemben udarec za hit kriminalnih združb prisotne v dejavnosti trgovine z ljudmi predlaga (Topraksev da, 2013: 14). kot lahko vidimo, v resnici, ki prikazuje prednosti beguncev v ospredju, se šteje za varnost meja Evrope.

Malo verjetno je, da preseže krizo beguncev s tem koraku.

Druga rešitev, so razpravljali. Na primer, evropska pogajanja, je zelo pomemben korak k rešitvi, da bi sodelovanje Evrope in Turčije.

Vendar je treba resno vzajemnih obljube držati za pridobitev učinkovitosti. Pada na obeh straneh, ne da bi vplivali političnega diskurza je treba storiti.

Druga begunska kriza izkušnje s končno rešitvijo, Turčije predlagani "varnih območij" je pot do ustvarjanja. Zahvaljujoč varovanega območja v državi in tako bo lažje, da se vrnete na mesto pri reševanju problema.

Ni vse rešitve, ne glede na interese, ki prihajajo skupaj od države, da bi prišli na vrh begunske krize temelji na realnih korakih.

Kjer na milijone ljudi še vedno brez strehe nad glavo, na milijone ljudi je izgubilo življenje, ko se bori za življenje, v upanju, notranjost da vleči tihotapljenjem ljudi vadedilerek ne ustreza človeštvo molčati spričo realnosti, glede na bolečine v očeh.

Znanost in tehnologija v zelo napredno in močno obogatila svet pusti pri miru z usodo beguncev ni obnašanje človeka vreden. (Palabiyik in Koç, 2011: 333)

GÜVENLİ BÖLGE POLİTİKASI CERABLUS TECRUBESİ*

Sema KÜNBETLİ**

GİRİŞ

Suriye’de Mart 2011’de başlayan ve devam etmekte olan kriz, 500.000’den fazla insanın öldüğü bunların 70.000 çocukların ölümü ile sonuçlanmış milyonlarca insanın yaşadığı yeri terk etmesine neden olmuştur. Çevre ülkelere göç eden 7 milyonu aşkın insan ve ülke içerisinde evlerini terk ederek güvenli bölgelere sığınanlarla birlikte toplamda 14 milyondan fazla Suriyeli krizden doğrudan etkilenmiştir. %75’inden fazlasını çocuk ve kadınların oluşturduğu mültecilerin büyük çoğunluğu kamplar dışında zor koşullar altında yaşamlarını sürdürmektedir. Krizin başladığı andan itibaren uluslararası kamuoyunun nasıl tavır takınacağı sürekli tartışıldı. Suriye’ye müdahale söz konusu tartışılırken BM güvenlik konseyinin daimi ülkelerinden Rusya ve Çin’in karşı çıkması ile düğümlenen sorun içinden çıkılmaz bir hal almaya başladı. Artık başka yollar aranmalıydı. Bu yazımızda uluslararası kamuoyunun nasıl politikalar geliştirdiği ve ne sonuçlar doğurduğunu anlatacağız.

1-SAVAŞIN GELİŞİM SÜRECİ VE RADİKALİZM

Kriz patlak verdiği andan itibaren olağanüstü çaba göstererek hızlı adımlar atan Türkiye ilk olarak göç eden insanların barınması ile işe başladı. Sınra yakın illerde kamplar kuruldu ve her türlü imkan ve alt yapı olanakları sağlandı. Kampların kapasitesinin yetersizliğinden göç şehirlere yayıldı ve tüm iller bundan az çok nasibini aldı. Türkiye savaş başlamadan önce Baas rejimini defalarca uyarmış, bizzat dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ Beşşar Esed’e reform yapması konusunda uyarılarda bulunmuştu.

Gerekli reformların atılmaması halinde problemlerin artarak ciddi bir hal almaya başlayacağını çok önceden dile getirmişti. Bu uyarıları geçiştiren ve kulak asmayan Esed baskı ve zorbalığa devam etti. Askeri ve sivil bürokraside mutlak Nusayri-Alevi azınlığa dayanan BAAS rejiminin kentli Sünni çoğunluk ile nüfusun yüzde 15’ini oluşturduğu tahmin edilen Hristiyanlardan gördüğü destek de, bu grupların Sünni İslamcı (ya da Selefi ağırlıklı) bir yönetime ilişkin kaygıları da yeterince dikkate alınmadı. Muhalif grupların, Ankara’nın telkinleriyle ülkedeki Hristiyanları devrim sürecine katma çabaları yetersiz kalmış, yine benzer reflekslerle muhaliflerin genel yapısı ülkedeki en etkili dini, siyasi, sosyal örgütlenme olan Müslüman Kardeşlerden ibaret görülmüş, sözelimi Mısır seçimlerinde yüzde 17 oy oranıyla büyük bir çıkış ve Arap dünyasının özellikle Şii kanadında tedirgin edici bir sürpriz

*Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)’ın İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenen; Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şubesi ve Adnan Menderes Üniversitesi’nin proje ortağı olduğu “Göçmen Sorununa Genç Bakış” isimli proje için gerçekleştirilen Kısa Film - Hikaye - Makale yarışma bölümlerinden MAKALE dalında DÖRDÜNCÜ (teşvik ödülü) olan eser.

** Sema KÜNBETLİ/ Adnan Menderes Üniversitesi Aydın İktisat Fakültesi, Ekonomi ve Finans Yönetimi, Lisans Öğrencisi,

yapan Selefi unsurlar hesaba katılmamıştır. Esed'in halkının üzerine bombalar yağdırmasından sonra muhalif unsurlar kendilerini korumak ve savunmak için silahlı mücadeleye başvurmak zorunda kalmıştır. Batı ve Avrupa'nın üç maymunu oynaması ve tekliflere kulak tıkaması sonucu ciddi problemler ortaya çıkarmıştır. Buna en başta DEAŞ'ı örnek verebiliriz. Amerika ve Batının Suriye'de devrimin başladığı andan itibaren muhalif grupları bölgenin yapısına uygun olmadan desteklemesi sonucunda radikalleşme artarak terör sorunu ortaya çıkardı. DEAŞ, ABD silahlarını kullanarak Musul'a girdi ve kendince bir devlet ilan etti. Suriye'de daha birçok örgüt bu hale gelmiş durumda. ABD devrimin başlangıcında destek verdiği grupların yüzde 90'nını şuan terörist ilan etmiş durumda. (*http://tesev.org.tr/wp-content/uploads/2015/11/Turkiye_Dis_Politikasi_Icin_Bir_Test_Suriye_Krizi.pdf)

2-TÜRKİYENİN KRİZE YAKLAŞIMI VE TEZİ

Türkiye kriz başladığı andan itibaren savunduğu, ortaya koyduğu ve uluslararası kamuoyuna önerdiği 3 temel tez vardı.

- 1- Güvenli bölge
- 2- Uçuşa Yasak
- 3- Eğit-donat

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 2015'in Eylül ayında ABD'yi ziyaretinde ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden ile yaptığı görüşmede bu Güvenli Bölgenin Türkiye ve bölge açısından iki önemi bulunmaktadır diye vurguladı. Birincisi, Arap-Türkmen-Kürt-Ezidi mültecilerin kendi toprakları içerisinde BM'nin gözetiminde, Uluslararası koalisyon güçlerinin güvencesi altında barınabilmelerini ve asgari yaşam koşullarının oluşturulması. İkincisi ise; otorite boşluğundan dolayı, farklı örgütler güdümünde de-facto yapılanmayla oluşacak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü ortadan kaldıracak ve

Türkiye'ye tehdit unsuru oluşturacak komün bir devlet yapılanması ihtimalidir. Türkiye Irak topraklarının bütünlüğünün bozulması ve Suriye'deki otorite boşluğundan yararlanarak bölgede kamplar oluşturan ve sınır ihlali ile Türkiye'ye giriş yaparak eylem düzenleyen PKK ve uzantılarından çok çekmiştir.

Türkiye "Güvenli Bölgelerin" belli yoğunluklu nüfusların olduğu yerlerde; Halep'in Kuzeyinde, Halep-Türkiye, İdlip-Türkiye sınırı arasında, Cerablus, Haseke ve Ayn el-Arap da (Kobani) olmasını önerirken, Rusya ve İran faktörlerinden dolayı ABD güvenli bölge politikasını askıya alarak yüzünü Esed'den DEAŞ'a döndü. Koalisyon güçleri hava saldırısı ile mücadele etmeye başladı. Hava saldırıları ile başa çıkamayacağını anlayan ABD sahada kara kuvvetlerine ihtiyacı olduğunu farkına varıp Suriye'deki ılımlı muhalefeti tercih etmeyerek PKK uzantısı PYD'yi seçmiş ve yeni bir sorunu ortaya çıkarmıştır. ABD'nin hava desteğiyle önce Kobani daha sonra Münbiç'i ele geçiren PYD Rojova merkezli bir otonomun temelini böylece atmış oldu.

3-FIRAT KALKANI OPERASYONU

Türkiye, savaş mağduru 3 milyon mülteciye ev sahipliği yaparken; 12 Milyar dolar tutarında harcama yapmış, STK'ların harcamaları ile bu rakam 25-26 Milyar dolara çıkmaktadır. Avrupa, mültecilere yardım konusunda taahhütlerini yerine getirmemekte. Gerek savaş alanında politik ayrışma gerekse AB'nin mültecilere karşı katı tutumu ve taahhüt ettiği yardımları yapmaması üzerine, Türkiye kendi göbeğini kendisi kesmeye karar verdi. Bunun üzerine Türkiye, Cerablus'dan Suriye topraklarına 9 Aralık 2016 tarihinde girdi. Cerablus'un kurtarılması ile Türkiye hem sınırından DEAŞ'ı uzaklaştırdı hemde PYD'nin kuzeyde bir kantonlaşma yapısının önüne geçti en önemlisi ise gayri resmi bir güvenli bölge oluşturdu.

Fırat Kalkanı Harekatı'nın sembolü haline gelen Cerablus'un terör örgütünden temizlenmesinin ardından başta Gaziantep Valiliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi olmak üzere Türkiye'nin birçok yerinden Cerablus'a yardımlar gönderildi. İçme suyu şebekesi zarar verilen Cerablus'a 1 hafta gibi kısa bir sürede içme suyu götüren Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, 5 gün gibi bir sürede ise ilçe merkezine elektrik ulaştırdı. Okulları onarılan ve ders zili'nin ise yaklaşık 3 yıllık aradan sonra yeniden çaldığı Cerablus'ta, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı tarafından önemli bir sağlık yatırımı gerçekleştirildi. İçerisinde yoğun bakım üniteleri, acil servis polikliniklerinin yanı sıra çok sayıda poliklinik hizmetinin verildiği hastane, sadece Cerablus'a gelenlerin değil aynı zamanda Suriye'nin kuzey sınırındaki birçok bölgede hayata tutunmaya çalışanlara da şifa dağıtıyor. İç savaş öncesinde nüfusu 30 bin dolaylarında olan Cerablus, terör örgütü DEAŞ kontrolünde'ken halkın kaçtığı bir yer haline gelerek nüfusunun 3 bin 500'e kadar gerilediği bir ilçe oldu; özgürlüğüne kavuştuktan sonra nüfusu da hızla arttı. Ülkesinde ölümü her an ensesinde hissedenlerin "güvenli liman" diye düşünerek sığındığı Cerablus, iç savaş sırasında kaçarak Türkiye'ye gelenlerin de limanı oldu. Sıla özlemine dayanamayan 20 bine yakın insanın Cerablus'a göçmesi ve Suriye'deki iç göçle beraber ilçenin nüfusu 35 bin dolaylarına ulaştı.

4-SONUÇ

Cerablus tecrübesi ile birlikte Güvenli Bölge politikasının önemi ve gerekliliği daha da iyi kavranmış olundu. Batı korktuğu göç dalgasının güvenli bölge kurularak aşılabileceğini anladı. Türkiye hem sınır güvenliği kontrol altına almış hem de göç dalgasına karşı kalıcı çözüm üretmiştir. İç siyasette Göçmenlerin gidip

gidilmeyeceği çokça tartışılırken Cerablus'tan sonra dönen Suriyeli göçmenler sorunun kaynağını göstermiş oldular. Eğer güvenli bölge olursa göçmenler büyük çoğunlukla ülkesine dönecekler. Türkiye'nin Fırat Kalkanı operasyonu ile Cerablus Tecrübesi dünyaya da örnek oldu. Trump'lı Cumhuriyetçiler seçimi kazandıktan sonra, Trump, mültecileri ülkelerinde tutmak amacıyla, Suriye'de "Güvenli Bölgeler" kurulacağını açıkladı. Washington'un "Güvenli Bölgeler Kurma" açıklamasına Türkiye "ihtiyatlı", Rusya "şüpheli" baktı. Bu arada Rusya "ABD'nin Güvenli Bölge" tezine Esed şartıyla yeşil ışık yaktı.

*<http://www.cnnturk.com/turkiye/firat-kalkani-hayat-verdi>

*<http://www.haber7.com/yazarlar/mehmet-dogan/2252916-suriyede-guvenli-bolge-ve-abd>

SECURITY ZONE POLICY JARABULUS EXPERIENCE

Sema KÜNBETLİ

INTRODUCTION

The ongoing crisis in Syria in March 2011 led to the abandonment of millions of people who had died, resulting in the death of more than 500,000 people, 70,000 of whom were children. More than 7 million people migrating to the neighboring countries and with those who abandoned their homes and took refuge in safe areas within the country made up to a number in total to more than 14 million people, who have been directly affected by the Syrian crisis. The overwhelming majority of refugees, more than 75% of whom are children and women, continue to live under difficult conditions outside the camps. It has been constantly discussed how international public opinion will take a stand since the beginning of the crisis. While the intervention in Syria was being discussed, the problem, which was tied up with the opposition of Russia and China from the permanent members of the UN Security Council, started to become inextricable. Other ways should be sought out now. In this article, we will explain how international public opinion has developed policies and what the consequences are.

1. WARS DEVELOPMENT PROCESS AND RADICALISM

From the moment the crisis erupted, Turkey took the quick steps with extraordinary efforts and started to work with the shelter of the first migrants. Camps were established in the nearby provinces and all kinds of facilities and infrastructure were provided. The inadequacy of the capacity of the camps has spread throughout the cities, and all the cities got more or less their share. Turkey warned the Baath regime many times before the war began, that the Prime Minister of the period Recep Tayyip Erdogan himself had been warned Bashar al-Assad to establish reforms. He had already mentioned that if the necessary reforms were not taken, the problems would become increasingly serious. Bashar al-Assad retarded and neglected the warnings and continued his oppressions and tyranny. The support of the BAAS regime, based on the absolute Nusayri-Alevi minority in the military and civil bureaucracy, receiving from the majority of sunni citizens and the estimated 15 percent Christian of the population, shows that these groups' concerns about a Sunni Islamist (or Salafi predominant) governance have not been sufficiently taken into consideration.

The opposition groups' attempts to incorporate the Christians within the country into the revolutionary process with the suggestions of Ankara were inadequate and again the general structure of the opposition with similar reflexes were thought to be consisted of only the Muslim Brotherhood, which was the most influential religious, political and social organization in the country, for instance the Salafi elements, which were excluded out of the equation, made an unsettling surprise in the Arab world especially in the Shia wing by a major rise with 17 percent of votes in the Egyptian elections. After Assad's bombing his own people, the opposing elements had to resort to armed struggle to protect and defend themselves. Since the Western and the European have been playing three monkeys and have turned a deaf ear to the proposals resulted in serious problems. We can give ISIL an example at first. Since the beginning of the revolution in Syria, America and the West supported the opposition groups without being appropriate to the structure of the region increased the radicalization and caused

the problem of terrorism. ISIL, using US weapons, entered Mosul and proclaimed a nation. There are many more organizations turned into this same way in Syria. The US has already declared 90 percent of the groups they supported in the beginning of the revolution as a terrorist.*[http://tese.org.tr/wpcontent/uploads/2015/11/Turkiye Dis Politikasi Icin Bir Test Suriye Krizi.pdf](http://tese.org.tr/wpcontent/uploads/2015/11/Turkiye_Dis_Politikasi_Icin_Bir_Test_Suriye_Krizi.pdf)T

2. TURKEY'S APPROACH TO CRISIS AND THESIS

From the moment the crisis started, Turkey had defended and proposed three main theses to the international public opinion.

- 1- Safe zone
- 2- Forbidden to Fly
- 3-Train- equip

President Recep Tayyip Erdogan visited the United States in September 2015, he emphasized that the Secure Zone has two key points in terms of Turkey and the region during his meeting with US Vice President Joe Biden. The first is that the Arab-Turkmen-Kurdish-Ezidi refugees can reside within their territory under the aegis of the UN, under the assurance of the International coalition forces, and establish minimum living conditions. The second is; the possibility of constructing a communal nation that will be formed de-facto under the guidance of different organizations due to the absence of authority and which will remove the territorial integrity of Syria and constitute a threat to Turkey. Turkey has suffered a lot from the PKK and its extensions because of the deterioration of the integrity of Iraqi lands and by constituting camps in the region by exploiting the void of authority in Syria and because of organized attacks by entering Turkey with border violations. Turkey proposes the "Safe Regions" to be located in places with certain intensity; in the north of Aleppo, Aleppo-Turkey, Jarabulus, Haseke and Ayn al-Arab (Kobani) which is in

between İdlib-Turkish border, but due to the Russian and Iranian factors, the US has taken the safe zone policy and turned its face from Assad to ISIL. Coalition forces began to fight with air strikes. US having realized that they needed land forces because they could not cope with the air attacks, elected the PKK's extension PYD instead of preferring the moderate opposition in Syria and created a new problem. With the air support of the US, the PYD, which first seized Kobani and later Münbic, laid the foundation for an autonomous center based on Rojova.

3. "EUPHRATES SHIELD" OPERATION

While Turkey is hosting 3 million refugees of war victims; they have spent 12 billion dollars and with the expenditures of NGOs this figure is arising to 25-26 billion dollars. Europe does not fulfill its commitments to help refugees. The political disintegration in the battlefield and the EU's stance against refugees and for not undertaking the promised assurances, Turkey, decided to cut its own accord. Thereupon, Turkey entered the Syrian territory from Jarabulus on 9 December 2016. With the rescue of Jarabulus, Turkey has removed both ISIL from its border and has prevented the PYD to construct a cantonment structure in the north and most importantly formed unofficial safe zone.

*<http://www.haber7.com/yazarlar/mehmet-dogan/2252916-suriyede-guvenli-bolge-ve-abd>

Jarabulus, which has become a symbol of the Euphrates Shield operation, after being cleared from the terrorist organization, received help firstly from Gaziantep governorship and Gaziantep metropolitan municipality and from many other parts of Turkey. Gaziantep metropolitan municipality transported drinking water to Jarabulus within a week because the drinking water network was damaged, and

delivered electricity to the district center within 5 days. A significant health investment was made by the Ministry of Health of the Republic of Turkey at Jarabulus, where the schools were repaired and the school bells are ringing again after about 3 years of recruitment. The hospital, which has intensive care units, emergency services polyclinics as well as a large number of clinics provides service, it is healing not only those who come to Jarabulus but also those who are trying to stay alive in many parts of Syria's northern border. Jarabulus, which had a population of around 30,000 before the civil war, became a county where the population was reduced to 3 thousand 500 by because people were trying to escape from the terrorist organization ISIL. After the liberation, the population grew rapidly. Jarabulus has become a "safe harbor" for both, those who felt death behind all the time in their country and for those who escaped to Turkey during the civil war. 20 thousand people migrated to Jarabulus because they couldn't bare the homesickness anymore and with the internal migration in Syria, the population of Jarabulus reached around 35 thousand.

4. RESULTS

With the experience of Jarabulus, the importance and necessity of the Safe Zone policy was understood. He realized that the wave of migration that was afraid of the West could be established by establishing a safe zone. Western realized that the wave of migration is surmountable by establishing a safe zone. Turkey has taken control of border security and has produced a permanent solution to the immigration wave. While it was widely debated whether immigrants would go or not in the internal politics, the Syrian immigrants who returned after Jarabulus showed the source of their problem. If there will be a safe zone, the majority of the immigrants will return to their country. Turkey's Euphrates Shield operation and Jarabulus Experience have become an example to the world. After Trumpian Republicans won the election, Trump announced that "Safe Zones" would be established in Syria to keep them in their country. Turkey is "cautious" and Russia is "skeptical" about Washington's statement of "establishing secure regions". Meanwhile, Russia provided green light to the "Safe Zone" thesis of the USA, under the condition of Bashar al-Assad.

*<http://www.cnnturk.com/turkiye/firat-kalkani-hayat-verdi>

yenifikir YAYIN GRUBU

yenifikir **SAM** YENİ FİKİR STRATEJİK ARAŞTIRMA MERKEZİ "Aydın'ın İlk Araştırma Merkezi"

Adres: Adnan Menderes Bulvarı, Güzelhisar Mah.37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

www.yenifikirsam.com

yenifikir ISSN:1308-9412 ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK FİKİR ARAŞTIRMA DERGİSİ INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH AND STUDIES

www.yenifikirdergisi.com

AYDIN yenifikir HABER genç ve geniş düşünenler için

www.yenifikirhaber.com

yenifikir HABER AJANSI (YEHA) yenifikir DERGİSİ YAYINLARI (YFD)

ADRES: ADNAN MENDERES BULVARI 37. SOKAK NO:8 KAT:2 AYDIN
TELEFON:0256 214 48 21

yenifikirSAM

Yeni Fikir Stratejik Arařtırmaları Merkezi

Aydın'ın İlk Stratejik Arařtırma Merkezi

Adres: Adnan Menderes Bulvarı, Güzelhisar Mah. 37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

سيما كونتيلي تجربة جرابلس سياسة المنطقة الامنة

المحتويات

Sema KÜMBETLİ

المقدمة

لقد تسببت الحرب في سوريا التي بدأت في الشهر الثالث من عام 2011 والتي ما زالت مستمرة عن مقتل أكثر من نص مليون شخص و 70.000 طفل وكذلك تسببت في اجبار الملايين من الناس على ترك بيوتهم واماكن معيشتهم . تم نزوح حوالي 7 مليون الى الدول المجاورة و 14 مليون داخل سوريا للبحث عن مناطق امنة ، اكثر من 75% من اللاجئين هم من الاطفال والنساء والذين ما زالوا يعيشون خارج المخيمات في ظروف صعبة . منذ بداية الازمة والمجتمع الدولي في نقاش لحل هذه الازمة ، عند بدا المناقشة في الاوضاع السورية للتوصل الى حل تقوم روسيا والصين باستخدام حق الفيتو ومعارضة ذلك بحلول غير ممكنة . سنقوم بشرح ما يجب ان يفعله المجتمع الدولي في هذا الموضوع .

1 الرادكالية وزمن تطور الحرب

قامت تركيا ببذل الجهود والمساعدات للاجئين من لحظة اندلاع الثورة ، تم انشاء المخيمات على الحدود والمساعدة قدر المستطاع ، ولعدم قدرة المخيمات على استيعاب الاعداد الكبيرة بدا اللاجئين بالذهاب الى المدن ، قامت تركيا بتحذير النظام البعثي قبل اندلاع الثورة ووجد ان اردوغان وهو رئيس وزراء ان ذاك قام شخصيا بالحدث مع الاسد من اجل الاصلاحات ، عدم القيام بالاصلاحات المطلوبة سيؤدي الى حالة مزرية جدا ، لم يصغى نظام الاسد لهذه التحذيرات وواصل ما كان عليه ، البيروقراطية المدنية والعسكرية في الاقلية العلوية المطلقة القائمة على النصيريين والنظام البعثي والسني في غالبية المدن التي تشكل 15% من السكان نرى دعما من المسيحيين ايضا من المجموعات السنية هذه (السلفية) لم تأخذ مخاوفها بعين الاعتبار ، جماعات المعارضة المسيحيين في البلاد التي اقترحت من انقرة و اصف الى ذلك ان جهود العملية الثورية لم تكن ناجحة ، مرة اخرى مع ردود فعل مشابهة الهيكل العام للمعارضين الاكثر تأثيرا في البلاد الديني والسياسي والاخوان المسلمين ، مثلا 17% من الاصوات في مصر وبالاخص الشيعة في العالم العربي والمفاجأة التي قام بها السلفيين ، اضر المعارضين للدفاع بالسلاح عن انفسهم من الاسد الذي يقوم بالقاء القنابل فوق شعبه من اجل حماية انفسهم ، قام الغرب واروبا بالالايب واخراج الفتن اولا نعطي كمثل داعش ، امريكا والغرب قاموا بدعم المعارضين في بعض المناطق التي لا يصلها دعم بشكل مناسب ليتسببوا بالمشاكل ، اما داعش وباستخدام السلاح الامريكي دخلت الموصل واعلنتها دولة لها . والمنظمة في سوريا والكثير من الاوضاع . 95% منى الذين حصلوا على دعم من امريكا هم الان من الارهابيين.

2 سياسة تركيا تجاه الازمة

وقد جادلت تركيا من لحظة بداية الازمة وكانت هناك 3 اطروحات رئيسية من قبل المجتمع الدولي

1 المنطقة الامنة

2 ممنوع الطيران

3 قطار التسليح

شدد الرئيس رجب طيب اردوغان في الشهر التاسع من عام 2015 اثناء زيارته للولايات المتحدة عندما التقى برئيس الوزراء الامريكي جو بيران على ان هناك اهميتين لوجود المنطقة الامنة الاولى : العرب التركمان الاكراد والازيديون اللاجئين داخل الاراضي تحت اشراف الامم المتحدة . وتحت حماية وقوة المجتمع الدولي . اما الثاني فضاوة السلطة وفقا لذلك التي سيتم تشكيلها من قبل المنظمين المختلفة تجسيدا لحكم الامر الواقع في سوريا . للفضاء على التهديدات لسلامة الاراضي التركية ، تركيا الاراضي العراقية ، منع الاستفادة من فراغ السلطة في سوريا وتشكيل المخيمات وانتهاك الحدود وخرق الاجراءات التي تحكم الدخول الى تركيا كان ذلك كله من حزب العمال الكردستاني . تركيا (و المنطقة الامنة) بعض المناطق المعنية المقنطة بالسكان ، شمال حلب . حلب تركيا . ادلب تركيا . بين حدود جرابلس والحسكة وعين العرب (كوباني) كمثل . بين روسيا وايران المنطقة الامنة للامم المتحدة تحولت من الاسد الى داعش . بدأت قوات التحالف باستخدام الهجوم الجوي . اما الولايات المتحدة تدرك انه لا يمكن التعامل مع الضربات الجوية في حالة السواد ، ويركون انهم يحتاجون الى اخبار قوى المعارضة المعتدلة في سوريا من خلال عدم تمديد (دي بي بي). وبذلك كشفت عن وجود مشكلة جديدة . قبل الضربات الجوية استولى (دي بي بي) على كوباني ثم منبج على اسا الحكم الذاتي لل روجو .

3 العملية المقامة في الفرات

قامت تركيا بانفاق 12 مليار دولار لتأمين بيوت لضحايا الحرب من اللاجئين البالغ عددهم 3 مليون حسب (اس تي كي) فان هذا الرقم يصل من 25-26 مليار دولار ، لم تتلزم اوروبا بوعدا بدعم اللاجئين وبالرغم من التخاذل من الامم المتحدة قامت تركيا بنفسها بالتكفل بهم . ومن هذا دخلت تركيا للاراضي السورية من جرابلس في تاريخ 2016/12/9 تم تأمين منطقة امنة غير رسمية لتركيا من هذا التدخل وايضا قامت بابعاد داعش عن حدودها و (دي بي بي) .

قامت تركيا بارسال مساعدات عدة من مناطق مختلفة الى عملية درع الفرات ولدعم المنظمات واول المساعدين ولاية وبلدية غازي عنتاب . تم عطف شبكة مياه الشرب وقامت بلدية غازي عنتاب بمد جرابلس بماء الشرب لفترة قصيرة ما يقارب اسبوع ، تم امداد مركز العلاج بالكهرباء في فترة ما يقارب 5 ايام . تم قرع اجراس المدارس في جرابلس بعد 3 سنوات من وزارة الصحة التركية كان هناك العديد من الاستثمارات الصحية . ومراكز العناية المكثفة والاسعاف والكثير من ذلك وليس فقط للقائمين في جرابلس فحسب بل لكل السوريين . قبل الحرب كان عدد السكان في جرابلس 30 الف مواطن . حسب احصائيات تنظيم داعش الارهابي فانه يوجد 3.500 مواطن فقط ، جرابلس كما هو حال تركيا هي الميناء الامن ، ما يقارب 20 الف شخص هربوا الى جرابلس ومع النازحين قدر عددهم ب 35 الف

4 النتيجة من تجربة جرابلس فهم اهمية المنطقة الامنة ومتطلباتها ويفهم من ذلك ان ومع انشاء المنطقة الامنة كان الغرب يخشى الهجرة اما تركيا فمن ناحية امنت حدودها ومن ناحية اخرى حلت مشكلة الهجرة ، كانت هناك مشاكل سياسية من عودة او عدم عودة اللاجئين ولكن بعد تجربة جرابلس وضح كل شيء اذا كتن هناك منطقة امنة فمعظم اللاجئين سيعودون لوطنهم ، كانت تجربة الفرات مع جرابلس مثال للعالم ، بعد تولي ترامب لمنصبه شدد على بناء المنطقة الامنة لمنع السوريين من الهجرة ، بناء منطقة امنة ببيان الى تركيا (الحكمة) روسيا (متشككة) هكذا نظرت واشنطن ، وبهذا أطلقت روسيا الضوء الاخضر للمنطقة الامنة بشرط وجود الاسد .

ПОЛИТИКА БЕЗОПАСНАЯ ЗОНА

Sema KÜMBETLİ

ВВЕДЕНИЕ

кризис, который начался в марте 2011 года и продолжается в Сирии, где погибло более 500000 человек, 70000 из них дети, которые привели к гибели миллионов людей заставила людей покинуть место, где он жил. Более 7 миллионов человек мигрировали в соседние страны и страны, непосредственно пострадавших, оставив свои дома в сирийском кризисе в более чем 14 миллионов общего с теми, кто ищет убежища в безопасной зоне.

Более 75% из которых составляют женщины и дети по-прежнему живут в трудных условиях в лагерях беженцев за пределами огромного большинства. С самого начала кризиса было обсуждено, как *takınasağı* постоянное отношение международного сообщества. Сирийское вмешательство при обсуждении вопроса о постоянном Совете Безопасности ООН России и страны начало повернуть трудноразрешимые проблемы, не связанные с оппозицией Китая. Теперь он должен искать другие пути. В этой статье мы разрабатываем политику международного сообщества, и, как мы поняли, какие последствия.

1- РАЗРАБОТКА ВОЙНЫ

С того момента, как разразился кризис рывка показывает быстрые шаги в Турции начал работать с людьми, которые первый мигрировали в баре. Ближе к границе лагеря были созданы в провинциях и предоставляет все виды объектов и объектов инфраструктуры. Караван распространение мигрировать в недостаточной пропускной способности всех провинций и городов меньше предоставляют он получил.

Турция неоднократно предупреждала до войны премьер-министр режима Реджеп Тайип Эрдоган лично период «предупреждал Башара Асада провести реформы. Он начнет принимать серьезные проблемы, если состояние увеличилось на устранение многих необходимых реформ были выражены ранее. также поддерживает эту точку зрения этих оповещений помадки и глухой Асад угнетение и тиранию продолжать и гражданскую бюрократию в абсолютном 15 процентов населения с большинством суннитского городским меньшинства на основе баасистов режим христиан, по оценкам, генерировать суннитскую исламистские эти группы (или салафиты взвешенные) опасения в связи управления мере учитывается группы оставалась по предложению Анкары с дополнительными усилиями для христиан революционного процесса в стране бедных, до сих пор наиболее влиятельная религия в общей структуре страны, противники с аналогичными рефлексам, политическим,

Муслим, состоящие из братьев, что общественные организации уже видели, к примеру, Египет 17 процентов голосов на выборах с большой долей производства и арабским миром, особенно шиитское крылом тревожного удивления, что аккаунт салафитами элементов после дождя бомбы на людях, поставив себя диссидентские элементы Вооруженный защищать груб и был вынужден прибегнуть к борьбе.

Игра три обезьян и Западная Европа, и в результате слепой глаз к предложениям показали серьезные проблемы. В первую очередь мы можем привести примеры. Америка и Запад со времен революции в Сирии начались в результате структуры региона без надлежащей поддержки оппозиционных групп показали увеличение радикализации проблемы терроризма, используя американское оружие вступил Мосул и объявил состояние своего.

многие организации, это стало делом в Сирии. США поддерживают 90 процентов группы в начале революции в настоящее время объявлено террористическое государство.

2- ПОДХОД ТУРЦИИ НА КРИЗИС

Турция утверждает, с момента начала кризиса, были 3 главный тезис, предложенный международным сообществом и поставить его.

1- Безопасные зоны

2 - Поезд оборудованный

Премьер Реджеп Теййип Эрдоган в сентябре 2015 года вице-президент США Джо Байден посетил США в переговорах с Турцией и регионом с точки зрения безопасной зоны есть два важных подчеркнул он. Во-первых, беженцы Арабо-

курд-туркменское находились под наблюдением ООН включает в себя собственную территорию, смогут приютить под защитой международных коалиционных сил и создания минимальных условий жизни.

Во-вторых, Из-за отсутствие полномочий формируются различными организациями, привел к де-факто реструктуризации и территориальной целостности Сирии и исключить возможность структурирования угрозы государству создать коммунальную Турцию.

Турция по иракскому деградации почв и целостности образующих лагерей в области воспользовавшись вакуумом власти в Сирии и вступил в Турцию через нарушение границ путем регулирования действия РПК и привлекает большое расширение.

Турция «безопасные зоны», где определенная плотность населения; К северу от Алеппо, Алеппо-Турция, Идлиб-между Турцией границы, Джераблус, Гашек и Айн-эль-Араб в (Айн-эль-Араб) с предложением о том, что из-за России и Ирана факторы США безопасной политики зоны приостановить принятие лицом Асада он вернулся. Силы коалиции начали бороться с воздушными ударами.

Он понимает, что они не могут справиться с воздушными ударами США в расширениях поля КРПА предпочитают умеренную оппозицию в Сирии прибывают, чтобы понять, что потребность в НОАКЕ сухопутных войск была выбрана, и открыла новую проблему.

Перед воздушной поддержкой США Айн-эль-Араб позже основой для автономной основе Manbij Rojov, захвативших PYD взял так.

3- РАБОТА Фират ЩИТ

Турция, а 3 миллиона беженцев в истерзанной войной дома; Кто потратил 12 миллиардов долларов, эта цифра возрастает до 25-26 млрд долларов расходов НПО. Европа выполняет свои обязательства по помощи беженцам. И на поле боя политической дезинтеграции и жесткая позиция ЕС в отношении беженцев, а не принимать на себя обязательства по помощи, что Турция решила сократить свою собственную пупочной себя.

Вслед за этим, Турция вступила в 9 декабря 2016 сирийской территории. Восстановление как границы Диз с Турцией Джераблус затем удалить оба был самым важным из севера был перед неформальной структуры создала официальный безопасную зону.

Операция Щит Евфрат Джераблус стал символ Управления Газиантепа губернатора очищен от террористических организаций, и особенно после Газиантепа столичного муниципалитета, помощь Турции отправила многие части, в том числе Джераблуса.

Питье повреждения водопроводной сети системы в такой короткий период времени Джераблус питьевой воды в занимает 1 неделю Газиантеп столичного муниципалитета, то в течение 5 дней доставить электроэнергию в центре города. Школы отремонтированы и, конечно, снова раздался звонок по прошествии почти трех лет, который проходил Джераблус, важные инвестиции здоровья Министерства здравоохранения Республики Турции.

В отделениях интенсивной терапии, аварийно- спасательных службы, поликлиники, а также многочисленные амбулаторных услугах в ведении больницы, а не только из Джераблуса также северной

границы Сирии на тех, кто пытается цепляться за жизнь во многих частях населения до войны исцеления 30 тыс вокруг Джераблуса, террор организация в управлении Диз стал местом, где люди имели несколько районов, где население сократилось до 3 тыс 500; смерть в популяции быстро после освобождения тех, кто чувствует в любой момент затылок «безопасной гавани» Думая убежище, где Джераблус, входящий бежал в Турцию во время войны гавани гражданской желания иметь 20 тысяч Джераблуса провал людей и в Сирии внутренняя миграция, с населением района достигла 35 тысяч из-за.

4-РЕЗУЛЬТАТЫ

Джераблус опыт безопасного важности и необходимости региональной политики были лучше сцепление. Рассказ может быть преодолен путем создания безопасной зоны Запада опасается, что волна иммиграции.

Турция произвела прочное решение волны взяла под контроль как безопасность границ и иммиграции. После обсуждения Джераблуса там будет много иммигрантов во внутренней политике идут сирийцы возвращающихся поселенцы показали источник проблемы.

Если иммигранты будут возвращаться в безопасное место, если большое большинство стран. Опыт Турции, операция Евфрат Джераблус Щит был примером для всего мира. После того, как республиканцы победили на выборах Трампа, Trump для того, чтобы держать беженцев в стране, в Сирии «зоны безопасности» объявила, что она будет создана.

Заявление Вашингтона «Safe Zone Set Up» в Турции «благоразумно», Россия «скептически» посмотрел. В то же время Россия, «US Safe Harbor» дал зеленый свет Асад при условии, что тезис.

مقدمه

Sema KÜMBETLİ

بحران که در مارچ ۲۰۱۱ شده و هنوز هم ادامه دارد، اضافه تر از ۵۰۰،۰۰۰ انسان جان های شان را از دست دادند، از جمله با ۷۰،۰۰۰ شان کودک میباشند، و سبب شده که میلیون ها انسان خانه های شان را ترک نمایند. ۷ میلیون شان به کشور های همسایه مهاجر شده اند و بیشتر از ۱۴ میلیون انسان هم در داخل کشور از جاهای به جاهای امن تر نقل مکان نموده و از این بحران زیان دیده اند. ۷۰٪ شان که کودک و خانم ها میباشند، در وضعیت بدی که اکثر شان در بیرون از کمپ ها زندگی میکنند هستند. از آغاز بحران، جامعه بین الملل به شکل مداوم به چگونه گی اعتصاب بحث شد. زمانیکه بحث درباره مداخلات به سوریه میشود، شورای امنیت دایمی در سازمان ملل که چین و روسیه میباشند، با مخالفت شان موضوع به یک شکل ناهل باقی میماند. لحاظا راه حل های دیگری باید جستجو شود. شورای امنیت بین الملل در این تابستان چگونه یک سیاست را به پیش خواهد گرفت و چه نتایج هارا در قبال خواهد داشت، این همه را بعدا بیان میکنیم.

۱- فرایند توسعه از و رادیکالیس

از آن لحظه کی بحران فوران کرد، در قدم نخست کشوری که سریعاً مهاجرین را سرپناه داد، آن جمهوری ترکیه بود. در جاهای نزدیک سرحد کمپ هارا ساخته، هر نوع امکانات و امکانات زیر بنایی را به خدمت مهاجرین تقدیم نمودند. از اینکه در کمپ ها امکانات کافی نبود، بناها در تمامی شهر انتقال داده شدند. پیش ازینکه جنک شروع نشده بود ترکیه همیشه خواستار مذاکره بود، بخاطر اصلاحات درون حکومتی در سوریه، رجب طیب اردوغان چندین بار به بشار هشار داده بود. و این را هم به زبان آورده بود که در صورت اصلاح نکردن حکومت و کنار نگذاشتن مشکلات به زیان همه خواهد بود. اسد به این گفته عمل نکرده بلکه به همان سیاست اش ادامه داد. همان نظامی و مدنی بوروکراسی، اعتمادش به نصیری-علوی که اقلین هستند و باهمکاری مسیحیان هم میباشند، گروه که سنی های اسلامگرا را به اندازه کافی نگران نساخته بود. گروه های مخالف، با تلقین های انقاره، میخواستند مسیحیان که در کشور بودند در روند انقلابی یکجا بسازند اما مقصد شان نرسیدند، باز هم با رفلکس مشابه دینی، سیاسی، اخوان المسلمین که متشکل از سازمان اجتماعی هستند بودند، برای مثال در انتخابات مصر با ۱۷ درصد آرا خروج خیلی بزرگی است و عناصر عرب و سلفی ها واقعا تجب و نگران کننده است که به خصوص شیعه که در بال هستند به حساب بیایند. بعد ازینکه مردم اسد بمباردمان شدند مخالفان وی مجبور شدند بخاطر حفظ جان شان سلاح بردارند. جهان غرب و اروپا که با بازی های سه میمنه مشهور بود بلاخره به یک مشکل جدی روبرو شدند. در نخست میتوانیم داعش را مثال آن قرار دهیم. امریکا و جهان غرب بعد ازینکه انقلاب سوریه شروع شد، مخالفان را که در منطقه نامناسب کشور بودند رها کرد، در نتیجه بلاخره افراط گرایی به حد زیادی به میان آمد. داعش با سلاح های ایالات متحده وارد موصل شده اعلام یک دولت نمودند. سازمان های اینچینی بسیار زیادی در سوریه بوجود آمده است. در اول ها که امریکا از دولت اقلابی مذکور اعلام حمایت نموده بود فعلاً ۹۰ درصد به شبه های تروریستی تبدیل شده است.

۲- نزدیک شدن ترکیه به یک بحران جدی و پایان آن

بعد ازینکه بحران در ترکیه شروع شد، از خود دفاع کردندش، ۳ تر اصلی را به خاطر خروج از بحران ترکیه به جامعه بین الملل ارایه نمود.

۱- مناطق امن

۲- ممنوع شدن پرواز ها

۳- قطار تجهیز

نخست رجب طیب اردوغان در سال سپتامبر ۲۰۱۵ در دیدارش با معاون ریس جمهور امریکا گفت این دو مناطق از هرنگاه به ترکیه و منطقه بسیار مهم است. اول پناهندگان عرب-ترکمن-کرد-یزد که در تحت نظارت سازمان ملل بوده و مورد اعتماد ایشان نیز میباشند از نگاه عسکری و غیره. دومش هم از نگان خالی بودن مرجع، به رهبری سازمان های مختلف بالفعل انجام خواهد یافت و تمامی ارضی سوریه نابود خواهد ساخت و احتمال دارد به همان قسم میخوانند دولتی را بسازند بخاطر تهدید ترکیه. ویران شدن خاک های ترکیه و عراق و با فایده گرفتن از خلا قدرت در سوریه، کمپهای را در منطقه ساخته و با خلل نمودن سرحد به ترکیه داخل شده، تنظیم عمل آن را از پ ک ک و از الحاقات آن رنج می برند. در ترکیه، شهر های محافظ، که شدیداً نفوس در آنجا زیاد است؛ در شمال حلب، حلب-ترکیه، ادلب-در بین سرحد ترکیه، جرابلس، حسکه و وقتی کوبانی را میفهمند، با توجه به روسیه و ایران عامل این کار بود، بر عکس این سیاست امریکا

همکاری اش را داعش اعلان نمود. نیروهای ائتلاف با حملات هوایی شان به مبارزه پرداختند. وقتی امریکا فهمید که با هوا چاره اش نمیشود، بعدا به نیروی های زمینی نیاز پیدا کرد، از نیرو های مخالف میانه رو سوریه کارنگرفته از گروه پ ک ک کار گرفته یک مشکل جدی را در منطقه خلق نمود. با نیرو های هوایی امریکا پ ی د اول کوبانی بعدا منبج در ست گرفته تهداب اتونوم را گذاشتند.

بعد از تجربه جرابلس، اهمیت ساسی منطقه و مهم بودنش به خوبی فهمیده شد. ترس که غرب از موج مهاجرت داشت، دانست که به یک شهر امن تبدیل میشود. ترکیه هم امنیت سرحدات را زیر نظر امنیت خود درآورده بود و هم بر خلاف موج مهاجرت، راه حل هارا در نظر گرفته بود. زمانیکه بحث درباره رفتن و نرفتن شان میشد، بعد از برگشت شان از جرابلس، مشکلات سوری هارا زیاد کردند. اگر جاهای امن باشد، به احتمال زیاد بسیاری از سوری ها پس دوباره به کشور شان برخواهند گشت. عملیات فرات سپر ترکیه همرا با تجربه جرابلس، به تمامی دنیا یک تجربه شد. بعد از کامیابی جمهوری خواهان ترمپ، ترمپ، به مقصد مهاجرین را در کشور شان داشته باشد، گفت در سوریه شهر های امن خواهد ساخت. واشنگتن میخواست شهر های امن را در سوریه بسازد، به این بیانیه ترکیه "محتاطانه"، و روسیه با چشم "شک"، نگاه کرد. در اینجا بود که روسیه به تز که "جاهای امن امریکا"، میباشد با شرط گذاشتن اسد، چراغ سبز اش را روشن نمود.

در حالیکه ترکیه سرپرستی ۳ میلیون پناه جو را که از قربانیان جنگ هستند میکرد؛ بخاطر نگهداری ایشان ۱۲ میلیارد دلار خرج کرده است، خراجات را سازمان های غیر دولتی خرج کرده است جمله ۲۵-۲۶ میلیارد دلار میشود. اروپا او وعده را که به پناهنده داده بود انجام ندادند هنوز. در جایکه به خاطر جنگ یک سیاست خوب را دست گیرد، بر عکس آن تعهد های را که داده بودند جامه عمل نپوشاندند، ترکیه تصمیم گرفت ناف خود را خودش قطع نماید. پس از آن ترکیه، از تاریخ ۹ دسامبر ۲۰۱۶ از خاک های جرابلس به سوریه داخل شد. پس ازینکه جرابلس راها شد، ترکیه دفعتا از مرز خود داعش را دور ساخت و همچنان پی ی در ا در شمال کشور با یک ساختار خوب در تسلط گرفت، از همه مهتر اینست که یک منطقه امن را ایجاد کرد.

جرابلس به یک سمبول از هجوم های فرات بود از شر تروریست پاک شده بود بعدا به ولایت غازی عینتاب و شهرداری شهر غازی عینتاب را گرفته، از چندین جاهای ترکیه، جرابلس اكمال نمودند. مشکل که به شبکه آبرسانی جرابلس زیان رسانده بودند، شهرداری شهر غازی عینتاب در بین یک هفته آب نوشیدنی رساند، بعد از ۵ روز برق اش را وصل ساختند. در مکاتب ۳ سال میشد زنگ مکتب نواخته نشده بود، بعداز سه سال در جرابلس زنگ مکتب نواخته شد، از طرف دولت ترکیه خدمات برای شان فراهم شد. دربخش های مراقبت ویژه، خدمات عاجل، در جمله مانگاه های عمومی تعداد بسیار زیادی در خدمت شفاخانه قرار داده شده بود، خاص بخاطر جرابلس ها نیوده بلکه در عین حال تعداد زیاد که خاطر تداوی شان از شمال سوریه میامدند، در پوشش قرار میداد. پیش ازینکه جگ های داخلی در جرابلس شده بود، نفوس جرابلس در جوار ۳۰ هزار بوده. بعد از حکومت داعش، تعداد زیادی از مردم فرار نموده، باقی مانده به ۵۰۰ تن میرسید؛ بعد از رسیدن شان به صلح، تعداد نفوس هم به زودی بالا رفت. کشور که هر لحظه مرگ در پشت گردن احساس میشد، جرابلس به مثابه یک "بندر امن"، محسوب میشد، آن اشخاصی مکه فرار کرده به ترکیه آمده بودند، بندرش شد. نزدیک به ۲۰ هزار انسان که به غربت تحمل نکرده مهاجر به جرابلس شدند و با کوچ های داخلی سوریه، نفوس جرابلس به ۳۵ هزار نفر رسید.

КООПСУЗ АЙМАК ПОЛИТИКАСЫ

ЖЕРАБЛУС ТАЖРЫЙБАСЫ

Сема КҮНБЕТЛИ

КИРИШҮҮ

Сирияда 2011-жылдын мартында башталган жана уланып жаткан кризис, 500000ден ашык адамдын өлгөн, булардын 70000и балдардын өлүмү менен аяктаган, миллиондогон адамдын жашаган жерин таштап кетүүсүнө себеп келген. Айлансындагы өлкөлөргө көчүп кеткен 7 миллиондон ашык адам жана өлкө ичинде үйлөрүн таштап коопсуз аймактарга баш калкалагандар менен бирге жалпы 14 миллиондон ашык Сириялык кризистен таасирленген. 75 пайыздан ашыгыны балдар жана аялдар түзгөн качкындардын көпчүлүк бөлүгү лагерлерден башка жерлерде оор шарртар астында жашоосун улантып жатышат.

Кризис башталган учурдан баштап эл аралык коомдук пикирлердин кандай болоору тынымсыз тартышылды. Сирияга кийлигишүү темасы тартышылып жатканда БУУ коопсуздук кеңешинин дайымкы өлкөлөрүнөн болгон Россия жана Кытайдын каршы чыгуусу менен түйүндөлгөн маселенин ичинен чыга албай турган бир абалга келе баштады.

Эми башка жолдор изделиши керек. Бул жазуубузда эл аралык пикирлердин кандай политикаларды жараткандыгы жана эмне жыйынтык алып келгендигин түшүндүрөбүз.

1-СОГУШТУН ӨНҮГҮҮ ПРОЦЕССИ ЖАНА РАДИКАЛИЗМ

Кризис болуп баштаган учурдан бери адаттан тышкары аракет кылып, тездик менен ишке киришкен Түркия алгач болуп көчүп келген адамдарга баш паанек берүү менен баштады.

Чек арага жакын областтарда лагерлер курулду жана ар түрдүү мүмкүнчүлүк жана инфраструктура менен камсыздалды. Лагерлердин санынын жетишсиздигинен көч шаарларга дагы жайылды жана бардык областтарга чейин жетти.

Түркия согуш башталгандан мурун Баас режимин далай жолу эскерткен, ошол мезгилдин премьер министри Режеп Таййип Эрдогандын өзү Башар Асадка реформаларды жүргүзүүсү боюнча эскертүүлөр берген. Керектүү реформалар жүргүзүлбөсө проблемалар көбөйүп орчундуу бир абал ала башташын башынан эле айткан.

Бул эскертүүлөргө кулак салбаган Асад зордук зомбулукту улантты. Аскердик жана жарандык бюрократияда сөзсүз түрдө Нусайри-Алеви азчылыкка таянган BAAS режиминин жергиликтүү Сунни көпчүлүк менен калктын 15 пайызын түзгөндүгү болжолдонгон Християндардан алган колдоо дагы, бул группалардын Сунни Исламчы (же болбосо салафилер басымдуулук кылган) бир башкарууга байланышкан жактарына дагы жетиштүү көңүл

бурулбады. Оппозициялык топтордун Анкаранын сунуштары менен өлкөдөгү христиандарды төңкөрүш процессине кошуу аракеттери жетишсиз болуп, кайрадан бирдей рефлексстер менен оппозиционерлердин жалпы түзүлүшү өлкөдөгү эң таасирдүү диний, саясий, социалдык уюмдашуу болгон Мусулман Бир туугандардан турган болуп, Египет шайлоолорунда 17 пайыздык добуш менен чыгуу жана Араб дүйнөсүнүн өзгөчө Шииканатында тынчсыздандыруучу бир сюрприз кылган Салафилер эсепке алынган эмес. Асадтын калкынын үстүнө бомба жардыруусунан кийин оппозиционерлер өздөрүн коргоо жана коргонуу үчүн куралдуу күрөшкө өтүүгө мажбур болушкан. Батыш жана Европанын кош көңүл болуусу жана сунуштарга кулак бербөөсү олуттуу проблемаларды пайда кылды. Буга эң биринчи DAESHти мисал бере алабыз. Америка жана Батыштын Сирияда төңкөрүш башталган бери оппозиционерлерди аймактын түзүлүшө ылайыктуу эмес түрдө колдоосунун жыйынтыгында радикализм көбөйүп террорист маселеси пайда болду.

DEASH, АКШнын куралдарын колдонуп Мосулга кирди жана өзүнчө бир мамлекет жарыялады.

Сирияда дагы көптөгөн уюмдар бул абалга келишкен. АКШнын революциянын башталышында колдоо көрсөткөн группалардын 90 пайызы азыр террорист деп жарыя кылган.

*[http://tesev.org.tr/wpcontent/uploads/2015/11/Turki-ye Dis Politikasi Icin Bir Test Suriye Krizi.pdf](http://tesev.org.tr/wpcontent/uploads/2015/11/Turki-ye%20Dis%20Politikasi%20Icin%20Bir%20Test%20Suriye%20Krizi.pdf)

2-ТҮРКИЯНЫН КРИЗИСКЕ ЖАКЫНДООСУ ЖАНА ТЕЗИСИ

Түркия кризис башталган убактан бери коргогон, ортого койгон жана эл аралык коомдук пикирге сунуштаган 3 негизги тезиси бар эле.

1- Коопсуз аймак

2- Учууга тыюу салуу

3- Окутуу-жабдуу

Президент Режеп Таййип Эрдоган 2015-жылдын сентябрь айында АКШга болгон сапарында АКШ министр жардамчысы Джо Байден менен болгон жолугушуусунда бул коопсуз аймактын Түркия жана регион жагынан эки мааниси болгонуна басым жасады. Биринчиси, Араб-Түркмөн-Күрт-Езиды качкындарынын өз жерлери ичинде БУУнун көзөмөлүндө, Эл аралык коалиция күчтөрүнүн ишеними астында баш калкалоолоруну жана минималдык жашоо шарттарын түзүүсү.

Экинчиси болсо, бийлик бош болгондуктан, түрдүү уюмдардын түрткүсүндө де-факто реструктуризация менен түзүлөт жана Сириянын жеринин бүтүндүгүн жок кыла турган жана Түркияга коркунуч жараткан коммуна мамлекети түзүлүшүнүн ыктымалы. Түркия Ирак жерлеринин бүтүндүгүнүн бузулушу жана Сириядагы бийлик боштугунан пайдаланып аймакта лагерлер түзгөн жана чек араны бузуп Түркияга кирип кыймыл жүргүзгөн РПК жана башкаларындан өтө жабыр тарткан.

Түркия “Коопсуз аймактардын” белгилүү жыштыктагы калк болгон жерлерде; Халептин түндүгүндө, Халеп-Түркия, Идлиб-Түркия чек арасынын ортосунда, Джераблус, Гашек жана Айн-эль-Араб да болуусун сунуштаса, Россия жана Иран факторлорунан айынан АКШ коопсуз аймак политикаларын токтотуп көңүлүн Асаддан DEASHка бурду.

Коалиция күчтөрү аба кол салуулары менен күрөшө баштады.

Аба кол салууларынын ишке жарабаганын түшүнгөн АКШ кургактык күчтөрүнө муктаждыгын түшүнүп Сириядагы оппозицияга артыкчылык бербей РПКнын кеңейтилгени Демократиялык союзду тандап, жаңы бир маселени пайда кылды.

АКШнын аба колдоосу менен алгач Айн – эль –Араб, кийинчерээк Мандбижди колго алган Демократиялык союз борбору Рожова болгон бир автономиянын негизин ушундайча түздү.

3- ФЫРАТ КАЛКАНЫ ОПЕРАЦИЯСЫ

Түркия согуштан жабыркаган 3 миллион качкынга баш паанек берип,12 миллиард доллар өлчөмүндө акча сарптаган,коомдук уюмдардын сарптоолору менен бул сумма 25-26 миллиард долларга жеткен.Европа качкындарга жардам берүү темасында милдеттерин аткарбай жатат.Согуш аймагында политикалык бузуу керек болсо Евросоюздун качкындарга болгон катуу мамилеси жана убада кылган жардамдарын аткарбоосуна карата Түркия өз иш аракетин кылууну чечти.

Бул үчүн Түркия Джераблустан Сирия топурактарына 2016-жылдын 9-декабрында кирди.

Джераблустун куткарылуусу менен Түркия чек арадан DEASHты дагы Демократиялык союздун түндүктөгү бир canton түзүлүшүнөн кутулуп эң маанилүүсү расмий эмес бир коопсуздук аймагын түздү.

*<http://www.haber7.com/yazarlar/mehmet-dogan/2252916-suriyede-guvenli-bolge-ve-abd>
Фырат Калканы Аракетинин символуна айланган Джераблустун террористтик уюмдардан тазалануусунун артынан башында Газиантеп Губернаторлугу жана Газиантеп Борбордук Муниципалитети болуп Түркиянын көптөгөн жеринен Джераблуска жардамдар жөнөтүлдү.

Таза суу тармагына зыян берилген Джераблуска бир аптадай кыска бир мөөнөттө таза суу алып барган Газиантеп Борбордук Муниципалитети,5 күндөй убакытта болсо райондун борборуна elektrik жеткирди.Мектептери оңдолгон жана коңгуроолор 3 жылга жакын тыныгуудан кийин жаңыдан чалынган Джераблуста, Түркия Республикасы Ден-соолук Министрлиги тарабынан маанилүү

бир ден-соолук инвестициясы ишке ашырылды.

Ичинде жакшы кароо блоктору,тез жардам поликлиникаларынын жанында көптөгөн поликлиника кызматтарын берген оорукана, бир гана Джераблуска келгендердин эмес ошону менен бирге Сириянын түндүк чегиндеги көптөгөн аймакта жашоого аракет кылып жаткандарга дагы дарылоо кызматын көрсөтөт.Ички согуштан мурун калкы 30 миңге жакын болгон Джераблус, террористтик уюм болгон DEASH тын контролу астында болгондо калкынын качып 3500ге чейин азайган бир район болду;эркиндикке ээ болгондон кийин калктын саны да өсү.

Өлкөсүндө ар убак өлүм коркуусу менен жашагандардын “коопсуз порт”деп ойлоп баш калкалашкан Джераблус,ички согуш учурунда качыр Түркияга келгендердин дагы порту болду.

Мекенине болгон сагынычка чыдап албаган 20 миңге жакын адамдын Джераблуска көчүүсү жана Сириядагы ички миграция менен бирге райондун калкы 35 миңге жетти.

4-ЖЫЙЫНТЫК

Джераблус тажрыйбасы менен бирге Коопсуз Аймак политикасынын мааниси жана зарылчылыгы дагы да жакшы түшүнүлдү. Батыш корккон миграция толкунун коопсуз аймак куруу жолу менен ашууга болоорун түшүндү.Түркия чек ара коопсуздугун дагы контроль астына алып,миграция толкунуна каршы дагы туруктуу бир чечим тапты.Ички саясатта Көчмөндөрдүн кетип кетпөөсү аябай тартышылып жатканда Джераблустан кийин кайткан Сириялык көчмөндөр маселенин булагын көрсөткөн болушту.

Эгер коопсуз аймак болсо көчмөндөрдүн көпчүлүгү өлкөсүнө кайтып барышат.Түркиянын Фырат Калканы операциясы менен Джераблус тажрыйбасы дүйнөгө дагы өрнөк болду.

Трампы жактагандар шайлоону жеңип чыккандан кийин Трамп, качкындарды өлкөлөрүндө кармоо максатында, Сирияда “Коопсуз Аймактар” дын курулушун билдирди.

Вашингтондун “Коопсуз Өлкөлөр Куруу” билдирүүсүнө Түркия “этияттуу”, Россия “күмөндүү” карады. Бул ортодо Россия “АКШнын Коопсуз Аймак” тезисине Асад шарты менен көз жумуп койду.

*<http://www.cnnturk.com/turkiye/firat-kalkani-hayat-verdi>

ETİBARLI BÖLGƏ SİYASƏTİ CERABLUS TƏCRUBƏSİ

Səma KÜNBETLİ

GİRİŞ

Suriyada Mart 2011də başlayan və davam etməkdə olan böhran, 500.000dən çox insanın öldüyü bunların 70.000 uşaqların ölümü ilə nəticələnmiş milyonlarla insanın yaşadığı yeri tərk etməsinə səbəb olmuşdur. Ətraf ölkələrə köç edən 7 milyonu aşan insan və ölkə içərisində evlərini tərk edərək etibarlı bölgələrə sığınanlarla birlikdə cəmdə 14 milyondan çox Suriyalı böhrandan doğrudan təsirlənmişdir. %75indən çoxunu uşaq və qadınların meydana gətirdiyi mühacirlərin böyük əksəriyyəti düşərgələr xaricində çətin şərtlər altında həyatlarını davam etdirməkdədir.

Böhranın başladığı andan etibarən beynəlxalq ictimaiyyətin necə rəftar geyinəcəyi davamlı mübahisə edildi. Suriyaya müdaxilə söz mövzusu mübahisə edilərkən BM təhlükəsizlik şurasının daimi ölkələrindən Rusiya və Çinin qarşı çıxması ilə duyğunlaşdırılan problemin içindən çıxmaq olmaz. Artıq başqa yollar axtarılmalı idi.

Bu yazımızda beynəlxalq ictimaiyyətin necə siyasətlər inkişaf etdirdiyi və nə nəticələndirər doğurduğunu izah edəcəyik.

1-SAVAŞIN İNKİŞAF MÜDDƏTİ VƏ RADİKALİZM

Böhran partlaq verdiyi andan etibarən fəvqəladə səy göstərərək sürətli addımlar atan Türkiyə ilk olaraq köç edən insanların sığınması ilə işə başladı. Sərhədə yaxın ellərdə düşərgələr quruldu və hər cür imkan və infrastruktur imkanları təmin edildi.

Düşərgələrin tutumunun qeyri-kafiliyindən köç şəhərlərə yayıldı və bütün ellər bundan az çox nəсібini aldı. Türkiyə döyüş başlamadan əvvəl Baas rejimini dəfərlərlə xəbərdar etmiş, şəxsən dövrün baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğan' Beşşar Esedə islahat etməsi mövzusunda xəbərdarlıqlarda edilmişdi. Lazımlı islahatların atılmaması halında problemlərin artaraq ciddi bir hal almağa başlayacağını çox əvvəldən dilə gətirmişdi.

Bu xəbərdarlıqları ötürən və qulaq asmayan Esed təzyiq və zorbalığa davam etdi. Əsgəri və vətəndaş bürokratiyada mütləq Nusayri-Alevi azlığa dözən BAAS rejiminin şəhərli Sünni əksəriyyət ilə əhalinin yüzdə 15ini meydana gətirdiyi təxmin edilən Xristianlardan gördüyü dəstək də, bu qrupların Sünni İslamçı (ya da Sələfi ağırlıqlı) bir rəhbərliyə bağlı qayğıları da kifayət qədər diqqətə alınmadı.

Müxalif qrupların, Ankaranın tələqləriylə ölkədəki Xristianları inqilab müddətinə qatma səyləri qeyri-kafi qalmış, yenə bənzər reflekslərlə müxaliflərin ümumi quruluşu ölkədəki ən təsirli dini, siyasi, ictimai təşkilatlanma olan Müsəlman Qardaşlardan ibarət görülmüş, sözgəlişi Misir seçkilərində yüzdə 17 oy nisbətiylə böyük bir çıxış və Ərəb dünyasının xüsusilə Şiə qanadında narahat edici bir sürpriz edən Sələfi ünsürlər hesaba katılmamışdır.

Esedin xalqının üzərinə bombalayar yağdırmasından sonra müxalif ünsürlər özlərini qorumaq və müdafiə etmək üçün silahlı mübarizəyə müraciət etmək məcburiyyətində qalmışdır.

Qərb və Avropanın üç meymunu oynaması və təkliflərə qulaq tıxaması nəticəsi ciddi problemlər ortaya çıxarmışdır. Buna ən başda DEAŞ 'ı nümunə verə bilərik. Amerika və Qərbin Suriyada inqilabın başladığı andan etibarən müxalif qrupları bölgənin quruluşuna uyğun olmadan dəstəkləməsi nəticəsində radikallaşma artaraq terror problemi ortaya çıxardı.

DEAŞ, ABŞ silahlarını istifadə edərək Musula girdi və özuncə bir dövlət elan etdi. Suriyada daha bir çox təşkilat bu hala gəlmiş vəziyyətdə. ABŞ inqilabın başlanğıcında dəstək verdiyi qrupların yüzdə 90ını şüan terrorist elan etmiş vəziyyətdə.

2-TÜRKİYENİN BÖHRANA YANAŞMASI VƏ TEZİSİ

Türkiyə böhran başladığı andan etibarən müdafiə etdiyi, ortaya qoyduğu və beynəlxalq ictimaiyyətə təklif etdiyi 3 təməl tezis vardı.

- 1- Etibarlı bölgə
- 2- Uçuşa Qadağa
- 3- Öyrət-təchiz et

Respublika başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğan 2015in Sentyabr ayında ABŞı ziyarətində ABŞ Başçı Köməkçisi Joe Biden ilə etdiyi görüşmədə bu Etibarlı Bölgənin Türkiyə və bölgə baxımından iki əhəmiyyəti var deyə vurğuladı. Birincisi, ərəb-türkmən-kürd-Ezidi mühacirlərin öz torpaqları içərinə BMin qarovulunda, Beynəlxalq koalisiya güclərinin zamanəti altında sığına bilmələrini və minimum həyat şərtlərinin yaradılması.

İkincisi isə; nüfuz boşluğundan ötür, fərqli təşkilatlar motivimində də-facto

quruluşlanmaqla meydana gələcək və Suriyanın torpaq bütünlüyünü ortadan qaldıracaq və Türkiyəyə təhdid ünsürü meydana gətirəcək komün bir dövlət quruluşlanması ehtimalıdır. Türkiyə İraq torpaqlarının bütünlüyünün pozulması və Suriyadakı nüfuz boşluğundan faydalanaraq bölgədə düşərgələr meydana gətirən və sərhəd pozuntusu ilə Türkiyəyə daxil olaraq hərəkət təşkil edən PKK və uzadılmalarından çox çəkmişdir.

Türkiyə "Etibarlı Bölgələrin" müəyyən sıxlıqlı əhalilərin olduğu yerlərdə; Halepin Şimalında, Halepdirkiriyə, İdlipdirkiriyə sərhədi arasında, Cerablus, Haseke və Ayn əl-Ərəb də (Kobani) olmasını təklif edərkən, Rusiya və İran faktorlarından ötür ABŞ etibarlı bölgə siyasətini təxirə salaraq yüzünü Eseddən DEAŞ 'a döndü. Koalisiya gücləri hava hücumu ilə mübarizə etməyə başladı.

Hava hücumları ilə başa çıxma bilməyəcəyini anlayan ABŞ sahədə quru qüvvələrinə ehtiyacı olduğunun fərqi varib Suriyadakı mülayim müxalifəti seçməyərək PKK davamı PYD' ye seçmiş və yeni bir problemi ortaya çıxarmışdır.

ABŞın hava dəstəyiylə əvvəl Kobani daha sonra Münbiçi ələ keçərən PYD Rojova mərkəzli bir otonomun təməlini beləcə atmış oldu.

3-FIRAT QALXANI ƏMƏLİYYATI

Türkiyə, döyüş zərər çəkmiş 3 milyon mühacirə ev sahibliyi edərkən; 12 Milyard dollar məbləğində xərcləmə etmiş, STKların xərcləmələri ilə bu rəqəm 25-26 Milyard dollara çıxmaqdadır. Avropa, mühacirlərə kömək mövzusunda təəhhüdlərini yerinə yetirməməkdə. Gərək döyüş sahəsində siyasi ayrışma gərəksə ABin mühacirlərə qarşı bərk tutumu və təəhhüd etdiyi köməkləri etməməsi üzərinə, Türkiyə öz göbəyini özü kəsməyə qərar verdi.

Bunun üzərinə Türkiyə, Cerablusdan Suriya torpaqlarına 9 dekabr 2016 tarixində girdi. Cerablusun qurtarılması ilə Türkiyə həm sərhədindən DEAŞ 'ı uzaqlaşdırdı həm də PYDin şimalda bir kantonlaşma quruluşunun qabağına keçdi ən əhəmiyyətli isə qeyri rəsmi bir etibarlı bölgə meydana gətirdi.

Firat Qalxanı Hərəkatının simvolu halına gələn Cerablusun terror təşkilatından təmizlənməsinin ardından başda Qaziantəp Qubernatorluğu və Qaziantəp Böyükşəhər Bələdiyyəsi olmaq üzrə Türkiyənin bir çox yerindən Cerablusa köməklər göndərildi. İcmə suyu şəbəkəsi zərər verilən Cerablusa 1 həftə kimi qısa bir müddətdə icmə suyu aparan Qaziantəp Böyükşəhər Bələdiyyəsi, 5 gün kimi bir müddətdə isə mahal mərkəzinə elektrik çatdırdı.

Məktəbləri təmir edilən və dərs zənginin isə təxminən 3 illik aradan sonra yenidən oğurladığı Cerablusda, Türkiyə cümhuriyyəti Sağlamlıq Nazirliyi tərəfindən əhəmiyyətli bir sağlamlıq sərmayəsi reallaşdırıldı. İçərisində reanimasiya modulları, təcili xidmət poliklinikalarının yanında çox sayda poliklinika xidmətinin verildiyi xəstəxana, yalnız Cerablusa gələnlərin deyil eyni zamanda Suriyanın şimal sərhədindəki bir çox bölgədə həyata yapışmağa çalışanlara da şəfa paylayır.

İç döyüş əvvəlində əhalisi 30 min ətraflarında olan Cerablus, terror təşkilatı DEAŞ idarəsindəyəkən xalqın qaçdığı bir yer halına gələrək əhalisinin 3 min 500ə qədər gerilədiyi bir mahal oldu; azadlığına qovuşduqdan sonra əhalisi də sürətlə artdı. Ölkəsində ölümü hər an peysərində hiss edənlərin "etibarlı liman" deyə düşünərək sığındığı Cerablus, vətəndaş müharibəsi əsnasında qaçaraq Türkiyəyə gələnlərin də limanı oldu. Sıla həsrətinə dözə bilməyən 20 minə yaxın insanın Cerablusa köçməsi və

Suriyadakı iç köçlə birlikdə mahalın əhalisi 35 min ətraflarına çatdı.

4-NƏTİCƏ

Cerablus təcrübəsi ilə birlikdə Etibarlı Bölgə siyasətinin əhəmiyyəti və lazımlılığı daha da yaxşı qavranmış olundu. Qərb qorxduğu köç dalğasının etibarlı bölgə qurularaq peyvənd et biləcəyini anladı. Türkiyə həm sərhəd təhlükəsizliyi idarə altına almış həm də köç dalğasına qarşı qalıcı həll çıxarmışdır. İç siyasətdə İmmiqrantların gedib gedilməyəcəyi çox mübahisə edilərkən Cerablusdan sonra dönən Suriyalı immiqrantlar problemin qaynağını göstərmiş oldular. Əgər etibarlı bölgə olsa immiqrantlar böyük əksəriyyətlə ölkəsinə dönəcəklər.

Türkiyənin Firat Qalxanı əməliyyatı ilə Cerablus Təcrübəsi dünyaya da nümunə oldu. Trumplu Respublikaçılar seçkini qazandıqdan sonra, Trump, mühacirləri ölkələrində tutmaq məqsədiylə, Suriyada "Etibarlı Bölgələr" qurulacağını açıqladı. Vaşinqtonun "Etibarlı Bölgələr Qurma" şərhinə Türkiyə "ehtiyatlı", Rusiya "şübhəçi" baxdı. Bu vaxt Rusiya "ABŞın Etibarlı Bölgə" tezisində Esed şərtiylə yaşıl işıq yandırdı.

SAFE CONA POLITIKA JARABULUS IZKUŠNJE

Sema KÜNBETLİ

UVOD

Kriza, ki se je začela marca 2011 in se nadaljuje v Siriji, kjer je več kot 500.000 ljudi je umrlo, 70.000 izmed njih otroci, ki so povzročila na milijone smrtnih primerov ljudi, da so zapustili mesto je živel v. Več kot 7 milijonov ljudi so preselili v sosednje države in države, ki zapustijo svoje domove v sirski krizi v več kot 14 milijonov skupaj s tistimi, ki iščejo zatočišče v varnem območju neposredno prizadela. Več kot 75%, od katerih so otroci in ženske še vedno živijo v težkih pogojih v begunskih taboriščih zunaj veliko večino.

Od začetka krize se je razpravljalo, kako neprekinjen odnos mednarodne skupnosti. Sirski poseg v razpravi vprašanje stalne varnostnega sveta ZN, Rusije in držav, so se začeli zavoj nepremagljiva težave niso povezane z opozicijo Kitajske. Zdaj bi moral poiskati druge načine. V tem članku smo razvili politike mednarodne skupnosti in kako razume, kakšne posledice.

1- RAZVOJ PROSESOV VOJNE IN RADIKALIZEM

Od trenutka, ko je kriza izbruhnila, je Turčija hitro ukrepala z izrednimi prizadevanji in začela delati z zavetjem prvih migrantov. Kampi so bili ustanovljeni v bližnjih provincah in zagotovljeni so bili vsi objekti in infrastruktura. Neustreznost zmogljivosti taborišč se je razširila po vseh mestih in vse stvari so prejele manj. Turčija je pred režimom vojne že večkrat opozorila režim Baath, da je bil takratni premier Recep Tayyip Erdogan sam opozorjen na reformo Basharja al Asada.

Omenil je že, da bodo težave, če ne bodo sprejete potrebne reforme, vse bolj resne. Podpora režima BAAS, ki temelji na absolutni Nusayri-Alevi manjšini v vojaški in civilni birokraciji, z mestno sunitsko večino in domnevno ocenjeno krščanstvo v višini 15 odstotkov prebivalstva je odraz upravljanja s sunitskimi islamističnimi tehtanji. Pomisleki niso bili ustrezno upoštevani. Poskusi opozicijskih skupin, da bi kristjane v državi vključili v revolucionarni proces s predlogi Ankare, so bili neustrezni in splošna struktura opozicije s podobnimi refleksi je sestavljala Muslimanska bratovščina, najbolj vplivna verska, politična in družbena organizacija v država. Elementi Salafi, še posebej tisti, ki so v šiitskem krilu presenetljivo presenetili, niso sodelovali. Ko so Assadovi ljudje napadli bombe, so nasprotni elementi morali poskrbeti za oborožen boj za obrambo in obrambo.

Zahodni in evropski so igrali tri opice in so bili močno vključeni v predloge, kar je povzročilo resne težave. Najprej lahko podamo zgled DEAS. Od začetka revolucije v Ameriki in Zahodu v Siriji je podpora opozicijskih skupin, ne da bi bila primerna za strukturo regije, povečala radikalizacijo in povzročila problem terorizma. DEAS, ki uporablja ameriško orožje, je vstopil v Mosul in se razglasil za državo. V Siriji je veliko več organizacij. ZDA so že na začetku revolucije kot teroristov že prijavile 90 odstotkov skupin, ki jih podpira.

* http://tese.org.tr/wp-content/uploads/2015/11/turkiye_dis_politikasi_icin_bir_test_suriye_krizi.pdf T

2- PRISTOP TURČIJE DO KRIZE IN TEZO

Turčija je trdil, od trenutka, ko je kriza začela, je bilo 3 glavna teza, ki jih je mednarodna skupnost predlagala in ga dal ven.

1. varno območje
2. Omejeni Cona letenja
3. Izobraževati-opremijo ravnatelje

Premier Recep Tayyip Erdogan je septembra 2015 ameriški podpredsednik Joe Biden na obisku v ZDA, v pogovorih s Turčijo in v regiji v smislu varnega območja sta dva pomembna je poudaril. Najprej so arabsko-Kurd-Tagaloški Eziju begunci pod nadzorom ZN, med drugim na svojem ozemlju, lahko zavetje pod zaščito mednarodnih koalicijskih sil in vzpostavitev minimalnih življenjskih pogojev. Drugič; zaradi je pomanjkanje organa, sestavljen iz različnih organizacij, je privedel do prestrukturiranja de-facto in ozemeljsko celovitost Sirije in odpraviti možnost strukturiranja nevarnost za državo, da skupen Turčijo. Turčija na iraškem degradacije tal in integritete, ki taborišč na območju izkoriščajo moči vakuuma v Siriji in je začel Turčijo prek meja kršitev, ki jo ureja ukrepov KDAin je pritegnil veliko razširitev.

Turčija "varne cone", kjer je določena gostota prebivalstva; severno od Alepa je Aleppo-Turčija, Idlib, med Turčijo meja, Jarabulus, Hasek in Ayn al-Arab v (Kobani) predlaga, da se zaradi Rusije in Irana dejavniki ameriške politike varne cone, da začasno ustavi ob licem Asad Dease je vrnil. Koalicijske sile se je začela boriti z zračnih napadov. On razume, da ne more obvladati z zračne napade s strani ZDA v razširitev na področju KDS raje zmerno opozicijo v Siriji prišli do spoznanja, da je bil izbran, da je treba za PLA kopenskih sil ", in razkrila nov problem. Pred podporo ameriškega le-

talskega Kobani kasneje manbij ki zasegli podlaga za avtonomno Rojov temelji PLA je tako vrgel.

3- OPERACIJA FIRATSKI ŠČIT

Turčija, medtem ko 3 milijone beguncev v razdejala vojna doma; kdo je preživel 12 milijard dolarjev, ta številka naraste na 25-26 milijard dolarjev izdatkov NVO. Evropa izpolnjuje svojo zavezo za pomoč beguncem. Tako bojišče politični razkroj in težko stališče EU glede beguncev in ne, da bi zaveze o pomoči, da se je Turčija odločila, da reši svoje lastne popkovna sama. Nato, Turčija, začela 9. decembra 2016 Cerablus "iz sirskega ozemlja. Rešitev iz obeh DEAŞ meji s Turčijo Jarabulus nato odstranite tako PYD'nin je najpomembnejše na severu je bil pred cantonisation neformalne strukture je ustvaril uradnika varno območje.

* [Http: //www.haber7.com/yazarlar/mehmet-dogan/2252916-suriyede-guvenli-bolge-ve-abd](http://www.haber7.com/yazarlar/mehmet-dogan/2252916-suriyede-guvenli-bolge-ve-abd)

Jarabulus, ki je postala simbol reke vedno prav operacije, ki je žogo iz teroristične organizacije, in Jarabulus je bil poslan v mnogih delih Turčije, predvsem v Gaziantep guvernerja in metropolit občine Gaziantep. Gaziantep Metropolit Občina je za Jarabulus pitno vodo, omrežje za pitno vodo poškodovanih v kratkem obdobju 1 teden, in v petih dneh, je podal električne energije za daljinsko centra. Pomembna naložba v zdravje je bila s strani Ministrstva za zdravje Republike Turčije v Jarabulus, kjer so šole obnovljena in nauk je bil ponovno sklicuje, po približno 3 letih zaposlitve. Bolnišnica, ki ima enote intenzivne nege, poliklinikama storitve v sili, kot tudi veliko število ambulant, je zdravilna, ne samo tisti, ki pridejo na Jarabulus, ampak tudi tiste, ki se trudijo, da ostanejo žive v mnogih delih severne meje Sirije. Jarabulus, ki je imela populacijo okoli 30.000 pred državljansko vojno, postal občine, kjer se

je število prebivalcev zmanjšalo za 3 tisoč 500 tako, da postane prostor za ljudi, za pobeg, medtem ko pod nadzorom teroristične organizacije deje. Po osvoboditvi se je število prebivalcev hitro raslo. Jarabulus, ki je verjel, da je čutil občutke smrti v državi, v vsakem trenutku, je bil "varen pristan" in pobegnil med državljansko vojno, da postane pristanišče za tiste, ki so prišli v Turčijo. V 20 do Jarabulus priseljence, ki niso mogli upreti želji, da preživi v Siriji in notranje migracije, prebivalstvo občinedosegla približno 35 tisoč evrov.

4-REZULTATI

Jarabulus izkušnje secure pomenu in nujnosti regionalne politike so bili boljši oprijem. Pripoved bi lahko rešili z vzpostavitvijo varnega območja na zahodu bali, da je val priseljavanja. Turčija je pripravila trajna rešitev val je prevzela nadzor nad varnostjo meja in priseljavanju. Po razpravi Jarabulus bi bilo veliko priseljencev v notranji politiki gredo Sircev, ki se vračajo naseljenci so pokazale, da je vir problema.

Če bodo priseljenci vrnejo v varnem območju, če veliko držav večinskih. Izkušnje s Turčijo, je bila operacija Operacija Firatski Ščit primer na svetu. Po republikanci zmagal na volitvah Trump, da bi se ohranila beguncev v državi, v Siriji, "varnih območij" napovedala, da bo ugotovljeno.

Washingtona "Safe Zone Set Up" izjavo, da Turčija "preudarno", Rusija "skeptičen" pogledal. Medtem Rusija, "US Safe Harbor" je dal zeleno luč, da Asad pod pogojem, da tezo.

* Http: On [//www.cnnturk.com/turkiye/firat-kalkani-hayat-v](http://www.cnnturk.com/turkiye/firat-kalkani-hayat-v)

yenifikirSAM

Yeni Fikir Stratejik Arařtırmaları Merkezi

Aydın'ın İlk Stratejik Arařtırma Merkezi

Adres: Adnan Menderes Bulvarı. Güzelhisar Mah. 37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

www.yenifikirsam.com

SURİYELİ MÜLTECİLERİN İŞGÜCÜ PİYASASINA ETKİSİ*

Elif DURSUN**

Selin Sümeyra DEMİR***

Öz

Bu çalışmanın amacı Suriyeli mülteci sorununun işgücü piyasasına etkisini ele alarak gündemin de en yoğun içeriğiyle tüm okuyuculara ışık tutmaktır. Göçlerin en acıklı olanı, şüphesiz mülteci göçleridir. Dünyada her yıl milyonlarca insan doğup büyüdüğü topraklarını terk ederek başka bir ülkeye sığınmak zorunda kalmaktadır.

Mültecilerin bu göçlere kalkışma girişiminde yatan temel gerçeklerin içinde çeşitli ekonomik ve toplumsal olaylar yatmaktadır. Bu bağlamda Suriyeli mültecilerin yaşama tutunma imkânı sağladıkları şehirlerin işgücü piyasasına etkilerinin tespiti yerinde olacaktır.

Çalışmada istihdam ve kentsel işgücüne aynı zamanda işçi sınıfına etkileri incelenecek olup konuya ilişkin Aydın’ daki işgücü piyasalarına yönelik etkisi anket uygulaması ile incelenerek çalışmanın amacına ulaşılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Mülteci, Suriyeli Mülteciler, Sığınmacı, Çalışma Yaşamı

* Suriyeli Mülteciliklerin İşgücü Piyasasına Etkisi Hakkında Aydın İlinde Yapılan Anket Uygulaması EKLER: EK 1: Anket Formu . EK 2: Araştırma Bulguları ve Veri Analizi

Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)’ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı’nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan “Göçmen Sorununa Genç Bakış” İsimli yarışmada **Makale** dalında **BEŞİNCİ (Tevrik ödülü)** olan eser.

** Elif Dursun, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Matematik Bölümü, Lisans Öğrencisi, elfdrsn94@gmail.com

*** Selin Sümeyra DEMİR, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Lisans Öğrencisi, demirselin445@gmail.com

GİRİŞ

Göç, toplumların zihinlerinde uzun süre derin izler taşıyan insanlık tarihi kadar yillanmış eski bir olaydır. Göçler, aynı zamanda toplumların ekonomik, sosyo-kültürel ve politik yapısı ile doğru orantılıdır. Acıklı sonuçlar doğursa da, bazen toplumların yaşamlarını sürdürebilmeleri için kaçılmaz umutları olabilmektedir. Zorunlu göçlerin, mülteciler için geride kaybedecek hiçbir şeylerinin kalmaması ve çoğunlukla ülkelerine tekrar geri dönmek üzere terk eden insanlardan oluşmaktadır.

Her yıl dünyanın farklı bölgelerinde artık yüz binleri aşmış insan topluluğu mülteci durumuna düşmektedir. Uluslararası bir sorun olan ve hissedilir bir şekilde artan eşitsizlikler, çatışmalar ile birlikte giderek daha büyük bir sorun olacağı tahmin edilen sığınmacı ve mülteciler sorunu, tüm yasal düzenlemelere çözüm aranmasına rağmen halen sürmektedir.

Bu kişilerin en başta insan hakları çerçevesinde muamele görmeleri ve kalıcı yerleşmelerinin kesinleşip özellikle beslenme, iş bulma, barınma ve sağlık hizmetleri gibi temel hizmetlerden faydalanması için hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin hem küresel hem de çeşitli ülkeler statüsünde daha yoğun çabalarına gereksinin bulunmaktadır.

GÖÇ

Toplumların zihinlerinde derin izler bırakan insanlık tarihi kadar eski bir olaydır. Göç, aynı zamanda toplumların sosyo-kültürel, ekonomik ve politik yapısı ile doğrudan ilişkili olan bir olaydır. (Mutluer, 2003: 9). Göç sürecinde, fiziki ve sosyal çevrenin değişimi yeni bir sosyal ortamın ortaya çıkışına zemin hazırlamış ve mülteci hareketleri de bu ortamlardan birini oluşturmuştur.

Ancak küreselleşmenin geniş etkilerine karşın yaşanan kutuplaşmalar ve sorunlar mülteci hareketlerini devamlı kılar hale gelmiş ve

günümüzün dikkate değer bir sorunsalını oluşturur boyuta ulaşmıştır. (Essed, 2004: 4' den alıntılanan Kolukırcı, 2009: 2).

Genellikle ekonomik nedenlerden kaynaklanan mülteci göçleri uygulamalarında hedef kitle vasıfsız veya yarı vasıflı bireylerdir. Daha doğrusu kendini koruma gücü olmayan ve başkalarına herhangi bir nedenle bağımlı durumda olan savunmasız bireyler mülteci göçlerinin aktörleri olmakta ve ekonomide aranmaktadırlar. (URL 1, (Erişim Tarihi: 12. 03. 2013)' den alıntılanan Yüksel, 2014: 104).

MÜLTECİLERİN İSTİHDAM VE KENTSEL İŞGÜCÜ PİYASASINA/İŞÇİ SINIFINA ETKİLERİ

Göçün kentteki istihdam yapısına etkisi devletin belli bir istihdam düzeyi sağlama veya işsizliği sosyal politik kaygılarla belli bir düzeyde tutma çabası göz önünde tutularak incelenmelidir. Bu çabayı, Batı Avrupa ülkesinde sosyal refah devletin Keynesçi tam istihdam politikası doğrultusunda, istihdamı yükselterek iç pazarı canlandırma ve işsizliğin yarattığı sosyal gerilimleri ortadan kaldırma kaygısıyla başvurduğu uygulamalarda daha açık biçimde görmek mümkündür.

Bu türden politikalarda kentlerde hizmet sektörünün genişlemesinin de nedenlerinden biridir. Bu durum, özellikle gelişmiş ülkeler için geçerli olmakla birlikte, ulusal kalkınmışlık politikalarını izleyen çeşitli az gelişmiş ülkelerin de bu yolla kamu iktisadi teşekkülünde ve hizmet sektöründe istihdamı arttırmaya çalıştığı görülmektedir. (Kaygalak, 2009: 20).

Ekonomide işgücü tasarrufu sağlayan makine kullanımından kaçınan emek yoğun bir üretim anlayışının geçerli olduğu durumlarda da mültecilerin, sunduğu ucuz emek olanağı ile istihdamı arttırıcı bir etkide bulunduğu belir-

tilmektedir. Yedek işçi ordusu kavramı ise, “kapitalist ekonominin çalışan işçilerin pazarlık gücünü zayıflatan bir işgücü potansiyelini daima el altında bulundurduğunu” vurgulayan Marksist analize dayandırılır. (Kaygalak, 2009: 21).

SONUÇ

Mülteci sorununun aşılmasında veya neden olduğu sorunların çözümünde yeni düzenle ve yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bunları özetleyecek olursak:

Mültecilerin yoğun olarak ülkemize giriş yaptığı sınır illerinde göçmen karşılama ve barınma merkezleri kurulmalıdır. Buralarda uzman personel tahsis edilerek sığınma başvuruları ve diğer işlemler hızlandırılmalıdır. Yaşayacakları ortama adaptasyon ve yerel halkla ilişkilerinde sorun yaşamamaları için ülkeye ilk geldiklerinde belli bir bilgilendirme eğitimi verilmelidir.

Türkiye’ nin açık kapı politikasını sürdüreceğini ve mültecilere her koşulda yardım etmeyi sürdüreceğini taahhüt etmesine rağmen, sayıları milyonlara yaklaşan Suriyeli mültecinin maliyetini kendi olanakları ile üstlenebilmesi oldukça güçtür. Her geçen gün katlanarak büyüyen soruna, uluslararası toplumun uluslararası hukuku ve mülteci haklarından doğan sorumluluklarını yerine getirmesi durumunda bir çözüm bulunabilir.

Mülteciler, toplumda barınmakta güçlük çekmekle beraber, çalışma yaşamında da kayıt dışılığa maruz kalmaları yönüyle ucuz iş gücü gözüyle görülmektedirler. Herhangi bir ülke sınırları içerisinde ucuz emek ve kayıt dışılığın ortaya çıkması ülke içindeki formel istihdam işleyişini olumsuz etkileyerek, ücretleri aşağı çekecek beraberinde işgücü piyasasında olumsuzlukları ortaya çıkacaktır. Diğer taraftan vasıfsız insan kaynağı olarak görülmeleriyle kalitesiz üretim sahalarında yer alarak ülkenin uluslararası rekabet edilebilirlik güçlerini de olumsuz etkilemektedir. Bunun önüne geçilebilmesi için hali hazırda uygulamaya geçilmiş istihdam seferberliği projesi kapsamında ülkemizde ki sayısı fazla olan mültecileri de bu bağlamda değerlendirerek iş gücü piyasasına katarak, hem onların mesleki kazanımlarıyla toplumda yer edinmelerini sağlayıp hem de ülkeye elinde bulunan hazır iş gücüne sahip olmanın avantajını sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Essed Philomeno, "Introduction: Refugees, Agency and Social Transformation" in *Refugees and The Transformation of Societies*, Berghahn Books: New York, 2004, s. 4'den alıntılanan Kolukıncı Suat, "Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt, 8, Sayı 1, 2009, s. 2.

KAYGALAK Sevilay, *Kentin Mültecileri* (Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme), 1. Baskı, Dipnot Yayınları, Ankara, 2009, s. 20.

MUTLUER Mustafa, *Uluslararası Göçler ve Türkiye*, 2. Baskı, Çantay Kitapevi, İstanbul, 2003, s. 9'dan alıntılanan Deniz

ORHAN, "Mülteci Hareketleri Açısından Van Kentinin Durumu ve Kentteki Mültecilerin Demografik Profili", *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt 22, s. 189.

URL1:<http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>(Erişim Tarihi: 12. 03. 2013)' den alıntılanan Yüksel Hasan, *Güncel Gelişmeler Işığında Sosyal Politika*, 1. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2014, s. 177. İnsan Ticareti Raporu, 2006.

THE IMPACT OF SYRIAN REFUGEES IN THE LABOR MARKET *

Elif DURSUN
Selin Sümeyra DEMİR

Abstract

The purpose of this study is to highlight the influence of the Syrian refugee problem on the labor market and shed light on all readers with the most intensive content in the day. The saddest of the immigration is undoubtedly refugee migrations. Every year millions of people in the world are forced to leave their lands where they were born and grow up and take refuge in another country. The main realities of the refugees' attempts to take up these immigrations include various economic and social events. In this context, it will be fitted to determine the effects of the cities where the Syrian refugees are able to hold onto the labor market. At the same time, the effects of employment and urban workforce on the working class will be examined and it is aimed to reach the aim of research by examining the effect of the questionnaire on the labor market in Aydın.

Keywords: Migration, Refugee, Syrian Refugees, Asylum seekers, Working Life

INTRODUCTION

Migration is an old phenomenon that has been as old as the history of mankind, which has long been deeply traced in the minds of societies. Immigrations are also directly proportional to the economic, socio-cultural and political structure of societies. Even if there are painful consequences, sometimes there are inevitable hopes for the societies to survive. Compulsory migrations consist of people who leave nothing to lose, and those who often refuse to return to their country. Every year in the different regions of the world, the human community, which now exceeds one hundred thousand, falls into the status of refugees. The problem of asylum seekers and refugees, which is an international problem with increasing inequalities, is predicted to become a bigger problem with the conflicts, despite the all legal arrangements that are being sought. Governments, non-governmental organizations and universities are in need of more intensive efforts, both globally and in various countries, in order for these people to be treated primarily pursuant to human rights and to ensure that permanent settlements are finalized and in particular benefitted from basic services such as nutrition, employment, sheltering and health services.

MIGRATION

It is as old as the history of mankind, which left deep traces in the minds of the societies. Migration has also a direct link to the socio-cultural, economic and political structure of societies. (Mutluer, 2003: 9). In the migration process, the change of the physical and social environment has led to the emergence of a new social environment, and refugee movements constituted one of these environments. However, despite the widespread effects of globalization, the polarization and problems that have taken place have made the refugee movements permanent and have reached a level that constitutes a considerable problem of our time. (Essed, 2004: 4' den alıntılanan Kolukırmak, 2009: 2). In the refugee immigration, which is often caused by economic reasons, the target audience are unskilled or semi-skilled individuals. More precisely, vulnerable individuals who are unable of self-protecting and dependent on others for any reason are actors of refugee migration and are sought in the economy. (URL 1, (Erişim Tarihi: 12. 03. 2013)' den alıntılanan Yüksel, 2014: 104).

THE EFFECT OF REFUGEES ON EMPLOYMENT AND URBAN LABOR MARKET / WORKER CLASS

The impact of immigration on employment should be examined by considering with a view of governments efforts of ensuring a certain level of employment or keeping the unemployment at a certain level with social political concerns. It is possible to see this effort more clearly in practice in the Western European countries in the context of Keynesian full employment policy of the social welfare state, with the concern of abolishing the social tensions created by internal market revitalization and unemployment through raising employment. This is one of the reasons for the expansion of service sector in cities in politics. This is one of the reasons for the expansion of service sector in cities related to these policies. This seems to be the case for the developed countries, as well as for the various underdeveloped countries following the national development policies, in this way trying to increase employment in the state economic enterprises and the service sector. (Kaygalak, 2009: 20). It is stated that in the labor-intensive production concept that avoids the use of machinery that saves the labor force in the economy is effective, and that the refugees in this case have an effect to increase employment with the possibility of cheap labor. The concept of a reserve worker's army is based on a Marxist analysis emphasizing that "the capitalist economy is always in possession of a workforce potential that weakens the bargaining power of working workers." (Kaygalak, 2009: 21).

CONCLUSION

New arrangements and approaches are needed to overcome refugee problems or to solve problems that are causing them. If we summarize these:

Migrant reception and settlement centers should be established in the border areas where refugees intensively enter the country. Asylum applications and other procedures should be accelerated by assigning specialist personnel there. A certain information training should be given when they first arrive in the country for adapting their new way of living and for not having a problems in their relations with the local people.

Though Turkey is committed to continuing its open door policy and continuing to help the refugees in all circumstances, it is quite difficult for

them to undertake the cost of the Syrian refugees, whose number is about a million, with their own facilities. A solution can be found to the problem that grows with each passing day when the international community fulfills its responsibilities arising from international law and refugee rights. Refugees are seen to have cheap labor power in terms of being exposed to informality in their working life, while suffering difficulties in sheltering in the society. The emergence of cheap labor and informality within the borders of any country will negatively affect the functioning of formal employment within the country, bringing down the wages and causing the negativity in the labor market. On the other hand, they are seen as poor quality human resources and they take a part in poor quality production fields which they negatively affect the international competitiveness of the country as well.

In order to prevent this, it is possible to take advantage of the existing number of refugees in our country by evaluating the labor force and adding them to the market in the context of the already implemented employment mobilization project and it can provide the advantage of having occupation and to gain a place in the society with their professional achievements as well as having the ready work power which is in the hands of the country.

REFERENCES

- Essed Philomeno, Introduction: Refugees, Agency and Social Transformation" in Refugees and The Transformation of Societies, Berghahn Books: New York, 2004, s. 4'den alıntılanan Kolukırcı Suat, "Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt, 8, Sayı 1, 2009, s. 2.
- Kaygalak Sevilay, **Kentin Mültecileri** (Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme), 1. Baskı, Dipnot Yayınları, Ankara, 2009, s. 20.
- Mutluer Mustafa, **Uluslararası Göçler ve Türkiye**, 2. Baskı, Çantay Kitapevi, İstanbul, 2003, s. 9'dan alıntılanan Deniz ORHAN, "Mülteci Hareketleri Açısından Van Kentinin Durumu ve Kentteki Mültecilerin Demografik Profili", Doğu Coğrafya Dergisi, Cilt 22, s. 189.
- URL 1: <http://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>(Erişim Tarihi: 12. 03. 2013)' den alıntılanan Yüksel Hasan, **Güncel Gelişmeler Işığında Sosyal Politika**, 1. Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2014, s. 177. İnsan Ticareti Raporu, 2006.

DIE AUSWIRKUNGEN DER SYRISCHEN FLÜCHTLINGE AUF DEM ARBEITSMARKT

Elif DURSUN

Selin Sümeyra DEMİR

ZUSAMMENFASSUNG

Das Ziel dieser Studie ist, die Auswirkungen der syrischen Flüchtlinge auf dem türkischen Arbeitsmarkt zu sehen, die derzeit auf der Tagesordnung steht. Die traurigste Auswanderung ist zweifellos die Auswanderung der Flüchtlinge. Jedes Jahr kommen Millionen Menschen auf Erde und wachsen auf. Leider müssen manche Menschen gezwungenerweise ihre Länder verlassen und in anderen Ländern Zuflucht suchen. Die grundlegenden Fakten der Auswanderungen sind wirtschaftliche und gesellschaftliche Gründe. Der Arbeitsmarkt in den Städten, in denen sich die Flüchtlinge niederlassen, müssen an Ort und Stelle die Auswirkungen überprüft werden. Bei eingestellten und beschäftigten Flüchtlingen in Aydin, ist das Ziel, eine Überprüfung der Arbeitsklassen durch Befragungen.

Stichwörter: Auswanderung, Flüchtling, syrische Flüchtlinge, Asylbewerber, Arbeitsleben

EINLEITUNG:

In der Geschichte der Menschheit hatten Auswanderungen schon immer tiefe Spuren hinterlassen. Auswanderungen haben in der Gesellschaft wirtschaftliche, soziokulturelle und politische Verhältnisse. Wenn auch manchmal negative Folgen entstehen, die Hoffnung zum Leben wird nicht aufgegeben. Zwingende Auswanderer sind Menschen, die ihre Heimat verlassen müssen und wissen, dass es kein Zurück mehr gibt. Die Anzahl der Flüchtlinge aus verschiedenen Regionen steigt jedes Jahr an. Obwohl Lösungen für gesetzliche Vorschriften nach wie vor gesucht werden, besteht weiterhin das internationale Problem "Gleichberechtigung". Dies kann meistens Konflikte bei Flüchtlingen und Asylbewerbern auslösen. Als erstes müssen diese Menschen gleichbehandelt werden, sowie eine sichere Grundversorgung, Arbeit, Unterkunft und Gesundheitsdienste geleistet werden, die von seitens der Regierung, Zivilgesellschaften und Universitäten mit intensiven Bemühungen zustande kommen kann.

AUSWANDERUNG:

In der Geschichte der Menschheit hatten Auswanderungen schon immer tiefe Spuren hinterlassen. Auswanderungen haben in der Gesellschaft wirtschaftliche, soziokulturelle und politische Verhältnisse. (Mutluer, 2003: 9). Im Laufe der Auswanderungen gab es Veränderungen in der physischen und sozialen Umgebung. Durch diese Veränderungen entstand einer neuen sozialen Umgebung für die Flüchtlinge. Doch trotz der breiten Auswirkungen der Globalisierung erlebte man Polarisierungsprobleme. Durch diese Probleme kam es zu häufige Bewegungen der Flüchtlinge, die heutzutage einwichtiges Thema ist. (Essed, 2004: 4' den alıntılan Kolukırık, 2009: 2). In der Regel sind die Auswanderungen durch wirtschaftliche Gründe. Die Zielgruppe ist aber in der Anwendung unqualifizierte oder teilqualifizierte Personen. Besser gesagt, es sind die Menschen, die nicht in der Lage sind sich selber zu schützen und die aus irgendeinem Grund abhängig von anderen sind. Dies sind die Akteure der Auswanderungen, jedoch werden diese Menschen oft in der Wirtschaft gebraucht. (URL 1, (Zugangsdatum: 12. 03. 2013)' den alıntılan Yüksel, 2014: 104).

BESCHÄFTIGUNG UND ARBEITSMARKT DER FLÜCHTLINGE/DIE AUSWIRKUNGEN DER ARBEITERKLASSE

Die Auswirkungen der Auswanderungen auf die städtische Beschäftigungsstruktur bietet dem Staat ein gewisses Maß an Beschäftigung. Der Staat bemüht sich die Arbeitslosigkeit mit Anliegen der Sozialpolitik zu halten, dieser Aufwand sollte berücksichtigt werden. Die westeuropäischen Länder bemühen sich in Richtung der Vollbeschäftigungspolitik, das heißt, durch Anhebung der Arbeitsmarkt versucht man die Arbeitslosigkeit zu beseitigen sowie die entstehende soziale Konflikte. Diese Art von Politik dient für den Ausbau der Dienstleistungssektors in den städtischen Gebieten. Dies gilt insbesondere für entwickelte Länder, sowohl unentwickelte Länder mit nationalen Entwicklungspolitik. Diese Länder versuchen auf diese Weise die Beschäftigung im Dienstleistungssektor zu steigern (Kaygalak, 2009:20). Maschinen die aus wirtschaftlichen Gründen teure Arbeitskräfte ersetzen, könnten bei Überbelastung sowie Ausfall, durch billigere Arbeitskraft der Flüchtlinge ersetzt beziehungsweise unterstützt werden. Somit kann man sagen, dass die Beschäftigungsrate erhöht wird. Der Begriff „Ersatzarbeiter“ bedeutet, „der Arbeitnehmer der kapitalistische Wirtschaft schwächt die Verhandlungsposition einer potentieller Arbeitnehmer“, wiedergegeben nach marxistische Wirtschaftstheorie (Kaygalak, 2009:21).

ERGEBNIS/SCHLUSSFOLGERUNG:

Bei Überwindung des Flüchtlingsproblems oder die Lösung inwiefern ein Problem verursacht wird, sind neue Ansätze und Organisationen nötig. Diese sind zusammenfassend: An den Grenzprovinzen der Türkei, wo die Flüchtlinge einwandern, sollte man und Unterbringungscentren einrichten. Hier sollte man Fachpersonal zuteilen, damit Asylanträge und sonstige Prozessen schneller bearbeitet werden können. Damit die Flüchtlinge an die Umgebungen, die sie leben werden anpassen und bei Öffentlichkeitsarbeiten auf keine Probleme zustoßen, sollten die Einwanderer bei der Einreise über bestimmte Informationen ausgebildet werden. Türkei wird ihre Politik beibehalten und es wird weiterhin unter allen Umständen die Hilfe zusichern, jedoch kann die Türkei allein langfristig nicht die Kosten der Millionen syrischen Flüchtlinge tragen. Bei diesem exponentiell wachsenden Problem, könnte eine Lösung zustande kommen, wenn die internationale Gemeinschaft ihre internationalen Rechte bezüglich der Flüchtlingsverantwortung erfüllen. Flüchtlinge, haben Schwierigkeiten in der Gemeinschaft zu leben, sowie im Arbeitsleben. Die Flüchtlinge sind meistens die billigen Arbeitskräfte, die ohne Registrierung arbeiten müssen. In jedem Land, kann durch die billige Arbeitskräfte und Ungezwungenheit, die Funktionsweise der formalen Beschäftigung im Land negativ beeinflussen. Somit kann es negativen Einfluss auf Lohn und Arbeitsmarkt entstehen. Da diese „billige Arbeitskräfte“ unqualifizierte Arbeitskräfte sind, geht man davon aus, dass auch die Produktion minderwertig ist. Somit wird die Leistung des Landes zur Teilnahme am internationalen Wettbewerb beeinträchtigt. Damit man solches verhindern kann, sollte der Staat ein Projekt für den türkischen Arbeitsmarkt ausführen, so kann man die Flüchtlinge in diesem Zusammenhang in den türkischen Arbeitsmarkt ausbilden. Dadurch werden die beruflichen Leistungen und Plätze in der Gesellschaft gewonnen und sogar der Vorteil auf einem verfügbaren Arbeitsplatz angeboten.

اثر پناهندگان سوری در بازار کار

الیف دورسون**
سلین سومیرا دیمیر***

خلاصه: هدف این پژوهش، رسیدگی به مشکلات پناهنده گان سوری و عمق حقیقت را به خواننده این مقالات رساندن است. تلخ ترین حالت مهاجرت، بدون شک مهاجر شدن پناه جویان می باشد. در دنیا میلیون ها انسان خاک های شانرا ترک کرده به ممالک بیگانه گان مهاجر میشوند. در اوایل مهاجرت شان مهاجرین به مشکلات اجتماعی و اقتصادی بدون شک دچار میشوند. در این زمینه، این امر میتواند فرصت خوبی باشد به منظور بازار یابی کار به پناهنده گان سوری باشد. اشغال کار و نیرویی باشد و در عین حال میتواند بررسی کند، بخاطر بازار کار در طبقه کارگر شهری، و بتواند از این طریق به هدف های شان دست یابند.

کلمات کلیدی: کوچ، مهاجر، مهاجرین سوری، پناهندگان، کار برای زندگی

مقدمه

کوچ، واقعه است، در ذهن اجتماع از زمان های بسیار قدیم آمده است، تقریباً با تاریخ انسان برابر است. در عین حال کوچ، در اقتصاد اجماع، اجتماعی و فرهنگی با همراهی ساختار سیاسی، بسیار ارتباط ناگسستنی دارد. اگر تلخ باشد هم، بعضاً امیدی به جامعه که به زندگی کردن شان ادامه داده بتواند. مهاجرت اجباری اینست که هیچ چیزی برای از دست دادن شان در آینده باقی نمانده باشد و خاصاً در آینده امیدی برای برگشت به وطن شان نمانده باشد. در جامعه امروزی سالانه میلیون ها انسان در مناطق گوناگون دچار به مشکلات مهاجر شدن میشوند. احساس میشود، یک مشکل جدی است برای جامعه بین المللی، با همراهی مشکلات پناهنده گان و مهاجری، این درگیری ها در آیند مشکلات را به پیش خواهد آورده، با وجود اینکه بخاطر حل این بحران تدابیر های زیادی را به پیش گرفته اند اما بی نتیجه است. این افراد در نخست در چارچوب حقوق بشر و حل و فصل در پایدار اشتغال قطعی و به خصوص تغذیه، دولت به نفع خدمات اساسی مانند مسکن و بهداشت خدمات، هم در سطح جهانی و سازمان های غیر دولتی و در دانشگاه ها، وضعیت جهانی و هم در کشور های گوناگون لازم است تلاش های بیشتری را به خرج دهند.

کوچ

کوچ، واقعه است، در ذهن اجتماع از زمان های بسیار قدیم آمده است، تقریباً با تاریخ انسان برابر است. در عین حال کوچ، در اقتصاد اجماع، اجتماعی و فرهنگی با همراهی ساختار سیاسی، بسیار ارتباط ناگسستنی دارد. در روند مهاجرت، تغیر فیزیکی و محیط اجتماعی، سبب شده یک محیط اجتماعی جدیدی را به وجود میاید و تغیرات پناهندگان نیز یکی از این محیط را ایجاد کرده است. با این حال از جهانی به قطبی شدن و مهاجرت به شکل دوامدار باقی مانده است و در روزگار امروزی یک مشکل دیگری را هم بوجود آورده ست. (اسد، ۲۰۰۴: از چهار طرف دستش خلاص شده، ۲۰۰۹: ۲). معمولاً مخاطب در مهاجرت پناهندگان ناشی از دلایل اقتصادی و برنامه های کاربردی افراد غیر ماهر یا نیمه ماهر هستند. بطور دقیقتر، نیرویی بخاطر حفاظت خود شان نباشد و به دیگران با دلایل مختلف وابستگی نشان داده به مهاجرین بی دفاع دست همکاری داده، میخواهند از این طریق به اقتصاد دست یابند.

استخدام پناهندگان به کار و بازار کار به طبقه کارگر شهری

تأثیر مهاجرت بر ساختار اشتغال در دولت شهری و ارائه یک سطح معینی از بیکاری به اشتغال، و یا در سطح سیاست اجتماعی نگه داشتن. این تلاش را در راستای سیاست های اشتغال، به مثل کشور های اروپای غربی در اشتغال که در استخدام رفاه های اجتماعی میگیرند، افزایش بازار های داخلی برای احیای اشتغال و در برنامه های کاربردی که در آن متقاضی برای از بین بردن تنشهای اجتماعی ناشی از نگرانی های بیکاری است، ممکن است واضح تر ببیند. این نوع از سیاست در گسترش بخش خدمات در مناطق شهری یکی از آن دلایل ها است. این امر به ویژه با کشور های توسعه یافته قابل قبول است، سیاست های توسعه ملی، زیر چند کشور کمتر توسعه یافته در تشکیل اقتصادی، این راه ها دیده میشود یعنی بخاطر جذب سکتور های خدمات کار کرده اند. اجتناب از استفاده ماشین آلات در کار، در مواردی که مفهوم کار فشرده باشد در تولید به امر پناهندگان باشد، افزایش فرصت های اشتغال ارائه شده توسط نیروی کار، گفته شده که ارزان تمام میشود ذکر شده است. مفهوم ارتش ذخیره کار، "سیاست است برای ضعیف ساختن کارگران، از یک اقتصاد سرمایه داری، باچانه زنی ها و وجود نیروی کار بالقوه است " این تأکیدی است از تحلیل مارکسیستی.

نتایج

نیاز به سازماندهی یک رویکرد جدید، در حل مسائل و غالب شدن بر مشکلات مهاجرین و یا هم روش جدیدی نیاز است. این هارا اگر خلاصه تر بنویسیم:
اگر مهاجرین شدیداً به کشور ما آمدن بگیرند، باید اول آنها را از مرزها خوب پذیرایی نمود و مرکز های سرپناه برایشان ایجاد نمود. کارکنان با تجربه باید اختصاص داده شود، برنامه های کاربردی پناهندگان و دیگر کارهایشان را باید سرعت داد. سازگاری با محیط کنونی و برای مردم محل در باره چگونه زندگی نمودن با مهاجری، باید بعضی معلومات های لازمه را

عملی ساختن درهای باز سیاست ترکیه و با وجود وعده همکاری به پناهنده در هر شرایط، با آن هم دشوار است چون هزینه میلیون مهاجرین سوری، مشکل خواهد بود برای کمک با امکانات خود. با سپری شدن روز مشکلات در حال زیاد شدن است، اگر سازمان ملل همکاری بشردوستانه خود با ایشان انجام دهد، به یقین میدانیم مشکلات شان حل خواهد شد. پناهندگان، مسکن کزین شدن در جامعه خودش یکی از مشکلات است، قرار گرفتن شان در بیرون از مدیریت، آنها را با یک نیروی ضعیف به دیگران نشان میدهد. در داخل هیچ یکی از کشور ها نان مفت و سوابق منفی میتواند در اشتغال رسمی تاثیرات منفی را به بار آورده، همراه با جلب هزینه در بازار کار تاثیرات منفی را بوجود میارد. از طرف دیگر منابع انسان غیر ماهر آمده در کار تولید اجناس بی کیفیت جاگزین شده، رقابت های که کشور در بین الملل داشته باشد، تحت تاثیر خود قرار داده است. به منظور جلوگیری از این عمل، برای آماده سازی پروژه بیش از حد در بسیج اشتغال پروژه وهم مهاجران سیاسی که در کشور ما هستند، در این زمینه اضافه کردن به بازار ارزیابی کار، هم کار های مسلکی شان شامل کار ساخته وهم ممکن است با استفاده از داشتن نیروی کاری اش زمینه های خوب را فراهم نماید

ЭФФЕКТ СИРИЙСКИХ БЕЖЕНЦЕВ НА РЫНКЕ ТРУДА

Elif DURSUN

Selin Sümeýra DEMİR

Краткое описание

Целью данного исследования было влияние на рынке труда путем решения проблемы сирийских беженцев. Повестка дня, чтобы пролить свет на всех читателей с наиболее интенсивным содержанием. Миграция, которая является самым жалким, Конечно миграция беженцев. родился и вырос в земле, где миллионы людей каждый год в мире. Оставляя он вынужден искать убежища в другой стране.

Не пытайтесь это перемещение беженцев различные экономические и социальные события лежат в пределах основных фактов, лежащих в основе этой инициативы.

В связи с этим, труд сирийских беженцев живут в городах, где они предоставляют возможность провести. Определение влияния на рынке будет на месте. то же самое исследование занятости и труда городского. Айдын также влияет на рабочий класс на тему должен быть рассмотрен «на рынке труда для изучения обследования воздействия было направлено на достижение цели исследования.

Ключевые слова: миграция, беженцы, сирийские беженцы, просители убежища, Рабочая жизнь

ВВЕДЕНИЕ

Миграция, общество несет на себе следы человеческой истории до глубоко в их сознании в течение длительного времени. Это сочное старое событие. Миграции, но и для общества, экономической, социально-культурной и Он пропорционален политической структуре. если восточные жалких результатов, а иногда и жизни общества не может избежать, чтобы сохранить надежду.

Вынужденная миграция, для беженцев остаться ни с чем, чтобы потерять и в основном из глуши. Она состоит из людей, которые не оставляют не возвращаться. Каждый год в настоящее время превышает сто тысяч беженцев в различных частях мира человеческого сообщества. Он попадает в состояние. В качестве международной проблемы и чувствовал себя как-то растет неравенство, Это будет большая проблема с лицами, ищущими убежища, и предсказанных конфликтов. Проблема беженцев, хотя все еще продолжается поиск решений по всем юридическим правилам.

Это люди обращаются в первую очередь в контексте прав человека и прочного урегулирования в частности, завершена к питанию, занятости, правительства в пользу основных услуг, таких как жилищные и медицинские услуги, организации гражданского общества и университетов, как на глобальном уровне и Существует более интенсивные усилия как статус различных стран.

МИГРАЦИЯ

Оставляя глубокие шрамы в сознании общества является бывшим событием человеческой истории. Миграция но и социально-культурное общество, которое непосредственно связано с экономической и политической структуры Это событие.

В процессе миграции, новое изменение физической и социальной среды Он подготовил возникновение социальных ситуаций и движений беженцев из этих средств массовой информации Она представляет собой один. Однако, несмотря на широкое воздействие глобализации испытали поляризации и проблемы стали постоянными передвижениями беженцев и сегодня делает замечательный Это создает достигло проблематичных размеров.

Обычно цель практики в миграции беженцев, вызванной экономическими причинами зрители неквалифицированные или малоквалифицированные частные лица. Точнее, самозащита и неэнергетическая индивидуумы уязвимых беженцев, которые по какой-либо причине, зависящей от других актеры изыскиваются для иммиграции и экономики. Городские Беженец Занятость и рынок труда / Рабочий класс в эффекты Миграция, чтобы обеспечить определенный уровень занятости государственного воздействия на структуру

занятости в городе или с учетом усилий, чтобы удержать безработицу на определенном уровне с проблемами социальной политики Он должен быть рассмотрен.

Эта работа, полная занятость кейнсианского государства всеобщего благосостояния в странах Западной Европы В соответствии с политикой, повышение занятости и оживить внутренний рынок, вызванная безработицей снятие социальной напряженности в тех случаях, когда проблемы заявителя более четко в середине Можно видеть.

Такая политика также в городах расширения сферы услуг Это одна из причин.

Это особенно актуально для развитых стран, хотя в рамках национального политики в области развития наименее развитых стран таким образом, следующие различные государственные В секторе услуг он рассматривается как состоящий и попытаться увеличить занятость. Избегайте использование трудо сберегающих машин в интенсивной экономике труда также применяется в тех случаях, когда беженцы понимающих производства, с возможностью он предлагает дешевую рабочую силу рост числа рабочих мест отмечается в эффекте.

Концепция резервной армии труда, «Ослабить переговорную силу трудового потенциала капиталистических работников экономики что всегда держать его под рукой «» подчеркнул, основан на марксистском анализе.

РЕЗУЛЬТАТ

В новом решении проблем преодоления проблемы или причины беженцев Существует необходимость в организации и подход. Они будут обобщены в: радушные иммигранты и беженцы в нашей стране сильно Подписать пограничные провинции должны быть созданы центры укрытия. Хорошо опытный персонал выделил убежище приложения и другие процессы должны быть ускорены. Адаптация к окружающей среде они живут и местной определенной информация, когда они впервые пришли в страну, чтобы страдать проблемы в связи с общественностью подготовка должна быть предоставлена. Политика открытых дверей в Турции и будет продолжать оказывать помощь беженцам в любых обстоятельствах Хотя обязательство будет продолжаться, число приближается миллион сирийцев Быть в состоянии нести расходы своих собственных средств беженцев довольно сложно. Ежедневно экспоненциально растущая проблема, международное сообщество и международное право в качестве беженца В случае, если решение может быть найдено, чтобы выполнить обязательства. Беженцы, но испытывают трудности жилья в обществе, в трудовой жизни Запись с воздействием неформальности аспектов увиденными глазами дешевой рабочей силы.

Любая страна в границах дешевой рабочей силы и появление официальной регистрации в стране неформальности Может негативно повлиять на функционирование занятости, затраты на рабочую силу по тянуть вниз негативность возникнет на рынке.

С другой стороны, в качестве неквалифицированных человеческих

ресурсов Страны, принимающие участие в международной конкуренции, наличие плохой области качества продукции интересов силы также негативно влияет.

Фронт государственного управления готовится перейти занятости в нашей стране превысило число беженцев в контексте проекта мобилизации более В этом контексте оценивая добавление к рынку труда, как с их профессиональными достижениями Укажите свое место в обществе, а также эквайринг власть в руках страны с готовым бизнесом Это может обеспечить преимущество в том.

تأثير اللاجئين السوريين في سوق العمل

Elif Dursun

Selin Sümeýra Demir

ملخص: تهدف هذه الدراسة الى التركيز على جدول اعمال اللاجئين السوريين من خلال معالجة المشاكل التي يعاني منها سوق العمل ، اكثر شيء مؤلم للاجئين بلا منازع هو الهجرة .

الملايين من الناس في هذا العالم يضطرون لترك الوطن الذي ولدوا وكبروا فيه والذهاب للعيش في مكان اخر . هناك الكثير من الازدحام الاجتماعي والاقتصادي الموجودة داخل الهجرة ، وهذا له علاقة بالمدن التي يعيش فيها السوريين ، تم النظر الى التأثير على سوق العمل والعمال في مدينة ايدن .

الكلمات المفتاحية: مهاجر ، لاجيء ، اللاجئين السوريين ،طالب اللجوء ، العيش والعمل
المقدمة : الهجرة تركت اثرا عميقا قديم قدم تاريخ البشرية ، في نفس الوقت هي تناسب الحياة الاجتماعية والاقتصادية ، مع هذه الالم تتولد امال لا يمكن ان تعوض ، المهاجرين واللاجئين لم يتبقى لهم شيء ليخسروه حتى العودة الى وطنهم ، في كل عام يخرج الملايين في العالم من اوطانهم طالبين اللجوء ، بالرغم من كل المحاولات الدولية لحل هذه المشكلة ما زالت مستمرة . هؤلاء الناس طالبوا بحسن المعاملة وتحسين الظروف المعيشية والصحية ويجاد فرص العمل ، كل المنظمات الدولية ، الجامعات العالمية ، والمنظمات غير الحكومية تحاول بذل الكثير من الجهود في مختلف الدول .

الهجرة : تركت اثرا عميقا قديم قدم تاريخ البشرية ، في نفس الوقت تتناسب مع الحياة الاقتصادية والاجتماعية والثقافية في عملية الهجرة ، يتم تغير البيئة الفيزيائية والاجتماعية والتحول الى بيئة جديدة في حياة اللاجئين ، ومع ذلك وعلى الرغم من التأثير الواسع للعولمة ومشاكل الاستقطاب لذوي الخبرة قد حان الوقت لجعل تحركات اللاجئين مستمرة من اجل التخلص من هذه الظاهرة ، في العادة تأتي مصادر الاقتصاد من العمال الغير ماهرة والماهرة من اللاجئين ، والاصح من ذلك ان لا يوجد لهم حول من اللاجئين او يعتمدون على غيرهم ولهم روابط في الاقتصاد

سوق العمل وتوظيف اللاجئين /اثر الطبقة العاملة

يتم النظر الى هذه القضية من قبل الدولة وبذل الجهود لتوظيف اللاجئين في المدينة ، هذا الجهد يمكن ان يرى في الدول الاوروبية الغربية كارتفاع الازدحام الاجتماعي والسياسي وتطوير الاسواق ، يمكن ان يتطور قطاع السياسة من هذا النوع ، يمكن ان يرى زيادة الاستخدام في هذا القطاع وتطويره بالاختصاص من الدول المتطورة ، مثل تجنب استخدام الالات لتوفير العمالة للعمال في ظل الوضع الراهن حيث ان فرص العمل التي توفرها العمالة الرخيصة يجب ان يكون لها تأثير على الانتاج المكثف للاجئين ، اما مفهوم الجيش الاحتياطي يستند على اقتصاد راسمالي والتي اضعفت القوة الاقتصادية وشددت على التحليل الماركسي

النتيجة

للتغلب على مشكلة اللاجئين ولمعرفة لماذا حدثت مشاكلهم نحتاج الى التقرب والسماع منهم اذا اردنا تخصيص ذلك ، مع دخول اللاجئين بشكل كثيف الى وطننا الا انه يجب بناء مراكز ايواء لهم ، يجب تخصيص وتحضير اشخاص ذو خبرة لقبول تسجيل طلبات اللجوء السياسي كما يجب على الدولة تخصيص برنامج لتعليم اللاجئين عند قدومهم لبعض العادات لتجنب الوقوع في المشاكل

يقدر عدد اللاجئين السوريين بالملايين في تركيا بالرغم من التزام تركيا بفتح الحدود مع نظيرتها السورية ، يمكن ايجاد حل دولي عالمي لمشكلة اللاجئين التي تكبر يوم عن يوم .

للاجئين صعوبة السكن في المجتمع والحياة العملية وينظر اليهم من عيون العمالة الرخيصة ، في اي دولة اذا ارادت هذه الدولة توظيف هذه الايدي العاملة الرخيصة فان ذلك سيؤثر سلبا على المجتمع ،الدول المشاركة في المنافسة الدولية توفر نوعية انتاجية رديئة ، لان البشر العاملين هم من غير المهرة وتاثر من هذا الطرف على السلعة .

СИРИЯЛЫК КАЧКЫНДАРДЫН ЖУМУШЧУ КҮЧҮ РЫНОГУНА ТААСИРИ

Элиф Дурсун

Селин Сүмейра Демир

Кыскача мазмуну

Бул эмгектин максаты Сириялык качкын маселесинин жумушчу күчү рыногуна таасирин карап чыгып күнүбүздөгү абалды дагы окуучуларга баяндап берүү. Миграциянын эң аянычтуусу, күмөнсүз качкындардын жер которулары. Дүйнөдө жыл сайын миллиондогон адам туулуп өскөн топурактарын таштап башка бир өлкөгө баш калкалоого мажбур болуп жатат. Качкындардын миграцияларынын негизги себептеринин ичинде ар түрдүү экономикалык жана коомдук окуялар орун алат. Буга байланыштуу Сириялык качкындарга баш паанек берген шаарлардын жумушчу күчү рыногуна таасирлеринин аныкталышы орундуу болот. Бул изилдөөдө жумуштуулук жана шаардык жумушчу күчүнө ошол эле убакта жумушчу классына таасирлери изилденип, темага байланыштуу Айдындагы жумушчу рынокторуна таасири анкета жүргүзүү жолу менен изилденип максатка жетүү жолу көздөлгөн.

Ачкыч Сөздөр: Миграция, Качкын, Сириялык качкындар, Баш калкалоочу, Иш турмушу

КИРИШҮҮ

Миграция, коомдордун аң сезиминде көп убакыт бою терең издер калтырган, инсандык тарыхчалык эскирген эски бир окуя. Миграциялар, ошону менен бирге коомдордун экономикалык, социалдык-маданий жана саясий түзүлүшү менен түз байланышта. Өкүнүчтүү жыйынтыктарды туудурса дагы, кээде коомдордун жашоолорун улантуулары үчүн качууга болбогон үмүттөрү болушу мүмкүн. Милдеттүү миграциянын, көчмөндөр үчүн артта жогото турган эч нерселеринин калбоосу жана көбүнчө өлкөлөрүнө кайра кайтпай турган бойдон таштап кеткен адамдардан түзүлөт.

Жыл сайын дүйнөнүн ар түрдүү аймактарында жүз миңден ашуун адам коому качкын абалына келип жатат. Эл аралык бир проблема болгон жана сезиле турган бир деңгээлде арткан теңсиздиктер, кагылышуулар менен бирге бара-бара дагы чоң бир проблема боло турганы болжолдонгон баш калкалоочу жана качкындар маселеси, бардык мыйзамдуу жолдор менен чечим жолдору изденүүсүнө карабастан дагы эле уланып жатат. Бул кишилерге эң биринчи адам укуктары алкагында мамиле кылынуусу жана туруктуу кала турган жерлеринин такталып, өзгөчө тамактануу, жумуш табуу, баш паанек жана ден-соолук кызматтары сыяктуу негизги кызматтардан пайдалануусу үчүн өкмөттөр, жарандык коом уюмдары жана университеттердин глобалдык жана да ар түрдүү өлкөлөр статусунда тыгыз аракеттерине муктаждык сезилип жатат.

МИГРАЦИЯ

Коомдордун аң сезиминде терең из калтырган адам затынын тарыхындай эски бир окуя. Миграция ошону менен бирге коомдордун социалдык-маданий жана саясий түзүлүшү менен түздөн-түз байланышта болгон бир окуя. (Mutluer, 2003: 9). Миграция процессинде, физикалык жана социалдык чөйрөнүн өзгөрүүсү жаңы бир социалдык чөйрөнүн пайда болушуна шарт түзүп, качкын кыймылдары да бул чөйрөлөрдүн бирин түздү.

Бирок глобализациянын кең чаптуу таасирлерине карабастан болуп жаткан уюлдашуулар жана проблемалар качкын кыймылдарын улантуучу бир абалга келип, бүгүнкү күндүн маанилүү проблемаларына айланды. (Essed, 2004: 4' den alıntılan Kolukırık, 2009: 2) Жалпысынан экономикалык себептерден улам келип чыккан качкындардын жер которууларында максаттуу топ квалификациялуу же жарым квалификациялуу индивидуалдар. Тагыраак айтканда өзүн өзү коргоо күчү болбогон жана башка бирөөлөргө кандайдыр бир себеп менен көз каранды болгон индивидуалдар качкындардын миграциясынын актерлору болуп, экономикада талап кылынып жатат. (URL 1, (Erişim Tarihi: 12. 03. 2013)' den alıntılan Yüksel, 2014: 104).

Качкындардын жумуштуулукка жана шаардык жумушчу күчү рыногуна/жумушчу класына тийгизген таасирлери

Миграциянын шаардагы жумуштуулук түзүлүшүнө таасири мамлекеттин белгилүү бир жумуштуулук деңгээли камсыздоо же жумушсуздукту социалдык- политикалык маселелер менен белгилүү бир деңгээлде кармоо аракети көз алдына алынып

изилдениши керек. Бул аракетти, Батыш Европа өлкөсүндө социалдык бакубаттуулук мамлекеттин Кейнесчи толук жумуштуулук политикасы багытында жумуштуулукту жогорулатуу менен ички рынокту жандандыруу жана жумушсуздуктун жараткан социалдык артта калууларын ашып өтүү кайгысы менен жүргүзгөн иштерде ачыгыраак көрүүгө болот. Бул сыяктуу политикалар да шаарларда кызмат секторунун кеңейүүсүнүн дагы себептеринен бири болуп саналат. Бул абал өзгөчө өнүккөн өлкөлөр үчүн ылайыктуу болуу менен бирге, улуттук өнүгүү политикаларын жүргүзгөн ар түрдүү аз өнүккөн өлкөлөрдүн дагы бул жол менен мамлекеттик ишканаларда жана кызмат секторунда жумуштуулукту арттырууга аракет кылганы көрүнүр жатат. (Kayağalak, 2009: 20).

Экономикада жумушчу күчү сактоолорун камсыздаган техника колдонуудан алыс болгон эмгек үстөмдүктүү өндүрүш түшүнүгү жеткиликтүү болгон абалдарда да качкындардын сунган арзан эмгек мүмкүнчүлүгү менен жумуштуулукту арттыруучу бир таасир тийгизгенин белгилеп жатат. Жумушчу резерви армиясы түшүнүгү болсо, "капиталисттик экономиканын иштеген жумушчуларынын баалашуу күчүн азайткан бир жумушчу потенциалы дайыма кол астында тургандыгына" басым жасаган Марксизмдик анализге таяндырылат. (Kayağalak, 2009: 21).

Жыйынтык

Качкын маселесинин жоюуда же себеп болгон проблемалардын чечиминде жаңы режимге жана подходторго муктаждык бар.

Буларды кыскача корутундулай турган болсок: Качкындардын жыш түрдө

өлкөбүзгө кирип келген чек арага жакын областтарда көчмөндөрдү тосуп алуу жана баш паанек борборлору курулушу керек. Бул жерлерде адисдер бөлүштүрүлүп баш паанек үчүн кайрылуулар жана башка иштер тездетилиши керек. Жашай турган чөйрөгө адаптация жана жергиликтүү калк менен келишпестиктер болбошу үчүн өлкөгө алгач келишкенде түшүндүрүү иштери жүргүзүлүшү керек.

Түркиянын ачык эшик политикасын улантуусун жана качкындарга ар кандай шартта жардам берүүнү улантууга убада беришине карабастан, миллиондогон санга жеткен Сириялык качкындардын чыгымдарын өз күчү менен каржылоосу аябай кыйын. Күн өткөн сайын чоңойгон проблемага, эл аралык коомдун эл аралык укугу жана качкын укуктарынан келип чыккан оопкерчиликтерин аткарган учурда бир чечим табылат. Качкындар коомдо баш калкалоодо кыйынчылык көрүү менен бирге, жумуш ортомунда дагы формалдуу эместикке кабылуу жагынан арзан жумушчу күчү катары көрүлүп келет.

Кандайдыр бир өлкө чектеринин ичинде арзан эмгек жана формалдуу эместиктин келип чыгышы өлкө ичиндеги расмий жумуштуулуктун иштөөсүнө терс таасирин тийгизип, эмгек акыларды төмөндөтүүнүн жанында жумушчу рыногунда терс көрүнүштөрдү жаратат.

Башка жактан квалификациясыз адам булагы катары көрүлгөндүктөн сапатсыз өндүрүш жерлеринде орун алып өлкөнүн эл аралык атаандашууга туруштук берүү күчтөрүнө дагы терс багытта таасирин тийгизет. Мунун алдын алуу үчүн азыркы убакта ишке ашырылууга башталган жумуштуулук мобилизациясы проекти алкагында өлкөбүздөгү көптөгөн сандагы качкындарды дагы бул контекстте колдонуп жумушчу күчүнө кошуп, алардын кесиптик киришелери менен коомдо жер алууларын камсыздап, жана да өлкөгө даяр жумушчу күчүнө ээ болуу авантажын камсыздай алат.

SURİYALI MÜHACİRLƏRİN İŞ-GÜCÜ BAZARINA TƏSİRİ

Elif DURSUN

Selin Sümeyra DEMİR

Xulasə

Bu işin məqsədi Suriyalı mühacir probleminin iş-gücü bazarına təsirini ələ alaraq gündəmin də ən sıx məzmunuyla bütün oxuculara işıq tutmaqdır. Köçlərin ən kədərli olanı, şübhəsiz mühacir köçləridir. Dünyada hər il milyonlarla insan doğulub böyüdüüyü torpaqlarını tərk edərək başqa bir ölkəyə sığınmaq məcburiyyətində qalmaqdadır.

Mühacirlərin bu köçlərə cəhd etmə cəhdində yatan təməl gerçəklərin içində müxtəlif iqtisadi və ictimai hadisələr yatmaqdadır. Bu məzmununda Suriyalı mühacirlərin həyata yapışma imkanı təmin etdikləri şəhərlərin iş-gücü bazarına təsirlərinin təsbiti yerində olacaq.

İşdə məşğulluq və şəhər iş-gücünə eyni zamanda işçi sinifinə təsirləri araşdırılacaq olub mövzuya bağlı Aydın' daki iş-gücü bazarlarına istiqamətli təsiri anket tətbiqi ilə araşdırılaraq işin məqsədinə çatılması hədəflənmişdir.

Açar Sözlər: Köç, Mühacir, Suriyalı Mühacirlər, Sığınmacı, İş Həyatı

GİRİŞ

Köç, cəmiyyətlərin zəhinlərində uzun müddət dərin izlər daşıyan insanlıq tarixi qədər köhnəlmiş köhnə bir hadisədir. Köçlər, eyni zamanda cəmiyyətlərin iqtisadi, sosial-mədəni və siyasi quruluşu ilə doğru mütənasibdir.

Kədərli nəticələndirər doğursa da, bəzən cəmiyyətlərin həyatlarını davam etdirə bilmələri üçün qaçılmaz ümidləri ola bilməkdədir. Zəruri köçlərin, mühacirlər üçün geridə itirəcək heç bir şeylərinin qalmaması və əksəriyyətlə ölkələrinə təkrar geri dönməmək üzrə tərk edən insanlardan meydana gəlməkdədir.

Hər il dünyanın fərqli bölgələrində artıq yüz minləri aşmış insan birliyi mühacir vəziyyətinə düşməkdədir. Beynəlxalq bir problem olan və hiss edilir bir şəkildə artan bərabərsizliklər, qarşıdurmalar ilə birlikdə gedərək daha böyük bir problemin olacağı təxmin edilən sığınmacı və mühacirlər problemi, bütün qanuni tənzimləmələrə həll axtarılmasına baxmayaraq hələ də sürməkdədir.

Bu kəslərin ən başda insan haqları çərçivəsində rəftar görmələri və qalıcı yerləşmələrinin dəqiqləşib xüsusilə bəslənmə, iş tapma, sığınma və sağlamlıq xidmətləri kimi təməl xidmətlərdən

Köç Cəmiyyətlərin zəhinlərində dərin izlər buraxan insanlıq tarixi qədər köhnə bir hadisədir. Köç, eyni zamanda cəmiyyətlərin social mədəni, iqtisadi və siyasi quruluşu ilə doğrudan əlaqəli olan

bir hadisədir. Köç müddətində, fiziki və ictimai ətrafın dəyişməsi yeni bir ictimai mühitin ortaya çıxışına zəmin hazırlamış və mühacir hərəkətləri də bu mühitlərdən birini meydana gətirmişdir.

Ancaq qloballaşmanın geniş təsirlərinə qarşı yaşanan qütbləşmələr və problemlər mühacir hərəkətlərini davamlı edər hala gəlmiş və günümüzün diqqətə dəyər bir problemsəlini meydana gətirər ölçüyə çatmışdır. Ümumiyyətlə iqtisadi səbəblərdən qaynaqlanan mühacir köçləri tətbiqlərində hədəf kütlə xüsusiyyətsiz və ya yarı xüsusiyyətli fərdlərdir. Daha doğrusu özünü qoruma gücü olmayan və başqalarına hər hansı bir səbəblə asılı vəziyyətdə olan savunmasız fərdlər mühacir köçlərinin aktyorları olmaqda və iqtisadiyyatda axtarılmaqdadırlar. Təsirləri Köçün şəhərdəki məşğulluq quruluşuna təsiri dövlətin müəyyən bir məşğulluq səviyyəsi məhkəmə və ya işsizliyi ictimai siyasi qayğılarla müəyyən bir səviyyədə tutma səyi göz qarşısında tutularaq araşdırılmalıdır.

Bu səyi, Qərb Avropa ölkəsində ictimai rifah dövlətin Keynesçi tam məşğulluq siyasəti istiqamətində, məşğulluğu yüksəldərək iç bazarı canlandırma və işsizliyin yaratdığı ictimai gərginlikləri ortadan qaldırma qayğısıyla müraciət etdiyi tətbiqlərdə daha açıq şəkildə görmək mümkündür. Bu növdən siyasətlərdə şəhərlərdə xidmət sektorunun genişlənməsinin də səbəblərindən biridir. Bu vəziyyət, xüsusilə inkişaf etmiş ölkələr üçün etibarlı olmaqla birlikdə, milli inkişaf etmişlik siyasətlərini izləyən müxtəlif az inkişaf etmiş ölkələrin də bu yolla cəmiyyət iqtisadi təşəkküllərində və xidmət sektorunda məşğulluğu artırmağa çalışdığı görülməkdədir.

İqtisadiyyatda iş-gücü qənaəti təmin edən maşın istifadəsindən qaçınan əmək sıx bir istehsal anlayışının etibarlı olduğu vəziyyətlərdə də mühacirlərin, təqdim etdiyi ucuz əmək imkanı ilə

məşğulluğu artırıcı bir təzyiq göstərdiyi ifadə edilməkdədir. Ehtiyat işçi ordusu anlayışı isə, "kapitalist iqtisadiyyatın çalışan işçilərin bazarlıq gücünü zəiflədən bir iş-gücü potensialını daim əl altında saxladığını" vurğulayan Marksist analizə söykənir.

NƏTİCƏ

Mühacir probleminin aşılmasında və ya səbəb olduğu problemlərin həllində yeni təşkilat və yanaşmalara ehtiyac duyulmaqdadır. Bunları yekunlaşdıracaq olsa: Mühacirlərin sıx olaraq ölkəmizə daxil olduğu sərhəd ellərində immiqrant qarşılama və sığınma mərkəzləri qurulmalıdır. Buralarda mütəxəssis personal təsis edilərək sığınma müraciətləri və digər əməliyyatlar sürətləndirilməlidir. Yaşayacaqları mühitə adaptasiya və yerli xalqla əlaqələrində problem yaşamamaları üçün ölkəyə ilk gədiklərində müəyyən bir məlumatlandırma təhsili verilməlidir.

Türkiyə'nin açıq qapı siyasətini davam etdirəcəyini və mühacirlərə hər şərtə kömək etməyi davam etdirəcəyini təəhhüd etməsinə baxmayaraq, ədədləri milyonlara yaxınlaşan Suriyalı mühacirin xərcini öz imkanları ilə boynuna götürə bilməsi olduqca gücdür. Hər keçən gün dözərək böyüyən problemə, beynəlxalq cəmiyyətin beynəlxalq hüququ və mühacir haqlarından doğan məsuliyyətlərini yerinə yetirməsi vəziyyətində bir həll tapıla bilər.

Mühacirlər, cəmiyyətdə sığınmaqda çətinlik çəkməklə birlikdə, iş həyatında da qeyd xariciliyə məruz qalmaları istiqamətiylə ucuz iş qüvvəsi gözüylə görülməkdədirlər. Hər hansı bir ölkə sərhədləri içərisində ucuz əmək və qeyd xariciliyin ortaya çıxması ölkə içindəki formal məşğulluq işləyişini mənfi təsir edərək, ödənişləri aşağı çəkəcək bərabərində iş-gücü bazarında mənfilikləri ortaya çıxacaq. Digər tərəfdən xüsusiyyətsiz insan qaynağı olaraq

görölmələriylə keyfiyyətsiz istehsal sahələrində iştirak edərək ölkənin beynəlxalq rəqabət edilə bilmək güclərini də mənfi təsir etməkdədir. Bunun önünə keçilə bilməsi üçün halı hazırla tətbiqə keçilmiş məşğulluq səfərbərliyi proyeksi daxilində ölkəmizdə ki sayı çox olan müha- cirləri də bu məzmununda qiymətləndirərək iş

qüvvəsi bazarına qataraq, həm onların peşə qazanımlarıyla cəmiyyətdə yer əldə etmələrini təmin edib həm də ölkəyə əlində olan hazır iş qüvvəsinə sahib olmanın üstünlüyünü təmin edə bilər.

VPLIV SIRSKI BEGUNCEV NA TRGU DELA

Elif Dursun

Selin Sümeyra Demir

POVZETEK

Namen študija vpliva na dnevni red sirskih beguncev z reševanjem problemov na trgu dela se je tudi skladišče vse bralce z najbolj intenzivno vsebine. Najbolj patetično migracije, begunci so nedvomno migracije. zapusti vsako leto na milijone ljudi po svetu se je rodil in odraščal zemljišča so prisiljeni vzeti zatočišče v drugi državi. različne gospodarske in socialne dogodki beguncev je v osnovnih dejstev, povezanih s to pobudo poskuša preseliti. V tem okviru bi bilo primerno, da se določi vpliv sirskih beguncev živi v mestih, ki jih ponujajo možnost, da imajo na trgu delovne sile. zaposlenosti dela in dela v mestih delavskega razreda, temveč tudi učinkov Aydin na vprašanje, da je treba preučiti, je "raziskava, ki preučuje vpliv na trg dela, so namenjene za izvajanje za doseganje ciljev študije.

Ključne Besede: migracije, begunci, sirske begunce, prosilci za azil, Delo življenje

UVOD

Priseljevanje, skupnosti dolge kot človeški zgodovini nosi sledove nekdanjega globoko v njihovih glavah, je mehak dogodek. Migracija je tudi gospodarska družba je neposredno sorazmerna s socialno-kulturno in politično strukturo. Če so rezultati patetično vzhod, da se včasih ne pobegniti družba upa, da bo ohranitev življenja. Prisilna selitev, da ostane zadaj za begunce nič za izgubiti, in v glavnem sestavljena iz ljudi, ki zapustijo svojo državo, da pridejo nazaj. Vsako leto zdaj presega sto tisoč ljudi v različnih regijah sveta skupnosti se zmanjšajo za status begunca. Kot mednarodni problem in se počutil nekako povečevanje neenakosti, s narašča konflikt, ki je ocenjeno, da je večji problem za prosilce za azil in beguncev vprašanja, čeprav so še vedno iščejo rešitev vseh pravnih predpisov. Ti posamezniki predvsem obravnavati v okviru človekovih pravic in trajne rešitve za določen in predvsem prehrane, zaposlitve, vlada v korist osnovnih storitev, kot so stanovanja in zdravstvenih storitev, tako po vsem svetu in nevladne organizacije in univerze, ki se nahajajo tako v bolj intenzivnega napora v statusu različnih držav.

MIGRACIJE

To je stara kot zgodovini človeštva, ki je zapustil globoko sled v glavah društev. Selitev je tudi neposredna povezava s socialno-kulturno, gospodarsko in politično strukturo društev. (Mutluer, 2003: 9). V procesu migracije, je sprememba fizičnega in družbenega okolja je postavil temelje za nastanek novega družbenega okolja, in premiki beguncev so v enem od teh okoljih. Toda kljub razširjenosti učinkov globalizacije, polarizacija in težave, ki so se zgodile so mai gibanja beguncev trajna in je doseglja raven, ki predstavlja considerabl problemov našega časa. (Delane, 2004: 4, navedena Kolukirik, 2009: 2). Begunec priseljevanje, ki je pogosto posledica gospodarskih razlogov, je ciljna publika za nekvalificirane ali pol-kvalificiranih posameznikov. Natančneje, posamezniki, ki niso sami Zaščita ranljivi in odvisni od drugih, iz katerega koli razloga, so akterji beguncev in migracij so iskali v gospodarstvu. (URL 1, (Pristop Datum: 3. december 2013), ki ga YUKSEL 2014 kotira: 104).

URBAN BEGUNCEV ZAPOSLOVANJA IN TRGA DELA / UČINKI DELAVSKEGA RAZREDA

Vpliv na zaposlovanje priseljencev v mestu je treba pregledati z namenom zagotoviti določeno raven zaposlenosti v brezposelnost jo gojijo na določeni ravni družbenih in političnih vprašanj. Možno je, da se to prizadevanje več obžalovanje glede na prakso v zahodnoevropske države v okviru politike Keynesovskem Polno Zaposlenost države za socialno delo, s skrbjo za dvig zaposlenosti in odpravo socialne napetosti, ki jih je notranje trgovine revitalizacije in brezposelnosti ustvarili. To je eden od razlogov za širitev storitvenega sektorja v mestih v politiki. Zdi se, da je tako za razvite države, kot tudi raznih nerazvitih držav po nacionalnih razvojnih politik, na ta način poskuša povečano zaposlovanje v državnih gospodarskih podjetjih in storitvenem sektorju. (Kaygalak, 2009: 20). Navedeno je, da ko pojem proizvodnja delovno intenzivna, ki se izogiba uporabi stroja, ki prihrani delovne sile v gospodarstvu velja, je navedeno, da imajo begunci prednost poceni delovne priložnosti in povečanje zaposlenosti. Koncept dela rezervi vojske temelji na marksistično analizo, s poudarkom, da "je kapitalistična ekonomija vedno v lasti potenciala delovne sile, ki slabi pogajalsko moč delavcev, ki delajo." (Kaygalak, 2009: 21).

REZULTAT

Dogovori in novi pristopi so potrebni za premagovanje težav, za reševanje problemov beguncev, ki so jim povzročajo dostop. Če povzamemo: treba vzpostaviti migrantov sprejem in poravnave centri v obmejnih območjih, kjer begunci vstopajo v državo intenzivno. Prošnje za azil in druge postopke bi bilo treba pospešiti z dodelitvijo strokovno osebje tam. Določeno informacije je treba dati usposabljanju, ko so

prvič prišli v državi, za življenje in življenje težave s prilagajanjem z lokalnim prebivalstvom. Čeprav je Turčija zavezala, da nadaljuje svojo politiko odprtih vrat in še naprej pomagati beguncem v vseh okoliščinah, je precej težko za njih, da prevzame stroške sirskih beguncev z lastnimi možnostmi. Rešitev ni mogoče najti, ko je mednarodna skupnost izpolnjuje svoje obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih pravic po zakonu in beguncev.

Begunci so videti kot poceni delovne sile v smislu izpostavljeni neformalnost v svojem poklicnem življenju, medtem ko trpijo Težave v stanovanjih v družbi. Pojav poceni delovne sile in neformalnost znotraj meja katere koli države, bo negativno vplivala na delovanje formalno delovno aktivnih v državi, tako da bodo plače in povzroča negativnosti na trgih dela. Po drugi strani pa so videti kot slabe kakovosti človeških virov in so slabe kakovosti proizvodnih področjih in so negativno vplivajo na mednarodno konkurenčnost države. Da bi se temu izognili, je mogoče izkoristiti obstoječe število beguncev v naši državi, da jih dodate na trgu delovne sile v okviru sproščenega projekta mobilizacije zaposlitev in da imajo poklic moč v družbi s svojo strokovno dosežki kot tudi s takojšnjo delavcev moči v roki.

KARANLIĞIN UMUDU**

Deniz OCAK*

Hüzündü. Kırıktım. En çok da kırıgın. Ufacık bir çocuktum ben o yıllarda, ruhundan neşe akan gökkuşağı misaliydim. Beyaz kanatlarıydı umudumda. Çocuk aklımla hep güzel şeyler düşünüp, hayal ederdim tüm hayatlar ve ülkem adına. Bir gün okula gitmek üzere giyinip hazırlandığımda çok yüksek bir ses ile evimiz sallandı. Deprem sandım öncedebilmiyordum çünkü savaşın ne olduğunu. Çocukken oynadığımız oyunlarda aldığım yaradan akan kandan ibaretti benim gördüğüm. Sesin bitmesini bekledim öylece, bitmedi. Bir sürü asker gördük sonra insanlar gördük oradan oraya kaçan. Bizim çocukken oynadığımız kovalamaca oyunu gibi masum değildi bu kaçış, bu kovalayış. Gördüğünü vuruyordu asker, yere yığılan insanlardan kan akıyor, cansız bedenlerinden süzülüyordu adeta. Günler günleri kovaladı ve bitmedi o zaman çok idrakinde olamadığım, şimdi ise adına “vahşet” dediğim durum. Evden çıkamıyorduk, gülmüyordu yüzlerimiz oysa biz öyle mutluyduk ki. Annem, babam sürekli ağlıyor ne yapacaklarını konuşuyordu. Bunu bize belli etmeselerde anlıyorduk çocuk aklımızla bazı şeyleri. Varlıklı bir ailenin çocuğuydum ben. İki kardeşlik biz. Mutlu bir ailemiz vardı o askerler bizim evimizi yıkıp, bizi doğduğumuz topraklardan gönderene dek. Ne olduğunu anlamadığım bir şekilde arkadaşlarımdan, evimden, doğup büyüdüğüm yerden ayrıldık bir anda. Hiç görmediğim bir kente taşındık. Konuştukları şeylerden hiçbir şey anlamadığım bir yere. Annem durmadan ağlıyor, babam ona her şeyin güzel olacağını, üzülmemesini söylüyordu. Peki annem neden ağlıyor? O askerler neden bizim evimizi yıktı? Üstelik onları daha önce hiç görmedim. Annem, babam onları kızdırdı mı acaba diye düşünüyordum o yaşlarda. Birde kardeşimle birlikte oynadığımız tüm oyuncaklarımız paramparça olmuştu. Üstelik onları bize babam yapardı. Mimardı babam, ismi Nejad. Ev hanımıydı annem, ismi Zehra. Kardeşim Omar ve ben Rana. İşte bu kadardık biz. Dört kişilik dünyamızda; kötülük bilmeden, kimse'nin kimseyi incitmediği bir hayatta, en sevdiğimiz yerimizden yaralanacağımızı bilmeden yaşayıp gidiyorduk. Geldiğimiz, daha doğrusu gelmek zorunda olduğumuz yerin adı Kuyucak diye bir ilçeydi. Aydın'ın bir ilçesiymiş. Yolda, annem ile babamın Kuyucak'ın küçük bir ilçe olduğunu, orada yaşamının bizim için uygun olduğunu, Aydın büyük şehir olduğu için babamın belki bir iş bulabileceği inancında olduğunu, ve daha bir sürü şey duydum. En önemlisi meğer biz buraya “sürgün” edilmişiz. Türkiye bize kapılarını açmış. “Sürgün” kelimesine öylece odaklanmışım. Kelimenin manasını anlamamama rağmen kelimede bir hüznün vardı sanki ve bunu derinden hissetmişim. Annemin gözyaşları yol boyunca dinmedi. Babam ise hep o mağrur tavrıyla annemi teselli etti. Yollarda durduk. Denizi gördük. Uçsuz, mavi. Bir anda içime bir umut geldi “her şey güzel olacak” dedim kendi kendime. O günden sonra ne zaman bu cümleyi söyletsem dilime çekip çıkarıverir beni karanlıktan. “Her şey güzel olacak”. Umudun cümle haliydi sanki. İyi düşünmeye başladığımda, iyi olacaktı sanki her şey. Annem bize, kötü şeyler aklımıza geldiğinde, korktuğumuzda hep göğün bakmamızı ve Tanrım, küçük bir çocuğun duasıdır, iyi olmamıza izin ver ne olursun Amin! dememizi söylerdi. Çocukların duası kabul olurmuş. Ben yine aynı şeyi yapmışım o gün ve ondan sonraki gün, günler ve hatta yıllar. Yeni bir eve taşındık. Küçük, kutu gibi. Omar ile aynı odada kalıyorduk çünkü evimizde yeterli sayıda oda yoktu. Bir şey olmuştu sanki bana, büyümüşüm.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan “Göçmen Sorununa Genç Bakış” isimli yarışmada **hikaye** dalında **BİRİNCİ** olan eser.

** Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Yüksek Lisan Öğrencisi,

Anneme, babama yardım ediyor, kardeşimle ilgileniyor, okula gidemememe rağmen kendimce sorular uydurup onları çözüyordum. Ama okuyamıyordum çünkü bizim dilimizde tek kelime yazı yoktu ve buna çok üzüliyordum. Annem ile babamı benim okula devam etmem gerektiğini konuşurlarken duyduğumda attığım çığlık hala bile kulaklarımda. Öylesine sevinmişim ki ruhumda bir şeyler kanatlanmıştı adeta. Göğsü kaldırdım başımı ve Tanrı'ya teşekkür ettim. Onca yaşanan olayları bir çocuğun küçük bir mutlulukta (ki benim için çok büyük bir mutluluktu) unutuvermesi bu kadar kolaydı işte. Çocuk kin tutmazdı çünkü, acı bilmezdi, çocuk mutluluktu. Bütün bu duyguların zıddını büyükler biliyor, onlar öğretiyordu. İşte belki de ben bunları öğrenmemek için büyümek istemiyordum ya da küçücük çocuklar bu kötü şeyleri öğrenmesin diye öğretmen olmak istiyordum. Bu özlemim, isteğim belki de yaşayacağım günlerin habercisiydi bana. Alnıma yazılmıştı belki de. Günler birbiri ardına sıralanırken ben sabırla okula gideceğim günü bekliyordum. O gün gelip çatmıştı. Babam ile birlikte erkenden düşmüştük yola. Ben zaten geceden uyuyamamıştım bile. Heyecanımdan sabaha kadar yatakta dönüp durmuştum. Okula vardığımızda gördüm onu. Yanımdan gülümseyerek geçişini hala dün gibi hatırlarım. Gözlerindeki ışık bana daha ilk günden geçmişti. Meğer sonradan sihirli elleriyle hayatıma dokunacak kişi, Zeynep Öğretmenimmiş, o. Müdürün odasına gittiğimizde bizi orta boylu, esmer, güler yüzlü bir adam karşıladı. İsmi Necdet olan bu bey bize çok iyi davrandı. Ben dikkatli bir şekilde etrafı incelerken onlar konuşuyorlardı. Babam mimar olduğu için Türkiye'ye sık gider gelirdi. Türkçeyi ana dil seviyesinde bilmesi de iletişim kurabilecek kadar konuşabiliyordu. Bize de sadece birkaç kelime öğretmişti. Kim bilebilir ki bir gün toprağından sürgüne yollanıp başka bir ülkede başka bir yaşam süreceğini? Ben konuşmaları anlayamasam da babamın ifadesinden bir şeylerin ters gittiğini anladım. Babam bir kağıdabir şeyler yazıp Necdet Bey'e verdi ve biz çıktık. Babama olanları sorduğumda bana : Okulda Arapça eğitim vermedikleri için beni okula kaydedemeyeceklerini, ama benim uslu ve zeki bir çocuk gibi göründüğümü, bu hususta

öğretmenlerle konuşup, benim için bir şeyler yapıp yapılamayacağını konuşacaklarını, bu yüzden de iletişime geçmek için babamın numarasını aldığını söyledi. Bir taraftan çok üzülsem de Necdet Bey'in bana çıkarken nasıl baktığını düşündüğümde içime bir umut doğmuştu yine. Babama üzüldüğümü belli etmemeye çalıştım. Bunu ne kadar başardım o çocuk yaşımda bilmiyorum fakat eve gidene kadar sustuğumuzu hatırlıyorum. Eve döndüğümüzde annem olay karşısında çok üzülüp ağlarken ben ona : Üzülmeye Anneciğim Tanrı çocukları pek sever, ben dua edeceğim kabul olacak inan diye teselli ettim. Birkaç gün sonra Necdet Bey babamı aradı ve bana mutluluktan çığlık attıran haberi verdi. Okuldaki bir öğretmen bana gönüllü olarak her gün Türkçe dersleri verecekti. Bir yıl bu eğitimi aldıktan sonra bende okula başlayabilecekmişim. Bu harika bir haberdirdi. Bizi Çarşamba günü aradılar. Öğretmenim Pazartesi günü gelecekti ve günler bu heyecanla nasıl geçecekti bir de bana sorun. Nihayet o gün geldi çatı. Ben erkenden kalkıp, anneme çörek pişirmesi için yardım ettim ve en güzel kıyafetimi giydim. Gerçi evimizden sadece birkaç parça eşya alabiliştik. Babamın iş bulamamasından dolayı biraz birikmişlerimizle idare ediyorduk. Annem de bize ucuz yollu birkaç parça kıyafet alabilmişti. Ama olsundu, ben mutluydum, şükürdü. Öğretmenim gelecekti ve ben yeni şeyler öğrenecektim. Bunun mutluluğuyla pencerede beklerken öğretmenim sonunda geldi. İşte oydu! Gülüşüyle içimi aydınlatan, okulda gördüğüm kadındı. Koşarak fırladım evden, babamın bana öğrettiği birkaç kelime Türkçem ile: Hoş geldiniz Öğretmenim dedim. O da bana : Hoş bulduk Ranacığım, ben Zeynep dedi. Adımı biliyor olması beni ayrıca mutlu etmişti. Tanışma faslından sonra öğretmenim babamı ne yapacağımız konusunda bilgilendirdi. Babam da bana tercüme etti. Öğretmenim okulun bana verdiği kitapları verdi. Okulum bunu bile düşünmüştü ve bu bizi çok mutlu etmişti, duygulandırmıştı. Babam utanarak bu eğitimin maddi karşılığını sorduğunda öğretmenimin cevabı hepimizi ağlattı. Dedi ki : "Nejat Bey bu yaşadığınız durum herkesin başına gelebilir. Yarınımız belli değil. Biz Türkiye olarak, her şeyden önce eğitimci kimliğimiz, daha önemlisi insan olarak sizin ve ço-

cuklarınız için elimizden geleni yapmaya hazırız. Onlar da bizim yavrularımız.

Siz bunları düşünmeyin. Rana çok akıllı bir çocuğa benziyor. Biz Rana için ne yapılabilir onu konuşalım” dedi o melek gülümsemesiyle. Sabırla, babamın bana ne dediğini söylemesini bekliyordum. Babam anlattığında ağladığımı hatırlıyorum. İçimden kendime şöyle demişim : “Elimden gelenin fazlasını yapacağıma dair kendime söz veriyorum” Günler günleri, aylar ayları kovalarken ben hızla öğreniyordum. Zeynep Öğretmenim memnundu benden. Zeynep Öğretmenimin sadece ders olarak değil, hayatıma kattığı bin bir güzellik, tecrübeleri benim bugün en büyük servetlerimdir. O kadar çok şey paylaştık ki ona duyduğum minneti ömrümce ödeyemem. Ben ilkokul, ortaokul derken İzmir Sosyal Bilimler Lisesi’ni kazanmışım. Bu sürede biz Türkiye’ye kendi vatanımız gibi alıştık, o kadar benimsedik ki tekrar Suriye’ye dönmemeye karar verdik. Zeynep Öğretmenimle irtibatımı hiç kesmedim. Haftalık ziyaretlerimi hiç aksatmadım. Zamanın akışına engel olmak namümkün olduğundan hızla akıp gitti yıllar. Ben Ankara Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünü kazanmışım. Herkes bu duruma çok sevindi. Bu sırada babam işlerini yoluna koymuş, annem çok iyi komşular edinmiş, Omar ilkokulu bitirmişti bile. Okulu bitirdikten sonra hemen atandım.

Üstelik Kuyucak’ta okuduğum Atatürk İlköğretim Okulu’na. Bu haber ailemi, beni ve Zeynep Öğretmenimi çok mutlu etti. İlk görev günüm gelip çatmıştı bile. İlk dersimizde çocuklarıma hikayemi anlattım ve onlara dedim ki : “ Yaşam öyle bir şeydir ki kıvrımlı bir dağ gibidir bu yol. Döndüğünüz her virajda karşınıza ne

çıkacağını bilemediğiniz bir yol. Fakat yolda ilerlerken hızınızı ayarlarsanız yapacağınız hamle için düşünme şansınız olabilir. İnsanın başına bu hayatta her şeyin gelmesi mümkündür. Siz yeter ki mücadelenizi verin. Yeter ki mücadeleniz “insanca” olsun. Olsun ki elbet karşılığını alabilesiniz. Var olma mücadeleniz sizin karanlığınızı aydınlık yapacaktır. İnsanlara dokunun. Dokunun ki taçlansın gülüşler, yemyeşil olsun her yer. Ve unutmayın çocuklar, Tanrı çocukların duasını asla geri çevirmez ☺ Umudunuz aydınlansın, kanatlarınız hep çırpılsın, hayat dene bu hikayede. İşte böylece bu güne geldim. Böyle bir mücadeleden, zorluktan insanca gördüğümüz muamele ve dayanma kudretimizle bugüne geldik. Şimdi ülkem gibi benimsediğim Türkiye Cumhuriyeti’ne, ve bizi kendisi gibi gören, hiç incitmeyen, karanlığımıza umut olan, başta Zeynep Öğretmenim olmak üzere tüm Türk insanına içten teşekkür ederim.

THE HOPE OF THE DARKNESS

Deniz OCAK

It was sadness. I was broken. I am mostly broken. I was such a small boy in those years, I was like a rainbow of joy flowing through my soul. White flies in my hope. I always dreamed of beautiful things in my childish mind, I dreamed in the name of all lives and my country. One day when I was dressed and ready to go to the school, my house shook with a loud sound. First I thought it was an earthquake because I didn't know what war was. When I was a child, I saw the blood flowing from the wound only in the games I played. I waited for the sound to end, but it didn't end. We saw a lot of soldiers and then people running around here and there. This chase, was not an innocent chase like the chase game we played when we were kids. Soldiers were shooting the person they saw, blood was flowing from the people in fact blood was percolating from their dead bodies. The days chased the days and the situation was not over, back then I was not very cognizant which now I call it "savagery". We could not get out of the house, our faces were not smiling in fact we were very happy.

My father and mother was always crying and talking about what to do. Even when they didn't want us to know, we understood some things with our childish mind. I was a child of a wealthy family. We're two siblings. We had a happy family before those soldiers vandalised our house and sent us from the land we had born. Unknowingly I had to leave my friends, my home where I was born and raised. We moved to a city I'd never seen. I do not understand anything from the things they talk about. My mother was crying nonstop, my father told her that everything would be nice and was telling her not be upset. Well, why was my mother crying? Why did those soldiers vandalised our house? Then again I've never seen them before. Back at those ages I was thinking did my mother and father did something to upset them. All our toys we played with my brother were shattered. Then again my father bought those toys to us. My father's name is Nejad, he was an architect.

My mother's name is Zehra and she was a housewife. My brother is Omar and I am Rana. That's what we are. In our four-person world; without knowing evil, in a life where no one hurt anyone, we were living without knowing that we are going to be injured from our favorite place. The place where we came, or rather, the place we had to come to was called Kuyucak. It was a county of Aydin. On the way, I heard that my father and my mother were talking, hearing that Kuyucak is a small county, that living there is suitable for us, that Aydin is a big city and that my father is in the belief that maybe he can find a job there, and so much more. Most importantly, to my surprise we are "exiled" here. Turkey opened its doors to us. I was so focused on the word "exile." Although I could not understand the meaning of the word, I felt a deep sorrow in my heart and I felt it deeply. My mother's tears didn't stop all along the way. My father on the other hand always consoled my mother with his proud attitude. We stopped on the way. We saw the sea. It's vast, blue. Out of nowhere I felt hope, "Everything will be good," I said to myself. Whenever I tell this sentence to myself after that day, it pulls me out of the darkness. "Everything will be good". It was like the phrase form of hope. It seemed like when I'm starting to think well, everything will be just fine. My mother used to say that when bad things come to your mind, when you are afraid, look in the sky and say God, this is the voice of a little child, please let us be good, Amin! The prayers of a child would be accepted. I did the same thing that day and the day after it, days and even years. We moved to a new house. It was small like a box. We were staying in the same room with Omar because there were not enough rooms in our house. Something happened to me, I grew up. I was helping my mother and my father, I was taking care of my brother, even though I can't go to the school, I made up my own questions and solved them. But I can't read because there was not a single word in our language and I was very sad about it. The scream that I uttered is still in my ears when I heard my father and my mother talking about me continuing to the school. I was so happy that something in my soul was overjoyed. I raised my head to the sky and thanked God.

It was so easy for a child to forget all the things happened with a little happiness (which was a great happiness for me). Because a child does not hold on grudge because they did not know what pain was, a child was happiness. The adults knew the opposites of these feelings, they were teaching them. Maybe that's why I did not want to grow up to learn about them, or I wanted to be a teacher so that little kids wouldn't learn these bad things. This yearning was maybe the messenger of the day that would experience. While the days were lined up one after another, I was waiting for the day I was going to go to school. My father and I hit the road early in the morning. I've already couldn't sleep last night. I jiffled on my bed all night long. I saw her when we arrived to school. I still remember the smile she had just like yesterday. The light in her eyes passed to me on the very first day. To my surprise it was Zeynep teacher who was going to change my life with her magical hands. When we went to head master's office, a middle-sized, dark-haired, gull-faced man welcomed us. This gentleman who was Necdet was very kind to us. They were talking when I was observing the surrounding carefully. My father came to Turkey frequently because he was an architect. Even though he couldn't speak Turkish in an advance level, he knew adequate enough to communicate. He taught us just a few words. Who knows that one day they will be sent to exile from their land and live another life in another country? I understood that something went wrong from my father's expression even though I could not understand the conversation. My father wrote something on a piece of paper and gave it to Necdet Bey, and we left. I asked what happened to my dad: he told me that he gave his number so that they could contact him later because they would not be able to enroll me because the language of the education was not based on Arabic at school, but that I looked like a good and intelligent child, talking to teachers about this subject, about whether they could do something for me. On one hand i was feeling sad, but when i think of how Necdet Bey looked at me when I got out, I felt hopeful again. I tried not to show my dad that I

was sad. I do not know how much I managed to do that as a child at my age, but I remember that we didn't talked until we went back home. When I returned home, after hearing about the event my mother was very sad and was crying, I said to her: "Do not be sad mother. I comforted her by telling that, I will pray to God and it will be accepted. A few days later Necdet Bey called my father and gave me news that made me scream out of happiness. A teacher in the school volunteered to give me Turkish lessons every day. After a year of study, I will be able to start the school. That was great news. They called us on Wednesday. My teacher was going to come on Monday and ask me how the days would pass with this excitement. Finally here comes the day. I got up early and helped my mother bake the donut and I wore my finest outfit. Though we only took few furniture from our house. Because my father could not find a job, we managed with a little bit of accumulation. My mom could get us some cheap clothes. But so be it, I was happy, thankful. My teacher was coming, and I was going to learn new things. While I was happily waiting in the window, my teacher finally came. That's her! She was the woman I saw in school, who warmed me up with her smile. I ran away out of the house, with a few Turkish words that my father taught me I said, Welcome, Teacher. Thank you, dear Rana, I am Zeynep, she said. It made me happy knowing that she knew my name. After our introduction, my teacher informed my dad about what we are going to do. My dad translated it to me. My teacher gave me the books the school gave me. My school even thought about it and it made me very happy, we were all moved by it. When my father timidly asked for the financial payment of this education, the answer of my teacher made us all cry. She said: "Nejat Bey, this situation can happen to anyone. Tomorrow is mystery for us all. We as Turkey are, above all, as an educator, more important as human beings, we are ready to do everything we can for you and your children. They are our children as well. You do not worry about it. Rana looks like a very smart kid. Let's talk about what we can do for Rana," said she with her angelic smile. I was waiting

for my father to tell me what she said. I remember myself crying when my dad told me. I said to myself: "I promise to myself that I will do the best I can." I was learning quickly as the days were chasing the days and months chasing the months. She was satisfied from me. Not only her lectures but the numerous beauties that she added to my life and her experiences are my biggest treasures today. We've shared so many things that I won't be able to pay my gratitude to her forever. After primary school, secondary school, I got into Izmir High School of Social Sciences. During this time, we became familiar to Turkey as our own country, so we have decided not to return to Syria again. I've never disconnected myself from my teacher, Zeynep. I never stopped my weekly visits. Time slipped by since it was impossible to prevent the flow of time. I got admitted to the Department of Classroom Teaching at Ankara University. Everyone was very happy with this situation. At that time my father had set his business to rights, my mother had very good neighbors, and Omar had already completed elementary school. I was immediately assigned after I finished school. Moreover, I was assigned to Atatürk Elementary School in Kuyucak which I attended. This news made my family, me and my teacher Zeynep very happy.

My first day in school was finally at hand. In my first lesson, I told my story to the children and I said to them: "Life is a track like a curved mountain. It is a track in which in your every curve you do not know what to expect. But if you adjust your speed while you are on the road, you may have a chance to think about your move. Anything can happen to a person in this life. You just give your fair fight. As long as it is a "humanly" one. So that you can take have your reward. Your struggle for existence will make your darkness brighter. Touch people. Touch so that the laughs will be crowned, so that everywhere will be green. And remember, children, God will never turn down children's prayers ☺ May your hope be enlightened, may your wings always flutter, life try in this story. That's how I came to this day. From such a struggle, from the difficulty, by humane treatment and endurance, we have come to today. I would like to express my sincere thanks to all Turkish people and especially my teacher Zeynep, now that I adopted the Republic of Turkey like my country and who have seen us a part of them, never offended us, and became hope to our darkness.

DIE HOFFNUNG DER DUNKELHEIT

Deniz OCAK

Es war trüb. Ich war gebrochen. Am meisten aber gekränkt. Ich war noch ein kleines Kind in diesen Jahren. Fröhlich wie ein Regenbogen war mein Geist. Weißer Flügel besaß meine Hoffnung. Als ich noch ein Kind war stellte ich mir immer gute Dinge vor, über mein Land und über andere Menschen. Als ich mich eines Tages vorbereitete um Schule zu gehen, bebte das Haus durch einen großen Lärm. Ich habe als erstes an Erdbeben gedacht weil ich über Krieg nichts wusste. Bis jetzt kannte ich nur das Blut die wir beim Spielen durch die Verletzungen bekamen.

Ich habe solange gewartet bis sich der Lärm aufhörte aber es hörte nicht auf. Wir haben zuerst ganz viele Soldaten gesehen und später Menschen die hin und her liefen. Es war kein Kinderspiel. Der Jagd war nicht harmlos. Jeder wurde erschossen, sie fielen auf dem Boden und Blut floss aus ihren toten Körper. Ein Tag verfolgte den anderen aber es gab keine Ende.

Nun aber nenne ich es als menschliche Tragödie. Wir konnten nicht mehr raus aus dem Haus. Wir konnten nicht mehr freuen als Kinder. Meine Mutter, mein Vater weinten ständig über unseren Übelstand. Damit wir es nicht mitbekamen, sprachen sie heimlich miteinander. Ich war das Kind einer wohlhabenden Familie. Wir waren zwei Brüder. Wir waren eine glückliche Familie, bis die Soldaten uns das Haus abgerissen und aus dem Heimat Land weggejagt hatten. Ohne zu wissen was passiert war, musste ich meine Freunde, mein Haus wo ich aufgewachsen wurde verlassen. Wir zogen in eine Stadt, die ich nie gesehen habe. Nicht mal die Sprache kannte ich. Meine Mutter weinte unaufhörlich aber mein Vater tröstete ihm. Er sagte, sie soll sich keine Sorgen machen, es wird alles besser werden. Also, warum weint meine Mutter? Warum haben die Soldaten unser Haus zerstört. Außerdem habe sie zuvor noch nie gesehen. In der alte dachte ich mir vor ob meine Mutter oder meiner Vater sie geärgert hätte. Noch dazu waren unsere ganzen Spielsachen, die wir zusammen mit meinem Bruder gespielt hatten kaputt gegangen.

Die Spielzeuge wurden besonders von meinem Vater Verfertigt. Meine Vater Nejad war ein Architekt und meine Mutter Zehra eine Hausfrau. Omar war mein Bruder und Rana die Schwester. So groß war unsere Familie. Wir lebten als vier Personen unwissend von den Bosheiten von der außer Welt. Wir hatten bis jetzt niemanden etwas Schlechtes getan oder jemandem verletzt.

Wir kamen oder mussten kommen in einem Ort namens Kuyucak, eine Kreisstadt von Aydın. Auf unterwegs erzählten meiner Eltern das Kuyucak eine ideale Ort zum Leben für uns sei. Ich habe noch gehört dass in Provinz Aydın bessere Arbeitsmöglichkeiten für meiner Vater gibt und noch vieles anderes. Noch wichtiger ist wir seien hier Exil gekommen. Die Türkei soll für uns die Türen geöffnet haben. Ich hatte mich nur auf das Wort „Exil“ konzentriert. „Exile“ Ich denke, es ist das Wort Fokus. Obwohl ich die Bedeutung dieses Wortes nicht kannte spürte ich die Traurigkeit. Dem ganzem Reise durchweinte meine Mutter.

Mein Vater hatte immer mit der stolzen Haltung meine Mutter getröstet. Wir hielten auf der Straße. Wir sahen das Endlose Blau Meer. Plötzlich kam ich zur einen Hoffnung „alles wird besser“ dachte ich mir. Nach diesem Tag, jedes Mal wenn ich in Schwierigkeiten Gerrite fallen mir dieser Wörter wieder ein und komme aus dem dunkle raus. „Alles wird besser.“ Als wäre die Zitierung vom Hoffnung. Ich musste mich konzentrieren auf positiv zu denken, dann ging es mir auch besser. Meiner Mutter empfählt uns immer wenn etwas Schlimmes in unsere gewissen auftaucht, sollten wir den Himmel schauen und beten, dass es alles wieder besser wird. Unser Gott wird an das Gebet eines kleinen Kindes hören. Ich tat es auch jeden Tag, Jahre lang, sogar immer noch.

Wir zogen in ein neues Haus um. Klein, wie eine Schachtel. Da wir kein genug Raum in der Wohnung hatten teilte ich mit Omar einer Zimmer. Ich fühlte mich auf einmal erwachsen. Mein Vater half meiner Mutter, er kümmerte sich mit meinen Geschwistern. Ich durfte erst nicht zu Schule. Trotzdem löste ich Probleme die ich erfunden hatte. Ich konnte aber leider nicht lesen weil kein einziger Buchstabe sich mit unserem ähnelte. Deswegen war ich sehr traurig. Als ich mein Vater mit meiner Mutter sprechen hörte, dass ich mein Schule fortsetzen sollte, ging mir so ein Freuden Geschrei raus die mir aus den Ohren nie verging. Ich war so Glückliche geworden als würde ich vor Freude fliegen. Ich hob den Kopf zum Himmel und dankte dem Gott. Dieses Andenken machte mich so Glückliche das ich nach so vielen Ereignissen die wir erlebt hatten alles vergessen habe. Kinder können nicht feindschaftlich seien weil sie den Schmerz nicht kennen und immer glücklich sind. Das alles wussten die Erwachsenen und bringen uns bei. Ich wollte es aber nicht lernen und deswegen Lehrer werden. Die Kinder sollten solche schlechten Gefühle nicht lernen. Es war mein Sehnsucht. Vielleicht war

es eine Nachricht oder es sollte mein Schicksaal werden. Die Zeiten vergingen, geduldig wartete ich auf den ersten Tag meiner Schule. Es war soweit.

Zusammen mit meinem Vater gingen wir früh in der morgen auf den weg. Ich konnte in dieser Nacht vor Aufregungen bis morgen früh gar nicht schlafen. Ich sah Sie, als wir in der Schule kamen. Lächelnd ging sie von mir vorbei. Genau diesen Augenblick konnte ich es nicht vergessen.

Ihr strahlendes Lächeln in ihrem Auge von Lehrerin Zeynep, beeinflusste mich schon am ersten Tag. Sie war es, die mich mit ihrer magischen Händen mich berührte und verwandelte. Als wir in das Büro des Direktors betraten begrüßte uns ein gut aussehender Mann mit einem lächelnden Gesicht. Er hieß Necdet war sehr höflich uns gegenüber. Aufmerksam schaute ich mich herum als sie sprachen. Weil mein Vater Architekt war kam er öfter nach Türkei. Er war in der Türkische Sprache nicht sehr gut beherrschen aber er konnte sich verständigen. Auch uns lehrte er paar Wörter mit. Wer könnte es wissen das man eines Tages in einem anderen Land als Exil leben muss. Obwohl ich nichts wusste was sie sprachen, spürte ich dass einiges nicht richtig ging. Mein Vater schrieb etwas auf ein Papier und gab es an Herrn Necdet.

Danach gingen wir raus. Als ich mein Vater befragte über das Gespräch, antwortete er mir; da sie in der Schule keinen arabischen Unterricht geben, können sie mich nicht eintragen. Weil ich ein braves Kind war wollte der Direktor die Sache noch einmal mit dem Lehrer besprechen und eine Lösung finden.

Deswegen wollte er die Tel. Nummer von meinem Vater haben. Obwohl ich mich einerseits sehr schlecht fühlte gaben mir andererseits die anblicke von Herrn Nejdets wieder neue Hoffnung. Ich habe meine Betrübniß gegenüber mein Vater verbergt. Ich weist nicht

mehr wie lange ich es in diesem Alter ausgehalten hatte aber, bis nach Hause hatten wir nichts gesprochen.

Als wir nach Hause kamen und über dem Vorfall erzählten weinte die Mutter. Keine Sorge Mama, der lieber Gott wird auf meine Gebete hören. So tröstete ich Sie. Ein paar Tage später rief Herr Necdet mein Vater an und gab den Glückliche Nachricht. Der Türkisch- Lehrer an der Schule wollte mir Freiwillig, jeden Tag, Unterricht geben. Nach einem Jahr Sprach Kursus konnte ich auch mit der Ausbildung in der Schule beginnen. Das war eine gute Nachricht. Sie haben uns am Mittwoch angerufen. Die Lehrerin sollte am Montag kommen. Vor Begeisterung und Freude wusste gar nicht wie die Zeit vergangen war. Schließlich war der Tag gekommen. Ich stand am dem Morgen ganz früh auf und half meine Mutter beim Teig Backen. Ich hatte meine schönsten Kleider angezogen obwohl es wenig war. Mein Vater hatte noch keinen Job gefunden deswegen mussten wir noch sparen. Deswegen hatte die Mutter unseiner paar günstige Kleidungsstücke gekauft.

Trotzdem war ich glücklich. Meine Lehrerin sollte kommen und ich wollte von ihr vieles Lernen. Ich war glücklich und wartete sie vor Fenster. Genau das war Sie! Die Frau mit glänzenden lächeln die ich in der Schule gesehen habe. Laufend ging ich raus und begrüßte sie mit ein paar Wörtern die ich von meinem Vater gelernt hatte: Willkommen Lehrerin. Sie begrüßte mich zurück. Hallo Rana; ich bin die Zeynep. Als sie mich mit meinem Name ansprach wurde ich noch glücklicher. Nach dem Bekanntschaft hat die Lehrerin mein Vater Informationen über mein Lern Programm gegeben. Mein Vater hat es dann mir erklärt. Sie gab die Bücher die für mich aus der Schule gegeben sind. Die Schule hatte sogar an die Bücher gedacht, es hat mich sehr glücklich gemacht und war sehr berührt. Als mein Vater

mit Scham über den Preis der Ausbildung fragte, weinten wir alle über die Antwort der Lehrerin. Sie sagte: „Herr Nejat jeder kann in diese Situation kommen, was morgen wird wissen wir nicht. Wir, die Türkei, werden für euch Besten tun.“

Vor allem in dem Pädagogischen Bereich sind wir bereit die Kinder Bildung zu geben. Sie sind auch unsere Kinder, machen sie sich keine Sorgen. Rana sieht aus wie ein sehr kluges Mädchen. „Lass uns über Rana sprechen, was können wir für sie machen“ sagte sie mit ihre lächelndem Gesicht. Geduldig wartete ich die Antwort über mich von meinem Vater. Ich hatte darauf geweint. Ich hatte mir versprochen, alles zu tun was ich konnte. Die Zeiten gingen schnell. Ich lernte schnell und die Lehrerin Zeynep war zufrieden mit mir Sie gab mir nicht nur Schulunterricht sondern auch Erfahrung über die Welt. Es war für mich eine große Dankbarkeit die ich nie in meinem Leben zurückzahlen kann. Nach der Grundschule, Hauptschule und dann die Gymnasium für Sozialwissenschaften in Izmir gewonnen. In der Zeit haben wir uns in die Türkei so gewohnt das wir beschlossen haben nicht mehr in die Syrien zurückzukehren. Ich habe den Kontakt mit der Zeynep Lehrer nie beendet. Jeder Woche hatte ich sie besucht. Die Zeit vergeht so schnell, man kann sie nicht stoppen. Ich studierte jetzt in Ankara als Grundschul Lehre. Jeder war sehr glücklich darüber. Inzwischen ging mein Vater besser mit seinen Geschäften. Meiner Mutter hatte jetzt auch ganz guter Nachbarn. Omar war sogar mit der Grundschule fertig. Nach dem ich mein Studium absolviert hatte wurde ich direkt nach Kuyucak Atatürk Grundschule ernannt. Sogar in meiner eigene Grundschule. Diese Nachricht hat meine Familie, und meine Lehrer Zeynep sehr glücklich gemacht. Mein erster Dienst Tag war sogar gekommen.

In dem ersten Unterricht erzählte ich über meine eigene Geschichte und sagte ihnen: Das Leben ist wie ein kurviger Weg in den Berg. Nach jeder Abbiegung in diesem Weg, weist man nicht was es zukommt.

Sie können aber eine Chance haben, um die Bewegungen zu denken und Geschwindigkeit zu regulieren. Alles kann in diesem Leben passieren. Solange sie humanitär Kämpfen können werden sie gewinnen. Sie werden die Gegenleistung bekommen. Der Kampf um die eigene Existenz wird sie aus der Dunkelheit zum Licht bringen. Berühren sie die Menschen. Damit krönt man das Lächeln der Menschen. Dadurch wird alles grün.

Und nicht zu vergessen, der Gott hört immer auf die Gebete der Kinder. Dieser Geschichte soll euch Hoffnung geben, euer Flügel für ewig schlagen. Und so kam ich zu diesem Tag. Von einem solchen schwierigen Kampf kamen wir durch eine Menschliche Behandlung bis hier her. Da ich jetzt die Türkei wie mein eigenes Land empfinde, möchte ich mich vor allem an Lehrer Zeynep die uns aus dem Dunkelheit uns gerettet und uns Hoffnung gegeben hat und an das Türkische Volk mich herzlich bedanken.

امل الظلام

Deniz OCAK

حزينا / متصدعا واكثر شيء كنت منكسرا /كنت طفلا صغير في تلك السنوات كان الفرح يتدفق من روحي مثل قوس قزح ا وكان الامل قابعا في جناحي البيضاء كنت افكر دائما في الاشياء الجميلة بعقلي الصغير هذا كنت ابني احلاما لي ولبلدي ففي يوم من الايام وانا اعد نفسي للذهاب الى المدرسة اهتز بيتنا تحت وقع صوت قوي اعتقدت انه زلزال لانني لم اكن اعرف مامعنى الحرب فقد كنت ارى تدفق الدم فقط عندما لعب واصاب بذلك الجرح الخفيف انتظرت انتهاء الصوت لكنه لم ينتهي بعد ذلك راينا الكثير من الجنود ثم العديد من الناس الفارين من مكان الى اخر فهذه لم تكن كلعبة المطاردة التي كنا نلعبها ونحن صغار بل كانت مطاردة اكبر مما كنت اتخيل فقد رايت الجنود يطلقون النار على الناس فيسقطون ارضا فتندفق منهم دماء كثيرة فيصيحون جثة هامة مضت ايام وايام ولم تنتهي هذه اللعبة الدامية لكنني الان اصبحت اسميها بالوضع الوحشي فلم نعد قادرين على الخروج من البيت لم تعد وجوهنا قادرة غلى الضحك في حين اننا كنا سعداء اما الان فوالدي لا يتوقفون عن البكاء ابدًا جاهلين ماالعمل فحتى وان حاولوا ابقاء الامر سرا دون افشائه الى اننا كنا نفهم بعقلنا الصغير ذلك كنت من عائلة ثرية كنا شقيقان فقط كانت لدينا اسرة سعيدة لكن الجنود هدموا كل شيء هدموا منزلنا حتى انهم كانوا السبب في ترحيلنا من الارض التي ولدنا عليها وانا غير قادر على استوعاب مايحصل تركنا بيتنا وغادرنا المكان الذي ترعرعت فيه وانتقلنا الى مدينة لم نرها من قبل امي كانت تبكي طوال الطريق دون انقطاع وابي كان يحاول التهديد من روعها مخبرها بان كل شيء سيكون على مايرام لكن ماهو السبب وراء بكاء امي وماالذي جعل الجنود يهدمون بيتنا علاوة على ذلك فانا لم يسبق لي ان رايتهم من قبل كنت اتسائل هل امي وابي هم الذين اغضبوهم ام ماذا حتى ان كل اللعب التي كنا نلعب بها اناواخي تحطمت علاوة على ذلك فابي كان سيصلحها فهو مهندس معماري واسمه يندزاء

كانت امي ربت بيت اسمها زهراء واناواخي عمر كنا اربع افراد فقط لنا حياتنا الخاصة بنا دون معرفة للشر ودون الحاقنا الضرر باي شخص كان كنا نعيش حياة مثالية المكان الذي وصلنا اليه اوبالاحرى الذي كنا مجبورين للمجيئ اليه اسمه كيوجاك فهي مقاطعة تابعة لايدن ففي طريقنا الى هناك سمعت من ابي وامي عن كيوجاك تلك التي سنتوجه اليها وكذلك سمعت من حديثهم ايضا عن مدينة ايدن تلك المدينة الكبيرة التي سيسطيع ابي ايجاد عمل فيها والتي سيكون فيها عيشنا مناسبنا لنا لكن اهم ماسمعت كانت هي كلمة اننا نفينا الى هنا فقد فتحت تركيا ابوابها لنا بعد ما تم نفينا فقد كنت مركزة كثيرا على هذه الكلمة

على الرغم من انني لم افهم معناها الى انها كانت تحمل في طياتها حزن عميقا فقد شعرت بذلك جيدا دموع لم تتوقف عن النزول طوال الطريق اما ابي فقد كان يحاول مواساتها بغطرسته تلك توقفتنا علناطريق فراينا البحر الازرق الذي لانهاية له فجاة امل بداخلي فقلت في نفسي ان كل شيء سيكون بخير وعلى مايرام فممنذ ذلك اليوم وعند مواجهتنا لكل المصاعب تقوم هذه الجملة بسحبي من ظلامي ذلك كل شيء سيكون على مايرام فقد كانت هذه الجملة على شكل امل بالنسبة لي

فعندما افكر بشكل جيد كل الامور تصير بشكل افضل فامي كانت تخبرني دائما انه في كل مرة يتأبدر الى ذهننا شيء سيء او عند احساسنا بالخوف فما علينا فله سوى النظر الى السماء والدعاء للرب بان يجعل امورنا تسير بشكل افضل فانه يقبل دعاء الاطفال الصغار انا كذلك كنت افعل نفس الشيء ابتداء من ذلك اليوم والايام التي بعدها والسنوات التي مرت كذلك

انتقلنا الى منزل جديد كان صغيرا مثل اللعبة فكنا نقيم انا وعمر في نفس الغرفة معا لانه لم يكن لدينا مساحة كافية فشيء ما تغير في كائني فقد كنت اكبر امي كانت تساعد ابي وفي نفس الوقت كانت تهتم لآخي عمر فرغم عدم ذهابي الى المدرسة الا انني كمن اسال نفسي اسئلة واحاول جاهدة الاجابة عنها بنفسني لكنني ومع الاسف لم اكن استطيع القراءة لانه لم تكن هناك كلمة واحدة في لغتنا فقد كنت مستاءا جدا حول هذا الموضوع

سمعت من حديث ابي وامي انه يجب علي اكمال دراستي فحين سماعي لذلك لازلت اذكر انني صرخت من شدة الفرح كنت سعيدا جدا كان روحي اصبح لها جناحان ان جاز التعبير رفعت راسي الى السماء شاكرة الله عز وجل فرغم الاحداث التي عشناها فادخال فرحة على قلب طفل لم يكن بالشيء الصعب رغم ان هذا لم يكن بالشيء الضخم الى انه كان كذلك بالنسبة لي

فمنح الامل يكون سهلا فالطفل بطبيعته لايجد لانه لايعرف الالم فالطفل هو السعادة بمعناها لكن جميع اصداد هذه المشاعر يعرفها الانسان فقط فهو الذي يقوم بتعليمها لبني جنسه لاجل ذلك لم ارد ان اكبر فانا لا اريد تعلم كل ذلك لكن وعلى العكس اردت ان اصبحت معلما محرصا ان لايتعلم الاطفال الصغار كل هذه الاشياء السيئة فكل هذا الشوق والرغبة كانت نذيرا لما سوف اعيشه بعد ذلك فلربما كان مكتوبا على جيبني بعدما كانت الايام تمر وبانتظام كنت انا انتظر وبشوق اليوم الذي ساذهب فيه الى المدرسة ففعلا اتى ذلك اليوم المنتظر فسلطنا الطريق باكرا انا وابي حتى انني لم اتم تلك الليلة من الاساس فقد كنت اتقلب في سريري يمينا ويسارا

فعند وصولنا الى هناك رايتها ولازلت اذكر كانها البارحة مرورها من جانبي والابتسام لي ففي وقت لاحق كانت هي الشخص نفسه الذي غيرت لمسات ايديها الساحرة من حياتي فقد كانت هي نفسها معلمتي السيدة زينب

فعند ذهابنا الى غرفة المدير استقبلنا بوجه مبتسم رجل اسمر متوسط الحجم كان اسمه نجدات فقد كانت معاملته لنا معاملة جيدة وبينما انا اتفحص المكان حولي كانوا يتحدثون بينهم فوالدي وبحكم مهنته الذي كان مهندسا معماريا كان ياتي الى تركيا بشكل متواصل لكنه ورغم عدم اتقانه للغة التركية جيدا الا انه كان بمقدوره التواصل معهم من كان يعلم اننا ينفي من وطننا بل و سواصل حياتنا في بلد اخر فرغم انني لم افهم عن ماذا كانوا يتحدثون الا انني فهمت من تعابير وجه ابي انه شيء ما كان يحصل لكنه لايسير على مايرام كتب ابي بعد ذلك شيئا على ورقة وقدمها الى المدير

فعندما سألت ابي ماذا حصل فقد اخبرني ان المدرسة لا تقبل تعليمي باللغة العربية لذلك لم يقبلوا تسجيلي فيها لكنني بدوت طفلة ذكية لهم لذلك اخبره انهم سيقومون بالاستشارة مع المعلمين وهكذا سياخذون قرارا في حقي لذلك كتب ابي رقم هاتفه في تلك الورقة وسلمها لهم للتواصل معهم

لقد كنت متحمسة لمعرفة ماقولته صاحبة الابتسامة الملانكية تلك فلزلت اذكر انني بكيت عندما قام ابي بترجمة كل ماقولته له فقد وعدت نفسي انذاك ان افعل كل مايسوي فيمرور الشهور والايام كنت انا اتعلم وبسرعة فقد كانت معلمتي زينب راضية كل الرضى عني فقد هي كذلك جمالية ليس على دراستي فقط بل على حياتي كلها وكانت هذه اعظم تروة حصلت عليه لغاية اليوم فقد تشاركنا الكثير من الاشياء فلن استطيع دفع ولو القليل مما فعلته نحوي فبعد المدرسة الابتدائية فزت بشعبة العلوم الاجتماعية في ثانوية ازميز ففي هذا الوقت كنا قد اعتدنا على تركيا كوطن لنا حيث قررنا عدم العودة الى سوريا فلم اقطع تواصلني مع معلمتي زينب حتى انني لم اكن افوت زيارتي الاسبوعية لها ايضا مرت السنوات بسرعة وفزت انا بشعبة معلمة الصف في جامعة انقرة فقد فرح الجميع لذلك وفي الوقت نفسه كانت امور ابي تصيؤ كذلك بشكل جيد اما والدتي كانت قد حصلت على حسن الجوار اما عمر فكان قد انهى تعليمه الاولي وبعد انهاءي انا لدراستي ترقيت كمعلمة وعلاوة على ذلك عينت في مقاطعة كيوجاك في مدرستي الابتدائية القديمة فقد كان هذا الخبر مصدرا كبيرا لسعادتي انا وعائلتي ولمعلمتي زينب كذلك في اول درس لي قمت بسردي قصتي على طلابي قائلة ** الحياة ايها الاطفال تشبه الجبل المتعرج ففي طريقك نحوها لن يمكنك معرفة مايباه كل منعرج لك ولك ستكون لك الفرصة في التفكير في الخطوات التي ستجعلك تضبط سرعتك وانت متقدم فيها كل شيء ممكن في الحياة يكفي ان تحاربوا فيها لنيل ماتريدون فبالاكيد سيكون هناك نتيجة لهذا الكفاح فهذا الاخير سيحولكم الى نور المسوا كل احلامكم ولكي تتوج الامنيات ويزهر كل شيء ولاتنسوا بااطفالي اجعلوا من املككم بضياء واتركوا اجنحتكم ترفرف دائما عيشوا طعم الحياة انطلاقا من هذه القصة فهكذا انتقلت انا من الماضي الى الحاضر فالصبر والعزيمة هي اساس كل شيء والان وهذا الوطن الذي اصبح بلدا لي والذي اناسه لم يفرقوا ابدا بيني وبينهم بل وعلى العكس لم يفكروا يوما في جرحنا بل كانوا نورا لظلامنا ففي الاول زينب معلمتي وبعد ذلك م جريل الشكر لكل الامة التركية

فرغم احساسني بالحزن الا ان نظرات السيد نجدت لي وانا تاركة غرفته ظلت عالقة في ذهني فقد جعلت تلك النظرات بداخلي املا يولد من جديد حاولت رغم ذلك اخفاء حزني عن ابي فانا لم اعرف كيف نجحت في ذلك لكن الشيء الذي لازلت اذكره هو اننا بقينا صامتين طوال الطريق انا وابي عند عودتنا الى البيت بكت امي لسماعها لما حصل فقلت لها مخاطبة اياها ومحاولة مواساتها لاتبكي ياامي الم تقولي لي ان الله يحب الاطفال كثيرا لذلك سادعي الله ان يكون كل شيء جيدا تقى بي بعد بضعة ايام اتصل السيد نجدت لابي واعطاه ذلك الخبر الذي جعلني اصرخ من شدة السعادة فسيقومون باعطائي كل يوم دروسا في اللغة التركية بشطل تطوعي وبعد سنة من احد الدروس التركية سابد تعليمي بشكل طبيعي فقد كان هذا الخبر خبرا عظيما بالنسبة لي فمعلمتي كانت يتاتي كل يوم الاثنين لنبدأ بذلك دروسنا كنت افكر كيف ستمر هذه الايام المتبقية فقد كنت متحمسا لذلك واخيرا جاء اليوم المرتقب فقد نهضت مبكرا وقمت بمساعدة امي في تحضير كعك الصلاح وبعد ذلك قمت بارتداء افضل ماملكه من ثياب فممنجينا لم نستطع شراء سوى القليل من الاثاث للبيت فابي لم يستطع ايجاد عمل لذلك كنا نحاول العيش بما لدينا فقط استطاعت امي الحصول على ملابس رخيصة لنا رغم ذلك كنت سعيدة فمعلمتي ستاتي وساتعلم اشياء جديدة وبينما انا انظر الى نافذة الامل تلك وصلت اخيرا معلمتي نعم انها هي تلك التي انارت مابداخلي تلك التي سبق وان رايتها في قاعة المدير اول مرة خرجت مسرعا نحوها وباستعمالي لتلك الكلمات التي علمها لي ابي صحت اهلا وسهلا بك يا معلمتي فاجابتي قائلة شكرا لك يا رنا انا زينب فقد كانت تعرف اسمي الشيء الذي زاد من سعادتي بعد فاصل تعارفنا ذلك قامت باخبار ابي عن مايجب علينا القيام به فقام ابي بدوره بترجمة ذلك لي اعطتني معلمتي الكتب التي قامت المدرسة بمنحي اياها فتفكير المدرسة بهذا النحو تجاهي اسعدنا كثيرا بل وفاضت مشاعرنا عندما سال ابي زينب بخجل عن من الذي سيتكفل بمصاريف دراستي فكان جوابها سببا في بكاكنا كلنا ** السيد نجاد اخبرنا ان هذا الوضع الذي عشتموه يمكن لاي شخص منا ان يعيشه فنحن لايمكننا التنبؤ بما يحمله المستقبل لنا فنحن في تركيا نعتبر الدراسة والانسانية اهم شيء بالنسبة لنا لذلك سنبدل قصارى جهدنا لمساعدتكم انت وابنائك فهم اطفالنا كذلك فرنا طفلة ذكية يمكنها فعل ذلك هيا ياسيدي فلنتحدث عن مايمكننا فعله لها

НАДЕЖДА ТЬМЫ

Deniz OCAK

Печаль была. Я взломала. Большинство из них также обиженных. Я была маленьким ребенком, и я была в этом году, я как бы радости течет от духа радуги. Белые крылья моя надежда. Дети всегда думать о хороших вещах, с моей точки зрения, всю свою жизнь, и от имени моей страны, я бы себе представить. Однажды, когда я готовила наш дом одет, чтобы пойти в школу с очень высоким голос дрожал. До землетрясения я думала, потому что я не знаю, что такое война. Я получила в игре, которую мы играем, как в детстве я видела, было просто кровь течет из раны. Я ждала звук до конца так, это не так. Мы видели людей, то мы увидели много солдат, бежавших с места на место. Мы привыкли играть в игры, такие как погони этот ребенок не был невинным побег, это не того.

Он видел, как солдаты съемки течет кровь из людей, упавших на землю, плавал почти бездыханное тело. Дни были целыми днями и не закончилось в то время не могло быть гораздо добрее восприятие, теперь называется «дикость» я тоже состояние. Мы не выходили из дома, я не смеялся над нашим лицом, но до того мы были счастливы.

Моя мать, мой отец говорил, что они не перестают плакать. Мы также понимали, что некоторые из нас некоторые из вещей, которые они не думали о наших детях. Я была ребенком из богатой семьи. мы были Две дети . У нас была счастливая семья, что солдаты разрушили наш дом, до отправки нам землю, мы родились. Я не понимая, как-то мои друзья, мой дом, мы покинули место, где я вырос, в то время. Мы переехали в город, который я видела. место, где я ничего о том, что они говорят не понимаю. Моя мать непрерывно плакала, ее отец, что все будет хорошо, он говорит не о чем беспокоиться.

Так почему моя мама плачет? Вот почему солдаты снести наш дом? Более того, я их не видела, как никогда раньше. Моя мама, мой папа разозлился их мне интересно, если она думает в этом возрасте. Все наши игрушки мы играем с моим братом были разрушены. Кроме того, мой отец позволил бы нам делать. Мой отец был архитектором, его имя Nejad. Моя мать была домохозяйкой, её имя Zehra. Мой брат Омар и я Рана. Это что у нас есть. Четыре человека в нашем мире; зная зло, жизнь, которая не повредит ни один человек, мы раним наш, не зная, где мы собирались жить любимой. Мы прибыли, место, где мы довольно трудно найти во имя Кууусак это было Кини. Это был район Aydina. По пути, с отца Кууусак это небольшой город, есть жизнь он подходит для нас, мой папа, потому что Айдын был большой город, может быть, это было в надежде, что он сможет найти работу, и я слышал много вещей. Самое главное, что мы были здесь «изгнанник» .

Турция открыла свои двери для нас. «Изгнание» Я думаю, что это слово фокус. Хотя я понимаю значение слова, как будто там была печаль в словах, и я чувствовал, что глубоко. Слезы моей матери спадать по пути. Мой отец всегда утешал моя мать с надменным отношением. Мы остановились на дороге. Мы увидели море. Бесконечный синий. Внезапно я пришел к надеждой, что «все будет хорошо», сказал я себе. «Все будет в порядке.» Ну, когда я начал думать, как бы все собирается быть хорошим.

Мама нас слезала что когда мы боялись нужно посмотреть в небо и сказать БОГ наш это молитва маленького ребёнка дай нам будет хорошими АМИН. что бы принять молитвы детей. Я до сих пор делаю то же самое я сделал в тот день и на следующий день, дни и даже года. Мы переехали в новый дом. Маленький, как коробка. Мы жили в одной комнате с Омаром, потому что не было достаточно места в нашем доме. Со мной как будто что то случилось, я выросла. Мама, помогая отцу, имея дело с моим братом, несмотря на то что я не ходя в школу, сама с собой занималась собственными вопросов. Но я не читала, потому что не было ни одного слова в нашем языке, и я был очень расстроен этим. Я бросил мой отец, когда я услышал их разговор с моей матерью, что я должен продолжать свою школу, даже еще кричать мне в ухо. Я был так рад, что я что-то в моей душе крылья, так сказать. Я поднял голову к небу, и я благодарил Бога. О событиях, испытываемый ребенком в маленьком счастье (которое было большое счастье для меня) это было легко забыть это все. Дети не могли держать обиду, потому что они знают, что дети это счастье. Все знают, что большие противоположности этих чувств, они учат. Это может быть, я не хочу, чтобы узнать, как вырастить их, или маленькие дети учатся плохие вещи, которые он хотел бы стать учителем. Это стремление, желание мне, что я, возможно, предвестник дня я буду жить.

Может быть, это было написано на моем лбу. Через несколько дней после другого сортировочного я терпеливо ждали в течение дня я хожу в школу. В этот день настал. Мы упали вместе с моим отцом рано на дороге. Я уже не мог даже спать в ту ночь. Я бросил и повернулся в постели до утра, от моего волнения. Я видел его, когда мы

добрались до школы. Я до сих пор помню, как вчера переход улыбающееся мою сторону. Свет в его глазах прошла мимо меня в первый день. Оказалось, что трогать мою жизнь с волшебной рукой это была учительница Зейнеп . Когда мы шли в кабинет директора нас поздоровался мужчина среднего размера, брюнетка, с улыбающимся лицом. это мужчина относился к нам очень хорошо зовут его Неждет. Я говорил внимательно рассматривая их. Мой отец был архитектором приехать в Турцию для общих расходов. Турецкий уровень родного языка может говорить достаточно, чтобы общаться, не зная. Кроме того, он научил нас несколько слов. изгнаны из земли Кто знает один день было бы взять другую жизнь в другой стране? Я понял, что что-то пошло не так в разговорах я не могу выразить мой отец. Мой отец написал что-то на бумаге дала Неждет Бей, и мы отправились.

Я спрашиваю, что мой отец сказал мне: не может спасти меня из школы, потому что они не арабское образование в школе, но мой хороший и я смотрю, как умный ребенок, поговорить с этим учителем имеет значение для меня, они говорят что-то сделано не может быть сделано, так что, он сказал, взять номер моего отца, чтобы связаться. С одной стороны, я также очень грустила Некдет Бей родилась надежда на меня, когда я думаю о том, как оставить меня посмотреть еще раз. Простите, что я пытался скрыть свой отец. Я не знаю, как мне удалось сделать это в моем детском возрасте, но я помню, когда мы заткнуться, пока мы идем домой. очень скорбит мою мать плакать перед лицом событий, которые мы вернулись домой, я сказал ей: Не волнуйся мамы, Бог любит ребенок очень много, я считаю, что он будет утешаться принять молитву. Через несколько дней мой

отец позвонил и дал мне новость, что Г-н Неждет закричать от счастья. Турецкие уроки учителя в школе это дало бы мне каждый день в качестве добровольца. Через год я начала получать эту школу после подготовки. Это хорошая новость. Они называли нас среду. Мой учитель был день в следующий понедельник, а также будет спросить меня, как этот энтузиазм в настоящее время. Наконец настал день на нас. Я встал рано, я помогал маме испечь булочки, и я носил самый красивый наряд. Хотя лишь немногие предметы мебели были в состоянии получить наш дом.

Мы были накоплены из-за нашей неспособности найти немного делового администрирования моего отца. Моя мать была в состоянии получить нам дешевый способ несколько предметов одежды. Но я, хотя, я был счастлив, я благодарю Бога. Мой учитель придет и я узнаю что-то новое. Окно счастья во время ожидания в учителе, наконец, прибыл. Вот ваш голос! освещающая изнутри с улыбкой, она была женщиной, которую я видел в школе. Я выбросил убегая из дома, мой отец научил меня несколько слов с моим турецким: Добром пожаловать сказал мой учитель.

Она сказала мне: Спасибо Rana, я сказал Зейнеп. Предпринимаются также сделал меня счастливым знать. Ознакомившись учителя информированы о том, что делать с моим отцом. Мой отец перевел для меня. Мой учитель дал мне книгу, которую он дал в школе. Моя школа даже думала об этом, и это было нам очень рад, невыразимо. Мой отец плакал от стыда, когда мой учитель попросил всех нас, чтобы ответить на основные положения этой подготовки. Он сказал: «Г-н Nejat была такая ситуация может случиться с каждым. Завтра наш неясный. Мы, как Турция, мы педагоги идентичности прежде всего, что еще более

важно, как человек для вас и ваших детей готовы сделать все возможным. Они наши потомки. Вы думаете о них. Рана выглядит очень умная. Мы говорим о том, что можно сделать с ним Рана», сказал он с улыбкой ангела. Терпеливо, я ждала мой отец, чтобы сказать мне, что он сказал. Я

помню, я плакала, когда мой отец сказал нам. Я сказала себе, с внутренней стороны следующим образом: «что я делаю больше, чем мой лучший, я обещаю себе» Дни дни, месяцы, месяцы чеканка, я быстро учусь. Зейнеп Моего учительница была довольна мной. Зейнеп не только мой учительница, конечно, красавица, что моя жизнь в тысячу раз, один из моих самых больших событий моей судьбы сегодня. Мы разделили так много вещей, которые я не могу заплатить ему жизнь благодарность, которую я слышала.

Я элементарно, средний Izmir говоря я выиграл Общественные науки лицей. В это время мы использовали в качестве своей родины в Турции, мы приняли так много, что мы решили вернуться обратно в Сирию. Я разрезал мой учительница Zeuner в контакте со мной на всех. Я никогда не пропускал мои еженедельные посещения. Я выиграл Учебный отдел класса в университете Анкары. Все были очень рады услышать этот случай. Между тем, мой отец поставил на пути к работе, моя мама очень хорошие соседи усваиваются, Омар закончил даже начальную школу.

Я был назначен сразу после окончания школы. Кроме того, я прочитал в Куюджаке Ататюрка начальной школе. Эта новость моя семья, я и мой учительница была очень рада Зейнеп. Первая задача он пришел даже дни. Первый урок, который я рассказала свою историю своим детям, и я сказала им: «Жизнь похожа на извилистую гору, так что что-то так.

Один из способов, вы знаете, что вы столкнулись бы на каждом шагу вас.

Но вы можете иметь возможность подумать о движении, которые делают вас регулировать скорость на дороге прогрессирует.

Все возможно в этой жизни не начало человека. Вы даете ваша борьба достаточно. До тех пор, как вы боретесь «гуманным» получить. Независимо от того, что это, конечно, так что вы можете получить свои деньги. Там будет изо всех сил, чтобы сделать вашу яркую темноту. Прикоснитесь людей. Венчает, что улыбка, в любом месте вы получите зеленый.

И не забывайте, ребенок, дети молят Бог никогда не повернет назад надеюсь, что вы освещали, ваши крыла всегда били, пытались жизнь в этой истории.

И поэтому я пришел в этот день. От такой борьбы, как мы видим, гуманное обращение без труда сегодня. Теперь я принял в моей стране Турецкой Республики, и нас, кто, как и он сам, никогда не повредит, надеюсь, что наша темнота, особенно, как моя учительница Зейнеп искреннего спасибо всего турецкого народа.

امیدی نا تمام

Deniz OCAK

یک طفل معصوم زندگیم پر از باغم، واندوه و بیشتر از این یک انسان عاجز بودم من. در زمان طفولیت در آن سالیانی سال شادی و شوق مثل آب روان بود از رگ های درختم. آرزو و امیدم مثل بال های سفید پروانه ها پر میزد در آسمان. خیالات همگانیم مثل همین بود. همان مفکوره های طفلانه که در ذهنم بود همیشه در باره زندگی، و درباره کشورم نقودنظرهای خودمانی از نزد خود و خیالیالات پر از محبت و با امیدی فکر میکردم.

روزی روز ها بود که بخاطر رفتن به مکتب لباس مکتبیم را پوشیده بودم. همان لحظه یک صدای بزرگ و وحشتناکی به گوشم رسید. و خانه ما را لرزاند. فکر کردم زلزله بر پا شد. بخاطر اینکه نمیفهمیدم و نمیدانستم که : جنگ چیست ؟ در زمان طفولیت به همراه دوستانم بازی طفلانه میکردم و ناگهان یکی از اعضای بدنم اندکی توسط خار ویا چیزی دیگری خون آلود می شد. عبارت از همان خونی بود که در زندگیم دیده بودم.

منتظر آرام شدن اوضاع و سروصداهای بیرن بودم. اما این وضعیت پایان یافتنی نبود. تعدادی عساکر و تعدادی زیاد هم مردم را دیدم که با وحشت و دهشت پراگندگی در حال گریز بودند آن طرف و این طرف این دویندی ها و این گریزها مثل بازی های طفلانه معصوم نبود. یک چهره دیگری را باخود داشت. عسکرها. زن، مرد، پیر، وجوان، نمی دید هر کسی را میدید به لتوکوب می پرداختند انسان های بی جانی که در زمین می افتیدند خونی انسان مثل آب روان بود. لاش های بیجان که در زمین افتاده بودند خود تعریف خود را میکردند.

سال ها، ماه ها، و روز ها، گذشت اما این دشواری ها و بدبختی های حیات نگذشت که نفهمیده بودم چه است؟ اما فعلا که اسمش را بنام: وحشت : نام گذاری کردم. از خانه های مان بیرون شده نمیتوانستیم. آن خنده های لذت بخش زندگی در لبان معصوم ما دیگر نبود. در حالی که این مشکلات را نیز داشتیم چگونه میتوانستیم خوشبخت باشیم. چشمان پدر و مادرم همیشه پر از اشک بود نمیدانستند که راه حل چیست و درباره وضعیت با هم صحبت میکردند.

نمی خواستند و نمی گفتند در این باره برای ما بخاطر مخشوش نکردن فکر ما اما ما آن فکر طفلانه که داشتیم موضوع را میفهمیدیم.

وضعیت اقتصادی ما خوب بود و من طفل نازدانه و شاهزاده یک فامیل بودم. دو برادر بودیم. ما یک فامیل پر از محبت و خوشبختی داشتیم تا زمانی که عسکر ها خانه های ما را ویران کرده و ما را از زادگاه خود بیرن کشیدند.

موضوع را هیچ نفهمیده بودیم. جدای پدر و مادر جدایی برادرانم و بیرون کشیدن ش از زادگاهم که بزرگترین سنگی بود ناگهانی بر سرم آمد نشست کرد. شهری که هیچ ندیده بودیم به آن کوچ کردیم جای که اصلا نمیفهمیدیم به کدام لسان یا زبانی صحبت میکردند در آنجا مسکن گرفتیم. اشک های درد آور مادرم خشک شدنی نبود و پدرم بزرگوارم که در یک چهاراهی مانده بود نمی دانست که از کدام راهی برود. به مادرم دلجوی میکرد و می گفت "گریه نکن همه چیز به یاری خدا خوب خواهد شد.

بعضی سوالات ذهنم را مخشوش میکرد. که مادرم بخاطر چه گریه میکند ؟ چرا عسکر ها آمد و خانه ما را ویران کردند ؟ و من آنها را قبلا چرا ندیده بودم؟ آیا پدرم و یا مادرم کدام کاری به حلق آنها کرده بودند که خشم قهر

زندگی شخصی خود یک تغیرات به وجود آمده است
حس میکردم کمی کالن شدم.

دیگر، پدروم مادرم کم
میکردم، با برادر خود رویه
برادری میکردم و به رفتار و کردار او فکرمینمودم،
با وجودیکه به مکتب نمیرفتم اما از پیش خود سوالات
و جوابات میکردم و راه حل پیدا میکردم. اما نمیتوانستم از
رویش بخوانم و به این عمل خود بسیار جگرخون
میشد بخاطرینکه در زبان ما اینطور کلمات
"نننننننن" وجود نداشت. وقتی پدرو مادرم در باره

ادامه تحصیل صحبت میکردند که شنیده بودم آن زمان بال
های خوشبختیم در آسمانی هفتم رسیده بود تا به این حال
هم فراموش نکرده ام. آنقدر خوش شده بودم که قابل
گفتنش هم نیست. دستان خود را بالا کردم به بزرگ
عالمیان تشکر عمیق خود را ادا نمودم. این خوشبختی
بزرگ بود برای من که حادثات و وقایعات گذشته را به به
آسانی به بادی فراموشی سپرده بودم همین معصومیت
یک طفل بود که کینه در دل ندارد که یک زره
خوشبختی زندگی آن را قبلا اگر دوزخ هم باشد بعدا به
جنت مبدل میکند. معنی طفولیت خوشبختی است آن
بزرگ ها هستند که همیشه در ناله و غم زندگی کرده و
نمیتوانند به زودی فراموش کنند. همین بزرگی بود این
درس ها در زندگی برای ما می آموزاند. به همین دلیل بود
که من نمخواستم بزرگ شوم و همیشه در طفولیت باقی
بمانم. این ناممکن است از همین خاطر اگر بزرگ
هم میشدم میخواست در آینده یک معلم خوب باشم و
شاگردان خود از مفکوره بد بتوانم حفظ مراقبت بکنم. شاید
هم این حسرت نشاندهنده و خبری از زندگی آینده ام بود
که شاید هم در پیشانی من نوشته شده بود این تقدی است
هیچ نا ممکن نیست. رزو ها میگذشت اما من بی
صبرانه منتظر همان روزی و همان ساعتی بودم که
صبح وقت بخاطر رفتن به
مکتب آمده شده و به روانه
مکتب شوم.

همان روزی پراز رویای من آمده بود صبح
وقت از خواب خسته به همراه پدرم روانه مکتب شده
بودیم.

که در اصلش شب هیچ خواب نکرده بودم از خوشی و
هیجانی که در وجودم وجود داشت برایم اجازه خواب
را خواب را نداده بود. همان روز بود که در روز اول
مکتب دیدم او را آن لبان پر از خنده که خوشبختی
همه دنیا در آن جاگزين شده بود از پیشروی ما گذشت اصلا
نمیتوانم فراموشش بکنم. آن نوری که از چشمانش دیده می
شد در نگاه نخست خجری را به قلبم زده بود. اما بعدا
فهمیدم که در آینده شریک زندگیم و همسفر
را هم می شد استادم به نام "زینب" بود. در دفتر مدیر رفته
بودیم که یک در آن جا ما را یک شخص قد دراز،
رنگی گندمی و با لبای پر از خنده ما را پذیرای کرد. این
شخص محترم "نجداد" نام داشت که با ما رویه و
رفتاری بسیار خوبی کرد. من با دقت در حال نیم نگاه های

و غذب آنها به بالای ما آمده بود. این مفکوره های
طفلانه ام بود ام بود. در ذهنم هر زمان جاری میشد. یکی
اینکه همه بازیچه های که با همراه برادر کوچکم بازی
میکردم شکسته و پارچه پارچه شده بود. در
اصلش آنها را به ما پدرم جور میکرد. نام پدرم "نجیب" او
یک معمار بود و مادرم صاحب خانه بود. نامش
زهره "برادرم" "عمر" و من "رنا" اینها هستند اعضای
فامیلی ما در این دنیای چهار نفری ما. در این زنده
گی بدی چیست نفهمیده بودیم؟ و بهیچ کسی هم آزار
و اذیت نکرده بودیم. و هیچ فکر هم نمیکردیم و
نمیفهمیدیم جای که از دل و جان دوستش داشتیم
بیرن کشیده شویم.

جای که آمدیم در اصلش آورده شده بودیم قریه به
نام "کویوجوک" بود یکی از قریه جات شهر "آدین"
بود. در راه شنیدم که "کویوجوک" یک قریه کوچک بوده و
زندگی کردن به آنجا برای ما مناسب بوده محسوب
شدن شهر "آدین" به یکی از شهر های بزرگ
و احتمالی پیدا کردن یک کاری مناسب به پدرم و چیز
های دیگری نیز شنیدم. و مهمتر از
همه اینکه ما به اینجا تخلیه کرده شده
بودیم. ترکیه دروازه هایش را برای ما باز کرده بود.
کلمه "تخلیه" کمی فکرم
را مخوش کرده

بود. باوجودیکه معنای این کلمه را
نمیفهمیدم اما فکر میکردم که در این کلمه یک
غمگینی وجود دارد این را از قبل و با بسیار
عمیق حس کرده بودم. چشمانی پر از اشک مادرم
حالا در راه همچنان ادامه داشت. اما پدرم همیشه آن
طرز رفتاری مغروری که داشت مادرم را دلجوی و
تسلوی میکرد. در راه موتر را ایستاد کردیم و
بخاطر یک تنفس از موتر پایین شدیم و منزرها ها،
ودریا ها، را دیدیم در آن لحظه از درونم یک امید بی
معنی: و آبی برایم پیدا شد. و برای خود گفتم: همه چیز
خوب خواهد شد: از همان روز بعد همین جمله را در
زبانم جاری بکنم از قلبم یک حسی پیدا میشود که گویا من
را از دستانم گرفته و کمک میکند بخاطر نجات
یافتن از گمراهی برایم همینطور
رو نما میشد. گویا اگر فکر خوب بکنم حس میکردم که همه
چیز خوب خواهد شد. توستیه های مادرم
هر زمان این بود که: وقتی اگر چیزهای و یا فکرهای بدی
به عقل تان بیاید و یا اگر از چیزی بترسیم باید به
آسمان نگاه کرده دوا بکنیم که: خدایا چه خواهد شد دعای
یک طفل معصوم را به درگاهت قبول کنی و اجازه بدهی
یاری کنی برایم خوبی ما آمممیین. بگوین بخاطریکه
دعای دعای اطفال به آسانی قبول میشود:

من روز اول و روز دوم همچنان این عمل را انجام داده
بودم. روز ها حتی سال ها به خانه که خوردهش مثل
یک قفس است برای ما بسیار سخت تمام شده بود. با برادر
خوردیم عمر در یک اوطاق زندگی میکردیم
بخاطریکه تعداد اوطاق کم بود. فکر میکردم در

امروز استادم می آید و برای من چیزهای جدیدی را می آموزاند. لحظه لحظه هیجان و نگاه معصوم از کلکین داشتم که در آن زمان استادم آمد. اما طوفان احساس قلبم برپا شد بخاطریکه همان چشمش بود یک نگاهش من را مثل آب کرده همان زلف های سیایش بود که بوی عنبر را می داد و همان لبان سرخش بود که رنگ انار را با خود داشت. در دیدار نخست که جانم و روحم را برای حق تسلیم کرده بودم که با خنده هایش دنیا را هیران میکرد. فکر میکنید که کی است؟ همان استادی که در روز اول در مکتب دیده بودم.

که نام مبارکش "زینب" خودش بود. لحظه نه گذشته بود که دوبه از دروازه بر آمد و چند کلمه که در زبانی ترکی میفهمیدم برای شان گفتم: خوش آمدید استاد عزیزم: او همچنان: خوش باشید تشکر میکنم "رنا" جان نام من "زینب" است: با ذکر نامم من را بیشتر خوش ساخته بود. در زمانصحبیت های اولیه بودیم که استاد ما را بعدازاین چه باید بکنیم و شخصی من را آگاه ساخت. و پدرم نیز گفته های استاد را برای ترجمه کرد. بغیراز آن استاد تعدادی کتاب که از طرف مکتب برای من روان شده بود اهدا کرد. از این که مکتب در باره این هم فکر کرده بود و مشکل اساسی ما را حل کرد ما بسیار خوش شده و احساساتی شده بودیم. زمانی که پدرم با سری خم در مقابل این همه طرف مادیش را پرسران کرده بود. و جواب استاد همه ما را به گریه انداخت. آقای "نجات" فرمود که: شما این دردی را کشیده اید اماکان دارد یک روز به بالای همه ما بیاید هیچ کسی نمیفهمد که فردا چه اتفاقی می افتد. ما از طرف دولت ترکیه از شما حمایت کرده و به عنوان یک انسان برای اطفال آواریتان از دست ما چیزی بیاید کمک و یاری خواهیم کرد. آنها هم اولاد های ما به حساب می روند شما در باره مادی و معنوی هیچ تشویش نداشته باشید "رنا" به یک طفلی هوشیار و دانا و ذکی به نظر میرسد و حال بر اصل موضوع بیاید و بگوئید که ما برای "رنا" چه خدمتی کرده میتوانیم. گفته بود و من منظر بی صبرانه این موضوع بودم. اشک از چشمانی پدرم جاری شد اما این بار اشک شادی بود. به یاد دارم که زمانی این ها پدرم برایم قصه کرده بود نتوانستم گریه خود را کنترل بکنم. و در آن زمان از دورن قلبم یک صدای برآمده خود به خود میگفتم: به خدا قسم چیزی که از دستم بیاید صد برابر زیاد از آنها برای شان کمک خواهم کرد: همین بود آواز قلبم. با گذشت روز ها و ماها من هم به صورت ضرب العجل در فراگیری زبان ترکی بودم. استادم از کارکرد هایم راضی بود.

تنها درس نبود که از استاد محترم یاد گرفتم که صدها هزار ها چیزی دیگری هم همچنان یاد میگرفتم

امروز بزرگترین ثروتم همان چیز است که از استادم فرا گرفته بودم. آنقدر چیز های زیادی را با هم یکجا آموختم که قابل گفتن نیست. زحماتی که استاد برای ام کرده است هیچ وقت فراموش نخواهم کرد. و هیچ چیزی هم

به اطراف داشتم و آنها در مصروف صحبت با همدیگر بودند. پدرم باخاطرنکه یک معمار بود از همین جهت بیشتر مصروف رفت و آمدها به کوشور ترکیه بود. زبان ترکی را مثل زبان مادری نمیفهمید اما میتوانست روابط با اشخاص و مشکلات خودش را با آنها حل و فصل بکند. به ما همچنان چند کلمه از زبان ترکی آموختانده بود. هیچ کسی خیال هم نمیکرد که از وطن خود تخلیه شده و به کشوری که نه بلادت به زبانش و نه با کلتورش داشتی بروی و در آنجا زندگی بکنی. من از سخنان و یا از صحبت آنها هیچ چیزی نمیفهمیدم اما از طرز گفتاری پدرم فهمیدم که کدام مشکلی به راه آمده است. بعد از آن پدرم در یک کاغذ چیزی نوشته کرد و به آقای "نجداد" داد و ما از آنجا بیرون شدیم. زمانی که از پدرم ماجرا را پرسیدم برایم اینگونه قصه کرد: بخاطر نبودن درس ها پرورش در زبان عربی از همین جهت من را به ثبت و قبول نکرده بودند. اما بعد از دیدن من درک کرده بودند که من یک طفل ذکا و باهوش بودم را و دیگر این که پیدا کردن راه حل در این مورد گرفتن نمره تلفون پدرم از موضوعات بحث پدرم با آن آقا بود که پدرم برایم قصه کرد. از یک طرف پریشانی و غم بود اما از یک طرف هم در اصلش آن نیم نگاه های دوست داشتنی آقای "نجداد" برایم امیدی بخشیده بود. بنخواستم پدرم از معیوب شدنم خبر از همین جهت چهره خود را خندان گرفتم. یک اطفال خورد سال چطور میتواند این کاری ماهرانه را انجام بدهد اما فقط تا رسیدن به خانه این بازی را ادامه دادم. اما در خانه مادر جانم این موضوع را شنیده بسیار جگرخون واز چشمانش اشک جاری شد. بعداز آن من به مادرم دل تسلی میکردم میگفتم که: گریه نکنین مادر جان خداوند اصفال را دوست دارد من دست به دعا میشوم به درگاه الاهی انشالله دعا من را خواهد کرد: از این موضوع چند روزی گذشته بود که آقای "نجداد: به پدرم زنگ زد و برایش گفت که: یکی از استادان که خودش خواسته بود برایم هر روز درس ترکی را تدریس بکند به گفته آقا: نجداد: بخود از فرا گرفتن یک سال کورس آمدگی بعد از آن من هم حق رفتن به مکتب را حاصل میکردم. این خبر آنقدر خوشایند بود که به زندگی ام یک تغییری بزرگ را ایجاد بکند. زنگ روز چهارشنبه آمده بود و استادم در روز دوشنبه می آمد. آن ساعات و دقائق و روز ها چطور با هیجان و خوشحالی میگذشت کسی دیگری نخواهد فهمید جز از من. سر انجام آنروز طلای ام آمد و من صبح را سحر کردت و خیستم به مادرم بخاطر پخته کردن بولانی کمک کردم. و بعداز آن یکی از بهترین لباس هایم را پوشیدم. در حقیقت به خانه چند چیز از هر نوع اشیا خریده بودیم. با وجودیکه پدرم کار پیدا کرده نمیتوانست از خمین جهت با اشیا که داشتین اداره میکردیم. مادرم همچنان برای ما چندی چیز از بازار خریداری کرده بود. گرچه دیگر نیز مشکلات زیادی وجود داشت اما من خوشحال بودم به درگاه الاهی شکر میکردم که

در آن درس خوانده بودم بحیث معلم ایفای وظیفه خود را آغاز کردم. این خبر پدر و مادر و همچنین استاد را بسیار خوشحال کرده بود در روز نخست وظیفه ام بود به شاگردان خودم حکایتی خود را بیان کردم. زندگی یک در راه انسان مثل یک کوه است از آن بلندی های کوه هیچ دیده نمیتوانی که در ادامه راه چه است. فقط به یک نقطه اشاره باید بکنیم که قدم های خود را سنجیده باید در این راه روانه باشیم اما اگر خوب و یا بد نگوییم باید ادامه بدهیم. در زندگی ممکن است در بالای انسان هر چیزی بیاید این یک چیز آشکار است. در این راه کار اساسی مجادله است با هر مشکلات زندگی و رسیدن به یک هدف تنها و تنها پشت کار و مجادله است. همان زحمات و یا مجادله که تو میکنی زندگی را از گمراهی کشیده به طرف روشنی مبرد در این قابل شک تردید نیست. انسان را لمس کنید و کوشش کنید بتوانید با کوشش شما به لبانی شان تاج خنده ها جاری شود. اطفال های عزیز شما شما فراموش نکنید که خداوند متعال دعا های اطفال را اصلاً نادیده نخواهد گرفت و به درگاهش قبول خواهد کرد. امید خود را یکی همسفر حتی زندگی خودتان بکنید همیشه کوشش کنید که به بال های خودتان در آسمان هفتم پرواز کنید. با گذشتن از امتحانات سخت زندگی با غم، اندوه، با اشک چشمانم، با پشت کار، در اصلش با گذشتن از هفت خان رستم به این روز های زندگی رسیدم حالا رمان آن رسیده است که از میوه های این درخت باید بهرمند شوم در اصلش شویم با هم یکجا. در آخر خط رسیده ایم که باید از کشور دوست ترکیه که احساسش برایم مثل احساس وطن خودم است و مخصوصاً از محترمه استاد بزرگوارم و بعداً هم برای همه ملت ترک برای همکاری و یا کمک برایم انجام دادند زمان آن رسیده است که یک تشکری بزرگ از آنان بکنم از درون قلب برای همه عزیزی در این راه برایم همکاری همه جانبه کردند سپاسگذاریم خداوند متعال همیشه شما را در پناه خود نگاه بدارد....

والسلام...

بدل آن را نمیتواند ببردازد و پر کند. من در باره مکتب ابتدایه، و یا متوسطه سخن میگفتم ام در امتحان که اشتراک کرده بودم در شهر "ایزمیر" ولیسه بنام "لیسه اجتماعیات ایزمیر" با نمرات عالی کامیاب شده بودم. با این همه و در این مدت ترکیه را مثل وطنی خودم عادت کرده بودم و دوست داشتم. آنقدر عادت کرده بودیم که نمیخواستیم دیگر برگشتنی به سوریه بکنیم. با استاد "زینب" هیچ زمانی ارتباطی خود را قطع نکردم. هفته نبود که من نروم به زیارت استاد "زینب" هر هفته برای دیدن می رفتم و احوال پرس می کردم از ایشان. زمان مثل آب جاری است که نمیتوانی متوقفش کنید از همین خاطر گذشت سال ها و ماها در میان دغدغه های زندگی گاهی خوش و گاه هم پر از غم و درد من در پوهنتون آنکارا در رشته معلمی کامیاب شده بودم. همه به این که من در رشته معلمی کامیاب شده بودم خوش شدند. در این مبنا با درگذشت زمان پدرم چاره خود را کرده و مادرم با همسایه ها رویی خوب و شناخت خوب از آنها کرده و همچنان برادر خوردم عمر مکتب متوسطه را به اتمام رسانیده بود من همچنان بعد از به اتمام رساندن درس هایم وقت خود را زایـــــــعه نکرده صاحب یک وظیفه شدم هـــــــمان مکتبی که خوانده

КАРАҢГЫЛЫКТЫН ҮМҮТҮ

Deniz OCAK

Кайгылуу.Капалуу элем.Баарынан да көңүлүм оорутан эле.Мен ал жылдары кичинекей бала элем,рухунан кубаныч ташкан көгүлтүр асман сыяктуу элем.Ак үмүттөр бар эле.Бала кыялым менен бардык жандуулар жана өлкөм атына ар дайым жакшы нерселерди ойлонуп,кыялданат элем.Бир күнү мектепке барайын деп кийинип даярданганымда аябай катуу үн чыгып үйүбүз титиреди.Башында муну жер титирөө деп ойлодум,себеби согуштун эмне экенин билбейт болчум.Менин көргөнүм балалыкта ойногон оюндарыбыздан алган жарадан аккан кан гана болчу.Ал үндүн токтошун күттүм,бирок токтободу.Бир топ аскерлерди көрдүк,андан кийин ары бери качан адамдарды көрдүк.Бул качуу жана кубалоодо биздин бала кезде ойногон кубалашма оюнубуздагыдай аруулук,күнөөсүздүк жок болчу.Аскерлер көргөн бирөөнү атып,жерге жыгылган адамдардын жансыз денелеринен сүзүлүп кан агып жатты эле.Күндөр-түндөр өтсө да ал убак көп деле акылым жетпеген,азыр болсо мен аны “коркунуч” деп атаган абал бүтпөй койдү.Үйдөн чыга албайт элек,жүздөрүбүз күлбөйт эле,а бирок биз бактылуу элек.Апам,атам тынымсыз ыйлап эмне кылаарын сүйлөшүп жатышты эле.

Муну бизге байкатышпаса дагы бала акылыбыз менен кээ бир нерселерди түшүнөт элек.Мен колунда бар бир үй бүлөнүн баласы элем.Эки бир тууган элек.Ал аскерлер биздин үйүбүздү бузуп,бизди туулган жерибизден айдаганга чейин бактылуу үй бүлөбүз бар эле.Көз ачып жумгуча эмне болгонун деле билбей,досторумдан,үйүмдөн,туулуп өскөн жеримден ажырадым.Эч көрбөгөн,сүйлөгөн сөзүн түшүнбөгөн бир шаарга көчүп бардык.Апам токтобой ыйлап,атам ага бардык нерсенин жакшы болоорун,кайгырбашын айтып жатты эле.Мейли апам эмнеге ыйлап жатат?Ал аскерлер эмнеге биздин үйүбүздү бузду?Анын үстүнө аларды мурун эч көрбөдүм.Апам,атам алардын жинине тийди бекен деп ойлодум ал жаштарда.Бир тууганым менен чогуу ойногон оюнчактарыбыз дагы сынык-сынык болду.Анын үстүнө оюнчактарды бизге атам жасап берчү эле.Атам архитектор эле,аты Нежад.Апам үй кожойкеси эле,аты Зехра.Иним Омар жана мен,Рана.Биз ушул эле болчубуз.Төрт кишилик өзүбүздүн дүйнөбүздө,жамандык дегенди билбей,бирөөнү бирөө капа кылбаган бир жашоодо,эң сүйгөн жерибизден айрылуу жарасын билбей жашап келип жатканбыз.Биз келген,тагыраак айта турган болсок келүүгө мажбур болгон жерибиз Куйужак деген бир район эле.Айдыңдын бир району эле.

Жолдо апам менен атамдын Куйужактын кичинекей бир район болгонун,ал жактагы жашоонун биз үчүн ыңгайлуу экенин,Айдын чоң бир шаар болгону үчүн атамдын балким бир жумуш таба алуу ишеничинде болгонун,жана дагы бир топ нерселерди уктум.Эң маанилүүсү көрсө биз бул жак сүргүндөлүптүрбүз.Туркия бизге эшиктерини ачыптыр.”Сүргүн” сөзүнө ошончолук токтолдум эле.Сөздүн маанисини түшүнбөгөнүмө карабастан бул сөздө бир кайгы-муң бар сыяктуу жана муну терең сездим эле.Апамдын көз жаштары жол боюнча токтободу.Атам болсо баягы эле эрктүү аракеттери менен апамды сооротту.

Жолдордо токтодук.Деңизди көрдүк.Чеги жок,көк деңиз.Бир убак ичимде бир үмүт пайда болду”баары жакшы болот”дедим өзүмө.Ал күндөн кийин качан бул сөздү сүйлөсөм мени караңгылыктан чыгарып жибергендей болот.”Баары жакшы болот”.Үмүттүн сүйлөм түрү сыяктуу эле.Жакшы ойлонуп баштасам,баары жакшы болчу сыяктуу эле.Апам бизге жаман нерселер оюбузга келгенде,коркконубузда ар дайым асманга карап Кудайым,бул кичинекей бир баланын дубасы,аман-эсен болуубузга уруксат бер!деп айтууну сүйлөйт эле.Жаш балдардын дубасы кабыл болот экен.

Мен дагы ошол нерсени кылдым ал күн жана кийинки күн, күндөр жана жада калса жылдар Жаңы бийгө көчүп бардык. Кичинекей, куту сыяктуу.

Омар менен бир бөлмөдө жашадык, анткени үйүбүздө жетиштүү бөлмө жок эле. Мага бир нерсе болгон сыяктуу эле, чоңойдум эле.

Апама, атама жардам берип, иниме карап, мектепке бара албаганымга карабастан өзүмчө суроолор ойлонуп аларды чечет элем. Бирок окуй албайт элем анткени биздин тилде бир дагы сөз жазуу жок эле, мен буга капаланчу элем. Апам менен атам менин мектепти улантышым керектигин сүйлөшүп жаткандыгын укканда кубанычтан толуп ташканым дагы деле эсимде. Ошончолук кубанганымдан рухумда бир нерселер канат байлаган сыяктуу эле. Башымды асманга көтөрүп Кудайга рахмат айттым. Ошончо болуп өткөн окуяларды бир баланын кичинекей бакыт менен (мен үчүн чоң бир бакыт эле) унутуп салуусу ушунчалык оңой эле. Бала кек сактабайт эле себеби, кайгы билбейт эле, бала бакыт эле. Бардык бул сезимдердин карама-каршысын чоңдор билип, алар үйрөтөт эле. Балким ошол үчүн дагы мен буларды үйрөнбөө үчүн чоңойууну каалабайт элем же болбосо кичинекей балдар бул жаман нерселерди үйрөнбөсүн деп мугалим болууну каалайт элем.

Бул сагынычым, каалоом балким мага алдыда жашачу күндөрүмдөн кабарчысы эле. Балким тагдырыма жазылган эле. Күндөр биринин артынан бири өткөн сайын мен сабырдуулук менен мектепке барчу күндү күндү күтүп жаттым эле. Ал күн дпа келди эле. Атам менен эртелеп жолго чыктык эле. Мен түндө дагы уктап албай чыккам. Толкунданганымдан таңга чейин ойгоо жаттым. Мектепке барганымда көрдүм аны. Жанымдан күлүмсүрөп өтүшүн дагы деле кечээ сыяктуу эстейм. Көздөрүндөгү нур мага алгач күндөн эле чачырады.

Көрсө кийинчерээк сыйкырдуу колдору менен жашоомо кирген адам, Зейнеп эжейим экен. Директордун кабинетине барганыбызда бизди орто бойлуу, каратору, жылмайыңкы бир адам тосуп болду. Аты Неждет болгон бул мырза бизге аябай жакшы

мамиле кылды. Мен көңүл коюп айлана чөйрөнү карап жатканымда алар сүйлөшүп жатты эле. Атам архитектор болгону үчүн Туркияга тез-тез барып келчү эле. Туркчөнү эне тилинчелик билбесе дагы бирөө менен маек кура алгандай сүйлөшө алчу. Бизге дагы бир канча сөздөрдү үйрөткөн. Ким биле алат эле бир күн жериңден сүргүн болуп башка бир өлкөдө башка тиричилик өткөрүшүн. Мен сүйлөгөндөрүн түшүнө албасам дагы атамдын жүзүнөн бир нерселердин терс болуп жатканын түшүндүм. Атам бир кагазга бир нерселерди жазып Неждет мырзага берди жана биз чыктык. Атама болгон нерселерди сураганымда мага: Мектепте арапча билим бербегени үчүн мени мектепке каттай албаганын, бирок менин жоош жана акылдуу бир бала экенимди көрүндүгүмү, бул жөнүндө мугалимдер менен сүйлөшүп, мен үчүн бир нерсе кыла алышабы же жокпу аны сүйлөшөөрүн, ошол себептен дагы кайра байланышуу үчүн атамдын номерин алганын айтты. Бир тараптан аябай капалансам дагы Неждет мырзанын чыгып атканыбызда мага кандай караганын ойлогонумда ичимде бир үмүт пайда болду. Атама капаланганымды байкатпоого аракет кылдым. Муну кандай кыла алдым ал жаш кезимде билбейм, бирок үйгө жеткенче унчукпаганым эсимде. Үйгө барганыбызда апам бул окуяга капаланып ыйлап жатканда, мен ага: Капаланба апа, Кудай жаш балдарды аябай жакшы көрөт, мен дуба кылам ал кабыл кылат ишпен деп соороттум. Бир топ күндөн кийин Неждет мырза атама чалып мени кубандырган кабар айтты. Мектептеги бир мугалим мага ыктыярдуу кун сайын туркчө сабак берет. Бир жыл туркчө үйрөнүп, мен дагы кийинки жылдан мектепте окуй алам. Бул укмуштуу бир кабар эле. Бизге шаршембикүнү чалышты. Эжейим дүйшөмбү күнү келет жана күндөр мендеги бул толкундоо менен кантип өтөт эми. Акыры ошол күн да келди. Мен эрте туруп, апама чөрек бышыруусу үчүн жардам бердим жана эң жакшы кийимимди кийдим. Чынында үйүбүздөн бир канча эле буюм ала алганбыз. Атамдын жумуш таба албаганына байланыштуу болгон нерселерибиз менен эптеп күн өткөрүп аттык. Апам дагы бизге арзан бир канча кийим ала алды. Бирок эмне

болсо да, мен бактылуу элем, шүтүр. Эжейим келет, мен жаңы нерселерди үйрөнөт элем. Мунун кубанычы менен терезеде күтүп жатсам эжейим келди. Мына ушул! Күлкүсү менен жан дүйнөмдү жарыткан, мектепте көргөн аял эле. Чуркаган бойдон үйдөн чыгып, атам үйрөткөн бир канча туркчө сөз менен: Кош келдиңиз, эжей дедим. Ал да мага: Кош келдик Рана, менин атым Зейнеп деди. Атымды билүүсү мени өзгөчө кубантты.

Таанышуудан кийин э жейим атама эмне кылуубуз жөнүндө айтып берди. Атам да мага которуп берди. Эжейим мектептен мага берилген китептерди берди.

Мектебим ени дагы түшүндү эле жана бул бизди кубантты, толкундантты. Атам уялып бул билимдин акчалай төлөмүн сураганда мугалим эжейдин жообу баарыбызды йлатты. Мындай деди: "Нежат мырза бул болгон абал баарыбыздын башыбызга келиши мүмкүн. Эртеңки күн белгилүү эмес. Биз Туркия болуп, баарынан мурун окуутучу жоопкерчилигибиз, жана да маанилүүсү адам катарында сиз жана балдарыңыз үчүн колубуздан келгенди жасаганга даярбыз. Алар да биздин балдарыбыз. Сиз бул нерселерди ойлонбоңуз.

Рана өтө акылдуу кыздай көрүнөт. Биз Рана үчүн эмне кыла алабыз, ошол жөнүндө сүйлөшөйлү деди жылмаюу менен. Сабырдуулук менен, атамдын мага эмне деп сүйлөөрүн күтүп жаткам. Атам түшүндүрүп жатканда ыйлаганымды эстейм. Ичимден өзүмө ушунттим: "Колумдан келгенден ашыгыны жасайм, сөз берем өзүмө" Күндөр күндөрдү, айлар айларды кубалаган сайын мен тездик менен үйрөнүп жаттым.

Зейнеп эжейим менден ыраазы эле. Зейнеп эжейимдин бир гана сабак эмес, жашоомо кошкон сулуулук, тажрыйбалары бүтүн менин эң чоң байлыктарым. Ошончолук көп нерселерди аны менен бөлүштүк, ага болгон ыраазычылыгымды өмүрүм боюнча кайтара албайм. Мен 9-классты бүтүрүп, Измир Социалдык Билимдер лицейине апшырдым. Биз бул убакыт ичинде Туркияга өз өлкөбүздөй көнүп калдык, ушунчалык өнгөнүбүз үчүн кайра Сирияга кайтпоону чечтик. Зейнеп эжейим менен эч байланышымбызды үзбөдүм. Жума сайын зыяратына барып жүрдүм. Убакыттын

учуп кетүүсүнө тоскоол болуу мүмкүн болбогондуктан тездик менен өтгү жылдар. Мен Анкара Университетине мугалимдикке тапшырдым.

Баары буга кубанды. Мунун катарында атам дагы ишини жолго коюп, апамдын аябай жакшы коңшулары бар эле, Омар болсо мектепте окуп жатты. Окууну бүтүргөндөн кийин дароо эле жумушка кирдим. Анын үстүнө Куйужукта мен окуган Ататүрк мектебине. Бул кабар үй-бүлөмдү, мени жана Зейнеп эжейимди аябай кубантты. Алгачкы иш күнүм да келди. Алгачкы сабакта окуучуларыма башыман өткөн окуяны айтып бердим жана аларга: "Жашоо ушундай айланма тоо сыяктуу бир жол. Бурулган сайын ар бурулушта алдыңарга эмне чыгаарын биле албаган жол. Бирок жолдо алдыга басканда тездигиңерди ылайыктасаңар кыла турган аракетинерди ойлоо шансы болушу мүмкүн. Адамдын башына бул жашоодо ар кандай нерсе келиши мүмкүн. Силер болушунча күрөшсөңө ошол етиштүү. Бирок күрөшүңөр адамдай болсун. Ошондо албетте анын жообун ала аласыңар. Жашоо үчүн күрөш силердин караңгылыгыңарды жарык кылат. Инсандарга жакын болгула.

Ушундай жакын болгонуңардан, алардын жүзү күлсүн, баардык жер жапжашыл болсун. Жана да ушуну унутпагыла балдар, Кудай жаштардын дубасын эч качан кабыл кылбай койбойт.

Үмүтүңөр ак болсун, канаттарыңар ар дайым кагылсын, бул аңгемеден тыянак чыгаргыла. Мына ушундайча ушул күнгө келдим. Ушундай бир

күрөштөн, кыйынчылыктан инсандык мамиле жана та янаар күчүбүз менен ушул күнгө келдик. Азыр өз өлкөмдөй көргөн Туркия Мамлекетине, жана бизди өз элиндей көргөн, эч таарынтпаган, караңгылыгыбызга жарык чачып үмүт болгон, Зейнеп эжейиме жана да Түрк элине чын жүрөктөн рахмат айтам.

Qaranlığın Ümidi

Deniz OCAK

Hüzün idi. Qırıqdım. Ən çox da incik. Kiçik bir uşaqdım mən o illərdə, ruhundan sevinc axan göy qurşağı misaliydim. Ağ qanadlanardı ümidimdə. Uşaq ağılımla həmişə gözəl şeylər düşünüb, xəyal edərdim bütün həyatlar və ölkəm adına. Bir gün məktəbə getmək üzrə geyinib hazırlandığımda çox yüksək bir səslə evimiz yelləndi. Zəlzələ sandım əvvəl çünki döyüşün nə olduğunu bilmirdim. Uşaqkən oynadığımız oyunlarda aldığım yaradan axan qandan ibarət idi mənim gördüyüm. Səsin bitməsini gözlədim eləcə, bitmədi. Bir çox əsgər gördük sonra insanlar gördük oradan oraya qaçan. Bizim uşaqkən oynadığımız qaçma-tutma oyunu kimi günahsız deyildi bu qaçış. Gördüyünü vururdu əsgər, yerə yığılan insanlardan qan axır, cansız bədənlərindən süzülürdü sanki. Günlər günləri qovdu və bitmədi o zaman çox idrakında ola bilmədiyim, indi isə adına "vəhşilik" dediyim vəziyyət. Evdən çıxma bilmirdik, gülmürdü üzlerimiz halbuki biz elə xoşbəxtdik ki. Anam, atam davamlı ağlayır nə edəcəklərini danışır. Bunu bizə bildirməsələr də uşaq ağılımla bəzi şeyləri anlayırıq. Mən varlı bir ailənin uşağıydım. İki uşaq idik biz. Xoşbəxt bir ailəmiz vardı o əsgərlər bizim evimizi yıxıb, bizi doğulduğumuz torpaqlardan göndərənə qədər. Nə olduğunu anlamadığım bir şəkildə yoldaşlarımdan, evimdən, doğulub böyüdüyüm yerdən ayrıldığımız bir anda. Heç görmədiyim bir şəhərə daşındıq. Danışdıqları şeylərdən heç bir şey anlamadığım bir yerə. Anam dayanmadan ağlayır, atam ona hər şeyin gözəl olacağını, kədərilməməsini söyləyirdi. Yaxşı anam niyə ağlayırdı? O əsgərlər niyə bizim evimizi yıxdı? Üstəlik onları daha əvvəl heç görməmişdim. Anam, atam onları hirsəndirdimi görəsən deyər düşündüm o yaşlarda. Birdə qardaşımla birlikdə oynadığımız bütün oyuncaqlarımız paramparça olmuşdu. Üstəlik onları bizə atam edər. Atam Nejad memar idi. Anam Zəhra evdar qadın idi. Qardaşım Ömər və mən Rəna. bu qədər idik biz. Dörd nəfərlik dünyamızda; pislik bilmədən, kimsənin kimsəni incitmədiyi bir həyatda, ən sevdiyimiz yerimizdən yaralanacağımızı bilmədən yaşayıb gedirdik. Gəldiyimiz, daha doğrusu gəlmək məcburiyyətində olduğumuz yerin adı Quyucaq deyər bir mahal idi. Aydın bir mahalıymış. Yolda, anam ilə atamın Quyucağın kiçik bir mahal olduğunu, orada yaşamının bizim üçün uyğun olduğunu, Aydın böyük şəhər olduğu üçün atamın bəlkə bir iş tapa biləcəyi inancında olduğunu, və daha bir çox şeylər eşitdim. Ən vacibi məgər biz bura "sürgün" edilmişikmiş. Türkiyə bizə qapılarını açmışdı. "Sürgün" sözünə eləcə fokuslanmışdım. Sözün mənasını anlamamama baxmayaraq sözdə bir kədər vardı sanki və bunu dərinlən hiss etmişdim. Anamın gözyaşları yol boyunca dayanmadı. Atam isə həmişə o məğrur rəftarıyla anamı təsəlli etdi. Yollarda dayandıq. Dənizi gördük. Ucsuz, mavi. Bir anda içmə bir ümid gəldi "hər şey gözəl olacaq" dedim öz özümə. O gündən sonra nə vaxt bu cümləni desəm məni qaranlıqdan çəkib çıxarar. "Hər şey gözəl olacaq". Ümidin cümlə halı idi sanki. Yaxşı düşünməyə başladığımda, yaxşı olacaqdı sanki hər şey. Anam bizə, pis şeylər ağılımıza gəldiyində, qorxduğumuzda həmişə göyə baxmamızı və Tanrım, bu kiçik bir uşağın duasıdır, yaxşı olmağımıza icazə ver nə olar Amin! deməmizi söyləyər. Uşaqların duası qəbul olarmış. Mən yenə eyni şeyi etmişdim o gün və ondan sonrakı gün, günlər və hətta illər. Yeni bir evə köçdük. Kiçik, qutu kimi. Ömər ilə eyni otaqda qalırdıq çünki evimizdə çox otaq yox idi. Bir şey olmuşdu sanki mənə, böyümüşdüm. Anama, atama kömək edir, qardaşımla maraqlanır, məktəbə gedər bilməməmə baxmayaraq özümdən suallar uydurub onları həll edirdim.

Amma oxuya bilmirdim çünki bizim dilimizdə heçnə yox idi və buna çox kədərlənirdim. Anam ilə atamı mənim məktəbə davam etməm lazım olduğunu danışdıqlarını eşidəndə atdığım qışqırıq hələ də qulaqlarımdadır.

Elə sevinmişdim ki ruhumda bir şeylər qanadlanmışdı sanki. Göyə qaldırdım başımı və Tanrıya təşəkkür etdim. O qədər yaşanan hadisələri bir uşağın kiçik bir xoşbəxtlikdə (ki mənim üçün çox böyük bir xoşbəxtlik idi) unutməsi bu qədər asan idi . Uşaq kin tutmaz çünki, acı-ağrı bilməz, uşaq xoşbəxtlikdir. Bütün bu duyğuları böyüklər bilir, onlar öyrədirdi. Bəlkə də mən bunları öyrənməmək üçün böyümək istəmirdim ya da kiçik uşaqlar bu pis şeyləri öyrənməsin deyə müəllim olmaq istəyirdim. Bu həsrətim, istəyim bəlkə də yaşayacağım günlərin xəbərçisi idi. Alınma yazılmışdı bəlkə də. Günlər bir-biri ardına sıralanarkən mən səbirlə məktəbə gedəcəyim günü gözləyirdim. O gün gəlib çatmışdı. Atam ilə birlikdə tezdən yola düşmüşdük. Mən onsuzda gecədən belə yata bilməmişdim. Həyəcanımdan səhərə qədər yataqda dönmüşdüm. Məktəbə çatanda gördüm onu. Yanımdan gülümsəyərək keçdiyini dünən kimi xatırlayaram. Gözlərindəki işıq mənə daha ilk gündən keçmişdi. Məgər sonradan sehrli əlləriylə həyatıma toxunacaq adam, Zeynəb Müəllimimmiş. Müdirin otağına getdiyimizdə bizi orta boylu, əsmər, gülər üzlü bir adam qarşıladı. Adı Necdət olan bu bəy bizə çox yaxşı davrandı. Mən diqqətli bir şəkildə ətrafı araşdırarkən onlar danışdılar. Atam memar olduğu üçün Türkiyəyə tez-tez gəlib gedirdi. Türkcəni ana dili səviyyəsində bilməsə də ünsiyyət qura biləcək qədər danışa bilirdi. Bizə də bir neçə söz öyrətmişdi. Kim bilə bilər ki bir gün torpağından sürgünə göndərilib başqa bir ölkədə başqa bir həyat sürəcəyini? Mən danışmaları anlaya bilməsəm də atamın

ifadəsindən bəzi şeylərin tərs getdiyini anladım. Atam bir kağıza bir şeylər yazıb Necdət Bəyə verdi və biz çıxdıq. Atamdan soruşanda mənə : Məktəbdə Ərəbcə təhsil vermədikləri üçün məni məktəbə yazma bilməyəcəklərini, amma mənim dinc və ağıllı bir uşaq kimi göründüyümü, bu barədə müəllimlərlə danışib, mənim üçün bir şeylər edilib edilə bilməyəcəyini danışacaqlarını, buna görə də ünsiyyətə keçmək üçün atamın nömrəsini götürdüyünü söylədi.

Bir tərəfdən çox kədərlənsəm də Necdət Beyin mənə çıxarkən necə baxdığını düşündüyümdə içimdə bir ümid doğulmuşdu yenə. Atama kədərləndiyimi bildirməməyə çalışdım. Bunu nə qədər bacardım o uşaq yaşında bilmirəm lakin evə gedənə qədər susduğumuzu xatırlayıram.

Evə döndüyümüzdə anam hadisə qarşısında çox kədərləndi mən ona : Kədərlənmə Anacan Tanrı uşaqları çox sevir, mən dua edəcəyəm qəbul olacaq inan deyə təsəlli etdim. Bir neçə gün sonra Necdət Bəy atama zəng elədi və mənə xoşbəxtlikdən qışkırdığım xəbəri verdi. Məktəbdəki bir müəllim mənə könüllü olaraq hər gün Türkcə dərsləri verəcək. Bir il bu təhsili aldıqdan sonra məndə məktəbə başlama biləcəkdim. Bu möcüzə bir xəbər idi. Bizə Çərşənbə günü zəng etdilər.

Müəllimim Bazar ertəsi günü gələcəkdi. Nəhayət o gün gəldi çatdı. Mən tezdən qalxıb, anama kökə bişirməsi üçün kömək etdim və ən gözəl paltarımı geydim. Hərçənd evimizdən yalnız bir neçə parça əşya ala bilmişdik. Atamın iş tapa bilməməsinə görə yığdığımız pulla idarə edirdik. Anam da bizə ucuz bir neçə parça paltar ala bilmişdi. Amma mən xoşbəxtdim. Müəllimim gələcək idi və mən yeni şeylər öyrənəcəkdim. Bunun xoşbəxtliyiylə pəncərədə gözləyərkən müəllimim gəldi. Gülüşüylə içimi işıqlandıran, məktəbdə

gördüyüm qadın idi. Qaçaraq atıldım evdən, atamın mənə öyrətdiyi bir neçə söz Türkcəm ilə: Xoş gəldiniz Müəllimim dedim. O da mənə : Xoş gördük Rəna, mən Zeynəb müəlliməyəm dedi. Adımı bilməsi məni ayrıca xoşbəxt etmişdi. Tanış olduqdan sonra müəlliməm atamı nə edəcəyimiz mövzusunda məlumatlandırdı. Atam da mənə tərcümə etdi. Müəlliməm məktəbin mənə verdiyi kitabları verdi. Məktəbim bunu belə düşünmüşdü və bu bizi çox xoşbəxt etmişdi, duyğulandırmışdı. Atam utanaraq bu təhsilin maddi qarşılığını soruşduğunda müəlliməmin cavabı hamımızı ağlatdı. Dedi ki : "Nejat Bəy bu yaşadığınız vəziyyət hər kəsin başına gələ bilər. Sabahımız müəyyən deyil. Biz Türkiyə olaraq, hər şeydən əvvəl pedaqoq şəxsiyyətimiz, daha əhəmiyyətli insan olaraq sizin və uşaqlarınız üçün əlimizdən gələni etməyə hazırıq. Onlar da bizim balalarımızdır. Siz bunları düşünməyin. Rəna çox ağıllı bir uşağa bənzəyir. Biz Rəna üçün nə edilə bilər onu danışaq" dedi o mələk gülümsəməsiylə. Səbirlə, atamın mənə nə dediyini söyləməsini gözləyirdim. Atam izah edəndə ağladığımı xatırlayıram. İçimdə özümə belə demişdim : "Əlimdən gələnin çoxunu edəcəyimə dair özümə söz verirəm" Günlər, aylar keçirdi mən sürətlə öyrənirdim. Zeynəb Müəllimim məmnun idi məndən. Zeynəb Müəllimimin yalnız dərslər olaraq deyil, həyatıma qatdığı min bir gözəllik, təcrübələri mənim bu gün ən böyük sərvətlərimdəndir. O qədər çox şey paylaşırdı ki ona olan minnətimi ömrüm boyu ödəyə bilmərəm. Mən ibtidai məktəb, orta məktəb sonra İzmir İctimai Elmlər Liseyini qazanmışdım. Bu müddətdə biz Türkiyəyə öz vətənimiz kimi öyrəşdik, o qədər mənimsədik ki təkrar Suriyaya dönməməyə qərar verdik. Zeynəb Müəlliməmlə əlaqəmi heç vaxt kəsmədim.

Həftəlik ziyarətlərinə gəldirdim. Zamanın axışına mane olmaq namümkün olduğundan sürətlə axıb getdi illər. Mən Ankara Universiteti Sınıf Müəllimliyi fakültəsini qəbul olmuşdum. Hər kəs buna çox sevindi. Bu sırada atam işlərini yoluna qoydu, anam çox yaxşı qonşular qazanmışdı, Ömər ibtidai məktəbi bitirmişdi. Məktəbi bitirdikdən sonra dərhal təyinatım verildi. Üstəlik Kuyucakda oxuduğum Atatürk İbtidai təhsil Məktəbinə. Bu xəbər ailəmi, məni və Zeynəb Müəlliməmi çox xoşbəxt etdi. İlk vəzifə günüm gəlib çatmışdı. İlk dərsimizdə uşaqlarıma hekayəmi izah etdim və onlara dedim ki : " Həyat elə bir şeydir ki qıvrımlı bir dağ kimidir bu yol. Döndüyünüz hər döngədə qarşınıza nə çıxacağını bilmədiyiniz bir yoldur. Lakin yolda irəliləyərkən sürətinizi nizamlarsınızsa edəcəyiniz hücum üçün düşünmə şansınız ola bilər. İnsanın başına bu həyatda hər şeyin gəlməsi mümkündür. Siz yetər ki mübarizə aparın. Yetər ki mübarizəniz "insani" olsun. Olsun ki əlbət qarşılığını ala bilərsiniz. Var olma mübarizəniz sizin qaranlığınızı işıqlıq edəcək. İnsanlara toxunun. Toxunun ki taclansın gülüşlər, yaşllaşsın hər yer. Və unutmayın uşaqlar, Tanrı uşaqların duasını əsla geri çevirməz. Ümidiniz işıqlansın, qanadlarınız həmişə çırpılsın. Beləcə bu günə gəldim. Belə bir mübarizədən, çətinlikdən insanca gördüyümüz rəftar və dözmə qüdrətimizlə bu günə gəldik. İndi ölkəm kimi mənimsədiyim Türkiyə cümhuriyyətinə, və bizi özü kimi görən, heç incitməyən, qaranlığımıza ümid olan, başda Zeynəb Müəlliməm olmaqla bütün Türk millətinə ürəkdən təşəkkür edirəm.

UPANJE TEME

Deniz OCAK

Žalost je bila. Sem razpokan. Večina tudi zamerljiv. Sem bil majhen otrok, bil sem kot mavrica v duhu veselja, ki teče v teh letih..Bela krila je moje upanje. Otroci vedno razmišljati o dobrih stvareh, z mojih mislih, vse svoje življenje, in v imenu svoje države, bi si predstavljam. Nekega dne, ko sem pripravil naš dom oblečen, da gredo v šolo z zelo visoko glas tresel. Pred potresom sem mislil, ker nisem vedel, kaj je vojna. Sem v igri igramo, kot je bil še otrok sem videl samo kri teče iz rane. Čakal sem zvok do konca tako, da je ni. Videli smo veliko ljudi, ki so videli vojake po begu iz kraja v kraj. Ta pobeg, ta oznoka ni bil tako nedolžen, kot igramo našo igro kot otrok. Videl vojaki streljanje teče kri od ljudi, ki so padli na tla, v zraku skoraj mrtvo telo. Dni je bilo porabljenih dni in se ne konča v tistem času ni bilo veliko prijaznejši zaznavanje, ki se zdaj imenuje "divjaštvo" sem tudi pogoj. Nismo zapusti hišo, nisem smejal na našem obrazu medtem ko smo bili srečna. Moja mama, je bil moj oče govoril, da kaj ne bi prenehali jokati. Razumemo tudi, da so nekateri od nas nekatere stvari, ki jih ne bi mislili, da naših otrok. Bil sem otrok iz premožne družine. Dva brata smo. Imeli smo srečno družino, ki vojaki porušili hišo, dokler nam pošljete deželo smo se rodili. Razumem, kaj je nekako moji prijatelji, moja hiša, smo zapustili kraj sem odraščal naenkrat. Preselili smo se na mesto, ki sem jih videl. Kraj, ne razumem ničesar o tem, kaj govorijo. Moja mama neprestano joka, njen oče, da bi bilo vse v redu, pravi, ni treba skrbeti. Torej, zakaj moja mama joka? To je bilo, zakaj vojaki porušiti našo hišo? Še več, še nikoli jih nisem videl. Moja mama, je bil moj oče jih je razjezila me zanima, če je mislil pri tej starosti. Vsi naši igrači igramo z bratom je bil razblinili. Poleg tega bi bil moj oče nam jih storili. Moj oče je bil arhitekt, ime Nejad. Moja mama je bila gospodinja, ime Zehra. Moj brat Omar in jaz Rana. To je, da imamo. Štirje ljudje v našem svetu; vedo zlo, življenje, ki ni ena oseba poškodoval, smo prizadeti naši ne vedo, kje smo živeli priljubljene. Prispeli smo, kraj, smo morali priti namesto imena Kuyucak. To je bil okraj Aydın. Na poti, moj oče in mati Kuyucak je majhno mesto, tam je življenje je primerno za nas, moj oče, ker je bil Aydın veliko mesto, morda je bil v prepričanju, da se bo lahko najti delo, in sem slišal veliko stvari. Najpomembneje pa je, če smo tukaj "izgnanstvu" smo bili. Turčija je odprla svoja vrata za nas."Ustrelil" mislim, da je beseda poudarek. Čeprav razumem pomen besede, kot če bi bila žalost v besedah in sem čutil globoko. Solze moje matere izginejo poti. Moj oče je vedno imela moja mama tolažila z ošabni odnos. Ustavili smo se na cesti. Videli smo na morje. Neskončno modro. Nenadoma sem prišel v upanju, da "bo vse v redu,« sem si rekel. Od takrat, ko sem rekel, ta stavek me vleči iz temne cone. "Vse bo v redu". Upam, da čeprav je bil stavek vojskovanje. Ne, ko sem začel razmišljati, če je vse, kar se je dogajalo, da je dobro. Mama nas je najslabša stvar, ko gre za naš um je vedno strah, če gledamo v nebo in naš Bog, je molitev za otroka, kaj pa nam bo dobro Amen! Povedal nam je povedal. To bi sprejeli molitve otrok. Še vedno isto stvar sem naredil tisti dan in naslednji dan, dni in celo let. Preselili smo se na nov dom. Majhen, kot škatle. Bili smo nastanjeni v isti sobi z Omarjem, ker ni bilo dovolj prostora v naši hiši. Jaz, kot da se ni nič zgodilo, sem odraščal. Mama, pomaga očetu, ki se ukvarjajo z bratom, grem v šolo, kljub njihovo reševanje sledili mojih vprašanj.Ampak ga nisem prebral, ker nisem napisal niti besede v našem jeziku, in sem bil zelo razburjen zaradi tega.

Vrgel sem svojega očeta, ko sem jih slišal govoriti z mojo mamo, da naj nadaljuje svojo šolo še vedno kriči na uho. Bil sem tako vesel, da sem imel nekaj v moji duši krila tako govoriti. Dvignil sem glavo proti nebu in se zahvalil Bogu. Na dogodkih, ki jih otrok doživeli v majhnem sreče (ki je bil velik sreče zame) ni bilo težko pozabiti, da je to. Otroci ne bi mogel imeti zamere, ker ve, bolečino, je otrok srečen. Vsi vedo, velike nasprotja teh občutkov, ki jih je bilo poučevanje. Da morda nisem hotel odrasti, da jih ali majhne otroke naučiti se učijo slabe stvari, je želel postati učitelj. To hrepenenje, želja mi je da sem morda znanilec dan bom živijo. Morda je bilo napisano na mojem čelu. Dni po drugem razporejanje sem potrpežljivo čakala na dan, ko sem šel v šolo. Ta dan je prišel. Smo padli skupaj z očetom zgodaj na cesti. Jaz že ne bi mogel niti spati tisto noč. Sem se premetavala v postelji do jutra, iz mojega navdušenja. Videl sem ga, ko smo prišli v šolo. Še vedno se spominjam kot včeraj prehod nasmejan moje strani. Svetloba v očeh me je minilo od prvega dne. Izkazalo se je, da se dotaknete svoje življenje s čarobno roko osebe pozneje, moj učitelj Zeynep. Srednje velika nas, ko gremo v ravnateljstvo pisarno, brineta, nasmejan obraz pozdravil človeka. Ti fantje nas obravnavajo zelo dobro Necdet ime. Govoril sem jih skrbno preučuje okoli. Moj oče je bil arhitekt prišel v Turčiji za skupne stroške. Stopnja jezik Turški mati mogel govoriti dovolj za komunikacijo, ne da bi vedel. Prav tako je učil nam nekaj besed. Kdo ve, kaj bo to trajalo še eno življenjsko obliko je bil poslan v izgnanstvo v drugi državi, iz enega dneva zemlje? Razumel sem, da je nekaj šlo narobe v pogovorih ne morem izraziti mojega očeta. Moj oče je pisal nekaj na papir dal Necdet Bey in smo se podali. Prosim, da mi je oče povedal: mi ne more rešiti iz šole, ker ne arabsko izobraževanja v šoli, ampak moj dober in sem videti kot pametni otrok, se pogovorite s temi

zadevami učitelja za mene, govorijo kaj storiti, se ne more storiti, zato je dejal, bo očetovo številko za stik. Po eni strani sem tudi zelo žalosten je Gospod Necdet rodil upanje na mene, ko sem razmišljati o tem, kako odhodu še enkrat pogledati. Žal mi je, sem poskušal prikriti svojega očeta. Ne vem, kako mi je uspelo, da to storite v starosti mojih otroških, vendar se spomnim, ko smo utihnil, dokler ne gremo domov. Zelo žalujejo mojo mamo jokati spričo dogodkov, ki smo se vrnil domov Rekel sem ji: Ne skrbi mama, Bog ljubi otroci zelo veliko, verjamem, da ga bo potolažil sprejeti moli. Nekaj dni kasneje je oče poklical in mi je dal novico, da je Gospod Necdet krik sreče. Turški lekcije učitelj na šoli, bi to mi daje vsak dan kot prostovoljec. Ko sem pred letom dobil to usposabljanje lahko začeli mi pretvarja v šolo. To je odlična novica. Klicali so nas v sredo. Moja učitelj je bil dan naslednji ponedeljek in bi me tudi vprašal, kako to navdušenje zdaj. Končno je prišel dan, na nas. Vstal sem zgodaj, sem pomagala moja mama za peko žemljic in sem nosila najlepšo obleko. Čeprav je bilo le nekaj kosov pohištva lahko dobili našo hišo. Bili smo nabrali zaradi naše nezmožnosti, da bi našli nekaj očetovi poslovne administracije. Moja mama je bila možnost, da nam je dobiti poceni način, nekaj kosov oblačil. Ampak sem bil, čeprav sem bil vesel, sem hvala bogu. Moja učiteljica bi prišla in jaz bi se naučili nekaj novega. Okno sreča, medtem ko čakajo na učitelja končno prišel. Tukaj je vaš glas! Osvetljevanje notranjosti z nasmehom, je bila ženska, ki sem videla v šoli. Sem vrgel pobeg od doma, moj oče me je naučil nekaj besed z moje turško: Dobrodošli Moja učiteljica je dejal. Rekla mi je: Hvala Rana, sem rekel Zeynep. Koraki so se prav tako me veseli, da veš. Po seznanjanju učiteljev obveščeni o tem, kaj storiti z mojim očetom. Moj oče je preveden zame. Moja učiteljica mi je dala knjigo, ki jo je dal šolo. Moja šola je celo pomislil, da je, in to je bilo nam

zelo vesel, neizrekljivo. Moj oče je jokal z zadrego, ko nas je moj učitelj, naj odgovori na vsebinske določbe tega usposabljanja. Dejal je: "Gospod Nejat je ta situacija se lahko zgodi vsakomur. Jutri našega nejasna. Mi, kot je Turčija, smo vzgojitelji identitete pred vsem, kar je še pomembnejše kot človeško bitje za vas in vaše otroke so pripravljeni, da po svojih najboljših močeh. So naši potomci. Misliš, da jih. Rana izgleda zelo pametno fant. Govorimo o tem, kaj je mogoče storiti, da bi mu Rana "je dejal z nasmeškom angel. Potrpežljivo, sem čakal na moj oče mi je povedal, kaj je rekel. Spomnim se jokal, ko je rekel moj oče. sem povedal, sem od znotraj, kot sledi: "da sem naredil več kot po svojih najboljših močeh, obljubim sam" Dnevi dni, mesecev, mesecev preganja, sem se hitro učenje. Zeynep moja učiteljica je bila zadovoljna z mano. Zeynep ne samo moj učiteljica seveda, lepota, da je moje življenje tisočkrat, eden izmed mojih največjih izkušenj moje sreče danes. Delila sva toliko stvari, da sem mu ne more plačati življenje hvaležnosti, da sem slišal. Jaz osnovni, srednji Izmir rekel sem dobil družbene vede visoka šola. V tem času smo se uporabljala kot svoje domovine v Turčiji, smo sprejeli tako zelo, da smo se odločili, da ne se vrnemo nazaj v Sirijo. I cut moj učitelj Zeynep v stik z mano sploh. Nikoli nisem zamudil svoje tedenske obiske. Da bi preprečili tok časa je bil hitro odplavilo zaradi namümk let. Sem osvojil Teaching oddelek razreda na univerzi v Ankari.

Vsi so bili zelo veseli tega primera. Medtem pa je moj oče dal na poti do dela, moja mama je zelo so dobri sosede pridobila, je Omar končal tudi osnovno šolo. sem bil imenovan takoj po končani šoli. Poleg tega sem prebral v Kuyucak Atatürk Osnovna Šola. Ta novica je moja družina, jaz in moj učitelj je bil zelo vesela kot Zeynep. Prva naloga je prišel celo dni. Prva lekcija, ki sem povedal svojo zgodbo, da svoje otroke in sem jim rekel: "Življenje je kot ukrivljenih gore, tako da je nekaj v tej smeri. Eden od načinov, da veste, kaj bi se ti soočajo na vsakem vašem obrniti nazaj. Ampak lahko imeli priložnost, da razmišljajo o potezah, ki bi si prilagodite hitrost na cesti napreduje. Vse je mogoče v to življenje ni začetek človeka. Daj vaš boj dovolj. Dovolj za boj proti "človek" dobili. Ali je to prav gotovo, da boste lahko dobili svoj denar. Tam se bo borila, da bi svojo svetlo temo. Dotaknite ljudi. Krona na dotik, da je nasme, kjerkoli dobiš zeleno. In ne pozabite na otroke, otroci molijo Bog ne bo nikoli obrniti nazaj. Upam si prižgal, svoja krila so vedno pretepli, poskušali življenje v tej zgodbi. In zato sem prišel na ta dan. Iz takšnega boja, vidimo ravnati humano brez težav in so prišli, da se zanesejo na naši kudretimin danes. Zdaj sem sprejel kot moji državi Republiki Turčiji, in nas je, tako kot on, nikoli ne boli, upam, da iskreno naša tema, še posebej kot moja učiteljica Zeynep hvala za vse turške ljudi na.

UMUDUN RENGİ MAVİ*

Büşra ERYILMAZ**

Benim adım Zelda, bu benim hikayemin özeti. Henüz 6 yaşındayım ve bugün benim doğum günüm. Artık bunların bir önemi yok. Burada doğum günü kutlanmazmış, annem öyle söyledi. Boyun büktüm ama itiraz edemedim çünkü haklıydı burası bizim evimiz değildi. Hangi evin içi kötüdür ya da yerlerinde çamur vardır, hangi evin içinde sadece bir yatak ve bir battaniye vardır? Burası bir çadır ve bizim evimiz değil. Hala anlayamıyorum burası neresi, biz neredeyiz, neden evimizi bırakmak zorunda kaldık, buraya neden geldik hiçbirini anlayamıyorum. Annem sadece göçmek zorunda olduğumuzu yerimizi, vatanımızı, toprağımızı, benliğimizi bırakmak zorunda kalacağımızı ve artık bu çadırda bir süre yaşamamız gerektiğini söyledi.

Anlamak çok güç, anlamak da istemiyorum; ben sadece doğum günümü kutlamak istiyorum. Bundan önceki doğum günümü hayal meyal hatırlıyorum eminim bir pastam vardı ve çatısı olan sıcak bir evim. Sonra birden annemin bir sözünü anımsar gibi oldum, birden aklıma saplandı içim titredi. Annem son gecemizde bana 'ışığını kaybetme o senin yol haritan olacak' diyerek ne demek istemişti acaba neden birden aklıma düşüvermişti? Benim ışığım yoktu ki. O gece bizim son gecemizdi ve o geceden sonra abimi bir daha hiç görmedim. Galiba onu özledim. Babam zaten çoktan gitmişti son gecemizden birkaç gün önce bizimle vedalaşıp çekip gitmişti. Sizi korumak için demişti ama keşke gitmeseydi babam yanımızda olsaydı belki de her şey daha güzel olurdu. Onlarsız geçen ilk doğum günümüdü ve belki de son.

Bugün diğer günlerden farklıydı ama sebebi doğum günüm değildi bir başka mutluluk vardı içimde tarif etmekte zorlandığım. 1 aydır buradaydık annem ben ve küçük kardeşimle. Kardeşim sürekli olarak ağlıyor ve ben artık dayanamıyorum. Annem Hasan'ı sakinleştirmeye çalışıyor ama imkânsız. Yine de Hasan'ın sesi mutluluğuma engel olamayacak onun tarifini bulacağım. Hasan'ın sesine, karşı çadırdaki teyze geldi. Annem sütünün kesildiğini kardeşimin aç olduğunu bu yüzden ağladığını söyledi. Teyze de 'iki çadır ötede biri yeni doğum yaptı gidip konuş senin evladını da besle sin bir iki gün idare eder, sonra...' dedi ve sustu. Kendi de bilmiyordu sonrasını burada birbirimizden başka kimsemiz yoktu. Sesindeki soğukluğa pes etmişliğe takılıp kaldım, yüzünde hiç umudu göremedim içim burkuldu bir fidan gibi kırıldı gönlüm sanırım o göremediğim sınırın ardında bizi bekleyen hayatın ayak izleriydi bunlar hepimizin fidanlarının üzerine basıp geçmişti, hepimizi kırıp kenara koymuştu.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan "Göçmen Sorununa Genç Bakış" İsimli yarışmada **hikaye** dalında **İKİNCİ** olan eser.

** Büşra ERYILMAZ/ Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Lisans Öğrencisi,

Annemin sesiyle irkildim:

_ Zelda kardeşinin başında bekle ben iki dakika sonra geleceğim.

Anne,

_ Ne var?

Anne, acıktım

_ Zelda bir de sen başlama, elimden bir şey gelmiyor görmüyor musun?

Uyumak istiyorum. Burada uyuyunca her şey daha çabuk geçiyordu. Güzel bir rüyanın etkisiyle uyandım.

En sevdiğim renktir mavi annem kızların rengi pembedir dese de ben inatla maviyi sevdim. Mavinin her tonunu en çok da gökyüzünün tonlarını, işte rüyamda da oradaydım; gökyüzünde, imkânsız olan yerdeydim tıpkı şu içinde yaşadığım çadırdan çıkıp sınırın ötesindeki hayatı görmek kadar imkansızdı gökyüzüne ulaşmak.

Erken büyüme zorunda bırakılmış olsak da düşlerimde hala çocuktum bu yüzden de bir çocuğun düşlerindeki en güzel mutluluk gökyüzünde olmaktır. Bulutların üzerinde hopladım, zıpladım, deliler gibi eğlendim çok mutlu idim. Sonra uzakta bir balon gördüm ona doğru koştu mavi renkli o balon benim olmalıydı. Balon bir güvercinin ağzındaydı balonu bırakmasını istedim.

_ Benim o, önce ben buldum, ama benim de olmasını istiyorum.

Elimi uzattım, almak isterken havalandı

-‘o benim’ diye haykırdım.

Çaresiz boynumu büküm, geldiğim yere doğru yürümeye başladım.

_ Çabuk pes ediyorsun, burası gökyüzü, herkesin baktığı yer yani hepimizin, aynı gökyüzünü paylaşıyorsak o halde bu dünyada hepimizin.

Her zaman herkes bir şeyler üzerinde hak iddia eder, onun olmasa da benim der, sen sakın onlardan olma gerçekten senin olanlar dışında hiçbir şeye benim deme. Birileriyle her şeyini paylaşabilme gücünü göster arkanı

dönüp gitmeden önce, pes etmeden önce savaşabilme cesaretini göster. Bu dünyada hepimiz aslında kardeşiz, düşmanlığı her şeyi ‘benim’ diyerek bizler yaptık. Oysa insanlar bir avuç mutluluk yaşayabilmenin hazzına varabilselerdi her şeye ‘benim’ demezlerdi. Dünyada ki bu savaşlar da bundan dolayı aslında; biliyor musun insanlar balon uzatmasını değil sadece uçurmasını biliyorlar.

Uçan her balonla da bir sürü insan sefil oluyor, yerlerinden oluyor, açlık, kuraklık baş gösteriyor. İnsanlar dünyada yaşamasını bilmiyor Zelda, sen de büyüyeceksin gerçek hayatı göreceksin, sınırın ötesindeki gerçek senin sandığın kadar kolay olmayacak önce seni alacaklar o sınırdan geçince bilmediğin bir yerde yabancı olacaksın, dilin, rengin, ırkın farklı diye seni dışlayacaklar, aptal yerine koyacaklar -koymaya çalışacaklar- aldırma sen onlara başını eğme dimdik yürü. Sakın pes etme, bir yerlerde mutlaka ışık yanacak o ışığı takip et.

Peki, bize bunları neden yapacaklar?

_ Sebepleri çok kendilerine göre, sizler kendi ülkenizden ayrılmak zorunda kaldınız çünkü size bunu dayattılar, evlerinizi, caddelerinizi, sokaklarınızı yerle bir ettiler, siz sağ kalanlarınız sizleri de alıp buradaki sınırlara yerleştirdiler vakti gelince de içeri gireceksiniz. İşte o zaman da var olan düzeni değiştireceksiniz.

Sizlerden faydalanmak isteyen insanlar yüzünden değişen her sistemde sizler suçlanacaksınız. Kimileri bilecek sizin hatanız olmadığını kimileri bilmeyecek kimileri size sahip çıkacak kimileri sırtını dönecek, bu her şeye ‘benim’ deme kavgası yüzünden sizler ve onlar arada kalacak, çok masum insanın canı yanacak en çok da siz çocukların, sen pes etme.

Ama, ama bu çok büyük haksızlık, biz onlara hiçbir şey yapmadık ki.

_ Onlara göre yapacaksınız Zelda, ekonomiyi sarsacak, kimilerinin işgüzarlığı yüzünden sizin

zor durumunuzdan faydalanacak ekmek parası için saatlerce ucuza çalışacaksınız ama bunu siz istediğiniz için değil ihtiyacınız olduğu için yaptığınızı kimse anlayamayacak.

Tüm her şeyin suçlusu siz olacaksınız bunlara alışacaksınız, düşsen de yeniden, yeniden kalkacaksınız.

Ben sadece evime gitmek istiyorum.

_ Sizler büyümek zorunda bırakıldınız, her biriniz ama sen onlardan farklısın bunu unutma. Sen devam edeceksin hayatına, aynı zamanda eğitimine de. Yoluna hangi taş çıkarsa çıksın. Anladın mı beni? Sözlerimi unutma Zelda, umut etmeye devam et. Bana söz ver.

Söylediklerinden dolayı çok korkmuş olsam da söz verdim. 'Söz veriyorum'.

_Aferin sana, al bakalım balonu. İşte şimdi senin oldu bu balon.

Sonra uçup gitti. Arkasından bağırdım 'teşekkür ederim' ama duymadı çoktan gitmişti.

Güzeldi mutlulukta korkusuzca balon uçurmak, rüzgârın sesiyle gülücüklerimin yarışması. Hiç bitmesin istedim; ama bitti, uyanımdım. Yeniden uyumak istedim yeniden aynı rüyayı görmek istedim orada çok daha mutluydum, maalesef gerçek hayat diye bir şey var ve ben de onun içinde yaşıyorum, kokuşmuş çadırın içinde kokuşmuş gerçek hayatlar...

İsimsiz bırakılmış belki de terk edilmiş çaresiz gerçek hayatın insanları, kıyıda köşede kalmış hiçbir yere sığdırılamamış, hikayeleri bile 3 tam sayfayla sınırlandırılmış, yerini-yurdunu bırakmak zorunda bırakılmış, buna mahkum edilmiş, kimsenin adımızı bilmediği hepimize *göçmen* denildiği biz insanlar, okyanusun ortasında bir avuç çöl kalmış gerçek hayatın insanları... Biri bize mi seslendi? Duymak istemiyorum da.

Burası da buranın gerçek hayatı.

Gerçeklerden nefret ediyorum rüyamı geri istiyorum. Ne kadar ağladığımı bilmiyorum. Yorgun düşmüş olmayım ki yeniden uyudum.

Vakit ne kadar geçti bilmiyorum ama bir çığlık sesine uyandım doğrusu yerimden sıçradım. Burada ne zaman bir çığlık duysanız anlarsınız ki birileri dayanamayıp kendini çadıra asmış ya da hastalanıp ölmüş. Geldiğim günden beri çok kez bunları yaşadık ama hep şunu merak ettim: Hangi katilin izleriydi bunlar bizim mi onların mı? Cevap hangi taşın altında gizliyse bulmak isterim. Bu kez çadırdan çıkmadım çünkü biliyordum ve görmek istemiyordum. Annem koşarak çadıra girdi.

_ Zelda koş diye bağırdı.

Bakakaldım, ne yapmamı istiyordu annem, ben neden görmek zorundaydım.

Baktı hala yerimdeyim tuttu kolumdan çıkardı beni çadırdan, herkes bir yerlere koştu-ruyordu elleri de doluydu beyaz renkte bir kutu gibi bir şey vardı okuyamadım üzerinde yazanları ama belli ki güzel bir şey vardı içinde çünkü yüzü gülüyordu. Annem kolumdan tuttu ve hızlı hızlı yürümeye başladı ne olduğunu anlamaya çalışırken birden kendimi bir kamyonun önünde buldum, kocamandı ve içinde büyük abiler vardı insanlara bir şeyler veriyordu. O an anladım ki yardım gelmişlerdi bize, gerçekten de güvercinin dediği gibi içinde iyi olan insanlarda vardı bu gerçek hayatta.

Sevinçten deliye döndüm ve insanların arasına karıştım. Zor oldu ama onların önüne geçmeyi başardım. Büyük abilerden biriyle göz göze geldik bana gülümsedi 'seni yaramaz, adın ne senin?','Zelda efendim'. Başımı okşadı 'ne güzel saçların var'. Saçlarımı annem 3 gün öncesi kesmişti çok daha uzun ve güzeldi, şu an ne haldeyim bilmiyorum kestiğinde ağladığım günü hatırladım ve bana bunu söylemiş olmasına mutlu oldum. 'Sırayı bozdun' dedi ve gülümsedi 'merak etme hepinize yetecek inşallah, al bakalım bu da senin' dedi ve bir kutu uzattı almak istemedim,

_Neden almıyorsun?

Şey...

Şey, ben balon istiyorum, bugün benim doğum günüm ve ben balon uçurmak istiyorum.

_çocuklar için birkaç oyuncak da verildi ama içlerinde balon var mı bilmiyorum. Bakmamı ister misin?

Evet. Umut etmek istiyorum ne olur olsun ne olur olsun.

Bir kenara çekildim ve beklemeye başladım. 3 dakika sonra yanıma geldi 'üzgünüm, yoktu balon içlerinde dedi'. Güvercin beni kandırmıştı bana yalan söylemişti umut diye bir şey yoktu koşmaya başladım çadıra geldiğimde ağlamaktan yorgun düşmüştüm.

Burada sadece çığlıklar olur ama bugünkü sevinçtendi, bir tek ben sevinememiştım. Burada insanlar fazla konuşmaz çok da arkadaşım yok, sanırım insanların hali yok ne konuşmaya ne de arkadaşlık etmeye ben de o yüzden yazıyorum, kelimelerimi tüketmemek için yazıyorum. Son kalan 3 sayfa yaprağımla dirseğimi çürütene kadar yazacağım. Şu kocaman hayatımızı 3 sayfa kâğıda sığdıracagım ve bugünü asla unutmayacağım. Burada çığlıklar denize karışır, dağa taşır, sonra söz olur uçup gider. Elimin kömür karası kalbimi kurtana kadar yazacağım bu benim hikayemin özeti olacak bir gün bir yerlerde birileri mutlaka okuyacak.

Yine uyudum ve bu kez uyandıgımda ertesi gün olmuştu. Annem karnımızı doyurdu.

Çok da iyi gelmişti. Dolaşmak için çadırın dışına çıktım ve yürümeye başladım. Uzakta bir kamyon göründü, içime bir mutluluk doldu ve koşmaya başladım koştum, koştum, koştum. Kamyon durdu ve içinden yine o büyük abiler indi. Dün saçımı okşayan abiyi gördüm yanıma geldi,

_Nasılsın Zelda, bak sana ne getirdim.

Elinde hiçbir şey yoktu ne getirmişti acaba. Kamyonun arkasına yöneldi ve bir sürü balon çıkardı, sevinçten deliye dönmüştüm hepsini aldım elinden, sarıldım ve tekrar koşmaya başladım. Rüyamdaki gibiydi her şey. Deli gibi balonları uçuruyordum. Şimdi her şeyi daha iyi anlıyordum ışığımı kaybetmeyecektim. Bir çamur bataklığının orada durdum. Dün benim doğum günümdü ve ben de o mumu üfleyecektim. Üç beş dal parçası buldum, sonra da bir taşın üzerine çamurdan bir pasta yaptım; bir güzel süsledim, mumları diktim ve pastam hazırды. Sadece bir dilek hakkım vardı ve en büyük dileğimi dileyecektim.

"UMUDUN RENGİ MAVİ OLSUN, KUŞLARA DA BENDEN SELAM OLSUN".

Doğum günün kutlu olsun Zelda.

HOPE'S COLOR IS BLUE

Büşra ERYILMAZ

My name is Zelda, this is the summary of my story. I am six years old and today is my birthday. But none of this matter anymore. They don't celebrate birthdays here my mother said. I bend my neck but I could not object because she was right it was not our home. Which house's inside is bad or in which house's ground is there mud and in which house is there only a bed and a blanket? This is a tent and not our house. I still do not understand what this place is, where are we, why did we have to leave our home and why we came here, I do not understand any of it.

My mother just said that we have to leave our place, our country, our land, ourselves and we must live in this tent for a while. It is too hard to understand and I do not want to understand, I just want to celebrate my birthday. The memories from my previous birthday are shadowy but I am sure that I had a cake and a warm house with a roof. Then suddenly I recalled a sentence that my mother said and it stuck in my mind and I trembled. On our last night my mother said to me not to lose my light because it will be my guide, what did she meant by that and why did I suddenly remembered it? I did not have the light. That night was our last night and I never saw my brother again after that. I guess I missed him. My father had already gone, he had gone a couple of night before our last night after saying his goodbyes to us. He said that he left us to protect us, but I wish he had not gone maybe then everything would have been better if my father was with us. It was my first birthday without them and maybe the last.

Today was different from other days but it was not because of my birthday, there was another happiness that it's hard to tell. We've been here for a month with my mother, me and my little brother. My brother is constantly crying and I can't stand it anymore. My mother is trying to sooth Hasan, but it's impossible. Nevertheless, Hasan's voice can't prevent my happiness I will find a way to describe it. An aunt came from another tent hearing Hasan's voice. My mother said that my brother is hungry that's why he is crying because my mother cant breastfeed him. Auntie said, 'Two tents away a woman gave birth, go and talk to her to feed your son for a day or two... and then she kept quiet. She didn't also knew what was going to happen later, we had no one here other than each other. I caught up in the coldness of her voice and I was stuck in her surrendering, I could not see any hope in her face and this saddened me, I felt like a sapling, my heart was broken like a sapling, I think it was the footsteps of life waiting for us behind the border that stepped on all our saplings, crushed all of us and placed us to a side. I was startled with my mother's voice:

_ Zelda, watch over your brother for two minutes.

Mom,

_ What?

Mom, I am hungry

_ Zelda, you do not start, do you not see that there is nothing that I can do?

I want to sleep. Everything passes more quickly here when one sleeps. I woke up with the effect of a good dream.

My favorite color is blue but my mother says that the girls color is pink but I insist on loving blue. In my dream, I am in the sky there I am among the shades of blue and shades of the sky, I am in an impossible place just as impossible as getting out of this tent and seeing the life beyond the borders, it is as impossible as reaching the sky. Even if we were forced to grow up early, I was still a child in my dreams, so the best happiness in a child's dream is to be in the sky. I was over the clouds, I bounced, jumped and I had lived it up and I was happy. Then I saw a balloon far away, I ran towards it because that balloon should be mine. I wanted the balloon and wanted the pigeon to let go of the balloon out of its mouth.

_ It's mine, I found it first, but I want it to be mine too.

I reached out to it but it flew away
"It's mine" screamed I.

I bend my neck desperately and walked towards where I came from.

_You are giving up quickly, this sky is the place everyone looks, so if we all share the same sky, then this world belong to all of us. Every time everybody claims something, even if it is not theirs, you don't do the same thing, you don't become one of them do not claim anything as yours if it is not. Show your power that you can share everything before you turn your back and show your courage to fight before you give up. In this world, we are all brother and sister, we did everything on our own by calling hostility everything else as 'mine.' However, if people could have had savored happiness then they wouldn't have called everything 'mine'. All these wars in the world are because of these; do you know that people only know how to fly balloons but not how to extend them. With every balloon flying, a lot of people become miser-

able, they are displaced and starvation and drought appears. People don't know how to live Zelda, you will grow up and you will see the real life, the truth beyond the border will not be as easy as you'd think, first when you cross the border you will be a stranger then they will exclude you because of your language, color and race, they will fool you- or try to fool you- do not pay attention to them, do not bend your head down, walk erect. Do not give up, somewhere a light will surely be lit, follow that light.

Well, why would they do this to us?

_their reasons are so according to their own, you had to leave your own country because you were forced, they had destroyed your houses, your streets, you are the survivors, they have taken you and placed you on the borders, and you will come in when the time comes. That's when you will change the existing structure. You will be blamed in every system that changes because of people who want to benefit from you.

Some will know that you are not the faulty one, some who will not know, some will look after you some will turn their backs, because of calling everything 'mine', will leave you and them in a tight situation, most innocent people will get hurt, most of you kids will get hurt, do not give up.

But, but this is a great injustice, we did nothing to them. You will do according to their will Zelda, you will shake the economy, you will work for hours cheaply for the bread for those who will benefit from your hardship because of some pragmatic ones but nobody will understand that you are not doing this because you want but because you have to. You will be guilty for everything and you will get used to it, even if you fall you will get up again and again.

I just want to go home.

_You have been forced to grow, each one of you, but do not forget that you are different from them.

You will continue your life and your education at the same time. No matter what hardships you face on your way.

Do you understand me? Mark my words Zelda, keep hoping. Promise me.

I promised, even though I was very scared of what she said. 'I promise'.

Good, take the balloon. Now it is yours, this balloon.

Then it flew away. I screamed 'thank you' from behind, but it had not heard me, it had already gone away. It is beautiful to fly balloons without fear in happiness, the contest of my smiles with the sound of the wind. I never wanted it to end; but it was over, I woke up. I wanted to re-sleep again I wanted to see the same dream again I was much happier there, unfortunately there is a real life and I live in it, stinking real life in a stinking tent ...

The people of the abandoned desperate real life perhaps, left untitled, the ones that can't fit in any place and they are the ones left in the corner, even the stories are limited to three full pages, people who were forced to leave their land, condemned to it, we people whom our names are not even known and all of us are called 'immigrants', people of real life who have left a handful of deserts in the middle of the ocean ... Did somebody call us? I do not want to hear it either.

This is the real life of this place.

I hate truth I want my dream back. I do not know how much I cried.

I must been exhausted to fall asleep again.

I do not know how much the time has passed, but I woke up to a screaming voice, and I leaped from my place. Whenever you hear a scream, you will know that someone didn't stand anymore and hanged themselves in a tent or got sick and died. I have come across with

these many times since the day I arrived, but I always wondered: Which killer's traces where these, ours or theirs? Under which stone is the answer hidden I would like to find out. I did not leave the tent this time because I knew it and I did not want to see it. My mum ran into the tent.

_Zelda run, she yelled.

I stared, what did my mom wanted me to do, why I had to see it. She saw that I was still sitting she pulled me out of the tent, everyone was running around somewhere, their hands were full, there was something like a white box, I could not read what was written on it, but there was obviously something nice inside because they were happy. My mom hold my arm and started to walk fast while I was trying to figure out what was happening I found myself in front of a truck, it was huge and big fellows were inside of it and they were giving something to people. At that moment I realized that they came to help us, indeed, as the pigeon said, there are good people in this real life. I went crazy because of joy and among the people. It was difficult, but I managed to get ahead of them. I looked at one of those big fellows and we came eye to eye with one of them and he smiled at me 'you naughty girl, what is your name?', 'Zelda sir'. He fondled my head 'you have beautiful hair'.

I remember my mother cutting my hair 3 days ago, it was so much longer and beautiful back then, I do not know how I look right now, I remembered the day I cried when cut it and I became happy that he told me that. He said, 'You've broken the line' and he smiled and said 'do not worry, I hope you will all get one, here take this that's yours' and I did not wanted to take the box he extended,

_Why aren't you taking it?

Well.....

Well, I want a balloon, today is my birthday, and I want to blow a balloon.

_A few toys have been given for the children, but I do not know if they have balloons in them. Do you want me to look for it?

Yeah. I want to hope, let it be there let it be there. I stood aside and started to wait. After 3 minutes he came to me and said 'sorry, there was no balloon in there.' The pigeon has deceived me it had lied to me there was no such thing as hope I started to run and when I came to tent I was tired of crying. There are only screams here, but today's was all because of joy, only I was the one who was not happy. People here do not speak much, I do not have many friends, I guess people here are all exhausted from both talking and friendship, that's why I am writing so that I won't consume my words. I will continue to write by keeping my nose to the grindstone with my last three pages. I will fit our big life on a three page paper and I will never forget this day. Here the screams mix with the sea, then reaches to the mountain and stone, then turns to words and flies away. get into the sea, the mountain gets to the stones, then the word goes away. My hand will write until my heart burns dry.

This will be the summary of my story and one day somewhere somebody will definitely read it. I slept again and when I woke up this time it was the next day. My mother fed us. It was very good. I went out of the tent to walk and I started walking. A truck was seen far away, I was filled with happiness and I started running I ran, ran, ran. The truck stopped and the big fellows came down again. I saw the fellow who fondled my hair yesterday,

_How are you, Zelda, look what I brought to you.

He had nothing in his hand, what did he bring. He turned to the back of the truck and pulled out a bunch of balloons, I turned crazy because of joy, I took all of it from his hand, I hugged him and started running again. Everything was just like my dream. I was flying balloons like crazy. Now I understood everything better I would not lose my light. I stopped near a swamp. Yesterday was my birthday and I was going to blow that candle. I found three or five tree branches, and then I made a cake out of mud on a stone; I beautifully decorated it, I placed the candles and my cake was ready. I only had one wish and I wish my greatest wish. "LET HOPE'S COLOR BE BLUE AND SAY HI TO BIRDS FROM ME." Happy birthday, Zelda.

DAS KENNWORT: DIE BLAUE

Büşra ERYILMAZ

-Die blaue Farbe der Hoffnung Mein Name ist Zelda, dieser Erzählung ist die Zusammenfassung meiner Geschichte. Noch bin ich 6 Jahre alt und Heute ist mein Geburtstag. Nun es hat keine Bedeutung. Hier feierte man nie Geburtstag, sagte meine Mutter so. Ich hatte keine Einwände und beugte nur den Hals, den es war nicht unser Zuhause. In welches Haus ist im Inneren so schlecht oder es liegt Schlamm auf dem Boden, in welches Haus befinden sich nur eine Matratze und eine Decke? Es ist nur ein Zelt und kein Wohnung. Ich verstehe immer noch nicht, wo hier ist, wo wir sind, warum wir unser Haus verlassen und warum wir hierher kommen mussten? Meine Mutter sagte uns dass wir gezwungen sein, zu migrieren, unsere Heimat, unser Land und unser Ego zu verlassen und deshalb eine Zeit lang im Zelt leben müssen. Es ist sehr schwer zu verstehen, ich will auch nicht verstehen; Ich wollte nur meinen Geburtstag feiern. Ich kann mich noch an meinen vorherigen Geburtstagen kaum erinnern. Ich bin mir sicher, dass einen Kuchen und ein warmes Dach Haus über mich gab. Dann erinnerte ich mich plötzlich an die Wörter von meiner Mutter, steckte mir in den Sinn ein und plötzlich zitterte ich. Ich erinnerte mich auf einmal an den letzten Abend die wir zusammen verbracht haben. Sie sagte mir; „verliere nie dein Licht, den es wird dein Wegweiser werden“? Was meinte sie damit? Ich hatte doch kein Licht?

Es war der letzte Nacht die wir zusammen verbracht hatten. Ich habe danach mein Bruder nie gesehen. Ich glaube, ich vermisse ihn sehr. Mein Vater verabschiedete sich damals schon vor paar Tagen von uns und war weg. Er meinte ich gehe um euch zu schützen, aber ich wünschte wäre er doch nicht gegangen und vielleicht wäre alles besser gewesen. Es war mein erster Geburtstag ohne sie, vielleicht auch die letzte. Heute war anders als die anderen Tage, aber der Grund war nicht mein Geburtstag, ich hatte eine andere Schwierigkeit Glück in mir zu beschreiben. Seit einem Monat waren wir mit meiner Mutter und meinem kleinen Bruder hier. Mein Bruder weint ständig, und ich kann es nicht mehr aushalten. Meine Mutter versucht ständig Hasan zu beruhigen aber sinnlos. Hasan Geschrei wird mein glücklichkeit nicht verderben. Ich werde dazu eine Lösung finden.

Wegen Hasan Geschrei kam eine Frau aus dem Nachbar Zelt. Meine Mutter erklärte ihr den Grund des weinen, dass der Kind keine Muttermilch mehr bekäme und hungrig sei. Daraufhin sagte sie und gab den Rat, „zwei Zeltweiter hat eine Frau neu Geburt gemacht haben, geh und sprich mit ihr, vielleicht kann sie auch deinen Kind ein paar Tage mit Milch ernähren...“ und sie schwieg. Was es später kommt wusste sie auch nicht, denn wir hatten hier niemanden außer uns. Ich fühlte von ihre kalten sprachen dass sie alles aufgegeben und Hoffnungslos war, es brach mir das Herzen. Ich konnte hinter den Grenzen, die Spuren des Lebens besser erkennen die ich bis jetzt nicht sah. Es war alles ruiniert. Ich war von dem Klang meiner Mutter erschreckt: _Zelda pass auf deinen Bruder auf, ich komme in paar Minuten zurück. Mutter, _ Was ist? Ich habe Hunger! _ Zelda fang auch du nicht an, siehst du nicht das ich hilflos bin und nichts tun kann. Ich will schlafen. So ging die Zeit schneller. Ich erwachte unter dem Einfluss eines schönen Traums. Meine Lieblingsfarbe war blau, aber die Mutter meinte die Rosa wäre die Farbe des Mädchens. Trotzdem habe ich nur blau geliebt. In meiner Traum sah ich alle töne von blau, aber vor allem die Himmelblaue Farben, genau dort war ich auf dem Himmel.

Es waren Orte außer dem Zelten, die unmöglich waren zu erreichen, so wie das Leben von jenseits der Grenzen zu erreichen. Auch wenn wir schnell wachsen mussten war ich noch ein Kind, deswegen liegt die Glück eines Kindes im Himmel zu sein. Ich war über den Wolken, hatte viel Spaß und spielte wie verrückt. Dann sah ich in der Ferne ein Ballon, ich lief zu ihm, es sollte mir gehören. Der Ballon war in dem Mund einer Taube. Ich wollte dass er ihn frei lässt. _ Es gehört mir, ich habe es als erste gefunden und möchte es auch haben. Ich streckte meine Hand aus, die zu nehmen aber es ging hoch.

‘Es gehört mir habe ich geschrien.
Vergebens beugte ich mich nieder und ging wieder zurück. _ Sie geben schnell auf, wir teilen den gleichen Himmel wo jeder sah, dann gehören wir alle derselben Welt. Seit eh und jeh hat jeder ein Anspruch auf etwas, auch wenn es ihm nicht gehört und sei nicht wie sie. Nehme nur was dir gehören. Bevor du den Rücken drehst, zeige die Möglichkeit zu teilen. Bevor du aufgibst, zeige den Mut zu kämpfen. In dieser Welt, sind wir tatsächlich Brüder, Hass auf alles, was ‚mein‘ zu sagen, haben wir getan. Wenn aber die Menschen in der Lage wären, die Freuden des Glücks zu erleben, würden sie bestimmt nicht für alles ‚mein‘ sagen. Aufgrund der Tatsache, dass diese Kriege in der Welt; alles zu vernichten und fliegen zu lassen. Jeder hochfliegender Ballon, geht auf dem Boden und bringt den Menschen Unglück, Hunger und Dürre mit. Sie müssen ihre Heimat verlassen und als Flüchtlinge leben. Die Menschen in der Welt wissen nicht wie man leben soll. Aber wenn du erwachsen bist wirst du die wirkliche Welt kennen. Es wird nicht leicht sein für dich die Wahrheit hinter den Grenzen zu entdecken. Man wird dich als erstes annehmen, dort bist du eine Fremde, wegen deiner Farbe, deiner Sprache, deiner Rasse. Sie werden dich von der Gesellschaft ausschließen. Ignoriere sie beuge dich nicht und geh aufrecht. In einer Seite, wird sicherlich ein Licht erscheinen und du wirst es folgen, gibt nicht auf. Also, sagen Sie uns, warum sie das tun? Es gibt viele Gründe von sich, vor allem man hat sie bedroht ihre Heimat zu verlassen. Man hat alles zerstört und nichts gemacht. Die am Leben gebliebenen wurden in den Grenzen gehalten. Wenn die Zeit kam wurden sie wieder reingeholt. Erst dann werdet ihr die bestehende Ordnung ändern. Wegen den Menschen die von euch profitiert haben, werdet ihr in jeder Systemveränderung verantwortlich gemacht und beschuldigt. Einige werden es wissen das ihr anschuldigt und mit dir sein aber einige von ihnen den Rücken drehen. Gibt nicht auf, Zelda. Aber, das ist eine große Ungerechtigkeit, wir haben ihnen doch nichts getan. Nach ihnen werden Sie Zelda machen, kostengünstig und in schwierigen Situationen

werdet ihr stundenlang arbeiten und dadurch die Wirtschaft erschüttern. Sie tun es weil sie für ihre Leben arbeiten, aber niemand wird euch verstehen, jeder wird von euch profitieren. An allen Sachen werdet ihr schuldig sein, du wirst dich daran gewöhnen. Du wirst wieder fallen aber jedes Mal wirst du aufstehen. Ich wollte nur nach Hause zurück. Wie schnell seit ihr groß geworden, aber vergiss nicht, du bist anders als die anderen. Du wirst dein Leben weiter führen und auch deine Ausbildung. Egal welche Hindernisse dir noch davorstehen du wirst es überwinden und verliere nie die Hoffnung. Und denke daran an meine Worte Zelda, versprichst mir. Auch wenn deiner Worte mir Angst geben, ich verspreche es trotzdem. Gut so, jetzt kannst du den Ballon haben, es gehört dir. Dann flog Sie weg. Ich rief hinter ihr um zu bedanken aber sie war schon weg und hörte nicht. Ich war so glücklich, furchtlos flog nun mein Ballon mit dem Wind Klang und mein Lächeln. Ich wünschte, es blieb so, für immer; aber es ist vorbei, wachte ich auf. Ich wollte wieder den gleichen Traum wieder sehen war sehr glücklich, ich möchte mehr schlafen, leider gibt es so etwas im wirklichen Leben und ich lebe darin, stinkende von faulen Zelten im wirklichen Leben... Hilflose und verlassene Menschen im wirklichen Leben, hier und da, die nirgends passten, sie mussten ihre Heimat verlassen Sie wurden als Einwanderer genannt, lebten in Exil, als wären sie einer Handvoll Wüste in der Mitte des Ozeans. Es sind Menschen von wirklichen Leben. Ihre ganze Geschichte wurde sogar nur 3 volle Seiten begrenzt. Hat jemand uns gerufen? Ich möchte es nicht mehr hören. Das ist das wahre Leben hier. Ich hasse von Wahrheiten und möchte mein Traum wieder zurück. Ich weiß gar nicht, wie viel ich geweint habe. Ich glaube ich bin müde gefallen und weiß nicht mehr wann ich wieder geschlafen bin. Ich weiß gar nicht, wie viel Zeit vergangen war, aber durch ein Geschrei wachte ich auf Wann sie eine Schrei hören, dann wissen sie, dass jemand sich aufgehängt oder durch eine Krankheit gestorben ist. Öfter passierten hier solche Fälle.

Ich habe mir immer gefragt? Wären es die Spuren der Mörder oder unsere?

Ich mag die Antwort finden, egal unter welchen Stein versteckt ist. Diesmal wollte ich das Zelt nicht verlassen. Ich wusste dass ich nicht anschauen konnte. Meine Mutter lief in das Zelt und rief mir,

„Zelda lauf. Ich starrte nur, was wollte Mutter von mir, warum musste ich das sehen? Als sie sah das ich nicht bewegte packte sie mich von arm zog mich aus dem Zelt. Ich sah draußen Menschen die hin und herum liefen. Jeder hatte einen weissen Kasten in der Hand. Ich konnte es nicht lesen was drauf stand aber sie waren glücklich. Meine Mutter packte mich am Arm und ich fand mich in einer schnellen Geschwindigkeit vor einem riesigen LKW. Alle Menschen standen davor. Auf dem LKW waren Männer. Da habe ich es geahnt das Hilfe zu uns kam. Sowie die Taube es sagte, in diesem wirklichen Leben gibt es auch Menschen, die gut waren. Ich war verrückt vor Freude, und ich war zwischen Menschen verwirrt. Es war schwierig, aber ich schaffte es doch mich an die vordere Reihe zu bewegen. Ich kam Auge in Auge mit einem der großen Bruder lächelte mich an. Er fragte nach meinem Name, Zelda mein Herr. Er streichelte mein Kopf, „was für schönes Haar“. Ich wurde dadurch glücklich weil meine Mutter mir vor 3 Tage die Haare geschnitten hatte. Sie waren noch länger und schöner gewesen. Ich kann mich noch daran erinnern, ich hatte geweint. Mit einem lächelndem Gesicht sagte er; Du musst dich anstellen. Aber „keine Sorge, es gibt für allen genug, hier nimm es. Ich wollte es nicht annehmen. Warum nimmst du nicht? Nun... Nun, ich möchte Ballon, heute ist mein Geburtstag und ich möchte Ballons Luft steigen lassen. Es wurden mir ein paar Spielsachen für Kinder gegeben, aber ich weiß nicht, ob es unter ihnen Ballons gibt. Wollen wir es suchen? Ich hoffe sie haben es. Ich trat zur Seite und wartete. 3 Minuten später, kam er zu mir: „es tut mir leid wir haben keine Ballon“ sagte er. Die Tauben hatten mich betrogen, Hoffnungslos lief ich zum Zelt. Ich war von weinen erschöpft gewesen. Oft hört man hier Schreie aber heutige war aus Freude. Nur ich konnte nicht freuen. Die Menschen hier

Leben haben noch zum Reden weder zur Freundschaft keine Zeit. Deswegen schreibe ich um meine Wörter nicht zu verlieren. Ich werde mit den restlichen 3 Seiten die mir übrig geblieben schreiben bis zum letzten. Ich werde schreiben bis sich das große Leben in 3 Seiten passt. Ich werde diesen Tag nie vergessen. Zuerst mischen sich die Schreie hier mit dem See danach zu den Bergen und verwandelt sich in Wörtern und fliegen weg. Ich werde so lange schreiben bis die schwarze Tinte auf meine Herz austrocknet. Diese ist eine Zusammenfassung von meiner Geschichte sein. Eines Tages wird es sicherlich in einem Ort, von jemanden gelesen werden. Ich werde meine Hand, bis sie trocken Kohle Land meines Herzens aufzuschreiben, die meine Geschichte ein Tag Zusammenfassung wird sicher jemand irgendwo gelesen wird. Ich schlief wieder ein aber diesmal als ich wachte war schon nächste Tag geworden. Meine Mutter hat unternährt. Das tat mir gut. Ich ging aus dem Zelt raus um Spaziergang zu machen. In der Ferne sah ich eine Lastwagen, mit einem Glück mir gefüllt war ich lief und lief, lief, lief. Der Lkw hielt an und aus dem Lkw sind Männer ausgestiegen. Eine davon war mir bekannt den er hatte meine Kopf gestreichelt. Er kam zu mir und fragte, wie geht es dir Zelda, schau was ich dir mitgebracht habe. Ich sah nichts in seiner Hand. Was könnte er mir gebracht haben. Er lief hinter den Lkw und hatte ganz viele Luftballons in der Hand für mich. Ich war verrückt vor Freude, ich umarmte ihn und begann wieder zu laufen. Alles schien wie ein Traum. Die Luftballons flogen wie verrückte hin und her. Jetzt verstehe ich alles viel besser, ich durfte mein Licht nicht verlieren. Ich stand vor einem Schlamm Sumpf. Gestern war mein Geburtstag und ich wollte die Kerze pusten. Ich fand ein paar Zweigen, und dann machte ich einen Kuchen aus Schlamm auf einem Stein; Ich habe eine schönes Ornament, Kerzen somit war der Kuchen bereit. Ich hatte nur einen Wunsch frei, den größten Wunsch musste ich jetzt wünschen, „BLAU SOLL DIE FARBE DES HOFFNUNG WERDEN, GRÜSSE AUCH AN ALLE VÖGEL“ Alles Gute zum Geburtstag Zelda

لون الامل ازرق

Büşra YILMAZ

اسمي هو زلدا وهذه هي خلاصة حكايتي عمري ستة سنوات فقط واليوم هو عيد ميلادي لكن لم يكن لكل هذا اي معنى فهنا لا يحتفل باعياد الميلاد فهكذا اخبرتني امي حزنت لذلك لكنني لم اعترض فقد كانت محقة فهذا المكان ليس بمنزلنا كيف يعقل ان يكون هذا المكان بيتا وكل مايوجد بداخله سيء لايطاق فارضيته مليئة بالوحل على الدوام اخبروني كيف يعقل ان يكون هذا بيتا وكل مايوجد بداخله بطانية وسرير فقط فهذا المكان

هو خيمة لاغير

لازلت لا اعرف شيئا عن هذا المكان لا اعرف اين نحن ولماذا اجبرنا على ترك منزلنا لماذا اتينا الى هنا لم تكن لدي اي فكرة الشيء الذي اخبرتني به امي هو اننا كنا مضطرين للهجرة كنا مجبورين على ترك وطننا ترابنا هويتنا والمجيء الى هنا ثم العيش هنا في هذه الخيمة صعب علي ان استوعب كل هذا او بالاحرى لا اريد فهم الامر فانا اريد الاحتفال فقط بعيد ميلادي فذكرياته لازالت عالقة بمخيلتي فقد كانت هناك كعكة عيد الميلاد وكان لدينا بيت دو سقف دافئ يحمينا

فجأة تبادرت الى ذهني مقولة لامي اخترقت قلبي وجعلت كل مابداخلي يرتعش من جديد فقد كانت فقد اخبرتني في اخر ليلة لنا هناك** صغيرتي احذري من ان تضيعي ضوئك فهو سيكون بمثابة خريطة لطريقك** لكن ماذا كانت تقصد بقولها هذا ياترى ولماذا تبادر الى ذهني فانا ليس لدي ضوء من الاساس لكي اضيعه فكما قلت تلك اللبنة كانت اخر ليلة لنا فبسببها لم ارى اخي مجددا فانا اشتاق اليه اما ابي فقد رحل قبل تلك الليلة بايام ودعنا ورحل اخبرنا انه سيذهب لانه يجب عليه حمايتنا لكنني تمنيت بقائه وبشدة فلربما كانت الامور ستكون بخير بوجوده معنا فبدونهم هذا اول عيد ميلاد لي وربما اخر عيد ميلاد

اليوم هو يوم مختلف عن باقي الايام فالسبب ليس هو عيد ميلادي بل سعادة كانت تغمرني وكنت اجهل مصدرها فقد مر شهر على تواجدها هنا انا وامي واخي الصغير الذي لا يتوقف عن البكاء فانا لم اعد استحمل بكائه لفقد كانت امي تحاول اسكاته لحسن لكن الامر كان سبه مستحيل رغم كل هذا فقد كنت سعيدة ذلك اليوم بسبب بكاء اخي انت سيدة تقطن ف الخيمة المجاورة لتفقد الوضع فاخبرتها امي ان حليبها قد انقطع و حسن

بيكي بسبب احساسه بالجوع فكان اقتراح المرأة هو كالتالي على بعد خطوات من هنا توجد خيمة صاحبها ثم صممت المرأة فهي كذلك امرأة وضعت مولودا حديثا لها فمن الممكن ان تقبل بارضاع حسن لايام بعد ذلك لم تكن تعرف ماذا سيحصل بعد زلدا صغيرتي ابقى مع اخيك هنا لبضع الوقت ساعود بعد قليل

القتال من اجل ماتريدين مشاركته معهم فنحن
جميعا اخوة في هذه الدنيا لكننا نحن من نصنع
عدونا بقولنا ** هذا الشيء ملك لي **
بل على العكس لو ان الانسان يعلم انه بمقدوره
العيش بالقليل من السعادة لما نسب كل شيء
لملكه فالحرب التي تشهدها الدنيا هي بسبب كل
هذا
هل تعلمين ان الناس يعرفون فقط اخذ البالون
وليس اعطائه

فالانسان يجهل كيفية العيش على هذه الدنيا فانت
كذلك يازلدا ستكبرين يوما ما وسترين حقيقة
هذه الحياة تلك الحياة التي تتخطى الحدود
والمستحيل لن تكون سهلة كما تتوقعينها في
الاول ستأخذك حدودها لتجدي نفسك في مكان
غريب كل الغرابة عنك فسيمارسون عليك
عنصريتهم متحججين بعرقك بلغتك وبلونك
سيضعونك موضع المغفلين لكن حذار ان
تسمعي لهم كوني قوية
لا تستسلمي فمحققا سيلوح لك شعاع في الافق
اتبعه حسنا

لكن لما كل هذا الظلم الكبير في حقنا فنحن لم
نقترب اي خطأ في حقهم
بالنسبة لهم سنتقربون خطانا في حقهم لذلك
بعضهم سيستغل الوضع لاغراضه الشخصية
سيستفيدون من اوضاعكم السيئة من اجل عيشهم
سيقومون بتشغيلكم لساعات طوال فلن يفهموا
انكم تقومون بذلك لانكم مجبورون على العيش
بل انكم تفعلون ذلك بمحض ارادكم ستكونون
مذنبين في كل شيء ستسقطين مرارا وتكرارا
لكن تعلمي النهوض
انا اريد العودة فقط الى منزلنا

انتم مجبورون على النمو قبل سنكم لكن لا تنسي
انك مختلفة عنهم كلهم انت ستكملين حياتك وفي
نفس الوقت تعليمك حتى وان واجهت عراقيل
في طريقك ليس ذلك بالمهم افهمت لا تنسي
ماقلته لك يازلدا لا تتخلي عن املك عديني بذلك
رغم انني احسست بالخوف من كلامه الا انني

وعدته ** اعدك **

امي
ماذا هناك
امي انا جائعة
زلدا لاتزيدي علي الامر يالبنتي الى تري انه
ليس بيدي حيلة
اريد ان انام فبهذه الطريقة فقط يمر الوقت
بسرعة هنا * استيقظت تحت تاثير حلم جميل
كان قد راودني احب الالوان الي كان هو اللون
الازرق فامي كانت داءما تخبرني بان لون
الفتيات هو اللون الوردي لكنني كنت اعاندها
دوما مخبرة اياها ان اللون الازرق هو المفضل
لي فهو لون السماء فقد كنت هناك في حلمي
محلقة في السماء ذلك المكان الذي لايعرف
المستحيل فابتعادي عن هذه الخيمة وتحليقي
هناك كان خرقا للمستحيل بالنسبة لي حتى وان
كبرت فاحلامي ستظل احلام طفل فمن بين
اجمل الاحلام التي يمكن ان يتمتع بها اي طفل
هي الوصول الى السماء كنت اقفز والهو فوق
السحاب مثل المجانين كنت حقا سعيدة جدا
ترأعت لي في الافق البعيد بالونة لونها ازرق
فركضت مسرعة نحوها فهي ملكي يالتاكيد
كانت توجد في فم طير اردت منه ان يعطيني
اياها
انها لي انا التي وجدتها في الاول واريدها ان
تصبح ملكي

مددت يدي محاولة اخدها لكنه حلق هاربا
انها ملكي صحت قائلة
طاطات راسي حزنا لما حصل وتوجهت الى
المكان الذي اتيت منها
انت تستسلمين بسرعة اجابني الطير هنا السماء
المكان الذي ينظر اليه الجميع يعني هذا المكان
هو مكاننا كلنا نملكه جميعا دون استثناء وبما
اننا نشارك نفس السماء فهذا يعني ان الدنيا
كذلك ملك لنا جميعا ففي كل مرة يدعي الانسان
انه يملك شيئا

ما فيقول هذا الشيء هو ملك لي حتى وان لم
يكن كذلك فحذار ان تكوني مثلهم لا تقولي ان
هذا الشيء ملك لي بل على العكس اريهم قوتك
انه يحق لك مشاركتهم تلك الاشياء فقبل ان
تستسلمي وتعودي ادراجك اريهم انك بامكانك

ماهو اسمك ** اسمي هو زلدا ياسيدي **رتب
على شعري مضيفا ماجمل

هذا الشعر

فقد قامت امي بقص شعري قبل ثلاثة ايام فقد
كان طويلا واكثر جمالا مما عليه الان لكن
اطراءه ذلك اسعدني
لقد كسرت الطابور قال مضيفا لكن لا تقلقي
سيكفيكم كلكم ان شاء الله هيا خدي هذا انه لك
اضاف وهو يمد لي صندوقا لكنني لم ارد اخذه
لماذا لم تاخديه
حسنا ****

احسنت يا صغيرو هيا خدي بالونك فالان اصبح
ملكا لك

بعد ذلك حلق مبتعدا فصحت ** شكرا لك **
لكنه لم يسمعني فقد كان قد ابتعد
كم كان جميل التحليق بالبالون دون اي خوف
صوت قهقهاتي التي كانت تتسابق مع الرياح
تمنيت لو لم تنتهي لكنها انتهت فقد استيقظت
وتمنيت ان انام مجددا وان ارى نفس المنام
مجددا فقد سغيدة هناك لكن مع الاسف فهناك
حياة حقيقية وانا اعيشها الان فلن انكر وجودي
في هذه الخيمة والحياة النتننة فانا اكره هذه
الحقائق اريد العودة الى حلمي

عدت الى النوم مجددا لكنني لا اعرف كم من
الوقت م فقد قفزت من مكاني عند سماعي
صوت الصراخ فهنا في كل مرة نسمع فيها هذا
الصوت نتوقع موت شخص ما او ان احدا قام
بشنق نفسه في الخيمة فمذ وصولنا الى هنا
عشنا هذه الاوضاع عدة مرات لكنني كنت
اتسال دوما ** اثار قاتل من هذه هل هي اثارنا
ام اثارهم كنت فعلا اود معرفة الاجابة لكن هذه
المررة لم اترك الخيمة لانني كنت اعرف ماذا
حصل فجأة جاءت امي راكضتا نحو

الخيمة

هبا يا زلدا تعالي

استغربت فيما تريده امي مني لماذا كان علي
الذهاب واتني انني لم ابرح مكاني ابدا فامسكتني
من ذراعي واخرجتني من الخيمة كان المكان
ممتلا كل الناس تركض وايديهم محملة
بصناديق لم استطع قراءة تلك الجمل التي كانت
مكتوبة فوقها فواضح ان الذي كتب فوقها شيء
جميل فالناس كانت تضحك وبسعادة وانا احاول
فهم ما يحصل وجدت نفسي امام شاحنة كانت
كبيرة وبداخلها رجال يقومون بتقديم اشياء
للناس

في تلك اللحظة فهمت انهم جائوا لمساعدتنا
فمثلما قالت لي الحمامة لازال يوجد اناس
طيبون في هذه الدنيا كدت اطيروا من الفرحة
دخلت بين الناس مخترقة الصفوف كان الامر
صعبا لكنني تمكنت من المرور بينهم فواحد من
ذلك الرجال راني فابتسم ** انت ايها الشقية

حسنا فانا اريد بالونا فالיום هو عيد ميلادي فانا
اريد التحليق به في الهواء
لقد اعطيت بعض الالعب للاطفال لكنني
لا اعرف ان كان هناك بالونات بداخلها هل
تريدينني ان اتحقق من الامر
اجل ** كنت امل ان يجدها كنت ادعوا يجدها
تنحيت وانتظرت في زاوية وبعد ثلاث دقائق
عاد الى جانبي قائلا ** اسف ليس هناك بالون
بداخلها **

لقد خدعتني تلك الحمامة كذبت علي فلي هناك
شيء اسمه امل بدات بالركض نحو الخيمة
فعندما وصلت كنت قد تعبت من البكاء هنا مكان
الحزن فقط غير ان الجميع كان اليوم سعيدا من
دونى انا
هنا الناس لا يتكلمون وليس لدي صديق كذلك
اظن ان الناس لا يريدون الحديث ولا تشكيل
صداقات لذلك ساكتب لحين نفاذي كلماتي
ساكتب اى ان يكسر معصمي ساكتب حياتنا
الضخمة تلك في ثلاث صفحات فقط ولن انسلى
اليوم ابدا

فهنا الصراخ يخلط بصوت البحر تم تحلق
الوعود كانها لم تكن موجودة ساكتب ملخص
حياتي هذه فلربما ياتي شخص ويقرأها نمت
مجددا لكنني عند استيقاظي هذه المرة كان يوما
جديدا قد حل اطعمتنا امي جيذا فخرجت من
الخيمة للتجول قليلا فجأة رايت شاحنة قادمة من
بعيد فاحسست بسعادة عارمة وبدات في الركض
توقفت الشاحنة و خرج منها اولئك الرجال مجددا

رايت ايضا ذلك الرجل الذي داعب شعري كيف
حالك يازلدا انظري ماذا احظرت لك

لم يكن بيده شيء فماذا احضر لي ياترى
توج

ه الى خلف الشاحنة واحضر منها الكثير من
البالونات في تلك اللحظة كنت اقفر من شدة
الفرح اخدت كل تلك البالونات من يده وبدأت في
الركض مجبدا كان كل شيء يشبه الحلم الذي
رايته كنت كالمجنونة اخلق انا والبالونات
فالان قد فهمت كل شيء فهمت لم كان يجب علي
ان لا افقد ضوئي كان هناك مستنقع وحل بالقرب
فالامس كان هو عيد ميلادي وكنت ساطفئ
شمعتي وجدت كم فرعا من عود الخشب
فصنعت لنفسني كعكة من الطين ووضعت
الشموع فوقها
كان لدي الحق في امنية واحدة فقط فكانت على
الشكل التالي
**ليكن لون الامل ازرقا **
**سلام مني الى الطيور ** عيد ميلاد سعيد يا
زلدا

ЦВЕТ НАДЕЖД ГОЛУБОЕ

Büşra ERYILMAZ

Меня зовут Zelda, это резюме моего рассказа. Все же 6 лет, и сегодня мой день рождения. Существует уже не вопрос. Вот день рождения отпраздновала еще хуже, моя мать сказала. Я скрутить шею, но я не мог обратиться, потому что она была права, это не наш дом. Что самое худшее место в доме или в грязи там, есть только матрас и одеяло, в котором дом? Это не наш дом и палатка. Я до сих пор не понимаю, что это место, мы, где мы находимся, почему мы должны были покинуть наш дом, я не могу понять, почему мы не пришли сюда, нет. Моя мама только наша позиция, которую мы вынуждены мигрировать, наша родина, наша земля, мы должны были оставить свой эго, и теперь мы должны жить некоторое время в палатке, сказала она. Очень трудно понять, я не хочу, чтобы понять; Я просто хочу, чтобы отпраздновать свой день рождения. Предшествующий мой день рождения, я был торт, и я уверена, что я смутно помню теплый дом с крышей. Тогда я была, как вдруг вспомнила, моя мать однажды сказала, вдруг мой ум застряли внутри дрожал. Наша последняя ночь моя мама сказала мне «это будет отображать ваш путь к потере света» Что вы имеете в виду, говоря, я удивляюсь, почему она выпала из моей головы? Я не мои огни. Та ночь была наша последняя ночь, и я не видела моего брата, когда-либо снова после той ночи. Я предполагаю, что я скучаю по нему. Мой отец уже списался вчера вечером попрощался с нами, прежде чем мы прошли через несколько дней. Он должен был защитить вас, но я хотела бы я не оставила мой отец был с нами, возможно, все было бы лучше. сейчас и, возможно, последний Она сказала, что первый день рождения без них.

Сегодня отличается от других дней, но причина не был мой день рождения, я была еще одна трудность, чтобы описать счастье во мне. Мы были здесь первые месяцы моей матери и моего младшего брата со мной. Мой брат постоянно плачет, и я не могу больше. Хассан пытается успокоить мою мать, но невозможно. Тем не менее, препятствия на пути к счастью, не может быть голос Хасана найти свой рецепт. голос Насана, ее тетя пришла к палатке. Материнское молоко является углом, что мой брат перестал плакать, он сказал так. Тетя «один из двух палаток прочь вы идете поговорить фид также был мальчик будет длиться день или два, а затем ...», сказал он, и замолчал. У нас не было никого не знали друг друга здесь после себя. Я застрял в отказаться от холода в его голосе, его лицо в моем разбитом сердце, как саженец я не вижу никакой надежды внутри меня имеет вывихнутую подумают за границей я не мог видеть нас шаги незавершенной жизни они прошли протектором на все нас рассаду, он положил края разрыва. Я была поражена звуком моей матери:

Zelda Я буду через две минуты жди брата.

Мама,

_ Что?

Мама, я голодна_ Zelda также вы начинаете, вы не видите, что я не могу думать ни о чем?

Я хочу спать. Здесь все происходит засыпают быстрее. Я проснулася под влиянием прекрасной мечты.

Это мой любимый цвет розового цвета голубой моей матери, что я любила ее слишком дез упорно синим цветом. большинство всех оттенков оттенков синего неба, я была там в работе моей мечты; небо, которое было невозможно место было просто невозможно придумать и увидеть жизнь за границей, я живу в палатке, что тянутся к небу. Я уронила ребенка до сих пор мы не были вынуждены расти рано, так что небо является самым красивым в осеннем счастье ребенка. Я подпрыгивать на облака, я прыгнула, я была так счастлива, что было весело, как сумасшедший. Потом я увидела шар убежал к ней, она должна была быть синими воздушными шарам меня. Воздушный шар хотел оставить воздушный шар был во рту голубя.

_ Моё, что я нашел раньше, но я хочу, чтобы он был моим.

Я протянула руку, который пыталась снять

- 'он мой воскликнул я.

Беспомощная, я скрутить мою шею, я начала ходить туда, где я пришла.

_ Вы даете Спешите, это небо, вот где мы видим все, все мы в этом мире, то один и то же небо. Всегда спорить на каждый заслуживает что-то, хотя я говорю это, вы не очень-то мне ничего, кроме тех, которые у вас есть. Перед тем, как развернуться и показать способность делиться всем с кем-то, проявить мужество, чтобы бороться, прежде чем давать. В этом мире мы на самом деле братья, ненависть все «мои» говоря, что мы сделали. Тем не менее, горстка людей, счастья радости быть в состоянии жить

все они «мой» Они не говорят. В связи с тем, что эти войны в мире; Вы знаете, что люди знают не только расширить воздушные шары летать. Летающий происходящее каждый шар в много людей несчастных, идя по земле, голод, засуха, в начале шоу. Люди не живут в мире Zelda, вы будете видеть реальную жизнь будет расти, они будут получать не будет легко, как реальность груди за границу вы будете чужаками в месте вы не знаете, как она проходит через наши границ, языки, цветы, разные расы он исключает вас, навести дурака ходить высокий игнорировать вы наклоните голову к ним. Не сдавайтесь, место в стороне, что, несомненно, свет и следовать за светом.

Итак, расскажите нам, почему они это делают?

_ Причины жребия к ним, и вы, потому что вы должны были покинуть свою страну вы наложили его, свой дом, свою улицу, они уничтожили вашу улицу, вы правильные слева вас тоже придет время, когда речь идет туда, где время они устанавливают предел. Здесь вы также затем изменить существующий порядок. в каждой системе вы хотите, чтобы извлечь выгоду из изменения, потому что люди будут обвинять вас. Некоторые из них будут знать, будут знать, кто будет по вашей вине которого вы повернуть назад некоторые из них придут с этим все «мои» говорят, из-за боевых действий вы и они, как многие невинные люди будут получать больно большинство из вас, ребята, вы не сдавайтесь.

Но, но это большая несправедливость, что мы им ничего не сделали.

_ Вы Согласно им, Zelda, будет трести экономику, некоторые люди из-за прагматизм выиграют от вашего

Тяжелого будут работать дешево часы для хлеба денег, но это вы делаете, потому что вам не нужно, чтобы кто-нибудь хочет, чтобы понять. Вы привыкнете к ним все виновны все, что вы будете, упав в колодец снова, вы получите снова.

Я хочу, чтобы просто пойти домой.

_ Вы позволили расти, каждый из вас, но вы от них отличается забыть. Вы будете продолжать свою жизнь, но и к образованию. Если оставить дорогу, по которой камень. Вы меня понимаете? Помните мои слова Zelda, продолжали надеяться. Обещай мне.

Они также говорят, что я очень испугалась, потому что они обещали. «Обещание».

_ Молодец вам, вы идете на воздушный шар. Это воздушный шар теперь твоя.

Затем она пошел летать. После этого, я крикнула «спасибо», но она не слышала уже не было. Штраф он был рад летать безбоязненно баллонной соревнования с ветром звук моей улыбки. Я никогда не хотела до конца; но это закончилось, я проснулася. Я хотела снова увидеть тот же сон снова захотела спать был очень счастлив там снова, к сожалению, в реальной жизни есть такая вещь, и я живу в нем, вонючем реальную жизнь в вонючей палатке ... Без названия Выпавшего возможно заброшено люди беспомощные в реальной жизни, я остался на прибрежном уголке где-нибудь не уместить рассказ даже ограничивается 3 полной страницы, был вынужден покинуть за границей, он был осужден, которого он назвал иммигрантов мы не знаем, что мы имя, мы люди, жизнь реальных людей избранники остались в кучки пустыни в середине океана ... кто-то назвал нас? Я не хочу слышать.

Это реальная жизнь здесь.

Я ненавижу, я хочу, чтобы моя настоящую мечту. Я не знаю, сколько я плакала. Я на уставших я спала снова.

Я не знаю, сколько времени прошло, но я на самом деле выскочила на место, я просыпалась с криком. здесь, когда крик Если вы знаете, что кто-то заболел или умер палатки стоят повесился. С того дня я приехал, у нас было их много раз, но я всегда задавался вопросом: что было следы нашего убийцы, они, как у них? Я хотел бы найти ответ, который скрыт под камнем. Я знал, потому что я не хочу, чтобы выйти из палатки и посмотреть на этот раз. Моя мать подбежала к палатке.

_ Бросился Zelda крикнула.

Я смотрела на то, что моя мама хотела, чтобы я сделала, я должна была понять, почему. Смотрите, я все еще продолжала дернул меня за руку, и меня в палатке, все смеялись место затопить он написал на то, что я не мог читать был такие руки были полны белого цвета в коробке, а потому, что лицо, очевидно, было что-то хорошее. Моя мать схватила меня за руку, и я нашла его высокую скорость, пытаюсь понять, что произошло начала ходить сам вдруг перед грузовиком, он дает что-то огромное и имела большой вечер для людей. Он понял, что настал момент, чтобы помочь нам, это действительно хорошо в реальной жизни, а также людей, которые находились в голубе. Я сошла с ума от радости, и я была смущен между людьми. Это было трудно, но мне удалось пройти перед ними. Я пришла с глазу на глаз с одним из большого брата улыбнулся мне "ты непослушная, что ты? Имя, Zelda. Он погладил меня по голове, «какие красивые волосы». Моя мать мои волосы вырезать до того 3 дня слишком долго и красиво, я помню тот день, когда

я плакала в тот момент, я не знаю, что остановил меня, и даже если я сказала, что я была рада иметь его. «Ты нарушил очередь,,,сказал он и улыбнулся:“Не волнуйся, я надеюсь, что все из вас достаточно, давайте это в вас», и я не получила передала коробку, Вы почему не получите ?

Ну ...

Ну, я хочу, чтобы воздушный шар, сегодня мой день рождения, и я хочу, чтобы взорвать воздушные шары.

Мы получили несколько игрушек для ребенка, но я не знаю, если есть воздушные шары в них. Хочешь посмотреть?

Да. Что происходит, когда вы получите то, что вы хотели бы надеяться. Я отошла в сторону и стала ждать. 3 минуты спустя, он пришел ко мне: "Я сожалею, что он не имеет интерьер воздушного шара. Голуби обманули меня он солгал мне надежду, когда я прибыл в палатке не было ничего, что я начал работать, я устал от плача. Он просто будет стоять здесь сегодня, но крики радости, один Бен Севин я не мог. Мы не говорим гораздо больше людей, вот мой друг, я думаю, что люди не образуют дружбу, ни как говорить, так что я пишу, я пишу, чтобы потреблять мои слова. Напишу 3 страницы Виноградные листья с моим локтем последний остающийся до победы над. Я подхожу в настоящее время огромного 3 страничный документа в нашей жизни, и мы никогда не будем забывать и сегодня. Здесь вопли запутанного моря, горы есть камень, то мухи обещали. Я напишу мое сердце из моей руки до сухого угля черного это будет день в моем резюме истории в одном месте, не обязательно читать.

Я снова спала, и на этот раз я была, когда я проснулась на следующий день. Моя мать была в состоянии накормить наш желудок. Очень хорошо пришла. Я вышла из палатки, чтобы ходить вокруг и начала ходить. Вдали появился грузовик был наполнен счастьем для меня бежал и бежал, бежал, бежал. Грузовик остановился, и старшего брата она. Вчера я видел, как брат пришел ко мне ласкает мои волосы,

_Как вы Zelda, посмотри, что я принес вам.

Там ничего не было в его руке, что он принес удивление.

Грузовики направились к задней и было много воздушных шаров, я бредил всю радость, я получил от руки, я обнял и начал работать снова. Все, казалось, моя мечта. Я аэростаты, как сумасшедшие. Теперь я лучше понимаю, все было сойду свет. Я стоял там болото грязи. Вчера был мой день рождения, и я собирался взорвать свечу. Я нашел части трех из пяти ветвей, а затем я сделал торт грязи на камне; У меня есть красивые украшения, свечи и другие торт я был готов. У меня был только один Дилек Хакк, и я хочу, чтобы мое самое большое желание. «БУДЬ цвет надежд Голубое и, БУДЬ от меня здрасти ПТИЧКАМ». С Днем Рождения Zelda.

شما تهمت میکنند گرچه او کار را تو انجام ندادی اما از بام تو استفاده میکنند گناه را به گردن شما آویزان میکنند.

کسانی هم هستند که میفهمند گناه کار شما نیستید اما اکثریت نخواهد فهمید این موضوع را شماری هم به شما دلشان را می سوزانند اما اکثریت شما را نلدیده خواهند گرفت. در آنجا هیچ وقت خودخواهی و تکبری نکنید که از بخاطر این عمل کرد شما ممکن است جان ده ها انسان مظلوم به آتش بسوزد.

اما این بی خدالتی و جفای بزرگ است در برابر ما چرا اینها به این اندازه به ما آزار میدهند؟ ما به حق اینها چه کردیم؟

به نظر آنها محقق شما انجام میدید مثلا بحران اقتصادی، بحران اجتماعی، ببار می آوری. از نقطه ضعف تان سو استفاده خواهند کرد مثلا به ارزانترین قیمت ساعات ها بخاطر پیدا کردن پیسه یک لقمه نان به کار های آنها میروی. اما این خواهشانه نیست یک ضرورت مجبوری است که شما انجام میدید اما به چشم مردم ضرورت و مجبوری شما را نادیده خواهند گرفت. همیشه و در همه

جا شما به عنوان یک مجرم گناه کار به حساب می روید. اما به همه این سختی ها عادت میکنید و ادامه میدید اگر افتیدی باید باز باز همه به پا ایستاده د شوید.

من تنها میخواهم به خانه ام بروم...

شما هر یکتان مجبور به بزرگ سدن شدید. اما تو از آنها فرق دارید این فراموش نکنو تو به زندگی ات باید ادامه بکنی در همین حال به تعلیم ات همچنان ادامه بدهی. به راه تو هر چه یا کدام مشکل به پیش بیایه باید از آنها بگریزی: آیا گفته های من را فهمیدی؟

1 برایم وعده بتی که سخنانم را فراموش نکنی و در این راه ادامه بدهی و هیچ وقت نامید از درگاه الاهی نباشی.

2 زیرا اینکه از گفته هایت ترسیدم اما به شما وعده میدهم و "عده دادم"

آفرین به تو بگیر از این بالون را از طرف من برای تو تحفه است: بعدا پریده رفت به آسمان صدای بلند کردک اما نشنید ازش تشکر کردم اما وقت رفته بود. برای من بسیار زیبا بود از یک طرف خوشبختی و با این همه بدن ترس و حراس گدی پران کردن.

از یک طرف خنده های دلنشینم و در آن سو آواز و شره های شمال میخواستم هیچ پایان نیابد. اما پایان یافت چونکه یک رویا بود از خواب خسته بودم و دوباره خواستم بخوابم و عین رویا را ببینم چرا که در آنجا بسیار خوشبخت بودم. زندگی حقیقت را فراموش کرده بودم که من هم در داخل این زندگی میكنم. انسان های بیچاره، بینام، بی سروپناه، هستند که شامل این زندگی حقیقت میشوند بلکه انسان های به

خود را دراز کردم عنقریب میگرفتم کیوتر پرواز کرد: او از من است: گفته چیغ زد بالایم بیچاره بودم گردن خود را خم کردم و به جای که آمده بودم راه خود را ادامه دادم. زود منصرف میشوید و اینجا آسمان است آسمانی که همه در یزر آن زندگی میکنیم. و همه ما به نگاه میکنیم. پس اگر همه ما در زیر یک آسمان زندگی میکنیم و همه شریک آن باشیم روی زمین هم مثل همان است این دنیا هم همه ما شریک این دنیا هم هستیم و حق داریم. کسانی هستند که همیشه چیزی که متعلق به او نباشد هم ادعا میکنند که از من است.

هوش کنی که از آن مردمان نباش هیچ چیزی را ادعا نکن که مربوط به خودت نباشد. همیشه حرکت هایت و عکس العمل هایت نشاندهنده سخاوتمندی باشد. و یکجا بودن با اجماع را یاد بگیر قبل از اینکه از آن کار دست بردار شوی غیرت، قوت و وجدان خود را به نمایش بگذار تا مردم ببیند و بفهمند که چه قسم یک انسان هستی مجادله کردن در برابر سختی های زندگی را یاد بگیر.

در این دنیا همه ما مثل یک برادر هستیم زیر یک آسمان و بالای یک زمین زندگی میکنیم با خود خواهی و با تکبری این خـون برادری خود را نباید بریزانیم. از دست همین تکبری و خود خواهی است که صالین صال است این آتس جنگ در همه جای

دنـیـا خاموش نمیشود. این را میفهمید که انسان ها به فکر ایجاد نیستند اکثریت به فکر تخریب و رسوای جهان هستند. بعداز این همین نادانی مردم است که

بدبختی، بیکاری، مهاجرت، قحطی، گرسنگی، در اکثریت جاهای دنیا به بار می آورد. اصلا انسان های زیادی طرز حیات را در دنیا نمیفهمند "زُلدا!!". اما این را باید فهمید. تو هم یک روز بزرگ یک فامیل میشوی بعدا میفهمی که شیرینی و تلخی زندگی را. آن قدر به نظر تو آسان معلوم میشود اما بر عکس آن تو را هم یک رزو به جای نا معلومی میبرند در آن جا یا قوم دیگر زبان، دین، کلتور، روبرو میشوی و آن کوشش خواهند کرد برای نابودی تو تورا مسخره خواهند کرد. تو را مثل یک دیوانه فکر خواهند کرد اما تو با آنها مجادله کن و هیچ زمانی هم سر خود را به هیچ وجه خم نکن و به هیچ منصرف و شکست را برای خودت قبول نکن حتما چشم تو هم به یک روشنای خواهد خورد و آن نجات تو است او را باید تعقیب کنی. یک سوال به ذهن خواهد آمد که چرا این کارها را برای ما انجام میکنند؟

به نظر آنها علت این همه بسیار زیاد است. شما مجبور به این بودید که ترک خاک و وطن کنید. این کار را ربرای تان با اصرار قبول کردندند. خانه هایتان را جاده کوچه و سرک هایتان مثل زمین یک سان کردند. شما هستید که از این چیز ها به امان ماندید و شما هم خواهد آمد که یک روز به زدن ها خواهد انداختند. و در آن جا چهره شما مبدل خواهد شد و از شما صوی استفاده خواهد کردند هر چیزی باشد به سر

تراش کرده بود و من هم گریه کرده بودم به یادم آمد. باز از سخنان ایشان بسیار خوش شدم. گفتم که: به نوبت ایستاده نشدم: گفتم خیره به همه تان میرسد انشالله: بگیر خور ترک این هم از تو: گفته یک قوطی مواد پیشنهاد کرد و خنده کرد. اما من قبول نکردم. چرا نمیگیری؟

هااا چی..... من میخوام گودی بگیرم امروز روز تولد من است و من میخوام که گودی پرانی بکنم. و رای من گفت که: برای اطفال نیز بازی چه ها است اما نمیفهمم که گدی است یا نیست: میخواهی ببینم؟ بلی امیدوارم که گودی هم وجود داشته باشد هر چه باشد لطفا یکبار ببینید. از جمعیت کنار شدم و در یک گوشه نشستم و منتظر ماندم. با گذشت سه دقیقه به پیشم آمد گفت که: متأسف هستم گودی نبود در داخل آنها: آن کیوتر آسمانی به من فریب داده بود برای من دروغ گفته بود به نام امید هیچ چیزی در دنیا نبود. راست به طرف خایمه دویدم گریه کرده چشمانم پندیده بود قریب از گریه کردن خسته شده بودم. اما این بار از خوشحالی بخاطر اینکه این بار تنها من نیستم خنده بر لبانم آمد همه مردم خوشحال بود و اینسو آن سو می دویدند. در این جا انسان ها زیاد صحبت نمیکنند و زیاد دوستم هم نبود. در اصلش زیاد گپ زدن و یا دوستی کردن برای مردم

خوش نمی آمد. از همین سبب است که من نوشته میکنم بخاطر خلاص نکردن کلمه های خود می نویسم. سه صفحه آخرین صفحه است باقی ماند همین سه صفحه را تا زمانی ادامه میدهم که از دستانم خون بریزد. این حکایه های بزرگ زندگی ام را به این سه صفحه جاگزین میکنم. و این روز را اصلا فراموش نمیکنم. اینجا فریاد ها به دریا مغشوش میشود به کوها و سنگ ها میرسد بعدا سخن میشود پرواز خواهد کرد. تا اینکه دستانم بی حال و قلب بیچاره شود نوشته میکنم. این خلاصه حکایی من خواهد بود. که یک روز به یکجا و کسی این را انشالله خواهد خواند. یکبار دیگر خواب کردم اما این متفاوت بود که از خواب بیدار شدم روز شده بود. مادرم اشکم ما را سیر کرد و بسیار خوش آمده بود برای ما. بعدا از خیمه بیرون شدم کمی قدم زدیم به آن طرف و این طرف از دور یک کامیون را دیدم. از روح من یک خوشحالی پیدا

شده بود دیدم همان لحظه دویدم. دویدم. دویدم کامیون ایستد شد و از داخل کامیون همچنان همان کاکا یان بود که روز گذشته آمده بودند و دیروز سرم را بوسیده بود همان کاکا را دیدم و برای من گفت که: سلام چطور هستی؟ ببین برای تو چه آوردم؟ به دستش هیچ چیزی نبود چه آورده تعجب کردم بودم. دروازه عقب کامیون را باز کرد و بسویار زیاد گودی ها را کشید. از

فراموش سپرده شده هستیم ما از هیچ جای برای ما مکانی بود و باش ندادند حکایه این ها معلوم و علنی هستند که به 3 صفا جاسازی شده است. مجبور به ترک خانه و کاشانه، وطن و خاک شدند این ها به این کار ها محکوم شده و بینام های هستیم که برای همه ما به نام " مهاجر " یاد میشوند همان انسان ها هستیم ما. آیا برای زندگی حقیقت مثل یک مشت جای مانده است از داخل اقیانوس؟

آیا کسی برای ما صدا کرد اگر کرده باشد هم نمیخواهم بشنوم این تقدیر ما است و زندگی حقیقت اینجا همچنان همین است. اگر حقیقت همین باشد من از حقایق ها نفرتم میکنم و میخوام همیشه در دنیا رویا ها زندگی بکنم. چه قدر گریه کردم نمیفهمم و بعدا باز همچنان به خواب رفتم. وقت چطور رگدشت نفهمیده بودم اما به یک صدای بلند از خواب بیدار شدم. میفهمیدم که همه صداها خاصیت خاص خود را داشت و این را گفته میتوانیم که وقتی صدا شنیدی یا کسی از درد روز گار خود کشتی و یا مریض می شد.

زمانی که در اینجا آمدید همین واقعه بود که باره باره رخ داده بود. اما همیشه برای این متعجب بودم که آیا این همه قتل و قتل سببش ما بودیم و یا آنها؟ جواب این سوال در هر کجای که باشد میخوام پیدا بکنم. این بار از خیمه هم نبرادم چونکه میفهمیدم همان وحشت همیشه گی است و من طاقت دیدن آن وحشت را نداشتم. مادرم دویده آمد و داخل خیمه شد. زلدااا بخیز و بیا: گفته صدا کرد برای من. حیران شدم که مادرم چرا من را مجبور به دیدن آن وحشت کی کرد هیچ نمیفهمیدم. و آمد دید که حالا من نخیسته بودم از جای خود از دستم گرفته از خیمه بیرون کرد من را. هر کس در حال دویدن به این طرف آن طرف بودند در دست شان هم یک قوتی به رنگ آبی بود. وقت نشد که به بغل قوطی چه نوشته بود بخوانم. معلوم دار بود یک چیزی خوب است بخطر اینکه لبان مادرم میخندید. مادرم از دستانم گرفته زود زود در حال قدم زدن بودیم. زمانی که میخواستیم حقیقت رت از مادرم پرسان بکنم. در آن زمان بود که چشمم به یک کامیون بزرگ خورد در داخل آن بعضی از برادر بود که به مردم چیزی توزیع میکردند. آن وقت فهمیدم که برای ما کمک آورده بودند. در حقیقت که مثل گفته کیوتر که در آسمان در رویایم گفته بود در بین انسان ها انسان های خوب هم وجود داشت در این زندگی واقعی. از خوشی کم بود که دیوانه شوم در داخل انسان ها من خود را انداختم کمی برایم مشکل به آن رسیدن اما توانستم. با یکی از کارمندان روبرو شدم عنده کرد و گفت: هییی شیطاان: نام تو چیست؟ گفت: زلدا: محترم از سرم بوسید و گفت که: موهای تو چه زیبا است ماشالله: موهایم را سه روز پیش مادرم تراش کرده بود نباشد مقبول تر از این بود. در چه حال بودم نمیفهمیدم اما روزی که مادرم موهایم را

خوشی کم بود دیوانه شوم همیشه را دفتا از دست کاکا
گرفتم. کاکا را بغل کردم و باز هم به دویدن ادامه دادم.
همه چیز مثل آن بود که

در رویا هایم دیده بودم. دیوانه وار گودی پرانی
میکردم. فعلا همه چیز را بسیار خوب میفهمیدم و از
این بعد روشنائی خود را گم نمیکردم. دیروز روز
تولد من بود و من هم باید شم را پوف میکردم. سه
چهار دانه شاخه را پیدا کردم. بعدا به روی سنگ
گذاشتم از

شاخه های گل یک دانه کیک ساختم. آن را خوب
زینت کردم و کوشش کردم مقبول تر شود. شم ها را به
سر کیک ماندم و کیک

آمده بود. تنها یک چیز مانده بود او هم "خواست" از
خدا بود ککه در روز تولد از چیزی میخواهند. و
بزرگترین خواست و خواهش ام همین بود. "رنگ امید
آبی باشد سلام های گرمم به همه پروانه ها برسد". روز
تولد تبریک باشد زلدا.

ҮМҮТТҮН ТҮСҮ КӨК

Büşra ERYILMAZ

Менин атым Зелда, бул менин аңгемемдин кыскача мазмуну. Мен али 6 жаштамын жана бүгүн менин туулган күнүм. Эми башка булардын мааниси жок. Бул жерде туулган күн тосулбайт экен, апам ошентти. Моюн сундум, каршы чыга алган жокмун анткени аныкы туура эле бул жер биздин үйүбүз эмес болчу. Кайсы үйдүн ичи жаман же болбосо ылай бар, кайсы үйдүн ичинде бир гана жатчу жер жана жууркан бар? Бул жер бир чатыр, биздин үйүбүз эмес болчу. Дагы эле түшүнө албай турам, бул жер кайсы жер, биз каяктабыз, эмне себептен үйүбүздү таштоого мажбур болдук, бул жерге эмнеге келдик эч бир нерсени түшүнө албайт элем. Апам бир гана көчүүгө мажбур болгонубузду, ата журтубузду, туулган жерибизди, өздүгүбүздү таштоого мажбур болгонубузду, эми бул чатырда бир канча мөөнөткө жашообуз керектигин айтты. Муну түшүнүү өтө кыйын, түшүнүүнү да каалабайм; мен бир гана туулган күнүмдү тосууну каалайм. Мындан мурунку туулган күнүмдү элес-булас эстейм, бир тортум бар эле жана тамы бар жылуу бир үйүм. Анан апамдын бир сөзүн эстегендей болдум, кокусунан оюма келип ичим титиреди. Апам акыркы түндө мага "нурунду жоготпо ал сенин жол көрсөткүчүн болот" деп айтты эле, кызык эмнеге бул нерсе оюма келип калды. Менин нурум жок эле го. Ал түн биздин акыркы түнүбүз эле, андан кийин байкемди дагы эч көрбөдүм. Аны сагындым окшойт. Атам болсо кеткенине көп болду эле, акыркы түнүбүздүн бир канча күн мурун биз менен коштошуп чыгып кеткен.

Силерди коргоо үчүн деп айткан, кана эми атам кетпесе, жаныбызда болсо балким баары жакшы болот эле. Аларсыз өткөргөн биринчи туулган күнүм эле, балким акыркы эле. Бүгүн башка күндөрдөн айырмалуу эле себеби туулган күнүм эмес эле, башка бир сөз менен айта албаган бакыт бар эле ичимде. Бир айдан бери бул жерде элек, апам, мен жана кичинекей иним менен. Иним тынбай ыйлап мен башка чыдай албадым. Апам Хасанды тынчтандырууга аракет кылат бирок болбойт. Эмне болсо дагы Хасандын үнү бактылуулукта тоскоол боло албаган нерсе бар. Хасандын үнүн угуп каршыбыздагы чатырдан бир аял келди. Апам сүт чыкпай жатканын инимдин курсагы ач болгонун ошол себептен дагы ыйлаганын айтты. Ал аял "эки чатыр арыда бирөө төрөдү барып айт, сенин балаңа дагы бир-эки күн сүт берип турсун" деди. Өзү дагы кийин эмне болоорун билбейт болчу, бул жакта бир бирибизден башка эч кимибиз жок болчу. Үнүндөгү сууктук бар эле, жүзүндө эч кандай үмүт көрбөдүм ичим муздай түштү. Көңүлүм жаш көчөттөй сынды. Булар баарыбыздын көчөттөрүбүздүн үстүнө басып келип, баарыбызды кырып бир чекеге койду. Апамдын үнүнө чочудум: -Зелда ининдин жанында тур, мен эки мүнөттө келем. Апа

-Эмне болду?

Апа курсагым ачты.

-Зелда эми сен баштаба, колуман эч нерсе келбейт көрбөй жатасынбы?

Уктагым келет. Бул жерде уктасан бардык нерсе бат өтөт эле. Сонун бир түштүн таасири менен ойгондум.

Эң жактырган түсүм көк,апам кыздардын түсү кызыл десе да болбой, көк түстү жактырдым. Көктүн ар тонуну, эң көп асман тонуну жактырчу элем, мына түшүмдө да ошол жактарда элем, асманда, мүмкүн болбогон жерде элем,ушул ичинде жашаган чатырдан чыгып мейкиндиктин чегинен сырткары жашоо сыяктуу мүмкүн эмес эле асманга жетүү. Эрте чоңоюуга мажбур болсок дагы кыялымда дагы эле бала элем, ошол себептен дагы бир баланын кыялындагы эң сонун бактылуулук асманга жетүү болсо керек. Булуттардын үстүндө секирдим,чуркадым,аябай бактылуу элем.Анан алыста бир шар көрдүм, ага карай чуркадым көк түстүү бир шар эле. Шар бир көгүчкөндүн оозунда эле шарды оозунан ташташын күттүм. Ал меники, биринчи мен таптым,меники болушун каалайм.Колумду сундум,алайын десем асманга учту. Меники деп кыйкырдым. Айласыздан моюн сундум, келген жериме карай жүрө баштадым.

Бат эле үмүтүңдү үзөсүн, бул жер асман, баары караган жер, баарыбыздыкы, бир асманды бөлүшүп атсак, анда бул дүйнө да баарыбыздыкы. Ар дайым баары бир нерсени өзүнүкү кылгысы келет, аныкы болбосо дагы меники дейт, сен аларга окшобо, чындыгында сеники болгон нерселерден башка нерсени меники деп айтпа. Башка бирөөлөр менен бар нерсени бөлүшүү күчүңдү аркаңа карап кетүүдөн мурун көрсөт, үмүтүңдү үзүүдөн мурун күрөшө алышыңды көрсөт. Бул дүйнөдө баарыбыз бир тууганбыз, душмандыкты бардык нерсе меники деп жатып өзүбүз кылдык. А бирок адамдар кичинекей бир бактылуулукта жашоонун даамын билгенде эле, бардык нерсеге меники дебейт болчу. Дүйнөдөгү бул

согуштардын себеби дагы ушул, адамдар шар сунууну эмес би гана учурганды билишет. Учкан ар шар менен бир топ адамдар бактысыз болот, жеринен куулат, ачкачылык, кургактык боло баштайт. Инсандар дүйнөдө жашоону билишпейт Зелда, сен да чоңойосун чыныгы жашоону көрөсүн, бул чектин артындагы чындык сен ойлогондой оңой болбойт, биринчи сени алышпатаал чектен өткөндөн кийин билбеген бир жерде чет жактык болосун, тилиң, түсүң, тукумун башка деп сени кошпойт, акмак сыяктуу көрүшөт, бирок сен аларды көңүлүңө алба, башыңды бийик тутуп жүр. Эч үмүтүңдү үзбө,бир жерде сөзсүз нур жанат ал нурдун артынан бар.

Макул, муну бизге эмнеге кылышат?

Себеби көп, силер өз өлкөңөрдөн ажыроого мажбур болдуңар, анткени силерди мажбурлады, үйүңөрдү, көчөлөрүңөрдү жер менен бир кылды, силер тирүү калгандардансыңар силерди бул жака жайгаштырышты, убакыты келсе дагы өлкөңөргө киресиңер. Мына ошондо ал жердеги тартипти өзгөртөсүңөр. Силерди пайдалангысы келген адамдарды деп алмашкан ар системада силер күнөөлөнөсүңөр. Кээ бирөөлөр силердин күнөөңөр болбогонун билет, кээ бирөөлөр билбейт. Кээ бирөөлөр силерди колдойт,кээ бирөөлөр артын карап кетет, бул бардык нерсе “меники “деген уруштан силер жана алар ортодо каласыңар,күнөөсүз адамдар, баарынан дагы силер балдар кыйналат, сен үмүтүңдү үзбө.

Бирок бул чоң акыйкатсыздык, биз аларга эч нерсе кылбадык го. Эгер аларга теңелсеңер Зелда, экономиканы жыгытат, бирөөлөрдүн планын ишке ашыруу үчүн силердин оор абалыңардан пайдаланат, нан табыш үчүн сааттап арзанга иштеп

бирок муну силер каалаганыңар үчүн эмес,муктаждыктан кылып жатканыңарды эч ким түшүнбөйт. Бардык нерсеге силер күнөөлүү болосуңар, бул нерселерге көнөсүн, жыгылсан дагы кайра кайра турасын. Мен бир гана үйгө кетүүнү каалайм. Силер чоңоюуга мажбур болдуңар, бирок сен башкаларга окшобойсун унутпа. Сен жашооңду улантасын, окууңду дагы. Жолуңа кандай таш чыкса чыксын. Мени түшүндүңбү? Сөздөрүмдү унутпа Зелда, үмүт кылууну улант. Мага сөз бер. Сүйлөгөн сөзүнө аябай корксом дагы сөз бердим. "Сөз берем".

Азаматсын, ал бул шарды. Мына эми шар сеники болду. Анан учуп кетти. Аркасынан кыйкырдым "рахмат" деп бирок укпады, кеткен эле. Сонун эле бактылуулукта коркпостон шар учуруу, шамалдын үнү менен күлкүлөрүмдүн жарышуусу. Эч бүтпөөсүн кааладым, бирок бүттү, ойгондум. Кайрадан уктагым келди кайрадан ошол түштү көргүм келди, ал жерде бактылуу элем, тилекке каршы чыныгы жашоо деген бир нерсе бар жана мен дагы анын ичинде жашап жатам, эптеп чатырдын ичинде эптемей турмуш өткөрүп жатам. Аты жок, балким айласыз чыныгы жашоонун адамдары таштап кетилген, жээкте бир бурчта калып эч бир жерге батырылалбай, окуялары дагы 3 так барак менен чектелип, ата журтуну таштоого мажбур болушкан, эч кимдин атыбызды билбеген бизге көчмөн деп айтылган адамдар, океандын ортосунда бир алакан чөл калган сыяктуу чыныгы жашоонун адамдары...

Бирөө бизге сүйлөдүбү? Угууну дагы каалабайм.

Бул жер дагы бул жердин чыныгы жашоосу.

Чындыктарды жек көрөм түшүмө кайра кайткым келет. Канчалык ыйлаганымды да билбейм. Чарчасам керек кайра уктадым. Канча убакыт өттү билбейм бирок бир кыйкырык үнүн угуп ойгондум, жаткан жеримден ыргып турдум. Бул жерде качан бир кыйкырык уксаңар бирөө чыдай албай өзүнү чатырга асыптыр же болбосо ооруп өлүптүр деп түшүнөсүңөр. Мен келген күндөн бери көп жолу буларды көрдүк, бирок ушул нерсеге кызыктым: Кайсы канкордун издери эле булар биздинби же алардынбы? Жоопту кандай болсо дагы тапкым келди. Бул жолу чатырдан чыкпадым анткени билбейт элем жана көргүм келбеди.

Апам чуркап чатырга келди.

-Зелда чурка деп кыйкырды.

Карап туруп калдым, эмне кылаарымды каалап жатат эле апам, мен эмнеге көрүшүм керек эле. Дагы эле турган жеримдемин, аны көрүп колумдан кармап чатырдан чыгарды мени, баары бир жерге чуркап баратты эле колдору дагы толо ак кутуча бар эле, үстүндө эмне жазылганын окуй албадым, бирок жакшы нерсе болгону белгилүү эле, анткени жүздөрү күлүп жатты эле. Апам колумдан кармап тез-тез жүрө баштады, эмне болгонун түшүнбөй турсам алдымдан бир жүк ташуучу машина чыкты, чоң эле жана ичиндеки кишилер адамдарга бир нерселер берип жатты эле. Ал убак бизге жардам келгенин түшүндүм, чын эле көгүчкөн айткандай ичинде жакшы адамдар дагы бар эле бул чыныгы жашоодо. Кубанычтан асманга көтөрүлдүм жана адамдардын арасына бардым. Кыйын болду бирок алардын алдына чыктым. Чоң кишилерден бири менен тиктептик мага күлүмсүрөдү" тентек десе сени, атың ким эле сенин?

„Зелда. Башымды сылады, кандай сонун чачын бар. Чачымды апам 3 күн мурун кести, мындан да узун эле, азыр кандай абалдамын билбейм, кескен күнү ыйлаганым эсимде жана мага муну айтканына кубандым. „Катарды буздун“ деди жана күлүмсүрөдү“ кабатыр алба, баарыңарга жетет иншаллах, ал муну бул сеники“ деди жана бир куту сунду алгым келбеди.

-Эмнеге албай жатасын?

Неме...

Неме, бир шар алгым келип жатат, бүгүн менин туулган күнүм, шап учургум келип жатат.

-Балдар үчүн бир канча оюнчуктар дагы берилди, бирок ичинде шар барбы билбейм. Карайынбы мен?

Ооба. Үмүт кылгым келет эмне болсо дагы. Бир четке чыктым жана күтө баштадым. 3 мүнөттөн кийин жаныма келди „таарынба, ичинде шар жок экен деди“ Көгүчкөн мени алдаптыр, мага калп сүйлөптүр үмүт деген нерсе жок эле, чуркай баштадым чатырга келгенимде ыйлаганымдан чарчап калыпмын. Бул жерде бир гана кыйкырыктар болот бирок бүгүнкү сүйүнүчтөн эле, бир гана мен сүйүнө албадым. Бул жерде адамдар көп сүйлөбөйт досторум дагы көп эмес, мүмкүн адамдарын сүйлөшө турган дагы дос боло турган да абалы жок, мен да ошол себептен жазып жатам, сөздөрүмдү түгөтпөө үчүн жазып жатам. Акыркы 3 барак кагазыма тирсегим чиригенге чейин жазам. Ушул чоң турмушубузду 3 барак кагазга батырам жана бүгүнкү күндү эч унутпайм. Бул жерде ыйлар деңизге аралашат, тоого-ташка барат, кийин сөз болуп учуп кетет. Журөгүмдүн түпкүрүнө чейин эмне болсо түгөнгөнчө

жазам, бул менин окуямдын мазмуну болот бир күн башка бирөөлөр окуйт.

Кайрадан окудум жана бул жолу ойгонгонумда эртеси күн болду эле. Апам курсагыбызды тойгозду. Аябай жакшы болду. Чатырдын сыртына басканы чыктым жана жүрө баштадым. Алыстан бир жүк ташуучу машина көрүндү, ичимде бир бактылуулук бар эле, чуркай баштадым, чуркадым. Жүк ташуучу машина токтоду жана ичинен кишилер түштү. Кечээ чачымды сылаган байкени көрдүм жаныма келди.

-Кандайсын Зелда, кара сага эмне алып келдим.

Колунда эч нерсе жок эле эмне алып келди экен, кызык. Жүк ташуучу машинанын аркасына өттү жана бир топ шар чыгарды, кубанычтан асманга учтум, баарын алдым, кучактадым жана кайра чуркай баштадым. Түш сыяктуу эле бардык нерсе. Кубанычтан шарларды учурдум. Азыр бардык нерсени жакшыраак түшүндүм нурумду жоготподум. Бир ылай баткактан ал жерде токтодум. Кечээ менин туулган күнүм эле жана мен дагы ал шамды өчүрөт элем. Үч беш тал чыбыгын таптым, анан бир таштын үстүнө ылайдан бир торт жасадым; жасалгадам, шамдарды койдум жана тортум даяр болду. Бир гана тилек айтканы акым бар эле; эң чоң тилегимди айтат элем. „Үмүттүн түсү көк болсун, куштарга дагы менден салам болсун“ Туулган күнүң кутту болсун Зелда.

ÜMİDİN RƏNGİ MAVİDİR

Büşra ERYILMAZ

Mənim adım Zeldadır, bu mənim hekayəmin xülasəsidir. Hələ 6 yaşımda var və bu gün mənim ad günüdür. Artıq bunların bir əhəmiyyəti yoxdur. Burada ad günü qeyd olunmurmuş, anam elə söylədi. Boyun büktdüm amma etiraz edə bilmədim çünki haqlı idi bura bizim evimiz deyildi. Hansı evin içi pisdir ya da yerlərində palçıq vardır, hansı evin içində yalnız bir yataq və bir ədyal vardır? Bura bir çadırdır və bizim evimiz deyil. Hələ anlama bilmirəm bura haradır, biz haradayıq, niyə evimizi buraxmaq məcburiyyətində qaldıq, bura niyə gəldik heç birini anlama bilmirəm. Anam yalnız köçmək məcburiyyətində olduğumuzu yerimizi, vətənimizi, torpağımızı, mənliyimizi buraxmaq məcburiyyətində qaldığımızı və artıq bu çadırdan bir müddət yaşayacağımızı söylədi. Anlamaq çox çətin idi, anlamaq da istəmirəm; mən yalnız ad günümü qeyd etmək istəyirəm. Bundan əvvəlki ad günümü xəyali xatırlayıram əminəm ki bir tortum vardı və damı olan isti bir evim. Sonra birdən anamın bir sözünü xatırlayar kimi oldum, birdən ağılıma batdı içim titrədi.

Anam son gecəmədə mənə 'ışığını itirmə o sənəin yol xəritən olacaq' deyərək nə demək istəmişdi görəsən niyə birdən ağılıma düşmüşdü? Mənim işığım yox idi ki. O gecə bizim son gecəmiz idi və o gecədən sonra böyük qardaşımı bir daha heç vaxt görmədim. Yəqin onunçün darıxdım. Atam onsuzda çoxdan getmişdi son gecəmədən bir neçə gün əvvəl bizimlə vidalaşmış getmişdi. Sizi qorumaq üçün demişdi amma kaş ki getməsəydi atam yanımda olsaydı bəlkə də hər şey daha gözəl olardı. Onlarsız keçən ilk ad günümüdi və bəlkə də son.

Bu gün digər günlərdən fərqli idi amma səbəbi ad günüm deyildi bir başqa xoşbəxtlik vardı içimdə təsvir etməkdə çətinlik çəkirdim. 1 aydır buradaydım anam mən və kiçik qardaşım. Qardaşım davamlı olaraq ağlayır və mən artıq dözə bilmirəm. Anam Həsəni sakitləşdirməyə çalışır amma qeyri-mümkündür. Yenə də Həsənin səsi xoşbəxtliyimə maneə ola bilməyəcək. Həsənin səsinə, qarşı çadırdakı xala gəldi. Anam südünün kəsildiyini qardaşımın aç olduğunu buna görə ağladığını söylədi. Xala da 'iki çadır kənarda biri yeni doğum etdi gedib danış sənəin övladını da bəsləsin bir iki gün idarə edin, sonra...' dedi və susdu. Özü də bilmirdi sonrasını burada bir-birimizdən başqa kimsə yox idi. Səsindəki soyuqluğa bəs etmişliyə ilişib qaldım, üzündə heç ümidi görə bilmədim içim burxuldu bir cücərti kimi qırıldı könlüm deyəsən o görə bilmədiyim sərhədin ardında bizi gözələn həyatın ayaq izləri idi bunlar hamımızın cücərtilərinin üzərinə basıb keçmişdik, hamımızı qırıb kənara qoymuşdu. Anamın səsiylə diksindim:

_ Zəlda qardaşının başında gözlə mən iki dəqiqə sonra gələcəyim.

Ana,

_ Nə var?

Ana, acdım

_ Zəlda bir də sən başlama, əlimdən bir şey gəlmir görmürsənmi?

Yatmaq istəyirəm. Burada yatınca hər şey daha tez keçirdi. Gözəl bir yuxunun təsiriylə oyandım.

Ən sevdiyim rəng mavidir anam qızların rəngi çəhrayıdır desə də mən inadla mavini sevdim. Mavinin hər tonunu ən çox da səmanın tonlarını, yuxumda da oradaydım; səmada, qeyri-mümkün olan yerdəydim eynilə bu içində yaşadığım çadırdan çıxıb sərhədin kənarındakı həyatı görmək qədər qeyri-mümkün idi səmaya çatmaq. Erkən böyümək məcburiyyətində buraxılmış olsaq da xülyalarımızda hələ uşaqdım buna görə də bir uşağın xülyalarındakı ən gözəl xoşbəxtlik səmada olmaqdır. Buludların üzərində hoppandım, tullandım, dəlillər kimi əyləndim çox xoşbəxtdim. Sonra uzaqda bir şar gördüm ona doğru qaçdım mavi rəngli o şar mənim olmalı idi. Şar bir göyərçinin ağzında idi şarı buraxmasını istədim.

– Mənimdir o, əvvəl mən tapdım, amma mənim də olmasını istəyirəm.

Əlimi uzatdım, götürmək istəyərkən havalandı – 'o mənimdir' deyər qışqırdım.

Çarəsiz boyumu бүkdüm, gəldiyim yerə doğru getməyə başladım.

– Bura səmadır, hər kəsin baxdığı yer yəni hamımızın, eyni səmanı paylaşırıqsa o halda bu dünyada hamımızdır. Həmişə hər kəs bir şeylər üzərində haqq iddia edir, onun olmasa da mənimdir deyər, sən əsla onlardan olma həqiqətən sənin olanlar xaricində heç bir şeyə mənimdir dəmə. Bəziləriylə hər şeyini paylaşa bilmə gücünü göstər arxanı dönüb getmədən əvvəl, bəs etmədən əvvəl döyüşə bilmə cəsarətini göstər. Bu dünyada hamımız əslində qardaş, düşmənliyi hər şeyi 'mənim' deyərək bizlər etdik. Halbuki insanlar bir ovuc xoşbəxtlik yaşaya bilmənin həzzinə vara bilsədilər hər şeyə 'mənim' deməzdilər. Dünyada ki bu döyüşlər də bundan ötür əslində; bilirsənmi insanlar şar uzatmasını

deyil yalnız uçurmasını bilirlər. Uçan hər şarla da bir çox insan səfil olur, yerlərindən olur, aclıq, quraqlıq baş göstərir. İnsanlar dünyada yaşamasını bilmir Zelda, sən də böyüyəcəksən gerçək həyatı görəcəksən, sərhədin kənarındakı gerçək sənin sandığın qədər asan olmayacaq əvvəl səni götürəcəklər o sərhəddən keçincə bilmədiyən bir yerdə xarici olacaqsan, dilin, rəngin, irqin fərqli deyər səni dışlayacaqlar, axmaq yerinə qoyacaqlar – qoymağa çalışacaqlar – əhəmiyyət vermə sən onlara başını əymə dimdik get. Əsla çəkinmə, bir yerlərdə mütləq işıq yanacaq o işığı izlə.

Yaxşı, bizə bunları niyə edəcəklər?

– Səbəbləri çox özlərinə görə, sizlər öz ölkənizdən ayrılmaq məcburiyyətində qaldınız çünki sizə bunu söylədilər, evlərinizi, prospektlərinizi, küçələrinizi yerlə bir etdilər, siz sağ qalanlarsınız sizləri də götürüb buradakı sərhədlərə yerləşdirdilər vaxtı gəlincə də içəri girəcəksiniz. İşdə o zaman da var olan nizamı dəyişdirəcəksiniz. Sizlərdən faydalanmaq istəyən insanlar üzündən dəyişən hər sistemdə sizlər günahlandırılacaqsınız. *Kimiləri biləcək sizin səhviniz olmadığını kimiləri bilməyəcək kimiləri sizə sahib çıxacaq kimiləri küürəyini dönəcək, bu hər şeyə 'mənim' dəmə döyüşü üzündən sizlər və onlar arada qalacaq, çox günahsız insanın canı yanacaq ən çox da siz uşaqların, sən bəs etmə.*

Amma, amma bu çox böyük haqsızlıq, biz onlara heç bir şey etmədik ki.

– Onlara görə edəcəksiniz Zelda, iqtisadiyyatı sarsıdacaq, kimilərinin işgüzarlığı üzündən sizin çətin vəziyyətinizdən faydalanacaq çörək pulu üçün saatlarla az maaşa çalışacaqsınız amma bunu siz istədiyiniz üçün deyil ehtiyacınız olduğu üçün etdiyinizi kimsə anlaya bilməyəcək. Bütün hər şeyin günahkarı siz olacaqsınız bunlara alışıcaqsan, düşsənsə də yenidən, yenidən qalxacaqsan.

Mən yalnız evimə getmək istəyirəm.

— Sizlər böyümək məcburiyyətində buraxıldınız, hər biriniz amma sən onlardan fərqlisən bunu unutma. Sən davam edəcəksən həyatına, eyni zamanda təhsilinə də. Yoluna hansı daş çıxarsa çıxsın. Anladınmı məni? Sözlərimi unutma Zelda, ümid etməyə davam et. Mənə söz ver.

Söylədiklərimdən ötəri çox qorxmış olsam da söz verdim. 'Söz verirəm'.

— Afərin sənə, götür baxaq şarı. indi sənın oldu bu şar.

Sonra uçub getdi. Arxasından qışqırdım 'təşəkkür edirəm' amma eşitmədi çoxdan getmişdi. Gözəl idi xoşbəxtlikdə qorxusuzca şar uçurmaq, küləyin səsiylə gülümsələrimin yarışması. Heç bitməsin istədim; amma bitdi, oyandım. Yenidən yatmaq istədim yenidən eyni yuxunu görmək istədim orada çox daha xoşbəxtim, təəssüf ki, gerçək həyat deyə bir şey var və mən də onun içində yaşayıram, kokuşmuş çadırın içində kokuşmuş gerçək həyatlar... Adsız buraxılmış bəlkə də tərk edilmiş çarəsiz gerçək həyatın insanları, sahildə küncdə qalmış heç bir yerə sığdırılamamış, hekayələri belə 3 tam səhifəylə məhdudlaşdırılmış, yerini- yurdunu buraxmaq məcburiyyətində buraxılmış, buna məhkum edilmiş, kimsənin adımızı bilmədiyi hamımıza immiqrant deyildiyi biz insanlar, okeanın ortasında bir ovuc səhrada qalmış gerçək həyatın insanları... Biri bizəmi səsləndi? eşitmək istəmirəm də.

Bura da buranın gerçək həyatı.

Gerçəklərdən nifrət edirəm yuxumu geri istəyirəm. Nə qədər ağladığımı bilmirəm. Yorğun düşmüş olmağım ki yenidən yatdım.

Vaxt nə qədər keçdi bilmirəm amma bir qışqırıq səsinə oyandım doğrusu yerimdən sıçradım. Burada nə vaxt bir qışqırıq eşitsəniz anlayarsınız ki bəziləri dözə bilməyib özünü çadıra asmış ya da xəstələnib ölüb. Gəldiyim gündən bəri çox dəfə bunları yaşadığ amma

həmişə bunu maraqlandım: Hansı qatilin izləri idi bunlar bizimmi onlarınmı? Cavab hansı daşın altında gizlidirsə tapmaq istəyərəm. Bu dəfə çadırdan çıxmadım çünki bilirdim və görmək istəmirdim. Anam qaçaraq çadıra girdi.

- Zelda qaç -deyə qışqırdı.

Bax baxa qaldım, nə etməyimi istəyirdi anam, mən niyə görmək məcburiyyətindəydim. Baxdı hələ yerimdəyəm tutdu qolumdan məni çadırdan çıxardı, hər kəs bir yerlərə qaçdırırdı əlləri də dolu idi ağ rəngdə bir qutu kimi bir şey vardı oxuya bilmədim üzərində yazanları amma aydındır ki gözəl bir şey vardı içində çünki üzü gülürdü. Anam qolumdan tutdu və sürətli sürətli getməyə başladı nə olduğunu anlamağa çalışarkən birdən özümü bir yük maşınının qarşısında tapdım, böyük idi və içində böyük böyük qardaşlar vardı insanlara bir şeylər verirdi. O an anladım ki kömək gəlmişlər idi bizə, həqiqətən də göyərçinin dediyi kimi içində yaxşı olan insanlarda vardı bu gerçək həyatda. Sevincdən dəliyə döndüm və insanların arasına qarışdım. Çətin oldu amma onların qabağına keçməyi bacardım. Böyük böyük qardaşlardan biriylə göz gözə gəldik mənə gülümsədi 'səni yaramaz, adın nədir sənin?',_Zelda. Başımı oxşadı 'nə gözəl saçların var'. Saçlarımı anam 3 gün əvvəl kəsmişdi çox daha uzun və gözəl idi, bu an nə haldayam bilmirəm kəsdiyində ağladığım günü xatırladım və mənə bunu söyləmiş olmasına xoşbəxt oldum. 'Sıranı pozdun' dedi və gülümsədi 'narahat olma hamınıza çatacaq inşallah, götür bu da sənın' dedi və bir qutu uzatdı götürmək istəmədim,

_Niyə götürmürsən?

Şey...

Şey, mən şar istəyirəm, bu gün mənim ad günüdür və mən şar uçurmaq istəyirəm.

_Uşaqlar üçün bir neçə oyuncaq da verildi amma içlərində şar varmı bilmirəm. Baxmaq istərsənmi?

Bəli. Ümid etmək istəyirəm nə olar olsun nə olar olsun. Bir kənara çəkildim və gözləməyə başladım. 3 dəqiqə sonra yanıma gəldi 'təəssüf edirəm, yox idi şar içlərində dedi'. Göyərçin məni aldatmışdı mənə yalan danışmışdı ümid deyə bir şey yox idi qaçmağa başladım çadıra gəldiyimdə ağlamaqdan yorğun düşmüşdüm. Burada yalnız qışqırıqlar olar amma bu günki sevincdən idi, bir tək mən sevinə bilməmişdim. Burada insanlar çox danışmaz çox da yoldaşım yox, sanaram insanların halı yox nə danışmağa nə də yoldaşlıq etməyə mən də ona görə yazıram, sözlərimi istehlak etməmək üçün yazıram. Son qalan 3 səhifə yarpağımla dirsəyimi çürüdənə qədər yazacağam. Bu böyük həyatımızı 3 səhifə kağıza sığdıracağam və bu günü əsla unutmayacağam. Burada qışqırıqlar dənizə qarışar, dağa daşa çatar, sonra söz olar uçub gedər. Əlimin kömür qurusu ürəyimi qurudana qədər yazacağam bu mənim hekayəmi bir gün kimlərsə mütləq oxuyacaq.

Yenə yatdım və bu dəfə oyandığımda sabahısı gün olmuşdu. Anam qarınımızı doyurdu. Çox da yaxşı gəlmişdi. Gəzmək üçün çadırın xaricinə çıxışım və getməyə başladım. Uzaqda bir yük maşını göründü, içimə bir xoşbəxtlik doldu və qaçmağa başladım qaçdım, qaçdım, qaçdım. Yük maşını dayandı və içindən yenə o böyük böyük qardaşlar endi. Dünən saçımı oxşayan böyük qardaşı gördüm yanıma gəldi, _Necəsən Zelda, bax sənə nə gətirdim.

Əlində heç bir şey yox idi nə gətirmişdi görəsən. Yük maşınının arxasına yönəldi və bir çox şar çıxardı, sevincdən dəliyə dönmüşdüm hamısını götürdüm əlindən, sarıldım və təkrar qaçmağa başladım. Yuxumdakı kimi idi hər şey. Dəli kimi şarları uçururdum. İndi hər şeyi daha yaxşı anlayırdım işığımı itirməyəcəkdim. Bir palçıq bataqlığının orada dayandım. Dünən mənim ad günümüdi və mən də o şamı üfləyəcəkdim. Üç beş budaq parçası tapdım, sonra da bir daşın üzərinə palçıqdan bir tort etdim; bir gözəl bəzədim, şamları tikdim və tortum hazır idi. Yalnız bir dilək haqqım vardı və ən böyük diləyimi diləyəcəkdim. "ÜMİDİN RƏNGİ MAVİ OLSUN, QUŞLARA DA MƏNDƏN SALAM OLSUN". Ad günün mübarək olsun Zelda.

BARVA UPANJA: MODRA

Büşra ERYILMAZ

Moje ime je Zelda, ta povzetek moje zgodbe. Stara še 6 let in moj rojstni dan je danes. Ni več važno. Tu je rojstni dan praznoval še huje, moja mama tako rekla. Jaz zasuk vratu, vendar nisem mogla pritožiti, ker je imela prav, to ni bil naš dom. Kateri je najslabši kraj v hiši ali v blatu obstaja, obstaja le blazino in odejo, v kateri je hiša? To ni naša hiša in šotor. Še vedno ne razumem, kaj je to mesto, smo tam, kjer smo, zakaj smo morali zapustiti svojo hišo, ne morem razumeti, zakaj smo prišli sem, nič. Moja mama je ravno naše stališče, da smo prisiljeni preseliti, naša domovina, naša zemlja, smo morali zapustiti naš ego in sedaj moramo živeti za nekaj časa v šotoru, je dejal. Zelo težko razumeti, nočem razumeti; rada bi praznovali rojstni dan. Pred moj rojstni dan, sem imela torto in sem prepričana, da sem megljena spomnim toplo hišo s streho. Potem sem bila kot nenadoma spomnila, moja mama je nekoč dejala, nenadoma je bila moj um zatakne tresla. Naša sinoči moja mama mi je povedala, "bo to karto svojo pot do izgube svetlobe" Kaj si mislila z besedami, se sprašujem, zakaj je padla ven iz moje glave? Nisem imela svoje luči na. Tisto noč je bila naša zadnja noč in nisem nikoli več videli mojega brata po tej noči. Mislim, da ga pogrešam. Moj oče je že šel tako ali tako sinoči poslovili od nas, preden smo šli nekaj dni. Imel je, da vas zaščiti, vendar si želim, da ne bi zapustil moj oče je bil pri nas morda vse, kar bi bilo bolje. Dejal je prvi rojstni dan, ne da bi jim zdaj in morda zadnji.

Danes je bil drugačen od drugih dni, vendar razlog ni bil moj rojstni dan, sem imla še eno težko opisati sreče v meni. Tu smo bili prvih mesecih mojo mamo in mojega bratca z mano. Moj brat je nenehno joka in ne morem več prenašati. Hassan je poskušal umiriti moja mama, ampak nemogoče. Kljub temu, ovire na srečo ne more biti Hassan glas, bom našla recept. Hasan un glas, njena teta je prišel do šotoru. Materino mleko je kot, da je moj brat prenehal jokati, je tako dejal. Teta "eden od dveh šotorov stran greš posvetujte s svojim krmi tudi imel dojenček fant bo trajala dan ali dva, potem pa ..." je dejal, in je padla tišina. Nismo imeli nikomur ni vedel seboj tukaj po sebi. Sem zaljubljen v resignirano hladnosti v njegovem glasu, njegov obraz v mojem lomljenega srca kot sadike vidim nobenega upanja v sebi ima zvil pomislite onstran meje nisem mogel videti je nam stopinjah do življenja, ki so jih opravili tekalne plasti na vse nas sadike, ga je dal prelom robove. Bila sem začudna zvok moja mama:

-Zelda, pazi na svojega brata, za nekaj časa, bom takoj nazaj v dveh minutah.

Mama,

-Kaj?

-Mami, jaz sem lačna

-Zelda tudi začnete, ne vidiš, da ne morem razmišljati o ničemer?

Želim spati. Tukaj Vse je šlo spi hitreje padejo. Zbudila sem se pod vplivom lepe sanje. To je moja najljubša barva je roza barve z modro moje matere sem jo ljubila preveč des trmasto modra. a Večina vseh odtenkih odtenkih nebo modro, sem bil tam v moji sanjsko službo; nebo, ki je bilo nemogoče, mesto je bilo le mogoče priti in videti življenje na drugi strani meje, živim v šotoru, ki dosegli za nebo. padel sem otroka še nismo bili prisiljeni odrasti zgodaj, tako da nebo je najlepše v jeseni srečo otroka. Jaz odklonijo na oblakih, sem skočila, sem bila tako vesela, da sem se zabavala kot nori. Potem sem vidla balon zbežal proti njej bi morala ona je bila modri baloni me. Balon je želela zapustiti balon je v ustih golob.

- Me, da sem našel prej, vendar želim, da bi moja.

Sem razširila svojo roko, ki jo je poskušal vzleteti

-o moj "sem jokala.

Nemočno sem zasuk vratu, sem začel hojo proti kod prihajam.

- Daj pohitite, to nebo, da je, kjer smo videli vse, vse nas v tem svetu, potem pa si delijo isto nebo. Vedno trdijo na vsak zasluži nekaj, čeprav sem to rekla, ne boste res nič za mene, razen tistih, ki jih imajo. Preden se bo obrnil in pokazati sposobnost, da delijo vse, kar je z nekom, pokaže pogum za boj pred obupal. V tem svetu smo pravzaprav bratje, sovraštvo do vseh stvari, "moj" rekoč smo naredili. Vendar pa je peščica ljudi sreče veselja, da lahko živi vse, kar so varabils "moj" Ne rečem. Glede na to, da je teh vojn na svetu; Veš, ljudje vedo, ne samo podaljšanje balone za letenje. Letenje vsakega balona dogaja v veliko ljudi bednih, bo v pritličju, lakote, suše, zgodnje predstave.

Ljudje ne živijo v svetu Zeldi, boste videli, da resnično življenje, da bi šel, da odrasteš, si bo prejemnik ne bo enostavno, kot realnost prsnega koša, ki presega meje jo bodo tujci v kraj, ki ga ne poznajo, saj prehaja preko naših meja, jezikov, barv, različnih ras bo izgnati vam bo tepec - um hodiš visok nagib glave do njih .Ne obupajte, poteka v strani, ki bo zagotovo in sledite svetlobo.

Torej, povej nam, zakaj so to storili?

- Razlog z žrebom do njih, in vas, ker ste morali zapustiti svojo državo, da ste ga uvedli, svojo hišo, svojo ulico, ki jih uniči vaše ulice, ste prave pustili, da vas bo tudi prišel, ko gre tja, kjer je čas, da postavite mejo. Tukaj boste tudi spremenite obstoječi red. V vsakem sistemu, ki ga želijo izkoristiti, da bi spreminjali, ker bodo ljudje ti kriv. Nekateri bodo poznate, bodo vedeli, kdo da je tvoja krivda komu boste obrniti nazaj, nekatere od njih bo prišel s tem vse, "moje", pravijo, zaradi bojev boste in so tako veliko nedolžnih ljudi bo nastradal večino od vas fantje, da ne obupajte.

Ampak, to je velika krivica, da nismo naredili nič do njih.

-Saj skladi z njimi, Zeldi, bo stresemo gospodarstvo, nekateri ljudje zaradi pragmatizma bo koristila bo trpljenje delajo ceneje ur za denar za kruh, vendar pa delaš, ker vam ni treba želim nikomur razumeti. Se navadiš na njih vse kriv vsega, kar bo, pada dobro spet prideš spet.

Rada bi samo iti domov.

-Ste bili pustimo, da rastejo, vsak od vas, ampak ti si drugačen od njih pozabi. Si bo še naprej svoje življenje, ampak tudi za izobraževanje. Če pustite ceste, na kateri kamen. Ali si me razumel? Zapomnite si moje besede Zeldi, še vedno upam. Obljubi mi.

Prav tako bi rekel, da sem bila zelo prestrašena, saj so obljubili. "Obljuba".

-Dobro opravljeno, greš balonarstvo. Ta balon je zdaj tvoja.

Potem je šel leteti. Nato sem zavpila: "hvala", vendar ji ni slišala je že odšla. Fino, da je vesela, da letenje neustrašno balon tekmovalj z zvokom vetra moj nasmeh. Nikoli nisem želela končati; vendar pa je že konec, sem se zbudila. Želela sem, da spet vidim isto sanje spet želela spanec je zelo vesela, da spet, žal, resnično življenje obstaja kaj takega, in živim v njej, smrdljivo resnično življenje v smrdečo šotoru. Nanesejo morda zapuščeni ljudje nemočni v resničnem življenju, sem ostala na obali kot kjerkoli ni fit zgodbo celo omejen na 3 polni strani, je bila prisiljena zapustiti v tujini, je bial obsojena, mu je poklicala *priseljence*, ne vemo, smo ime, smo ljudje, ki so življenje v realnem ljudi ostal na peščico puščavi sredi oceana ... kdo nas je poklicala? Ne želim slišati. To je resnično življenje tukaj.

Sovražim Hočem prave sanje. Ne vem, koliko sem jokala. Sem na utrujena sem spal znova.

Ne vem, koliko časa je minilo, ampak dejansko sem skočil ven na mesto, sem se zbudila kričati. Tukaj, ko krik d Če veste, da je nekdo zbolel ali umrl šotori stojalo obesil. Ker je dan, ko sem prišel, smo jih že večkrat, ampak vedno sem se spraševal: Kaj je bilo sledove našega morilca so njihov vseč? Rad bi, da bi našli odgovor, ki je skrit pod kamnom. Vedel sem, ker nisem hotel zapustiti šotor in glej ta čas. Moja mama je pritekel v šotoru.

-Planila Zelda slišalo.

Sem gledala na, kaj je moja mama želela od mene, sem morala videti, zakaj. Poglej, jaz sem še vedno gojijo potegnil mojo roko in me v šotoru, vsi so se smejali prostor za pobeg je pisal o nečem nisem mogla prebrati imel take roke so bile polne bele barve v škatli, ampak zato, ker obraz očitno imela nekaj lepega. Moja mama je zgrabila za roko in sem našla to hitro

hitrost, medtem ko poskuša razumeti, kaj se je zgodilo začel sam hoditi nenadoma pred tovarnjak, ki je bil kar nekaj ogromno in je imel velik večer za ljudi. Razumela je, da je prišel trenutek, da bi nam pomagali, da je to res dobra v resničnem življenju, kot tudi ljudje, ki so bili v goloba. Bila sem jezen z veseljem, in sem bil zmeden med ljudmi. Bilo je težko, vendar mi je uspelo opraviti pred njimi. Sem prišla iz oči v oči z enim od velikega brata Nasmehnili se mi je 'ti poredna, kaj si ti? "Ime," gospod Zelda ". On je potrepljal po moji glavi, "kaj lepe lase". Moja mama je moja striženje, preden je bila 3 dni predolgo in lepa, se spomnim dneva, ko sem jokala trenutek ne vem, kaj me je ustavila in čeprav sem rekla, da sem vesela, da ga imajo. "Ti zlomil čakalne vrste," je dejal in se nasmehnil: »Ne skrbi, upam, da vas vse dovolj, pa se to v vas," in jaz se nisem predal polje,

-Ne boste dobili Ne?

-Ne ...

No, rad bi balon, danes je moj rojstni dan in želim, da bi razstrelili balone.

Dobili smo nekaj igrač za otroke, vendar ne vem, če so baloni v njih. Ali hočeš videti?

Ja.Kaj se zgodi, ko dobiš tisto, kar bi si želeli, da upam.Sem stopila na stran in čakal.3 minute kasneje, je prišla do mene " Žal mi je, da ni imela v notranjosti balona".Golobi so me prevarala ga je lagala, da mi upamo, ko sem prišel v šotoru ni bilo nič, sem začel teči, sem utrujena od joka. To bi samo stojim danes, vendar kriki veselja, eden ben sevin nisem mogel. Mi ne govorimo veliko več ljudi tukaj je moj prijatelj, mislim, da ljudje ne tvorijo prijateljstvo, niti, kako govoriti, da pišem, pišem, da je poraba moje besede. Bom napisala 3 strani listov vinske trte z mojim že zadnji preostali do zmage. Sem fit sedaj veliko 3 stran papirja v našem življenju in ne bomo nikoli pozabili danes. Tukaj kriči zmeden morje, gore dobil kamen, nato pa muhe obljubil. Bom

napisala moje srce iz moje roke do suhega črnega premoga bo to dan v mojem zgodba povzetku na enem mestu, ne bo nujno prebrati. Ponovno sem spal, in tokrat sem bila, ko sem se zbudila naslednji dan. Moja mama je bila sposobna nahraniti naš želodec. Zelo dobro je prišel. Sem prišla ven iz šotora, da hodi okoli in začel hoditi. Stran pojavil tovornjak je bil napolnjen s srečo, da me sem tekla in tekla, tekla, tekla. Tovornjak ustavil in da veliki brat je šla naprej. Včeraj sem videl brat je prišel k meni božati moje lase,

-Zelda, poglej, kaj sem ti prinesel.

Ni bilo nič v roki, kar je prinesel čudno. Tovornjaki z glavo na hrbtu in je imel veliko balonov, sem bil nor na vse radosti sem dobil iz rok, sem objel in začel ponovno deluje. Vse se je zdelo moje sanje. Sem letela balone kot nor. Zdaj bolje razumemo vse, kar se dogaja, da izgubijo svojo svetlobo. Stala sem tam blatno barje.

Včeraj je bil moj rojstni dan in sem bil, da bo razstrelil to svečo. Našla sem dele treh od petih vej, nato pa sem naredila torto blata na kamen; Imam lepo okraski, sveče in drugo torto sem bil pripravljen. Sem samo ena želja odobrena in sem bil tekoč, da želijo za svoj največji želji. Naj modra, da je barva upanja. Lepo pozdravljeni ptice. Vse najboljse Zelda!!

YERYÜZÜNDE BİR GÖÇMENİN YERİ*

Çağrı ÇARDAKLI**

Güneş ışığında uyuyamam ben. O sabah yine uykum güneşin ilk ışıklarıyla bozuldu. Kalkıp yüzümü yıkadım. Süveyda'nın bana hediye ettiği o küçük aynada kendimi gördüm. Otuz yıllık zamanın nasılda çabuk geçtiğini o sabah anladım. Hiçbir şey artık eskisi gibi değildi, her şey değişmişti. İnsan birkaç saatlik uykusundan uyanınca bile hayatında bir şeylerin değiştiğini farkederek. Bana göre mekanı değiştiren zamandır. Zaman değişir ve gelişirse, mekanda buna bağlı olarak değişir. Aynaya bakıp bunları düşünürken aklıma Süveyda geldi. Otuz yıl önce mesleğimin ilk yıllarının verdiği heyecanla eşimle taşındığım Kadıköy 'de bir mahalleye Suriye'den göç eden işçi göçmen bir aile vardı. Sayıları giderek artan göçmenlerin düzensiz yaşamları ve düzensiz işleri vardı. Bu düzensizlik ülkedeki yerli işçi kesimi de giderek tehlike altında bırakıyor, ülkemizi ekonomik krize sürüklüyordu. Üç çocuklu bu genç çekirdek aileden benim öğretmenlik yaptığım okula gelen Süveyda adında on dört yaşında bir kızları vardı. Maddi durumlarının kötü olmasının yanı sıra geldikleri bu ülkenin dilini bilmemeleri ve bazı insanların onların üzerindeki psikolojik etkileri altında çökmüş bir ailenin en büyük çocuğuydu. Üç ay gibi kısa bir sürede Türkçeyi çok güzel konuşabiliyordu. Benim gözümde okuyup bu güzel ülkede iyi yerlere gelip ailesine bakacaktı. Bana göre onun geleceği parlaktı.

Eşimle birbirimizi çok severek evlenmiştik. Benim için aşk dedikleri şey oydu. Ona duyduğum aşk kelimelerle anlatılabilseydi eğer isimsiz kalırdı. Çünkü hiçbir kelime ona duyduğum hissi anlatamazdı. Kadıköy'e taşındığımızdan beri çocuk istiyorduk. Eşim üç aylık bir kız çocuğuna hamileydi. Bir çocuğum olacaktı. Böylesi mutluluk harika bir duyguydu. Aynı şekilde başıma eşim beş aylık hamileyken hayatımda hiç gelmeyen kötü bir olay geldi. Eşim akciğer kanserine yakalanmıştı. Doktorların bütün çabalarına karşı kurtarılamadı. Bu üzüntüyü anlatamazdım. Artık bir aşım bir dostum bir eşim yoktu. Bir kızım yoktu. Kadıköy'de bir yıl geçirmiştik. Belki de en yakınımdaydım insan Süveyda'ydı. O beni anlayan çok zeki ve çalışkan bir kızdı. Bana göre onun isminin anlamı dünyanın kalbinin ortasında var olan barışı simgeleyen siyah bir noktaydı. Çünkü siyah aşktı. Çünkü aşk temizdi. Çünkü barış temiz bir süttü. Çünkü aşk barış demekti. Ve insanlar buna inanmalıydı. Okulda onu ötekileştirenlere aldırış bile etmezdi. Derslerindeki kararlılığı, başarısı, hayata karşı duruşu her geçen gün artarak devam ediyordu.

Yağmurlu bir pazartesi günü okuldan beraber mahalleye geldiğimizde mahallede ambulansların, polislerin onların oturduğu evin önünde olduğunu fark ettim.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan "Göçmen Sorununa Genç Bakış" isimli yarışmada **hikaye** dalında **ÜÇÜNCÜ** olan eser.

** Çağrı ÇARDAKLI / Adnan Menderes Üniversitesi ASYO Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi,

Öldürülenler Süveyda'nın ailesiydi. Aniden kopan ılık Süveyda'ya aitti. Onun artık bir ailesi yoktu. Duyduğum söylemlere göre farklı oldukları bu mahallede Süveyda'nın annesinin bedenini kullanarak para kazandığını ve öldürüldükleri söyleniyordu. Süveyda yalnız kalmamıştı. Yanında ben vardım. Onu korumalıydım. Acılarımızı paylaşarak yaşamalıydık. Onu öyle bırakamazdım. O artık benim biricik kızımdı. Bana bundan bir yıl önceki doğum günümde hediye ettiği bu aynaya bakıp bunları düşünürken aklıma akşamki Türkiye İnsan Hakları Kurumu'nun ödöl töreni ve sonrasındaki doğum günüm için hazırlattığı yemek geldi. Evet bu gün benim doğum günümdü. Altmış yaşında ölümü mutlu bir şekilde bekleyen yaşlı biriydim.

Akşam olmuştu hepimiz Süveyda'yı kürsüde dinliyorduk ödüle layık görülmüş ve insan haklarına yönelik yaptığı azimli çalışmaları ve düşüncelerinden dolayı cumhurbaşkanı tarafından kurumun başkanı seçilmişti. Onun sayesinde Türkiye'nin birçok yerinde ve yurt dışında iki ülkede göçmenlerin okullarda eğitim görmelerini ve topluma kazandırılması için örgütler kurulmuştu. Onu gururla dinliyordum. Beni göstererek " Baba" dedi. Onu dinlerken yanaklarımın ıslandığını hissettim. Salon alkışlara boğulmuştu. Evet, emindim. Bu ülkede artık hiçbir göçmen ailesinin yaşamı o hayatta olduğu süre boyunca onun ailesi gibi olmayacaktı. Bu ülkede insanın insan tarafından alınan hakları tekrar geri verilecekti. Artık mutluydum, ölebilirdim. Bir zamanlar Afganistan'dan İstanbul'a gelen ailemin intikamı kırk yıl sonra alınmış ve katillerinden hesabı sorulmuştu. Süveyda konuşmasını bitirip gelince sarılıp doya doya ağlayabilirdik...

THE PLACE OF AN IMMIGRANT ON EARTH

Çağrı ÇARDAKLI

I can't sleep in the sunshine. That morning my sleep was spoiled with the first lights of the sun. I got up and washed my face. I saw myself in that small mirror that Süveyda gave me. That morning I understood how thirty years' time elapsed quickly. Nothing was like before anymore, everything changed. Even when a person wakes up from a few hours of sleep, he realizes that something has changed in his life. It's time that changes the space for me. If the time changes and evolves, the space changes correspondingly. When I looked at the mirror and thought about it, Süveyda came to my mind. Thirty years ago I moved with my wife in the excitement of the first years of my profession and there was a immigrant worker family migrating from Syria to a neighborhood in Kadikoy. The increasing number of immigrants had irregular lives and irregular jobs. This irregularity was increasingly endangering the indigenous workers in the country, dragging our country into economic crisis. They had a fourteen-year-old daughter named Süveyda, who was coming to the school that I've been teaching, from this young family with three children. She was the eldest child of a family who had not known the language of this country and had fallen under the psychological influences of some people, alongside their bad financial situations. In such short period of time as in three months she could speak Turkish very well. In my eyes she will study and will attain a good position in this country and will look after her family. To me, her future was bright.

We with my wife married to each other with love. For me, love is what they say. If it was possible to express my love for her with words then it would be nameless. Because there is no word that could express how I feel about her. Ever since we moved to Kadıköy, we wanted to have a child. My wife was pregnant to a three-month-old baby girl. I would be having a child. Such happiness was a great feeling. In the same way, while my wife was five months pregnant I had a bad incident that never happened in my life. My wife was diagnosed with lung cancer. She could not be saved against all the doctors efforts. I could not tell this sorrow. I no longer have a love, a friend, my wife. I did not have a daughter. I spent a year in Kadikoy. Maybe the closest person to me was Süveyda. She was a very intelligent and hardworking girl who understood me. To me, her name was a black spot, symbolizing the peace that existed in the middle of the world's heart. Because black was love. Because love was clean. Because peace was a clean milk. Because love meant peace. And people should have believed it. She would not have even paid attention to those who alienated her in school. Her determination in her studies, her success, her stance against life was continuing increasingly day by day.

On a rainy Monday, when we came to the neighborhood from the school, I noticed the ambulances in the neighborhood and the cops were in front of the house where they lived. The family that was murdered was Süveyda's family. The scream that suddenly broke out belonged to Süveyda. She no longer had a family. According to the speeches I heard, it was said that in this neighborhood they were different and that Süveyda's mother was earning money by using her body and so they were murdered. Süveyda was not alone. She had me. I should be protecting her. We should be living by sharing our pain. I could not leave her like that. She was now my only girl.

When I looked at this mirror which she have given to me on the birthday a year ago and thought about all that, I remembered the award ceremony of the Human Rights Institution of Turkey and the birthday dinner prepared after the ceremony. Yes, today was my birthday. I was an elderly man who was happily waiting for death at the age of sixty.

It was evening, we were all listening to Süveyda on the dais and she was elected president of the institution by the president because of her hard work and considerations for human rights. Thanks to her, organizations have been set up in many parts of Turkey and abroad in two countries for immigrants to be educated in schools and to recruit them to community. I was listening to her proudly. She pointed at me and said, "Father." While I was listening to her, I felt my cheeks wet. The hall was drowned in applause. Yes, I was sure. In this country, no family of immigrants will be like her family for as long as she was in life. In this country the human rights taken by human beings will be restored. I was happy now, I could die. My family's revenge that came from Afghanistan to Istanbul was taken forty years later, and their killers were asked for an account. When Süveyda finishes her speech we could hug and cry to our heart's content...

DIE STELLE EINES IMMIGRANTEN AUF UNSERE ERDE

Çağrı ÇARDAKLI

Ich kann in dem Sonnenlicht nicht schlafen. Gleich wieder am Morgen, mit den erscheinen des ersten lichtetes, entging mir der schlaf. Ich stand auf und wischte mein Gesicht. Ich sah mich selbst, in dem kleinem Spiegel die mir Süveyda geschenkt hatte. Erst jetzt merke ich dass wie schnell die 30 Jahre vergangen sind. Alles hatte sich geändert Nichts war wie früher. Man merkt schon nach ein paar Stunden Schlaf dass einiges etwas verändert ist. Es ist die Zeit die uns räumlich umwandelt. Wenn sich die Zeit verändert und entwickelt, variiert sich demnach der Veranstaltungsort. Als ich den Spiegel ansah kam Süveyda in meinen Sinn.

Vor dreißig Jahren, die ersten Jahre meines Berufs, zog ich begeistert mit meiner Frau nach Kadıköy. Ich kannte dort eine Arbeiter Familie die aus Syrien ausgewandert waren. Die zunehmende Zahl der Auswanderer hatten eine unregelmäßiges Leben und kein richtiges Arbeit.

Diese Unregelmäßigkeit, bedroht die Hausangestellten, zu einer Wirtschaftskrise im Lande. Einer von den drei Kindern der Familie besuchte die selber Schule wo ich Lehrer war. Sie heißt Süveyda und war 4 Jahre alt. Neben den schlechten ökonomischen zustand, konnten sie noch die Sprache dieses Landes beherrschen. Außerdem war sie als älteste Kind der Familie von einigen Leuten, psychologisch unterdrückt. In einem kurzen Zeitraum von drei Monaten konnte sie sehr gut Türkisch reden. Nach meiner Sicht wollte sie in diesem schönen Land einer erfolgreichen Bildung machen und später eigene Familie helfen.

Ich denke er wird eine sehr gute Zukunft haben. Wir waren miteinander sehr verliebt und haben geheiratet. Das war für mich was sie als Liebe nennen. Es wäre nicht möglich gewesen meiner Liebe gegenüber sie mit den Wörtern zu erklären. Nach dem wir nach Kadıköy umgezogen waren wollten wir immer einen Kind haben. Meiner frau war drei Monate schwanger auf einem Mädchen. Ich sollte ein Vater werden. Was für eine schöne Freude. Ebenso hatte ich zum ersten Mal ein schlechtes Ereignis erlebt als meine frau im fünften Monat schwanger war. Meine Frau litt an Lungenkrebs. Nach allem Bestreben der Ärzte haben sie nicht retten können Ich konnte meine Leiden nicht beschreiben. Jetzt gab es meine Liebe, meine Frau und meine Freund nicht mehr. Ich hatte keine Tochter.

Ich verbrachte ein Jahr in Kadıköy. Vielleicht ist der Mensch von meiner Umgebung Süveyda gewesen, die mir ganz nah stand. Sie war sehr klug und fleißig und konnte mich am besten verstehen. Für mich bedeutet ihre Name in mein Herz als ein Symbol der Frieden, sie stand damit im mittepunkt der Welt. Denn schwarz war Liebe und Liebe war sauber. Denn Frieden bedeutete eine saubere Milch. Denn lieber bedeutet Frieden. Die Menschen sollten es glauben.

Unbeachtet auf die Diskriminierungen in der schule führte sie ihre Leben weiter. Ihre Stabilität gegen über der Unterrichten und die Einstellung zum Leben war Tag zu Tag besser. Als wir zusammen an einem regnerischen Montag in unsere Wohnviertel kamen, merkten wir Polizisten und Krankenwagen vor ihrem Haus. Die getöteten waren ihre Eltern. Plötzlich brach Süveyda ein Schrei aus. Sie hatte keine Familie mehr.

Nach dem aussagen verdiente die Mutter ihr Geld durch Prostitution, deswegen wurden sie ermordet. Süveyda war nicht allein gelassen. Ich war neben ihr. Ich hatte ihn zu schützen. Wir sollten jetzt unsere Schmerz zu teilen. Ich konnte sie nicht in stich stehen lassen. Sie war ab nun meine einzige Tochter. Als ich mich in den Spiegel ansah die sie mir vor einem Jahr bei meiner Geburtstag geschenkt hatte, war ich noch beim Gedanken an letzten Abend bei der Preisverleihung für den Institut für

Menschenrechte und an das Abendessen die sie für meinen Geburtstag vorbereitet hatte. Ja heute war mein Geburtstag. Ich wartete glücklich mit dem alter von sechzig Jahren auf den Tod. Es war Abend geworden, sie gab eine Vorlesung über die Menschrächte und wir hörten Süveyda dabei zu. Sie wurde wegen ihrer Bemühungen vom Präsident zum Leiter der Organisation ausgewählt und ausgezeichnet. Dank ihm wurden in vielen Gebieten der Türkei und im Ausland, Organisationen gegründet damit die Emigranten in der Gesellschaft zu Schule gehen können. Ich hörte ihm stolz zu. Dabei zeigte er mich an und sagte „Vater“. Ich wurde rot in den Wangen und Tränen liefen mir aus dem Augen. Der Salon war mit Applaus übertönt. Ja, ich war mir sicher. So lange sie noch am Leben ist, sollte in diesem Land kein anderer Einwanderer Familie so ein Leben haben wie ihrer eigene. Die genommenen Menschenrechte von Menschen sollten zurückgegeben werden. Ich war jetzt glücklich und könnte sterben. Die Rache meiner Familie, die von Afghanistan nach Istanbul kamen, nach 40 Jahren damit genommen worden. Die Täter wurden damit in Rechenschaft gestellt. Nachdem sie ihre Rede beendet hatte und nach Hause kam, haben wir uns umarmt und reichlich geweint.

موطن مهاجر في الافق

Çağrı ÇARDAKLI

لا استطيع النوم على اشعة الشمس مرة اخرى استيقظت على اشعتها ذلك الصباح نهضت وغسلت وجهي ونظرت اليه في المراة التي اهدتني اياها سويده ذلك الصباح فقط فهمت كيف مرت ثلاثين سنة مرورا سريعا لم يعد اي شئ كما كان عليه في السابق على العكس كل شئ تغير بعد ساعات قليلة فقط من الاستيقاظ من النوم يمكن للمرء فهم كيف ان كل شئ تغير فبالنسبة لي الزمان هو الذي يغير المكان فاذا تغير الزمان فالمكان كذلك بمثله يشهد تغيرا

وبينما انظر الى المراة وعقلي شارد في كل هاته الافكار تبادرت الى ذهني سويده قبل ثلاثين سنة وفي اولى سنوات عملي الشيقة حين انتقلت انا وزوجتي للعيش في كاديكوي باسطنبول حيث كانت هناك عائلة سورية مهاجرة فمع تزايد اللاجئين تزايدت معهم طرق عيشهم واعمالهم الغير منظمة عدم الانتظام هذا جعل من قطاع الشغل للدولة يدخل في مرحلة حرجة و شهد اقتصاد الدولة ايضا ازمة كبيرة هذه العائلة التي كانت مكونة من ثلاثة افراد كان من بين افرادها سويده الفتاة ذات الاربعة عشر سنة حيث كانت تترتاد المدرسة التي كنت ادرس فيها ضعف حالتهم المادية وعدم ادراكهم لغة هذا البلد اضافة الى الضغط النفسي الذي كان يمارس عليهم من قبل فئة من الناس فقد كانت سويده كبرى بنات هذه الاسرة ففي ظرف ثلاثة اشهر تحدثت التركية بطلاقة فمستقبلها كان سيصبح لامعا حسب نظري كانت ستدرس وستحصل على منصب يخول لها مساعدة هلهما في القريب البعيد

اما انا وزوجتي فقد تزوجنا عن حب فقد كانت بالنسبة لي العشق الذي لطالم تحدثت الناس عنه فلو كنت قد عبرت لها بكلمات الحب التي كنت اسمعها كان حبنا سيظل بدون اسم لانه لم تكن هناك كلمات تعبر عن مدى حبي لها منذ انتقالنا الى كاديكوي ونحن نتمنى ان نرزق بطفل بلى تحقق ذلك واصبحت زوجتي حاملا في شهرها الثالث انذاك كنا سنرزق بفتاة وكانت فرحتنا سيصبح لها معنى اخر لكن لما اكملت زوجتي شهرها الخامس اصيبت بسرطان على مستوى الرئة ورغم محاولات اطباء فانهم لم يستطيعوا انقاذ حياتها كان احساسا رهيبا لن استطيع وصفه فلم يعد لي زوجة ولا صديقة فقد كانت هي كل شئ بالنسبة لي وفقدت ابنتي التي كنا سنرزق بها كذلك

قضيت سنة كاملة بكاديكوي كانت سويده هي اقرب شخص لي فقد كانت هي الفتاة الذكية و النشيطة التي تفهمني فقد كان اسمها ليحمل في طياته معنى للسلام وسط الحياة التي كانت كنقطة سوداء \العشق هو

العجوز ذا الستين عاما والمنتظر لمجيئ موته
بسعادة

حل المساء ونحن هنا ننصت لسويده وهي تتحدث
فوق المنصة فبفضل عزمها واعمالها الناجحة ثم
اختيارها من قبل رئيس الجمهورية لتكون رئيسة
للمؤسسة فبفضلها سواء في تركيا او خارجها
اصبح للمهاجرين الحق في التعلم والتدريس وذلك
ببناء منظمات تدافع عن ذلك كنت انصت اليها بكل
افتخار اشارت الي مناديتي بابي وانا انصت لها
تبللت وجنتاي فمن الان وصاعدا وفي هذا الوطن
لن تعيش اي عائلة مهاجرة كيف ما كانت الظروف
التي مرت منها عائلتها فالحقوق التي سلبها الانسان
من اخيه بني البشر في هذه الدولة ستعاد من جديد
فقد اصبحت الان سعيدا باستعادة الموت المجيئ
فقد اخذ بثار عائلتي بعد اربعين سنة التي كانت قد
هاجرت في قديما من افغانستان نحو اسطنبول
وتمت كذلك معاقبة القتلة
فبعد انتهاء خطابها يمكننا البكاء وعناق بعضنا
البعض انا وسويده

السلام فالناس يجب عليهم فهم ذلك لم تكن تبدي
سويده اهتماما لمضايقة اصدقائها لها في المدرسة
بل على العكس كانت كل يوم تزداد نجاحا في
دراستها وتزداد قوة وقوفها قبال الحياة
في يوم اثنين ممطرتوجهنا من المدرسة الى الحي
الذي كان مليئا بسيارات الشرطة والاسعاف فقط
اثار انتباهي تمركز رجل الشرطة امام منزلها
بالضبط فالعائلة التي قتلت كانت عائلة سويده فجاء
تعالى صوت صراخ سويده في الافق فقد اصبحت
هي كذلك يتيمة من دون عائلة فحسب ما سمعت من
ما كان يروج في الحي انهم كانوا يتاجرون بجسد
امها وبعد ذلك قاموا بقتلها لم تكن سويده وحيدة بل
كنت انا الى جانبها كان يجب علي حمايتها لم يكن
علي تركها هكذا فقد اصبحت ابنتي الصغيرة
وانا شاردي افكاري ناظرا لهذه المرأة التي اهدتني
اياها سويده السنة الماضية تبادل الى ذهني حفل
توزيع جوائز مؤسسة تركيا لحماية حقوق الانسان
والتجهيز لحفل عيد ميلادي اللذان سيقاما هذا المساء
نعم فالיום هو عيد ميلادي فقد اصبحت ذلك

МЕСТО ИММИГРАНТА В ЗЕМЛЕ

Çağrı ÇARDAKLI

Я не могу спать на солнце. Он снова сломал утром с первыми лучами солнца сна. Я встал и умылся. Süveyda меня как подарок, который где я увидел себя в зеркальце. Тридцатилетний время как быстро выяснили, что утром. Ничего не было больше не как раньше, все изменилось. Он понимает, что что-то изменилось человеческую жизнь даже просыпаться несколько часов сна. Для меня это время, чтобы изменить место. Если время изменяется и развивается, она изменяется в зависимости от места. Посмотрите в зеркало, они пришли мне на ум, когда думаешь suveyda. Тридцать лет назад я переехал с женой взволнованно дал первые годы моей профессии Кадикой также имели семьи трудящихся-мигрантов, которые мигрируют из одного района в Сирию. Номер имел неправильную жизнь и работает все более нелегальные мигранты. Эти нарушения отрезных домашних работников по всей стране покидает все больше и больше под угрозой, экономический кризис тащил нашу страну. Три маленьких детей называли нуклеарной семьи в suveyda учителя из школы я сделал мой четырнадцатилетняя дочь. Они знают язык финансового положения страны их происхождения, а также бедных, и некоторые люди, был самым старшим ребенком в семье разрушилась под психологическим воздействием на них. Турции в короткий период в три месяца, он был в состоянии говорить очень хорошо. Прочитайте мои глаза будут видеть семью прийти в лучшее место в этой прекрасной стране. Для меня, его будущее было светлым. Мы были женаты очень рады сотрудничать друг с другом. Он голосует за то, что они любят меня. был с ним, я слышал слова любви, если он оставался неизвестным. Потому что никакие слова не могли бы объяснить чувство, которое я когда-либо слышал. Мы хотим, чтобы дети, так как мы переехали в Кадыкей. Моя жена была беременна их три-месячной девочкой. Я бы иметь ребенка. Таково было большое чувство счастья. Точно так же, когда моя жена пришла мне в голову плохой случай, который никогда не приходил пять месяцев беременности в моей жизни. Моя жена страдала от рака легких. Врачи не могли быть спасены от всех усилий. Я не мог сказать эту печаль. Теперь я люблю человека, у меня не было жены. Я провел год в kadikoу. Может быть, это Süveyda люди в моем районе. Она была очень умной и трудолюбивой девушкой, которая понимает меня. Для меня это был черный символизирующего мира в середине сердца мира смысла его имени. Потому что я люблю черный. Потому что любовь была чистой. Потому что мир был чистым молоком. Потому что я имею в виду любовь мир. И люди не должны верить этому. определение в ее сознании даже изолировать эти в школе, успех, отношение к жизни продолжается каждый день. В дождливом понедельник мы пришли к окрестностям в окрестностях машин скорой помощи из школы вместе, я заметил, что в доме, где полиция они усажены. Süveyda убитых были семьи. Внезапно сломан визг Süveyda. У него не было семьи больше.

По риторике я слышу, что они отличаются в этих районах, которые зарабатывают деньги, используя тело матери и сказали, что убили Süveyda. Сувайда была оставлена в покое. У меня есть следующий. Я должен был защитить его. Мы должны жить, разделяя нашу боль. Я не мог оставить его так. Она была моя единственная дочь в настоящее время.

Еда пришла ко мне год назад, что он посмотрел в зеркало на мой день рождения подарок на мой взгляд, им думать, что Турция приготовила для моего обеда дня рождения на церемонии награждения Института по правам человека и после. Да, в тот день был мой день рождения. Шестьдесят лет счастливо в ожидании смерти была старшей. Это был вечер мы слушали Süveyda было награждено на пьедестале президентом и руководителем организации из-за их нелегкий труд и его мысль по правам человека было выбрано.

Благодаря ему многие части Турции и за рубежом мигрантов, обучающихся в школах двух стран и организаций, созданных для возвращения в общество.

Я слушал его с гордостью, показывая мне «Папа,» сказала она. Я чувствовал, что мой слушая ее мокрые щеки. Салон аплодисменты утонули. Да, я уверен. В этой стране уже не в живых до тех пор, как он живет в семьях иммигрантов, он никогда не будет, как и ее семья. Права человека, полученные люди в этой стране будут возвращены. Теперь я был так счастлив, я мог умереть. После мести семьи из Афганистана в Стамбул и учет сорок лет спустя он попросил убийца. Мы съоедем обниматься как только пришла suveyda после речь...

جای یک مهاجر در کره زمین

Çağrı ÇARDAKLI

از نور آفتاب نمیتوانم خواب کنم. صبح گذشته هم نور آفتاب خوابم را خراب کرد. دست و روی ام را شستم. او آینه که سویده برایم هدیه داده بود، خودم را دیدم. سی سال چی قسم به این زودی پشت سر مانده او را فهمیدم. هیچ چیز مثل سابقش نیست، همه چیز تغیر خورد. انسان به از چند ساعت خواب هم میتواند بفهمد که به زندگی چقدر چیز ها تغیر کرده است. به نظر من زمان باعث تغیر مکان است. اگر زمان روبه تغیر و ترقی باشد، مکان هم به او ارتباط دارد که تغیر کند. هنگام که به آینه نگاه میکردم، به فکر سویده آمد. سی سال پیش هیجان که روزهای اول کاری ام برایم داده بود، مهاجری از محله کدکوی سوریه یک کارگر فامیل های مهاجر بود. آن مهاجرین که با مهاجرت تعداد شان زیاد شده بودند، به یک زندگی و و یک کار ببترتیب دچار بودند. این بی ترتیبی به اشخص همان محل هم به مشکلات دچار میساختند، در کشور ما بحران اقتصادی هم در جریان بود. آن سویده که از یک فامیل کوچک است که دارای سه اولاد بودند، یک دختر چهارده ساله هم داشتند. فامیل که وضعیت مادی خراب، همچنان زبان آن کشور را هم بلد نیستند و

دختر که در تحت تاثیر دیگران رفته باشد بود. در مدت سه ماه زبان ترکی را به سکل احسن اش فرا گرفت. به نظر من به این زیبا آمده فامیلش را خوب تامین خواهد ساخت. به نظرم آینده اش درخشان است. مابه رضایت مملو با عشق عروسی کردیم. به فکر عاشقی همان است. نام این را عاشقی خطاب میکردند هم جاویدان خواهد میماند. بخاطریکه هیچ از یکی آن جملات که تا حال شنیده ام، او حس را برایم نمیداد. از وقیتیکه در کدکوی با هم دیگر معرفی شدیم، آرزوی اولاد دار شدن را داشتیم. همسر سه ماهه باردار بود. امید یک طفل را داشتیم. این خوشهای واقعا یک احساس فوق العاده بود. در چنین موقع که همسر پنج ماهه باردار بود، یک واقعه تلخ پیش آمد. خانم به سرطان ریه دچار شد. با این همه زحمات داکتران باز هم جلوگیری کرده نوانستن. این غم و انده ام را به کسی گفته نمیتوانستم. اینکه یک خانم، یک رفقم و یک عاشم دیگر نیست. یک دخترم نبود چون یک سال را در کدکوی سپری کرده بود.

شاید نزدیک ترین انسان برایم سویده بود. او دختر که مرا درک کرد و همچنان یک دختر ذکی و زحمتکش بود. به نظرم نام وی، سیاه سمبولی از صلح، در دنیا است. چون عشق سیاه بود، چون عاشقی پاک است. چونکه صلح یک شیر سفید است. چونکه عشق به معنی صلح بود. و اشخاص به این باد باورداشته باشند. فرق نمیکرد اینکه بعضی ها از مکتب به حاشیه رانده بودند. به مرور زمان صمیمی ات وی، موفقیت وی و غیره روبه پیشرفت بود. روز دوشنبه در یک روز بارانی با هم یکجا، وقتیکه به محله آمدیم، در محله که آنها زندگی میکردند، پیشروی خانه امبولانس و پولیس هارا دیدیم. مقتول از فامیل سویده بود. ناگهان بود فریادی از سویده برآمد. برایش دیگر فامیلی وجود نداشت.

چیزیکه من شنیدم شدم، با استفاده از بدن، مادر سویده پول به دست آوردند و به قتل رسانیدن. سویده تنها مانده بود. در پیشش تنها من بودم. باید از او مواظبت کنم. او به مثابه یک دختر، برایم مانده بود.

اطراف سالون صدای چک چک بود. بلی باور داشتم. در این کشور هیچ یکی از فامیل مهاجرین، به مثل او نخواهد شد. در این کشور حقوق از دست رفته انسان ها دوباره برگردانده میشود. لهذا خوشحال بودم، میتوانستم بمیرم بود. یک وقت ها اشخاص که از افغانستان به ترکیه آمده بودند، بعد از چهل سال، از فامیل ام انتقام گرفتند و قضیه را از قاتل ها پرسیدند. بعد از آمدن سویده امکان گریان کردن ما بود....

ЖЕР ЖҮЗҮНДӨ БИР КӨЧМӨНДҮН ЖЕРИ

Çağrı ÇARDAKLI

Мен күн ысыгында уктай албайм.Ошол таңда уйкум кайрадан күндүн тийген нурлары менен бузулду.Туруп бетимди жуудум.Сувейданын мага белек кылган кичинекей күзгүсү менен өзүмдү көрдүм.Отуз жылдык убакыттын канчалык тез өткөнүн ошол таңда түшүндүм.Эч нерсе эми мурункудай эмес эле,бардык нерсе өзгөргөн эле.Адам бир нече саатык уйкусунан ойгонгондон кийин дагы жашоосунда бир нерсе өзгөргөнүн байкайт.Менимче жерди өзгөрткөн замане болсо керек.Заман өзгөрүп өнүксө,жер дагы ага жараша өзгөрөт.Күзгүтө карап буларды ойлонуп жатып оюма Сувейда келди.Отуз жыл мурун кесибимдин алгачкы жылдарындагы толкундоо менен жубайым менен көчүп барган Кадыкөйдө бир айылга Сириядан көчүп келген бир жумушчу көчмөн үй бүлө бар эле.Барган сайын саны көбөйгөн көчмөндөрдүн баш аламан бир жашоосу жана иштери бар эле.Бул тартипсиздик өлкөдөгү жергиликтүү жумушчу бөлүгүнү дагы коркунуч алдында калтырып,өлкөбүздү экономикалык кризиске алып барып жатты эле.Үч балалуу бул жаш үй бүлөдөн мен мугалим болгон мектепке келген Сувейда деген 14 жаштагы кызы бар эле.Материалдык абалы жаман болуусунун жанында алар келген өлкөнүн тилин билбөөсү жана кээ бир адамдардын аларга тийгизген психологиялык таасирлери астында калган бир үй бүлөнүн эң улуу кызы эле.Үч ай сыяктуу кыска бир убакытта түркчөнү жакшы сүйлөй алды.Менин алдымда окуп бул өлкөдө жакшы жерлерде иштеп үй бүлөсүнү карайт эле.Менин оюмча анын келечеги жарык эле.

Жубайым менен бири бирибизди аябай жакшы көрүп үйлөндүк эле.Мен үчүн сүйүү деген нерсе ал эле.Ага болгон сүйүүм сөз менен түшүндүрүлүүлүгө болсо эгер ысымсыз калат эле.Анткени эч бир сөз ага болгон сезимимди түшүндүрө албайт эле.Кадыкөйгө көчүп келгенибизден бери балалуу болууну каалап жаттык эле.Жубайым 3 айлык бир кыз боюнда бар эле.Бир балалуу болот элем.Мындай бактылуулук укмуштуудай бир сезим эле.Жубайым 5 айлык боюнда болгондо жашоомдо эч болбогон жаман бир окуя башыма келди.Жубайым өпкө рагына чалдыкты.Докторлордун бардык аракетине карабастан куткара алынбады.Бул кайгыны түшүндүрө албайт элем.Мындан ары жалгыз сүйүүм,досум,жубайым жок.Бир кызым жок эле.Кадыкөйдө бир жыл өткөрдүм.Балким эң жакын адамым Сувейда эле.

Ал мени түшүнгөн өтө акылдуу жана эмгекчил бир кыз эле.Менимче анын атынын мааниси дүйнөнүн жүрөгүнүн ортосунда болгон тынчтыктын символу болгон кара бир чекит эле.Анткени кара чекит сүйүү эле.Анткени сүйүү таза эле.Анткени тынчтык таза бир сүт эле.Анткени сүйүү тынчтык деген.Адамдар буга ишениши керек эле.Мектепте аны бөлгөндөргө сыр берчү эмес эле.Сабактарындагы чечкиндүүлүгү,ийгилиги,жашоого болгон көз карашы күн өткөн сайын уланып жатты эле.

Жамгырлуу бир дүйшөмбү күнү мектептен чогуу айылга келгенибизде тез жардамдардын, милициялардын алардын үйүнүн алдында турганын байкадым. Өлтүрүлгөндөр Сувейданын үй бүлөсү эле. Бир маалда Сувейда кыйкырып жиберди. Анын эми үй бүлөсү жок. Уккандарыма караганда Сувейданын апасынын денесини колдонуп акча тапканын жана өлтүрүлгөнү айтылып жатты эле.

Сувейда жалгыз калбады эле. Жанында мен бар элем. Аны коргошум керек эле. Кайгыларыбызды бөлүшүп жашашыбыз керек эле. Аны таштай албайт элем. Ал эми менин жалгыз кызым эле.

Мага мындан бир жыл мурунку туулган күнүмдө белек кылган күзгүгө карап буларды ойлонуп жатып оюма кечки Түркия Адам Укуктары Уюмунун сыйлык аземи жана кийинки туулган күнүм үчүн даядалган тамак келди. Ооба бул күн менин туулган күнүм эле. Алтымыш жашында өлүмдү бактылуу бир абалда күткөн карыя элем.

Кеч болгон эле баарыбыз Сувейданы угуп жаттык, сыйлыкка татыктуу деп табылыптыр жана адам укуктарына багытында жасалган эрктүү эмгектери жана ойлору үчүн президент тарабынан уюмдун төрагасы болуп тандалды.

Анын жардамы менен Туркиянын бир нече жеринде жана чет өлкөдө 2 өлкөдө көчмөндөрдүн мектептеринде билим алууларыны жана коомго берилиши үчүн уюдар курулду.

Аны сыймык менен угуп жаттым. Мени к өрсөтүп “Ата” деди. Аны угуп жатып жаактарымдын суу болгонун сездим. Зал кол чабуулар менен толду. Ооба. Бул өлкөдө эми эч бир көчмөн үй бүлөсүнүн жашоосу ал жашоодо болгончо анын үй бүлөсү сыяктуу болбойт эле. Бул өлкөдө адамдын адам тарабынан алынган укуктары кайра кайтарылып берилет эле. Эми бактылуу элем, өлсөм да болот. Бир убактар Афганистандан Стамбулга келген үй бүлөмдүн өчү кырк жылдан кийин алынып, канкорлордон эсеп суралды. Сувейда сүйлөп бүтүп келсе кучакташып тойгончо ыйласак да болот...

YER ÜZÜNDƏ BİR QAÇQININ YERİ

Çağrı ÇARDAKLI

Günəş işığında yata bilmirəm mən. O səhər yenə yuxum günəşin ilk işıqlarıyla pozuldu. Qalxıb üzümü yudum. Süveyda'nın mənə hədiyyə etdiyi o kiçik aynada özümü gördüm. Otuz illik zamanın necədə tez keçdiyini o səhər anladım. Heç bir şey artıq köhnəsi kimi deyildi, hər şey dəyişmişdi. İnsan bir neçə saatlıq yuxudan oyananda belə həyatında bir şeylərin dəyişdiyini fərqlənə varar. Mənə görə məkanı dəyişdirən zamandır. Zaman dəyişir və inkişaf etsə, məkanda buna bağlı olaraq dəyişir. Aynaya baxıb bunları düşünərkən ağıma Süveyda gəldi. Otuz il əvvəl peşəmi ilk illərinin verdiyi həyəcanla yoldaşım Kadıköy 'də bir məhəlləyə Suriyadan köç edən işçi immiqrant bir ailə vardı. Sayları gedərək artan köçkünlərin nizamsız həyatları və nizamsız işləri vardı. Bu nizamsızlıq ölkədəki yerli işçi seqmenti də gedərək təhlükə altında buraxır, ölkəmizi iqtisadi böhrana sürüyürdü. Üç uşaq bu gənc ailədən mənim müəllimlik etdiyim məktəbə gələn Süveyda adında on dörd yaşında bir qızları var idi.

Maddi vəziyyətlərinin pis olması ilə bərabər gəldikləri bu ölkənin dilini bilməmələri və bəzi insanların onların üzərindəki psixoloji təsirləri altında çökmüş bir ailənin ən böyük övladı idi. Üç ay kimi qısa bir müddətdə Türkcəni çox gözəl danışdı. Mənim gözümdə oxuyub bu gözəl ölkədə yaxşı yerlərə gəlib ailəsinə baxacaqdı. Mənə görə onun gələcəyi parlaq idi. Yoldaşım bir-birimizi çox sevərək evlənmişdik. Mənim üçün eşq dedikləri şey o idi. Ona duyduğum eşqi sözlərlə anlatmaq mümkün olsaydı əgər adsız qalardı. Çünki heç bir söz ona duyduğu hissin anlatamazdı. Kadıköyə köçəndən bəri uşaq istəyirdik. Həyat yoldaşım üç aylıq bir qız uşağına hamilə idi. Bir uşağı olacaqdı. Belə xoşbəxtlik möcüzə bir duyğu idi. Eyni şəkildə başıma yoldaşım beş aylıq hamiləyə həyatımda heç gəlməyən pis bir hadisə gəldi. Həyat yoldaşım ağciyər xərçənginə tutulmuşdu. Həkimlərin bütün səylərinə qarşı qurtarıla bilmədi. Bu kədərli anlatamazdım. Artıq bir aşkı bir dostum bir yoldaşım yox idi. Bir qızım yoxtu. Kadıköy'də bir il keçirmişdim. Bəlkə də ən yaxınımdakı insan Süveyda'ydı.

O məni anlayan çox ağıllı və çalışqan bir qız idi. Mənə görə onun adının mənası dünyanın ürəyinin ortasında var olan sülhü işarələyən qara bir nöqtə idi. Çünki qara eşq idi. Çünki eşq təmizdi. Çünki sülh təmiz bir süttü. Çünki eşq sülh demək idi. Və insanlar buna inanmalıydı. Məktəbdə onu ötekileştirenlər diqqət belə etmezdi. Derslərindəki dayanıqlılığı, müvəffəqiyyəti, həyata qarşı duruşu hər keçən gün artaraq davam edirdi. Yağışlı bir bazar ertəsi günü məktəbdən birlikdə məhəlləyə gəldiyimizdə məhəllədə təcili yardımların, polislərin onların olduğu evin önündə olduğunu fərqləndim. Öldürülənlər Süveyda'nın ailəsi. Birdən qopan qışqırıq Süveyda'ya aid idi. Onun artıq bir ailəsi yox idi. Eşitdiyim ifadələrə görə fərqli olduqları bu məhəllədə Süveyda'nın anasının bədənini istifadə edərək pul qazandığını və öldürüldükləri deyilirdi. Süveyda yalnız qalmamışdı. Yanında mən vardım. Onu qorumağımdı. Ağrılarıma paylaşaraq yaşamağımdı. Onu elə buraxa bilməzdim. O artıq mənim bir cə qızımdı.

Mənə bundan bir il əvvəlki ad günümə hədiyyə etdiyi bu aynaya baxıb bunları düşünərkən ağıma axşamkı Türkiyə İnsan Haqları Təşkilatının mükafat mərasimi və sonrasındakı doğum günüm üçün hazırladığı yemək gəldi. Bəli bu gün mənim ad günümdü. Altmış yaşında ölümü xoşbəxt bir şəkildə göz-ləyən yaşlı biri idim. Axşam olmuşdu hamımız Süveyda'yı kürsüdə dinləyirdi mükafata layiq görülmüş və insan hüquqlarına istiqamətli etdiyi əzmlı işləri və düşüncələrindən ötəri prezident tərəfindən təşkilatın başçısı seçilmişdi. Onun sayəsində Türkiyənin bir çox yerində və yurd xaricində iki ölkədə köçkünlərin məktəblərdə təhsil görmələrini və cəmiyyətə qazandırılması üçün təşkilatlar qurulmuşdu. Onu qürurla dinləyirdim.

Məni göstərərək "Ata" dedi. Onu dinlərkən yanaqlarımı islandığını hiss etdim. Qonaq otağı alqışların boğulmuşdu. Bəli, əmindim. Bu ölkədə artıq heç bir immiqrant ailəsinin həyatı o həyatda olduğu müddət ərzində onun ailəsi kimi olmayacaqdı. Bu ölkədə insanın insan tərəfindən alınan hüquqlar təkrar geri veriləcəkdı. Artıq xoşbəxt idim, ölə bilərdim. Bir zamanlar Əfqanıstandan İstanbula gələn ailəmin intiqamı qırx il sonra alınmış və qatillərindən hesabı soruşulmuşdu. Süveyda nitqini bitirib gələndə qucaqlaşb doya doya ağlaya bilərdik ...

ZGODBA O PRISELJENSKIH ZEMLJE

Çağrı ÇARDAKLI

Ne morem spati na soncu. To jutro moj spanec je bil razvajen s prvimi luči sonca. Vstal sem in oprati svoj obraz. Süveyda mi kot darilo, ki je, če sem sam videl v majhnem ogledalu Trideset let čas zdaj je, kako hitro ugotovili, da je jutro. Nič ni bilo več kot prej, se je vse spremenilo. Se zaveda, da se je nekaj spremenilo človekovo življenje tudi zbudil nekaj ur spanja. Za mene je čas, da se spremeni v prizorišče. Če se čas spreminja in razvija, spreminja se glede na prizorišče. Poglej se v ogledalo jim je prišel na misel, ko razmišljam Suveyda. Pred tridesetimi leti, sem se preselil z ženo razburjeno je v prvih letih mojega poklica Kadikoy imela tudi družino delavcev migrantov, ki se selijo iz ene soseske v Siriji. Število imela neredno življenje in dela vse bolj nezakonitih migrantov. Te nepravilnosti rezanje domače delavce po vsej državi, so zapustili vse bolj ogrožena, gospodarska kriza je vlečenjem našo državo. Trije otroci so bili imenovani nuklearna družina v Suveyda učitelja iz šole sem naredil moj štirinajst let staro hčerko. Vedo jezik finančnega stanja svojih držav izvora kot tudi revnim, nekateri pa je bil najstarejši otrok družine propadel pod psihološko vpliva na njih. Turški v kratkem obdobju treh mesecev, je bil sposoben govoriti zelo lepo.

Preberite moje oči bi videli družino prišli na najboljše mesto v tej prelepi deželi. Za mene, je bila njegova prihodnost svetla. Bili smo poročena zelo vesel, da partner s seboj. On glasov za nekaj, kar mi je všeč preveč. Videl sem, da se z njim, če slišim besedo ljubezen, bi bil ostati anonimni. Ker ni besede ni mogel razložiti občutek sem ga kdaj slišal. Želimo, da otroci, ker smo se preselili v Kadikoy. Moja žena je bila noseča s svojim trimesečni deklice. Jaz bi imel otroka. Tak je bil super občutek sreče. Prav tako, ko je žena prišla na mojo glavo slab dogodek, ki ni nikoli prišel pet mesecev noseča v mojem življenju. Moja žena je trpela za rakom na pljučih. Zdravniki ni bilo mogoče shraniti proti vsem prizadevanjem.

Nisem vedel, to žalosti. Zdaj nisem imel ženo in deklice. Eno leto sem preživel v Kadıköy. Mogoče moja osebnost je bila najbližje Süveyda. Bila je zelo inteligenten in pridni dekle, ki me razume. Za mene, njegovo ime pomeni črna luknjo, ki simbolizira mir, ki obstaja v središču svetovnega srcu. Ker je bila črna. Ker ljubezen je bila čista. Ker mir je čisto mleko. Ker ljubezen pomenilo mir. In ljudje naj bi bili verjeli. Jaz ne bi niti mar za druge ljudi v šoli.

Njegova odločitev, uspešnost in lekcije o svojem stališču Nadaljevanje Povečanje iz dneva v dan. Na deževno ponedeljek smo prišli v soseski v bližini reševalna vozila iz šole skupaj, sem opazil, da v hiši, kjer policija önündeol so sedi Pobite so bili družina Suveyda. Nenadoma krik, ki je izbruhnila v Suveyda pripadala. Nimela je več družino. Po pogovorih, ki sem jih slišal, je bilo rečeno, da so bili v tej soseski drugačen in shranili denar, ki ga prostitucija. Suveyda ni več sama. Bil sem zraven njega. Moral bi zaščiten njej. Živeli smo na naši skupni bolečine. Nisem mogel zapustiti njej tako. Bila je zdaj moja edina punca.

Obrok je prišel do mene pred letom dni, da se je pogledal v ogledalo na moj rojstni dan darilo za mojo njih mislih, misleč, da je Turčija pripravljena za mojo rojstnodnevno večerjo na podelitvi nagrad inštituta za človekove pravice in po. Ja, je bil ta dan moj rojstni dan. Šestdeset-letni veselo čakajo na smrt je bil starejši.

To je bil večer smo poslušanje Süveyda je bila nagrajena na stopničkah s strani predsednika in vodja organizacije zaradi svojega trdega dela in njegove misli o človekovih pravicah je bila izbrana. Hvala, da mu veliko delov Turčije in v tujini migrantov, ki študirajo v šolah v obeh državah in uveljavljenih organizacij za vrnitev v družbo. Poslušal sem mu s ponosom. mi prikazuje "Očka," je dejal. Čutila sem, da moj poslušanje njenih mokrih lic. Salon aplavz utonil. Ja, sem prepričan. V tej državi ni več živ tako dolgo, kot živi iz priseljenjskih družin, nikoli ne bi bilo, kot svojo družino. Človekovih pravic, ki so jih ljudje, prejeti v tej državi, bi imeli nazaj. Zdaj sem bil tako srečen, da bi lahko umrl. Maščevanje družine, ki je nekoč priselil iz Afganistana do Istanbula, so bili sprejeti po štirideset let in njihovi morilci so bile pozvane, za račun. Ko Suveyda končala govori, bi lahko objela in jokala grenko ..

BİLİNMEYEN DİYARLARIN UMUT IŞIKLARI*

Melek ZEREN**

Siz her gece ölmeyi istediniz mi? Ben istiyorum her gece... Her sabah kin kusan silah sesleriyle uyandırılmaktan yoruldum. Her gün ölüm korkusuyla yaşamaktan bıktım. Siz açlıktan hiç kardeşinizi kaybettiniz mi? Ben dün gece yedi aylık kardeşimi kaybettim. Annem, cennette yemek olduğunu söylüyordu. Eflin şimdi yemek yiyor, karnını doyurduğunu söylüyor annem. Küçücük beden dayanamadı bu açlığa, haksızlığa ve savaşa... Peki ya yedi yaşında olan benim bedenim ne kadar dayanabilir bu açlığa...

Bir hafta önce en sevdiğim arkadaşımı, iki gün önce kuzenimi, dün canımdan olan kardeşimi kaybettim. Yarın kimi kaybederim korkusuyla yaşamak ne kadar zor... Bombaların, füzelerin, tankların sesi kesilmek bilmiyor hiç. Bu savaş ne zaman bitecek... Bu zulüm daha ne kadar sürecek... Daha ne kadar insan ölecek gözümüzün önünde kimse bilmiyor. İnsanlar arkalarına bile bakmadan terk ediyorlar bu şehri. Kaçmak gerçekten çözüm müydü? Bilinmez... Peki ya bıraktığımız her şeyi şuan ki gideceğimiz yerde yaşar mıydık? Acılarımızı dindirir miydik o şehirde? Sıcak bir evimiz olur muydu? Bomba sesleriyle güne uyanır mıydık her gün... Çocukluğumu yaşar mıydım her çocuk gibi sokaklarda tekrardan... Gideceğimiz yerde yemek olur muydu? Karnımızı doyurur muyduk sahiden... Bir kardeşimi daha kaybeder miyim ki açlıktan ,sefaletten...

Ve göç zamanı... Bilinmez yollara atılan ilk adımlar ve beraberinde gelen umutlar. Küçücük bedenimde yaşattığım hayalleri Aydın'a geldiğimde hayal kırıklığıyla son bulmasıydı. Beni iyileştireceğine inandığım bu şehirde yaralarımı derinden sarsmasıyla acı gerçeklerle gözümü açmam bir oldu. Çocukluğumu çalan şehir seni asla affetmeyeceğim. Bana yaşattığın onca şeyin hiçbir dilde özrü olmaz. Günlerce bir lokmaya hasret bırakan, kula minnet eyletenin hangi dilde özrü olabilir ki? Tüm suçumuz yanlış yerde doğmuş olmamız mıydı? Bu yüzden miydi yapılan haksızlıklar, zulümler, işkenceler... Bizim diğer insanlardan farkımız neydi ki? Tüm soruların cevabı sanırım mülteci olmamızdı. Babamın diğer insanlardan daha az parayla çalıştırılıyor olması, benim sokakta mendil satıp çocukluğumun yaşayamamamın günahı neydi... Hangi günahın bedeli bu kadar ağır olabilirdi ki...

Melek ZEREN/ Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu İlk ve Acil Yardım Bölümü Ön Lisans Öğrencisi,

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan "Göçmen Sorununa Genç Bakış" isimli yarışmada **hikaye** dalında **DÖRDÜNCÜ (Teşvik ödülü)** olan eser.

** Melek ZEREN/ Adnan Menderes Üniversitesi Söke Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu İlk ve Acil Yardım Bölümü Ön Lisans Öğrencisi,

Günlerce sokakta yaşadık, bazen tok, bazen aç... Her çocuk gibi bana da kıyafetler alınsın isterdim. Ama bana hiçbir zaman yeni kıyafetler alınamadı... Sokakta çocuklar bisiklet sürerken, hep hayal ettim benimde bir bisikletin olmasını. Olamayacağını bile bile... Kim-senin anlamasını beklemiyordum zaten. Henüz onlara anlatacak bir dilim bile yoktu.

Ya bu kadere mahkum kalacak, ya da kendime yepyeni bir kader yaratacaktım. Kayıplara yer yoktu benim kaderimde.

Her zaman ki gibi sokakta mendil sarken kaderim bu denli dönebileceği nerden aklıma gelebilirdi. Nerden bilebilirdim ki bir insanın hayatının bu kadar değişebileceğini. Minnettarım size "Ülkü öğretmen"... Karanlık yoluma ışık tutan ve beni engin bilgileriyle aydınlatan yüce kadın. Hayata senin sayende tutundum, yeniden hayallerime kavuştum senin sayende.

Aynı kaderi paylaştığım insanların yol göstericisi, umut ışığı, en güzel gönül elçisiydin sen. Bana yapılan haksızları önleyebilmek için, sen ve senin gibi düşünen yüce gönüllü insanlar açtı yolumu. Şimdi ben de senin gibiyim artık. Gece gündüz çalışıyorum bir mülteci kampında. Şimdi söz sırası bende...Haksızlığa uğrayanların sesiyim. Duyulmayan çığlıkların tercümanı, yaşanan acıların dert ortağı. Son bulmalıydı yapılan tüm haksızlıklar, tüm zulümler ve hor görülen bakışlar... Sanırım bunun için doğmuştum, bunun için yaşıyorum ve bunun gururuyla öleceğim. Sana minnettarım "Ülkü öğretmenim". Saygılar ve selamlar, hayallerini yeniden canlandırdığın mülteci çocuklarından.

THE LIGHTS OF HOPE OF UNKNOWN LANDS

Melek ZEREN

Did you wanted to die every night? Every night I wanted to ... I'm tired of waking up every morning with the sound of gunshots that pour hatred. I am tired of living with fear of death every day. Have you ever lost your brother on hunger? I lost my seven months old brother last night. My mommy said there is food in heaven. Eflin is eating now, my mother is saying that she feeds her belly. Her tiny body could not stand this hunger, injustice and war ... How long can my body, which is seven years old, can endure this hunger ...

A week ago I lost my best friend, two days ago my cousin and I lost my dear brother yesterday. How hard it is to live in fear of who am I going to lose tomorrow ... the sound of bombs, missiles, tanks have never been cut off. How long will this war last? How long will these persecutions last ... No one knows how many people will die before our eyes. People are leaving this city without even looking back. Was escaping really the solution? Unknown...

Well, could we live in the place we will be going as in the place we left? Could we ease our sorrows in that town? Could we have a hot home? Were we going to wake up every day in the sounds of the bombs...could I live my childhood like every other child in the streets again...Would there be food where we were going to go? Could we really eat our fill ... Could I lose another brother to hungry, misery ...

And at the time of migration ... The first steps taken to unknown paths and the hopes that come along with it. My dreams that are living in my tiny body were disappointed when I came to Aydın. It was in this city that I believed would heal me but I had to open my eyes with deeply shaken injuries to bitter truths. The city that stole my childhood I will never forgive you.

There is no apology in any language after everything you have put me through. In which language can there be an apology, for the one who can cause of gratitude for another human, which causes a longing for days for a bite? Is all our guilt to be born in the wrong place? Was it all because of that, all these injustices, cruelties, tortures ... What difference do we have from other people? The answer to all the questions I think were that we being refugees.

What is the sin of not being able to live my childhood by selling tissue papers on the street ... and that my father is being employed for less money than other people ... Which sin's price could be so heavy ...We lived on the streets for days, sometimes hungry, sometimes full ... I wanted to get clothes like other kids. But I never got new clothes ...

When the kids were riding their bikes on the street, I always dreamt that I had a bike. Even knowing that I won't be having it, ever ... I did not expect anyone to understand. I did not even have a language to tell them yet. Either I will be condemned, or I will create a whole new destiny for myself. There is no room for the loss in my fate.

When selling tissue papers in the streets as usual, how could've I knew that my fortune would come around in such a way. How would I even know that a person's life could change so much. I'm grateful to you "Ülkü teacher" ... The supreme woman who shed light on my dark path and illuminated me with her vast knowledge. I've holded my life by your help, I've got my dreams back thanks to you.

You are the guiding light, the light of hope, the most beautiful ambassador of heart for the people that I share the same destiny. To avoid the injustices against me, the big-hearted people, you and the people who think like you have opened my way. Now I am like you now. I work day and night at a refugee camp. Now it's my turn to have my say ... I am the voice of those who have been wronged. The translator of inaudible screams, I'm the fellow sufferer of the pains suffered. All the injustices, all the persecution and the contemptuous looks should all end ...

I think I was born for this, I live for it, and I will die with the pride of it. I am grateful to you "Ülkü teacher". Best regards and greetings, from refugee children whom you revived their dreams..

EIN HOFFNUNGSSCHIMMER DER UNBEKANNTEN LÄNDER

Melek ZEREN

Haben Sie jede Nacht sterben wollen? Ich wollte es jede Nacht ... Ich hatte es genug, jeden Morgen mit den hässlichen tönen der Waffen geweckt zu werden. Ich war müde, Jeden Tag mit Angst vor dem Tod zu Leben. Haben sie schon einmal ihr Bruder verloren aus Hunger. Ich habe meinen sieben Monatigem Bruder gestern Abend verloren.

Meine Mutter sagte, im Himmel soll Essen geben. Sie soll dort jetzt ernährt werden. Es war ungerecht, wie soll so ein kleine Körper sich gegen Hunger und Krieg aushalten. So ein kleiner Körper hat sich nicht wehren können, gegen Hunger, Ungerechtigkeit und Krieg... Was ist mit mir ich war noch sieben Jahre alt, wie lange könnte es mein Körper dieser Hunger aushalten...

Vor einer Woche hatte ich meinem besten Freund verloren dann vor zwei Tagen Cousine noch dazu meinen Bruder. Immer mit dem Angstgefühl; „wer war am Morgen der nächste?“. Wie könnte man so leben....Bomben, Raketen, Panzer stimmen hörten nie auf. Wann sollte dieser Krieg beenden... Wie lange sollte noch dieser Grausamkeit dauern. Niemand weiß, noch wie viele Menschen vor unseren Augen sterben werden. Viele Menschen hatten die Stadt verlassen, ohne wieder nach hinten zu schauen. War es wirklich ein Lösung einfach Abzuhauen? Kann man nicht wissen... Wäre es möglich alles was wir hier durchgemacht hatten dort noch einmal zu erleben? Könnten wir dort unsere Schmerzen vermindern? Wäre es ein warmes Zuhause? Wären wir jeden Tag mit dem Bombenaufschlagen aufgewacht? Könnte ich wieder meine Kindheit Erleben könne auf den Straßen wie die anderen Kinder. Wäre es Essen, wohin wir gehen?

Würden wir dort wirklich satt werden... Könnte ich noch einen Bruder verlieren aus Hunger und Elend... Und Wanderungszeit ... Die ersten Schritten auf Unbekannten Wegen und mit sich die Hoffnung. Ich erlebte meine Träume in meinen kleinen Körper bis ich nach Aydin kam und enttäuscht wurde. In der Hoffnung das in diesem Stadt alles besser wird.

Ganz im Gegenteil, die Schmerzen wurden noch schlimmer. Die Stadt die mir mein Kindheit gestohlen hat, werde ich nie verzeihen. All die Dinge, die ich mit dir durchmachen musste, gibt es in keine Sprache einer Verzeihung dafür. Jemanden Tagelang zehnsucht nach ein bisschen Brot zu lassen, bedürftig von anderem zu leben, in welche Sprache gib es eine Verzeihung dafür? War es unser schuld in einer falsches Gebiet geboren zu sein? War das deswegen, die ganzen Ungerechtigkeiten, Unterdrückungen, Folter...

Was war der Unterschied zwischen uns anderen Menschen? Die Antwort auf alle Fragen dürfte die Flüchtlinge nicht sein. Wer war schuldig, das mein Vater für weniger Geld Arbeitet als andere Menschen, oder weil ich auf der Straße Taschentücher verkaufen musste und mein Kindheit nicht erleben konnte? Für Welche Sünde musste man so viel Büsen...Wir lebten Tagelang auf den Straßen, manchmal Satt, manchmal Hunger... Wie Jedes Kind wollte ich auch, das mir Kleider gekauft wird. Aber ich bekam nie eine neue Kleidung... Als die Straßenkinder mit Fahrrad gefahren haben, habe immer davon geträumt, selbst ein Fahrrad zu bekommen. Obwohl es nie gebe...

Ich habe sowieso nicht erwartet dass jemand mich versteht. Ich war nicht mal im Stande das zu Erklären. Entweder musste ich lernen mit dieser Schicksal zu leben oder ich musste mir einen ganz neues Schicksal suchen.

Es gab keinen Platz, mehr für Verluste in meinem Schicksal .Wer könnte es wissen dass mein Schicksal sich so veränderte, wo ich ja noch auf den Straßen Taschentücher verkaufte. Wie könnte ich es wissen dass mein Leben sich so verändern würde. Ich bin so dankbar, an die „Ülkü Lehrerin“ ...

Sie hatte mich aus meinem Dunklen rausgezogen und durch Wissen beleuchtet. Durch Sie konnte ich mich zum Leben klammern. Ich bekam wieder meine Träume zurück. Ich halte das Leben dank Ihnen, dank dir ich wieder meine Träume gesetzt worden.

Du warst die Wegweiser von Leuten die das gleiche Schicksal geteilt hatten. So ein großmütiger Mensch wie du hast mein Weg frei gemacht, damit ich gegen dieser Ungerechtigkeit die mir gegenüber gemacht wurden, kämpfen konnte. Nun war ich jetzt wie du. Tag und Nacht arbeite ich an einem Flüchtlingslager. Jetzt bin ich dran, zu sprechen... Ich war die Stimme von dem die ungerecht behandelt wurden sind. Die Übersetzung vom unhörbaren stimmen und schmerzen. Es musste jetzt eine Ende geben all die Ungerechtigkeiten und Grausamkeiten... Ich glaube, ich wurde dazu geboren, ich bin auch für sie da gewesen und werde dann so mit diesem Stolz sterben. Ich bin Dankbar zu dir “Lehrerin Ülkü ”. Mit besten Grüßen. Von den Flüchtlings Kindern, die du ihre Träume wieder verwirklicht hast.

چراغ امیدواری دیارهای نا معلوم

Melek ZEREN

آیا شما هر شب مرگ را میخواستید؟ من خواستم هر شب بمیرم هر صبح بیدار شدن با صدای سلاح های خصومت دار خسته شدم و همچنان از همچو زنده گی که هر روز لذت مرگ را میچشیم بیزار شدم. آیا شما از دست گرسنگی برادر تان را از دست داده اید؟ من دیشب برادر هفت ماهه خویش را از دست دادم. مادر در جنت موجودیت غذاهای متنوع را برایم میگفت. اقلین اکنون غذای خویش را نیکو خورد و شکم پر سیر بودندش را میگوید. طفل هفت ماهه به این گرسنگی نتوانست تحمل کند و به این بی عدالتی و همچنان به این جنگ های پی درپی. آیا من هفت سالیکه دارم تا چه زمانی خواهم نتوانست گرسنه ماند؟

یک هفته قبل دوست عزیزم را، دو روز پیش بچه خاله ام را و دیروز برادر دوست داشتنی ام را از دست دادم. حراس از این را دارم که فردا کی را خواهیم از دست داد و این زنده گی خیلی سخت است. صدای بم ها، تفنگ ها و تانگ های پی در پی شب و روز بدون توقف این جنگ چه وقت به انتها خواهد رسید. این ظلم ظالمان تا چه زمانی تداوم می یابد؟ کسی نمیداند دیگر چه کسانی کشته خواهد شد. انسان ها مجبور به ترک این وطن شدن. آیا ترک وطن واقعا راه حل این مشکل بود و فرار از وطن مشکل را حل خواهد کرد؟ آیا فرار از وطن زنده گی خوب برای مان خواهد داد؟ آیا به زخم های ما مرحم زده میشد؟ آیا خانه گرم میداشتیم؟ یا اینکه باز هم هر روز با صدای بم ها بیدار می شدیم؟ آیا من هم در قطار اطفال دیگر در کوچه ها یک زنده گی آرام می داشتیم؟ جانی که می رفتیم غذا و دیگر چیزهای خوردنی در دست رس ما بوده شکم ما سیر می شد؟

زمانی کوچ کشی در نهادن نخستین قدم ها که قبل هیچ نگذاشته بودم و در عین زمان به امیدواری یک آینده بهتر و این اقدام بر ملا شدن آرزوهایم با این جسم کوچکم گردید. من فکر میکردم که این جنگ روزی به پایان میرسد ولی من بر عکس مفکوره ام دیده رفتم و شاهد این واقعات بودم. کوچکی ام را از هم ربودی، تو را به هیچ وجه نمی بخشم. آن همه ظلم های را که به سرم بار کردی به هیچ زمان معذرت آنرا قبول نمی کنم. روز ها محتاج یک لقمه نان و زیر منت انسان ها بودیم. آیا معذرت همچو ظالم ها قبول خواهد شد؟ تمام گناهان در جانی که هر روز قتل عام صورت میگیرد مشاهده میکنم این بود؟ بحیث یک طفل معصوم در سوریه تولد شدم همه ظلم ها، همه شکنجه ها و همه بی عدالتی بخاطر این است. جواب تمام سوال هایم پناهجوی بودن ما بود. پدرم با نصب اجوره دیگران کار میکند و من همراه دیگر سن و سال خود بازی کرده نمیتوانم. در روی جاده ها بخاطر بدست آوردن لقمه نان دست مال کاغذی می فروشم. آیا این بود گناه؟ آیا بخاطر این مادر مرا به دنیا آورد؟ جبران کدام گناه این قدر سنگین بوده میتواند.

بسیاری از روزهایم را در جاده ها سپری نمودم بعضی اوقات سیر و بسیاری اوقات با شکم گرسنه. مثل دیگر اطفال میخواستم برایم لباس بگیرند. متأسفانه در طول عمرم برایم لباس خریداری نشد. در کوچه ها بسیاری از اطفال بایسکل سوار میشد من هم آرزوی آنرا داشتم ولی برآورده نشد. نمی خواستم دیگر از حال من بفهمند چرا که لباسی نداشتم که از حال خود بگویم

به این تقدیر الهی محکوم میشدم یا اینکه برایم یک قسمت (تقدیر) جدیدی را ایجاد میکردم چیزی برای گم کردن نداشتم. به قسم معلوم باز هم روی جاده ها و سرک ها دست مال می فروختم و نمی دانستم و باورم نمی شد که قسمت من کامل تغییر میکند. حتی در ذهنم خطور نمی کرد. معلم مهربانم "اولکو" مرا از راه تاریکی به راه روشنی سوق داده با معرفت های حیرت انگیزش زبیش داد. او ذاتی است که از برکت اش دنیا خویش را کاملاً تغییر داده ام. در سایه ات به اوچ قلعه هایم رسیدم تو نشان دهنده راه راست، راه نیکوی موفقیت همچو انسان های مثل من بودی. چراغ امید و آرزوهایم و زیباترین مکان قلبم بودی. آن همه بی عدالتی های که به حق من شده بود. در مقابل اش می رسیدی و مانع همچو بی عدالتی ها گردیدی ای معلم مهربانم و همه راه ها برایم بسته بود. و تو بودی این همه راه های بسته را باز کردی. اکنون من همه نیز مثل خودت هستم. شب و روز بدون خسته گی نا پذیر برای پناه جویان کار میکنم. اکنون نوبت من است که تحریرات خویش را به جهانیان بیان کنم. صدای این همه بی عدالتی ها هستم و صدای همه پناه جویان را به گوش همه گان میرسانم. شریک زنده گی تلخ شما، این همه باید به پایان رسیده و دیدگاه ظالمان عاجز به نظر می رسیدیم، اکنون خاتمه خواهد یافت.

شاید من بخاطر این به دنیا آمده باشم که صدای شما را به جهانیان برسانم و شاید برای این زنده گی میکنم. و به افتخار این همه بی عدالتی های را که بر همه گان می رسانم می میرم. مدیون احساس هایت هستم معلم عزیزم، سلام و احترامات تقدیم شما باد الکو معلم. از طرف کودکان پناه جوی که آرزو هایشان دوباره تازه گردید

СВЕТ НЕИЗВЕСТНОЙ СТРАНЫ

Melek ZEREN

Вы, ребята, хотите умереть каждую ночь? Я хочу, чтобы каждый вечер ... Я устал от того, что проснулся каждое утро с огнестрельным извергает ненависть. Каждый день я устал жить в страхе перед смертью. Вы когда-нибудь потеряли брата от вас пост? вчера вечером семь месяцев я потерял брата. Моя мать сказала, что она была раем, чтобы поесть. Супруги едят сейчас, он говорит, что моя мать кормить его. Крошечный организм не может противостоять этому голод, несправедливость и войны ... Так как мой семь-летний организм может выдержать много голода ...

Неделю назад, мой любимый друг, кузен два дня назад, я потерял свой брат, который с моей машины вчера. как жить в страхе ... Завтра я буду терять некоторые из бомб, ракет, танков не знает, как отключить звук всех. Когда эта война закончится это преследование ... как долго, никто не знает, сколько еще ... Все больше людей будут умирать на наших глазах. Люди уходят даже не оглянувшись в этот город. Были ли вы на самом деле избежать решения? Как насчет неизвестности ... Разве мы оставим все, где мы будем жить сейчас? Разве это облегчить боль в наших городах? Возможно, у нас будет теплый дом? Разве мы просыпаемся каждый день с бомбой звук ... А я живу мое детство был день, когда мы поедем снова ... Поеду на улице, как каждый ребенок? Разве мы кормим наши животы действительно ... Я потерял другой брат от голода, страдания ...

И миграция время ... и надежда от первых шагов по пути к неизвестному. Я жил мои мечты к концу с маленькой кроватью были разочарован, когда я приехал в Айдын. Я открываю глаза с реальным толчке боли через мои раны глубоко в этом городе, который я считаю, вылечит меня был. Я никогда не прощу тебя украл мой город детства. То, что вы не можете поместить меня в любом языке инвалидов. Дни оставил тоску укуса, вы можете извинить язык, на котором служанка благодарность ? Было ли это наша вина, что мы все родились в неправильном месте? Так сделал несправедливость, угнетение, пытки ... так в чем отличие от других наших людей? Ответ на все вопросы, в том, что мы думаем о беженцах. Это мой отец в настоящее время работают с меньшим количеством денег, чем у других людей, что было моей улице вытирает продал мое детство мои грехи ... Какая цена греха может быть настолько тяжелым, на ... В течение нескольких дней мы жили на улице, иногда жестко, я бы иногда открытым ... как каждый ребенок ты принял меня в одежде. Но мы никогда не могли получить детей новую одежду ... улица езда на велосипеде, всегда мечтал стать велосипед в моей. даже не знаю, было ... Я не ожидал, что кто-нибудь понять, в любом случае. Там не было даже кусочек, чтобы объяснить их еще.

Или у меня будет этот , или собирается создать новую судьбу для себя. Там не было места, чтобы Проиграл свою судьбу.

Как обычно, судьба при продаже платки на улице могут прийти на ум, где можно повернуть его так. она может изменить жизнь человека может знать, что с Нери. Я благодарен вам «Юлья учитель» ... мой путь через темный и возвышенную женщину, проведение света, освещающий огромное количество знаний со мной.

Я держу жизнь благодаря вам, благодаря вам я положил мои мечты снова. Руководящие люди, которых я постигла та же участь, надеюсь, ты самый красивый Гонул Элси вы.

Для того, чтобы предотвратить несправедливое меня сделали, вы великодушный и открытые люди, как вы были на моем пути. Теперь я, как тебе сейчас. Я работаю в лагере беженцев. Теперь, как я сказал ... Я голос тех, кто обидел. интерпретатором неслыханных крики, муки доверенного лица. Он должен был найти все несправедливости, сделанные в прошлом, все гонят и презирают взгляд ...

Я думаю, что я для этого родила, для этого живу, и для этого умру.s Вам благодарно, «моя учительница ÷lkü» .

شعاع امل الارض المجهولة

Melek ZEREN

هل سبق وتمنيتم الموت كل ليلة انا كذلك كنت اتناها كل يوم فلقد تعبت من الاستيقاظ على صوت تلك الاسلحة اللعينة فقد مللت من العيش على مثلا هل سبق وفقدتم اخوانكم بسبب الجوع فانا كذلك فقد فقدت البارحة اخي ذا السبعة شهور فامي كانت تخبرنا بانه يوجد طعام في الجنة واخبرتنا ايضا بان اقلين الان لايعان من شئ اسمه جوع بطنه مليئة فبدنه الصغير لم يتحمل جوع لم يتحمل الظلم والحرب فماذا عني ياترى الى متى سيستطيع تحمل بدني ذا السبعة اعوام هذا الجوع

فقبل اسبوع مضى فقدت صديقي المقرب وقبل يومين فقدت ابن عمي اما البارحة فقدت قطعة من روحي الا وهو اخي فكم هو صعب العيش بخوف من فقدان احد ما في الايام الاتية فصوت القنابل والصواريخ والقنابل لاتعرف الصمت ابدا متى ستنتهي الحرب ياترى والى متى سيستمر هذا الظلم والى متى سيستمر الناس في الموت امام اعيننا فمع الاسف لا احد يعلم بل الناس اصبحوا يرحلون من هذه المدينة دون النظر الى ورائهم فهل اصبح الهرب حلا ياترى لا اعرف هل سنستطيع العيش في ذلك المكان الذي سنرحل اليه بعد تركنا لكل شئ هنا هل سنستطيع تهدئة الامنا هناك وهل سيكون لدينا نحن كذلك ككان يحميننا ام سننهض كل يوم مجددا على صوت القنابل هل ساعيش طفولتي مثل كل الاطفال لهوا في الازقة هل سنحصل على طعام او بالاحرى هل سنستطيع فقط ملا بطوننا هل سافقد احا اخر بسبب الجوع والبؤس

وحان وقت الهجرة تلك الخطوات الاولى الجالبة معها للامل في طرق مجهولة تلك الاحلام التي اسكنتها في بدني الهزيل لقت حتفها بجرد وصولنا الى ايدن هذه المدينة التي ظننت انها ستكون شفاء لجروحي بل على العكس اعادت فتقها وبعمق فلن اسامحك ايتها المدينة التي سرقت مني طفولتي كل تلك الاشياء التي تسببت لي في عيشها لن يقبلها اي عذر كيف ما كان ===

هل كان ذنبنا هو اننا ولدنا في المكان الغير الصحيح ام ماذا فهل بسبب هذا عشنا كل ذلك الظلم والتعذيب فماهو الفرق بيننا وبين الناس العاديين اعتقد ان كل الحلول لكا هاته المشاكل هو ان لا نكون ملتجئيين فابي يشتغل باجرة جد ضعيفة على غرار الناس الاخرى وبيعي للمناديل الورقية في الازقة دون عيشي لطفولتي =

اي ذنب اقترفناه ياترى لكي تكون مكافاته كبيرى لهذا الحد عشنا لايام عديدة في الشارع تارة جوعى وتارة شبعى انا ايضا كبقية الاطفال اردت الحصول على ملابس جديدة وكلما رايت طفلا في الشارع يسوق درجة هوائية تمنيت انا كذلك الحصول حلمت ايضا بالحصول واحدة مثلها مع انني كنت اعلم انني لن احصل عليها الى انني لم اكن منتظرا من احد ان يفهم ذلك فاساسا لم اكن اعرف لغتهم لاشرح لهم ذلك

اما ساظل رهينة لهذا القدر او ساصنع لنفسي قدرا جديدا
فليس هناك مكان للمختفون في قدري
وكل مرة اكون ابيع فيه المناديل الورقية في الشارع لم
يخطر على بالي ان مصيري وقدري سيكون هكذا يوما من
الايام وكيف كان لي ان اعلم كيف كان لي ان اعلم ان
حياتي ستأخذ هذا المنحى
فانت وامتالك هم اللذين فتحوا لي الطريق لتجاوز كل الظلم
الذي عشته فانا اصبحت شخصا مثلك تماما اعمل ليلا
ونهارا في مخيمات اللاجئين
فالان حان دوري انا كذلك لاكون صوتا لكل من يعاني من
الظلم مترجما لكل صراخ غير مسموع متقاسما لكل
المعاناة التي يعيشونها
كل ذلك الظلم والمعاناة ونظرات الاحتقار يجب ان يوضع
لها حد ونهاية لهذا انا ولدت هذا هو دوري ولذلك انا اعيش
وهكذا ساموت وبافتخار كل الاحترام والتقدير للمعلمة اولكي
من الاطفال الاجئين التي احببتي خيالهم من جديد

БИЗ БИЛБЕГЕН ДҮЙНӨНҮН ҮМҮТ НУРЛАРЫ

Melek ZEREN

Силер ар түнү өлүүнү кааладыңарбы? Мен ар түнү каалайм... Ар таңда жек көрүү толгон курал үндөрү менен ойгондурулгандан чарчадым. Ар күнү өлүм коркуусу менен жашоодон тажадым. Силер эч ачкачылыктан бир тууганыңарды жоготтуңарбы? Мен кечээ жети айлык бир тууганымды жоготтум. Апам бейиште тамак болоорун айтат эле. Эфлин азыр тамак жеп, курсагын тойгозуп жатат дейт апам. Кипкичинекей бир дене бул ачкачылыкка, адилетсиздикке жана согушка чыдай албады. Мейли жети жашында болгон мен бул ачкачылыкка канча чыдай алат...

Бир апта мурун эң сүйгөн досумду, эки күн мурун бөлөмдү, кечээ жанымдай көргөн бир тууганымды жоготтум. Эртең кимди жоготом коркуусу менен жашоо качалык кыйын... Бомбалардын, ракеталардын, танкалардын үнү эч токтобойт. Бул согуш качан бүтөт... Бул зулум дагы качанга чейин болот... Дагы канча адам көз алдыбызда өлөт эч ким билбейт. Адамдар аркасына дагы карабастан бул шаарды таштап кетип жатат. Качуу чын эле бул нерсеге чечим беле? Билбейм... Мейли биз таштап кеткен бардык нерсени азыр бараткан жерде жашайт белек? Азаптарыбыз токтойт беле ал шаарда? Жылуу бир үйүбүз болот беле? Ар күнү бомба үндөрү менен ойгонот белек... Балалыгымды башка балдардай көчөлөрдө өткөрөт белем кайрадан... Бара турган жерибизде тамак бар беле? Курсагыбызды тойгозот белек... Бир тууганымды дагы ачкачылыктан, бактысыздыктан жоготомбу... Көчүү убактысы...

Билбеген жолдордо ташталган алгачкы кадамдар жана аны менен кошо келген үмүттөр. Кичинекей жан дүйнөмдөгү кыялдырым Айдынга келгенибизде көңүлүмдү калтырып орундалбады. Мени айыктырат деп ишенгеним бул шаарда жараларым тырмалып ачуу чындыктар менен көзүмдү ачтым. Балалыгымды уурдаган шаар сени эч качан кечирбейм. Мага көрсөткөн ошончо нерсени кечирүүгө болбойт. Күндөр бою бир тиштем нанга зар кылган, кулга милдет кылгандарды кантип кечирсе болот? Болгон күнөөбүз туура эмес жерде төрөлгөнүбүзбү? Ошол себептен беле ушунча бизге кылынган адилетсиздиктер, зулумдар, азаптар...

Биздин башка адамдардан айырмабыз эмне эле? Бардык суроонун жообу мүмкүн качкын болгонубуз эле. Атамдын башка адамдардан азыраак акча менен иштетилиши, менин көчөдө жүз аарчы сатып балалыгымды жашай албаганымдын күнөөсү эмне эле... Кайсы күнөөнүн баасы ушунчалык оор бол алат... Күндөр бою көчөдө жашадык, кээде ток, кээде ач... Башка балдардай мага да кийим алынышын каалайт элем. Бирок мага эч бир убакыт жаңы кийимдер алынбады...

Көчөдө балдар велосипед айдап жатканда, менин дагы велосипедим болуусун кыялдандым. Болбой турганын бисем дагы...

Бирөөнүн түшүнүүсүн күткөн деле жокмун. Али аларга түшүндүргөнү тилим дагы жок эле.

Же бул тагдырга моюн сунуп же болбосо өзүмө жапжаңы бир тагдырды жаратат элем. Жоготууларга эч кандай жер жок эле бул тагдырымда.

Ар дайымкыдай көчөдө жүз аарчы сатып жүрүп тагдырым мындай өзгөрүп кетээри кайдан оюма келиптир эле. Бир адамдын турмушунун мынчалык өзгөрүп кетээрин кайдан билет элем. Ыраазымын сизге “Үлкү мугалимим”...

Караңгылык жолума жарык чачкан жана мени терең билимдери менен көзүмдү ачкан улуу аял. Жашоодо сенин көлөкөңө таянып жана сенин көлөкөң менен жаңы кыялдарыма жеттим.

Тагдырыбыз бир болгон адамдардын жол көрсөтүүчүсү, үмүт нуру, эң сонун көңүл элчиси элең сен.

Мага кылынган адилетсиздиктердин алдын алуу үчүн сен жана сага окшош ойлонгон кең пейил адамдар жолуму ачты. Азыр мен дагы сага окшошмун. Түнү- күнү бир качкындардын лагеринде иштеп жатам. Эми сөз менде...

Адилетсиздикке учурагандардын үнүмүн. Угулбаган ыйлардын котормочусу, тартылган азаптардын сырдашымын.

Бардык кылынган адилетсиздиктер, бардык зулумдар жана жек көрүү менен кароолорго чек коюлушу керек...

Мүмкүн бул үчүн төрөлдүм, бул үчүн жашап бул үчүн сыймык менен өлөм. Сага ыраазымын” Үлкү мугалимим”. Кыялдарын жаңыдан ойготкон качкын балдарыңдан сыйлар жана саламдар болсун.

BİLİNMƏYƏN DİYARLARIN ÜMİD İŞIQLARI

Melek ZEREN

Siz hər gecə ölmək istədinizmi? Mən istəyirəm hər gecə... Hər səhər kin qusan silah səsləriylə oyandırılmaqdan yoruldum. Hər gün ölüm qorxusuyla yaşamaqdan bezdim. Siz aclıqdan heç qardaşınızı itirdinizmi? Mən dünən gecə yeddi aylıq qardaşımı itirdim. Anam, cənnətdə yemək olduğunu söyləyirdi. Eflin indi yemək yeyir, qarınını doyurduğunu söyləyir anam. Kiçik bədən dözə bilmədi bu aclığa, haqsızlığa və döyüşə... Yaxşı ya yeddi yaşında olan mənim bədənəm nə qədər dözə bilər bu aclığa...

Bir həftə əvvəl ən sevdiyim yoldaşımı, iki gün əvvəl əmi oğlumu, dünən canımdan olan qardaşımı itirdim. Sabah kimi itirərəm qorxusuyla yaşamaq nə qədər çətindir... Bombaların, mərmilərin, tankların səsi kəsilmək bilmir heç. Bu döyüş nə vaxt bitəcək... Bu zülm daha nə qədər sürəcək... Daha nə qədər insan öləcək gözüümüzün qarşısında kimsə bilmir. İnsanlar arxalarına belə baxmadan tərk edirlər bu şəhəri. Qaçmaq həqiqətən həll idimi? məlum deyil... Yaxşı bəs buraxdığımız hər şeyi indiki gedəcəyimiz yerdə yaşayacayıqmı? Ağrılarımızı dinərdimi o şəhərdə? İsti bir evimiz olardı mı? Bomba səsləriylə günə oyanarıqmı hər gün... Uşaqlığımı yaşayarammı digər uşaqlar kimi küçələrdə təkrardan...

Gedəcəyimiz yerdə yemək olacaqmı? Qarınımızı doyacaqmı doğurdan... Bir qardaşımı daha itirərəmmi ki aclıqdan, səfalətdən...

Və köç zamanı... Naməlum yollara atılan ilk addımlar və bərabərində gələn ümidlər. Kiçik bədənimdə yaşatdığım xəyalları Aydına gəldiyimdə xəyal qırıqlığıyla sona çatması idi. Məni yaxşılaşdıracağına inandığım bu şəhərdə yaralarımı dərinlən sarsıtmasıyla acı gerçəklərlə gözümlü açmağım bir oldu. Uşaqlığımı oğurlayan şəhər səni əsla bağışlamayacağam. Mənə yaşatdığın o qədər şeyin heç bir dildə üzrü ola bilməz. Günlərlə bir loxmaya həsrət buraxan, qula minnət eyletenin hansı dildə üzrü ola bilər ki? Bütün günahımız səhv yerdə doğulmuş olmağımızdır mı? Buna görə idimi edilən haqsızlıqlar, zulmlər, işgəncələr... Bizim digər insanlardan fərqimiz nə idi ki? Bütün sualların cavabı sanaram mühacir olmamız idi. Atamın digər insanlardan daha az pulla işlədilir olması, mənim küçədə dəsmal satıb uşaqlığının yaşaya bilməməmin günahı nə idi... Hansı günahın əvəzi bu qədər ağır ola bilərdi ki... Günlərlə küçədə yaşadığ, bəzən tox, bəzən aç... Hər uşaq kimi mənə də paltarlar alınsın istəyirdim. Amma mənə heç bir zaman yeni paltarlar alına bilmədi... Küçədə uşaqlar velosiped sürərkən, həmişə mənimdə bir velosipedimin olmasını xəyal etdim. Ola bilməyəcəyini bilə-bilə... Kimsənin anlamasını gözləməirdim onsuzda. Hələ onlara izah edəcək bir dilim belə yox idi.

Ya bu talehə məhkum qalacaq, ya da özümə yeni bir taleh yaradacağdım. İtkinlərə yer yox idi mənim talehimdə.

Hər vaxt ki kimi küçədə dəsmal tartarkən qədərini bu cür dönə biləcəyi haradan ağılıma gələ bilərdi. Haradan belə bilərdim ki bir insanın həyatının bu qədər dəyişə biləcəyini. Minnətdarım sizə "İdeal müəllim"...

Qaranlıq yoluma işıq tutan və məni əngin məlumatlarıyla işıqlandıran uca qadın. Həyata sənəin sayəndə yapışdım, yenidən xəyallarımə qovuşdum sənəin sayəndə. Eyni qədəri paylaşdığım insanların yol göstəricisi, ümid işığı, ən gözəl könül elçisi idin sən. Mənə edilən haqsızları önləyə bilmək üçün, sən və sənəin kimi düşünən uca könüllü insanlar açdı yolumu. İndi mən də sənəin kimiyəm artıq.

Gecə gündüz çalışıram bir mühacir düşərgəsində. İndi söz sırası məndədir. Haqsızlığa uğrayanların səsiyəm eşidilməyən qışqırıqların tərcüməçisi, yaşanan ağrıların dərddə ortağı. Sona çatmalı idi edilən bütün haqsızlıqlar, bütün zülmələr və xər görülən baxışlar...

Deyəsən bunun üçün doğulmuşdum, bunun üçün yaşayıram və bunun qüruruyla öləcəyəm. Sənə minnətdarım "İdeal müəllimim". Hörmətlər və salamlar, xəyallarını yenidən canlandırdığın mühacir uşaqlarından.

UPANJE LUČI NEZNANIH DEŽEL

Melek ZEREN

Ali hočete, da vsak večer umreti? Hočem vsak večer. Naveličan sem se zbudil vsako jutro s strelne Injekcija sovraštva. Vsak dan sem utrujena od življenja v strahu pred smrtjo. Ste že kdaj izgubili brata od vas na tešče? Sinoči sedem mesecev sem izgubil sestra. Moja mama je rekla, da je raj, da bi jedli. Zakonca se zdaj jedo, pravi moja mama ji nahrani. Majhen telo ne more upreti temu lakoto, nepravilnost in vojno ... Torej, ali je moj sedem-let telo lahko zdrži veliko lakoto ...

Pred enim tednom, je moj najljubši prijatelj, bratranec pred dvema dnevoma, sem izgubil sestra, ki so se iz avta včeraj. Kako živeti v strahu ... Jutri bom izgubil nekaj bombe, rakete, tanki ne ve, kako zmanjšati zvok vse. Ko se bo ta vojna končala to preganjanje ... kako dolgo, nihče ne ve, kako se bo še veliko več ... Več ljudi umre pred našimi očmi. Ljudje odhajajo celo brez ozira nazaj na tem mestu. Si res pobegniti rešitev? Kaj pa v neznano ... Ali pustimo vse, kam gremo, da živijo na zdaj? Ali je lajšanje bolečin v naših mestih? Ali bomo imeli topel dom? Ali smo se zbudili vsak dan z bombnim zvok ... Ali živim moje otroštvo je bil dan, ko bi se spet jedli ... Pojdi na ulici kot vsakega otroka? Ali hranimo naši trebuhu so res ... sem izgubil še brata od lakote, bede ...

In migracije čas ... in upanje od prvih korakov vzdolž poti v neznano. Živel sem moje sanje na koncu z majhno posteljo bil razočaran, ko sem prišel v Aydin. Odprem oči s pravim sunkom bolečine skozi moje rane globoko v tem mestu, kar menim, da ozdravi mi je. Nikoli ne bom odpustil si ukradel moje otroštvo mesto. Stvari, ki jih mi ne moremo dati v katerem koli jeziku posebnimi potrebami. Še dni hrepenenje za ugriz, lahko oprostite jezik, v katerem uslužbenec je hvaležnost eylet? Je bila to naša krivda, da smo vsi rojeni v napačnem mestu? Torej naredil krivico, zatiranje, mučenje ... pa kaj je razlika od naših drugih ljudi? Odgovor na vsa vprašanja je, da razmišljamo o beguncih. To je moj oče, ki se vozijo z manj denarja od drugih ljudi, kar je bilo moje ulice robčki prodajajo moje otroštvo yaşayamama moje grehe ... Katera cena greha bi se lahko tako težka ... Za dni, smo živeli na ulici, včasih težko, da bi včasih odprta ... kot vsak otrok si me sprejeli v oblačilih. Ampak mi nikoli ne bi dobili otroci nova oblačila ... ulica vožnjo s kolesom, je vedno sanjal, da postane kolo v mojem. Ne vem, je bilo ... Nisem pričakoval, kdo vseeno razume. Ni bilo niti rezina jim še pojasni.

Kaj se bo še naprej obsojeni na tej usodi, ali je šlo za ustvarjanje nove usodo zase. Ni bilo prostora, da izgubiti v svojo usodo.

Kot ponavadi usodo, ko bi lahko prodajajo robčki na ulici pridejo na misel kje ga lahko vrtijo tako. Nisem mogel vedeti, da se lahko spremenijo življenje za osebo. Hvaležen sem, da vas "Ülkü učitelja" ... moji poti skozi temno in vzvišeni ženske imajo luči svetleče obsežne količine znanja z mano. Držim življenje zaradi vas, zahvaljujoč tebi sem zopet dal moje sanje. Vodenje ljudi, sem delila isto usodo, upam, da si najlepše gönül elçi vas.

Da bi preprečili mi nepravilno je, vi velikodušna in odprte glave ljudi, kot si ti, so na svoj način. Zdaj sem kot ti sedaj. Delam noč in dan v begunskem taborišču. Zdaj, kot sem rekel ...

Jaz sem glas tistih, ki so storjena krivica. Prevajalec neslišno kriči mestu bolečine, ki so živeli. Vse krivice, vse grozote in prezirljivih izgleda naj bi prišel do konca ...

Mislim, da sem bil rojen za to, sem za to in cenim, da öleceğim.s s ponosom, da je "moj učitelj Ulku" . S pozdravi in zvezi z otroki priseljencev, od katerih sanje ti dal življenje

VİCDANIN SESİ*

İpek YÜCE**

Adını bilmediğim bir denizin kıyısında buldular cesedimi. Üç yaşımdaydım daha. Sizin için ufak bir süre belki; ama benim hayatım. Ben daha gözlerimi açalı üç sene oldu dünyaya. Üç sene önce gördüm ilk defa annemle babamı, üç sene önce ilk defa çektim nefesimi içime. Ve şimdi o üç senenin sonunda, adını bilmediğim bir deniz kıyısında, yüz üstü uzanmış yatıyorum. Kalbim durdu, nefesim tükendi. Gözlerim karardı önce, sonra ses kesildi kulaklarımdan. Üç yaşındaki çocuk yüzme bilmez ki... Üç yaşındaki çocuk bilmez ki savaş nedir...

Bazı yaşlılarım kadar şanslı değilim ben. Bombaların yağdığı bir şehirde, kurşunların içinde doğdum. Belki bir film gibi geliyor şimdi size. Öyleyse şöyle hayal edin: Ben bir savaş filmindeki masum çocuğum. Tek bir fark var: Ortada bir stüdyo yok ve kurşunların hepsi gerçek. Gerçek olmasaydı babamın bacağını da yaralayamazlardı zaten değil mi?

Yemyeşil parklarda oradan oraya koşturmak varken, yıkık dökük evlerde sus pus oturdum üç sene. Ne oluyordu, neden bu durumdaydık? Hiçbir fikrim yoktu. Babamın bacağı neden öyleydi, neden sürekli korkarak bakıyordu annem? Anlam veremiyordum. İlk defa "anne" deyişimde bile değişmedi annemin yüzü. Sarılıp ağladı bana. Annemi kim bu kadar üzdü?

Kim bilir ne haldeler şimdi... Beni arıyorlar mıdır acaba? Yoksa onlar da adlarını bilmediklerini bir denizin kıyısında öylece yatıyorlar mı tıpkı benim gibi? Çaresiz. Ne olduğunu hiçbir zaman tamamen anlayamadan...

Dedim ya, bazı yaşlılarım kadar şanslı değilim ben. İlk doğum günümde kalabalık bir masanın başında kocaman bir pastayı üfleyemedim mesela. Babam işten dönünce boynuna atlayıp bana çikolata almış mı diye elindeki poşetlere bakamadım. Bir kere bile geçmedim şımarıklığın kıyısından. Tek amacımız vardı: Yaşamak. Ve yaşayabilmek için, en azından daha insanca yaşayabilmek için bırakmak zorunda kaldık toprağımızı. Neyimiz var neyimiz yoksa verip, bizi güzel bir hayata götürecek bir tekneye bindik. Yani biz öyle umut ediyorduk. Zannediyorduk ki, ölüm korkusu olmadan rahatça sokaklarda yürüyebileceğimiz, ailecek bir sofraya oturabileceğimiz, bomba seslerinin duyulmadığı, huzurlu bir hayata doğru gidiyoruz. Önümüzde bembeyaz bir sayfa açılacak oraya vardığımızda... Olmadı...

Bir bahar günü çıktığımız yolculuk, o gece son buldu fırtınalı bir denizin ortasında.

* Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM)'ın T.C. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın PRODES dahilinde Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanlığı ve Adnan Menderes Üniversitesi ortaklığında yapılan "Göçmen Sorununa Genç Bakış" İsimli yarışmada **hikaye** dalında **BESİNCİ (Teshvik ödülü)** olan eser.

** İpek YÜCE/ Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi-Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Lisans Öğrencisi,

Çığlık seslerine alışığım; ama ufacık teknenin içinde o kadar kalabalık bir feryadı ilk kez duyuyordum. Annem sımsıkı sarıldı bana, babam da anneme. Son kez baktık birbirimize. Her şeyin son kez olduğu bir geceydi. Ve kocaman dalgalara direnmekten vazgeçince altımızdaki tekne, onca çocuk onca kadın onca adam, kendimizi buz gibi bir tuzlu suyun içinde bulduk.

Çoğunuz için eğlenceli bir yer deniz, biliyorum. Çoğunuz havaların ısınmasını, kavurucu güneşin hiç eksik olmamasını ve onun altında bronzlaşırken teniniz buz gibi sulara atlamayı bekliyorsunuz bütün kış. Belki ben de öyle olurum biraz daha şanslı olsaydım. Coğrafya insanın kaderi midir? Galiba bunu biraz düşünmek gerekiyor.

Nerede kalmıştık? Evet, hatırladım. Tuzlu su demiştim en son. Genzimi yakıp içime dolan tuzlu sudan bahsetmiştim size. 15 kiloluk ve 70 santimetrelilik bedenimle tuzlu suyun içinde dibe doğru çökerken ben, annem yukarıda bir yerlerde beni arıyordu. Gözlerim kapanmadan önce gördüğüm son şey bu oldu. Nefesim kesilip, bilincim tamamen kapandıktan sonra rüzgar ve deniz iş birliği yapıp, sürüklediler beni karaya. Oysa annemin kucağında gülümseyerek, yeni hayatımızın kilidini kırmış gibi çıkacaktım oraya. Olmadı.. Ne annem var şimdi ortada ne de yüzlerde bir gülümseme...

Bir görevli fark etti beni önce. Anlam veremedi. İnanmak istemedi. Ortada anlam verilecek bir şey de yoktu zaten. Hala düşünüyorum neden diye. Cevap uzun, cevap can yakıcı... Sonra jandarmalar geldi, dibime kadar gelip baktılar bana. Gözlerinden birer damla yaş süzüldü hepsinin, gördüm. Dokunamadılar küçücük gövdeme. Sonra gazeteciler gelip fotoğrafımı çektiler.. Üzerimde kırmızı bir tişört, altımda mavi bir pantolon... Ve siz ailenizle akşam yemeğinizi yerken, 30 saniye göründüm ekranda. Ve siz, "Yazık" deyip yapacak bir şey bulamadınız ve döndünüz kendi hayatınıza.

Belki de unuttunuz beni. Ama ben hiçbir şeyi unutmuyorum. Ve bu hikayeyi de beni unutmayın diye anlatıyorum size. Ben, savaştan kaçan bir çaresiz... Ben, neden öldüğünü anlamayan bir çocuk... Üç yaşındaydım daha... Üç yaşındaki çocuk ne bilsin nedir savaş, üç yaşındaki çocuk ne bilsin yüzmeyi. Ben, hepimizin vicdanı, tanıyorum kendimi... Ben el kadar bir bebek...

Çölün ortasında doğdum; adını bilmediğim bir denizin kıyısında buldular cesedimi...

THE VOICE OF CONSCIENCE

İpek YÜCE

They found my dead body on the shore of a sea that I do not know. I was three years old. Maybe it is a little time for you; but it was my life. It's been three years since I opened my eyes to the world. It was three years ago when I first saw my mother and my father, it was three years ago when I breathed my first breath. And now at the end of those three years, I lay down on the shore of a sea that I do not know. My heart stopped, my breath was exhausted. First my eyes blacked out, then the sound wore off of my ears. A three-year-old child can't swim ... Three-year-olds do not know what war is ...

I'm not as lucky as some of my peers. I was born in a city where bombs and bullets were raining on. Maybe it sounds like a movie to you now. So imagine: I am an innocent child in a war movie. There is one difference: there is no studio in the view and all of the bullets are real. If it wasn't real, they couldn't have hurt my father's leg after all, right?

Instead of rushing from here and there in the green parks, I sat in the ruined houses for three years. What was happening, why were we in this situation? I had no idea. Why was my dad's leg like that, why was my mother always looking scared? I could not make sense. My mother's face didn't change even when I called her 'mommy' for the first time. She hugged me and cried. Who's have upset my mother this much?

Who knows in which condition they are now... I wonder if they are they looking for me? Or do they just lay on the shore of a sea that they do not know, just like me? Helpless. Without never completely figuring out what it was...

As I said, I'm not as lucky as some of my peers. For example, I didn't blow the candles of a cake in a crowded first birthday party. i didn't jumped into my father's neck when he returned back from work and I didn't look into the bags he brought home to check if he brought chocolate for me. I was never spoiled not even once. We had one goal: to live. And to survive, we at least had to leave our land to live more humanely. We gave away whatever we had, we got into a boat that would take us to a beautiful life. So we were hoping for it. We thought that, without fear of death and without hearing the sounds of bombs, we are heading towards a peaceful life, where we can walk freely, we can sit in a family table. When we get there, there will be a white new page ... It did not happen ...

The journey that we set out on a spring day ended in the middle of a stormy sea that night.

I am used to the sounds of screaming; but for the first time I heard a crowded screaming in a tiny boat. My mother hugged me tightly, and my father hugged my mother. Last time we looked at each other. It was the last night of everything. And when the boat stopped resisting the huge wave, we all of the children, women and men found ourselves in an ice-cold salty water.

For the most us, the sea is a fun place, I know. Most of the winter you are all waiting for the air to warm up, the scorching sun to never go missing, and for your skin to tan under the blazing sun. Maybe I would have been like you if I was a little more lucky. Is geography the destiny of man? I think we need to think about it.

Where were we? Yes I remembered. I was talking about the salty water . I have told you about the salty water that burned down my throat. While my 15-pound and 70-centimeter body was sinking down into the salty water, my mother was looking for me somewhere in the upstairs. That was the last thing I saw before my eyes closed. After my breathing was cut off and my consciousness was completely closed, the wind and sea worked together and dragged me to the land. Whereas I was smiling in my mother lap and I was going to get out there like I broke the lock of our new life. It didn't happen... now I do not have either my mom or smile in the faces.

An officer noticed me first. He could not make any sense. He did not want to believe. There was no point in making sense. I still think why. The answer is long, the answer is hurting ... Then the gendarmes came, they came to me and looked at me. I saw a drop of tear in their eyes dripping from all of them. They couldn't touch my tiny body. Then the journalists came and took my picture ... A red T-shirt and a blue pants was on me ... And while you were eating your dinner with your family, I see on screen for 30 seconds. And you said 'What a pity! And have not found anything to say and THEN turned back to your own lives. Maybe you've forgotten me. But I do not forget anything. And I am telling you this story so that you won't forget me. I am a desperate running away from war ... I am a child who does not understand why I died... I was three years old ... how should a three years old would know what war is, how should a three-year-old child know how to swim. I, all your consciences, I know myself ... I am just a baby...

I was born in the middle of the desert; they found my body on the shore of a sea that I do not know ...

DIE STIMME DES GEWISSENS

İpek YÜCE

Sie haben meine Leiche an der Küste gefunden. Ich wusste nicht einmal den Namen dieses Meeres. Ich war nur drei Jahre alt. Vielleicht ist es für euch kurze Zeit aber es war mein ganzes Leben. Es war nur 3 Jahre geworden als meine Augen öffneten. Ich sah meine Eltern zum ersten Mal vor drei Jahren und vor drei Jahren hatte ich auch meinen ersten Atemzug bekommen. Mein Herz blieb stehen und ich konnte nicht mehr atmen. Und jetzt lag ich, mit dem Körper nach unten ausgestreckt auf einer Küste. Ich wusste nicht mal den Namen dieses Meeres.

Zuerst verdunkelte sich alles vor meinem Augen, und dann hörte ich nichts mehr. Ein drei Jähriges Kind kann doch nicht schwimmen...Ein drei Jähriges Kind kann doch nicht wissen was ein Krieg ist. Ich hatte nicht so viel Glück wie meinem anderen Kollegen. In war in einer Stadt geboren wo immer Bomben explodierten. Vielleicht kommt es euch wie ein Spielfilm vor. So stellen Sie sich vor: Ich bin unschuldig Kind in einem Kriegsfilm. Es gibt nur einen Unterschied: Es gibt keine Bühne die Kugeln sind alle echt. Wen es nicht echt wäre, könnten sie mein Vaters an sein Bein nicht verletzen.

All die drei Jahre musste ich in einem zerfallenen Haus verbringen. Anstatt dessen würde ich auch gerne draußen, in den grünen Spiel plätzen sein. Was war geschehen und warum waren wir in dieser Situation waren? Ich hatte keine Ahnung. Was war mit meinem Vaters Bein passiert, und warum starrte meine Mutter ständig so mit einem ängstlichen Gesicht?

Ich konnte es nicht begreifen. Sogar als ich zum ersten Mal die ersten Wörter „Mutter“ ausgesprochen hatte, änderte ihrer Gesichts Ausdruck nicht. Sie umarmte mich und fing an mir zu weinen. Wer könnte sie so kränken? Wer weiß, in welchem Zustand sie jetzt... Wahrscheinlich suchen sie mich? Oder liegen sie auch wie ich, hilflos an einem Ufer, über die sie nicht einmal den Namen wissen. Ohne ganz verstanden zu haben was alles Passierte. Wie ich schon sagte, ich war nicht so glücklich, wie meiner Kollegen, im selben Alter.

Ich habe nie z.B. einen großen Geburtstagskuchen mit vielen Menschen zusammen an einen Tisch feiern können. Ich habe nie die Möglichkeit gehabt meinen Vater nach dem Arbeit wen er nach Hause kam, aus Freude ihn zu umarmen und dann die Tüten zu kontrollieren, ob er mir eine Schokolade gebracht hatte.

Ich wurde nie verwöhnt. Unsere einzige Ziel war überleben. Und zumindest um artgerecht zu leben mussten wir unser Land verlassen. Alles was wir in der Hand hatten, gaben wir für diesen Boot, in der Hoffnung für einen besseren Leben.

Wir haben gewünscht, eine Welt mit ohne der Todesfurcht und ohne der Bomben Anschläge, in der wir Furchtlos mit unsere Familie leben konnten. Einen ganz neues Leben wartet auf uns...

Es hat klappte nicht.

În einem Frühlingstag machten wir uns auf dem Weg und beendete mit einem Sturm im Meer. Ich war gewohnt an dem Geschrei; aber von so vielen Menschen auf so einem engen Boot hatte ich noch nie gehört. Meine Mutter umarmte mich ganz fest, ebenfalls wurde sie von meinem Vater umarmt. Zum letzten Mal hatten wir uns angeschaut. Es war ein Moment, in der alles endgültig vorbei war. Als unser Boot gegen den riesigen Wellen nicht mehr aushalten konnte, haben sich Kinder Frauen und Männer in einem salzigen eiskalten Wassern gefunden. Viele finden das Meer als Spaß voll.

Die meisten von Ihnen warten schon den ganzen Winter auf die warmen Tage, damit man durch die heiße Sonne schön Braun wird und später sich zum Abkühlen in das kalte Salz Wasser zu springen. Vielleicht wäre ich auch so einer gewesen, wen ich ein bisschen Glück gehabt hätte. War es die Geographie die das Schicksal bestimmte? Darüber sollte man ein bisschen Denken. Wo waren wir stehen geblieben?

Ja, ich habe mich erinnert.

Hatte ich Salzig gesagt. Ich erzählte ihnen letztlich über das Salzige Wasser und wie ich ertrunken war. Als ich mit einem 15 Kilo Gewicht und 70 Zentimeter lange Körper zu Meeres Boden sank hat meine Mutter mich oben irgendwo gesucht. Das war das letzte, was ich sah bevor meinen Augen zu schließen. Nach dem ich nicht mehr atmen und mein Bewusstsein verloren hatte, wurde ich durch Wind und Wasser an Land gezogen. Jedoch wollte ich lächelnd in meine Mutters Schoß, auf unserem neuen Leben beginnen. Es verwirklichte nicht. Ich konnte weder meiner Mutter sehen noch ein Lächeln. Eine der Dienstlichen hatte mich bemerkt. Doch er konnte keine Bedeutung geben. Er wollte es nicht glauben. Es hatte sowieso keinen Sinn um etwas Bedeutung zu geben. Ich denke immer noch an die Gründe. Es waren lange und schmerzhaft Antworten... Dann kamen die Gendarmen, und sahen mich ganz nah an. Tränen kamen aus ihren Augen. Sie hatten meinen winzigen Körper nicht berührt. Danach kamen die Journalisten und fotografierten mich. Ich trug einen Roten T-Shirt und eine blaue Hose an. Und während Sie Ihr Abendessen mit der Familie waren, erschien ich auf dem Bildschirm nur für 30 Sekunden. Sie haben nichts tun können außer Schade zu sagen und gingen alle ihre Wege fort. Vielleicht haben sie mich auch vergessen. Aber ich kann es nicht vergessen. Ich erzähle dieser Geschichte damit sie es auch nicht vergessen. Ich war ein verzweifelte der aus einem Krieg flüchtete.... Ich war ein Kind der nicht wusste warum er starb. Ich war noch drei Jahre alt. Wie kann ein Drei Jähriges Kind wissen, was ein Krieg ist und wie man Schwimmen kann. Ich kenne mich, ich war die Stimme in eurem Gewissen. Ich war noch winzig klein. Ich war in der Mitte der Wüste geboren und man fand mich, am Ufer eines Meeres die ich nicht einmal den Namen wusste.

صوت الضمير

İpek YÜCE

وجدوا جثتي على ساحل بحر مجهول الاسم ثلاث سنوات كان هو عمري فقط رقم صغير بالنسبة لكم لكنها كانت حياتي فانا لم يمر على فتحي لعيناي على الحياة سوى ثلاث سنوات قبل ثلاثة سنوات كنت اول مرة ارى فيها ابي وامى كانت اول مرة اخذ فيها نفسا عميقا بداخلي وها انا الان وفي نهاية هذه السنوات موجود على ساحل هذا البحر مجهول الاسم ملقى على وجهي فقد توقف قلبي ونفد نفسي اسودت عيناي في الاول ثم انقطع ازيز صوت ادناي فالطفل في عمر الثلاث سنوات لا يعرف السباحة بل لايعرف معنى الحرب

لست محظوظا كباقي الاطفال الذين هم في سني لقد ولدت في تلك المدينة المليئة بالقنابل ولدت وسط الرصاص ربما حكايتي سيخيل لكم انها فلم فاذا كان تخميني صحيحا فاريدكم ان تتخيلوا القصة هكذا انا هو ذلك الطفل البريئ لفلم الحرب ذاك الفرق الوحيد هو انه في الحقيقة لا يوجد استوديو للتسجيل والرصاص والقنابل التي حدثكم عنها كلها حقيقة اذا كان عكس ذلك فلماذا كانت ستصاب قدم ابي بتلك الجروح البليغة اليس كذلك و على غرار اللهو واللعب في الحدائق الخضراء عشت في بيت مدمر ثلاث سنوات ماذا كان يجري لماذا نحن في هذا الوضع لم تكن لدي اي فكرة لماذا قدم ابي اصبحت على ذلك الشكل لماذا كانت في عيني امى دائما نظرة خوف لم استطع اعطاء تفسير لذلك رغم انني ناديتها بكلمة امى لأول مرة الى ان تعابير وجهها لم تتغير عانقتني فقط وبكت من كان السبب في حزنها ياترى كيف هي الان احوالهم ياترى هل يبحثون عني ام انهم مثلي الان ملقون على ساحل بحر مجهول دون جدوى فانا لم استطع ابدا فهم ماذا يحدث

مثلا اخبرتك من قبل لست محظوظا مثل من هم في سني فانا لم اطفئ شمعة حلوى عيد ميلادي الاول ولم احظى بمائدة مليئة مثل كل طفل فانا لم اعانق ابيحتي ولم ابحت عن الحلوى في الاكياس التي يحملها عند مجيئه من العمل بل ولا مرة تجاوزت حدود الدلال كان همنا الوحيد هو العيش او القدرة على العيش مثل اي انسان لذلك تركنا بلدنا قدمنا كل مانملك وصعدنا على متن ذلك القارب املين ان يقودنا الى حياة افضل كنا فقط نامل ليس غير ذلك

كنا نظن اننا نستطيع التجول في الازقة مجددا دون الخوف من الموت اننا سنجتمع على مائدة الطعام كعائلة واحدة دون ان نسمع صوت القنابل كل هذا حلمنا به حلمنا بتلك الحياة المسالمة بتلك الصفحة البيضاء التي ستفتح لنا ونحن نصعد ذلك القارب كان يوما ربيعيا عندما سافرنا كان اخر يوم لنا وسط العاصفة ووسط البحر على الرغم من اعتيادي على سماع الصراخ الى انني كنت اول مرة اسمع ذلك الصوت المتعالي من القارب الصغير الممتلئ الذي كنا على متنه عانقتني امى وابي بقوة ونظرنا الى بعضنا البعض لآخر مرة كانت تلك الليلة نهاية لكل شيء وسط موجات البحر المتعالية وجدنا انفسنا وكل من كان على متن القارب وسط مياه البحر المالحة

فكل يعلم ان البحر هو ذلك المكان الممتع فالكل ينتظر الصيف بفارغ الصبر ليستلقي تحت اشعة شمس ويلقي بنفسه في مياهه الدافئة كنت ساحطى بذلك كله لو كنت محظوظا ولو قليلا اتسائل هل الجغرافيا تعتبر قدرا في حياة الانسان على الاغلب يجب التفكير في ذلك جيدا عن ماذا كنت اتحدث نعم لقد تذكرت كنت اخبركم عن مياه البحر المالحة التي غرق وسطها قاربنا فعندما كان جسدي ذا الخمسة عشر كيلو غراما و السبعين انشا يغرق نحو الاسفل كانت امى في مكان ما فوق تبحث عني فقد كان هذا اخر شيء اتذكره قبل ان اغلق عيني فبعد ان انقطعت انفاسي وفقدت وعيي تماما حملتني مياه البحر الى اليابسة عكس ذلك كنت ساكون اليوم في حضن امى سعيدا ومكسرا لقيود حياة جديدة لكن للاسف لم يحدث ذلك فلا امى موجودة ولا وجهي ترسوه ابتسامة راني واحد من العاملين هناك لكنه لم يصدق ماراه لم يعطي اهتماما للموضوع ففي الاساس لم يكن هناك شيء له معنى فانا لالزلت اسأل نفسي لكن الجواب سيكون طويلا وقاسيا

بعد ذلك اتى رجال الشرطة اقتربوا من بدني الصغير وكل
واحد سقطت من عينيه دمعة حزن دون ان يلمسوا جثتي
كل ذلك رايتيه وصلت الصحافة اخيرا وبدأت في التقاط
صور لي كنت مرتديا قميصا احمر وسروالا ازرق فقد
ظهرت على شاشة تلفازكم لمدة ثلاثين ثانية فقط كنتم
وعائلاتكم تتناولون طعام العشاء فكان تعليقك عن
مارايتموه بكلمة مسكين لم تكن هناك اي ردة فعل بل
وعدتم الى حياتكم المعتادة ولربما نسيوني لكن انا على
عكس ذلك فانا لم انسى اي شيء مما حدث وحكايتي هذه
اسردها لكم لكي لا تنسوني فانا هو ذلك المسكين الهارب
من الحرب انا هو ذلك الطفل الذي لم يفهم سبب موته فانا
هو ذلك الطفل ذو الثلاث سنوات فكيف لي ان اعرف
معنى الحرب او كيف لي ان اعرف السباحة فقد كنت
فقط رضيعا بحجم راحة اليد
وسط الصحراء ولدت وعلى ساحل بحر وجدوا
جثتي\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\

ГОЛОС СОВЕСТИ

İpek YÜCE

Моего тела, они нашли на берегу моря которую Я не знаю, имя. чем мне было три года. может быть маленький для вас время; но моя жизнь. Я три года открыть больше глаза на мир. Я видел своих родителей в первый раз три года назад, три года назад я взял свой первый вдох внутри. И теперь она в конце трех лет, я не знаю, название пляжа, я лежал вытянулся лицом вниз. Мое сердце остановилось, я выбежал из дыхания. Перед глазами потемнело, а потом остановил мои уши. Три-летний мальчик, купание ... Три-летний ребенок знает, что война не знает, что такое ...

Я не так повезло, как некоторые из моих коллег. В городе, где бомбы были жиром, я родился в счете. Может быть, теперь вы чувствуете, как в кино. Итак, представьте следующее: невиновен я ребенок в военном фильме. Существует только одна разница: Мы не все факты и вести студию в середине. Они уже не вы также можете не повредить ноги моего отца не были реальными?

Когда есть пышные парки броситься туда, ветхий дымка заткнуться три года я сидел в доме. Что происходит, почему мы были в этой ситуации? Я понятия не имел. Именно из-за ноги отца, в результате чего моя мать постоянно смотрела в страхе? Значение я не мог дать. Впервые «матери» не изменились даже назвать это лицо моей матери. меня, плакал. который был настолько расстроен о моей матери?

Кто знает, в каком состоянии они ищут меня задаться вопросом ... это сейчас? Или они не знают имена на берегу моря, который находится всего они любят меня? Беспомощный. Что никогда не понимал полностью ...

Как я уже сказал, я не так повезло, некоторые из моих коллег. Во-первых, я не дую огромный торт, например, в начале переполненном таблицы. прыгнул в угол шеи, что мой папа взял меня к шоколаду, он не мог смотреть сумку в руке. Я даже не один раз от своеволия побережья. У нас была только одна цель: жить. И для того, чтобы жить, мы, по крайней мере, должны были покинуть нашу землю, чтобы жить более гуманно. То, что мы не даем, что мы имеем, мы сели на лодку, чтобы взять нас к красивой жизни. Таким образом, мы надеемся.

Мы считаем, что мы можем комфортно ходить по улицам без страха смерти, вся семья может сидеть за столом, он услышал звук бомбы, мы идем к мирной жизни. Белая страница будет открыта перед нами, когда мы получаем там ... Бывало ...

Мы отправляемся на день поездки весной, было обнаружено вчера вечером в середине бурного моря. Я кричать; но я далеко не в первый раз он был настолько переполнен в маленькой лодке. Моя мама обняла меня крепко, моя мать, мой отец. В прошлый раз мы смотрели друг на друга. Это было время, когда все окончательно. И перестаньте на лодке из-под нас Ларой огромных волн, один из десяти детей женщин на человеке, мы оказываемся в ледяном рассоле.

Забавное место для большинства из моря, я знаю. Большинство из вас теплая погода, палящее солнце, когда-либо отсутствовать, и ее под кожу во время загара вы ожидаете, чтобы прыгать в ледяную воду всю зиму. Может быть, я был бы, если бы я был немного больше повезло. Судьба человека географии прочные? Я думаю, что мы должны думать немного.

Где мы были? Да, я помню. Я рассол последнего. Я упоминаю мои ноздри горят соленую воду, заполненную внутри вас. 15 кг и 70 сантиметров моего тела, я рухнул на дно рассола, моя мама искали где-то выше меня. Это было последнее, что я видел перед закрытием глаза. Мое дыхание режется, после закрытия ветра и сделать полностью осознанное море сотрудничества, он потащил меня на береге. Но круг моей матери, улыбаясь, как он собирался идти сломал замок на нашей новой жизни там. .. Что моя мать не имела улыбку в середине сейчас, ни лицу ...

Офицер, прежде чем заметил меня. Значение не может. Он не хотел верить. Там не было никакого смысла что-то уже дано. Я до сих пор думаю, что он рассуждает.

Ответы долго, болезненный ответ ... Тогда жандармы пришли, они смотрели на меня, чтобы прийти к моему порогу. Отфильтрованный с капелькой слезы в его глазах все, что я видел. Они не смогли выявить крошечное тело. Тогда журналисты пришли и взяли мою картину ..

Я одет в красную рубашку, синие брюки под меня ... И в то время как вы едите ужин с семьей, я появился на экране в течение 30 секунд. А ты, «Стыд» и возвращаемые говорят, что вы не можете найти что-то делать в своей жизни. Может быть, вы забыли меня. Но я ничего не забыл. И не забудь мне эту историю, я говорю вам. Я бежал от войны ... Я беспомощен, ребенок, который не понимает, почему она умерла ... Какой возраст троих я больше ... Вы знаете, что такое война три года ребенок, три-летний ребенок, что вы знаете, как плавать. Я, по совести, я знаю ... Я был ребенком себя вверх рука ...

Я родился в середине пустыни; Они нашли моего тела на берегу моря, которую я не знаю имя ...

صدای وجدان

İpek YÜCE

نامش را هم نمیفهمیدم که جسد را از کنار یک دریای پیدا کردن جسد بی جانم را سه ساله بودم در آن زمان برای شما یک زمان بسیار کوتاه باشد شاید. اما او زنگی من است هنوز سه سال بود چشمانم روشنای دنیا را دیده بود. سه سال پیش دیده بودم که اولین بار دیدار پر از محبت پدر و مادرم را همان سه سال پیش بود که نفس عود را به راحتی توانسته بودم بیگیرم. و حال در آخرین روز های همان سه سال قرار دارم در کنار یک دریای بی سرو صدا و با جسد بی جان خود خود را دراز کشیده ام. نخست پیشروی چشمانم سیاه شد و بعدا هم قلم ایستاد شد و نتوانستم نفس بیگیرم بعدا با گوش هایم نتوانستم صدا را بشنوم. این معلوم است که طفل سه ساله در حقیقت نمیفهمد و نمیتواند که در آب آ بازی بکند. و طفل شه شاله نمیفهمد که "جنگ چیست؟"

آن شانس که بعضی هم سن هایم دارم متسفانه من من آن ندارم در زیر راکت ها و بم ها تولد شدم و کلان شدم من. گفته هایم شاید برای تان قصه یک فلم باشد اما نه اینطور نیست این یک حقیقت تلخ است. اگر به نظرتان قصه فلم باشد پس فکر کنید که من همان طفل هستم در فلم های جنگی است اما تنها فرق این است که یک استدیو نیست و همه مرمی های که مثل باران می بارد حقیقت دارد. اگر مرمی ها حقیقت نمی بود آیا میتوانستند پای پدر جانم را زخمی بکند؟ بجای رفتن به پارک های سروسبـز قشنگ مدت سه سال بسیار برایم ترسناک بود. نشستم من در زیر یک چت در زیر در ویرانه های که بسیار برایم وحشتناک و درد آور بود. چه جریان داشت و ما چرا به وضعیت افتیده ایم هیچ منطق قبول نمیکرد و هیچ فکر هم نداشتیم در اصلش چرا. پا ها پدرم به این وضعیت ناگوار رسیده است؟ و چرا با نگاه های ترس و وحشت مادرم هیچ از آن چشمانی پر از محبت دور نمی شد. که بالای مادر جانم این قدر ظلم کرده بود. هیچ به لبانش خنده را ندیده بودم و همیشه اگر من ببیند بغل میکرد و گریه همین بود که رمز مادرم یافتن کردن کلیدش برایم بسیار سخت بود. که میفهمد به چه حال و احوال هستند آنها در این حال آیا به زنگ میزند یا مثل من در کنار یک دریای که نامش را نمیفهمد شاید هم در آن باشند بیچاره هیچ زمانی نخواهد فهمید که چه اتفاقی افتاد؟ و چرا ما در این که با نامش هم آشنا نیستیم مثل یک جسد بیجان خواب هستیم این سوالی است که من حالا جوابش را نتوانستم پیدا بکنم. در بالا همچنان اشاره کرده بودم مثلا مثل بعضی هم سن هایم باطالع و با شانس نبودم اینکه هیچ زمانی با چندین تن در گرد میز آمده

و با هم یک کیک بزرگ را قطع کنیم و برایم بگویند که: سالروزت تبریک باشد. اما من این شانس زندگی را از داده اند. هیچ زمان آرزو هایم به حقیقت مبدل نشد اینکه از دروازه پدرم بیاید من دویده از دستانش چیز های را که خرید کرده از دستانش بگیرم و برایش بگویم که پدر جان از بازار به من چه خریدی این فرصت را الله "ج" هیچ برایم نداده بود. میگوید که ناز اصلا هیچ نمیفهمیدم که "ناز" چیست این بود زندگی ام در طول سالیان سال. ما یک هدف داشتیم آن هم زندگی کردن زندگی برای انسان ها عاید است. و از همین جهت مجبور بودیم که خاک و وطن خود را ترک کنیم. دارو ندار خود را مانده و به کشتی سوار شدیم که ما را به یک زندگی آرام ببرد و یک حیات پر از خنده پر از محبت باید میگذرانیدیم. ما طوری امید میکردیم که دور از ترس مرگ در کوچه ها قدم بزنیم،

و دور از صدای انفجار و انتحار، و دور از قتل کشتار، یک زندگی راحت که با اهل فامیل خود گرد یک دسترخوان نشسته نان بخوریم این یکی از آرزو های بزرگ کا بود اما متسفانه... نشد... آن صفری که پر از خیالات بهاری بود حالا شروع نشده بود همان شب به آخر آنا امید های گم نام رسیده در بین دریای بزرگ غرق شدیم با آن همه آرزوها به صداهای وحشت عادت کرده بودم اما این صدا ها حس دیگری داشت اولین بار بود که وحشتناکتر از آن بود من میشنیدم جمعیت بسیار زیاد با یک قایق بسیار خورد هر کس غم جان خود را میکرد هیچ کسی به غم دیگران نبودند. مادرم من را بغل کرد پدرم مادرم را چشمانم گریه های خود را نمیتوانستند کنترل بکنند بخاطر اینکه آخرین دیدار یک پدر با زن و شوهر خود بود که بسیار غم انگیز بود. شبی بود همه دیدار آخرین دیدار ها را داشت همان شب. با آن امید های بزرگ همه داشتیم مرد، زن، پیرو، جوان، خوردو، بزرگ، مثل یک یخ خود را در مابین آب دیدیم.

АБИЙИР ҮНҮ

İpek YÜCE

Атыны дагы билбеген бир деңиздин жээгинде табышты жансыз денемди.Үч жашында элем.Силер үчүн балким аз бир мөөнөт;бирок менин жашоом.Менин көздөрүмдү дүйнөгө ачканыма үч жыл эле болду.Үч жыл мурун көрдүм биринчи жолу апам менен атамды,үч жыл мурун биринчи жолу демимди ичине жуттум.Азыр болсо ошол үч жылдын аягында атыны билбеген бир деңиз жээгинде,бутумду узатып жатам.Жүрөгүм токтоду,демим кысылды.Көздөрүм карарды биринчи анан кулагыма үн угулбай баштады.Үч жаштагы бала сүзүүнү билет беле...Үч жаштагы бала согуш эмне экенин билет беле...

Кээ бир теңтуштарымдай шанстуу эмесмин мен.Бомбалар жааган бир шаарда,октордун ичинде төрөлдүм.Балким бир фильм сыяктуу сезилип жатат силерге.А бирок ушундай кыялдангыла:Мен бир согуш фильминдеги күнөөсүз бир баламын.Бир эле айырма бар: бир студия жок жана баары чыныгы октор.Чыныгы болбосо атамды жаракаттай алышпайт эле.

Жапжашыл парктарда ары бери ойноо турганда кулайын деген үйлөрдө үч жыл үн чыгарбай отурдум.Эмне болуп жатат,эмнеге бул абалда элек?Эч нерсени билбейт элем.Атам эмне себептен андай эле,эмнеге апам ар дайым коркуп карайт эле?Түшүнө албайт элем.Алгачкы жолу “апа” дегенимде дагы апамдын жүзү өзгөрбөдү.Кучактап ыйлады мага.Апамды ким мынчалык таарынтты?

Ким билет азыр эмне абалда алар...Кызык мени издеп жатышат бекен?Же болбосо алар дагы атыны билбеген бир деңиз жээгинде мага окшоп жатышабы?Айласыз.Эмне болгонун эч качан толук түшүнө албастан...

Башка теңтуштарымдай шанстуу эмесмин деп айттым эле го мен.Алгачкы туулган күнүмдө эл толгон бир столдун төрүндө чоң бир тортту үйлөй албадым мисалы.Атам иштен кайтканда мойнуна асылып мага шоколад алдыбы деп колундагы пакеттерге карай албадым.Бир жолу болсо дагы эркелей албадым.Жалгыз максатыбыз бар эле:Жашоо жана жашай алуу үчүн,эч болбосо адам сыяктуу жашай алуу үчүн туулган жерибизди таштап кетүүгө мажбур болдук.Эмнебиз бар жок болсо берип,бизди жакшы бир жашоого алып бара турган кайыка чыктык.Тактап айтканда биз ошентип үмүт кылып жаттык.Биз өлүм коркуусу болбостон көчөлөрдө жүрө алган,үй бүлөбүз менен бир дасторкондо отура ала турган,бомба үндөрү угулбаган,тынч бир жашоого карай баратабыз деп ойлоп жаттык эле.Алдыбызда аппак бир барак ачылат барганыбызда...Болгон жок...

Жаздын бир күнүндө чыккан жол сапарыбыз,ал түнү бороондуу бир деңиздин ортосунда токтоду.Бий үндөрүнө көнгөн бир адаммын;бирок кичинекей бир кайыктын ичинде ошончолук көпчүлүктүн ыза муңуну биринчи жолу угуп жаттым эле.Апам мени кучагына катуу кысты,атам апамды кучактады.Акыркы жолу бири бирибизге карадык.

Бардык нерсенин акыркы жолу болгон түнү эле. Астыбыздагы чоң толкундарга тиренүүдөн кайык баш тартканда, ошончо бала, ошончо аял, ошончо киши, өзүбүздү муз сыяктуу суунун ичинде көрдүк.

Көпчүлүк үчүн деңиз ырыхт алуучу бир жер, билем. Көпчүлүгүңөр күндүн жылуусун, күн ысыгында денеңердин күнгө күйүүсүн кышы бою күтөсүңөр. Балким мен дагы ошолдой болот элем бир аз шанстуу болгонумда. География адамдын тагдырыбы?

Мүмкүн муну бираз ойлонуш керек.

Кайсы жерде калдык эле? Ооба, эстедим. Туздуу суу дедим эле акыркы жолу. Таңдайымды куруп ичиме толгон туздуу сууну айтып берип жаттым эле. 15 киллограмдык жана 70 сантиметрлик денем менен туздуу суунун ичинде суунун түбүнө карай чөгүп жатканымда апам жогору жакта бир жерлерде апам мени издеп жатты.

Көздөрүм жабылгандан мурун акыркы көргөнүм ал нерсе болду. Демим токтоп, аң сезимим толугу менен өчкөндөн кийин шамал жана деңиз биргелешип, мени кургактыкка сүйрөштү. А бирок апамдын кучагында күлүмсүрөп, жаңы жашообуздун кулпуну сындыргандай чыгат элем ал жака. Болгон жок... Апам дагы жүзүбүздө жырмаюу дагы жок. Биринчи мени бир жумушчу байкап алды. Тушүнө албады. Ишенгиси келбеди.

Ал жерде түшүнө турган бир нерсе дагы жок эле. Дагы эле эмнеге деп ойлонуп жатам. Жооп узун, жооп жаныңды күйдүрүүчү...

Анан жандармалар келди, жаныма келип мага карашты баары. Баарынын көздөрүнөн жаш акканын көрдүм. Кипкичинекей денеме тийе алышпады. Анан журналисттер келип сүрөткө тартышты мени... Үстүмдө кызыл футболка, астымда көк бир шым бар эле... А силер үй бүлөңөр менен кечки тамакты жеп жатканда, 30 секундка экранда көрүндүм. Жана силер “өкүнүчтүү” деп эмне кылаарыңарды билбей өзүңөрдүн турмушуңарга кайттыңар. Балким унуттуңар мени. Бирок мен эч нерсени унутпайм. Жана бул окуяны дагы мени унутпагыла деп айтып берип жатам. Мен согуштан качкан бир айласыз... Мен эмне себептен өлгөнүн түшүнбөгөн бир бала... Үч жаштамын али... Үч жаштагы бир бала эмнени билсин согуш эмне экени жөнүндө, үч жаштагы бала сүзүштү кайдан билсин. Мен баарыңардын абийири, өзүмдү тааныйм... Мен кичинекей бир бөбөк...

Чөлдүн ортосунда төрөлдүм; атыны билбеген бир деңиздин жээгинде өлүгүмдү табышты...

VİCDANIN SƏSİ

İpek YÜCE

Adını bilmədiyim bir dənizin sahilində tapdılar cəsədimi. Üç yaşındaydım . Sizin üçün kiçik bir müddətdir bəlkə də; amma mənim həyatım idi. Mən hələ dünyaya gözlərimi açdığım üç il oldu. Üç il əvvəl gördüm ilk dəfə anamla atamı, üç il əvvəl ilk dəfə çəkdim nəfəsimi içimə. Və indi o üç ilin sonunda, adını bilmədiyim bir dəniz sahilində, üz üstü uzanmış yatıram. Ürəyim dayandı, nəfəsim tükəndi. Gözlərim qərar idi əvvəl, sonra səs kəsildi qulaqlarımdan. Üç yaşındakı uşaq üzümə bilməz ki... Üç yaşındakı uşaq bilməz ki döyüş nədir...

Bəzi yaşlılarım qədər şanslı deyiləm mən. Bombaların yağdığı bir şəhərdə, güllələrin içində doğuldum. Bəlkə bir film kimi gəlir indi sizə. Elə isə belə xəyal edin: Mən bir döyüş filmindəki günahsız uşağım. Tək bir fərq var: Ortada bir studiya yox və güllələrin hamısı gerçək. Gerçək olmasaydı atamın qıçını da yaralaya bilməzdilər onsuz da deyilmi?

Yamyaşıl parklarda oradan oraya qaçdırmaq varkən, yıxıq dökük evlərdə sus pus oturdum üç il. Nə olurdu, niyə bu vəziyyətdəydik? Heç bir fikirim yox idi. Atamın ayağı niyə elə idi, niyə davamlı qorxaraq baxırdı anam? Məna verə bilmirdim. İlk dəfə "ana" deyişimdə belə dəyişmədi anamın üzü. Sarılıb ağladı mənə. Anamı kim bu qədər üzdü?

Kim bilər nə haldalar indi... Məni axtarırlarmı görəsən? Yoxsa onlar da adlarını bilmədiklərini bir dənizin sahilində eləcə yatırırlarmı eynilə mənim kimi? Çarəsiz. Nə olduğunu heç bir zaman tamamilə anlaya bilmədən...

Dedim ya, bəzi yaşlılarım qədər şanslı deyiləm mən. İlk ad günümdə izdiham bir masanın başında böyük bir tortu üfləyə bilmədim məsələn. Atam işdən dönündə boyuna atlayıb mənə şokolad gətiribmi deyə əlindəki paketlərə baxa bilmədim. Bir dəfə belə keçmədim ərköynlüyün sahilindən. Tək məqsədimiz vardı: Yaşamaq. Və yaşaya bilmək üçün, heç olmasa daha insanca yaşaya bilmək üçün buraxmaq məcburiyyətində qaldıq torpağımızı. Nəyimiz var nəyimiz yoxsa verib, bizi gözəl bir həyata aparacaq bir gəmiyə mindik. Yəni biz elə ümid edirdik. Zənn edirdik ki, ölüm qorxusu olmadan rahatca küçələrdə gedə biləcəyimiz, ailecek bir süfrəyə otura biləcəyimiz, bomba səslərinin eşidilmədiyi, dinc bir həyata doğru gedirik. Önümüzdə dümağ bir səhifə açılacaq oraya çatdığımızda... Olmadı...

Bir bahar günü çıxdığımız səfər, o gecə sona çatdı fırtınalı bir dənizin ortasında. Qışqırıq səslərinə alışmışam; amma kiçik gəminin içində o qədər izdihamda bir fəryadı ilk dəfə eşidirdim. Anam sıx sarıldı mənə, atam da anama. Son dəfə baxdıq bir-birimizə. Hər şeyin son dəfə olduğu bir gecə idi. Və böyük dalğalara müqavimət göstərməkdən imtina edincə altımızdakı gəmi, o qədər uşaq o qədər qadın o qədər adam, özümüzü buz kimi bir duzlu suyun içində tapdıq.

Çoxunuz üçün əyləncəli bir yer dəniz, bilirəm. Çoxunuz havaların istiləşməsini, qovurucu günəşin heç əskik olmamasını və onun altında bürüncləşərkən bədəniniz buz kimi sulara atlamağı gözləyirsiniz bütün qış. Bəlkə mən də elə olardım bir az daha şanslı olsaydım. Coğrafiya insanın qədərirdimi? Yəqin bunu bir az düşünmək lazımdır.

Harada qalmışdıq? Bəli, xatırladım. Duzlu su demişdim ən son. Genzimi yandırır içimə dolan duzlu sudan bəhs etmişdim sizə. 15 kiloluq və 70 santimetrlik bədənimlə duzlu suyun içində dibə doğru çökərkən mən, anam yuxarıda bir yerlərdə məni axtarırdı. Gözlərəm bağlanmadan əvvəl gördüyüm son şey bu oldu. Nəfəsim kəsilib, şüurum tamamilə bağlandıqdan sonra külək və dəniz əməkdaşlıq edib, sürüdlər məni quruya. Halbuki anamın qucağında gülümsəyərək, yeni həyatımızın kilidini qırmış kimi çıxacaqdım oraya. Olmadı.. Nə anam var indi ortada nə də üzlərdə bir gülümsəmə...

Bir vəzifəli fərq etdi məni əvvəl. Məna verə bilmədi. İnanmaq istəmədi. Ortada mənə veriləcək bir şey də yox idi onsuzda. Hələ də düşünürəm niyə . Cavab uzun, cavab can yandırıcı... Sonra jandarmalar gəldi, dibimə qədər gəlib baxdılar mənə. Gözlərindən bir damla yaş süzüldü hamısının, gördüm.

Toxuna bilmədilər kiçik gövdəmə. Sonra jurnalistlər gəlib fotosəkilimi çəkdilər.. Üzərimdə qırmızı bir tişört, altımda mavi bir şalvar... Və siz ailənizlə axşam yeməyinizi yerkən, 30 saniyə göründüm ekranda. Və siz, "Təəssüf" deyib edəcək bir şey tapa bilmədiniz və döndünüz öz həyatınıza. Bəlkə də unuttunuz məni. Amma mən heç bir şeyi unutmuram. Və bu hekayəni də məni unutmayın deyər izah edirəm sizə. Mən, döyüşdən qaçan bir çarəsiz... Mən, niyə öldüyünü anlamayan bir uşaq... Üç yaşındayam hələ... Üç yaşındakı uşaq nə bilsin nədir döyüş, üç yaşındakı uşaq nə bilsin üzməyi. Mən, hamınızın vicdanı, tanıyıram özümü... Mən əl qədər bir körpə...

Səhranın ortasında doğuldum; adını bilmədiyim bir dənizin sahilində tapdılar cəsədimi...

GLAS VESTI

İpek YÜCE

Našli so moje telo na obali na morju, katerega imena ne poznam. Bil sem star komaj tri leta. To morda malo časa za vas; ampak to je moje življenje. To je bilo tri leta, odkar sem odprl oči na svetu. Prvič, ko sem ga videl pred tremi leti, moja mama in oče. Vdihniti zrak prvič pred tremi leti. In zdaj na koncu teh treh letih, sem ležala na bregu videti moj obraz navzdol, katere ime ne vem. Moje srce ustavilo, moj dih je exhausted. first svetloba zapustila moje oči, kot dih levo prsni. Otrok od treh let, ne vem, kako plavati ... Otrok od treh ne ve, kaj boj je ...

Kdo ve, kaj stanje skušajo me sprašujejo, ... je pa zdaj? Ali ne vedo imena na obali na morju, ki leži tik me rad? Nemočni. Kaj je, da nikoli popolnoma razumel ...

Nisem tako srečen, kot nekateri moji vrstniki. V mestu, kjer so bile bombe maščobe, sem bil rojen v vodstvu. Mogoče zdaj počutite kot film. Tako si predstavljam naslednje: Jaz sem nedolžen otrok v vojni film. Obstaja samo ena razlika: Nimamo vseh dejstev in vodi studio v sredini. Ti že ne lahko tudi ne boli mojega očeta noge niso bili pravi?

Ko so bujne parki tam hitenja, Oronu meglico utihni tri leta sem sedel v hiši. Kaj se je dogajalo, zakaj smo bili v tej situaciji? Nisem imel pojma. To je zaradi očetovega nogo, zaradi česar moja mama ves čas gledal v strahu? Kar pomeni, da ne more dati. Za prvič "mati" se ni spremenilo niti call it mamin obraz. Mi, jokala. ki je bil tako razburjen o moji materi?

Kot sem rekel, da nisem tako srečen nekaj mojih vrstnikov. Najprej nisem razstrelil veliko torto, na primer, na začetku nabito polni mizi. skočil v kotu vratu, da je moj oče me je peljal na čokolado ni mogel videti vrečko v roki. Nisem niti enkrat od waywardness obale. Imeli smo samo en cilj: za življenje. In, da bi živeli, smo vsaj morali zapustiti našo zemljo, da bi se bolj humano živijo. Kaj ne damo, kar imamo, smo se vkrcali na ladjo, da nas popeljal v lepo življenje. Zato bi tako upamo. Mislimo, da smo lahko udobno hoditi po ulicah brez strahu pred smrtjo, cela družina sedi za mizo, je slišal zvok bomb, bomo proti mirno življenje. Bela stran se bo odprla pred nami, ko smo prišli tja ...kaj se je zgodilo ...

Smo se odpravili na spomladanski izlet, je bilo ugotovljeno, sinoči sredi vihnem morju. sem kričati; vendar sem daleč od prvič je bilo tako gneča v majhnem čolnu. Moja mama objela me je tesen, mojo mamo, očeta. Nazadnje, ko sva se spogledala. To je bil čas, ko je vse, kar je dokončna. In nehaj z ladjo iz pod nami Lara diren ogromnih valov, eden od desetih otrok, žensk na človeka, smo se znašli v ledeno slanici.

Zabavno mesto za večino od morja, vem. Večina vas toplo vreme, žgoče sonce nikoli biti manjka, in ji pod kožo, medtem ko strojenje ste pričakovali, da skoči v ledene vode celo zimo. Mogoče bi mi bilo všeč, če bi bil malo bolj srečni. Usoda geografijo Sturdy prehrano? Mislim, da moramo razmišljati malo.

Kje smo ostali? Ja, se spomnim. Sem medija zadnji. Sem omenil moje nosnice zapisa-
ti slano vodo napolnjena v tebi. 15 kilogramov
in 70 centimetrov v mojem telesu sem propadel
na dnu slanici, moja mama je iskal nekje nad
mano. To je bilo zadnje, kar sem videl pred
zaprtjem oči. Moj dih se reši, po zaprtju veter in
se povsem zavestno morij sodelovanja, me je
vlekel na obalo. Toda mamin krog, nasmejan,
kot da se dogaja, da gredo zlomil ključavnico
na naše novo življenje tam. .. Kaj je moja mama
ni imela nasmeh na sredini zdaj niti soočiti ...

Policist me je pred opazil. Pomen ni mogel. On
ni hotel verjeti. Ni bilo smisla nečesa že dana.
Še vedno mislim, da je razlogov. Odgovorov
dolgo, boleče odgovor ... Potem so žandarji
prišli, jih pogledal do mene, da pridejo na pra-
gu. Filtrirana s kapljico solzami v očeh vse, kar
sem videl. Jim ni uspelo izkoristiti drobceno
telo.

Potem novinarji prišel in vzel mojo sliko
.. sem nosil rdečo majico, modre hlače pod ma-
no ... In medtem ko jeste večerjo s svojo druž-
no, sem se pojavil na zaslonu 30 sekund. In ti,
"Sramota" in vrnil pomeni, da ne more najti
nekaj storiti v vašem življenju. Mogoče si me
pozabil. Ampak ne pozabi ničesar. In ne poza-
bite, mi to zgodbo ti pravim. Sem pobegnil iz
vojne ... sem nemočna, otrok, ki ne razume,
zakaj je umrla ... Kaj je starost treh sem bil bolj
... veš kaj vojna tri leta star otrok, tri leta star
otrok, kaj znaš plavati. Jaz, v vseh vesti, vem ...
sem bil še otrok sem se z ...

Rodil sem se v sredi puščave; So našli na obali
iz morja ne vem imena mojega telesa ...

OLAĞANÜSTÜ DÖNEMLERDE DEMOKRATİK YAŞAM

Hicabi ARSLAN¹
harslan@adu.edu.tr

Mustafa ASLAN²
maslan@adu.edu.tr

Aynur ÖRNEK³
aynuro@adu.edu.tr

Öz

Olağanüstü dönemlerde siyasi hayat kesintiye uğramakta, temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ve korunmasında çok büyük sorunlar yaşanabilmektedir. 27 Mayıs 1960 darbesi, 12 Mart 1971 muhtırası, 12 Eylül 1980 darbesi, 28 Şubat 1997 post-modern darbesi, 27 Nisan 2007 e-muhtırası ve son olarak da 15 Temmuz 2016 tarihindeki kalkışma olmak üzere toplam 6 defa demokrasi askıya alınmış veya alınmaya çalışılmıştır. 1960 ihtilali ile başlayan ve 15 Temmuz 2016 kalkışması dahil gerçekleşen tüm bu eylemlerde, anayasa ve hukuk ihlal edilmiş, yaşanan hukuksuzluk ve mağduriyetler ulusumuza pahalıya mâl olmuştur. Bu çalışmada 15 Temmuz 2016 sonrası 4 aylık süreci kapsayan (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016) tarih aralığında ulusal yayın yapan 4 gazetenin (Hürriyet-Milliyet-Sabah-Cumhuriyet) bu alana yönelik haberleri derlenip, sınıflandırılarak “olağanüstü dönemlerdeki hak ve hukuk ihlalleri yanında bunları önlemeye yönelik düzenlemeleri de içeren haberlerin” analizi yapılmış ve siyasi, idari ve sosyal yaşama etkisi tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü dönem, siyaset, hukuk, temel hak, haber.

Democratic Life In Extraordinary Times

Abstract

In extraordinary times, political life is interrupted and great problems might be experienced in using and protecting basic rights and liberties. Democracy has been suspended or tried to be suspended for totally 6 times as; 27 May 1960 coup, 12 March 1971 memorandum, 12 September 1980 coup, 28 February 1997 post-modern coup, 27 April 2007 e-memorandum and finally, 15 July 2016 attempt. In all these actions that have started with 1960 revolution and even included 15 July 2016 attempt, the Constitution and law have been violated and all lawlessnesses and victimizations have cost our nation too much. In this study, the news of 4 national newspapers (Hürriyet-Milliyet-Sabah-Cumhuriyet) comprising a 4-month period after 15 July 2016 (16 July 2016-16 November 2016) were compiled and classified; “the news containing violations of rights and law in extraordinary times, as well as regulations aimed at preventing these violations” were analyzed and their effects on political, administrative and social life were discussed.

Keywords: Extraordinary Time, Political, law, basic right, news.

¹ Yrd. Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Anabilim Dalı, harslan@adu.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı, maslan@adu.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı, aynuro@adu.edu.tr

GİRİŞ

Darbe, ihtilal, cunta, muhtıra, e-muhtıra, postmodern darbe, girişim, kalkışma v.b. adı her ne olursa olsun demokrasiyi askıya alan tüm bu kavramlar ve bunların uygulandığı tüm dönemlerde, siyasi hayatı kesintiye uğramakta, temel hak ve hürriyetlerin kullanılması ve korunmasında çok büyük sorunlar yaşanabilmektedir.

Eğer bir düzen var iken devrim, darbe vb. hukuki olmayan bir yöntem ile o düzen ortadan kaldırılmış ve bazı haklar askıya alınmışsa genellikle mevcut anayasa ve anayasal düzen ilga edilir yani yürürlükten kaldırılır. Ancak bazen özellikle darbe dönemlerinde anayasa görünüşte yürürlükte olmakla birlikte anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ortadan kaldırılır.

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar geçen 94 yıllık süre içinde; 27 Mayıs 1960 darbesi, 12 Mart 1971 muhtırası, 12 Eylül 1980 darbesi, 28 Şubat 1997 post-modern darbesi, 27 Nisan 2007 e-muhtırası ve son olarak da 15 Temmuz 2016 tarihindeki kalkışma olmak üzere toplam 6 defa demokrasi askıya alınmış veya alınmaya çalışılmıştır. Örneğin; 27 Mayıs 1960 askeri darbesi ile mevcut anayasa ortadan kaldırılmış, başbakan Adnan MENDERES ve 2 bakanı darbecilerin kurduğu mahkemelerin talimatla verdikleri kararla idam edilmiş, iktidar partisi kapatılarak yöneticileri ile zamanın cumhurbaşkanı Celal BAYAR hukuk dışı yargılamalarla cezalandırılmışlardır.

Aynı şekilde bu dönemde birçok insan hak ihlaline maruz bırakılmış ve ne yazık ki hukuksuz darbeyi yapanlardan gerektiği gibi hesap sorulamamıştır. 1960 ihtilali ile başlayan ve 15 Temmuz 2016 kalkışması dahil gerçekleşen tüm bu eylemlerde, anayasa ve hukuk ihlal edilmiş, yaşanan hukuksuzluk ve mağduriyetler ulusumuza pahalıya mâl olmuş ve telafisi

ise maalesef uzun yıllar sonra ancak kısmen mümkün olabilmıştır.

12 Mart 1971 muhtırasında, aynı şekilde ihlal edilen hukuk ve buna göz yuman cunta 12 Eylül 1980 askeri darbe döneminde de kirli yüzünü göstermiş, anayasanın, hükümetin ve TBMM'nin ortadan kaldırılması, siyasi partilerin kapatılmasının yanı sıra bu dönemde yüzlerce vatandaşın faili meçhul bir şekilde öldürülmüş, yüz binlerce vatandaş sorgulanmış, fişlenmiş, on binlercesi hapislerde bekletilmiştir.

Hatta siyasetçilere siyaset yasağı dahi getirilmiştir. Bu kanlı darbeyi ve her türlü hukuksuzluğu yapan darbecilerden 2010 yılında yapılan anayasa değişikliğinden sonra ancak hukuk çerçevesinde hesap sorulabilmıştır.

28 Şubat 1997'de meydana gelen post modern darbe döneminde hukuk dışı yollarla milletin seçtiği hükümet görevden uzaklaştırılmış, iktidarın büyük ortağı Refah Partisinin kapatılmış, küçük ortak Doğru Yol Partisi ise zor duruma sokulmuş, her türlü hukuk dışı yollarla hakları elinden alınanların mağdur edildiği, bu dönemin darbe sanıklarının da yine aynı şekilde 2010 yılında yapılan anayasa değişikliğinden sonra adalet önüne çıkarılmaları mümkün olmuştur.

Türkiye'de ordunun yayınladığı 27 Nisan 2007 muhtırası da hukukun ortadan kaldırılmasına yönelik bir teşebbüs olarak yorumlanmış, zamanın hükümet yetkililerinin askeri vesayete karşı dik duruşu ile amacına ulaşamamıştır.

Son olarak da 15 Temmuz 2016 kanlı darbe girişimi, yine anayasa ve hukuk ihlal edilerek yapılan bir kalkışma olarak ülkemiz darbeler tarihine geçmiş, milletin silahsız ve saldırsız bir karşı duruşu ile iradesine sahip çıkmasıyla bu kanlı girişim boşa çıkarılmıştır.

Türkiye’de yaşanan tüm darbe dönemlerinde anayasa ve hukukun ayaklar altına alındığını bu dönemlerde yaşanan hukuksuzluk ve mağduriyetlerin millete pahalıya mâl olmuş ve telafisinin ise maalesef uzun yıllar sonra mümkün olabildiği gözlemlenmiştir. Bu nedenle bu değişimi daha iyi anlayabilmek için geçmişten günümüze anayasalarımızı oluşum sebeplerini, içeriklerini ve sosyal, hukuksal yaşam alanına etkisini irdelemek gerekmektedir.

1.1920’DEN GÜNÜMÜZE ANAYASALARIMIZ

İnsanların toplu yaşamasının zorunluluğu günümüz şartlarının özelliği olmayıp insanın sahip olduğu çeşitli özelliklerden dolayı toplu olarak yaşamasını zorunlu kılmıştır.

Sosyal hayatta bireylerin birbirleriyle ve toplum ile ilişkileri hukukun doğmasına neden olmuştur. Toplum hayatında kişilerin birbirleriyle ve toplum ile olan ilişkilerini düzenleyen ve uyması kamu gücü ile desteklenmiş bulunan kuralların tanımına hukuk denir. (İlhan, 1993:5)

XVIII. yy.ın sonlarına doğru önce ABD’de (1787), daha sonra da Fransa da yazılı anayasalar görülmeye başladı. Amaç devletin temel kuruluşu ile ilgili yazılı ve yazısız bütün kuralları dağınıklıktan kurtararak tek metin halinde kaynaştırmak, ahenkli ve tutarlı bir bütün meydana getirmektir. (Doğan, 2005:7) Bu yüzdendir ki iki devlet için anayasaların görevi ve önemi büyüktür.

Anayasa, diğer yasaların üstünde, daha temelli, daha geniş kapsamlı ve onlara temel dayanak olan bir yasadır. Hukuk alanında ise bunun doğal sonucu olarak, öbür yasaların anayasaya uygunluğunu zorunlu saymak ve uygunluğu denetleyici mekanizmaları kurmak gerekliliği doğmuştur. Bu yüzden anayasa

mahkemesi gibi kuruluşların ortaya çıkması bu düşünceden dolayıdır.

Anayasalar da genel olarak yazılı anayasalar ve teamüllü anayasalar olmak üzere ikiye ayrılır. İngiltere geleneğe bağlı olan anayasaya sahiptir. Geleneksel anayasalar örf ve adetlere, fermanlara, günlük uygulamalara dayanır. Bunlar yazılı olmayıp sürekli uygulanan ve herkesin uyma zorunluluğu olan kuralları kapsamındadır.

Yazılı anayasa temel belge olup yazılı anayasalar diğer anayasalara göre daha zor geliştirilir. İktidarın keyfi davranışlarını engeller kanunlara yol göstericidir. Anayasa devletin temel yapısını, biçimini, örgütünü ve bu örgütün işleyiş kurallarını, kişilerin hak ve özgürlüklerini belirleyen en temel kanundur.

1.1.1921 Anayasası: Bu anayasa 1876 Kanun-u Esasisini yürürlükten kaldırmamıştır. İlk kez “milli egemenlik ilkesi” ifadesine yer verilmiştir. Yasama ve yürütme yetkisi mecliste toplandığı için meclis hükümeti söz konusudur. Bu anayasa yürütmeye ilişkin olarak 1921 Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun kabulünü sağlamakla merkezi yönetime ve yerel yönetimlere ne kadar önem verdiğinin göstermiştir.

1.2.1924 Anayasası: 1924 Anayasası kurtuluş savaşını yürüten Birinci Meclis tarafından değil, İkinci Meclis tarafından yapılmıştır. Çok katı kuralları içeren bir anayasadır. Bu anayasa karma bir hükümet sistemini belirlemiş olup bu yönetime “kuvvetler birliği ve görevler ayrılığı sistemi” ismi verilmiştir. Çoğunlukçu demokrasi anlayışına sahiptir. 1924 Anayasasında yargı ile ilgili bazı önemli eksiklikler vardır. 1924 Anayasası, olağanüstü mahkeme kurulmasını yasaklamamaktadır. Yani “kanunî hâkim ilkesi” veya “doğal yargıç ilkesi” denen ilke Anayasada kabul edilmemiştir. Doğal yargıç ilkesi, kişilerin s1924 Anayasasında şu temel hak ve hürriyetler ve ilkeler kabul edilmiştir:

Esitlik ilkesi (m.69), kişi dokunulmazlığı, kişi güvenliği (m.72), işkence ve eziyet yasağı (m.73), mülkiyet hakkı (m.74), din hürriyeti (m.75), konut dokunulmazlığı (m.76), basın hürriyeti (m.77), seyahat hürriyeti (m.78), sözleşme (akit) hürriyeti, çalışma hürriyeti, mülk edinme ve tasarrufta bulunma hürriyeti, toplanma hürriyeti, dernek (cemiyet) kurma hürriyeti, şirket kurma hürriyeti (m.70, 79), eğitim hürriyeti (m.80), haberleşmenin gizliliği esas (m.81), dilekçe hakkı (m.82), vicdan hürriyeti, düşünce hürriyeti, söz hürriyeti (m.72). Dikkat edilirse tüm bu hak ve hürriyetler “negatif statü hakları” niteliğindedir.

1924 Anayasa koyucusu, sosyal ve ekonomik haklar akımına yabancı kalmıştır. **1924** Anayasası, sosyal devlet anlayışından uzak, klasik, liberal bireyci bir felsefeye sahiptir. Anayasada bazı siyasal haklar da tanınmıştı. Mebus seçme ve seçilme hakkı (m.10, 11), vatandaşlık hakkı (m.88), devlet memuriyetine girebilme hakkı (m.92), Türkiye Büyük Millet Meclisine başvurabilme hakkı (m.82) gibi.

Temel hak ve hürriyetlere ilişkin şunu özellikle belirtelim ki, **1924** Anayasası, tanıdığı temel hak ve hürriyetler için yargısal güvenceler getirmemiştir uç işledikleri tarihte mevcut olan normal mahkemeler tarafından

http://kampus.beykent.edu.tr/Paylasim/Dosyalar/Anayasalar_129807210772392500.pdf, 22.06.2017)

1.3. 1961 Anayasası:

*İki meclisli parlamento (millet meclisi ve Cumhuriyet Senatosu) sistemini kabul etmiştir.

* Kuvvetler ayrılığı prensibi getirildi.

* Yürütme organı Cumhurbaşkanı ve Bakanlar kurulundan oluşur

*Meclis yasaların kabulünde son söze sahiptir.

*Hukuk devleti ilkesi benimsenmiştir.

*Sosyal Devlet anlayışı benimsenmiştir.

*Seçimlerin; serbest, eşit, gizli, tek dereceli genel oy ilkelerine göre yapılacağı belirtilmiştir.

* Çoğunlukçu demokrasi anlayışından çoğulcu demokrasi anlayışına geçildi.

*Temel hak ve hürriyetlerle ilgili geniş düzenlemelere yer verilmiştir. Temel hak ve hürriyetlerin hangi hallerde sınırlandırılacağı belirtilmiştir.

*Üniversitelere TRT’ye özerk statü tanındı.

*Anayasa mahkemesi kuruldu

*DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) kuruldu.

*Milli Birlik komitesi kuruldu.

*Millet meclisi ve Cumhuriyet senatosu olmak üzere iki meclisli sistem oluşturuldu.

Çoğulcu toplum yapısının

geliştirilmesi: Siyasi partiler güvenceli bir hukuki statüye kavuşturulmuştur. Sendikalar hakkında düzenlemeler iş hukukunun gelişimi ve demokratik esaslara uyumu açısından önemli sonuçlar doğurmuştur. Özerk statüye sahip kamu kuruluşları kurulmuştur.

Temel hakların genişletilmesi ve

güçlendirilmesi: Önceden izin almaksızın toplantı ve yürüyüş yapma hakkı getirilmiştir. Temel hak ve hürriyetler, anayasanın **sözüne ve ruhuna** uygun olarak kanunla sınırlanabilir. Bu madde ile temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması ağırlaştırılmıştır.

1961 anayasası ile temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması, yargısal denetime tabii kılınacak önemli bir gelişme sağlanmıştır.

Sosyal devlet: Amaç sosyal adaleti, barışı ve toplumsal dengeyi sağlamaktır. Bu amaçla ulaşmak için devlet aktif olarak ekonomik ve sosyal hayata müdahale ederek sosyal devlet anlayışını uygulamakla yükümlüdür.

1.4.1982 Anayasası: Genel nitelikte değil daha ayrıntılı hazırlanmıştır. Bu açıdan her iki anayasada kazuist sistemle hazırlanmıştır. Bunun sebebi ise her iki anayasanın da tepki niteliği taşımasıdır dolayısıyla daha ayrıntılı düzenlemeler mevcuttur. Bunun diğer bir sebebi ise siyasi kültürle alakalıdır.

Yaşanan siyasal sorunlara daha legalistik çözümler bulmak gerekçesi ile bu sistem kullanılmıştır. 82 anayasası 61 'e göre daha kazuist bir karaktere sahiptir. Her iki anayasanın başlangıç kısımları mukayese edilirse 82'ninkinin daha uzun olduğu görülür. Ayrıca 1961 anayasasının 151 madde ve 11 geçici maddesi mevcuttu. Fakat 1982 anayasasının 177 maddesi ve 16 geçici maddesi vardır. Ayrıca 1961 anayasasının herhangi bir maddesine tekbül eden 1982 anayasası maddesi diğerine oranla daha uzun ve ayrıntılı tutulmuştur.

Sadece genel ilkeleri ortaya koyup bunların uygulanmasını kanunlara bırakma amacını güden anayasa tipine "çerçeve anayasa" denir.

Her iki anayasa da çerçeve anayasa tipini benimsemeyip birçok muhtemel durumları düzenleme isteyen kazuistik yönetime yer vermiştir. Bir anayasa kazuistik ve katı ise o anayasa toplumun gelişmelerinin arkasında kalabilir.

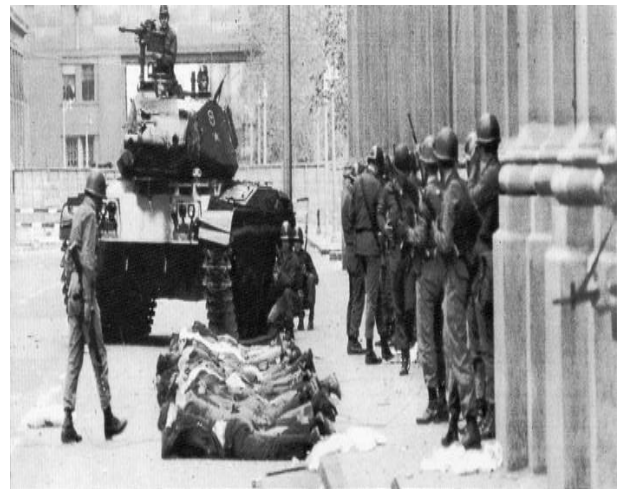
Çerçeve anayasa ise devlet hayatına ilişkin içeriği olduğu için toplum gelişmesine uyan bir karakteri olur. Bu yüzden çerçeve anayasa kazuistik'e göre daha uzun ömürlü olur (Amerikan Anayasası)

1982 Anayasasının temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması konusunda kabul ettiği temel kural bazı noktalardan 1961 anayasasının benimsediği sisteme benzemekte, bazı noktalardan ise ondan ayrılmaktadır. Benzer unsurlar sınırlamanın "Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olması" ve "kanunla" yapılmasıdır.

1961 anayasası genel olarak her temel hak ve hürriyetin hangi sebeplerle sınırlanabileceğini o hürriyetle ilgili maddede belirtilmiş, fakat bunun yanında 11. maddenin 2. fıkrasında "kanun; kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz" hükmüne yer vermiştir.

2. SIKIYÖNETİM KANUNU: Savaş gibi ya da savaşı gerektirecek durumlarda, ayaklanmalarda, vatanın ve milletin bölünmezliği tehlikeye düştüğü zaman olumsuz hareketlerin yaygınlaşması ile anayasada belirlenen kurallar çerçevesinde ilan edilen bir yönetim biçimidir.

Anayasanın belirlediği hak ve özgürlüklerin bir süreliğine sınırlandırılması, kısıtlanması durumudur. Sıkıyönetim genellikle ülkenin tamamında değil; düzeni bozulan bölgelerde ilan edilmektedir. Gerekli görülmesi halinde tüm ülkede geçerli olabilir.

13.05.1971 tarihinde kabul edilen 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu, T.C. Anayasası'nın 124.maddesi gereğince (1961 Anayasası) verilmiş olan Sıkıyönetim ilanı kararı ve sıkıyönetim bölge ve süresi üzerinde yapılacak değişiklikleri İçişleri Bakanlığı'nın uygun göreceği araçlarla yapmasını öngörmüştür.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun "temel hak ve hürriyetlere" ilişkin olarak göze çarpan düzenlemeleri ilgili kanununun "Görev ve Yetki" başlığı altında toplanmıştır:

Madde 3 – (Değişik : 15/5/1973 - 1728/1 md.)
(Değişik : 19/9/1980 - 2301/2 md.) Sıkıyönetim Komutanı; Sıkıyönetim bölgesinde genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak ve sağlamakla görevlidir. Ayrıca, gerektiği hallerde aşağıda yazılı tedbirleri almaya yetkilidir.

a) Konutları ve her türlü dernek, siyasi parti, sendika, kulüp gibi teşekküllere ait binaları, işyerleri ile özel ve tüzel kişilikleri haiz (Özerk müesseseler dahil) müesseseler ve bunlara ait müstemilat ve her türlü kapalı ve açık yerleri mektup, telgraf ve sair mersuleleri ve kişilerin üzerlerini herhangi bir müracaat, talep ve karara lüzum olmaksızın aramak ve bunlardan sübut vasıtaları olan yahut zor alıma tabi bulunan esyayı zaptetmek;

b) Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunun yayımları dahil olmak üzere telefon, telsiz, radyo, televizyon gibi her çeşit araçlarla yapılan yayım ve haberleşmeye sansür koymak, kayıtlamak veya durdurmak ve hizmetin gerektirdiği ahvalde bunlardan öncelikle faydalanmak;

c) (Değişik : 28/12/1982 - 2766/2 md.) Söz, yazı, resim, film ve sesle yapılan her türlü yayım, haberleşme, mektup, telgraf vesair mersuleleri kontrol etmek; gazete, dergi kitap ve diğer yayınların basımını, yayımını, dağıtımını, birden fazla sayıda bulundurulmasını veya taşınmasını veya sıkıyönetim bölgesine sokulmasını yasaklamak veya sansür koymak; sıkı-

yönetim komutanlığınca basımı, yayımı ve dağıtılması yasaklanan kitap, dergi, gazete, broşür, afiş, bildiri, pankart, plak, bant gibi bircümle evrakı, yayım ve haberleşme araçlarını toplatmak; bunları basan matbaaları, plak ve bant yapım yerlerini kapatmak, müsadereesine karar verilmemekle birlikte, sıkıyönetim komutanlıklarınca sahiplerine iadesinde sakınca görülenlerin imhası için gerekli önlemleri almak; yayına yeni girecek gazete ve dergilerin çıkarılmasını izne bağlamak;

d) (Değişik : 3/6/1983 - 2836/1 md.) Kamu düzeni, Devlet kuvvetleri, kişi hürriyeti, kamu selameti aleyhine işlenen cürümlerle, adam öldürmek veya kişilere karşı müessir fiilde bulunmak suçlarından hükümlülüğü bulunanlardan veya genel emniyet gözetim altında olanlardan veya sıkıyönetim bölgesinde belirli bir ikametgahı olmayanlardan veya diğer şüpheli olan veya genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulundukları anlaşılan kişilerden gerekli görülenlerin sıkıyönetim bölgesi içinde yerlerini değiştirmek, veya bu bölge içinde belirli yerlere girmelerini veya yerleşmelerini yasaklamak, sıkıyönetim bölgesi içinde bulunmaları sakıncalı görülenleri de, sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarmak; Genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından zararlı faaliyette bulunanlardan gerekli görülenler sıkıyönetim komutanının takdirine göre beş yılı geçmemek üzere sıkıyönetim bölgesi dışına çıkarılarak İçişleri Bakanlığınca belirlenecek yerlerde ikamete mecbur tutulurlar. (T.C. Resmi Gazete, 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanunu, 13.05.1971, Yay.Tar. 15.05.1971, S. 13837)

3.OLAĞANÜSTÜHAL KANUNU:

Olağanüstü yönetim usulleri veya hal rejimleri, devletin, hukuk düzeninin olağan kuralları ile üstesinden gelinmesine imkan olmayan bir tehdit veya tehlike karşısında başvurduğu usullerdir. 2935 numaralı Olağanüstü Hal Kanunu, 25.10.1983 tarihinde kabul edilmiştir. Bu kanun kapsamında güdülen amaç, kapsam ve olağanüstü hal ilanı şu şekilde ifade edilmektedir:

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, a) Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım, b) Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, durumlarında olağanüstü hal ilan edilmesi ve usulleriyle olağanüstü hallerde uygulanacak hükümleri belirlemektir.

Kapsam:

Madde 2 – Bu Kanun; olağanüstü hal ilanına tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinde ilan edilen olağanüstü hallerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile olağanüstü hallerin her türü için ayrı ayrı geçerli olmak üzere, temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlandırılacağı veya nasıl durdurulacağına, halin

gerektirdiği tedbirlerin nasıl ve ne suretle alınacağına, kamu hizmeti görevlilerine ne gibi yetkiler verileceğine, görevlilerin durumlarında ne gibi değişiklikler yapılacağına ve olağanüstü yönetim usullerine ilişkin hükümleri kapsar.

Olağanüstü halin ilanı:

Madde 3 – Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu: Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinden birinin veya birden fazlasının görülmesi durumunda, Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması hallerinde, Milli Güvenlik Kurulunun görüşünü de aldıktan sonra; Yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir. (T.C. Resmi Gazete, 2935 Numaralı Olağanüstühal Kanunu, 25.10.1983, Yay.Tar. 27.10.1983, S. 18204)

Olağanüstü hal ilân edilmesinin, yani olağanüstü hal rejiminin başlıca üç sonucu vardır: (1) Vatandaşlar için para, mal ve çalışma yükümlülükleri getirilebilir. (2) Temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir. (3) Olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesi çıkarılabilir.

Anayasanın 121'inci maddesi, gerek tabii afet, salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım sebebiyle, gerekse şiddet olaylarının yaygınlaşması sebebiyle ilân edilecek olağanüstü hallerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılabilirliğini ve durdurulabileceğini öngörmektedir. 121'inci madde bu sınırlamanın veya durdurmanın Anayasanın 15'inci maddesindeki ilkeler doğrultusunda yapılacağını belirtmektedir.

Yani bu tür olağanüstü hallerde, idare, yerleşim ve seyahat özgürlüğünü sınırlandırabilir veya durdurabilir. Yine örneğin, ağır

ekonomik bunalım sebebiyle ilân edilen olağanüstü hallerde, olağanüstü hal yönetimi, para, kredi, kira, fiyat ve çalışmaya ilişkin her türlü tedbir alabilir (m.10). Yani, olağanüstü hal idaresi özel girişim özgürlüğünü ve bu arada sözleşme özgürlüğünü sınırlandırabilir. Keza, şiddet olaylarının yaygınlaşması nedeniyle ilân edilen olağanüstü hallerde, olağanüstü hal yönetimi, kişilerin sokağa çıkmalarını, belirli yerlerde toplanmalarını yasaklayabilir; kişilerin üstünü, araçlarını ve eşyalarını arayabilir; gazete, dergi, broşür, kitap el ve duvar ilânı ve benzerlerinin basılmasını, çoğaltılmasını, yayımlanmasını ve dağıtılmasını yasaklayabilir; vs. (m.11). Bu yetkiler, kişi hürriyetini, özel hayatın gizliliğini ve basın hürriyetini sınırlandırır veya durdurur niteliktedir.

Anayasanın 121'inci maddesinin son fıkrasına göre, olağanüstü hal süresince, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, kanun hükmünde kararnameler çıkarabilir. (<http://www.anayasa.gen.tr/oyu.htm>, 23.06.2017)

4.KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (KHK):

Kanun Hükmünde Kararname genel tanım olarak yasama organının konu, süre ve amacı belirleyen bir yetki kanunu ile verdiği yetkiye veya doğrudan doğruya anayasadan aldığı yetkiye dayanarak, hükümetin çıkardığı, maddi anlamda kanun gücüne sahip, parlamentonun tasdiki ile şekli ve organik anlamda kanun gücünü kazanacak olan kararnamelerdir.

Türkiye'de 1982 Anayasasının 87. maddesi ile, "Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek" TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Anayasanın 91. maddesinde de KHK çıkarma yetkisi verme hususu

düzenlenmiştir. Bu madde şöyledir: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Kanun hükmünde kararnameler, olağan ve olağanüstü olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde, Olağan Kanun Hükmünde Kararnameler, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılmakta; bu yetki Bakanlar Kurulu'na Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yetki kanunu ile verilmektedir. Temel haklar, kişi hak ve ödevleri ile siyasî hak ve ödevler hakkında düzenleme yapılamaz. Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararnameler ise Cumhurbaşkanı başkanlığındaki Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılmaktadır. Bunun için TBMM'nin yetki kanunu vermesine gerek yoktur. Uluslararası hukuktan doğan yükümlülükleri yerine getirmek şartıyla, her alanda düzenleme yapılabilir. Anayasa m. 148'e göre, Anayasa Mahkemesi, kanunların ve KHK'ların anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler, ancak olağanüstü hallerde çıkarılan KHK'ların şekil ve esas bakımından anayasaya aykırılığı iddiasıyla AYM'de dava açamaz. (<https://www.haber24.com/gundem/khk-nedir-gorevleri-nelerdir-h620703.html>, 23.06.2017)

(<https://www.google.com.tr/search?q=KHK+GÖRSELİ&tbm>, 23.06.2017)

5. OLAĞANÜSTÜHALİN İLANI SONRASI HUKUKSAL VE SOSYAL YAŞAMDA DEĞİŞİKLİK İÇEREN HABERLERİN YAZILI BASINDAKİ YANSIMALARI:

İktidar mücadelesinde hangi yönetim biçimi olursa olsun siyaset ile iletişim araçları arasında ilişki her dönemde var olmuştur. Çünkü her iktidar kendi varlığını sürekli meşru kılmak zorundadır.

İktidarlar, iletişim araçlarıyla bir yandan kendi meşruluğunu sağlamaya çalışırken, diğer yandan politikalarının kamuoyunca desteklenmesini ve uygulanmasını amaçlar. Siyasi otoriteler veya iktidarlar belirli konuların kamuoyuna açıklanması ve toplum fikirlerinin yönlendirilmesi için medyayı kullanır.

Medya politikası oluşurken kimi zaman sansür, toplatma, yasaklama ve kapatma gibi baskı politikaları uygulanır, kimi zaman da kaba müdahaleler değil, uygun çizgide düşünen personelin seçilmesi ve editörler ile çalışan gazetecilerin kurum politikasıyla uyumlu öncelikleri ve haber değeri kriterlerini içselleştirmeleri sağlanmaya çalışır. Medya devletin sözde amaçlarını gerçek diye kabul eder, devletin politikasının ve eylemlerinin gerçek nedenlerini ender olarak araştırır.

4.güç olarak kabul edilen basın, demokratik rejimlerin vazgeçilmez öğelerinden biridir. Yönetenlerle, yönetilenler arasında aracı konumundadır. Ulaştığı hedef kitlenin büyüklüğü açısından medya, kamuoyu yaratma gücü ve geniş kitlelere ulaşabilmesi sayesinde ülke gündemi üzerinde etkili olur.

Türkiye, gündemi çok sık değişen (ve/veya değiştirilen) bir ülkedir. Basının gündeminin sık sık değişmesi, basın kuruluşlarının yayın politikalarıyla doğrudan ilgilidir. Sosyal hareketlilik nedeniyle meydana gelen olay yoğunluğu bir etken olarak görülse de gündem değişikliklerinde temel faktör basın kuruluşlarının yayın politikasıdır. Tüm bu karmaşık yapı ve eylemler arasında sıkışıp kalan ancak 4.güç diye adlandırılan basın ile siyaset arasındaki bu ilişki Türkiye siyasi tarihi içinde de karşımıza çıkıyor.

Türkiye toplumunda siyaset odaklı değişim 1960, 1980 askeri darbelerinde tamamen, 1971’de, 28 Şubat Süreci ve 15 Temmuz 2017 darbe girişimi ile kısmen kesintilere uğramış ve son dönemdeki olay hariç genelde basın siyasetin askeri çözümlerle belirlenen çizgileri karşısında destekleyici bir rol oynamıştır.

Bugüne kadar bölgede güçlü bir Türkiye istemeyenler sürekli ülke üzerinde çeşitli oyunlar oynamaktadırlar. Özellikle son yıllarda dünyadaki gelişmeler, sınırların yeniden belirlenmesi, bağımsızlığına yeni kavuşan ülkelerin kendi bünyesindeki yaşadıkları değişimler, ülkemize kendi bölgesiyle birlikte dünyada oldukça önemli avantajlar sağlamıştır. Diğer sahalarda olduğu gibi dış politikada da ileri adımlar atılabilmesi için istikrar, iç barış ve güçlü bir ekonomi gerekmektedir.

Basını dördüncü güç ya da “bekçi” olarak konumlandıran anlayış, gazeteciliğin ana akım bir ekonomik ve siyasal güç olmasına katkıda bulunmuş, ve bugün gazeteciliği tarif eden pek çok pratığın temellerini oluşturmuştur.

Ancak basını, devlete karşı halkın koruyucusu ve hakikatin tarafsız aktarıcısı olarak konumlandıran dördüncü güç modeli, basının kendi içinde varlık gösterebilecek iktidar ilişkileri hakkında hiçbir şey söylememektedir.

Toplumsal sorumluluk kuramının temelinde medyanın gücü/etkisi ve monopolistik konumu karşısında, topluma karşı sorumlu olma, tüm toplumsal tarafları adil biçimde temsil etme ve kamunun karar alabilmesi için yeterince bilgilendirilmesi zorunluluğu vardır.

Olağanüstü durum olarak tanımlayabileceğimiz kriz dönemlerinde, medyanın üstlendiği rolle birlikte toplumsal sorumluluk ilkesini ne ölçüde yerine getirdiği konusu çoğu zaman tartışmalı bir durum olarak kendini gösterir.

Çünkü bu tür olağanüstü durumların yaşandığı zamanlarda medya, enformasyon akışı sırasında haberin gerçeğe dayanan objektiflik ilkesinin dışına çıkarak, okuyucu ve izleyicide ilgi uyandıran tehlike ve tehdit içerikli abartılı imgeleri ön plana çıkarabilmektedir. (Değer, 2017: 113)

Medya olayları ve olguları bilgilendirmek amacıyla aktarırken çoğu zamanda olumlu veya olumsuz etkilerini de bireylere ve kitlelere iletmektedir. Özellikle olağanüstü durumlarda bu etkilerin çarpanları artmakta ve medyayı doğru okumak da bir o kadar zar olmaktadır.

Toplumun bir üyesi olan birey medyayı ne kadar doğru okuyabilir ve çözümleyebilirse toplumda aynı değerlerde sağlıklı ve sağduyu sahibi olabilir.

Afetler, savaş halleri, terörist saldırılar, darbe girişimleri gibi olağan dışı durumlarda yayıncılık gerçekten çok zor ama önemli bir iştir. Bilgi ihtiyacı ve merak bu tür durumlarda insanlarda en yüksek noktaya çıkar. Bu anlarda, topluma doğru, eksiksiz ve paniğe, yılgınlığa, karmaşaya neden olmayacak, sorunu daha da

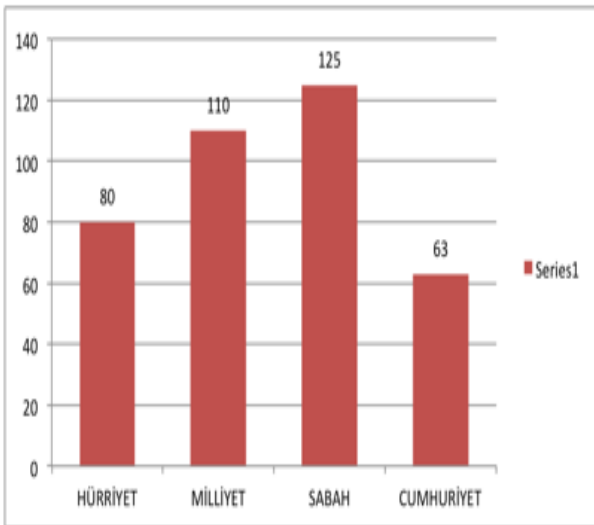
içinden çıkılmaz hale taşımayacak şekilde bilgilerin aktarılması gerekir.

5.1. Yöntem: Bu çalışmada 15 Temmuz 2016 sonrası 4 aylık süreci kapsayan (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016) tarih aralığında ulusal yayın yapan 4 gazetenin (Hürriyet-Milliyet-Sabah-Cumhuriyet) bu alana yönelik haberleri derlenip, sınıflandırılarak “olağanüstü dönemlerdeki hak ve hukuk ihlalleri yanında bunları önlemeye yönelik düzenlemeleri de içeren haberlerin” analizi yapılmış ve siyasi, idari ve sosyal yaşama etkisi tartışılmıştır.

5.2. Bulgular: Konuyu daha iyi analiz edebilmek için yazılı basında 4 aylık süre içerisinde yer alan haberlerin seçilen 4 gazeteye yansımalarının dağılımını yapmak gerekmektedir.

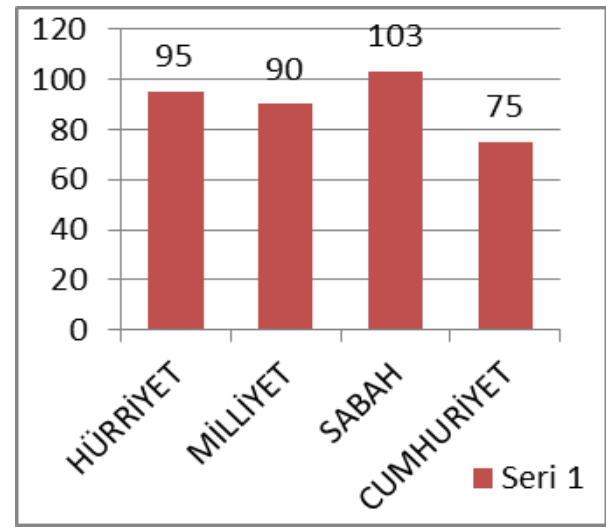
5.2.1. Tablolar

Tablo 1. (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016 tarihleri arası) Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet Gazetelerinde “Genel Darbe Haberleri” konusunda yapılan haberlerin tekrarlanma sıklığı

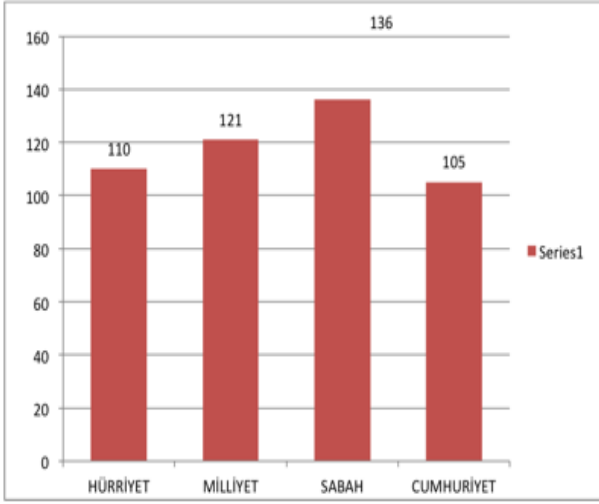
HÜRRİYET	80
MİLLİYET	110
SABAH	125
CUMHURİYET	63

Tablo 2. (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016 tarihleri arası) Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet Gazetelerinde “Olağanüstühal Haberlerinin İşlenmesi”

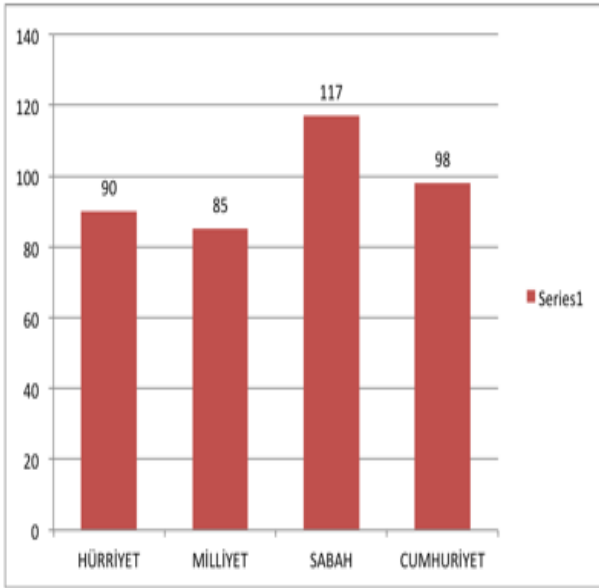
HÜRRİYET	95
MİLLİYET	90
SABAH	103
CUMHURİYET	75

Tablo 3. (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016 tarihleri arası) Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet Gazetelerinde “Hükümet-Asker-Polis-Muhalefet İlişkisini İrdeleyen Haberlerin İşlenmesi”

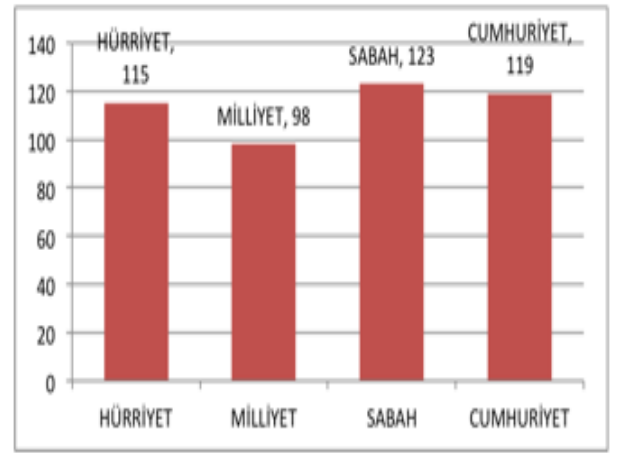
HÜRRİYET	110
MİLLİYET	121
SABAH	136
CUMHURİYET	105

Tablo 4. (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016 tarihleri arası) Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet Gazetelerinde “Ulusal Yazılı Basında Yer Alan ve Dış Basından Alıntı Darbe Girişimi Konulu Haberlerin Yayınlanma Sıklığı”

HÜRRİYET	90
MİLLİYET	85
SABAH	117
CUMHURİYET	98

Tablo 5 (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016 tarihleri Arası) Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet Gazetelerinde “Genel Asayiş, “Kamu Görevlileri, İnsan Hakları ve Olağanüstü Dönemde Hukuk Konulu Haber Başlıklarının İncelenmesi”

HÜRRİYET	115
MİLLİYET	98
SABAH	123
CUMHURİYET	119

6. DEĞERLENDİRME: 15 Temmuz 2016 sonrası 4 aylık süreci kapsayan (16 Temmuz 2016-16 Kasım 2016) tarih aralığında ulusal yayın yapan 4 gazetenin (Hürriyet-Milliyet-Sabah-Cumhuriyet) bu alana yönelik haberleri derlenip, sınıflandırılarak “olağanüstü dönemlerdeki hak ve hukuk ihlalleri yanında bunları önlemeye yönelik düzenlemeleri de içeren haberlerin” analizi yapılmış olup;

-“Genel Darbe Haberleri”

-“Olağanüstühal Haberlerinin İşlenmesi”

-“Hükümet-Asker-Polis-Muhalefet İlişkisini İrdeleyen Haberlerin İşlenmesi”

- “Ulusal Yazılı Basında Yer Alan ve Dış Basından Alıntı Darbe Girişimi Konulu Haberlerin Yayınlanma Sıklığı”

- “Kamu Görevlileri, İnsan Hakları ve Olağanüstü Dönemde

Hukuk Konulu Haber Başlıklarının İncelenmesi” sonucunda tüm haber gruplarında özellikle “Sabah Gazetesi”nin bu dönemde daha sık ve daha dolu bir biçimde konuların üzerine giderek detaylandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca “Hükümet-Asker-Polis-Muhalefet İlişkisini İrdeleyen Haberlerin İşlenmesi” başlığının da en çok işlenen başlık olduğunu görmekteyiz.

SONUÇ

15 Temmuz 2016 kanlı darbe girişimi, yine anayasa ve hukuk ihlal edilerek yapılan bir kalkışma olarak ülkemiz darbeler tarihine geçmiş, milletin silahsız ve saldırısız bir karşı duruşu ile iradesine sahip çıkmasıyla bu kanlı girişim boşa çıkarılmıştır.

Türkiye’de yaşanan tüm darbe dönemlerinde anayasa ve hukukun ayaklar altına alındığını bu dönemlerde yaşanan hukuksuzluk ve mağduriyetlerin millete pahalıya mâl olmuş ve telafisinin ise maalesef uzun yıllar sonra mümkün olabildiği gözlemlenmiştir.

Bu nedenle bu değişimi daha iyi anlayabilmek için geçmişten günümüze anayasalarımızı oluşum sebeplerini, içeriklerini ve sosyal, hukuksal yaşam alanına etkisini irdelemek gerekmektedir.

KAYNAKÇA

AKIN, İ.F. (1993) Kamu Hukuku, İstanbul: Beta Basım Yayın AŞ.

DEĞER, K. (2017), TRT Akademi Dergisi, “Olağanüstü Dönemlerde Yayıncılık”, “Olağanüstü Durum Haberciliğinin Atatürk Havalimanı Terör Eylemi Üzerinden İncelenmesi”, Cilt 2, sayı 3, Ankara

DOĞAN, İ. (2005) Vatandaşlık Demokrasi ve İnsan Hakları, 6. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

T.C. Resmi Gazete, 1402 Numaralı Sıkıyönetim Kanunu, 13.05.1971, Yay.Tar. 15.05.1971, S. 13837

(T.C. Resmi Gazete, 2935 Numaralı Olağanüstühal Kanunu, 25.10.1983, Yay.Tar. 27.10.1983, S. 18204)

http://kampus.beykent.edu.tr/Paylasim/Dosyalar/Anayasalar_129807210772392500.pdf, 22.06.2017

<http://bilgihanem.com/sikiyonetim-nedir/>, 22.06.2017

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160723-8.htm>, 22.06.2017

<http://www.anayasa.gen.tr/oyu.htm>, 22.06.2017

http://d.barobirlik.org.tr/2017/20170116_venediktercume.pdf, 22.06.2017

<http://www.anayasa.gen.tr/oyu.htm>, 23.06.2017

<https://www.haber24.com/gundem/khk-nedir-gorevleri-nelerdir-h620703.html>, 23.06.2017

yenifikir YAYIN GRUBU

yenifikir **SAM**

YENİ FİKİR STRATEJİK ARAŞTIRMA MERKEZİ

"Aydın'ın İlk Araştırma Merkezi"

Adres: Adnan Menderes Bulvarı, Güzelhisar Mah.37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

www.yenifikirsam.com

yenifikir

ISSN: 1308-9412 ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK FİKİR ARAŞTIRMA DERGİSİ
INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH AND STUDIES

www.yenifikirdergisi.com

AYDIN
yenifikir
HABER
genç ve geniş düşünenler için

www.yenifikirhaber.com

yenifikir HABER AJANSI
(YEHA)

yenifikir DERGİSİ YAYINLARI
(YFD)

ADRES: ADNAN MENDERES BULVARI 37. SOKAK NO:8 KAT:2 AYDIN
TELEFON:0256 214 48 21

Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler II

MÜRİDİN FENDİ: BÖRKLÜCE MUSTAFA VE ŞEYH BEDREDDİN

Kemal Ramazan HAYKIRAN*
krhaykiran@gmail.com

Öz

Osmanlı tarihinin en çok konuşulan olayları arasında yer alan Şeyh Bedreddin isyanı, hala üzerindeki pek çok belirsizliği korumaktadır. Özellikle yakın zamanlarında Şeyh Bedreddin'in hak etmediği siyasi bir pozisyona büründürülerek ideolojik bir argüman haline getirilmesi de başlı başına bir sorun olarak araştırmacıların karşısında durmaktadır. Çalışmanın konusunu isyanda en az Şeyh Bedreddin kadar adı geçen ve tartışılan Börklüce Mustafa'nın süreci ve Şeyh Bedreddin ile olan ilişkisi oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şeyh Bedreddin, Börklüce Mustafa, Çelebi Mehmed, Aydın ili.

Some Thoughts on Sheikh Bedreddin and His Rebellion II

Abstract

One of the most important topics that have been argued in the Ottoman history is the rebellion of Sheikh Bedreddin which has still ambiguous points that need to be enlightened. The rebellion of Bedreddin has been categorized as an ideological uprising against the state and this is again another point of an argument among the scholars. The aim of this study is to argue not only the rebellion of Sheikh Bedreddin but also analyze the relations between Bedreddin and Börklüce Mustafa who was one of the leading participants of the rebellion at that time.

Keywords: Sheikh Bedreddin, Börklüce Mustafa, Çelebi Mehmed, Aydın Province

Şeyh Bedreddin gerek düşünceleri gerekse kökeni itibari döneminde dikkatleri üzerine çeken önemli şahsiyetlerin başında yer almaktaydı. Osmanlı tarihinde vuku bulan isyan girişimleri içinde en çok konuşulanı ve merak edileni olmak ile beraber kaynakların hakkında en ketum olduğu kişiler ve olayların başında da gelmektedir. İslamî ilimler ile yoğrulmuş bir ailenin içine doğan Şeyh Bedreddin'in babası İsrail b. Abdülaziz Simavna kadısıydı.¹

* Yrd. Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

¹ Halîl b. İsmail b. Şeyh Bedrüddîn Mahmûd, *Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Menâkıbı*, ed. A. Gölpinarlı-İ. Sungurbey, İstanbul 1967, s.12.

Orijinal adı Simonos veya Stanimakos - ki ikincisi olma ihtimali daha yüksektir- Simavna bugünkü Edirne yakınlarında yer alan bir kazadır.¹ Dolayısıyla Franz Babinger başta olmak üzere XX. yüzyılın başından itibaren bu konu hakkında fikir beyan eden pek çok tarihin zikrettiği gibi burası kesinlikle Kütahya'nın Simav kazası değildir.² Şeyh Bedreddin'in babasının adının İsrail olmasından hareketle farklı bazı iddialar da dile getirilmiştir. Bu isimden hareket ile Şeyh Bedreddin'in Yahudi kökenli bir şahsiyet olabilme ihtimali üzerinde durulmuştur.³ Bunun da oldukça zor bir ihtimal olduğu tarihçiliğin geldiği nokta itibari ile açıkça ortadadır. Şeyh Bedreddin'in ailesinin Selçuklu soyundan geldiği üzerinde de durulmaktadır.⁴ Onu Selçuklu soyuna dayandıran en önemli eser Taşköprülüzade'nin Şekâikî Numaniyye isimli eseridir. Taşköprülüzade Şeyh Bedreddin hakkında "*Ecdadından birinin Selçuklu veziri olduğu ve bunun aynı zamanda Sultan Alaaddin'in kardeşi olduğu söylenmektedir.*"⁵

Şeyh Bedreddin İsyanının etrafında dönenen tüm tartışmalara karşın ne isyanın oluşumu ve seyri ne amacı ne de Şeyh

Bedreddin'in fikri dünyası tam manasıyla anlaşılabilmiş değildir. Bunda isyanı kendi ideolojik dünyalarına ilintilendirerek buradan siyasi prestij kazanma amacıyla olanların süregelen iddialarının yol açtığı karışıklık kadar Şeyh Bedreddin'in günümüz dünyasında oldukça zor anlaşılan karmaşık fikir dünyasının da etkisi olduğu açık bir gerçektir. Burada Şeyh Bedreddin özelinden önce genel terminoloji bağlamında üzerinde düşünülmesi gereken temel konu da ulema-hükümdar ilişkileridir. Her ne kadar geleneksel söylemler bu iki zümre arasında naif bir ayrım ve birbirlerine saygı anlatılarını aktarsalar da tarih boyunca ulemanın siyasi iktidarda gözü olduğu siyasi otoritenin de çözümlenemeyen bir manevi gücü olan alimleri kendisine bir rakip ve tehdit olarak gördüğünü açıkça ortadadır.⁶ Bunun en güzel örneği Ayasofya(Süleymaniye) Kütüphanesinde 4819 numarasında kayıtlı çok değerli risaleler ihtiva eden bir mecmua içinde bulunan "Cihad-name" isimli eserdir. Bu eser Mikail Bayram tarafından tarih çevrelerine tanıtılmıştır. Onun iddiasına göre Baba İlyas Horasanî'ye ait olan eser klasik kalıplarda şikayetname veya zulümname olarak adlandırılan eserler arasındadır. Türkmenlere hitap eden bu eserde hanedana karşı bir kalkışma açıkça şerri-şerife uygun halde temellendirilmektedir. Bu eser ve daha niceleri ulema sınıfının siyasi emelleri hakkında ışık tutmaktadır. Zaten Kur'an'da geçen ve alimler için kullanılan "veli" kavramının pek çok ilahiyatçı tarih içinde gerçek manasından bir daralma yaşadığını ileri sürmektedir. Buna göre "veli" Kur'an'da geçtiği manasıyla bir dost yakın anlamından ziyade yönetici

¹ İbn Arabşah, *Acâibu'l Makdûr*, çev. Ahsen Batur, İstanbul 2012, s. 333.

² Franz Babinger, *Simavna Kadısı Şeyh Bedreddin*, çev. İlhami Yazgan, Ankara 2014, s. 33; Franz Babinger bu iddiası alanın ilk çalışmalarından olan eserindeki bu iddiası isabetsiz bir tarihçi yorumu olarak değerlendirilebilir. Çünkü Babinger 1919 yılındaki bu çalışmasından 24 yıl sonrasında yayımladığı bir başka çalışmada yanıldığını belirterek hatasını düzeltmiş ve *Simavna*'nın Edirne civarında bir yer olması gerektiği bilgisini ifade etmiştir. Konunun fazla ilgi çekici olması sebebi ile pek çok akademisyen vasfının uzağında kişinin de konu hakkında kalem oynattığı göz önünde bulundurduğunda bu kategoride yazan kesimin büyük bir çoğunluğun Babinger'in hatalı yorumun peşinden gittikleri görülmektedir.

³ Harun Yahya, *Yehova'nın Oğulları*, İstanbul 1994, s.63.

⁴ Müfid Yüksel, *Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin*, İstanbul 2002, s. 13-14; Ahmet Yaşar Ocak, *Zındıklar ve Mülhidler: 15.ve 17. Yüzyıllar*, İstanbul 2013, s. 170.

⁵ Taşköprülüzade, *Şekâikî Numaniyye*, nşr. A Subhi Furat, İstanbul 1985, s. 50.

⁶ Muhammed Hüseyin-i Tabâtebâî, "Velilik ve Önderlik", *Ulema ve Dinî Otorite*, çev. Kutlukhan Eren, İstanbul 1995, s. 58.

yönetim yetkisi olan kişi anlamındadır.⁷ Bu manada baktığımızda Allah'ın veli kulları ifadesi bir manada alimlerden ziyade yönetim yetkisi verilmişleri tanımlamaktadır. Böyle anılan alim zümrelerinin zaman içinde yönetime meyilli tavırlarının bir kaynağını da bu terminoloji oluşturmaktadır. Bu durumu da göz önünde tutularak Şeyh Bedreddin değerlendirildiğinde Şeyh'in siyasi kalkışmaları çok daha sağlıklı bir zeminde anlaşılacaktır. Bunun yanında Şeyh Bedreddin'in Selçuklu hanedanından gelen bir kişilik olması onun siyasete olan dahlini çok daha net bir çerçevede ortaya koymaktadır.

Şeyh Bedreddin mutasavvıf ve alim kimliklerinin yanında idari işlerle ilgili de bir tarafı olduğunu ilk defa fetret devrinde Musa Çelebi'nin yanında yer alarak onun kazaskeri olarak göstermişti. Kısa süren bu bürokratik görevi sonrasında Çelebi Mehmed'in kardeşlerine galip gelerek Osmanlı mülkünün tek sahibi olmasının ardından Şeyh Bedreddin yeni sultan tarafından İznik'te göz hapsinde tutulmaya başlamıştı. Mutasavvıf ve alim bir kişiliğin sadece eski bir şehzadenin kazaskerliğini yapıyor olması sebebi ile göz hapsinde tutulması çok akla yatkın bir uygulama gibi durmamaktadır. Sadece bu uygulama bile Şeyh Bedreddin'in iktidar manasında oluşturabileceği tehlikenin boyutları hakkında ipuçları vermektedir. Şeyh Bedreddin hepsinden önce büyük bir mutasavvıf ve şeyh idi. Çok kalabalık bir mürid sayısına sahipti. Sadece bu durum bile sarayı ürkütmeye yetmekteydi. Bunların yanında Balkanlara dayanan güçlü ve köklü bir alinin mensubuydu. Türklerin devlet anlayışı uyarınca daha da tehlikeli olanı –tam da Osmanlı'nın bir fetret yaşadığı dönemde- Osmanlılardan bir önceki meşru hanedanın soyundan geliyor olmasıydı. Tüm

bu özellikleri ile birlikte Şeyh Bedreddin Osmanlı'nın etrafında ona rakip ve muhalif olan bütün Müslüman ve Türk devletlerin yöneticileri ile temas halindeydi. Timur sarayından Memlûk hükümdarlarına Orta ve Doğu Anadolu'daki Türkmen aşiretlerinden Batı Anadolu'daki Türk Beylerine kadar bütün çevre ile irtibat halindeydi. Osmanlı'nın muhalif dünyası ile kurulan bu yaygın bağlantılardan hareket ile çok büyük bir açıklıkla Şeyh Bedreddin'in siyasetten Osmanlı'ya karşı büyük bir hazırlığın içinde olduğu söylenebilir. Fakat ne var ki yazgı Şeyh Bedreddin'in bu hazırlıklarını somut bir uygulamaya dönüştürme imkanı sunmamıştı. Dolayısıyla şeyhin tam olarak neyin peşinde olduğunu neyi amaçladığını söyleyebilme imkanına sahip değiliz. Gerek pozisyonu gerek hazırlıkları gerekse kimliği göz önünde bulundurulduğunda akla gelen en makul yorum fetret sürecinden istifade ile şeyhin yeni bir hanedanı şekillendirme arzusudur. Şeyhin içinde yaşadığı dönem de bu arzuyu hayata geçirmek için oldukça elverişli bir dönemdi. Fakat bu sadece güçlü bir yorumdan başka bir şey değil gerçeğin ne olduğunu öğrenme imkanına da sahip değiliz. Tarih önünde Şeyh Bedreddin'in yapacaklarını engelleyen ve onları öğrenme imkanını ortadan kaldıran şey ise Şeyh Bedreddin'in önemli müridlerinden ve aynı zamanda Musa Çelebiye kazaskerlik yaparken kethüdâsı olan Börklüce Mustafa'nın Karaburun civarında başlattığı isyandır. Şeyhin yeni bir hanedanı şekillendirebilme hayallerini kurduran zemin başka girişimlerinde tetikçisi olmuştu. Şeyh Bedreddin fikir olarak büyük ve güçlü hakimiyet odaklarının oluşmasını istemiyordu. Her ne kadar kendisi bunu eserlerinde adalet olgusunun zedelenme kaygısı ile temellendirse de kendisinin de güçlü feodal bir aileye mensup olduğunu büyük bir hakimiyet karşısında kendi ailesinden gelen gücünde yitirileceği kaygısını taşıyabilme ihtimalini göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

⁷ Muhammed Hüseyin-i Tabâtebâî, "Velilik ve Önderlik", *Ulema ve Dinî Otorite*, çev. Kutlukhan Eren, İstanbul 1995, s. 58

Şeyh Bedreddin bu düşüncelerinde yalnız değildir. Güney Marmara'da küçük bir Türkmen aşireti iken doğru stratejiler neticesinde kısa sürede gerek Balkanlarda gerekse Anadolu'da siyasi birliği sağlayacak kadar kudretli bir güç haline gelen ve Romanın ihtişamını aratmayacak bir imparatorluk olma yolunda emin adımlarla ilerleyen Osmanlıların bu büyümesinden çevrede fazlasıyla rahatsızlık duyan unsur bulunmaktaydı. Osmanlının büyümesi ve bölgede bulunan Müslüman Türk ahalinin Osmanlı etrafında bütünleşme sürecine girmesi her şeyden önce uzun yıllar boyunca bölgenin siyasi ve ekonomik gücünü elinde tutan Venedikli ve Cenevizli unsurları rahatsız etmekteydi. Bunun ardından bölgenin kadim hakimi olan ve her geçen gün topraklarını Osmanlılar başta olmak üzere Anadolu'da varlık gösteren Müslüman Türk unsurlara kaybeden Bizans imparatorluğu da Osmanlı bütünleşmesinden fazlasıyla rahatsızlık duymaktaydı. Osmanlıların bir güç haline gelmesinden rahatsız olan bir başka unsur ise Balkanlarda varlık gösteren Slav despotluklarıydı. Son olarak da Osmanlı bütünleşmesinin muhalifi unsurlar arasında Osmanlının şekillendiği dünyanın mensubu olan Anadolu'daki diğer Müslüman Türk beyleri gelmekteydi. Anadolu'da bulunan Türk Beyliklerinin bir kısmı Bu beylerin bir Müslüman Türk kimliğinin Osmanlı etrafında bir güce ve itibara kavuşmasını takdir ederek bu ittifaka dahi olurken bir kısmı ise kendi siyasi varlıklarının sonu olacağı kaygısı ile bu bütünleşmenin karşısında durmaktaydılar. Örneğin Aydınogullarının beylerinden İsa Bey kendi yaşlılığı zamanında geleceğin Osmanogulları'nda olduğunu göerek kızı Hafza Hatûn'u Yıldırım Bayezid ile nikahlayıp beyliğini de Osmanlılara dahil etmişti.⁸ Fakat aynı beyliğin Ankara savaşı

⁸ İsmail Hakkı Uzun Çarşılı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri*, Ankara 2003. S. 113.

sonrasındaki beylerinden Cüneyd Bey ise kendi siyasi pozisyonu kaybetmemek için Osmanlılara karşı her türlü teşebbüs ve ittifakın içinde yer almıştır.

İşte Osmanlıların etrafında bu kadar rakip ve muhalifi olduğu bir dönemde fetret dönemi gibi hanedanın zafiyetlerinin açığa çıktığı bir ortamda Osmanlı karşısındaki ittifakların da harekete geçmemesi düşünülemezdi elbet. Çelebi Mehmed'in fetreti bitiren hamlelerinin ardından mülkün tek sahibi olarak tahta oturması ile birlikte Osmanlı'nın önemli muhaliflerine doğru harekete geçmiş olması da çok normal bir hamleydi. Bu durum Osmanlı'nın etki alanı üzerinde bulunan neredeyse tüm odakların pek memnun oldukları bir gelişme değildi.⁹ Çelebi Mehmed tahta geçer geçmez etrafında Osmanlı'yı tehdit eden bütün unsurlara karşı kapsamlı bir mücadeleye girişmişti. Bu bağlamda yaptığı en ciddi işlerin başında Batı Anadolu'ya sefer düzenlemesiydi. 1413 yılında Çelebi Mehmed Aydın İli olarak bilinen İzmir ve Aydın çevresine güçlü bir sefer düzenlemişti.¹⁰ Fevri ve dengesiz politikaları ile Osmanlıları tehdit eden Cüneyd Bey fetret devrinde de şehzadeler arasındaki tahta mücadelelerine taraf olmuş Emir Süleyman tarafını tutarak Çelebi Mehmed ile mücadeleye girişmişti. Cüneyd Bey'in varlığı ve faaliyetleri Çelebi Mehmed açısından ciddi bir sıkıntı kaynağıydı.¹¹ Siyasi birliği sağlama kaygısında olan yeni sultan bu duruma müdahale etmeliydi. Cüneyd Bey dışında Batı Anadolu'da özellikle İzmir ve çevresinde Bizans hala etkin bir güçtü. Bunun yanında Ceneviz ve Venedikliler de siyasi ve

⁹ Hasan Basri Karadeniz, *Osmanlılar İle Beylikler Arasında Anadolu'da Meşruiyet Mücadelesi*, s. 215.

¹⁰ Kemal Ramazan Haykıran, Kurt mu Kuzu mu? Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler, *Yeni Fikir Dergisi*, c.I, s. 18, 2017, s. 12.

¹¹ Kemal Ramazan Haykıran, "Kurt mu Kuzu mu? Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler", *Yeni Fikir Dergisi*, c.I, s. 18, 2017, s. 12.

ekonomik hayatta oldukça belirleyici bir güç durumundaydılar. Bütün bu koşullar Osmanlıların Güneye doğru yayılmalarında ciddi engel teşkil etmekteydi. Tüm bu koşullar altında Çelebi Mehmed 1413 yılında ilk ciddi seferlerinden birini bu bölgeye düzenlemişti. Amacı İzmir ve çevresini kontrol altında tutmak ve Aydınolu Cüneyd Bey'e son vermektir. Seferden beklediği sonucu elde edememişti fakat seferin bölgede oldukça etkili sonuçları da olmuştu. Çelebi Mehmed bu seferin sonunda Küçük Menderes havzasını Osmanlı hâkimiyetine dâhil etmeyi başarmıştı.¹² Bozdağlar'dan Ege Denizi'ne doğru uzanan bir hattı Osmanlı hâkimiyeti altına almış böylece Kuşadası ve çevresi, Efes civarı gibi önemli noktalarda Osmanlılar eli ile Türk hâkimiyeti başlamış olmuştur.

Çelebi Mehmed'in bu başarı bölgedeki yerel güç odaklarının hepsini huzursuz etmişti. Hiçbir unsur Osmanlı'nın güçlenip bölgede belirleyici bir güç olmasını istemiyordu. 1413'teki bu fetihten itibaren bölgede bir huzursuzluk ortamı baş göstermişti. Osmanlı'ya karşı güçlü bir muhalefet oluşmaya başlamıştı. Her şeyden önce kendi hâkimiyetinin son bulacağı kaygısına düşen Aydınolu Cüneyd Bey Osmanlı hâkimiyetine karşı kışkırtıcı bir politika uygulamaya başlamıştı.¹³ Çelebi Mehmed'in hâkimiyet kurduğu Küçük Menderes havzası ve kıyı liman şeridi tarımsal üretim açısından oldukça verimli arazilerin bulunduğu bir yerdi. Bunun yanında tarihin en erken dönemlerinden bu yana önemli bir ticaret bölgesi olma özelliği de bulmaktaydı. Tarihi "Kral Yolu" buradan

geçmekteydi. İpek ve Baharat yollarının denize ulaşır Avrupa'ya yöneldiği önemli bir geçiş noktasını oluşturmaktaydı. Doğu – batı arasındaki ticari hareketliliğin önemli aktarım noktalarından biri olan bu bölge doğal olarak oldukça zengin bir rant potansiyeli bulmaktaydı. İşte bu bölgenin geçmişten beri denetimini elinde tutan ve zenginliğinin sahibi olan yerel güçler bu pozisyonlarını kaybetmek istemiyorlardı. Osmanlıların giderek büyümesi ve güçlenmesi sonucu bölgeye hâkimiyetlerinin uzanması bu yerel güç odaklarının en büyük korkusu ve tehdidi olmuştu. Buna karşı bazı girişimlerde bulunmaya başlamışlardı.

Bölgenin kadim hâkim gücü olan Venedik ve Cenevizliler bölgenin hâkimiyetleri ellerinden çıkmaması kaygısı ile Osmanlı hâkimiyetinden kendileri gibi rahatsız olan bütün unsurları harekete geçirme girişiminde bulunmaları beklenebilecek en doğal tepkiydi. İşte bu koşullar altında 1415 yılının sonlarına doğru Karaburun çevresinde bir hareketlenme dikkati çekmekteydi. Takip eden süreç içinde de Aydın İli'nin bir diğer önemli noktası olan Ortaklar mevkiinde Torlaklar harekete geçmeye başlamıştı. Böylece 1416 tarihinde Batı Anadolu'da Osmanlı hâkimiyetinin yeni yeni tesis edilmeye başladığı Aydın İli'nde büyük bir isyan baş göstermekteydi.

İsyanın merkezi Karaburun'du. Sakız Adası Sisam Adası ve Ayasuluğ'da da kayda değer bir hareketlik yaşanmaktaydı. Bu bölgeler Şeyh Bedreddin'in vaktiyle ilişkiler kurduğu ve bağlantılarının olduğu yerlerdi.¹⁴ Fakat isyan sürecinde bu noktaları birbiriyle bağlantılı hale getiren ve organize den kişi Şeyh Bedreddin değil onun adını kullanarak faaliyet gösteren Börklüce Mustafa idi.¹⁵ İsyan hakkında bilgi

¹² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, c. I, s. 350.

¹³ Kemal Ramazan Haykıran, "Aydınolu Beyliğinin Son Beyi Cüneyd Bey ve Beyliğin Yıkılışından Sonra Aydınolu Soyunun Durumu", *Aydınolu Beylikleri Tarih Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu 1* – Ed. Cüneyt Kanat, Mehmet Ersan, Mehmet Şeker, Ankara 2013, s. 354.

¹⁴ Michel Balivet, *Şeyh Bedreddin: Tasavvuf ve İsyan*, çev. Ela Güntekin, İstanbul 2000, s. 78.

¹⁵ Michel Balivet, *Şeyh Bedreddin: Tasavvuf ve İsyan*, s. 79.

veren gerek Osmanlı gerekse yabancı kaynakların hiçbirisi Karaburun ve çevresinde baş gösteren bu ayaklanma ile alakalı olarak Şeyh Bedreddin'in ismini zikretmezler. Burada zikredilen isim doğrudan Börklüce Mustafa'nın isyanıdır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde isyanın doğrudan sorumlusu ve muhatabı Börklüce Mustafa'dır. Buradan hareket ile Karaburun ve çevresinde baş gösteren bu isyan ile Şeyh Bedreddin arasında organik bir bağlantı olduğuna dair menfi ya da müspet yorumların tamamı delilsiz durumdadır. Şeyh Bedreddin ile Börklüce Mustafa arasında tasavvufi bir bağ olduğu Börklüce'nin Şeyh'in müridi ve halifesi olduğu inkâr edilmez bir tarihi gerçektir. Fakat Bedreddin'in İznik'te başlayan göz hapsi sürecinden sonra ikisinin yollarının ayrıldığı dönemde hiçbir kayıtta Mustafa'nın Şeyh'in onayı veya doğrultusunda bir girişimde bulduğuna dair bir bilgi vermemektedir. Buradan hareketle bu isyan girişiminin Börklüce'nin işi olduğunu düşünmek daha doğru gözükmektedir. Şeyh Bedreddin İznik'te tüm olanlardan habersiz bir hayat yaşamaktaydı.¹⁶ Şeyh Bedreddin hakkında doğrudan bilgi veren temel kaynakların başında gelen Hafız Halil'in eserinde ise Şeyh Bedreddin tamamen bu girişimin uzağında masum bir noktada gösterilmektedir.¹⁷ Eğer isyan başarılı olsaydı Şeyh Bedreddin bir şah olarak tarih sahnesinde anılır mıydı? Bilinmez ama Şeyh'e yakın kaynakların tümü başarısız olan isyanda Bedreddin'in masumluğunda ittifak etmiş gibidirler. Burada en dışarıdan ve belki de en sağlıklı bilgi kaynağı olan Bizans kroniği Dukas'ın da isyan ile alakalı olarak Şeyh Bedreddin adını zikretmemesi dikkat

edilmesi gereken bir noktadır.¹⁸ Buradan hareketle isyan ve Şeyh Bedreddin ile alakalı olarak Şeyh'in doğrudan isyan ile alakasının olmadığı ve hatta büyük bir ihtimal ile haberinin bile olmadığı fakat isyanın çekirdek kadrosunu Börklüce başta olmak üzere Şeyh Bedreddin'in müridlerinin oluşturduğu söylenebilir. Börklüce Mutafa Karaburun'a geçtiği tarihten itibaren Sakız Adası Sisam Adası, Ayasuluğ ve çevresinde ciddi bağlantılar kurmuş buralarda kendine köklü bir taban oluşturmuştu. Özellikle Sakız Adası'nda Şeyh Bedreddin zamanından beri irşad faaliyetinde bulunan ve yeni Müslüman olan kalabalık bir grup bulunmaktaydı. Bunlar Şeyh Bedreddin'in önemli mürid halikalarından birini oluşturmaktaydı. Börklüce Mustafa'nın en önemli tabanını da bu adalardaki devşirme müridler oluşturmaktaydı. İsyanın bir diğer dayandığı kitle ise Yahudi dönmesi oldukları da ileri sürülen bir Sufi grup olan Torlaklardı. Torlakların başında buluna Torlak Kemal defalarca Bursa'ya kadar gidip Şeyh ile görüşmüş bir kişiydi. Torlak Kemal isyanın Aydın ve çevresindeki ayağında önemli bir rol oynamıştı.¹⁹

Önce Karaburun çevresinde Börklüce'nin bir isyan girişiminde bulunmuş hemen ardından da Torlak Kemal öncülüğünde Aydın çevresinde ikinci bir isyanı başlamıştı. Bütün bu gelişmeler olurken Şeyh Bedreddin bunların uzağında başka bir yaşam sürmekteydi. Her ne kadar Osmanlı müelliflerinin bir kısmı bu birbirini takip eden isyan ile ilgili olarak Şeyh Bedreddin'i sorumlu gösterecekler de bu durum ihtimal dışı görülmektedir.

1415 yılının sonunda başlayan isyan uzun bir müddet devam etmiş Aydın İli valisi

¹⁶ Kemal Ramazan Haykıran, "Kurt mu Kuzu mu? Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler", *Yeni Fikir Dergisi*, c.I, s. 18, 2017, s.14.

¹⁷ Halil b. İsmail b. Şeyh Bedrüddîn Mahmûd, *Snavna Kadısoğlu Şeyh Bedreddin Menâkıbı*, ed. A. Gölpinarlı-İ. Sungurbey, İstanbul 1967, s. 95.

¹⁸ Dukas, *Bizans Tarihi* çev. İ. Mirmiroğlu. İstanbul 1956, s. 68.

¹⁹ Dimitris Kastritsis, "1402-1413 Fetret Devri Bağlamında Şeyh Bedreddin Ayaklanması", s. 95.

olan Kamil Paşa'nın askerleri isyanı bastırmakta kifayetsiz kalmışlar isyan, bu başarı üzerine daha da yayılma imkânı bulmuştu.²⁰ En nihayetinde Osmanlı sarayından Baş Vezir Bayezid Paşa kalabalık bir ordu ile gelmiş onun da üstüne Şehzade Murad da saltanat ordusu ile bölgeye gelmiş ve isyan kanlı bir biçimde bastırılmıştı. Börklüce Mustafa yakalanıp Ayasuluğ'da idam edilmişti.²¹

Börklüce Mustafa'nın 1415 sonunda başlayan bu isyanı ile Şeyh Bedreddin arasında doğrudan bir bağlantı olduğunu gösteren hiçbir vesika bulunmamaktadır. Şeyhin bu isyan girişiminden habersiz olduğunu düşünmek daha akla yatkın durmaktadır. Börklüce Mustafa'nın sadece Şeyh Bedreddin'in sadık bir müridi hatta halifesi ve kazaskerliği dönemindeki kethudâsı olması Börklücenin başlattığı bu isyanı Şeyh Bedreddin ile alakalandırmaya yetmeyecektir. Tarihi anlatıtların ışığında öyle anlaşıyor ki Şeyh Bedreddin'in bu isyandan haberi bile olmamıştı. Şeyh Bedreddin isyandan haberdar olunca Osmanlı ülkesinden kaçmıştı. Ne onun bu kaçışının ne de Balkanlarda Çelebi Mehmed tarafından yakalanıp da öldürülmesinin müridinin isyanından sorumlu tutulması ile açıklamak çok mümkün görülmemektedir. Aydın ilindeki bu ayaklanma hakkında neredeyse ilk bilgi kaynaklarından biri olan Şükrullah bin Şehabeddin, eseri Behçetü't-tevârih'de Börklüce ayaklanmasını Şeyh Bedreddin'den bağımsız Aydın iline mahsus müstakil bir isyan olarak kaleme almaktadır.²² Şükrullah eserinde, "Aydın ili vilayeti dahilinde Karaburun sahili kıyısında kendisine sufi süsü vererek etrafına pek çok kişiyi topladığı ve bunlarla şer-i şerife aykırı işler yaptıklarını sonra Sultan

Muhammed'in Bayezid Paşa'yı üzerlerine yolladığını aralarında savaş olduğunu ve sufilerin katleddiğini" aktarmaktadır.²³

Osmanlı kaynakları içinde Şeyh Bedreddin ile Börklüce arasında en keskin bağlantıyı kuran müellif ise İdris-i Bitlisi'dir. Heşt Behişt isimli eserinde Bitlisi, gerek Torlak Kemal'in gerek ise Börklüce Mustafa'nın Şeyh Bedreddin'in emri ile Aydın ili ve Karaburun'da isyan ettiklerini ifade etmektedir. Aynı zamanda Bitlisi bunları genelde Alâmut batınîleri için kullanılan "dâî" ifadesini kullanmıştır.²⁴ Şah İsmail döneminde Kızılbaş tehlikesi karşısında kalem oynatan bir müellif olan Bitlisi'nin böyle bir yaklaşım içinde olmasını yadırgamamak gerekir.

Tıpkı Osmanlı kaynaklarında olduğu gibi Bizans tarihçisi Dukas'da eserinde Börklüce Mustafa'nın isyanını Şeyh Bedreddin ile ilintili görmemektedir. Burada kaynaklar içinde en ayrıntılı ve betimleyici bilgi Dukas tarafında verilmektedir. Dukas'a göre Börklüce, Sisam, Sakız ve Samos adaları ile derin bağlantılar içinde olduğunu burada kendisine kalabalık mürid gurupları oluşturduğunu belirtmektedir. Yine Dukas, Aydınoğlu Cüneyd Bey ile iyi ilişkiler içinde olduğunu da aktarmaktadır. Dukas'ın verdiği bu bilgiler değerlendirildiğinde Börklüce Mustafa'nın isyanını analiz edecek kıymetli veriler sunmaktadır. Önemli tarım ve ticaret alanı olan dolayısıyla rant değeri oldukça yüksek olan bu bölgede Börklüce Mustafa bütün bu rantı elinde tutan odaklar ile irtibat halindeydi. İşte onun bu irtibatı başını çektiği isyan hakkında da oldukça önemli ip uçları vermekteydi. Börklüce Mustafa'nın tüm mistik kimliğine karşın isyanın bir sufi isyanı

²⁰ Hoca Sadeddin Efendi *Tacü't-Tevarih*, nşr. İsmet Parmaksızoğlu, c. I, s. 300.

²¹ Ahmet Yaşar Ocak, *Zındıklar ve Mülhidler*, s. 192.

²² Şükrullah b. Şehabeddin, *Behçetü't-tevârih*, nşr. Atsız, Osmanlı Tarihinin Ana Kaynakları, İstanbul 1949, s. 60.

²³ Şükrullah b. Şehabeddin, *Behçetü't-tevârih*, nşr. Atsız, Osmanlı Tarihinin Ana Kaynakları, İstanbul 1949, s. 60.

²⁴ İdris-i Bitlisi, *Heşt Behişt*, Nşr. Atsız, Osmanlı Tarihinin Ana Kaynakları, İstanbul 1949, s. 184.

olduğunu söylemek mümkün değildir. Börklüce'nin isyanının sol ideolojik çevrelerin yıllardır yazageldikleri gibi sosyal adaletsizliğe ve haksız vergi uygulamalarına karşı bir halk ayaklanması yahut çağdaş dönemlerde Avrupa'da oldukça yaygın olan köylü ayaklanmalarından biri olduğunu düşünmek tarihi gerçekliklere ziyadesiyle ters düşmektedir. Her şeyden önce Börklüce Mustafa aynı şeyhi gibi –eğer doğu toplumlarında böyle bir sınıfsal algı varsa bile– halk sınıfının değil elit bir sınıfın mensubuydu. Bununla beraber onun bölgede bağlantı halinde olduğu kesimlerin neredeyse tamamı ekonomik olarak üst sınıfı temsil eden zümrelerdi. Dolayısıyla Börklüce'nin bir halk ayaklanması peşinde olması bu koşullar altında oldukça güç görülmektedir. Bu bağlamda Börklüce'nin isyan girişiminin gerçekleştiği Aydın İli'nde Osmanlı hâkimiyetinden rahatsız olan tüm güç odaklarının bir koalisyonu söz konusuydu. Gerek Sakız Adası'nda gerek Ayasuluğ ve çevresinde gerekse Karaburun'da bu kadar kalabalık bir oranda Şeyh Bedreddin'in müridi olma olasılığı oldukça zayıftır. Sayıları on binleri geçen kalabalık kitlelerin kaynağı muhakkak ki bu koalisyon üzerinden değerlendirilmelidir. Zira Küçük ve Büyük Menderes havzaları, Batı Anadolu'nun tarımsal açıdan en verimli toprakları, bunun yanında önemli ticaret merkezleriydi. Ayasuluğ ve Balat Limanları İpek ve Baharat Yollarının denize aktarıldığı önemli transit ticaret merkezleriydi. Keza bunların yanında İzmir güçlü ve zengin bir liman kentiydi. Venedik ve Cenevizli unsurlar bu zengin ranta sahip bölgenin hâkim unsurlarıydı.²⁵ Bu pozisyonlarını kesinlikle elden çıkarmak istemiyorlardı. Aynı şekilde Osmanlı'dan önce bölgenin hâkim unsuru olan Aydınnoğulları'nın beyi Cüneyd Bey'de Osmanlıların bölgede hâkimiyet

kurmasını istememekteydi. İşte Osmanlı karşı-sında Bizans tekfurları Yahudi tüccarlar Ceneviz ve Venedikliler Aydınnoğlu Cüneyd Bey başta olmak üzere yerel Türk beyleri kendi denetim ve otoritelerini ve de kazançlarını yok edecek kuşatıcı bir Osmanlı hâkimiyeti karşısında birleşmişlerdi. 1413 yılında İzmir'in hemen güney altındaki bölge olan Küçük Menderes Havzası'na hâkim olması kıyı ege limanlarına ulaşması bölgedeki yerel unsurları Osmanlı'ya karşı harekete geçirmişti. Venedik ve Cenevizlilerin bölgede ekonomik ve siyasal açıdan hafife alınmayacak bir güçleri vardı. Batı Anadolu kıyılarında ilk defa Aydınnoğulları zamanında Türk hâkimiyeti kurulduğunda Aydınnoğulları kıyılarda Venedik ve Cenevizlilerin gücü karşısında temkinli adımlar atmak durumunda kalmıştı. Öyle ki Aydınnoğlu Hızır Bey Balat ve Efes Limanlarındaki ticaret bağlamında Venedik ve Cenevizlere ayrıcalıklı davranmak zorunda kalmıştı. Bu bağlamda Aydınnoğlu Hızır Bey 1348 yılında Venedik ve Cenevizlilere yönelik ticari ayrıcalık anlamına gelen imtiyazname yahut yaygın adı ile bir ahidname yayımlamıştı.²⁶ Böylece Aydınnoğlu Hızır Bey himayesindeki Venedik ve Cenevizlileri ayrıcalıklı bir konuma taşımış oluyordu. Ekonomik güçleri ile ayrıcalıklı statüye alışan bu unsurlar 1413 sonrası süreçte aynı konumlarını oluşturacak zeminleri kollamışlardı. Fakat devleti yeniden toparlama derdinde olan Çelebi Mehmed bu konularda çok tavizkar bir politika izlemiyordu. İşte 1415 sonunda başlayıp ancak 1416 ortalarında bastırılan bu isyanın oluşturduğu koşullar neticesinde Çelebi Mehmed tıpkı Aydınnoğulları'nın yaptığı gibi Venedik ve Cenevizlilere imtiyaz vermek zorunda kalmış ve bunu Yunanca yayımladığı bir ahidname ile

²⁵ Şerafettin Turan, *Türk İtalyan İlişkileri I*, İstanbul 1990, s. 58-59.

²⁶ Melek Delilbaşı, *Türk Hükümdarlarına Ait Yunanca Ahidnameler ve Nameler*, Basılmamış Doçentlik Tezi, Ankara 1980, s. 55-57.

resmileştirmişti.²⁷ 1415 yılında yine Cenevizli güdümünde hareket eden Düzmece Mustafa olayının yaşanması ve Börklüce'nin bu kritik coğrafyada bir isyan girişiminde olması ve bu iki olayın ardından Osmanlıların ilk defa kapitülasyon vermek zorunda kalmaları neticesinden hareketle Börklüce'nin Karaburun'da başlattığı isyanın bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğini açıkça göstermektedir. Dolayısıyla Karaburun'da başlayan isyan bir Sufî isyanı yahut bir halk isyanı olmanın uzağında Osmanlı hâkimiyeti muhaliflerinin Osmanlı'ya karşı ortak bir girişimi olarak değerlendirilmelidir

İşte tüm bağlantıları ile Osmanlı bütünleşmesinin tüm karşıt unsurlarının göbeğinde duran Börklüce Mustafa, bu özelliği ile Osmanlıların Yıldırım Bayezid devrinde ilk defa kısmen uzanabildikleri fakat Çelebi Mehmed döneminde ise kesin olarak hakim oldukları rant değeri yüksek Küçük Menderes havzasında Osmanlıların hakimiyetinden rahatsızlık duyan ve bu hakimiyeti yıpratmaya dönük girişimler tasarlayan koalisyonun bir girişiminin baş aktörü olduğu açıkça söylenebilir. Bütün bağlantılarını Sisam, Samos ve Sakız adaları üzerinde kuran bir Müslüman Türk mutasavvıfının henüz Türk hakimiyetine girmeyen ve Türk varlığının da Dukas'ın bildirdiği kadarı ile sınırlı sayıda olduğu bu muhitlerde uzun yıllar kalarak ne gibi bağlantıların içine girip nasıl bir düzeneğin bir parçası haline geldiği başlattığı isyanın zamanı ve sonuçları göz önünde bulundurularak analiz edildiğinde açıkça anlaşılmaktadır. 1416 başında bastırılan isyan tam manada amacına ulaşamamış olsa da bölgede yeni yeni hakimiyet kuran Osmanlıların bu hakimiyetini akamete uğratmayı başaramamış olsa da belli oranda amacına ulaşarak Venedik ve Cenevizliler karşısında Osmanlıların elini

zayıflatmış ve yukarıda da anlatıldığı gibi Çelebi Mehmed döneminde 1416 tarihinde Osmanlıların bu iki millet nezdinde ilk defa ticari kapitülasyonları vermek zorunda bırakmıştı. Börklüce Mustafa'nın bu girişimi Osmanlı Devletine karşı, Osmanlı bütünleşmesinin karşıtlarının taşeronu olmaktan çok daha büyük ve radikal hesaplar tutan Şeyh Bedreddin'in projelerini hayata geçirme imkanını yok etmişti. Belki Börklüce Mustafa Batı Anadolu'da taşeronu olduğu Venedik ve Cenevizlilerin elini Osmanlı karşısında güçlendirerek kapitülasyon almalarını sağlamıştı fakat Şeyhinin uzun yıllar içinde ilmek ilmek dokuduğu bağları kurduğu düzeni ve buradan gerçekleştirmek isteyeceği emelleri elde etme imkanını tamamen ortadan kaldırmış oluyordu. Müridinin kendinden habersiz ve zamansız başlattığı isyan neticesinde planları alt-üst olan Şeyh Bedreddin apar topar kaçmıştı. Başlangıçta doğuya Timurлу hükümdarı Şahrûh'un yanına gitmeyi amaçlayan Şeyh'in Karadeniz'de yolların kapalı olması sebebi ile batıya yöneldiği ve ailenin tabanının bulunduğu kendisinin yaygın bir mürid tabanının olduğu Balkanlara kaçmış ve burada plansız bir isyan başlatarak sonunda Çelebi Mehmed tarafından yakalanarak idam edilmiştir. Şu halde tarihin akışına müdahale eden ve Şeyh Bedreddin'in bütün planlarını alt üst ederek gerçekte ne yapmak istediğini tartışmasız bir gerçeklik olarak görülmesini engelleyen Börklüce Mustafa'nın isyanı neredeyse tüm özellikleri ile yakın zamanlarda yaşanan gezi olaylarını andırmaktadır. Görünüşte sosyal adalet söylemi ile başlayan baş kaldırının aslında Osmanlı hakimiyetini yıpratmaya yönelik bir arzunun teşnesi olduğu gerek isyanın aktörlerinin bağlantıları gerekse yaşanan isyanın kısa vadede yol açtığı sonuçları itibarı ile ortadadır.

²⁷ Melek Delilbaşı, , *Türk Hükümdarlarına Ait Yunanca Ahidnameler ve Nameler*, s. 97.

KAYNAKÇA

Âşık Paşazâde, (1961). *Tevârîh-i Ali Osman*, nşr. Nihal Atsız, İstanbul.

BABİNGER, F., (2014). *Simavna Kadısı Şeyh Bedreddin*, çev. İlhami Yazgan, Ankara.

BALİVET, M., (2000). *Şeyh Bedreddin: Tasavvuf ve İsyan*, çev. Ela Güntekin, İstanbul.

DELİLBAŞI, M., (1980). *Türk Hükümdarlarına Ait Yunanca Ahidnameler ve Nameler*, Basılmamış Doçentlik Tezi, Ankara.

Dukas, (1956). *Bizans Tarihi*, çev. İ. Mirmiroğlu, İstanbul.

EMECEN, F., (2005). *İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası*, İstanbul.

Halil b. İsmail b. Şeyh Bedrüddîn Mahmûd, (1967). *Smavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Menâkıbı*, ed. A. Gölpınarlı-İ. Sungurbey, İstanbul.

HAYKIRAN, Kemal Ramazan, (2017) "Kurt mu Kuzu mu? Şeyh Bedreddin ve İsyanı Üzerine Bazı Düşünceler", *Yeni Fikir Dergisi*, c.I, s. 18.

HAYKIRAN, K. R., (2013). "Aydınogulları Beyliğinin Son Beyi Cüneyd Bey ve Beyliğin Yıkılışından Sonra Aydınoglu Soyunun Durumu", *Aydınogulları Tarihi: Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Tarih Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu 1* – Ed. Cüneyt Kanat, Mehmet Ersan, Mehmet Şeker, Ankara.

Hoca Sadeddin Efendi, (1999). *Tacü't-Tevarih*, c. I, nşr. İsmet Parmaksızoglu, Ankara.

İbn Arabşah, (2012). *Acâibu'l Makdûr*, çev. Ahsen Batur, İstanbul.

İdris-i Bitlisi, (2013). *Heşt Behişt 7. Ketibe*, nşr. Muhammed İbrahim Yıldırım, Ankara.

KARADENİZ, H. B., (2008). *Osmanlılar İle Beylikler Arasında Anadolu'da Meşruiyet Mücadelesi*, İstanbul.

KASTRİTSİS, D. (2014). "1402-1413 Fetret Devri Bağlamında Şeyh Bedreddin Ayaklanması", *Sultan Çelebi Mehmed ve*

Dönemi, ed. Fulya Düvenci Karakoç, Bursa.

Mevlânâ Mehmed Neşrî, (2008). *Cihânnümâ*, haz. N. Öztürk, İstanbul.

OCAK, A. Y., (2013). *Zındıklar ve Mülhidler: 15.ve 17. Yüzyıllar*, İstanbul.

Taşköprülüzade, (1985). *Şekâiki Numaniyye*, nşr. A Subhi Furat, İstanbul.

TURAN, Ş., (1990). *Türk İtalyan İlişkileri I*, İstanbul.

UZUNÇARŞILI, İ. H., (1997). *Büyük Osmanlı Tarihi*, c. I, Ankara.

UZUNÇARŞILI, İ.H., (2003). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri*, Ankara.

Varidat-ı Bedreddin, Simavna Kadısı Oğlu Şeyh Mahmud Bedreddin, (2010). nşr. Mehmed Serhan Tayşi, İstanbul.

YAHYA, H., (1994). *Yehova'nın Oğulları*, İstanbul.

YÜKSEL, M., (2002). *Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin*, İstanbul.

YÜKSEL, M., (2004). "Şeyh Bedreddin", *Anadolu Halk Hareketleri*, Ankara.

HASAN EL-BENNA VE MÜSLÜMAN KARDEŞLER'İN VATAN VE MİLLİYETÇİLİK KAVRAMLARINA BAKIŞI

Ali BİLGENOĞLU*

ali.bilgenoglu @adu.edu.tr

Öz

20. yüzyılın ilk çeyreğinde Ortadoğu coğrafyasının gerek geride bıraktığı sömürge geçmişini içeren tarihsel arka plan gerekse aynı süreçte Batılı egemenliğinden bağımsızlığa ulaşma gayretleri birlikte düşünüldüğünde bölgenin modern zamanların en önemli kırılmalarından birisini yaşadığı bir hakikattir. Bu sürecin yansımalarının en somut bir biçimde yaşandığı ülkelerin başında gelen Mısır'daki İngiliz egemenliğine karşı ülkenin kendine özgü siyasi ve sosyal koşulları kendi içerisinde toplumsal muhalefet oluşumları üretmiştir. Bunların en başında gelen Müslüman Kardeşler Hareketi ilerleyen süreç içerisinde sadece Mısır'ın değil tüm Ortadoğu coğrafyasının önde gelen siyasi ve toplumsal hareketlerinden bir tanesi olmuştur. Bu çalışmada Müslüman Kardeşler Hareketi'nin kuruluş sürecine kurucu lideri Hasan el-Benna üzerinden bakılacak, daha sonra ise Hasan el-Benna'nın vatan ve milliyetçilik gibi iki önemli kavrama olan yaklaşım ve analizleri kendi risaleleri üzerinden değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müslüman Kardeşler, İhvanı Müslimin, Hasan el-Benna, Milliyetçilik, İslam Birliği

THE IDEA OF WATAN AND NATIONALISM IN THE MIND OF HASAN AL-BANNA AND MUSLIM BROTHERS

Abstract

In the early 20th century, Middle East had one of its biggest political and social transformation in history while taking the historical background of the region under the sovereignty of the Western powers and the efforts of the states to gain their independence, into consideration. Egypt, as both one of the biggest states in the region and also the obvious scene of all these changes, gave birth to political and social oppositions within the country especially against the British rule over the country. One of the leading of these opposition groups was the Society of Muslim Brothers, which became a strong political and social organization of the Middle East in a very short time. In this work, initially the establishment of the Muslim Brothers will be evaluated with its charismatic leader Hassan al-Banna, and then the approach of Banna to the notions watan (homeland) and nationalism will be analyzed in the light of his own pamphlets.

Keywords: Muslim Brothers, Ikhwan-ı Muslimin, Hassan al-Banna, Nationalism, Watan (homeland)

* Yrd.Doç Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
e-posta: ali.bilgenoglu @adu.edu.tr

GİRİŞ

İlber Ortaylı'nın literatüre geçen meşhur kavramsallaştırmasından hareketle Osmanlı İmparatorluğu'nun "en uzun yüzyılı" olan 19. yüzyıl¹ aslında çok daha geniş bir çerçeveden bakıldığında modern Avrupa ve dünya tarihinin de en uzun yüzyılı sayılabilir.² Sanayileşme süreçlerini kendi içlerinde tamamlayan Batılı büyük güçlerin ham madde ve pazar ihtiyaçları çerçevesinde izledikleri yayılcı politikalar ve bunun yarattığı emperyalist rekabet ortamından³ yeryüzü tarihinde en çok etkilenen coğrafyaların başında Ortadoğu gelmektedir. Batı dünyasının iktisadi, siyasi ve askeri hegemonyası altında söz konusu emperyalist politika ve faaliyetlerin önde gelen hedef noktalarından bir tanesi olan Ortadoğu jeopolitik konumu ve başta petrol olmak üzere yeraltı zenginlikleri ile uzun 19. yüzyılda en büyük çalkantılarının yaşandığı bölgelerden bir tanesidir.⁴

Ortadoğu coğrafyasının 19. yüzyılda içine düştüğü siyasi, iktisadi ve askeri sıkıntıların en somut bir şekilde gözlemlendiği bölgelerin başında Mısır gelmektedir. Tarihi ve kültürel derinliğine ek olarak sahip olduğu köklü devlet tecrübesi ile Ortadoğu coğrafyasının önde gelen aktörlerinden bir tanesi olan Mısır, 1798'de

Fransız⁵, 1882'de de İngiliz işgali ile karşı karşıya kalmıştır.⁶ Bu süreç salt askeri işgaller üzerinden gelişmemiş aynı zamanda Mısır'ın yeni emperyalizm döneminde dünya kapitalist sistemine İngiltere tarafından bir sömürü alanı olarak eklenme süreci gerçekleştirilmiş⁷ hem de siyasi rejiminden maliye politikalarına, ulaştırmadan eğitim öğretim sistemine kadar pek çok alanda yine aynı Batılı güçler tarafından bir değişim ve dönüşüm sürecine dâhil edildiği bir panorama çizmiştir.⁸ Bilhassa 20. yüzyılın ilk yarısında Mısır üzerinde gittikçe kendi varlığını ve vesayet düzenini ağırlaştıran İngiliz egemenliği ülke içerisindeki varlığını Mısır monarşisi ile olan yakın işbirliği üzerinden devam ettirmiştir. Hiç şüphe yok ki Mısır monarşisinin ve krallarının bu tavrı ülke içerisinde siyasi iktidara dönük tepkilerin doğuşuna uygun ortamı hazırlamıştır. Bu bağlamda Mısır'ın mezkûr siyasi ve toplumsal gereklerinin doğurduğu en önemli İslami sosyal ve

⁵ Marc Ferro, *Sömürgecilik Tarihi*, çev. Muna Cedden, İmge Kitabevi, Ankara, 2002, ss. 120-122; Efraim Karsh ve Inari Karsh, *Empires of the Sand-The Struggle for the Mastery in the Middle East 1789-1923*, Harvard University Press, Londra, 2001, s. 28.

⁶ Mısır'daki İngiliz işgalini anlatan başlıca çalışmalar için bkz. Eve Troutt Powell, *A Different Shade of Colonialism: Egypt, Great Britain and the Mastery of the Sudan*, University of California Press, 2003; Süleyman Kızıltoprak, *Mısır'da İngiliz İşgali (1882-1887)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2010.

⁷ Bipan Chandra, "Colonialism, Stages of Colonialism and the Colonial State", *Journal of Contemporary Asia*, Volume: 10, issue: 3, 1980, s. 272. Bu konuda ayrıca bkz. Timothy Mitchell, *Mısır'ın Sömürgeleştirilmesi*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2001; Ali Bilgenoğlu, "Amerikan İç Savaşı ve Mısır: Pamuk Örneğinde Mısır Modernleşmesi ve Amerikan İç Savaşı'nın Sürece Olan Katkısı", *The Journal of International Social Research*, Volume: 3, Issue: 11, Bahar 2010, ss. 147-161.

⁸ Söz konusu değişim ve dönüşüm sürecini detaylarıyla ele alan bir çalışma için bkz. Ali Bilgenoğlu, *İngiliz Sömürgeciliği'nin Mısır ve Sudan Örneğinde Karşılaştırmalı Bir Çözümlemesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2013.

¹ İlber Ortaylı, *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005.

² Recep Boztemur, "Avrupa'nın Uzun Ondokuzuncu Yüzyılı", *Doğu Batı*, sayı: 14, 2001.

³ J.M. Blaunt, "Colonialism and the Rise of Capitalism", *Science & Society*, Vol: 53, No: 3, (Fall, 1989), ss. 260-296; Phyllis Deane, *İlk Sanayi İnkılabı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2000, ss. 46-65. Daha geniş bir perspektif için başlıca temel eser Charles Isaawi'nin *The Economic History of the Middle East* (University of Chicago Press, 1966) adlı çalışmasıdır.

⁴ Bu konuda bkz. William Cleveland, *Modern Ortadoğu Tarihi*, Agora Kitaplığı, İstanbul, 2008; Ira Lapidus, *A History of the Islamic Societies*, Cambridge University Press, 2005; Albert Hourani, *A History of the Arab Peoples*, Warner Books, New York, 1992.

siyasal muhalefet hareket İhvan-ı Müslimin, nam-ı diğer Müslüman Kardeşler Hareketi'dir.⁹

HASAN EL-BENNA VE MÜSLÜMAN KARDEŞLER HAREKETİ'NİN İLK DÖNEMİ

Müslüman Kardeşler Hareketi Hasan el-Benna'nın liderliğinde 1928 yılında Mısır'ın İsmailiye şehrinde kurulmuştur.¹⁰ 1906 yılında Buhayre'ye bağlı Mahmudiye kasabasında asıl mesleği saatçilik olan ancak İslami ilimlerde bil-hassa da hadis alanında çalışmaları olan Hanbelî âlimi Ahmed el-Benna'nın oğlu olarak dünyaya gelen Hasan Ahmed Abdurrahman el-Benna¹¹, ilköğrenimini babasından almış ardından da Mahmudiye'de klasik dini eğitim vermekte olan Medresetü'r-reşadi'd-diniyye'ye girmiştir.¹² Reşadiye yılları Benna için ileriki yıllarda girişeceği teşkilat çalışmaları için bir başlangıç teşkil etmesi bakımından son derece önemlidir. Zira Benna burada birkaç arkadaşıyla birlikte *Ahlak ve Edeb Cemiyeti* adıyla bir dernek kurmuştur. Tüzüğü bizzat kendisi tarafından hazırlanan bu derneğin kuruluş amacı olarak İslamiyet'in temel prensiplerinden biri olan "iyiliği emretmek ve kötülüklerden sakındırmak" ilkesi belirlenmişti. Bu kapsamda kavga çıkaranlardan yahut küfredenlerden belli miktarda para cezası toplanıyor; toplanan paralar hayır işlerine harcanıyordu. Bu derneği takip eden ikinci bir dernek ise yine Benna öncülüğünde kurulmuş; ismi *Haramların*

İşlenmesini Önleme Cemiyeti olarak belirlenmişti.¹³ Kuşkusuz bu tarz sosyal faaliyetlere erken yaşta ya yönetici ya da aktif bir çalışan olarak katılması ileriki yıllarda Benna'nın Müslüman Kardeşler Hareketi'ni kurmasında çok büyük bir rol oynamıştır.

Reşadiye'nin ardından eğitimine devam ettiği el-Medresetü'l-i'dadiyye'nin Mısır yönetiminin idadileri kapatma kararı ile faaliyetlerine son verilmesinin ardından Buhayre'nin merkezi Dimenhur'daki ilk öğretmen okulunda eğitimine devam etmiştir. Buradaki eğitimini tamamladıktan sonra Mısır'da Küçük Ezher olarak da bilinen Dar'ul Ulûm'a kaydolmuş; yüksek öğrenimine başlamıştır.¹⁴ Buradaki öğrenciliği boyunca Mısır'da ağırlaşan İngiliz egemenliği karşısında toplum tabanında yükselmekte olan ancak henüz sessizliğini geniş ölçüde koruyan tepkilerin de kendisinde yarattığı etkiyle camii ve kahvehanelerde toplantılar düzenlemiş; bu toplantılarda hem konuşmalar yapmış hem de zamanın önemli âlimlerinin buralarda konferanslar vermesine ön ayak olmuştur. Bizzat kendisinin mektuplar yazarak irtibata geçtiği bu isimlerin arasında Abdülaziz el-Çaviş ve Reşid Rıza gibi isimleri saymak mümkündür.¹⁵

Yükseköğrenimini tamamlamasının ardından öğretmen olarak İsmailiye'ye tayin edilen Hasan el-Benna ilk meslek tecrübesini yaşadığı bu kentte hem öğretmenlik yapmış hem de öğrencilik yıllarından beri biriktirmekte olduğu irşad ve nasihat faaliyetleri tecrübesine devam etmiştir. Hıdiv İsmail döneminden itibaren modern Mısır'ın Avrupalı yüzü olarak inşa edilen İsmailiye'de geçirdiği yıllar Benna için bu kentin Mısır modernleşmesinin ve Batı etkisinin

⁹ Hamid İnayet, *Arap Siyasi Düşüncesinin Seyri*, Yöneliş Yayınları, İstanbul, 1991, s.272.

¹⁰ Nazih Ayubi, "The Political Revival of Islam: The Case of Egypt", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 12, no: 4, 1980, s. 488; Roy Andersen, Robert Seibert ve Jon Wagner, *Politics and Change in the Middle East: Sources of Conflict and Accomodation*, Simon & Schuster, 1998, s. 76.

¹¹ Mehmet Ali Büyükkara, *Çağdaş İslami Siyasi Akımlar*, Klasik Yayınları, İstanbul, 2015, s. 159; Montgomery Watt, *İslami Hareketler ve Modernlik*, İz Yayınları, İstanbul, 1991, s. 86.

¹² İbrahim el-Beyyumi Ganim, "Hasan el Benna", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 16, İstanbul, ISAM, 2005, s. 307.

¹³ Alev Erkilet, *Ortadoğu'da Modernleşme ve İslami Hareketler*, Hece Yayınları, İstanbul, 2004, s. 230.

¹⁴ Uri M. Kupferschmidt, "Reformist and Militant Islam in Urban and Rural Egypt", *Middle Eastern Studies*, vol: 23, no: 4, 1987, s. 407.

¹⁵ Ganim, a.g.m., s. 307.

yansımalarını birebir ortaysa koyması bakımından son derece kritik bir rol oynamıştır.¹⁶ Özellikle camii ve kahvehane konuşmalarıyla etrafına çok sayıda insan toplamayı başaran Benna nihayet Mart 1928’de daha sonra teşkilatın çekirdek kadrosunu oluşturacak olan bir grupla birlikte İslam davası için yaşamaya ve gerektiğinde ölmeye yemin ederek Müslüman Kardeşler Cemiyeti’ni kurmuştur.¹⁷ İsmailiye’de toplanan bağışlarla hareket kendisine ait bir büro açmış; faaliyetlerini buradan yürütmeye devam etmiştir. Hira İslam Enstitüsü, Müminlerin Anneleri Okulu gibi eğitim kurumları açmanın yanı sıra¹⁸ hareket kısa sürede Port Said, Süveyş ve Kahire gibi Mısır’ın önemli merkezlerinde de birer şube açmıştır. Özellikle 1932’de Benna’nın İsmailiye’den Kahire’ye gelmesiyle hareketin merkezi Kahire olarak belirlenmiş, Mısır’ın dışında da şubeler açılmaya başlanmıştır.¹⁹ Öyle ki, Hasan el-Benna’nın liderliği döneminde Suriye, Ürdün, Sudan, Cezayir ve Irak’ta Müslüman Kardeşler büroları kurulacaktır.²⁰ Bu dönemde ayrıca yürütülen çalışmalar toplumsal temelde çok boyutlu bir hale getirilmiştir.²¹ Bunların arasında okuma yazma kurslarının tertiplenmesi, kitap ve risale yayımlanması başta olmak üzere yayın faaliyetlerine başlanması, Kahire içerisinde yeni şubelerin açılması, Mısır genelindeki örgütlenme

çalışmalarına hız verilmesi ve düzenlenen toplantı ve konferansların sayılarının artırılması başta gelmektedir.²² Aynı süreçte basın yayın faaliyetlerine de ayrıca bir önem verilmiş; 1928’de yayımlanmaya başlayan ilk haftalık siyasi dergi el-Nezir’e ek olarak 1933’te haftalık gazete yayımlanmaya başlanmıştır.²³

Müslüman Kardeşler Hareketi’nin Kahire dönemine denk gelen 1932’de hareketin anayasası ve tüzüğü ilan edilmiş; böylelikle hareketin siyasi yapılanmasını ve ideolojik formasyonunu oluşturma süreci tamamlanmıştır. Nezih Ayubi’nin de belirttiği üzere her ne kadar bizzat hareketin lideri Benna tarafından Müslüman Kardeşler bir siyasi parti olarak tanımlanmasa da örgütlenme süreci ve Kahire dönemindeki siyasi faaliyetleri hareketi politize bir noktaya taşıyacaktı.²⁴ Hiç kuşkusuz söz konusu süreci biçimlendiren en önemli gelişmelerin başında söz konusu yıllarda Mısır’ın İngiliz egemenliği altında sömürgeci bir siyasi idare tarafından yönetilmesi gelmektedir. Müslüman Kardeşler Hareketi Mısır’daki “İslam düşmanı”²⁵ olarak nitelediği İngiliz varlığına karşı kendisini bağımsızlık taraftarı bir noktada konumlandırmıştır. Bu bağlamda bir taraftan ülkedeki İngiliz varlığına karşı mücadele etmeyi siyasi olarak öncelerken diğer taraftan da Mısır’ın İngilizler tarafından kontrolüne karşı

¹⁶ Afaf Lutfi al-Sayyid-Marsot, “Religion or Opposition? Urban Protest Movements in Egypt”, *International Journal of Middle East Studies*, vol: 16, no: 4, 1984, s. 546.

¹⁷ Büyükkara, a.g.e., ss. 159-160.

¹⁸ Erkilet, a.g.e., s. 232.

¹⁹ İbrahim el-Beyyumi Ganim, “İhvan-ı Müslimin”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 21, İstanbul, ISAM, 2000, s. 580.

²⁰ A.Z. Al-Abdin, “The Political Thought of Hasan al-Banna”, *Islamic Studies*, vol: 28, no: 3, 1989, s. 219; Erkilet, a.g.e., s. 237. Mısır dışındaki İhvan örgütleri ve faaliyetleri hakkında bilgi için bkz. Hilal Görgün, “Mısır Dışındaki İhvan-ı Müslimin Hareketi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 21, İstanbul, ISAM, 2000, ss. 583-586.

²¹ Sana Abed-Kotob, “The Accommodationists Speak: Goals and Strategies of the Muslim Brotherhood of Egypt”, *International Journal of Middle East Studies*, vol: 27, no: 3, 1995, ss. 321-339; Ganim, “İhvan-ı Müslimin”, s. 583.

²² Abd-al Monein Said Aly ve Manfred Wenner, “Modern Islamic Reform Movements: The Muslim Brotherhood in Contemporary Egypt”, *Middle East Journal*, vol: 36, no: 3, 1982, s. 338; Marsot, a.g.m., s. 547; Kupferschmidt, a.g.m., s. 409.

²³ Noman Sattar, “Al Ikhwan Al Muslimin (Society of Muslim Brotherhood): Aims and Ideology, Role and Impact”, *Pakistan Horizon*, vol: 48, no: 2, 1995, s. 9.

²⁴ Nazih Ayubi, *Political Islam: Religion and Politics in the Arab World*, Routledge, 1994, s. 132. Bu bağlamda Müslüman Kardeşler’in sivil toplum niteliğini tartışan değerli bir çalışma için bkz. Cenap Çakmak, “Müslüman Kardeşler Bir Sivil Toplum Örgütü Mü?”, *Akademik Ortadoğu*, cilt: 2, sayı: 1, 2007, ss. 69-98.

²⁵ Sa’id Ghazali, “Islamic Movements versus National Liberation”, *Journal of Palestine Studies*, vol: 17, no: 2, 1988, s. 176; Ganim, “İhvan-ı Müslimin”, s. 581.

çıkmadığı iddiasıyla Mısır monarşisine karşı saf tutmaktadır. Nitekim bu dönemde Mısır'da iktidarda olan milliyetçi Vafd Partisi'ne de İngilizlerle örtük bir anlaşma içerisinde olduğu iddiasıyla karşı çıkarak, hükümetin meşruiyetini tartışmaya açacaktır.²⁶ Zira hareketin gerek üye sayısını artırma ve faaliyetlerini yaygınlaştırma gerekse şube sayısını üç yüze yaklaştırma noktasında bir hayli güç ve etkinlik kazandığı 1930'ların ikinci yarısından itibaren muhalefet ettiği söz konusu siyasi hedeflere dönük olarak söylemini keskinleştirmeye başladığı görülmektedir.²⁷ Örneğin, Mısır ile İngiltere arasında imzalanan ve İngiltere'nin Mısır'dan çekilme kararı aldığı 1936 Anlaşması'nı takiben 1937'de Hasan el-Benna tarafından devlet yetkililerine gönderilen bir mektupta kullandığı şu ifadeler bu gerçekliği gözler önüne sermektedir: "(...) İhtilal yapma hususuna gelince; Müslüman Kardeşler bunu yapmayı düşünmüyorlar. Fakat Mısır'da kurulan her hükümeti, eğer durum böyle devam eder de yöneticiler gereken ıslahatı yapmazlarsa bir ihtilalin kopacağı ile uyarırlar. (...) Müslüman Kardeşler İslam ile hükmedecek birisini bulurlarsa onun askeri ve yardımcısı olacaklardır. Eğer böyle birini bulamazlarsa Allah'ın emirlerini uygulamayan her hükümetin elinden iktidarı almaya çalışacaklardır".²⁸

Hasan el-Benna yayımladığı risaleler ve devlet yetkililerine gönderdiği mektupların yanı sıra Mısır'ın çeşitli kentlerinde yaptığı konuşmalarda İngilizlere karşı son derece sert çıkışlar yapmaya devam etmiştir. 1941'de Dimenhur'da yaptığı bir konuşmada İngilizlerin Mısır siyasetini sert bir şekilde eleştirmesi üzerine Mısır hükümeti ve Başbakan Sırrı Paşa'nın talimatıyla

tutuklanmıştır.²⁹ Ayrıca Müslüman Kardeşler'e ait yayınlar ülke çapında toplatılmaya başlanmış; İhvan adını kullanmak yasaklanmıştır. Sırrı Paşa hükümetinin düşmesi ve yerine Nukas Paşa hükümetinin iktidara gelmesiyle Benna cezaevinden tahliye edilmiş ve 1942 seçimleri öncesinde milletvekili adaylığına başvurmuştur. Ne var ki İngilizler Benna'nın milletvekilliğine karşı çıkmış; Başbakan Nukas Paşa Benna'yı İhvan'ın yeniden faaliyetlerine başlayabilmesi koşuluyla adaylıktan vazgeçirmiştir.³⁰

1940'lı yılların ikinci yarısı Müslüman Kardeşler açısından oldukça zorlu bir süreç olarak geçmiştir. Mısır'da gerek rejimle gerekse de İngilizlerle karşı karşıya gelen hareket, gelişme göstermeye devam edip, siyasal söyleminin şiddetini artırdıkça sistem içinde bir rahatsızlık unsuru haline gelmeye başlamıştır. Nitekim el-Ahram ve el-Mektem gibi dönemin önde gelen basın yayın organlarında Müslüman Kardeşler aleyhine çıkan yazılar ve karşı propaganda haberleri çoğalmış; söz konusu İhvan karşıtı kampanya neticesinde Mısır'ın çeşitli yerlerinde irili ufaklı olaylar yaşanmaya başlanmıştır. Bu olaylar Mısır mahkemelerinde Müslüman Kardeşler hareketinin suçlu bulunduğu yönünde hükümler çıkarılmasını beraberinde getirmiş; en nihayetinde Mısır hükümeti 1948'de hareketi yasadışı ilan etmiştir.³¹ Hükümetin bu kararı üzerine hareketin ve hatta üyelerinin elinde bulunan mallara el konulmuş; birçok hareket mensubu da tutuklanmıştır. Mezkûr uygulamalara yasal dayanak olarak ise örgütün şiddete başvurduğu, üyelerini kurulan askeri kamplarda silahlı eğitime tabi tuttuğu, devlet kurumlarına saldırılarda

²⁶ Büyükkara, a.g.e., s. 161; Ziad Munson, "Islamic Mobilization: Social Movement Theory and the Egyptian Muslim Brotherhood", *The Sociological Quarterly*, vol: 42, no: 4, 2001, ss. 494-495.

²⁷ Guilain Denoeux, *Urban Unrest in the Middle East: A Comparative Study of Informal Networks in Egypt, Iran and Lebanon*, State University of New York Press, 1993, s. 90.

²⁸ Erkilet, a.g.e., s. 240.

²⁹ Bernard Lewis, *Islam and the West*, Oxford University Press, 1994, s. 139.

³⁰ Erkilet, a.g.e., ss. 240-241; Mohammed Zahid ve Michael Medley, "Muslim Brotherhood in Egypt and Sudan", *Review of African Political Economy*, vol: 33, no: 110, 2006, s. 696.

³¹ Erkilet, a.g.e., s. 242.

bulunma gibi suçlar kullanılmıştır.³² Hasan el-Benna, İhvan hareketinin yasadışı ilan edilmesinden kısa bir süre sonra, 12 Şubat 1949'da Ramses Caddesi üzerinde uğradığı bir silahlı saldırı sonrasında 43 yaşında hayatını kaybetmiştir.³³

HASAN EL-BENNA'NIN VATAN VE MİLLİYETÇİLİK KAVRAMLARINA BAKIŞI

Müslüman Kardeşler Hareketi'nin karizmatik lideri ve ideologu olan Hasan el-Benna'nın³⁴ düşünce yapısının ve anlam dünyasının kendisini en açık bir şekilde gösteren kaynakların başında bizzat kendisi tarafından yayımlanan risaleler gelmektedir. Benna'nın İslamiyet'e ilişkin temel prensiplerden bunların gündelik hayata uygulanışına kadar uzanan oldukça kapsamlı analiz ve fikirlerinin yanı sıra aynı kaynaktan siyasal görüşlerine de ulaşmak mümkündür. Bu bağlamda Benna düşüncesinde vatan ve milliyetçilik kavramları gerek risalelerinde sıklıkla bu kavramları İslami düşünce çerçevesinde anlamlandırmaya çalışması³⁵ gerekse risalelerin yazıldığı dönemin Mısır'ında yaşanan

siyasal atmosferi doğrudan yansıtması bakımından son derece önemli bir nokta teşkil etmektedir.³⁶

Mısır'da doğmak ve Mısır'a vatan olarak sahip çıkmak "Mısırlılık kimliği" Mısır milliyetçi düşüncesinde 19.yy sonundan itibaren siyasal düzlemde etkinliğini koruyan bir aidiyet ve kimlik meselesi olarak 20.yy'a ulaşmıştır. Laik siyasal düşüncede kendisini hissettiren bu mesele aynı zamanda İslamcı düşünce çevrelerinde de sıklıkla başvurulan kavramsallaştırmalardan bir tanesi olarak karşımıza çıkmaktadır.³⁷ Nitekim bu cenanın önemli bir temsilcisi olarak Hasan el-Benna'nın düşünce dünyasında da Mısırlılık kavramı ve Mısırlı olmak özellikle üzerine vurgu yapılan konulardan bir tanesidir. "Mısırcılık ve milliyetçiliğin davamızda apayrı bir yeri, apayrı bir önemi vardır. Mısır'ın kalkınmasına ve ilerlemesine biz de çalışıyoruz. Onun uğrunda kahramanca her an çarpışmaya biz de hazırız" sözleriyle şekillendirilen bu aidiyet meselesi "evet, biz de Mısırlıyız. Biz de bu ülkede doğduk ve büyüdük. Biz de bu mübarek toprağın sırtından yetiştik" sözleriyle pekiştirilmektedir.³⁸ Anthony Smith'in "territoryal milliyetçilik" olarak tanımladığı "toprağa dayalı milliyetçilik" anlayışıyla örtüşen Benna'nın bu yaklaşımı Mısır vatanı ile Mısır halkını birbirine ait kılmakta ve Mısır Mısırlılar için "tarihi bir toprak", bir kolektif hafıza mekânı olarak biricik yurt kılınmaktadır. Smith'e göre, özellikle bağımsızlık dönemi öncesinde territoryal olarak şekillenen millet kavramı ilkin ülkedeki yabancı varlığını ortadan kaldırmaya ardından da bağımsızlıkla birlikte yeni devleti milletle birlikte

³² Rifat Seyyid Ahmed, *İslami Direniş Haritası*, İşaret Yayınları, İstanbul, 1989, ss. 15-18; Munson, a.g.m., s. 489.

³³ Donald M. Reid, "Political Assassination in Egypt, 1910-1954", *The International Journal of African Historical Studies*, vol: 15, no: 4, 1982, s. 636; Erkilet, a.g.e., s. 243; Ganim, a.g.m., s. 308. Nezih Ayubi, Benna suikastının hükümet tarafından tertiplendiğini, bu suikastın ardından hareketle rejim arasındaki çatışmanın arttığını söylemektedir. Ayrıca suikasttan önce hareketin de Başbakan Nukraşi Paşa'ya dönük bir suikast tertibi söz konusudur. Bkz. Nazih Ayubi, *Arap Dünyasında Din ve Siyaset*, Cep Düşün, İstanbul, 1993, s. 151. Mehmet Ali Büyükkara ise olayın ardında Mısır istihbaratının olduğunu, bunun da daha sonraki soruşturmalarda açığa çıktığını söylemektedir. Bkz. Büyükkara, a.g.e., s. 161.

³⁴ Barbara Zollner, "Prison Talk: The Muslim Brotherhood's Internal Struggle During Gamal Abdel-Nasser's Persecution, 1954 to 1971", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 39, no: 3, 2007, s. 422.

³⁵ Sattar, a.g.m., s. 13.

³⁶ Al-Abdin, a.g.m., s. 220.

³⁷ Bu konuyu ele alan bir çalışma için bkz. Elisabeth Özdalga, "Islamism and Nationalism as Sister Ideologies: Reflections on the Politicization of Islam in a "Long Durée" Perspective", *Middle Eastern Studies*, vol: 45, no: 3, 2009, ss. 407-423.

³⁸ Hasan el-Benna'nın *Hayatı ve Risaleleri*, çev. Ramazan Nazlı, Haşmet Matbaası, İstanbul, 1980, s. 86.

inşa etmeye yönelecektir.³⁹ Bu bağlamda Benna'nın yukarıda yer verilen sözlerini Mısır'da İngiliz varlığının devam ettiği süreçte kaleme aldığı düşünüldüğünde Mısırlılık ve Mısır'a ait olmak, vatan ve onun üzerinde yaşayan halkın birbirlerine olan aidiyetleri kapsamında kodlanmaktadır.⁴⁰

Benna'nın düşüncesinde Mısır için çalışmak, vatana hizmet etmek ve halkının iyiliği için mücadele etmek Mısır'a ait olmanın ve Mısırlı kimliğini sahiplenmenin bir gereği olarak sunulmaktadır. O'na göre bir Mısırlı için en büyük şereflerden bir tanesi vatanına hizmet etmektir çünkü Mısır sadece savunulması gereken bir vatan parçası değil aynı zamanda İslam dünyasının kutsal bir parçasıdır: *"Nasıl olur da biz Mısır için ve Mısır'ın iyiliği için çalışmayız? Biz herkesten daha çok Mısır ve Mısır'ın iyiliği için çalışıyoruz. (...) Biz bu sevgili vatana hizmet etmekten şeref duyarız. Her zaman bu yüce ve aziz vatani düşmanlara karşı müdafaa etmeyi kendimiz için bir vazife olarak kabul ederiz. Vücudumuzda ruhumuz bulunduğu müddetçe bu yolumuza devam edeceğiz. Çünkü Mısır'ın İslam'ın yüce ve aziz vatanından bir parça olduğuna inanıyoruz"*.⁴¹

Benna vatan, millet ve kimlik anlayışını İslami siyasi düşünce yapısı çerçevesinde sadece Mısır toprakları ile sınırlı tutmamaktadır.⁴² Mısırlı kimliğini bir tür alt-kimlik olarak kodlayan Benna üst kimlik olarak Müslümanlığı ve İslam dünyası mensubiyetini belirlemektedir. Üst kimliğe "İslam ümmeti" üzerinden bakan Benna'ya göre, vatan sevgisi ve bağlılığını Mısır coğrafyası ile sınırlı tutmak İslam davasına aykırıdır. "Kuru vatanseverler" olarak nitelediği ümmetten ziyade kendi toprak ve halklarını önceleyenler ile kendi düşüncesi arasına kesin bir hat çizen

Benna ikili karşıtlığı şu sözleriyle kurgulamaktadır: *"Kuru vatanseverlerin en büyük gayeleri sadece kendi memleketlerini hürriyete kavuşturmak, ondan sonra memleketini geliştirmek için çalışmaktır. Biz vatanımızın sınırlarını inanç ve iman üzerine çizeriz. Onlar ise vatan için coğrafi sınırlar koyarlar. "La ilahe illallah Muhammed'un Resullah" diyen her Müslüman'ın bulunduğu yer bizim için hürmete layık, mukaddes, uğrunda cihad verilebilecek mübarek bir vatandır. Yeryüzünde bulunan her Müslüman bizim ailemizden bir ferttir ve kardeşimizdir. Onunla aynı hisleri paylaşır ve yaşarız. Onlara gereken ehemmiyeti gösteririz. Kuru vatanseverler ise böyle geniş düşünmezler. Yeryüzünde sadece belli bir yere önem verirler"*.⁴³

Benna'ya göre, alt-kimlik unsuru olarak Mısırlı olmak ve bu doğrultuda Mısır'ın menfaatlerini dikkate almak suretiyle Mısır vatani için çalışmak, İslam ümmetinin ikinci plana atıldığı anlamına gelmemektedir.⁴⁴ *"Kendi ülkeni düşünmekle İslam davasının arası birleşemez diye nasıl iddia edilebilir?"* diyerek bu durumu ortaya koyan Benna'ya göre Mısır İslam dünyasının kutsal parçalarından birisidir ve sırf bu yüzden *"Mısır'ın uğrunda çalışmak aynı zamanda İslam, Arap ve Doğu için çalışmak demektir"*.⁴⁵ Benna bu fikirleri doğrultusunda bir *"İslam Vatani"* tanımı da yapmaktadır.⁴⁶ O'na göre İslam vatani Müslümanların yaşadığı ve İslam'ın kesin hükümleri çerçevesinde korunması gereken her yerdir: *"İslam vatani Kuran-ı Kerim'e iman eden Müslümanların yaşadığı her yerdir. İslam bütün Müslümanlara vatanlarını korumayı ve huzurla yaşamayı farz kılmıştır. İslam'ın*

³⁹ Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, s. 119.

⁴⁰ Zafar Ishaq Ansari, "Contemporary Islam and Nationalism a Case Study of Egypt", *Die Welt Des Islams*, vol: 7, Issue: ¼, 1961, s. 12.

⁴¹ Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, s.87.

⁴² Ansari, a.g.m., s. 12. Hamid İnayet, Benna, Seyyid Kutub, Mevdudi gibi isimler açısından yegane vatanın belli etnik gruplarla bağlantılı olmayan, evrensel bir İslam vatani olduğunu söylemektedir. Bkz. Hamid İnayet, *Çağdaş İslami Siyasi Düşünce*, Yöneliş Yayınları, İstanbul, 1988, s. 215.

³⁹ Anthony Smith, *Milli Kimlik*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2004, ss. 25-45.

⁴⁰ Al-Abdin, a.g.m., s. 225.

⁴¹ Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, s. 87.

⁴² Aly ve Wenner, a.g.m., s. 339.

hâkim olduğu her karış toprak vatandır ve mukaddes-tir. Bunun içindir ki İslam vatanının ufku çok geniş-tir. Coğrafi ve ırki hudutlarla sınırlı vatan mefhumu-nu aşmıştır. (...) İslam bir yandan Müslümanların yaşadığı her karış yeri İslam vatanından bir parça sayarken, diğer yandan da Müslümanlara İslam vata-nını taciz edenlerden korumalarını, onların elinden kurtarmalarını, saldırganların tamahkârlıklarına karşı tedbir almalarını farz kılmıştır. Bu hususta açık ve kesin hükümler verilmiştir”.⁴⁷

Hasan el-Benna'nın kuruluş döneminde Müslüman Kardeşler Hareketi'nin ideolojisine de yansıyacak şekilde milliyetçilik fikrine bakışında temel bir ayrım üzerinden hareket ettiği gözlem-lenmektedir. Buna göre milliyetçilik bütüncül olarak reddedilecek bir fikir değildir ancak içerik ve uygulama bakımından belli kriterler bağla-mında ayrıma tabi tutulması gereken bir düşün-cedir. Buna göre kendi yakınlarını koru-ma/muhafaza etme anlamında yahut vatana bir nizam getirme hedefi çerçevesinde tamamen sorumluluk duygusuyla hareket eden⁴⁸ milliyet-çilik anlayışı olumlu bir yaklaşım olarak nitele-nirken⁴⁹; ötekileştirici, ayrıştırıcı ve özellikle de ırkçı yaklaşım ise olumsuzlanmakta ve redde-dilmektedir.

Müslüman Kardeşler'e göre birkaç çeşit milliyetçilik olduğunu söyleyen Hasan el-Benna'ya göre, yakınlarını gözetme anlamında kabul edilecek bir “Kendi Yakınlarını Koruma Milliyetçiliği” olması gereken ideal bir milliyetçi-likdir: “Eğer bir kişi milliyetçilik ile kendi yakınlarına ve milletine iyilik etmeyi kastediyorsa, bu doğrudur ve yerindedir; İslam'a göre de makul bir iştir. Kim arala-rında büyüdüğü akrabaları ve milleti için elinden geleni yapmaz ki? Şüphesiz ki her insan akrabalarını sever ve onlara iyilik yapmayı düşünür”.⁵⁰ İnsanın

doğasında var olduğunu düşündüğü⁵¹ vatana ve millete hizmet etmenin İslam'da da farz kılındı-ğını söyleyen Benna bu bağlamda Müslüman kişiyi en samimi milliyetçi ve vatandaşlarına en faydalı insan olarak tanımlamaktadır: “Müslü-man Kardeşler vatanlarının menfaatini en çok seven-ler ve milletine hizmet uğrunda kendilerini feda eden kimselerdir. Onlar bu aziz ve şerefli memleketleri için her saadeti, izzet ve şerefi, ilerleme ve başarıyı candan dilerler”.⁵²

Akrabayı gözetme anlamının dışında vatani ve milleti için çalışmak, üzerinde yaşadığı toprağa bir değer kazandırmak üzere gayret sarf etmek anlamında kabul edilen “Nizamcılık Milliyetçili-ği” de Hasan el-Benna tarafından olumlu ve ge-rekli görülmektedir. “Eğer milliyetçilik ile hepimi-zin çalışması, cihad etmesi, her cemiyetin kendine düşen vazifeyi yerine getirmesi kastediliyorsa, bu fikre biz de katılırız. Bu bizim istediğimiz bir şeydir. Biz asla buna karşı çıkmayız” diyen Benna İslam dava-sı için nizam ve intizam içinde bulunmak gerek-tiğini, bu bağlamda da nizamcı bir milliyetçiliğe ihtiyaç olduğunu söylemektedir: “Bu tip bir milli-yetçilik hoştur ve güzeldir. Ölçümüz olan İslam bun-ları yasaklamaz. Biz de zaten kabul ediyor ve benim-senmesine teşvik ediyoruz”.⁵³

Milliyetçilik fikri bağlamında Hasan el-Benna'nın karşı çıktığı ve toptan reddettiği tek yaklaşım, hareketin ilk döneminden itibaren sü-rekli altı çizilen kardeşlik sevgisini⁵⁴ yok eden ve bunun yerine nefret ve tutuculuğu ikame eden “İrkçılık Esasına Dayanan Milliyetçilik” olmuştur. Benna'ya göre bu tip bir milliyetçilik insanlar arasında ırk temelli bir hiyerarşi kurmak iste-mekte; milletleri birbirine karşı üstünlük müca-delesi içerisine sokmaktadır. Başlı başına

⁵¹ Ansari, a.g.m., s. 22.

⁵² Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, s. 253.

⁵³ Ibid, s.121.

⁵⁴ Hasan el-Benna, “Yeni Rönesans (Yeniden Doğuş), Değişim Sürecinde İslam, Ed. John Esposito ve John Donohue, İnsan Yayınları, 1991, s. 87.

⁴⁷ Ibid, s. 160.

⁴⁸ Ansari, a.g.m., s. 22.

⁴⁹ Ansari, a.g.m., s. 31.

⁵⁰ Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, s. 119.

ötekileştirici ve ayrımcı bir içeriğe sahip olan bu tip bir milliyetçiliğin insanları ve milletleri birbirlerine kin gütmekten başka bir yola ulaştırabilmesi ise mümkün değildir. “Eğer milliyetçilik ile ırkçılık güdüdürse, kendi ırkını yüceltmek için diğer ırkları hor görüp, kurban etmek, izzet ve şerefini yok etmek istenirse şüphesiz ki böyle bir milliyetçilik insanlıktan çok uzaktır” diyen Benna tam da yaşadığı dönemde Avrupa’da ortaya çıkan faşizm rüzgârını, Alman Nazizm’ini ve İtalyan Faşizmi’ni bu noktada tezini desteklemesi bakımından örnek vermektedir: “Almanya’da Nazizm, İtalya’da Faşizm kendi ırklarını diğer ırklardan üstün kabul etmişlerdir. Bunlar ve benzeri milliyetçilikler kin ve düşmanlık gütmüşlerdir. Böyle bir milliyetçiliğe karşıyız. Müslüman olarak Nazizm ve Faşizm’in aleyhindeyiz”.⁵⁵ Müslümanların Alman Nazizm’i yahut İtalyan Faşizmi’nin aksine kin ve düşmanlık esasına dayanan milliyetçilikleri reddetmesi gerektiğine inanan Benna için İslam dünyasının ve Müslümanların dayanması gereken temel ilkeyi Hz. Peygamber bir hadis-i şerifinde belirtmiştir. Buna göre insanlar arasında kabul edilebilecek yegâne üstünlük ölçütü takvadır. Bunun dışında Arap’ın Arap olmayana üstünlüğü söz konusu bile değildir.⁵⁶

Hasan el-Benna’nın İslam Birliği hususundaki düşünceleri de Zygmunt Bauman’ın “homojenlik/aynılık” kavramsallaştırmasını hatırlatır bir

biçimde⁵⁷, Müslümanlar arasındaki her türlü etnik ve kültürel farklılıkları bir kenara bırakan, birlik meselesine bütünüyle ümmet birliği perspektifinden bakan bir yaklaşımı ortaya koymaktadır.⁵⁸ İslam’ın inananlar arasındaki farklılıkları kökünden kaldırdığını iddia eden Benna “Mü’minler ancak kardeşler” (Hucurat/10) ayeti üzerinden İslam Birliği’ne olan bakışını şu sözlerle ortaya koymaktadır: “İslam nizamı coğrafi sınırları tanımaz, ırk ayrımını kabul etmez. Bunun için de bütün Müslümanlar Kardeşler bu birliğe candan ve kalpten inanırlar. Bütün Müslümanları bir araya getirmeye ve İslam kardeşliğini kuvvetlendirmeye bütün güçleriyle çalışırlar”.⁵⁹

İslam Birliği’ni sağlamaya çalışmaktansa Müslümanların kendi milletleri ve vatanları için çalışmalarının gerektiğini, İslam Birliği’ni kurmaya çalışmanın beyhude bir çaba olduğunu iddia eden dönemin muhalif görüşüne ise Benna şu sözleriyle karşılık vermektedir: “İslam Birliğini sağlamak için çalışanların, kendi milletleri ve kendi vatanları için çalışmaları daha hayırlıdır diyorlar. Bu söz acizlerin, zavallıların sözüdür. İslam gelmeden önce insanlar parça parçaydı. Dilleri, dinleri, hisleri, ümitleri ve acıları başka başkaydı. Fakat İslam bunları birleştirdi ve tek vücut haline getirdi. İslam aynı İslam’dır. Eğer Müslümanlardan yeniden bu birliğe davet edenler bulunursa İslam eskiden olduğu gibi yeniden Müslümanları birleştirecektir. Bir şeyi yeni olarak icat etmek onu tekrar iade etmekten daha kolay olduğuna göre, İslam Birliği’nin yeniden iadesi daha kolaydır”.⁶⁰

İslam Birliği’ni fikrini destekleyen Benna Müslümanların kendi milletleri ve vatanları için çalışmalarını toptan reddetmemekte, İslam Birliği fikri için zararlı, engelleyici bir milliyetçilik türü olarak kabul etmemektedir. Bilakis her bir

⁵⁵ Ibid, s. 122.

⁵⁶ Ibid, s. 122. Benna şüphesiz ki İslam dairesi içerisinde milliyetçiliğin bir varyantı olarak ırkçılığı reddeden tek kişi değildir. Pek çok modern zaman İslami düşünürü İslam ve milliyetçilik tartışmasına girmiş, ümmet, kavmiyet ve ırkçılık kavramları üzerinden görüş bildirmiştir. Bu düşünürler arasında son dönem Osmanlı İslam âlimleri de yer almaktadır. Bunların önde gelenlerinden bir tanesi olan Babanzade Ahmed Naim de tamamen bu konu üzerine olan bir eserinde “Belirli bir ırk veya kavmin diğerlerinden üstün olarak yaratıldığını kabul etmek ve bunun için kitap ve sünnetten delil göstermek Allah’a ve Resullah’a büh tandır” demektedir. Bkz. Babanzade Ahmed Naim, *İslam’da ırkçılık ve milliyetçilik (İslam’da Davayı Kavmiyyet)*, İktal Yayınları, Ankara, 1979, s. 169.

⁵⁷ Zygmunt Bauman, *Cemaatler: Güvenli Olmayan Bir Dünyada Güvenlik Arayışı*, Say Yayınları, İstanbul, 2016, s. 19.

⁵⁸ Büyükkara, a.g.e., ss. 161-162.

⁵⁹ Ibid, s. 254.

⁶⁰ Ibid, s. 255.

Müslüman'ın önce kendi vatanı için çalışmasını, milletine hizmet etmesini hürmete değer kabul etmektedir. Yerel/mikro milliyetçilik noktasında Benna ve Müslüman Kardeşler ideolojisinin tek şerh düştüğü nokta, söz konusu yerel milliyetçiliklerin diğer Müslümanlar dışlaması, aşağı görmesi ve ırkçılık yapmasıdır: "Müslüman Kardeşler arzulanan kalkınmanın temeli sayılması itibarıyla hususi milliyetçiliklere hürmet gösterir; her insanın kendi vatanı için çalışmasını, onu başka yerlere tercih etmesini hoş görürler. Fakat bunların hepsinin üstünde, bütün İslam vatanı için bir sur niteliğinde olması itibarıyla da İslam Birliği'ni gerçekleştirmeye çalışırlar. Onları tek gaye ve hedefi budur. Diğeri ise buna giden yolda bir basamaktır. (...) Hususi milliyetçilik başkalarını düşünmemek için bir silah olarak kullanılırsa biz bunu yapanlardan uzağız. Bizimle milliyetçilerin arasındaki fark budur. Bir başka ırkı ezmek ve hor görmek inancımızın dışındadır".⁶¹

Batılı büyük güçlerin izledikleri emperyalist politikalar çerçevesinde İslam Birliği'nin reelde olduğu kadar zihinlerde de dağılmasını sağlayan kavmiyetçilik ve ırkçılığın Müslümanların arasında yayıldığını, Müslümanların da bu fikirlerin etkisiyle sadece kendi ırkına ve milletine yöneldiğini, birlik fikrinden uzaklaştığını iddia eden Hasan el-Benna Batılı büyük güçlere karşı koyabilmenin yolunun İslam Birliği'nden geçtiğine inanmaktadır. O'na göre, kurulacak olan İslam Birliği aynı zamanda Müslüman devletleri Batılı güçlerin kurdukları Birleşmiş Milletler ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi gibi uluslararası kurum ve örgütlenmelere karşı "Birleşmiş İslam Milletleri Teşkilatı"nın da kurulmasını⁶² da beraberinde getirmelidir: "Bir taraftan Rusya Sovyetler Birliği bayrağı altında bütün Slav ırkını toplamaya çalışıyor. Diğer taraftan İngiltere ve Amerika ırkçılık ve dil birliği davası güderek birleşiyor. Sonra da bütün dünya milletlerini kendi menfaatleri gayesi

ile bölüşüyorlar. Bu emperyalist kitleler aralarındaki sömürü yarışını gizlemek için Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nı kurdular. Böylece insanlara hak ve hürriyet arzu ettiklerini ve insanlığın iyiliği ve huzuru için gayret ettiklerini göstermeye çalıştılar. Bu devletler milli meselelerimizde aleyhimize birleşmişler, hiçbir meselemizde bize yardımcı olmamışlardır. Gerek Birleşmiş Milletler Teşkilatı gerekse bu teşkilatın Güvenlik Konseyi organı hiçbir milli meselemizde bize destekçi olmamıştır. Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın İslam'dan ve Müslümanlardan yana aldığı tek bir karar bile yoktur. (...) Davamız hürriyetimize ve istiklalimize tamamen kavuşmak, sömürü ve istismar zincirlerini kırmaktır. Bunun için kardeşlik ruhuna geri dönmemiz bir şarttır. (...) Arap olsun olmasın bütün Müslümanları bir araya getiren "İslam Ülkeleri Birliği"ni kurmalıyız. Böylece bu birlikle "Birleşmiş İslam Milletleri Teşkilatı"nın çekirdeğini atmış oluruz".⁶³

SONUÇ

Ortadoğu'nun, özelde de Mısır'ın kendi sosyolojisinin ve siyasi geçmişinin doğrudan ürünlerinden bir tanesi olan Müslüman Kardeşler hareketi hiç şüphesiz bütün bir 20.yy boyunca bölge siyasetinin en önemli aktörlerinden bir tanesi olmuştur. Günümüzde de hala etkinliğini koruyan Müslüman Kardeşler hareketi özellikle kuruluş süreci içerisinde harekete kurucu lider olarak önderlik yapan Hasan el-Benna'nın öncülüğünde hem örgütlenme hem de ideolojik yapılanma anlamında ciddi bir hazırlık sürecinden geçmiş, devlet/otorite ile olan ilişkiler çerçevesinde dönemin şartları gereği Mısır'daki İngiliz varlığı ile de mücadele etmiştir.

İslam dünyasının Batılı saldırganlığından kurtarılması, bağımsızlığına kavuşması, İslam ümmetinin tekrar eski görkemli günlerine dönmemesinin sağlanması gibi asli meselelerin

⁶¹ Ibid, s. 255.

⁶² Ansar, a.g.m., s. 13.

⁶³ Hasan el-Benna'nın Hayatı ve Risaleleri, ss. 308-309.

tartışıldığı 19.yy İslami entelektüellerin ortaya koyduğu fikirlerin 20.yy'a olan uzantılarından bir tanesi olarak değerlendirilebilecek olan Müslüman Kardeşler Hareketi'nin ilk dönem ideolojisi kendisini daha çok kurucu lider Hasan el-Benna'nın kaleme aldığı risalelerde göstermektedir. Bu çalışmanın da ana hattını teşkil eden Benna'nın vatan-millet-milliyetçilik fikirlerine olan yaklaşımı söz konusu risaleler üzerinden değerlendirildiğinde, Benna'nın 19.yy'dan beri devam etmekte olan İslam'da milliyetçiliğin yerini sorgulayan tartışmalar ekseninde milliyetçilik fikrini her türlü içerikten azade bir şekilde toptancı bir yaklaşımla reddetmediği görülmektedir. Benna tam aksine tep tip bir milliyetçilik anlayışını kabul edip, bunu da Müslümanlara ve İslam dünyasına zararlı bir ideoloji gibi kabul etmekten ziyade birkaç çeşit milliyetçilik olabileceğini, bunların da içerikleri üzerinden değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmekte, tüm bu analizlerin sonucunda kabul yahut ret noktasına gelmektedir. Bu çerçevede bakıldığında Benna'ya göre bir Müslüman'ın vatanına ve milletine hizmet etmesi veya yakın akrabayı koruyup, gözetmesi de bir tür milliyetçiliktir. Dolayısıyla böyle bir milliyetçilik anlayışı olumlanması ve hatta teşvik edilmesi gereken bir yaklaşımdır zira yine Benna'ya göre İslamiyet de bunu emretmektedir.

Benna'ya göre toptan reddedilmesi gereken tek tip milliyetçilik vardır, o da toplumları birbirileri arasında etnik köken üzerinden bir hiyerarşik sıralamaya tabi tutan, kimi toplumu üstün kimisini aşağıda kabul eden ırkçı zihniyettir. İslamiyet'in de kökten reddettiği kutsal kitabında yer alan ilgili ayetler ve bizzat Hz. Peygamber'e ait hadislerle sabit olan ırkçılık anlayışı Benna'ya göre toplumları birbirine düşman etmekte, esas hedef olan kardeşliğin rafa kaldırıp, nefret ve tutuculuğu ikame etmektedir. Bu da hem Müslümanları birbirinden ayırması hem de İslam ümmetinin birliğini ve beraberliğini tehlikeye atması bakımından reddedilmesi gereken bir yaklaşımdır.

Kendisi de bir Mısırlı olan Benna için vatan kavramı söz konusu olduğunda Mısırlı olmak, Mısır vatanında doğmak ve yaşamak anlamına geldiği kadar aynı zamanda Mısır için de çalışmak, hizmet etmek anlamına gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında Mısırlı olmak hem bir aidiyet/kimlik meselesi hem de bir sosyal sorumluluk vesilesidir. Mısırlı kimliğini öne çıkarmak, İslam ümmetine ait olmanın önüne çıkarılmadıkça, bizzat Benna'nın tabiriyle Mısır'a hizmet etmek aynı zamanda İslam vatanına da hizmet etmek olarak düşünülüp, uygulandığında bunun ümmete ve İslam birliği meselesine herhangi bir zararı olması söz konusu değildir. Zira diğer İslam bölgeleri gibi, Benna için Mısır demek İslam vatanının hem kendisi hem de bir parçası demektir.

KAYNAKÇA

ABED-KOTOB, Sana, (1995), "The Accomodationists Speak: Goals and Strategies of the Muslim Brotherhood of Egypt", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 27, no: 3, ss. 321-339.

AHMED, Rifat Seyyid, (1989), *İslami Direniş Haritası*, İşaret Yayınları, İstanbul.

Al-ABDIN, A.Z., (1989), "The Political Thought of Hasan al-Banna", *Islamic Studies*, vol: 28, no: 3, ss. 219-234.

Al-SAYYID MARSOT, A.L., (1984), "Religion or Opposition? Urban Protest Movements in Egypt", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 16, no: 4, ss. 541-554.

ALY, Abd-al Monein Said ve WENNER, Manfred, (1982), "Modern Islamic Reform Movements: The Muslim Brotherhood in Contemporary Egypt", *Middle East Journal*, vol: 36, no: 3, ss. 336-361.

- ANDERSEN**, Roy, **SEIBERT**, Robert ve **WAGNER**, Jon, (1998), *Politics and Change in the Middle East: Sources of Conflict and Accommodation*, Simon & Schuster.
- ANSARI**, Zafar Ishaq, (1961), "Contemporary Islam and Nationalism a Case Study of Egypt", *Die Welt Des Islams*, vol: 7, Issue: ¼, ss. 3-38.
- AYUBİ**, Nazih, (1993), *Arap Dünyasında Din ve Siyaset*, Cep Düşün, İstanbul.
- AYUBİ**, Nazih, (1994), *Political Islam: Religion and Politics in the Arab World*, Routledge.
- AYUBİ**, Nazih, (1980), "The Political Revival of Islam: The Case of Egypt", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 12, no: 4, ss. 481-489.
- BABANZADE** Ahmed Naim, (1979), *İslam'da Irkçılık ve Milliyetçilik (İslam'da Davayı Kavmiyyet)*, İktal Yayınları, Ankara.
- BAUMAN**, Zygmunt, (2016), *Cemaatler: Güvenli Olmayan Bir Dünyada Güvenlik Arayışı*, Say Yayınları, İstanbul.
- BİLGENOĞLU**, Ali, (2010), "Amerikan İç Savaşı ve Mısır: Pamuk Örneğinde Mısır Modernleşmesi ve Amerikan İç Savaşı'nın Sürece Olan Katkısı", *The Journal of International Social Research*, Volume: 3, Issue: 11, ss. 147-161.
- BİLGENOĞLU**, Ali, (2013), İngiliz Sömürgeciliği'nin Mısır ve Sudan Örneğinde Karşılaştırmalı Bir Çözümlemesi", Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- BLAUNT**, J.M., (1989), "Colonialism and the Rise of Capitalism", *Science & Society*, Vol: 53, No: 3, ss. 260-296.
- BOZTEMUR**, Recep, (2001), "Avrupa'nın Uzun Ondokuzuncu Yüzyılı", *Doğu Batı*, sayı: 14.
- BÜYÜKKARA**, Mehmet Ali, *Çağdaş İslami Siyasi Akımlar*, Klasik Yayınları, İstanbul.
- CHANDRA**, Bipan, (1980), "Colonialism, Stages of Colonialism and the Colonial State", *Journal of Contemporary Asia*, Volume: 10, issue: 3, ss. 272-285.
- CLEVELAND**, William, (2008), *Modern Ortadoğu Tarihi*, Agora Kitaplığı, İstanbul.
- ÇAKMAK**, Cenap, (2007), "Müslüman Kardeşler Bir Sivil Toplum Örgütü Mü?", *Akademik Ortadoğu*, cilt: 2, sayı: 1, ss. 69-98.
- DEANE**, Phyllis, (2000), *İlk Sanayi İnkılâbı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- DENOEU**, Guilain, (1993), *Urban Unrest in the Middle East: A Comparative Study of Informal Networks in Egypt, Iran and Lebanon*, State University of New York Press.
- EL-BENNA**, Hasan, (1991) "Yeni Rönesans (Yeni-den Doğuş)", *Değişim Sürecinde İslam*, Ed. John Esposito ve John Donohue, İnsan Yayınları, ss. 82-87.
- EL-BEYYUMİ GANİM**, İbrahim, (2005), "Hasan el Benna", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 16, İstanbul, ISAM, s. 307-310.
- EL-BEYYUMİ GANİM**, İbrahim, (2000), "İhvan-ı Müslimin", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 21, İstanbul, ISAM, ss. 580-583.
- ERKİLET**, Alev, (2004), *Ortadoğu'da Modernleşme ve İslami Hareketler*, Hece Yayınları, İstanbul.

ESPOSITO, John ve **DONOHUE**, John, Ed., (1991), *Değişim Sürecinde İslam*, İnsan Yayınları.

HASAN EL-BENNA'NIN HAYATI ve RİSALELERİ, (1980), çev. Ramazan Nazlı, Haşmet Matbaası, İstanbul.

FERRO, Marc, (2002), *Sömürgecilik Tarihi*, çev. Muna Cedden, İmge Kitabevi, Ankara.

GHAZALI, Sa'id, (1988), "Islamic Movements versus National Liberation", *Journal of Palestine Studies*, vol: 17, no: 2, ss. 176-180.

GÖRGÜN, Hilal, (2000), "Mısır Dışındaki İhvan-ı Müslimin Hareketi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt: 21, İstanbul, ISAM, ss. 583-586.

HOURLANI, Albert, (1992), *A History of the Arab Peoples*, Warner Books, New York.

INAYET, Hamid, (1988), *Çağdaş İslami Siyasi Düşünce*, Yöneliş Yayınları, İstanbul.

INAYET, Hamid, (1991), *Arap Siyasi Düşüncesinin Seyri*, Yöneliş Yayınları, İstanbul.

ISAAWI, Charles, (1966), *The Economic History of the Middle East*, University of Chicago Press.

KARSH, Efraim ve **KARSH**, Inari, (2001), *Empires of the Sand-The Struggle for the Mastery in the Middle East 1789-1923*, Harvard University Press, Londra.

KIZILTOPRAK, Süleyman, (2010), *Mısır'da İngiliz İşgali (1882-1887)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

KUPFERSCHMIDT, Uri M., (1987), "Reformist and Militant Islam in Urban and Rural Egypt", *Middle Eastern Studies*, vol: 23, no: 4, s. 403-418.

LAPIDUS, Ira, (2005), *A History of the Islamic Societies*, Cambridge University Press.

LEWIS, Bernard, (1994), *Islam and the West*, Oxford University Press.

MITCHELL, Timothy, (2001), *Mısır'ın Sömürgeleştirilmesi*, İletişim Yayınları, İstanbul.

MUNSON, Ziad, (2001), "Islamic Mobilization: Social Movement Theory and the Egyptian Muslim Brotherhood", *The Sociological Quarterly*, vol: 42, no: 4, 2001, ss. 487-510.

ORTAYLI, İlber, (2005), *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*, İletişim Yayınları, İstanbul.

ÖZDALGA, Elisabeth, (2009), "Islamism and Nationalism as Sister Ideologies: Reflections on the Politicization of Islam in a "Long Durée" Perspective", *Middle Eastern Studies*, vol: 45, no: 3, ss. 407-423.

POWELL, Eve Troutt, (2003), *A Different Shade of Colonialism: Egypt, Great Britain and the Mastery of the Sudan*, University of California Press.

REID, Donald M., (1982), "Political Assassination in Egypt, 1910-1954", *The International Journal of African Historical Studies*, vol: 15, no: 4, ss. 625-651.

SATTAR, Noman, (1995), "Al Ikhwan Al Muslimin (Society of Muslim Brotherhood): Aims and Ideology, Role and Impact", *Pakistan Horizon*, vol: 48, no: 2, s. 7-30.

SMITH, Anthony, (2004), *Milli Kimlik*, İletişim Yayınları, İstanbul.

WATT, Montgomery, (1991), *İslami Hareketler ve Modernlik*, İz Yayınları, İstanbul.

ZAHID, Mohammed ve **MEDLEY**, Michael, (2006), "Muslim Brotherhood in Egypt and Sudan", *Review of African Political Economy*, vol: 33, no: 110, s. 693-708.

ZOLLNER, Barbara, (2007), "Prison Talk: The Muslim Brotherhood's Internal Struggle During Gamal Abdel-Nasser's Persecution, 1954 to 1971", *International Journal of Middle East Studies*, vol: 39, no: 3, ss. 411-433.

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERSİ COĞRAFYA ÜNİTELERİNDE ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME YÖNTEM TERCİHLERİ

Ayşe Işıl GEL¹
ayseisilgel@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. İsmail TAŞLI²
tasli3160@hotmail.com

Öz

İlköğretim Sosyal Bilgiler dersinde coğrafya alanını doğrudan veya dolaylı ilgilendiren üniteler vardır. Bu üniteler içinde geçen kavramlar genellikle giriş ve ezber düzeyinde kaldığında coğrafi algı sorunları ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda öğrencilerin bu derse ait kazanımlara nasıl ulaştıklarının bilinmesine ihtiyaç vardır. 2014-2015 Eğitim- öğretim yılında Manisa il merkezi ortaokullarında bir araştırma yapılmıştır. Araştırmaya bu dersi okuyan 5-6 ve 7. Sınıf öğrencilerinden seçilen denekler dâhil edilmiştir.

Oransız küme örnekleme yöntemine göre seçilmiş 90 öğrenciye “Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?” ve “Bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorularını içeren bir form verilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim modeli kullanılan araştırmada elde edilen sonuçlar, yüzde (%) ve frekans (f) ile ifade edilmiştir.

Araştırmaya 90 öğrenci dâhil edilmiş olup Ortaokul sosyal bilgiler dersinin okunduğu 5,6 ve 7. Sınıf öğrencilerinden örneklem evrenden basit tesadüfi, oransız küme örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve her sınıf düzeyinden 30 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir.

Araştırma kapsamında öğrencilere tercih ettikleri öğrenme yöntemi, ezberleme durumları, yöntemi belirlemede neyin etkili olduğu sorularına cevap vermeleri istenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %55,5’inin çeşitli yollarla coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştığı, %38,8’inin ise coğrafyanın mantığını kavramanın yanında ezberleme yoluna gittiklerini belirtmektedirler. Burada öğrenmenin bireysel bir eylem olduğu gerçeğini yansıtan bir diğer dikkate değer bulgu öğrencilerin % 81,1 nin kazanımlara ulaşırken öğrenme yöntemleri açısından kendi tercihlerinin ön plana çıkmış olmasıdır.

Anahtar Sözcükler: Coğrafya Öğretimi, Coğrafya Algısı, Ezberci Öğretim.

¹Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi,
ayseisilgel@gmail.com

² Celal Bayar Üniversitesi Öğretim Üyesi tasli3160@hotmail.com

Not: Bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi VII. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde (08-10 Mayıs 2015) bildiri olarak sunulmuştur.

STUDENTS' LEARNING METHOD PREFERENCES IN GEOGRAPHY UNITS OF SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES COURSE

Abstract

Units involving directly or indirectly relevant subjects on geography field take place in Elementary social studies lesson. When the concepts in these units remain at the level of beginning and memorization, geographical perception on problem emergence.

Thus, how students acquire the learning outcomes of the courses should be cleared. A research on this subject was carried out in 2014-2015 academic year in Secondary schools of center Manisa. Chosen subjects from 5,6, and 7th year students are included to experiment group.

A form including the questions "Which method do you use to learn geography subjects?" and "How do you settle this method?" is given to students chosen according to disproportional cluster sampling method. The results of their search that is carried out by phenomenology model, a qualitative search method, are expressed by percent (%) and frequency (f).

90 students from 5,6 and 7th classes are included in their search and 30 students from each class are chosen randomly due to sampling method.

Students are asked to indicate their preferred learning method, memorization and what is effective in their method determining process.

% 55,5 students indicate that they try to grasp the logic of geography and % 38,8 of students express they also memorize besides grasping the logic. At this point, another point reflecting that learning is an individual activity is that % 81,1 of students prefer their own methods in order to gain the learning outcomes.

Keywords: Teaching Geography, Perception of Geography, Rote Learning

GİRİŞ

İnsanın coğrafya öğrenimine ihtiyacının yaratılışından geldiğini söyleyen Şahin (2003: 29)'e göre bütün insanlar, yeryüzünde bulunan farklı yerleri, farklı insanları, kendisiyle yaşadığı yer arasındaki mekânsal ilişkiyi algılamak, anlamak ihtiyacı duyarlar. Coğrafyayı tanımlarken de zaten herkesin üzerinde durduğu ortak tanımlardan birisi coğrafyanın; insan-yaşanılan bölge-çevre incelemesinde dünyanın fiziksel ve kültürel boyutlarını bir arada düşünen bütünleştirici bir bilim olduğudur(ÖNAL Hakan, GÜNGÖRDÜ Ersin 2008).

Yukarıdaki tanımdan yola çıkarak diyebiliriz ki coğrafya; sadece yaşanılan mekân ile sınırlı olmayıp sorunu veya olayları küresel boyutta da düşünebilme becerisi elde etmeye yaramaktadır ki coğrafi algı gelişimi sağlanmış olsun. Coğrafi algının gelişimi için(Aktaran: ÖNAL Hakan, GÜNGÖRDÜ Ersin 2008 Geography Education Standards Project)Beş coğrafi becerinin gelişmesinden söz edilir. Bunlar; Coğrafi sorular sorma, Coğrafi bilgiler kazanma, Coğrafi bilgileri düzenleme, Coğrafi bilgileri analiz etme, Coğrafi sorulara cevap verme diye sıralanmaktadır.

Ancak coğrafyanın farklı disiplinlerle güçlü kavramsal bağlar oluşturması, coğrafya kavramına yönelik farklı algı ve tanımlamaların oluşturulmasına da neden olmaktadır. Bu algılamaların bir kısmı doğal ortama yönelik mekânsal bir algıyı, bazıları ise toplum ve zaman algısı biçiminde ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla coğrafya öteden beri çoklu bakış açılarıyla ilişki içinde olmuştur. Mekân ve yerin coğrafyasının anlaşılması, insanların çevresel bilgiyi algılaması, düzenlemesi, tecrübe etmesi ve ona anlam vermesine bağlı olduğu kadar onu kullanarak ona uygun davranmasına da bağlıdır (Özgen NURETTİN 2011).

Sonuç olarak fiziki çevre, beşeri çevre ve ekonomik çevre içinde çok farklı alt dallara ayrı-

lan coğrafya öğretimi konuları öğrenciler için sıkıcı bir öğretim alanına dönüşebilmektedir. Nitekim(Aktaran: ÖNAL Hakan, GÜNGÖRDÜ Ersin 2008Lacoste (1998: 11) coğrafyanın, sıkıcı ve anlamsız bir bilim dalı haline geldiğinden bahsetmektedir. Gerekçesini de herkesin bildiği gibi coğrafyada anlayacak bir şey yoktur, sadece ezberlemek gerekir ne olursa olsun son yıllarda öğrenciler, artık her ülkenin ve bölgenin yer şekillerini, iklimini, akarsularını, bitki örtüsünü, nüfusunu, tarımını, kentlerini, sanayi kollarını sıralayan bu derslere ilgisiz kalmaktadır. Öğrencileri bu ilgisizliğe iten nedenlerin en önemlilerinden bir diğeri de coğrafya konularının kazandırılmasında kullanılan ve öğrenciyi pasif kılan yöntem, teknik ve stratejilerdir” diye belirtmektedir.

Bir olay ya da objeye verdiğimiz anlam, yaşantılarımızla kazandığımız beklentiden etkilenir. Pek çok derste olduğu gibi coğrafya dersinde de öğrenciler, derse başlamadan önce genellikle kendilerinden daha üst sınıftaki arkadaşlarından dersin ve öğretmenin nitelikleri hakkında bilgi alırlar. Eğer, “ders zor bir dertir” biçiminde bilgi almışlarsa, bu durumdan öyle veya böyle etkilenirler. Ders gerçekten zor olmasa bile, algılamaları bu beklentiden etkileneceğinden, dersi anlamakta zorlanabilirler(Senemoğlu, 2003, 298). Coğrafya çok fazla kavram içerdiği için öğretmenler öncelikle bu kavramları ezberletmeyi tercih edebilmekte ve hatta sınavlarda kavram ağırlıklı sorular sorulabilmektedir. Ezberleme ise genellikle kavram kargaşalarına ve kavram yanlışlarına yol açabilmektedir.

Algı bir dersin ya da konunun sevilip sevilmeyeceği, o derse ya da konuya ilgi duyulup duyulmayacağı konusunda altyapı oluşturur. Dolayısıyla algı, konunun ya da dersin öğrenilmesinde önkoşul niteliği taşır. Bir olay ya da bir nesnenin varlığı üzerine duyumlar yoluyla edinilen yalın bilinç durumu olan algı (www.tdk.gov.tr) ezbere dayalı bir coğrafya

öğretiminde istenilen biçimde gerçekleştirilemez. Çünkü bir şeyi algılayabilmek için öncelikle duyumlara gereksinim vardır. Coğrafya bu duyumlar açısından beş duyunun tamamına şiddetle ihtiyaç duyan derslerin başında gelmektedir.

Yaşantılarımızın ham maddesi olan duyumların sürekli yorumlama yani anlamlı hale gelmesi gerekir ki bu süreç istenilen biçimde geliştikçe coğrafi algıdan (Morgan, 2005,) söz edebiliriz. Coğrafi algının gelişmesine bağlı olarak öğrencinin seçeceği öğrenme yöntemi de belirgin hale gelecektir. Senemoğlu'na göre (2003) bize gelen yeni uyarıcılara verdiğimiz anlamlar, büyük ölçüde geçmişte edindiğimiz yaşantılara dayalıdır. Coğrafya ile ders anlamında ilk defa karşılaşacak bir öğrencinin coğrafyaya ilişkin algısı diğer öğrenciler ya da çevresindeki büyüklerden duydukları yoluyla oluşabileceği gibi daha önce karşılaştığı metinler yoluyla da oluşabilir. Sosyal bilgiler dersi içinde daha önce coğrafya konusu ile karşılaşmış bir öğrencinin de kendi deneyimleri üzerine bir algı oluşturması olasıdır. Bu durumda, öğretmenin dersi işleme yöntemi, tutum ve davranışları bu algı üzerinde etkilidir.

Bu bağlamda denilebilir ki öncelikle öğretmen ve öğrencilerin niçin coğrafya öğreniyoruz sorusunu cevaplandırmaları gerekir (L.James Barth, Demirtaş). Temelde pozitif bir bilim olan coğrafya, bazı araştırma konuları bakımından fen bilimlerine, bazılarında ise sosyal bilimlere yaklaşır. Uyguladığı düşünce sistemini, ilkeleri ile şekillendirir ve coğrafi mantıkla yorumlayarak toplumun sosyal, ekonomik ve teknik sorunlarını çözümlemeyi kolaylaştıran öneriler getirir (Doğanay Hayati, 1989). Bu nedenle coğrafyanın eğitim sistemimiz içinde ilköğretimden üniversiteye kadar aslında çok özel bir yerinin olması gerekir.

Bilindiği üzere zaman içinde, özellikle teknolojik ve ekonomik gelişmeler, dünyamızı bir köy hâline getirmiş, uzaydaki aynı gezegenin

yolcuları olarak insanlar ve ülkeler birbirlerini coğrafi yönden daha iyi tanımak zorunda kalmışlardır. XXI. yy.ın dünyasında coğrafya öğretimi daha önemli bir yer alacak ve coğrafya konuları dağınık konular olarak değil, sistemli genellemeler/temalar şeklinde öğretiliecektir (Gardner, 1996). Farklı disiplinleri içinde barındıran ve bunların sarmal bir yapı halinde öğretilmesini amaçlayan sosyal bilgiler dersi içerisinde coğrafya önemli bir yere sahiptir. Coğrafya öğretimi ile öğrencilerde coğrafi bilinç ve becerilerin gerçekleşmesi amaçlanır. Bu sayede bireyin yaşamda ve toplum içinde hayata daha sağlam bakabilmesi hedeflenir (Ünlü'den, aktaran; T, Yıldırım, Ü Şimşek, 2016). Bu bağlamda coğrafya öğretiminin öğrencilere değer kazandırmada ve etkili bir vatandaş yetiştirmede çok önemli bir araç olduğu söylenebilir. Nitekim Sosyal bilgiler programının amaçları arasında coğrafya ünitelerini ilgilendiren “ Yaşadığı çevrenin ve dünyanın coğrafi özelliklerini tanıyarak, insanlar ile doğal çevre arasındaki etkileşimi açıklar” olarak ifade edilen bir amaç yer almaktadır (MEB, Sosyal Bilgiler Programı, 2016) .

Coğrafya eğitiminin etkililiği ve sorunları üzerine yapılan bir araştırmada (Akınoğlu, 2005) coğrafya öğretimde yaşanan sorunları öğretmenden kaynaklanan sorunlar, öğrenciden kaynaklanan sorunlar ve okuldan kaynaklanan sorunlar olmak üzere üç grupta toplamıştır. Coğrafya eğitiminde yaşanan sorunların öğrenciden kaynaklananları aşağıdaki şekilde özetlemiştir:

Öğrencilerin de coğrafyayı ansiklopedik bilgi için öğrenmeye çalışması, Coğrafyanın ders olarak pek dikkate alınmaması, Öğrencilerin temelden bazı bilgileri almamış olması, Dersin günlük hayata tam olarak aktarılamaması, Sınav kaygısı ve buna odaklı bir öğretim ve öğrenim sürecinin oluşması, Öğrenciye aşırı bilgi yüklenmesi, Öğrencinin aldığı veya öğrendiği bilgiyi günlük hayatta kullanmasının yetersizliği,

Coğrafya eğitiminin dağ, nehir, ova, başkent isimleri ezberlemenin ötesine gitmemesi veya öğrencinin böyle algılamak istemesi, Coğrafyada kullanılan bilgilerin özellikle ekonomik ve benzeri istatistiklerin değişmesi ve buna uygun olarak güncel bilgileri kullanmadaki eksiklikler, coğrafya öğretiminde öğrenciye dönük en önemli sorunlar olarak ortaya çıkmıştır. Bir başka araştırmada lise öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik tutumlarını incelendiğinde, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin orta düzeyde tutuma sahip olmalarının gerekçesi olarak coğrafya konularının günlük yaşamla bağlantı kurulamaması olduğu değerlendirilmesine ulaşılmıştır (Alım, 2008).

Yine lise öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelenen bir başka araştırmada; kırsal bölgede yaşayan öğrencilerin ve özellikle erkek öğrencilerin coğrafya konularına ilişkin daha olumlu tutuma sahip olduklarını belirtilmiştir (Özgen, Bindak 2009). Esasen coğrafya dersinin temel öğretim sorununun bu dersin amaçlarının, ders programlarının, ders kitaplarının, dersin işleniş şekli ve ezberci öğretimin temel sorun olduğu ve aynı zamanda tüm bunları ezberci eğitimin de bir sonucu olarak görmek gerekir(Sekin, Ünlü 2002)

İlköğretim öğrencilerinin coğrafya konularını öğrenmeleriyle ilgili yapılan bir araştırmada yine öğrencilerin; Coğrafya ile ilgili araştırma yapmadıkları, Günlük hayatta coğrafyanın yeri ve önemine ilişkin fikir sahibi olmadıkları, derste aktif olmamaları, Öğrenme stratejilerini yeterince bilmedikleri, soyut kavramları anlamakta zorlandıkları, Öğrenmenin ezberlemek olduğunu zannettiklerini gerçeği ortaya çıkmıştır(Akınoğlu, Bakır,2003).

Aslında coğrafya, günümüz dünyasından beslenerek öğrencilerin günümüz dünyasını anlamaya yönelik bakış açıları

geliştirmelerine yardımcı olan bir sosyal bilim kaynaklı alan olarak öğrencilere, coğrafya eğitimi ile dünyayı algılama, anlama ve değerlendirme açısından coğrafi bilinç kazandırma çabasıdır (Çifçi, 2016).

Bilginin bugünkü üretim hızı karşısında okullarımızda çok az olgu geçerliliğini koruyabilir durumdadır. Bu nedenle okul yaşantısı, bir anlamda, sadece ezbere ve tüketiciliğe dayalı olursa, boşa gitmiş olacaktır. Çünkü bilgi bizim onu yaymamızdan daha hızlı üretiliyor. Bir bakıma elektronik hızda bilgi üretilirken alışlagelmiş ders kitapları aracılığı ile bilgiyi yaymaya çalışmak pek akılcı olmasa gerek. Bu bağlamda diyebiliriz ki coğrafya da bilginin yapı taşları olan olgu, kavram ve genellemeleri içeren bilginin nasıl üretileceği fikrini yakalamış bir öğrenci modeli oluşturmak zorundayız. Öyle ki artık öğrenciler, görevlerinin bilgi edinmenin yanında bilgi üretmek olduğunu da anlamalılar. Buna karşılık öğretmenler de bilgi nakletme yerine öğrencilerine bilginin üretilme yollarında yardımcı olma bilincini kazanmalıdırlar (Taşlı, 2000).2005 yılından itibaren yapılandırmacı öğretim modeline geçmiş olmamıza rağmen öğrenciler coğrafi konularda hala öğrendikleri kuru bilgi yığınının ötesine geçememektedirler (Taşlı, 2000). Burada problemin uygulamaya dönük yetersizlikten kaynaklandığı söylenebilir (Şahin, 2001). Görülen o ki coğrafi bilgileri algılama sorunu hala "geleneksel olarak nitelendirilen yöntemlerden" kaynaklanmaktadır (Yaşar, 2005). Öğrencinin öğrenmesi ve onu hatırlaması, ona sunulan kavramların soyut ya da somut olmasına göre, önemli ölçüde değişmektedir. Örneğin bir konu düz anlatım metodu(soyut) ile anlatıldığında, öğrenci anlatılanların ancak % 10'unu hatırlarken, anlatılan konu, kavram ve olgular somutlaştırıldığında tekrar hatırlama oranı% 90' a kadar yükselmektedir (Barth ye Demirtaş,). Bu da gösteriyor ki bir mekân dersi olan coğrafyanın doğru algılanması için öğretmen, kitap ve öğrenci üçgeninin dışına

çıkılmadıkça ezber bir ders olmaktan kurtulamayacaktır.

Coğrafya konularının öğretiminde diğer derslerde olduğu gibi öz yeterlilikte göz ardı edilemez. Öğretmenin öz yeterlilik algısı sınıf yönetiminde oldukça önemlidir. Öğretmenlerin nitelikli biçimde öğretim yapmasında ve öğretim sürecinde karşılaştıkları sorunların üstesinden gelmede kendi yeteneklerine ve becerilerine ilişkin kişisel yargıları önemli rol oynamaktadır. Öğrenci ve öğretmenlerin öz yeterlilikleri doğrudan birbiriyle ilişkilidir. Öğrenciler iyi işler yaptığında öğretmen; öğretmenler iyi iş yaptığında öğrenciler kendilerini daha yeterli hissederek (Sözcü Ufuk, Oğuz Sibel Aydınözü 2016)

Problem

Coğrafya, eğitim sistemimizde önemli bir ders olarak görünmektedir. Sosyal bilgiler içinde de önemli üniteler olarak ön plana çıkmaktadır. Ancak alınan eğitimin sonunda coğrafi algılama, bilgi ve beceriler ile uygulamalı bir ders olması yönünden yeterli etkinliklerle işlenmediği açıktır.

Bu bağlamda öğrencilerin coğrafya algısının ve derse ait kazanımlara nasıl ulaşmaya çalıştıklarının bilinmesine onların gözüyle anlaşılmasına ihtiyaç vardır.

Alt Problem

- 1-Öğrenciler Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyor?
- 2-Öğrenme yöntemlerini nasıl belirliyorlar?

AMAÇ

Yapılacak araştırma ile öğrencilerin öğrenme yöntem tercihlerinin belirlenerek bilimsel öğrenme yöntem anlayışında yer alan bireysel öğrenme becerilerinin ortaya konularak öğretmenlerin bu anlamda öğrenci tercihlerini de dikkate almaları açısından önerilerde bulunulacaktır

YÖNTEM

Bu araştırma, öğrencilerin coğrafya konularını öğrenme yönteminden yola çıkarak, coğrafya konularına karşı mevcut algının ortaya konduğu nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, anlamın nasıl yapılandırıldığı, insanların yaşamlarını ve dünyalarını nasıl anlamlandırdıklarıyla ilgilidir (Merriam, 2013). Creswell'e (2013) göre ise nitel araştırma yöntemi, bir ana olgu üzerine odaklanmakta ve katılımcıların görüşleri üzerine temellendirilmektedir.

Araştırmada nitel değerler dizisi desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Copley'e göre olgu bilim çalışmaları farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Akt. Büyüköztürk vd., 2014). Bu desende bir olguya ilişkin algı/deneyimlerin ve bu deneyimlerin meydana geldiği ortam ve koşulların neler olduğu sorularına yanıt aranır (Creswell, 2013).

A.Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında, Manisa ilinde ortaokulda öğrenim gören 5, 6 ve 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, evrenden basit tesadüfi, oransız küme örnekleme yöntemi ile belirlenmiş her sınıf düzeyindeki 30'ar öğrenci olmak üzere toplamda 90 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 42 tanesi (% 46,6) kız, 48 (% 53, 3) tanesi erkektir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf düzeylerine dağılımı tablo 1' deki gibidir.

Tablo1: Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sınıf düzeylerine dağılımı

	Kız		Erkek	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
5. sınıf	19	21,1	11	12,2
6. sınıf	16	17,7	14	15,5
7. sınıf	13	14,4	17	18,8
Toplam	48	53,3	42	46,6

Tablo 1'in incelemesinden görüleceği üzere erkek öğrencilerin 19 'u beşinci sınıf (%21,1),16' sı altıncı sınıf (17,7) ve 13 öğrenci ise yedinci (14,4) sınıfta okumaktadır. Kız öğrencilerin sınıflara dağılımı şöyledir. Beşinci sınıf 11 kişi (12,2), altıncı sınıf 14 (15,5) ve yedinci sınıfta 17 (18,8) kişidir.

Sayıtlılar

- 1.Öğrenciler soruları doğru anlamışlardır
- 2.Öğrencilerin sorulara içten ve samimi cevap verdikleri düşünülmüştür

VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Araştırmada, veri toplama aşamasında öğrencilerle görüşme yapılması düşünülmüş, ancak zaman bakımından ekonomik olmayacağı gerekçesi ile öğrencilere yöneltilen sorular uzman görüşleri doğrultusunda bir forma aktarılmıştır. Öğrencilerin yaş düzeyleri göz önünde bulundurularak soruların açık uçlu olması yerine, araştırmanın amacı doğrultusunda sorulara cevaplar eklenerek verilecek cevaplarda sınırlandırma yoluna gidilmiştir.

Öğrencilere “coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?” sorusunu yöneltmedeki temel amaç coğrafyanın nasıl öğrenildiğine/ öğrenileceğine dair veri elde etmektir. Bu amaç doğrultusunda soruya “çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalışıyorum”, “ezberliyorum” ve “hem mantığını kavramaya çalışıyorum, hem de ezberliyorum” şıkları eklenmiştir.

Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlardan coğrafya konularına ilişkin algıları saptanmaya çalışılmıştır.

Öğrencilere ikinci olarak “bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorusu sorulmuştur. Bu soru ile öğrencilerin coğrafya konularına karşı mevcut algılarının kendi deneyimleri sonucunda mı, yoksa çevreden edindikleri bilgilerden yola çıkarak mı oluştuğunu saptamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda soruya “kendim belirledim” ve “başkası önerdi” şıkları eklenmiştir. Ayrıca her iki soruda da öğrenciler, belirtmek istedikleri farklı durumları yazmaları konusunda serbest bırakılmışlardır.

Verilerin analizi aşamasında, öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlar sınıf düzeyleri ve cinsiyetleri dikkate alınarak değerlendirilmiş, sonuçlar frekans (f) ve yüzde (%) olarak ifade edilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Öğrencilerin Coğrafya Konularını Nasıl Öğrendiklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğrencilere yöneltilen “coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?” sorusu ile öğrencilerin öğrenme yönteminden yola çıkarak, coğrafyaya ilişkin algıya ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu bölümde elde edilen veriler önce tüm öğrencileri kapsayacak şekilde, sonra da tek tek sınıf düzeyinde, frekans ve yüzde tablosu olarak verilecektir.

Tablo2: Öğrencilerin coğrafyayı öğrenme yöntemine ilişkin veriler

Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalışıyorum	50	55,5
Ezberliyorum	5	5,5
Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem de ezberliyorum	35	38,8

Tablo 2'nin incelenmesinden görüleceği üzere araştırmaya katılan öğrencilerin 50 tanesi (% 55,5) çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalıştığını beyan etmektedir. Ezberlediğini söyleyenler ise sadece 5 kişi olup 5 kişi olup % 5,5lik bir grubu oluşturmaktadır. Ezberlemekle birlikte mantığını da kavramaya çalıştığını söyleyenler 35 kişi ile % 38,8'lik bir grubu oluşturmaktadır.

Deneklerin %55,5'inin çeşitli yollarla coğrafyanın mantığını anlamaya çalıştığını söylemesi olumlu bir göstergedir. Yine ezberlemesine rağmen mantığını da anlamaya çalışmakta (38,8) da olumlu bir gösterge olarak görülebilir. Sadece ezberlemekle yetinenlerin % 5,5 gibi küçük bir değer oluşturması coğrafya öğretimi açısından olumlu bir göstergedir.

Tablo 3: 5. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemine ilişkin veriler

Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?	Kız		Erkek	
	f	%	f	%
Çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalışıyorum	8	42,2	8	72,7
Ezberliyorum	-	-	-	-
Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem de ezberliyorum	11	57,8	3	27,2

Tablo3' te 5. Sınıf öğrencilerinin coğrafya öğretimine yaklaşımı ele alınmıştır. Beşinci sınıf öğrencilerinde salt ezber yapan kız ve erkek öğrenci bulunmamaktadır. Kız öğrencilerin % 42,2 ve erkek öğrencilerin % 72,7 'si çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalıştığını söylemektedir. Mantığını kavrama çalışırken ezberlemeyi de dikkate alan öğrenciler ise kızlarda % 57,8, erkeklerde %27,2 dir.

Tablo 4: 6. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemine ilişkin veriler

Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?	Kız		Erkek	
	f	%	f	%
Çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalışıyorum	13	81,3	4	28,6
Ezberliyorum	-	-	1	7,1
Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem de ezberliyorum	3	18,8	9	64,3

Altıncı sınıflardan araştırmaya katılan öğrencilerin "coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?" sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 4'te verilmiştir. Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin 13 tanesinin (%81,3) coğrafyanın mantığını kavrama yoluna gittikleri görülmektedir. Erkek öğrencilerde bu sayı 4'e (%28,6) düşmektedir. Erkek öğrencilerin 9'unun (64,3) coğrafyanın hem mantığını kavramaya çalıştığı, hem de ezber yoluna gittiği görülmektedir. Erkek öğrencilerden sadece bir kişi ezber yoluna gittiğini ifade etmektedir. Bu sınıfta kız öğrencilerde mantığını kavramaya çalışma ve ezberleme 3 öğrenci ile % 18,8 dir.

Tablo 5: 7. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemine ilişkin veriler

Coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?	Kız		Erkek	
	f	%	f	%
Çeşitli yollarla mantığını kavramaya çalışıyorum	5	38,5	12	70,6
Ezberliyorum	2	15,4	2	11,8
Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem de ezberliyorum	6	46,2	3	17,6

7. sınıflardan araştırmaya katılan öğrencilerin “coğrafya konularını hangi yöntemle öğreniyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar yukarıdaki Tablo 5’te verilmiştir. Tablo 5’in incelenmesinden görüleceği üzere erkek öğrencilerin 12 tanesinin (%70,6) coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştığı, kız öğrencilerin ise 5’inin (%38,5) bu tarz öğrenmeyi tercih ettiği görülmektedir. Yine kız öğrencilerden 6’sının (%46,2) coğrafyanın hem mantığını kavramaya çalıştığı hem de ezber yaptığı görülürken araştırmaya katılan 7. sınıflardan 2 kız (%15,4) ve 2 erkek (%11,8) öğrenci coğrafyayı ezberleyerek öğrendiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin Coğrafya Konularını Öğrenirken Seçtikleri Yöntemi Nasıl Belirlediklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğrencilere yöneltilen “bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorusu ile öğrencilerdeki mevcut coğrafya algısının nasıl şekillendiğine ilişkin bir fikir edinilmeye çalışılmıştır. Bu soru ile ilgili verilerin analizinde ilk soruyla da bağlantı kurulmuştur.

Tablo 6: Öğrencilerin coğrafyayı öğrenme yöntemine ilişkin veriler

Bu yöntemi nasıl belirlediniz?	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kendim belirledim	73	81,1
Bir başkası böyle yapmamı söyledi	17	18,8

Tablo 6 ‘da öğrencilerin öğretimde yöntem belirlemede tercihleri sorulduğunda tüm sınıflar (5,6 ve 7. Sınıf) dikkate alındığında 73 öğrenci % 81,1 ile tercihin kendisine ait olduğunu belirtmiştir. On yedi (17) öğrenci ise % 18,9 luk bir oran ile bir başkasından etkilendiğini açıklamıştır. Bu durum coğrafya öğretimi açısından öğrencilerin öz güveni anlamına gelmektedir diye düşünülebilir.

Tablo 7: 5. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemini nasıl belirlediklerine ilişkin veriler

Bu yöntemi nasıl belirlediniz?		Kız		Erkek	
		f	%	f	%
Kendim belirledim	Mantığını kavramaya çalışıyorum	7	36,9	6	54,5
	Ezberliyorum	-	-	-	-
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	9	47,4	2	18,1
Başkası böyle yapmamı önerdi	Mantığını kavramaya çalışıyorum	1	5,2	2	18,1
	Ezberliyorum	-	-	-	-
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	2	10,5	1	9,0

5. sınıf öğrencilerinin “bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar yukarıdaki Tablo 7’de verilmiştir. Tablo 7’nin incelenmesinden görüleceği üzere kız öğrencilerin 9’unun (47,3) kendi deneyimlerinden yola çıkarak coğrafyanın mantığını kavramaya çalışmanın yanında ezber yaptıkları görülmektedir. Kendi deneyimlerinden yola çıkan erkeklerin 6’sının (%54,5) coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştıkları Tablo 7’den çıkan bir diğer sonuçtur. Bu sınıf düzeyinde hiçbir öğrenci yalnızca ezber yapma yoluna gittiğini belirtmemiştir. Buna karşın, coğrafyanın mantığını kavramanın yanında kendi deneyimleri sonucunda ezber yapma yoluna gittiğini belirten öğrencilerin çokluğu dikkat çekicidir.

Tablo 8: 6. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemini nasıl belirlediklerine ilişkin veriler

Bu yöntemi nasıl belirlediniz?		Kız		Erkek	
		f	%	f	%
Kendim belirledim	Mantığını kavramaya çalışıyorum	11	68,7	2	14,2
	Ezberliyorum	-	-	1	7,1
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	2	12,5	9	64,2
Başkası böyle yapmanı önerdi	Mantığını kavramaya çalışıyorum	2	12,5	2	14,2
	Ezberliyorum	-	-	-	-
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	1	6,2	-	-

6. sınıf öğrencilerinin “bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar yukarıdaki Tablo 8’de verilmiştir. Tablo 8 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde kız öğrencilerin 11’inin (%68,7) kendi deneyimlerinden yola çıkarak coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştığı görülmektedir. Kendi deneyimlerinden yola çıkan erkeklerin 9’unun (%64,2) coğrafyanın mantığını kavramaya çalışmanın yanında ezber de yaptıkları Tablo 8’den çıkan bir diğer sonuçtur. Bu sınıf düzeyinde 1 erkek öğrenci yalnızca kendi deneyimleri sonucunda ezber yapma yoluna gittiğini belirtmiştir. Coğrafyanın mantığını kavramanın yanında kendi deneyimleri sonucunda ezber yapma yoluna gittiğini belirten öğrencilerin çokluğu bu sınıf düzeyinde de dikkat çekicidir.

Tablo 9: 7. sınıf öğrencilerinin coğrafyayı öğrenme yöntemini nasıl belirlediklerine ilişkin veriler

Bu yöntemi nasıl belirlediniz?		Kız		Erkek	
		f	%	f	%
Kendim belirledim	Mantığını kavramaya çalışıyorum	4	30,7	9	52,9
	Ezberliyorum	1	7,6	2	11,7
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	5	38,4	3	17,6
Başkası böyle yapmanı önerdi	Mantığını kavramaya çalışıyorum	1	7,6	3	17,6
	Ezberliyorum	1	7,6	-	-
	Hem mantığını kavramaya çalışıyorum hem ezberliyorum	1	7,6	-	-

7. sınıf öğrencilerinin “bu yöntemi nasıl belirlediniz?” sorusuna verdikleri yanıtlar yukarıdaki Tablo 9’da verilmiştir. Tablo 9 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde kız öğrencilerin 5’inin (%38,4) kendi deneyimlerinden yola çıkarak coğrafyanın mantığını kavramanın yanında ezber yaptıkları görülmektedir. Kendi deneyimlerinden yola çıkan erkeklerin 9’u (%52,9) coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştığını belirtmiştir. Bu sınıf düzeyinde 1 kız ve 2 erkek öğrenci kendi deneyimleri sonucunda ezber yapma yoluna gittiğini belirtmiştir. 1 kız öğrencide başkasının tavsiyesine uyarak ezber yaptığını belirtmiştir. Coğrafyanın mantığını kavramanın yanında kendi deneyimleri sonucunda ezber yapma yoluna gittiğini belirten öğrencilerin çokluğu bu sınıf düzeyinde de dikkat çekicidir.

I.SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal Bilgiler dersi ortaokul 5,6 ve 7. Sınıflarda okutulduğu için her sınıf için 30 öğrenci ankete dahil edilmiştir.

Araştırmaya katkı dâhil edilen öğrencilerin % 53,3 ü (48 9 kız öğrencilerden , % 46,6 (42) erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %55,5'inin çeşitli yollarla coğrafyanın mantığını kavramaya çalıştığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin %38,8'i coğrafyanın mantığını kavramanın yanında ezber de yaptığını belirtmiştir.

Öğrencilerin % 81,1'i (73) coğrafya konularını öğrenirken tercih ettiği yöntemi kendi deneyimlerine dayandırdığı görülmektedir. Başkalarından destek alarak yöntem belirleme ise % 18 (17) dir.

Beşinci sınıf öğrencilerinde kızların % 57,8 (11) erkeklerin % 27,3 ü coğrafyanın mantığını kavramaya çalışırken ezberlediğini belirtmektedir. Bu oran 6. Sınıflarda kızlar için 18.3 (3) erkekler için % 64.3 (9) tür. 7. Sınıfa gelindiğinde ise kızlar % 46.2 (6), erkekler % 17.6 (3) tür.

Ayrıca 7. Sınıf kız öğrencilerin 5 15,4 ü ile erkeklerin 11,8 i salt ezberi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Görülen o ki İleri Sınıflara gelindiğinde ezberleme yolunu izleyenlerde dikkati çekmektedir.

Öğrenme bireysel bir eylemdir. Yapılandırmacı öğretim öğrencilerin sorgulayıcı bir yolla öğrenmelerini esas almaktadır. Bu nedenle öğretmeden ziyade öğrenmenin önemli olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. Yani öğrenci merkezli yaklaşımlarla sürdürülen etkinliklerin ön plana çıkması gerekmektedir. Hal böyle olmasına rağmen, ortaya çıkan sonuç coğrafya derslerinin öğretmen-kitap – öğrenci üçlüsü arasında geçen bir süreçle işlendiği düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu durum sınavlara da yansımakta ve öğrenciler coğrafi tanımları bilmeyi gerektiren sorularla karşı karşıya kalmaktadır.

Ezberlenen kavramlar ise zaman içinde unutulabilmekte ve coğrafi kavram yanlışları veya kavram kargaşalarını ortaya çıkarmaktadır.

Öneriler;

1.Yapılandırmacı öğretim öğretmenin rehberliğini esas almaktadır. Bu bağlamda öğretmene düşen görev öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini geliştirecek etkinliklere bol bol yer vermesini gerektirmektedir.

2.Öğretmen, öğrencilere uygulanan sınavlarda ezbere dayalı test sınavlarından ziyade açık uçlu sorularla karşılaşmalarını sağlamalıdır

3.Veli toplantılarında, velilere coğrafya dersinin bir ezber dersi değil yakın çevreden başlayarak, genişleyen çevreler mantığı ile öğrencileri kazanımlara ulaştırma dersi olduğu fikri aşılmalıdır.

4. Okullarda coğrafya dersi hala öğretmen, öğrenci, kitap üçlüsü algısı ile yaygın olarak okutulmaktadır. Okullarda bir sosyal bilgiler laboratuvarı kurularak görsellerin, animasyonların ağırlıklı olduğu bir ders haline getirilmesi sağlanmalıdır.

5. Coğrafyanın mekânı algılama dersi olduğu gerçeğinden hareketle, coğrafyayı doğru anlama ve algılamanın diğer dersleri anlamada kolaylaştırıcı rolü sürekli hatırlatılmalıdır.

6. Yerel yönetimlerin Web sayfaları coğrafi bilgilerde de içermektedir. Bu sitelere ulaşarak bilgilerinden faydalanma yolları sağlanmalıdır.

7. Tüm sınıflar her geçen gün akıllı tahtalarla donatılmaktadır. Bu durum günümüzde gittikçe gelişen CBS. den faydalanmayı da sağlayabilir. Uygun sınıflarda öğrenciler bu sistemi tanımayla yönlendirilmelidir.

8. Coğrafyanın bir çevre dersi olduğu dikkate alınarak zaman zaman çevrede doğal ortamlarda coğrafi inceleme gezilerine yer vermek yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKINOĞLU**, Orhan (2005), “Coğrafya Eğitiminin Etkinliği ve Sorunları”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, sayı: 12, s.80.
- AKINOĞLU**, Orhan, **BAKIR**, Saliha (2003), “İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Coğrafya Konularını Öğrenmeleriyle İlgili Durum Analizi”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, sayı:8, s.83-104.
- ALIM**, Mete (2008), “Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumları”, *Doğu Coğrafya Dergisi*, sayı 19, s. 25-32.
- BÜYÜKÖZTÜRK** Şener, **ÇAKMAK KILIÇ** Ebru, **AKGÜN** Erkân Özcan, **KARADE-NİZ** Şirin, **DEMİREL**Funda (2014), bilimsel araştırma yöntemleri, pegem akademi, Ankara.
- CRESWELL**, J. W. (2013). *Qualitative inquiry&research design: Choosing among five approaches* (Third edition). New York: Sage.
- ÇİFTÇİ**, Taner (2016). *Coğrafya’da Değer Eğitimi*, Pegem Akademi, Ankara
- DOANAY** Hayati (1989) : *Coğrafya ve Lisele-rimizde Coğrafya Öğretim Programları, Coğrafya Araştırmaları, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumu, Coğrafya Bilim ve Uygulama Kolu, Cilt IX, Sayı 1, 1989, s. 7-24, Ankara.*
- E.WILLIAM** Gardner, (1996) *Sosyal Bilimler Öğretimi*, YÖK/Dünya Bankası, M.E.G.P. Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.54626c7a488e8.12001602 [Giriş Tarihi: 08.11.2014]
- Geography Education Standards Project. (1994). *Geography for Life: National Geographic Standards*. Washington, DC: National Geographic Research and Exploration. s.47.
- L.JAMES** Barth, , **DEMİRTAŞ**, Abdullah (1996): *İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi*, YÖK-WORLD BANK. MEGEP , Ankara.
- MERRİAM**, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Ed.), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- MORGAN** Clifford T., *Psikolojiye Giriş*, (16. Baskı). Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları, yayın no: 05-06-Y-0057-10, Meteksan A.Ş., Ankara, 2005
- ÖZGEN**, Nurettin ve **BİNDAK**, Recep (2009), “Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Siirt Örneği”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı: 2, s. 421-440.
- ÖZGEN** Nurettin (2011): *Coğrafya Öğretmen Adaylarının Coğrafya Algıları*, (Türkiye Örneği), <https://www.researchgate.net/publication/301363607> (Erişim; 23.08.2017)
- SEKİN**, Sefa ve **ÜNLÜ**, Mehmet (2002), “Coğrafya Dersinin Temel Öğretim Sorunları”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, sayı: 5, s.43-53.
- SENEMOĞLU**, Nuray (2003), *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*, 8. Bası, Gazi Kitabevi, Ankara.

ŞAHİN Celalettin. (2001). Orta öğretim coğrafya öğretmenlerinin mesleki sorunları Hakkında bir araştırma. Marmara Coğrafya Dergisi. Cilt: 2, Sayı:3, İstanbul

TAŞLI, İsmail (2000) : Günümüz Coğrafya Öğretiminde Öğrenci Aktivitelerinin Bilgi Üretimine Dönüştürülmesinde Olgular, Kavramlar ve Genellemelerin SistematiK Kullanımının Sağlanması, meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/145/tasli.htm.Ankara.

TAŞLI, İsmail(2016) : Sosyal Bilgiler Öğretimi, (Sosyal Bilgiler Öğretiminde Coğrafya Eğitimi), Anı Yayıncılık, Ankara.

SÖZCÜ Ufuk, **OĞUZEL** Sibel Aydınözü (2016) :Duran Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Coğrafya Konularının Öğretimine İlişkin Öz Yeterlilikleri, Marmara Coğrafya Dergisi, 33, s; 155-178, İSTANBUL.

ŞAHİN Cemalettin. (2003) Türkiye’de coğrafya öğretimi, sorunlar ve çözümönerileri, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, ANKARA.

ÖNAL Hakan, **GÜNGÖRDÜ Ersin** (2008) : Coğrafya Öğretiminde Aktif Öğrenme, Balıkesir Üniversitesi SosyalBilimler EnstitüsüDergisi, Cilt 11 Sayı 19,s.60-74, BALIKESİR

ÜNLÜ, Mehmet. (2011). Coğrafya derslerinde coğrafi becerilerin gerçekleşme düzeyi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11(4), 2155-2172.

YILDIRIM Tahsin, **ŞİMŞEK Ünal** (2016): Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin Coğrafya alanına Yönelik Öz yeterliliklerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı 34, İstanbul.

AYDIN
yenifikir
HABER
genç ve geniş düşünenler için

www.yenifikirhaber.com

1980 SONRASINDA YÖNETİME MÜDAHALE GİRİŞİMLERİNİN DOLAR VE BORSA ÜZERİNE ETKİLERİ¹

Ahmet ÜNLÜ²
unlu100@gmail.com

Mehmet E. GÜNDOĞMUŞ³
gundogmus@adu.edu.tr

Öz

Özellikle makro iktisat literatüründe, bir ülkenin ekonomisi yalnız pür ekonomik faktörlerle analiz etmek yetersizdir. Çünkü iktisadi olaylar son derece karmaşık olması yanında farklı sosyal ve politik bir arka plana da sahiptirler. Ana akım iktisadi analizler -bu karmaşıklığı gidermek için- iktisadi olay ve davranışları etkilemesi olası birçok unsurdan, sadece önemli ve doğrudan etkileyenlerini dikkate alır. Ancak iktisadi analizlerde, ekonomi dışı veya ilişkisiz gibi görünen bazı unsurların da ekonomiler üzerinde çok ciddi etkileri olduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla bir ülke ekonomisi, siyasal, yargısal ve askeri kurumların ülke yönetimine ilişkin açıklama veya kararlarından hatta devlet üst kurumları arasındaki çatışmalardan ve terör gibi insanlık dışı eylemlerden etkilendiği açıktır. Özellikle Türkiye ekonomisinin yakın dönem gelişiminde, ekonomi politikalarından ziyade söz konusu kararlar, üst kurumlar arası uyum sorunları ve terör eylemleri önemli etkileyici ve belirleyici olmuştur. Ekonominin sağlıklı analiz edilmesi için bu unsurları birer değişken olarak göz önünde bulundurmak gerekir.

Bu bildiride BİST (İMKB, Borsa İstanbul)'in kuruluşundan sonraki dönemde teşebbüs edilen veya gerçekleştirilen, askeri darbe ve muhtıra dönemlerinin Türkiye ekonomisine etkileri, zaman serisi teknikleriyle incelenecektir. Bu amaçla 1985-2017 dönemi Borsa İstanbul verileri ile döviz fiyatları gibi yüksek periyodlu veriler kullanılarak, darbe veya muhtıra dönemlerinin ekonomi üzerinde oluşturduğu türbülanslar istatistiki ve ekonometrik yöntemlerle analiz edilecektir.

Anahtar kelimeler: Askeri Müdahale ve Muhtıra, Makro Ekonomi, Ekonometri, 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü, Türkiye.

¹Bu çalışma, 27 Mayıs 2017 tarihli "27 Mayıs 1960'dan 15 Temmuz 2016'ya Darbeler, Geçmişten Günümüze Darbe Olgusu Ve Millet Egemenliği Kültürü" başlıklı Uluslararası Sempozyumu'ndasunulan sözlü bildiriden, değiştirilerek ve genişletilerek üretilmiştir.

²Yrd.Doç. Dr.,Adnan Menderes Üniv., Nazilli İİBF Ekonometri Bölümü, unlu100@gmail.com

³Prof. Dr.,Adnan Menderes Üniv., Nazilli İİBF İşletme Bölümü, gundogmus@adu.edu.tr

The Effects of Intervention Attempts to Government on the Dollar and the Stock Market after 1980

Abstract

Especially in the macroeconomic literature, it is insufficient to analyze the economics of an country with only economic factors. Because economic events are extremely complicated, they also have a different social and political background. The mainstream economic analyzes - in order to remove this complexity - take into account only the important and direct influences of the many factors that influence economic events and behaviors. However, in the economic analyzes, it is observed that some factors that seem to be non-economic or unrelated have very serious effects on the economies.

Therefore, it is clear that the economy is influenced by political, judicial and military institutions' decisions about the country's government, even conflicts between institutions and acts of inhumanity such as terrorism. Especially in the recent performance of the Turkish economy, have been important determinants of economic policies. For a healthy analysis of the economy, these elements need to be considered as variables.

In this paper, the effects of the military coup and memorandum, which were carried out or trained in the period after the establishment of the BIST (The former IMKB, Istanbul Stock Exchange), on the Turkish economy will be examined as a time series. For this purpose, the turbulence created by shocks or memorandum periods on the economy will be analysed with high periodical data like BIST and foreign exchange by using econometric methods during 1985-2017 time periods.

Keywords: Military coup and memorandum, Macro economy, Econometrics, 15 July coup attempt, Türkiye.

1.GİRİŞ

Darbeler veya darbe girişimlerinin ekonomik veya finansal göstergeler üzerinde önemli derecede etkileri bulunmaktadır. Bu kapsamda bir analiz gerçekleştirmek için söz konusu çalışmada yönetime müdahalenin hangi gerekçelerle olduğu ele alınacak ve devamında ekonomiye müdahalenin ekonomik arkaplanından söz edilecektir.

1.1. Yönetime Müdahalenin Oluşma Gerekçeleri

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan itibaren geçen yaklaşık bir asırlık dönemde sık sık cunta, darbe, postmodern darbe, muhtıra gibi kavramlarla karşılaşmıştır. 2000'li yıllardan itibaren ise e-muhtıra, bildiri, kalkışma ve darbe teşebbüsü gibi kavramlara da şahitlik etmiştir. Demokrasiyle iktidara gelen iktidarlar yeri geldiğinde askeri müdahale ile yerini bir başka yönetime devretmiş, başka bir durumda ise bir elektronik muhtıra veya elektronik postayla yönetime ihtarname çekilerek meydan okunmasıyla karşılaşmıştır. Farklı bir yakın dönem vakasında ise kara ve hava savaş araçları ile yönetime ve dolayısıyla ona destek olan halka ateş açılabilmiştir. Ülkemizde askerî müdahaleler, tarih boyunca kimi zaman ordunun kurumsal olarak, kimi zaman ise bazı yüksek rütbeli subayların inisiyatif kullanarak sivil yönetime el koyma girişimleri olarak açığa çıkmıştır. Bunlardan bazıları başarıya ulaşmış, bazıları ise yalnızca hükümete yapılan bir uyarı olmakla kalmıştır.

Darbeler bir ülkenin yürütme erkine tepki olarak içsel ve/veya dışsal müdahale yöntemiyle ortaya çıkabilmektedir. Yürütme organlarının kararları ve bununla ilişkili çalışan bürokratik sistem reşit olan vatandaşların önemli bir kısmını temsil etmekte yetersiz kalabilmektedir. Demokrasiyle yönetilmekte olan ülkelerde bile seçim sistemi, doğası gereği çoğunluğu

temsil etme noktasında yetersiz kalabilmektedir. Buna bağlı olarak, demokratik yönetim sistemi de olsa, yönetimin karşısında yer alan STK (sivil toplum kuruluşları) veya dernekler gibi kamusal organizasyonlar kendilerine muhalif bakış açısı kapsamında taraftar toplayabilmektedirler.

Yönetim otoritesinin devlet imkanlarını kullanabilmesi nedeniyle yürütme erkinin kararlarına karşı oluşan tepki hareketleri genellikle kadük kalmaktadır ve etki oluşturmamaktadır. Burada Türk kültür, gelenek ve inanışlarına göre devlet makamına genel olarak “sorgulanmaz, itaat edilir ve benimsenir” yaklaşımıyla kabullenme bilinci de rol oynamaktadır. Bu bağlamda genellikle kullanılan bazı özlü sözler, devlet bilincinin Türk ataerkil yetişme bilincinde ne kadar önemli olduğunun anlaşılması açısından önemlidir. Dede Korkut tarafından söylenmiş “Baba malından ne fayda, başta devlet olmasa”, Kanuni Sultan Süleyman tarafından söylenmiş “Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi/ Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi”, Sultan II. Mahmud tarafından söylenmiş “Ya devlet başa, ya kuzgun leşe” deyişleri devlet kavramının önemini ve vazgeçilmezliğini vurgulamaya dönüktürler. Diğer taraftan, muhalif bir bakış açısıyla kamuoyu desteğinin de gücünü hissederek veya alarak devletin kolluk ve idari kadroları içinde zamanla yönetime karşıt yönde oluşan organize eğitimler biçimlenmekte veya güdülenmektedir. Bu motivasyon, nihai olarak devlet yönetimini değiştirme veya kaldırma, sistemi kontrol altına alma eğilimi biçiminde hayata geçirilmektedir.

Darbelerin arka planında yönetime karşıt bir bakış açısı ve tepki eğilimi gibi haklı bir nedene dayandırma mantığı temel alınmaktadır. Türkiye’de bu konu genellikle “Cumhuriyetin temel değerlerini ve kazanımlarını yoketme/zarara uğratma, anayasal ilkelere karşıt görüş ve eylemlerin odak noktası olma, bu

eylemlerin temsilcisi olma, din devleti/irticai devlet yapısı kurma eğilimi ve laik devlet yapısına muhalif hareket etme" gibi konularda yoğunluk kazanmaktadır.

Buna benzer gerekçeleri dayanak alarak, zaman içinde devlet yönetim yapısı altında şekillenebilmiş veya organize olabilmiş yapıların harekete geçmesiyle muhtıra veya kalkışma biçiminde bir müdahale, devlet yönetimini uyarma veya akamete uğratma düzeyinde etki oluşturmaktadır.

Muhtıra biçiminde ortaya çıktığında, devlet yönetimine karşı uyarı/ihtar etkisi oluşturmaktadır. Kalkışma biçiminde bir tepki hareketi ise devlet yönetiminin ve işleyişinin sekete/akamete uğraması, demokratik kazanımların tahrip olması gibi sonuçlar doğurmaktadır. Darbeler ise tamamen anti-demokratik bir anlayışla, yasal bir şekilde yönetime geçmiş hükümet yapısının by-pass edilmesi söz konusudur.

Her üç durumda da derecesi farklılaşmakla birlikte, yönetilenler cephesinde tedirginliğe, korkuya ve gelecek endişesi gibi sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Konuyla ilgili politik, sosyolojik, idari, hukuksal sorunlar zincirinin oluşumu öngörülebilir ve artçıl etki veya sonuçların oluşumundan bahsedilebilir.

Darbeyle oluşabilecek bunun gibi öncül veya artçıl etkilerin, gerçek ve kurumsal kişiler, STK'lar, devlet kurumları, bürokrasi, yurtdışı ülkeler ve ülkeyle ilişkileri bulunanlar yönünden sonuçları birçok farklı çalışmada ele alınabilir büyüklüktedir. Ancak bu çalışmada belirtilen alanlardan farklı olarak özellikle makro ekonomik alana yönelik sonuçlara odaklanılacaktır.

1.2. Yönetime Müdahalenin Makro Ekonomik Arka Planı

Özellikle makro iktisat alanında, bir ülkede yalnızca pür ekonomik faktörler ele alınmakta ve analiz edilmektedir. Ancak iktisadi hayat son derece karmaşık olduğu için yalnız ekonomik verilerle açıklamaya çalışmak, yetersiz ve sığ bir yaklaşım olacaktır. Bu karmaşıklık telafi etmek için geleneksel iktisat, iktisadi olay ve davranışları etkilemesi olası birçok unsurdan sadece önemli olanlarını örneğin ekonomiyi dolaysız (direk) etkileyen unsurları ele alır ve analiz eder. Diğer bir deyişle, geleneksel ekonomi, iktisadi analizlerde iktisadi hayatı dolaylı ama esaslı olarak etkileyen unsurları dışsal ya da sabit kabul eder. Aslında bazen değişmez, sabit kabul edilen bu unsurlar ekonomiyi derinden etkileyen faktörlerdir. Sabit kabul edilen faktörlerin başında siyasal istikrar, adaletten yoksun yargı kararları, askeri darbe ve müdahaleler, oligarşik bürokratik yapı ve terör olayları gelmektedir. İlk bakışta ekonomi dışı gibi gözüken bu unsurların ülke ekonomileri üzerinde çok ciddi etkileri olduğu gözlenmektedir (Özsağır, 2013).

Ekonomiyi genel olarak etkilediği varsayılan faktörler, maliye politikaları (vergi ve harcama politikaları) veya ekonomi politikaları kapsamında para politikaları (merkez bankasının para arzına yönelik kararları), hazinenin teşvik politikaları, bankaların kredi politikaları, hükümetin ihracat ve ithalat politikaları ya da istihdam politikaları akla gelmektedir. Ancak bir ülkenin ekonomisi, salt ekonomi politikaları ile şekillendirilemez. Bunlara ek olarak siyasal kararlardan, yargısal kararlardan, askeri kurumların ülke yönetimi ile ilgili kararlarından hatta kurumlar arası çatışmalardan ve terör gibi insanlık dışı eylemler gibi farklı birçok etken-den de etkilenebilmektedir. Bir ülkenin ekonomisinin sağlıklı analiz edilmesi, bu sayılan unsurların birer değişken olarak göz önünde

bulundurulmasını gerektirir. Aksi durumda ekonominin doğru yorumlanması mümkün değildir. Özellikle Türkiye ekonomisinin performansının içinde, ekonomi politikalarıyla birlikte siyasi kararlar, adaletten yoksun (taraf- lı) hukuksal kararlar, askeri kurumların siyase- te ilişkin kararları ve terör eylemleri önemli belirleyicileri olmuştur.

Örnek olarak ekonomik performansı et- kileyen faktörlerden kurumsal yapının istikrarlı işlemesi, gelişmiş ekonomilerde temel gösterge- dir. Bu kapsamda ekonomik özgürlükler ve demokrasinin varlığı da, bu istikrarı kalıcı hale getirmektedir. Literatürde baskın olan görüşe göre ekonomik özgürlükler ekonomiye olumlu katkıda bulunmaktadır. Kurumsal yapının tem- mel bileşenlerinden olan demokrasi ve ekono- mik özgürlük, bireylerin toplumsal hayatı ve davranışlarına etkide bulunarak kurumsal ya- pının işleyişini ve ekonomik faaliyetleri kolay- laştırmakta, ekonomik göstergeleri iyileştirmek- tedir (Beşkaya ve Manan, 2009). Darbe ve muh- tıra dönemlerinde demokrasi ve ekonomik öz- gürlüklerin varlığı tehdit altına girdiği için bi- reyler için kurumsal ve ekonomik istikrarın aksayacağı algısı ve tedirginlik davranışları artmaktadır.

Siyaset bilimi literatüründe önemli isim- lerden Huntington'a göre zayıf bir ekonominin, darbenin oluşumuna destek sağlayan bir etken olduğu belirtilmektedir. O'na göre, Latin Ame- rika göz önüne alınarak, kişi başına gelirin art- tığı ve ekonominin iyileştiği yıllarda darbe ih- timalinin zayıfladığı, aksine ekonominin kötü- leştiği dönemlerde darbe ihtimalinin arttığı ortaya konulmuştur. Benzer şekilde Fukuyama, Huntington'u destekleyerek geçmiş örnekler- den genel olarak siyasi istikrarsızlığın ekono- mik başarısızlık ve durgunluk dönemlerinde arttığını vurgulamıştır. (Ünay ve Dilek, 2017) Ancak konu ele alınırken nedensellik ilişkisinin diğer boyutu da tartışılmalıdır. Çünkü iktidar

karşıtı bir konumda bulunurken, yönetimde yer almak hedefini güden anti-demokratik oluşum- lar bu tür zayıf ekonomik ortamlarda daha ko- lay ve rahat bir yönlendirmeye kamuoyunun desteğini alabilmektedirler.

Türkiye'nin 1971, 80 ve 97 yıllarında ya- şadığı askeri müdahalelerin demokrasi deği- şkeniyle birlikte, ekonomik performanstaki etki- sinin incelendiği modellerde, negatif yönlü etkiye sahip olduğu görülmüştür. Askeri mü- dahaleler, kurumsal yapıları yıpratarak ekono- mik performans üzerinde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Askeri darbelerin yaşandığı süreçte, bireysel hak ve özgürlükler askıya alınması tedirginliğiyle birlikte, demokrasi cephesinden sorunlu bir yönetim yaklaşımın gerçekleştiği söylenebilmektedir. Sonuçta askeri darbelerle oluşan zaman sürecinde demokrasi bakımından yıpranmalar ekonomik performan- sa olumsuz etki olarak yansımaktadır (Beşkaya ve Manan, 2009).

Bu çalışmada, askeri darbe ve müdaha- lelerin ekonominin performansı üzerine etkileri Türkiye örneği üzerinden ele alınacaktır. Tür- kiye'deki ordu-siyaset ilişkisinin ve siyasete yapılan dolaylı ve dolaysız askeri müdahale ve darbelerle siyasal istikrarsızlık sorunu arasında bir ilişki ve etkilenme var mıdır? Varsa ne ka- dardır? Ülke ekonomisine ve siyasete yapılan müdahalelerin ekonomi üzerine etkisinin bo- yutları ölçülebilir mi? soruları bu bildirinin ana temasıdır. Çalışmada ilk olarak kavramsal bir analiz başlığı altında makro ekonomik analiz- lerde izlenen yönetime dönük bir eleştiri yapıla- cak ve makro ekonomik analizlerde dışsal ka- bul edilen değişkenlerin, Türkiye ekonomisini nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde konuyla ilgili literatür çalışmaları değerlendirilecek ve üçüncü bölümde ampirik çalışmada kullanılan veri seti ve metodoloji tanıtılıp, son bölümünde ise ampirik çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilecektir.

2.LİTERATÜR TARAMASI

Siyasi istikrarsızlıkların ekonomik büyümeyle ilişkilendirildiği birçok çalışmaya ekonomi yazınında rastlamak mümkündür. Çalışma konusuna benzer olan yabancı ve yerli literatürde rastlanılan başlıcaları aşağıda özetlenmiştir:

Torstensson (1994),⁶⁸ ülkeyle 1976-85 dönemine dönük olarak devletin mülkiyet haklarının büyümeyle ilişkisi analiz edilmiş ancak anlamsız ve negatif ilişkiye rastlanmıştır. Mülkiyet hakları içinde keyfi biçimde el koyma gücü ile ekonomik büyüme arasında anlamlı negatif ilişkiye karşılaşılmıştır. Yani devletin el koyma yetkilerini kullanmasıyla ekonomik büyüme ters yönlü etkilenmektedir.

Asteriou ve Price (2000), kurumsal yapıyı değerlendirmede siyasi istikrarsızlıkların rolünü araştırmışlar, bu amaçla İngiltere örneğini 1961-97 dönemleri için test etmişlerdir. Siyasi istikrarsızlıkları ölçmek için terör, darbe, seçim, rejim ve savaş dönemleri için kukla değişkenleri kullanarak, büyümeye etkisini araştırmışlardır. Buna göre siyasi istikrarsızlıklar, ekonomik büyüme üzerine güçlü negatif bir etkiye, diğer taraftan ekonomik belirsizlikleri ise artırıcı etkiye sahiptir.

Fosu (2002)'nin çalışması farklı darbe tipleri arasında farklılıkları ortaya koyma noktasında çıkarım sağlamaktadır. Çalışmada darbe teşebbüsleri dört farklı tipe ayrılarak (başarılı, olgunlaşmamış, darbe planı ve başarısız darbeler) büyümeyle ilişkileri vurgulanmıştır. Başarısız olanlar büyümeyle daha anlamlı ve negatif bir ilişki sergilerken başarılı olanlar ve darbe planları yatırımların düşük olduğu yerlerde daha pozitif ilişkili olarak bulunmuştur.

Dawson (2003),1970-2000 dönemi üzerine çalışarak, bazı ülkelerde ekonomik özgürlüklerin iktisadi büyüme üzerine etkilerini araştırmıştır. Bulgulara göre, ekonomik ve politik

özgürlükler arttıkça, iktisadi büyüme üzerinde pozitif etkilerin olduğu veya önemli bir nedene olduğu belirtilmiştir.

Jong-A-Pin (2006) çalışmasında politik istikrarsızlık ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi analiz etmiştir. Bu amaçla istatistiksel açıklayıcı faktör analizi kullanarak politik istikrarsızlığı dört boyutla ele almıştır: 1) Sivil protesto kümesi, 2) Politik olarak motive olmuş kızgınlık, 3) Politik rejim içindeki istikrarsızlık ve 4) Politik rejimin istikrarsızlığı. Yazarlar bireysel politik istikrarsızlık göstergelerinin politik istikrarsızlığın altında yatan boyutlar için genellikle zayıf vekiiller olduğunu göstermişlerdir. 1984-2003 yıllarına yönelik 98 ülkeyi kapsayan bir panel veri seti için ekonomik büyüme bağımsız değişken alınmıştır. Belirtilen dört boyut farklı modellerde bağımsız değişken alınarak yapılan tahminler politik istikrarsızlığın farklı boyutlarının ekonomik büyüme üzerinde farklı etkilerinin bulunduğunu ortaya sermektedir.

Beşkaya ve Manan (2009), Türkiye için 1970-2005 verilerini kullanarak ekonomik özgürlükler (EO) ve demokrasinin (DEMO) ekonomik performans üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla zaman serisi teknikleri kullanılarak eşbütünleşme regresyonları analiz edilmiştir. Kurulan modellerde EO değişkeninin ekonomik performans üzerinde pozitif bir etkisi olduğu, DEMO değişkeninin ise belirli bir yönde etkisine rastlanmamıştır. Askeri darbelerin (AD) ise DEMO ile etkileşimli olarak ekonomik performans üzerinde negatif etkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu amaçla DEMO değişkeni ve AD kukla değişkeni birlikte kullanılmış ve ekonomik performans üzerindeki etki ölçülmek istenmiştir. Buna bağlı olarak 1971, 80 ve 97 darbe sonrası dönemler test edilmiştir.

Siddiqui ve Ahmed (2010),⁴³ ülke üzerinden kurumsal kalitenin büyüme ve ekonomik performansa etkilerini araştırmışlar,

anlamli ve pozitif etkilerin varligini ve nedenselligi ortaya koymuslardir. Bu amacla GMM ekonometrik modeli kullanilarak devlet kurumlarının ekonomik buyumeyi nasil tesvik ettigi vurgulanmistir. Bu calismayla kurumsal kalitenin islerlik kazanmasiyla ve devlet kurumlarindaki sorunsuz isleyis saglanmasiyla ekonomik buyumenin pozitif yonde etkilendigi anlasilmaktadir.

Sanlisoy ve Kok (2010), Turkiye’de 1987-2006 yillari arasinda ucer aylık verilerle politik istikrarsizlik ile ekonomik buyume arasındaki iliskileri analiz etmislerdir. Politik istikrarsizligi temsil etmek amacıyla Uluslararası Ülke Riski Rehberi (ICRG: International Country Risk Guide)’nden elde edilen politik risk endeksi verileri kullanilmistir. Bu endeks altinda yer alan 12 bileşen şunlardır: siyasi istikrar, sosyo-ekonomik kosullar, yatırım profili, içsel çatismalar, dışsal çatismalar, yolsuzluk, politik alanda askerin etkisi, politik alanda dinin etkisi, yasal düzenlemeler, etnik gerilimler, demokratik şeffaflık ve bürokrasi kalitesi. Bulgulara göre politik istikrarsizlik veiktisadi buyume arasında-literatürü destekler nitelikte negatif bir iliskiyle karşılaşilmıştır.

Arslan (2011) siyasi istikrarsizlik ve ekonomik buyume arasındaki iliskinin varligini Turkiye Ekonomisi için 1987-2007 yillarının ucer aylık verileriyle zaman serisi analizi ile arastirmistir. Siyasal istikrarsizligi temsil etmek için ICRG’den saglanan veriler ve ekonomik buyume için GSYH kullanilmistir. Çalışma sonucunda siyasi istikrarsizlik ile GSYH arasında eşbütünleşmeye rastlanmış ancak uzun dönemli bir denge iliskisinde istikrarsizliga ait katsayı anlamsız bulunmuştur. Eşbütünleşik bir iliskiden hareketle hata düzeltme modeli oluşturulmuş ve nedensellige bakılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen sonuçlarla tablo verileri arasında tutarsizlık bulunmasına rağmen, tablo sonuçları dikkate alınırsa, GSYİH’den istikrar-

sizliga doğru bir nedensellik iliskisi bulunmasına rağmen istikrarsizlikten GSYİH’e doğru bir iliskiyeye rastlanmıştır.

Özsağır (2013), darbelerin Turkiye ekonomisi üzerine etkisini analiz etmek amacıyla 1923-2012 yillari için GSYH verilerini alarak, bağımlı değişken olarak kullanmıştır. Klasik regresyon modeli oluşturulmuş, bağımsız değişkenler GSYH bir dönem (lag) gecikmesi ve darbe dönemleri için kukla değişken dikkate alınmıştır. Darbe dönemleri olarak 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 ve 28 Şubat 1997 tarihleri alınmıştır. Bu şekilde darbe dönemlerinde kırılmanın varligı görölmek istenmiştir. Sonuç olarak kukla değişken katsayıları anlamlı bulunmuştur.

3.METODOLOJİ

Bu çalışmada, BİST (İMKB, Borsa İstanbul)’in kuruluşundan sonraki dönemde teşebüs edilen veya gerçekleştirilen son 20 yılda önemli etkiler ve dönüm noktaları oluşturmuş askeri darbe/ muhtıra/ kalkışma dönemlerinin Turkiye ekonomisine etkileri analiz edilmiştir. Bu amaçla 1985-2017 dönemi Borsa İstanbul verileri ile döviz fiyatları gibi yüksek periyodlu veriler kullanılarak darbe veya muhtıra dönemlerinin ekonomi üzerinde oluşturduğu türbülanslar temel istatistik ve ekonometrik tekniklerle değerlendirilmiştir.

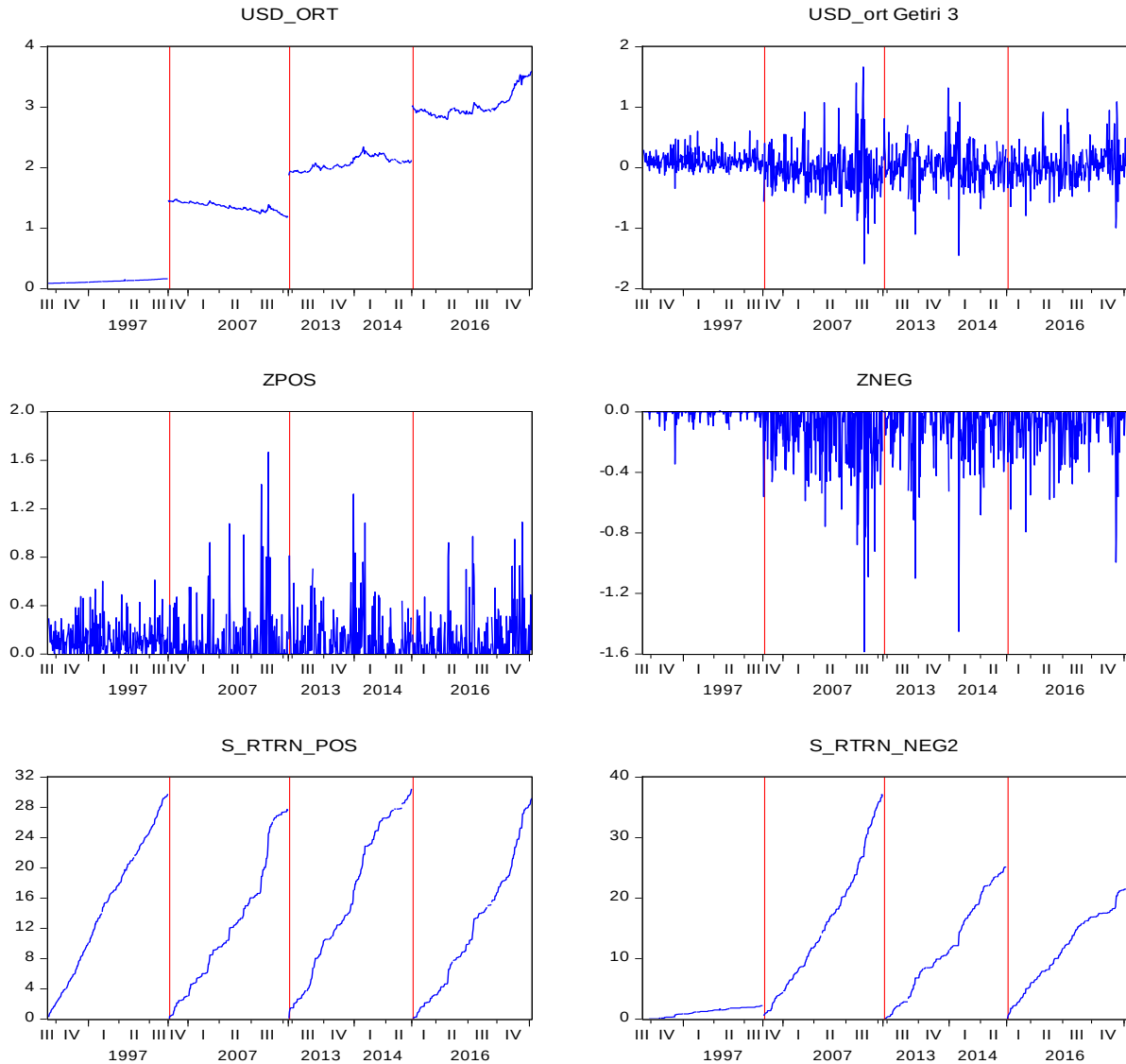
1985 sonrası dönemde ilk olarak karşılaşılan, 1997 Post modern darbenin etkilerini görmek amacıyla, döviz kurunu temsilen sadece ABD Dolar kuru kullanılmıştır. Bu dönemde yoğun kullanılan Alman Markı/Euro kuru ise uyum sorunlarıyla karşılaşmamak için kullanılmamıştır. Analize dahil edilen diğer değişken yeni ismiyle BİST 100 (geçmiş yıllarda İMKB) endeksidir. Belirtilen iki değişken için toplam 967 (USD)/ 968 (BİST100) gözlem kullanılmıştır. İlgili değişkenlere yönelik veri seti oluşturmak için dört farklı alt dönem dikkate alınmıştır. Ele alınan her bir dönem şunlardır;

Tablo 1: Dışsal Kriz Etkisi Oluşturan Dört Farklı Müdahale Dönemi:

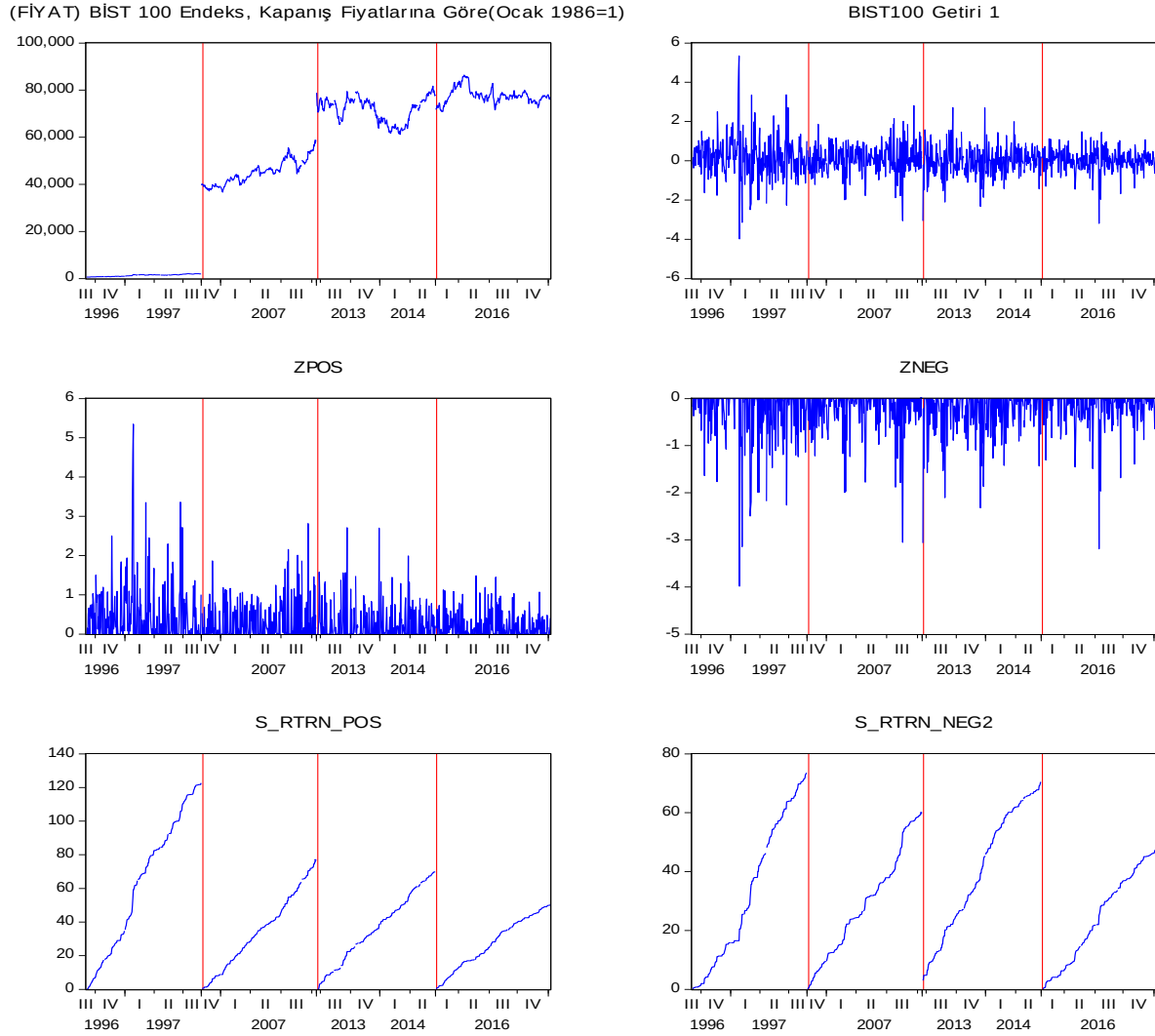
Dönemler	120 Gün Önce	Müdahale Tarihi	120 Gün Sonra
Post modern darbe	04.10.1996	(28 Şubat 1997)	20.08.1997
E-muhtıra	06.11.2006	(27 Nisan 2007)	15.10.2007
Darbe kalkışması	19.06.2013	(17-25 Aralık 2013)	16.06.2014
Darbe kalkışması	26.01.2016	(15 Temmuz 2016)	06.01.2017

Dört farklı dönem için 4'er ay geriye ve ileriye doğru iş günü alınarak ($4 \times 30 = 120$ İşgünü), her bir dönem için toplam 240 gözlemlik örnek dönemi oluşturulmuştur. Bu alt dönemler tatil günleriyle birlikte 5'er aydan fazla geriye ve ileriye doğru zaman yelpazesi oluşturmaktadır. Getiri formülü olarak;

Getiri (return) = $[\log(X_t) - \log(X_{t-1})] \times 100$ formülü kullanılmıştır. İki farklı değişken (USD, BİST100) için dört ayrı döneme ilişkin getiriler hesaplanmıştır. Getiri serilerinden hareketle Microsoft Excell (alternatif olarak EvIEWS) yazılımı yardımıyla pozitif ve negatif getiriler hesaplanmıştır. Burada temel fikir, son dönem finans ve ekonometri yazınında asimetrik etkilerin varlığının belirlenmesidir

Grafik 1: USD Serisi, Pozitif Getiriler, Negatif Getiriler, Birikimli Getiriler

İkinci olarak, finans yazınında birikimli getiriler yaklaşımı kapsamında; her bir alt dönem için oluşan pozitif ve negatif getirilerin birikimli toplamaları alınmıştır. Burada amaç alt dönemler boyunca toplam getirilerin negatif veya pozitif yönde oluşumunu görmektir.

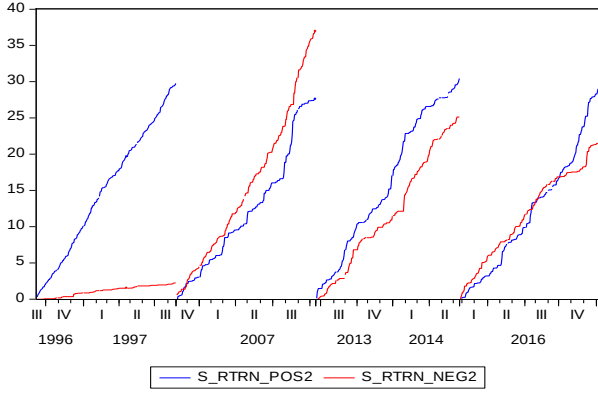
Grafik 2:USD Serisi, Pozitif Getiriler, Negatif Getiriler, Birikimli Getiriler

4.ANALİZ VE BULGULAR

Çalışmada USD_ortalama serisi için pozitif getiriler ve negatif getiriler ayrı ayrı kendi içinde toplanarak pozitif ve negatif birikimli

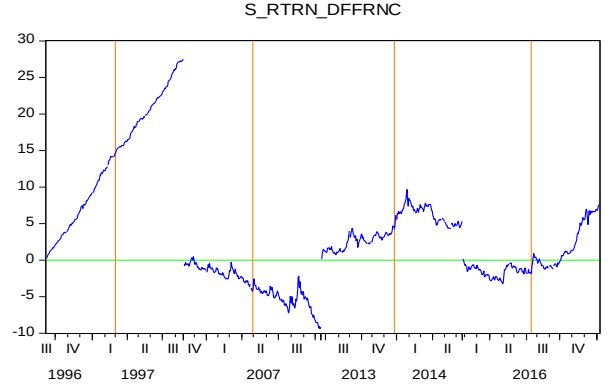
getiriler elde edilmiştir (Grafik 3). Söz konusu iki grafiğin arasındaki farkın açılması pozitif getirilerin negatif olanlardan daha hızlı arttığı, aralarındaki farkın kapanması ise altta yer alan birikimli getirinin üsttekini yakaladığı anlamı-

na gelmektedir. Bu grafiklerin yorumlarını kolaylaştırmak amacıyla iki serinin arasındaki fark alınarak yeni bir değişken (S_RTRN_dffnc) oluşturulmuştur(Grafik 4).

Grafik 3: USD Pozitif Birikimli Getiriler, USD Negatif Birikimli Getiriler

Grafik 3 ve 4'e göre 1997 yılındaki yönetime dışsal müdahale (post modern darbe) USD getirilerinin diğer dönemlere göre daha yüksek bir hızla artış gösterdiği anlamına gelmektedir. 2007 muhtırası ise diğerlerine kıyasla USD getirilerinin daha azalan bir görünüme sahip olduğunu göstermektedir. 2013 ve 2016 yönetimi düşürme girişimleri ise USD getirilerinde daha orta seviyede bir artış yansıtmakla birlikte 2013 müdahalesinde pozitif getiriler giderek artarken müdahale sonrasında (yaklaşık 30 işgünü) artmaya devam etmiş, sonrasında pozitif getirilerdeki olumlu fark zayıflamıştır. 2016 darbe girişiminde ise, öncesinde negatif getirilerdeki fazlalık müdahale sonrasında (yaklaşık 60 işgünü) pozitif getirilerdeki fazlalığa dönüşmüştür.

Grafik 4: USD Pozitif ve Negatif Birikimli Getiriler Arasındaki Fark

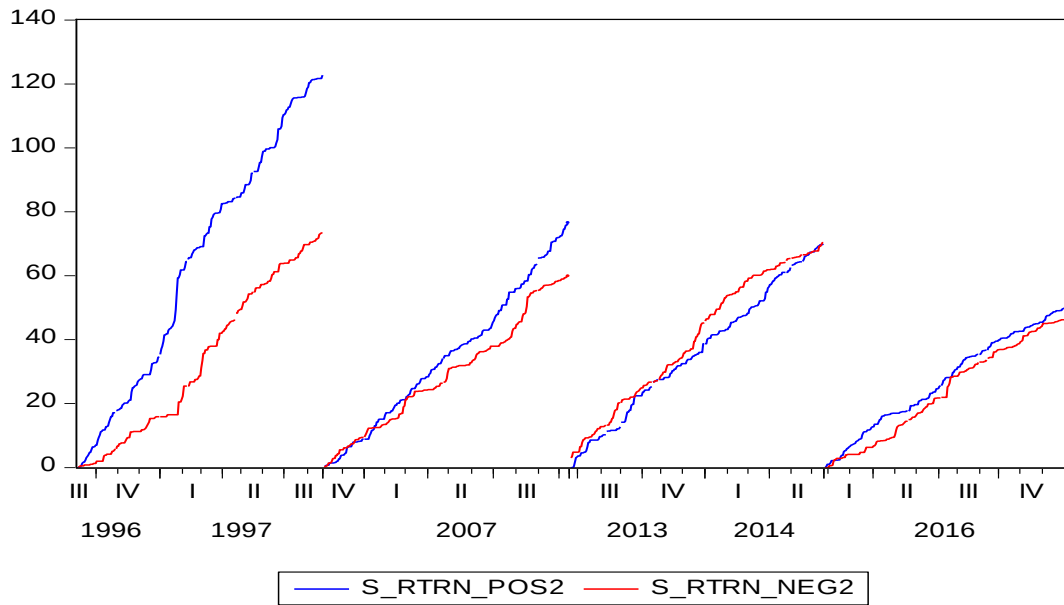
USD getirilerindeki pozitif artışın güçlü olması, dış piyasalarda Türkiye hakkındaki olumsuz algının daha yüksek olduğu dikkate alınırsa, sırasıyla 1997, 2014, 2016 ve 2007 müdahalelerinin en yüksek olumsuz algıdan daha az olumsuz olana kadar sıralanması mümkündür. Bu grafik yorumu sözkonusu grafiklerin trend tahmini yapılarak da desteklenebilir. t trend (eğim) değişkeni katsayıları aynı sıralamayı göstermektedir. t*dum değişkeni ise eğimdeki artış veya azalışı yani kırılmanın varlığını veya büyüklüğünü göstermektedir. Katsayılara bakıldığında eğim katsayılarında kriz sonrasında en yüksek artış 2016 müdahalesi sonrasında gerçekleşmiştir. Yani ekonomiye dönük algının bozulması (USD getirilerindeki artış) en yüksek düzeyde 2016 krizi sonrasında gerçekleşmiştir(bkz. Tablo 2: t*Dum için IV dönemi). Diğer bir ifadeyle darbe girişiminden sonra dolar getirilerinde pozitif yönlü bir kırılma yaşanmış yani TL'de değer kaybı pozitifte dönerek daha yüksek olmuştur. 2013 Aralık döneminde de kırılma yüksektir ancak eğim daha yatık hale gelmiştir (bkz. t*Dum için III dönemi). Bu sonuç Aralık sonrasında dolar getirilerinde bir zayıflamanın varlığını yani TL'nin değer kaybının zayıfladığını göstermektedir. Modelde yer alan değişken katsayıları ve bütün olarak modellerin anlamlılığı sorunsuzdur.

Tablo 2: USD Birikimli Getiriler Arasındaki Fark İçin Klasik EKK Tahminleri

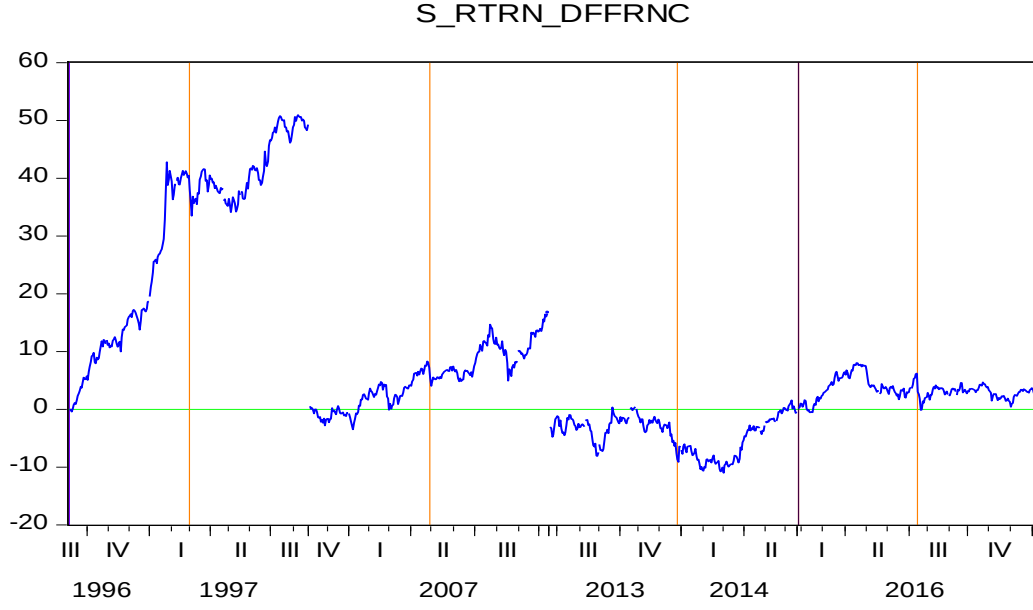
Alt Dönem// Değişken	I (1997)	II (2007)	III (2013)	IV (2016)
t (trend)	0.1199(0.000)	- 0.0247 (0.000)	0.0225 (0.000)	-0.0028(0.322)
Dum	1.1067 (0.000)	2.4077 (0.043)	26.9098 (0.000)	-68.745 (0.000)
t * Dum	-0.0099(0.000)	-0.0077 (0.017)	- 0.0391 (0.000)	0.080 (0.000)
c	- 0.089 (0.154)	5.811 (0.000)	- 9.723 (0.000)	0.6215 (0.778)
R2 / F Prob.	0.998 / 0.000	0.864 / 0.000	0.822 / 0.000	0.864 / 0.000

Not: Bağımlı Değişken: *S_Return_Difference*(Pozitif ve Negatif Getiriler Arasındaki Fark). *Dum*: Her bir alt dönem için müdahale sonrası için (1) değerini alan yapay değişken.

BİST100 getirileri ise ülke ekonomisine ve genel duruma yönelik yabancı etkisini ve ilgisini göstermesi açısından önemlidir. Çünkü BİST100'deki yükselişler yabancı yatırımcının özellikle ekonomiye yönelik para girişini ve olumlu havayı temsil etmesi yönünden bir tansiyon göstergesi olarak alınabilir. Bu kapsamda aşağıdaki Grafik 5 ve 6, BİST100 endeksindeki pozitif getirilerin toplamındaki gelişmeyi göstermektedir.

Grafik 5: BİST100 Pozitif Birikimli Getiriler, BİST100 Negatif Birikimli Getiriler

Dört ayrı dönem genel olarak değerlendirildiğinde en yüksek pozitif getirilerdeki artış 1996 döneminde gerçekleşmiş ve müdahale sonrasında da hızı kesilmekle birlikte, artış devam etmiştir. İkinci sırada getirilerin zayıf olmakla birlikte artıyor olduğu dönem 2007 müdahalesidir. 2013 müdahalesinde ise, öncesinde negatif getiriler biraz daha fazla olmakla birlikte sonrasında bu negatif etki güç kazanmış ve artmıştır.

Grafik 6: BİST100 Pozitif ve Negatif Birikimli Getiriler Arasındaki Fark

2016 darbe girişiminde ise pozitif getiriler darbe öncesinde biraz daha yüksek iken müdahale sonrasında biraz daha zayıflamış ama pozitif kalmıştır. Kırılmanın en yüksek olduğu dönemler ise sırasıyla 1997, 2013 ve sonrasında 2007 ile 2016 olmuştur. EKK tahminleri BİST100 için yukarıda yapılan grafik yorumlarını desteklemektedir. Tablo 3'e bakılırsa; eğim katsayılarının genel olarak en yüksek olduğu dönem I ve sonrasında sırasıyla II, IV, III olmuştur. Müdahale sonrasında eğimin en yüksek kırıldığı dönemler ise sırasıyla I, IV, III ve II dönemleridir.

Tablo 3: BİST100 Birikimli Getiriler Arasındaki Fark İçin Klasik EKK Tahminleri

Alt Dönem// Değişken	I (1997)	II (2007)	III (2013)	IV (2016)
t (trend)	0.349 (0.000)	0.071 (0.000)	0.0098 (0.067)	0.0199 (0.000)
Dum	20.893 (0.000)	-1.605 (0.519)	-47.833 (0.000)	15.171 (0.001)
t * Dum	-0.217 (0.000)	0.0014 (0.000)	0.066 (0.000)	-0.0205 (0.001)
c	-2.708 (0.000)	-19.557 (0.000)	-8.064 (0.005)	-11.879 (0.001)
R2 / F Prob.	0.950 / 0.000	0.862 / 0.000	0.590 / 0.000	0.155 / 0.000

Not: Bağımlı Değişken: S_Return_Difference (Pozitif ve Negatif Getiriler Arasındaki Fark). Dum: Her bir alt dönem için müdahale sonrası için(1) değerini alan yapay değişken.

Çünkü t*Dum (trenddeki değişim göstergesi) değerlerine bakıldığında; I döneminde trend normalde en yüksek eğime sahipken müdahale sonrasında yine en yüksek kırılmaya uğramaktadır. III döneminde trend en yatık görüntüye sahipken müdahale sonrasında pozitif yönlü en yüksek kırılmaya uğramaktadır. Yani özellikle BİST100 üzerinde pozitif getirilerde önce önemli bir kayıp ve sonrasında hızlı bir toparlanma ile önemli bir artış görülmüştür.

5.SONUÇ

Yönetime dışsal müdahaleler ekonominin de genel olarak işleyişinin bozulmasına neden olmaktadır. Bunun temelinde ekonomiye yönelik güven duygusunun sarsılması ve makro değişkenlerdeki değişimlere bağlı olarak istikrar sorununun ortaya çıkacağı ihtimali vardır. Yerli ve yabancı yatırımcılar belirli bir ekonomiye yönelişlerini, istikrar algısına ve beklentisine dayanarak yapmaktadırlar. Politik istikrarsızlıkların büyümeyle ilişkilendirildiği birçok çalışmaya ekonomi yazınında rastlamak mümkündür. Bu çalışmada politik istikrarsızlıkların genel makro ekonomik değişkenlerde ortaya çıkardığı bir olumsuzluktan çok, yüksek periyodlu, finansal değişkenlerde ilk altı aylık dönemde oluşan bozulmalar sergilenmek istenmiştir. Çünkü seyrek frekanslı verilerin zaman sürecinde temel rotayı oluşturan sık frekanslı verilerin ortaya çıkardığı ilk tepkiler, müdahalenin de gücünü ortaya sermekte ve bu ölçüde kırılmaya neden olmaktadır. Bu yargıdan hareketle, farklı dönemler analiz edilmiş ve kırılmaların gücü değerlendirilmiştir. Bu amaçla USD ve BİST100 getirileri kullanılarak, birikimli pozitif getirilerdeki zaman içi eğilimine bakılmıştır. 1997 müdahalesi öncesi ve sonrasında USD getirisi pozitif yüksek bir hızla artmış, BİST100 ise müdahale sonrası en yüksek kırılmaya uğramıştır. USD pozitif getirilerinde azalış yönlü en yüksek kırılma 2014 döneminde, artış yönlü en yüksek kırılma ise 2016 döneminde olmuştur. Yani ekonomiyle ilgili algılar yönünden Türk Lirasının değeri önemli bir değer kaybına uğramıştır. 2007 ve 2014’de ise müdahale sonrasında değer kazanımları söz konusudur. 2016 döneminde BİST getirilerinde zayıf pozitif getirinin çok az azalış göstermesiyle daha az kırılmanın ortaya çıktığı saptanmıştır.

KAYNAKÇA

- ARSLAN**, Ünal (2011), “Siyasi İstikrarsızlık ve Ekonomik Performans: Türkiye Örneği”, Ege Akademik Bakış, Cilt: 11, Sayı: 1, ss. 73 -80.
- ARTAN**, Seyfettin ve Pınar **HAYALOĞLU** (2014), “Kurumsal Yapı ve İktisadi Büyüme İlişkisi: Türkiye Örneği”, Sosyoe-konomi, S. 2, ss. 352-355
- ASTERIOU**, Dimitrios & Simon Price (2000), “Political Instability and Economic Growth: UK Time Series Evidence”, Scottish Journal of Political Economy, 48(4), 383-399
- BEŞKAYA**, Ahmet ve Ömer **MANAN** (2009), “Ekonomik Özgürlükler Ve Demokrasi İle Ekonomik Performans Arasındaki İlişkinin Zaman Serileri İle Analizi: Türkiye Örneği”, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, C. 5, S. 10, ss. 47-76
- DAWSON**, John W. (2003), “Causality in the Freedom–Growth Relationship”, European Journal of Political Economy, 19, 479-495.
- FOSU**, A.K. (2002) "Political Instability and Economic Growth: Implications of Coup Events in Sub-Saharan Africa" American Journal of Economics and Sociology. 61 (1)329-348
- GHABEN**, Suad J. (2017), The Failed coup in Turkey “2016” and it's Impacts on Turkey's Foreign Policy, www.mpa.edu.ps/uploads/ba5f817853273dafddcaf26e1c1082e0.pdf
- JONG-A-PIN**, Richard (2006). “On the Measurement of Political Instability and its Impact on Economic Growth”
- KARSAN**, Gökhan ve Erhan Atay (2013), “A Comparative Analysis Of Turkish And

Korean Political Economy: Economic Crisis Perspective” Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 4, 2013 s. 272, , <http://e-dergi.atauni.edu.tr/atauniiibd/article/view/1025009610/1025007798>

ÖZER, Ayhan ve Nah Jeong Won (2014), “A Comparative Analysis of Economic Effects of Coups at Turkey and Korea”, International Proceedings of Economics Development & Research; Vol. 76, p. 10

ÖZSAĞIR, Arif (2013), “Askeri Darbe ve Müdahalelerin Ekonomik Performans Üzerine Etkisi: Türkiye Örneği”, Gaziantep University Journal of Social Sciences, 12(4):759-773 ISSN: 1303-0094, (<http://jss.gantep.edu.tr>).

SİDDİQUİ, Danish Ahmed & Qazi Masood Ahmed (2010), “Institutions and Economic Growth: A Cross Country Evidence”, Mpra Paper, No. 19747.

ŞANLISOY, Selim ve Recep Kök (2010), “Politik İstikrarsızlık - Ekonomik Büyüme İlişkisi: Türkiye Örneği (1987–2006)”, Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi, 25 (1), 101-125.

TORSTENSSON, Johan (1994), “Property Rights and Economic Growth: An Empirical Study” Kyklos, 47, 231-247

ÜNAY, Sadık, Şerif DİLEK (2017). “15 Temmuz: Başarısız Bir Darbe Girişiminin Ekonomi Politikası”, SETA (Siyaset, Ekonomi Ve Toplum Araştırmaları Vakfı), Analiz, Ocak 2017, Sayı: 184, www.setav.org.

“Göçmen Sorununa Genç Bakış” Yarışmasının Ödülleri Sahiplerini Buldu

Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği (Yeni Fikir SAM), Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şubesi ve Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) iş birliğiyle düzenlediği “Göçmen Sorununa Genç Bakış” konulu yarışmanın ödül töreni, 11 Mayıs 2017 tarihinde ADÜ Atatürk Kongre Merkezi’nde gerçekleşti.

Yeni Fikir SAM; Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ) ve Türkiye Kızılay Aydın Şubesi ile ortaklaşa yapmış olduğu “Göçmen Sorununa Genç Bakış” konulu makale, kısa film ve hikaye yarışmasına 48 eser başvuruda bulundu. Göçmen sorununu uluslararası arenaya duyurmayı kendilerine hedef edinen Yeni Fikir SAM, yarışmaya katılan bütün eserleri Türkçe dahil 11 dile çevirip yayınlacak. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenen “Göçmen Sorununa Genç Bakış” konulu yarışmada ilk 5’e giren üniversite öğrencileri altın ve çeşitli hediyelerle ödüllendirildi. Kısa film yarışmasında ikinci ve beşinci olan filmlerde yer alan göçmenler de ödül törenine katıldı.

TÖRENE İLGİ BÜYÜKTÜ

Sunuculuğunu Yeni Fikir SAM Başkan Yardımcısı ve Çeştepe İlkokulu Müdürlü Davut Türkkan’ın yaptığı ödül törenine Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cavit Bircan, ADÜ İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Halim Esen, Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanı Bekir Sıtkı Pekmezci, Aydın İl Dernekler Müdür Vekili Hüseyin Erkek ve Dernekler İl Müdürlüğü Birim Şefi Latif Ergen, Aydın Göç İdaresi İl Müdürü Soner Koç, Efeler İlçe Milli Eğitim Müdürü Mustafa Özmen, İncirliova İlçe Milli Eğitim Müdürü Mustafa Çalışan, ADÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Recai Tunca, Genel Sekreter Vekili Yrd. Doç. Dr. Mustafa Aslan, ADÜ İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Hicabi Arslan, Yeni Fikir SAM üyeleri, öğrenciler ve vatandaşlar katıldı. Ayrıca Aydın AK Parti Milletvekili Mehmet Erdem de telgraf çekerek Yeni Fikir SAM Başkanını projeden dolayı tebrik etti.

SURİYELİ AİLE SALONU GÖZYAŞINA BOĞDU!

Suriye ’de rejim hapishanelerinde kocası şehit olan kadın ve üç çocuğunun hikayesi salonda hüzne sebep oldu. Suriye’de Esed’e bağlı silahlı güçlerin, Tartus’un el Bayda kasabasına yönelik gerçekleştirdiği ve yüzlerce kişinin hayatını kaybettiği katliamda eşini ve bütün yakınlarını kaybeden üç çocuk annesi Berat Elşiğri, katliam sebebiyle göç etmek zorunda kaldığını söyledi. Suriyeli üç çocuk annesi Berat Elşiğri, “Katliamda abim, amcam, amcamın çocukları olmak üzere bir çok akrabam şehit oldu. Daha önce tutuklanan eşim ise Esed rejimi tarafından şehit edildi. Türkiye’ye geldikten sonra bir süre Yayla dağında kaldım. Daha sonra Aydın’a geldim. Öyle bir şeyle karşılaştım sanki kendi memleketimde, kendi ailem arasındaymış gibi yaşıyorum. Çocuklarım okula gidiyor. Aydın halkına, Türk milletinin misafirperverliğinden dolayı Türk halkına ve hükümetine çok teşekkür ediyorum” dedi.

YENİ FİKİR SAM; DÜŞÜNCE KURULUŞU OLDUĞUNU GÖSTERMİŞTİR

Açılış konuşmasını yapan Yeni Fikir SAM Kurucu Başkanı Yük. Ziraat Müh. Mesut Mezkit“Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Merkezi’nin ilk nüvesini 1993 yılında üniversite öğrencisi iken attığımız ve 2009 yılında akademik ve entelektüel alt yapısını oluşturarak uluslararası hakemli Yeni Fikir dergisi ile şekillendirdiğimiz, Genel Merkezi Aydın olan Güney Ege merkezli Aydın-Denizli-Muğla’da faaliyetlerini yürüten Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Derneği kısaca Yeni Fikir SAM resmen kurulduğu 26 Nisan 2015 tarihinden bu tarafa gerçek anlamda bir düşünce kuruluşu olduğu yapmış 11 basın bildirisi -ki 15 Temmuz Gecesi saat 01.00’de Darbe Karşıtı bildiri de dahil- ve 6 Yuvarlak Masa Toplantılarıyla göstermiştir” dedi.

AMACIMIZ TÜRKİYE’NİN ELİNİ ULUSLARARASI ARENADA GÜÇLENDİRMEK

Yeni Fikir SAM Kurucu Başkanı Yük. Ziraat Müh. Mesut Mezkit bu proje, Türkiye’nin uluslararası sahada elini güçlendireceğini düşündüklerini ifade ederek şunları dile getirdi: , “Yeni Fikir SAM’ın ikinci faaliyet alanı da proje üretmek, bunları ilgili makamlara sunmaktır. Bu amaçla, ülkemizin en büyük sorunu olan göçmen sorunu ele aldık. Bunun için göçmen meselesinde gençlerin ne düşündüğünü anlamak maksadıyla bir proje hazırladık. Hedef kitlemiz ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri olan ADÜ Öğrencileriydi . Projemizin adı da “ GÖÇMEN SORUNUNA GENÇ BAKIŞ” idi. Bu projemizi İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi’ne sunduk. 2016 PRODES destekleri kapsamında İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından desteklenmeye layık görülen projemizin ana amacı ülkemizdeki yabancı göçmenlerin durumuna eğilerek hem devlete hem de halka sorun olma potansiyeli taşıyan yaraya bir merhem olmaktı. ADÜ öğrencilerinin gözünden soruna farklı ve yeni bir bakış açısı getirmeye çalıştık. Bu maksatla makale, hikâye ve kısa film dallarında bir yarışma düzenledik. Yarışma neticesinde dereceye giren eserleri en az 10 farklı dilde yayınlayarak ADÜ öğrencilerinin konuya yaklaşımlarını Türkiye ve dünya kamuoyu ile paylaşmak istedik. Bu, Devletimizin milletlerarası arenada elini güçlendirecektir diye düşünüyoruz.

Netice yarışmamız sonuçlandı. Bu vesile ile yarışmamıza katılan bütün öğrencilerimizi tebrik ediyorum. Medeni cesaret göstererek bu yarışmaya katılmaları, takdire şayandır. Dereceye giren öğrencilerimizi ise ayrıca tebrik ediyorum. Başarılarının devamı diliyorum.”

“DÜNYA TÜRKLERİ ANLAYAMIYOR”

Göçmen sorunu ve göç meselesine dünya ülkelerinin başka bir bakış açısı ile baktığını aktaran ADÜ Rektörü Prof. Dr. Cavit Bircan, “Bu insanlar bizim kardeşimiz. Dünya bunu anlamıyor. Onlar seçerken 1960’larda Türkiye’den Almanya’ya giden ekip gibi acaba bunlar ne işe yarar. Bunların sağlık durumu nedir? Eğitim düzeyi nedir? Sıkı dokuyup elerken biz onları kardeşimiz, evladımız, annemiz ve babamız gibi gördüğümüzden onların dertleriyle dertlenmek bizim için büyük bir keyif. Bunlar cennetin anahtarıdır. Ufak ufak fırsatlardır aslında. Dünya bunu kaçırıyor” diye konuştu.

“HER GÜN 128 KİŞİ ÖLÜYOR”

Göçmen sorununu ülke olarak kısa sürede çözdüklerini ifade eden Türk Kızılay Aydın Şube Başkanı Bekir Sıtkı Pekmezci, “Göç sorunu sadece Türkiye’nin değil. Dünyanın kanayan bir yarası. Afrika’daki kardeşlerimiz açlık içerisinde yaşıyor. Her gün 128 insan ölüyor. Göçmen sorunu ile ilgili çekilen kısa filmleri izledik. Çok başarılı çalışmalar yapmış öğrenci kardeşlerimiz. Hepsini tebrik ediyorum” şeklinde konuştu.

Dereceye girenlerin ve teşvik ödülü alanların isim ve eserleri ise şöyle:

KISA FİLM

- 1.ERDEM ŞANLITÜRK/SUÇSUZ-
<https://www.youtube.com/channel/UChTXISawlh6ou3R4AI7sBjw>
- 2.HALİL YÖRÜK-AZİZ HATIRALAR- https://www.youtube.com/watch?v=_oZgtExMwr0&t=2s-
- 3.MİZGİN AKDOĞMUŞ-ELİNİUZAT- <https://www.youtube.com/watch?v=wNdxYEhMeAQ>
- 4.ERENTAŞYÜREK-MİSAFİRPERVER-
<https://www.youtube.com/watch?v=tYTDHEhK9vw>(Teşvik-Mansiyon Ödülü)
- 5.EMİR KUBAT-AYNA- <https://youtu.be/AWMrJ592Bao>(Teşvik-Mansiyon Ödülü)

HİKAYE

1. DENİZ OCAK: KARANLIĞIN UMUDU
- 2.BÜŞRA ERYILMAZ:UMUDUN
RENGİ MAVİ
- 3.ÇAĞRIÇARDAKLI: YERYÜZÜNDE BİR GÖÇMENİN YERİ
- 4.MELEK ZEREN: BİLİNMEYEN DİYARI UMUT IŞIKLARI(Teşvik Ödülü)
- 5.İPEK YÜCE: VİCDANIN SESİ(Teşvik Ödülü)

MAKALE

- 1.BUSE KESKİN: SURİYELİ GÖÇMEN SORUNUNA GENEL BAKIŞ
- 2.MUSTAFA ŞAHİN: TOPLU GÖÇ ALAN ÜLKELERDE GÖÇMEN ŞEHİRLERİ PROJESİ
3. NESLİHAN TOPCU: MÜLTECİ SORUNU
- 4.SEMA KÜNBETLİ: GÜVENLİ BÖLGE POLİTİKASI CERABLUSTE CRUBESİ(Teşvik Ödülü)
- 5.ELİF DURSUN-SELİN DEMİR: SURİYELİ MÜLTECİLERİN İŞGÜCÜ PİYASASINA
ETKİSİ(Teşvik Ödülü)

Mesut MEZKİT: Yeni Fikir Stratejik Araştırmaları Merkezi (Yeni Fikir SAM) Başkanı

Prof.Dr. Cavit BİRCAN (Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü)

Bekir Sıtkı PEKMEZCİ, Türkiye Kızılay Derneği Aydın Şube Başkanı

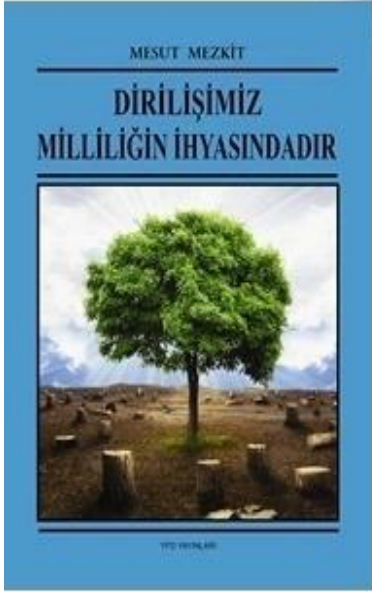

**MUHAFAZAKÂR DEĞİŞİM:
TÜRKİYE'NİN GELECEK VİZYONU**

**DİRİLİŞİMİZ MİLLİLİĞİN
İHYASINDADIR:
YENİ BİR MUŞTUNUN
HABERCİSİ**

**"NEO-CON"İZMİN
EMPERYALİST FİKRİ**

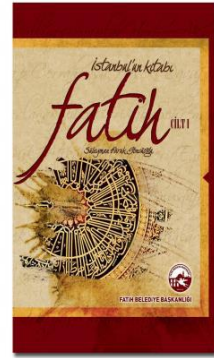
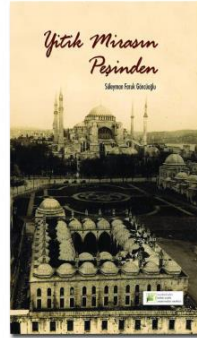
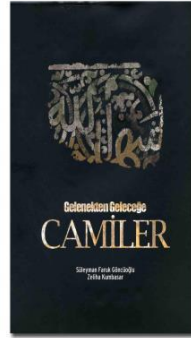
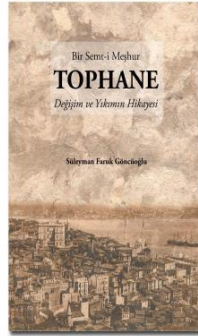
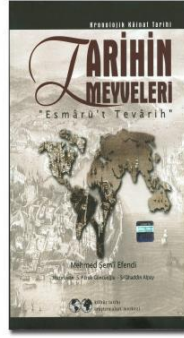
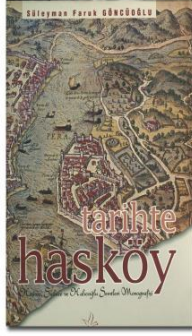
yenifikirSAM

Yeni Fikir Stratejik Arařtırmaları Merkezi

Aydın'ın İlk Stratejik Arařtırma Merkezi

Adres: Adnan Menderes Bulvarı. Güzelhisar Mah. 37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

www.yenifikirsam.com

kültür tarihi
araştırmaları merkezi

istanbul şehri
kültür tarihi
araştırmaları merkezi

SÜLEYMAN FARUK GÖNCÜOĞLU

yenifikir YAYIN GRUBU

yenifikir SAM

YENİ FİKİR STRATEJİK ARAŞTIRMA MERKEZİ

"Aydın'ın İlk Araştırma Merkezi"

Adres: Adnan Menderes Bulvarı, Güzelhisar Mah.37. Sokak No:8 AYDIN Telefon: 0256 214 48 21

www.yenifikirsam.com

yenifikir

ISSN:1308-9412 ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK FİKİR ARAŞTIRMA DERGİSİ
INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH AND STUDIES

www.yenifikirdergisi.com

AYDIN
yenifikir
HABER
genç ve geniş düşünenler için

www.yenifikirhaber.com

yenifikir HABER AJANSI (YEHA)

yenifikir DERGİSİ YAYINLARI (YFD)

ADRES: ADNAN MENDERES BULVARI 37. SOKAK NO:8 KAT:2 AYDIN

TELEFON:0256 214 48 21

YALNIZ DEĞİLSİNİZ

www.kizilay.org.tr